

Bryssel, 22. tammikuuta 2026
(OR. en)

5600/26

Toimielinten välinen asia:
2026/0013 (COD)

TELECOM 28
CYBER 28
COMPET 76
MI 57
FIN 101
CODEC 89
IA 14

EHDOTUS

Lähettiläs:	Euroopan komission pääsihteeri, allekirjoittajana johtaja Martine DEPREZ
Saapunut:	21. tammikuuta 2026
Vastaanottaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri
Kom:n asiak. nro:	COM(2026) 16 final
Asia:	Ehdotus EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS digitaalisista verkoista, asetuksen (EU) 2015/2120, direktiivin 2002/58/EY ja päätöksen N:o 676/2002/EY muuttamisesta sekä asetuksen (EU) 2018/1971, direktiivin (EU) 2018/1972 ja päätöksen N:o 243/2012/EU kumoamisesta (digiverkkosäädös)

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja COM(2026) 16 final.

Liite: COM(2026) 16 final

EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 21.1.2026
COM(2026) 16 final

2026/0013 (COD)

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS

digitaalisista verkoista, asetuksen (EU) 2015/2120, direktiivin 2002/58/EY ja päätöksen N:o 676/2002/EY muuttamisesta sekä asetuksen (EU) 2018/1971, direktiivin (EU) 2018/1972 ja päätöksen N:o 243/2012/EU kumoamisesta (digiverkkosäädös)

{SEC(2026) 14 final} - {SWD(2026) 13 final} - {SWD(2026) 14 final}

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN TAUSTA

• Ehdotuksen perustelut ja tavoitteet

Kuten Euroopan digitaalinen vuosikymmen 2030 -ohjelmassa¹ todetaan, tietoliikenneyhteydet ovat ratkaisevan tärkeitä digitalisaation kannalta ja tavoitteena on, että asutuilla alueilla on yleisesti saatavilla gigabittinopeuksinen laajakaista ja 5G-verkko vuoteen 2030 mennessä. Toimintavarmat, nopeat ja turvalliset verkot mahdollistavat digitaalisten taitojen kehittämisen, liiketoimintainnovaatioita (tekoäly ja pilvipalvelut) sekä keskeiset sähköisen hallinnon palvelut ja sähköiset terveyspalvelut. Niiden avulla voidaan myös kuroa umpeen digitaalinen kuilu sekä varmistaa osallistava osallistuminen ja kilpailukyky kaikkialla EU:ssa. Tietoliikenneyhteyksissä ei ole kyse pelkästä tiedon saatavuudesta. Ne mahdollistavat reaaliaikaisen tietojenvaihdon, joka on ratkaisevan tärkeää EU:n laajempien digitaalisten tavoitteiden saavuttamiseksi sekä aidosti verkottuneen ja vauraan yhteiskunnan tukemiseksi.

Keskeistä on nykyaikainen ja yksinkertaistettu oikeudellinen kehys, jolla kannustetaan siirtymistä perinteisistä verkoista kuituverkkoihin, laadukkaisiin 5G- ja 6G-verkkoihin sekä pilvipohjaisiin infrastruktuureihin, sekä mittakaavan kasvattaminen palveluntarjonnan ja rajat ylittävän toiminnan avulla. Tämä on tuotu esiin myös sähköisen viestinnän alan ja sen infrastruktuurin tulevaisuutta koskevan valmistelevan kuulemisen (2023)² tuloksissa ja myöhemmin komission valkoisessa kirjassa ”Miten vastata Euroopan digi-infrastruktuuritarpeisiin?” (2024)³ sekä vastauksessa digiverkkosäädöksen kannanottopyyntöön (2025)⁴.

Myöhemmissä strategisissa analyyseissä, kuten Lettan⁵, Draghin⁶ ja Niinistön⁷ raporteissa sekä komission tiedonannossa ”EU:n kilpailukykykompassi”⁸, korostetaan myös, että huipputason digitaalinen verkkoinfrastruktuuri on ratkaisevan tärkeä EU:n talouden tulevan kilpailuvyyn sekä turvallisuuden ja sosiaalisen hyvinvoinnin kannalta. Korkealaatuisten, luotettavien ja turvallisten yhteyksien saatavuus loppukäyttäjille ja keskeisille talouden aloille on välttämätöntä.

Lettan ja Draghin raporteissa korostettiin samalla, että sähköisen viestinnän sisämarkkinat ovat edelleen hajanaiset ja että eurooppalaiset toimijat kohtaavat yhä esteitä rajat ylittävälle toiminnalle ja toiminnan laajentamiselle, mikä rajoittaa niiden mahdollisuuksia investoida, innovoida ja kilpailla maailmanlaajuisten vastineidensa kanssa. Nykyinen oikeudellinen kehys

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös (EU) 2022/2481, annettu 14 päivänä joulukuuta 2022, digitaalinen vuosikymmen 2030 -ohjelman perustamisesta (EUVL L 323, 19.12.2022, s. 4).

² <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/consultations/future-electronic-communications-sector-and-its-infrastructure>.

³ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/white-paper-how-master-europes-digital-infrastructure-needs>.

⁴ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/14709-Digiverkkosaados_fi.

⁵ <https://www.consilium.europa.eu/media/ny3j24sm/much-more-than-a-market-report-by-enrico-letta.pdf>.

⁶ https://commission.europa.eu/topics/competitiveness/draghi-report_en.

⁷ https://commission.europa.eu/topics/defence/safer-together-path-towards-fully-prepared-union_en?prefLang=fi.

⁸ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, Eurooppa-neuvostolle, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – EU:n kilpailukykykompassi, 29.1.2025 (COM(2025) 30 final).

on direktiivi, mikä on johtanut hajanaisuuteen jäsenvaltioiden välillä ja siten epäonnistunut todellisten sisämarkkinoiden luomisessa. Operaattoreihin sovelletaan erilaisia valtuutusehtoja eri jäsenvaltioissa ja moninaisia kansallisia vaatimuksia. Ne vähentävät kannustimia rajat ylittävään toimintaan, lisäävät säännösten noudattamisesta aiheutuvia kustannuksia ja viivästyttävät uusien teknologioiden käyttöönottoa.

Koska tällaisten palvelujen suorituskyky- ja turvallisuusvaatimukset ovat yhä tärkeämpiä, digitaalisissa verkoissa on käynnissä teknologinen muutos, jonka seurauksena pilvipalvelu- ja reunalaskentavalmiuksista on tulossa olennainen osa yhteysinfrastruktuuria. Digiverkkosäädöksen hyväksyminen yhdessä eurooppalaisen sähköisen viestinnän säännösten⁹ ja siihen liittyvien säädösten uudelleentarkastelun ja arvioinnin kanssa tarjoaa tilaisuuden yksinkertaistaa ja yhdenmukaistaa edelleen oikeudellista kehystä. Tämä parantaa kilpailukykyä ja häiriönsietokykyä ja tekee sisämarkkinoista yhdenmukaisempia.

Satelliittiyhteyksistä on tulossa yksi EU:n strategisen riippumattomuuden keskeisistä mahdollistajista. Ne ovat ratkaisevan tärkeitä kohtuuhintaisten laajakaistainternetiyhteyksien tarjoamiseksi syrjäisillä alueilla sekä turvallisuuteen, kriisinhallintaan, puolustukseen ja muihin kriittisiin tehtäviin liittyvien palvelujen tarjoamiseksi. Nopeasti kehittyvässä satelliittiteknologiaympäristössä EU:n on vahvistettava strategista riippumattomuuttaan satelliittiviestinnässä, mukaan lukien verkot ja palvelut, jotta voidaan turvata häiriönsietokyky ja parantaa sitä ja samalla edistää sisämarkkinoita, mikä voidaan tehdä yhdenmukaisilla EU:n satelliittivaltuutusehdoilla.

Samaan aikaan satelliittiyhteyksillä on parannettava kykyä sietää haitallisia häiriöitä, jotka vaikuttavat maailmanlaajuisiin satelliittinavigointijärjestelmiin (GNSS), kuten Galileoon. EU:n olisi voitava vastata droonien aiheuttamiin turvallisuusuhkiin konkreettisella, toimivalla ja operatiivisella tavalla.

Kuluttajien hyvinvointia, teollisuuden kilpailukykyä, turvallisuutta ja häiriönsietokykyä sekä kestävyyttä koskevien unionin poliittisten tavoitteiden saavuttamisen tukemiseksi digiverkkosäädöksellä pyritään kannustamaan kaikkia markkinatoimijoita innovoimaan ja investoimaan edistyneisiin yhteyksiin sekä edistämään yhteys- ja laskentainfrastruktuurien ekosysteemiä, joka mahdollistaa tekoälyn maanosan toteuttamisen ja sisämarkkinoiden edistämisen.

• **Yhdenmukaisuus muiden alaa koskevien politiikkojen säännösten kanssa**

Digiverkkosäädös korvaa tietyt olemassa olevat EU:n säädökset, joilla säännellään yhteysekosysteemiä: eurooppalainen sähköisen viestinnän säännöstö, Euroopan sähköisen viestinnän sääntelyviranomaisten yhteistyöelimestä (BEREC) annettu asetus¹⁰, radiotaajuuspoliittinen ohjelma¹¹, osa avointa internetiä koskevasta asetuksesta¹² ja direktiivi

⁹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2018/1972, annettu 11 päivänä joulukuuta 2018, eurooppalaisesta sähköisen viestinnän säännöstöstä (EUVL L 321, 17.12.2018, s. 36).

¹⁰ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/1971, annettu 11 päivänä joulukuuta 2018, Euroopan sähköisen viestinnän sääntelyviranomaisten yhteistyöelimen (BEREC) ja BERECin tukiviraston (BEREC-virasto) perustamisesta, asetuksen (EU) 2015/2120 muuttamisesta ja asetuksen (EY) N:o 1211/2009 kumoamisesta (EUVL L 321, 17.12.2018, s. 1).

¹¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös N:o 243/2012/EU, annettu 14 päivänä maaliskuuta 2012, monivuotisen radiotaajuuspoliittisen ohjelman perustamisesta (EUVL L 81, 21.3.2012, s. 7).

¹² Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2015/2120, annettu 25 päivänä marraskuuta 2015, avointa internetiyhteyttä koskevista toimenpiteistä ja yleispalvelusta ja käyttäjien oikeuksista sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen alalla annetun direktiivin 2002/22/EY sekä verkkovierailuista yleisissä

2002/58/EY (sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivi)¹³. Yhdistämällä nämä säädökset asetuksen muodossa olevaksi digiverkkosäädökseksi pyritään yksinkertaistamaan sääntöjä ja parantamaan niiden koordinoitua, jotta voidaan mahdollistaa palveluntarjoajien toiminta ja innovointi sisämarkkinoilla. Palveluntarjoajat tarvitsevat yksinkertaistettuja ja johdonmukaisia valtuutussääntöjä (eurooppalainen sähköisen viestinnän säännöstö), pääsyn kiinteisiin verkkoihin ja taajuusresursseihin (eurooppalainen sähköisen viestinnän säännöstö, radiotaajuuspoliittinen ohjelma) sekä yksinkertaistetut ja yhdenmukaistetut verkkoja ja palveluja koskevat säännöt (eurooppalainen sähköisen viestinnän säännöstö, avointa internetiä koskeva asetus). Lisäksi hallintojärjestelyillä on tuettava ja mahdollistettava sisämarkkinaolosuhteita (eurooppalainen sähköisen viestinnän säännöstö, BEREC-asetus ja radiotaajuuspoliittinen ohjelma). Ehdotuksella täydennetään myös gigabitti-infrastruktuurisäädöstä¹⁴, jossa vahvistetaan puitteet erittäin suuren kapasiteetin verkkojen nopeamman ja kustannustehokkaamman käyttöönoton tukemiseksi. Digiverkkosäädös on yhdenmukainen myös verkkovierailuasetuksen¹⁵ kanssa, jolla säännellään verkkovierailumaksuja EU:ssa. Lisäksi ehdotus täydentää EU:n kilpailusääntöjä, joita sovelletaan tapauskohtaisesti (usein jälkikäteen), ja on niiden mukainen.

Kuluttajansuojan osalta digiverkkosäädös täydentää edelleen EU:n horisontaalista kuluttajansuojakehystä. Digiverkkosäädöstä koskevassa ehdotuksessa säilytetään kuluttajansuojan korkea taso sekä yksinkertaistetaan ja yhdenmukaistetaan edelleen alakohtaisia sääntöjä, jotka koskevat loppukäyttäjien suojelua sähköisessä viestinnässä. Ehdotus on täysin linjassa Euroopan digitaalisen vuosikymmen 2030 -ohjelman kanssa, jossa hahmotellaan visio Euroopan digitaalisesta muutoksesta vuoteen 2030 asti, koska sillä luodaan sääntelykehys, jolla saavutetaan turvallinen ja kestävä digitaalinen infrastruktuuri.

• **Yhdenmukaisuus unionin muiden politiikkojen kanssa**

Tämä ehdotus on laadittu täydentämään pilvipalveluja, tekoälyä, dataa, kyberturvallisuutta ja varautumista sekä avaruusalaan koskevia nykyisiä ja tulevia EU:n ehdotuksia mahdollisimman hyvin. Johdonmukaisuuden varmistaminen näillä toisiinsa liittyvillä politiikan aloilla on olennaisen tärkeää, jotta EU voi kehittää tarvittavat teknologiset valmiudet koko digitaalisessa arvoketjussa. Samalla digiverkkosäädös on yksi Euroopan talouden elvyttämistä koskevan horisontaalisen strategian eli EU:n kilpailukykykompassin keskeisistä lippulaivahankkeista, koska sillä vahvistetaan perustaa yhdenmukaiselle digitaaliselle sisämarkkinoille sekä innovatiiviselle ja investointiystävälliselle digitaalisen infrastruktuurin ekosysteemille.

Vaikka digiverkkosäädöksellä ei pyritä sääntelemään pilvipalveluja, sähköisten viestintäverkkojen sekä pilvipalvelujen ja reunalaskennan lisääntyvä lähentyminen edellyttää

matkaviestinverkoissa unionin alueella annetun asetuksen (EU) N:o 531/2012 muuttamisesta (EUVL L 310, 26.11.2015, s. 1).

¹³ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2002/58/EY, annettu 12 päivänä heinäkuuta 2002, henkilötietojen käsittelystä ja yksityisyyden suojasta sähköisen viestinnän alalla (sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivi) (EYVL L 201, 31.7.2002, s. 37).

¹⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/1309, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2024, toimenpiteistä gigabittitason sähköisten viestintäverkkojen käyttöönoton kustannusten vähentämiseksi, asetuksen (EU) 2015/2120 muuttamisesta ja direktiivin 2014/61/EU kumoamisesta (gigabitti-infrastruktuurisäädös) (EUVL L, 2024/1309, 8.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1309/oj> <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1309/oj>).

¹⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2022/612, annettu 6 päivänä huhtikuuta 2022, verkkovierailuista yleisissä matkaviestinverkoissa unionin alueella (EUVL L 115, 13.4.2022, s. 1).

sen mukauttamista pilvipalveluja ja tekoälyn kehittämistä koskevaan säädökseen (CADA)¹⁶, jolla pyritään vahvistamaan EU:n pilvipalvelu- ja reunalaskentavalmiuksia paremmilla investointiehtoilla ja yksinkertaistetuilla lupamenettelyillä. Tekoälyn maanosa-toimintasuunnitelman¹⁷ mukaiset EU:n toimet tekoälydatan ja -infrastruktuurin saatavuuden sekä alakohtaisten tekoälysovellusten tukemiseksi johtuvat laajemmasta siirtymästä pilvipohjaisiin ja tekoälyä hyödyntäviin verkkoinfrastruktuureihin. Aloite on myös linjassa dataunionistrategian¹⁸ kanssa, jolla parannetaan korkealaatuisen datan saatavuutta ja kehitetään edelleen dataan liittyvää infrastruktuuria. Parantamalla yhteyksien turvallisuutta ja luotettavuutta digiverkkosäädös tukee näiden laajempien tavoitteiden saavuttamista.

Sähköisen viestinnän alan häiriönsietokykyyn kohdistuu edelleen riskejä 5G-kyberturvallisuusvälineistön¹⁹ avulla tehdystä työstä huolimatta. Riippuvuudet toimittajista vaikuttavat edelleen 4G-/5G-verkkoihin ja kiinteisiin verkkoihin, merenalaisiin kaapeleihin, pilvipalveluihin ja kriittisiin aloihin. Kyberturvallisuusasetuksen tarkistaminen²⁰ tarjoaa mahdollisuuden puuttua tieto- ja viestintätekniikan toimitusketjujen riskeihin järjestelmällisemmin. Nämä toimet liittyvät läheisesti verkon turvallisuuden ja häiriönsietokyvyn parantamiseen, joka on tämän ehdotuksen painopistealue, ja vahvistavat sitä. Vaikka kyberturvallisuutta ja häiriönsietokykyä koskevista velvoitteista säädetään NIS 2 -direktiivissä²¹ ja kriittisten toimijoiden häiriönsietokykyä koskevassa direktiivissä²², EU:n tason koordinoitua on edelleen lisättävä. Koordinaation tarvetta korostaa edelleen se, ettei ole olemassa alakohtaista operatiivista elintä eikä keskitettyä EU:n laajuista tilannekuvaa varautumisesta, varhaisvaroitus- ja kriisinhallintamekanismeista sekä häiriönsietokyvyn kartoituksesta sähköisessä viestinnässä.

Ehdotus on yhdenmukainen EU:n taloudellisen turvallisuuden strategian ja EU:n varautumisunionistrategian tavoitteiden kanssa, koska sillä vahvistetaan sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen häiriönsietokykyä, varakapasiteettia ja valmiuksia, jotta voidaan varmistaa luotettava viestintä luonnollisten tai ihmisen aiheuttamien häiriöiden, kriisien tai ylivoimaisten esteiden aikana. Sillä tuetaan erityisesti verkko- ja palveluvalmiuksien merkittävää parantamista, mukaan lukien toimenpiteet, joilla varmistetaan hätäviestinnän jatkuvuus ja keskeytymätön saatavuus sekä julkisten varoituspalvelujen tehokas toiminta.

¹⁶ Komissio hyväksyy vuoden 2026 työohjelmansa mukaisesti ehdotuksen pilvipalveluja ja tekoälyn kehittämistä koskevaksi säädökseksi vuoden 2026 ensimmäisellä neljänneksellä (https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/strategy-documents/commission-work-programme/commission-work-programme-2026_fi).

¹⁷ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – Tekoälyn maanosa -toimintasuunnitelma, 9.4.2025, COM(2025) 165 final.

¹⁸ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille ja neuvostolle dataunionistrategiasta tietojen hyödyntämiseksi tekoälyä varten, 19.11.2025, COM(2025) 835 final.

¹⁹ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/eu-toolbox-5g-security>.

²⁰ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/881, annettu 17 päivänä huhtikuuta 2019, Euroopan unionin kyberturvallisuusvirasto ENISasta ja tieto- ja viestintätekniikan kyberturvallisuussertifioinnista sekä asetuksen (EU) N:o 526/2013 kumoamisesta (kyberturvallisuusasetus) (EUVL L 151, 7.6.2019, s. 15).

²¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2022/2555, annettu 14 päivänä joulukuuta 2022, toimenpiteistä kyberturvallisuuden yhteisen korkean tason varmistamiseksi kaikkialla unionissa, asetuksen (EU) N:o 910/2014 ja direktiivin (EU) 2018/1972 muuttamisesta sekä direktiivin (EU) 2016/1148 kumoamisesta (NIS 2 -direktiivi) (EUVL L 333, 27.12.2022, s. 80).

²² Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2022/2557, annettu 14 päivänä joulukuuta 2022, kriittisten toimijoiden häiriönsietokyvystä ja direktiivin 2008/114/EY kumoamisesta (EUVL L 333, 27.12.2022, s. 164).

Digiverkkosäädös täydentää EU:n avaruussäädöksessä²³ ehdotettuja toimenpiteitä. Strategisessa visiossa EU:n avaruustaloudelle todetaan, että avaruuteen liittyvien investointien ja sääntelyesteiden poistamisen välillä on läheinen yhteys. Digiverkkosäädöstä pidetään näin ollen EU:n avaruusalan sisämarkkinoiden keskeisenä osatekijänä. Poistamalla sääntelyesteitä tällä asetuksella parannetaan satelliittitaajuuksien yleiseurooppalaista saatavuutta ja vahvistetaan satelliittiviestintäpalvelujen sisämarkkinoita, mikä mahdollistaa paremman skaalautuvuuden ja edistää innovointia. Investointeja satelliitti-infrastruktuuriin ja laajempaan arvoketjuun käsitellään muissa EU:n välineissä, joihin sisältyy taloudellinen tuki useilla kiertoradoilla toimivalle, resilienssiä, yhteenliitettävyyttä ja turvallisuutta satelliittien avulla parantavalle eurooppalaiselle infrastruktuurille, kuten IRIS²-satelliittikonstellaatiolle (EU:n turvallisten yhteyksien satelliittijärjestelmä), ja EU:n ohjelmissa, kuten EU:n CASSINI-avaruusyrittäjyysaloitteessa ja InvestEU-ohjelmassa, jotka tarjoavat rahoitusmekanismeja avaruusoperaatioita varten.

Digiverkkosäädös täydentää EU:n tukea IRIS²-satelliittikonstellaatiolle, jonka tavoitteena on vahvistaa EU:n suvereniteettia satelliittiyhteyksissä ja helpottaa maanpäällisten ja muiden verkkojen integrointia.

Komissio hyväksyy vuonna 2026 ehdotuksen vuoteen 2030 mennessä käyttöön otettavan eurooppalaisen kriittisen viestinnän järjestelmän (EUCCS) perustamisesta. Järjestelmä tarjoaa laajakaistapohjaisia suojattuja viestintäpalveluja viranomaisille kaikkialla EU:ssa ja Schengen-alueella. Digiverkkosäädöstä koskeva ehdotus täydentää näitä toimia edistämällä EU:n yleisiä valmiuksia vastata turvallisuusuhkiin ja -kriiseihin.

2. OIKEUSPERUSTA, TOISSIJAISUUSPERIAATE JA SUHTEELLISUUSPERIAATE

• Oikeusperusta

Ehdotus perustuu Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä 'SEUT-sopimus', 114 artiklaan, koska sen tavoitteena on tukea sähköisen viestinnän sisämarkkinoita ja varmistaa niiden toiminta sekä sisämarkkinoiden toiminta muilla taajuuksien käyttöön liittyvillä EU:n politiikan aloilla.

• Toissijaisuusperiaate (jaetun toimivallan osalta)

Digiverkkosäädöksellä on merkittävää lisäarvoa jäsenvaltioiden tasolla toteutettuihin toimiin verrattuna. Euroopan kilpailukyvyn vahvistaminen edellyttää nopeaa, turvallista ja häiriönsietokykyistä digitaalista infrastruktuuria kaikkialla EU:ssa. Digitaalisten yhteyksien ympäristö muuttuu nopeasti televiestintä-, satelliitti-, pilvi- ja reunalaskentateknologioiden integraation myötä, jota vauhdittaa virtualisaatio ja tekoäly. Tässä tilanteessa EU voi saavuttaa tavoitteensa vain sellaisen koko EU:n kattavan yhdenmukaisemman oikeudellisen ympäristön avulla, jolla vältetään sisämarkkinoiden mahdollisuuksia rajoittavien epäyhtenäisten kansallisten hallinnollisten käytäntöjen tai täytäntöönpanoehtojen aiheuttama hajanaisuus.

Taajuudet, samoin kuin esimerkiksi numerot ja jossain määrin maa-alueet, ovat niukka resurssi, jonka hallinnoinnissa ja jakamisessa on otettava huomioon kansalliset erityispiirteet ja tarpeet mutta myös EU:n edut. Sen vuoksi tarvitaan yhtenäisempää ja johdonmukaisempaa markkinoille pääsyä koskevaa EU:n sääntelyä, jotta voidaan poistaa esteet, jotka johtuvat

²³ https://defence-industry-space.ec.europa.eu/eu-space-act_en?prefLang=fi.

taajuuksien, numeroiden tai maa-alueiden yksittäisten käyttöoikeuksien myöntämisehtojen eroista. Laitevalmistajat ja viestintäpalvelujen tarjoajat tarvitsevat riittävän mittakaavan markkinat, jotta EU voisi johtaa muuta maailmaa uusien ja parannettujen palvelujen, kuten 5G:n, alalla. Siksi teknisen yhdenmukaistamisen lisäksi tarvitaan ennen kaikkea yhdenmukaisesti kehittyviä sisämarkkinoita, joilla palveluja ja laitteita koskevat säännöt ovat vakaita ja yhdenmukaisia.

Kansalliset rajat ylittävien satelliittipalvelujen globaali luonne tekee satelliittiyhteyksistä politiikanalan, jolla EU:n toimet ovat tehokkaampia kuin pelkät kansalliset toimenpiteet. Satelliittiyhteydet perustuvat yksinomaan satelliittitaajuuksien oikea-aikaiseen saatavuuteen ja hyödynnettävyyteen kaikkialla EU:ssa, joten nämä tekijät ovat ratkaisevan tärkeitä Euroopan teollisen riippumattomuuden kannalta ja niillä on keskeinen rooli EU:n kilpailukyvyn parantamisessa. Sen vuoksi EU:lla on vahvat perusteet omaksua satelliittivaltuutuksiin kunnianhimoinen, koordinoitu ja EU:n laajuinen lähestymistapa, jota tuetaan asianmukaisilla sääntelyvälineillä ja täydentävillä toimenpiteillä tämän tavoitteen saavuttamisen helpottamiseksi ja nopeuttamiseksi.

Tavoitetta varmistaa oikea-aikainen ja hallittu siirtyminen aiemmista kupariverkoista kuitupohjaisiin verkkoihin ei voida riittävällä tavalla saavuttaa pelkästään jäsenvaltioiden toimin, koska toisistaan poikkeavat kansalliset lähestymistavat voisivat pirstoa sisämarkkinoita, aiheuttaa oikeudellista epävarmuutta useissa jäsenvaltioissa toimiville operaattoreille ja luoda epätasapuoliset edellytykset investoinneille ja loppukäyttäjien suojelulle. Sen vuoksi EU:n toimet ovat perusteltuja, jotta voidaan luoda yhteinen kehys, takeet ja vähimmäisperiaatteet siirtymää varten. Samalla vastuu siirtymän suunnittelusta, jaksottamisesta ja toteuttamisesta annetaan toissijaisuusperiaatteen mukaisesti jäsenvaltioille ja kansallisille sääntelyviranomaisille, joilla on parhaat edellytykset ottaa huomioon paikalliset markkinaolosuhteet, verkkotopologiat, kuluttajien tarpeet ja maantieteelliset erityispiirteet. Näin ollen asetuksessa yhdistyvät yhdenmukaistettu EU:n lähestymistapa ja kansallisesti hallinnoidut prosessit, millä varmistetaan vaikuttavuus kaikki jäsenvaltioiden vastuut säilyttäen.

EU:n toimia tarvitaan, jotta voidaan vähentää kuluttajansuojaa ja loppukäyttäjien suojelua koskevien sääntöjen hajanaisuutta, josta aiheutuu hallinnollisia kustannuksia rajat ylittävillä palveluntarjoajille ja joka haittaa innovatiivisten palvelujen kehittämistä ja johtaa epätasaiseen ja epätydyttävään kuluttajansuojan tasoon eri puolilla EU:ta.

Kaiken kaikkiaan digitaaliseen ekosysteemiin liittyvien ongelmien laajuus edellyttää EU:n tason lainsäädäntöaloitetta, koska ongelmilla on yhä suurempi EU-ulottuvuus ja ne voidaan ratkaista tehokkaammin EU:n tasolla. Tämä johtaa suurempiin kokonaishyötyihin, nopeampaan ja yhdenmukaisempaan täytäntöönpanoon ja alhaisempiin kustannuksiin kuin jäsenvaltioiden yksin toteuttamat toimet.

- **Suhteellisuusperiaate**

Suhteellisuusperiaatteen kunnioittaminen on varmistettu, koska ehdotetuissa toimenpiteissä keskitytään sisämarkkinoiden pullonkaulojen poistamiseen, jotta voidaan luoda edellytyksiä uusille virtuaalisemmille ja ohjelmistopohjaisemmille sähköisille viestintäverkoille ja -palveluille unionissa erityisesti yksinkertaistamalla ja yhdenmukaistamalla yleisvaltuutusjärjestelmää. Toimenpiteet tukevat näin sähköisten viestintäpalvelujen tarjoamisen vapautta koskevan sisämarkkinatavoitteen saavuttamista. Niillä vältetään myös sellaisten palveluntarjoajien toiminnan häiriintyminen, jotka päättäisivät pitää toimintansa kansallisella (tai alueellisella) tasolla.

Nykyisen sääntelykehyksen hyvin toimivista osista ehdotuksessa säilytetään huomattavan markkinavoiman järjestelmä ja kolmen perusteen testi. Toimien painopiste kuitenkin siirretään markkinoiden toimintapuutteisiin, kansallisille sääntelyviranomaisille annetaan tarvittaessa mahdollisuus symmetristen toimenpiteiden helpompaan käyttöön ja vähemmän puuttuvia sääntelytoimenpiteitä korostetaan siltä osin, kuin niiden käyttö on mahdollista. Käyttöoikeustuotteiden yhdenmukaistaminen yhdistettynä hyvin kohdennettuun ja oikeasuhteiseen sääntelyyn, johon sisältyy vähintään mahdollisuus käyttää kiinteistön kaapelointia, tukisi gigabitinopeuksisen laajakaistan laajempaa käyttöönottoa ja suurempia laajakaistanopeuksia. Ehdotettu asetus mahdollistaisi sekä sujuvan siirtymisen kupariverkoista kuituverkkoihin että oikeasuhteisen sääntelyn täyskuituympäristössä.

Nykyiseen kehykseen verrattuna ehdotuksella nopeutetaan siirtymistä kuituverkkoihin. Oikeasuhteisuus varmistetaan loppukäyttäjää koskevilla asianmukaisilla suoja-toimilla ja prosessin kansallisella tarkastelulla ja hallinnoinnilla. Toimivaltaisten viranomaisten vastuulla on varmistaa riittävien laajakaistapalvelujen saatavuus asianmukaisten suoja-toimien avulla (esimerkiksi varmistamalla kuitupohjaisten vähittäispalvelujen vertailukelpoinen laatu ja vertailukelpoiset hinnat tai vaihtoehtoisten teknologioiden kattavuus). Komissio valvoo tätä prosessia.

Ehdotetut toimenpiteet edellyttävät myös oikeasuhteisia hallinnollisia muutoksia, joilla luodaan sekä markkinoiden sääntelyyn että taajuuksien hallinnointiin hallintojärjestelmä, joka soveltuu uusiin EU:n tason tehtäviin, joilla on sisämarkkinaulottuvuus, ja jonka avulla päätökset voidaan tehdä sillä tasolla, jolla se on tehokkainta. Radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevästä ryhmästä tulee BERECin kaltainen radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevä elin. Koska BEREC ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevä elin eivät ole oikeushenkilöitä, niillä ei ole valtaa tehdä sitovia päätöksiä. Tällainen toimivalta säilyy komissiolla ja kansallisilla sääntelyviranomaisilla tai taajuusasioista vastaavilla kansallisilla viranomaisilla. BEREC ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevä elin antavat edelleen neuvoja, lausuntoja, suuntaviivoja ja muunlaista poliittista tukea.

Taajuuksien hallinnoinnin lähentämisen edistämiseksi merkittävien taajuuksien jakamiseen on määrä soveltaa pakollista EU:n taajuuksien sisämarkkinamekanismia, jossa komissio, BEREC ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevä elin voivat esittää huomautuksia toimenpide-ehdotuksista. Komissio voisi tarvittaessa puuttua tilanteisiin, joilla voi olla vaikutuksia sisämarkkinoihin. Koska satelliittipalvelut ovat luonteeltaan rajat ylittäviä, komissio hallinnoisi neuvoa-antavien rakenteiden tuella EU:n satelliittivaltuutuksia muun muassa valitsemalla satelliittitoimiluvan haltijat taajuusresurssien ollessa rajallisia.

Loppukäyttäjien suojaa koskevia sääntöjä yksinkertaistetaan ja niillä vahvistetaan täydellistä yhdenmukaistamista kohdennetuin poikkeuksin (esimerkiksi sopimuksen enimmäiskeston osalta), mutta yhdenmukaistaminen rajoittuu ehdotuksen kattamiin aloihin. Yleispalveluvelvoitteiden osalta otetaan käyttöön yhdenmukaisempi lähestymistapa riittävien internetyhteyspalvelujen määrittelemiseksi. Yleispalveluvelvoitteen puitteissa säilytetään palvelujen saatavuus ja varmistetaan, että kuluttajilla (ja siten mikroyrityksillä, pienillä yrityksillä ja voittoa tavoittelemattomilla järjestöillä) on käytettävissään riittävät internetyhteydet ja ääniviestintäpalvelut tietyssä sijaintipaikassa. Myös riittävien internetyhteyspalvelujen ja ääniviestintäpalvelujen kohtuuhintaisuus, johon sisältyy mahdollisia toimenpiteitä sellaisten kuluttajien osalta, jotka ovat pienituloisia tai joilla on sosiaalisia erityistarpeita, säilytetään ja kohtuuhintaisuuden määrittämiseen sovelletaan yhdenmukaisempaa lähestymistapaa. Yleispalveluvelvoitetta koskevat säännökset täydentävät

kupariverkkojen sulkemisprosessia ja siirtymistä kuituverkkoihin, minkä vuoksi niitä tarkastellaan uudelleen.

Ratkaisujen avulla asiaankuuluvat sidosryhmät voivat hyödyntää laajojen sisämarkkinoiden synergioita ja vähentää tehottomuutta toiminnassaan ja investoinneissaan mahdollisimman oikea-aikaisesti ja tehokkaasti. Ehdotuksella varmistetaan myös nykyisten sääntöjen jatkuvuus operaattoreille, jotka päättävät tarjota palveluja vain yhdessä jäsenvaltiossa. Samalla tällaiset operaattorit hyötyvät paremmista ja selkeämmistä loppukäyttäjien oikeuksia koskevista säännöistä sekä ennustettavammasta ympäristöstä taajuushyödykkeiden sekä sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen saatavuuden osalta.

• Toimintatavan valinta

Komissio ehdottaa asetusta, koska sillä poistetaan sisämarkkinoiden esteitä yhdenmukaistamalla nykyistä sähköisen viestinnän sääntelyjärjestelmää. Siihen sisältyy nimenomaisia ja suoraan sovellettavia oikeuksia ja velvollisuuksia palveluntarjoajille, toimivaltaisille viranomaisille ja loppukäyttäjille. Sääntelyjärjestelmään kuuluu myös tiettyjen tuotantopanosten koordinoitumekanismeja Euroopan tasolla, jotta voidaan helpottaa sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen tarjoamista rajojen yli, sekä mukautettu yleisvaltuutusjärjestelmä yhdessä, useammassa tai kaikissa jäsenvaltioissa toimiville palveluntarjoajille. Asetus on myös arvokas häiriönsietokykyä edistävä väline. Rajat ylittävissä yhteisympäristössä yhden jäsenvaltion haavoittuvuudet voivat heikentää turvallisuutta kaikkialla EU:ssa ja sähköisiin viestintäverkkoihin ja -palveluihin kohdistuvat uhat, olivatpa ne kyberhyökkäyksiä, fyysisiä häiriöitä tai järjestelmähäiriöitä, ovat luonnostaan rajat ylittäviä. Geopoliittinen epävakaus edellyttää nopeita, koordinoituja ja EU:n laajuisia toimia, joita ei voida taata, jos jäsenvaltiot toteuttavat toimenpiteitä eri tahtiin tai eri tavoitetasoilla.

Kuten vaikutustenarvioinnin liitteessä 11 olevassa komission yksiköiden valmisteluasiakirjassa *Evaluation – Review of the functioning of the European Electronic Communications Code (EECC), the Body of European Regulators for Electronic Communications (BEREC) Regulation, the Open Internet Regulation, and certain aspects of the ePrivacy Directive* todetaan, eurooppalaisen sähköisen viestinnän säännöstöstä saadut kokemukset osoittavat, että jäsenvaltiot eivät ole kyenneet vastaamaan alakohtaisiin haasteisiin ajoissa, koska eurooppalaisen sähköisen viestinnän säännösten saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä on kestänyt niin pitkään. Tämä on koskenut erityisesti taajuusvaltuutuksia, sillä monet 5G-huutokaupat järjestettiin vanhentuneen lainsäädännön perusteella useita vuosia sen jälkeen, kun eurooppalainen sähköisen viestinnän säännöstö olisi pitänyt saattaa osaksi kansallista lainsäädäntöä. Säännösten saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä on usein tarkoittanut myös uusien sääntöjen lisäämistä vanhojen päälle, mikä on johtanut ylisääntelyyn ja vaikeuttanut yritysten kasvua rajojen yli ja toiminnan laajentamista. Nykyisen direktiivin mukaisilla hajanaisilla kansallisilla säännöillä ei ole onnistuttu luomaan todellisia sisämarkkinoita. Toisistaan poikkeavat valtuutusehdot, loppukäyttäjiä koskevat säännöt ja kansalliset lisävaatimukset muodostavat hajanaisen kokonaisuuden, joka aiheuttaa kustannuksia vaatimusten noudattamisesta ja estää innovatiivisten rajat ylittävien palvelujen laajentamisen niiden merkittävästä markkinapotentiaalista huolimatta. Uudet liiketoimintamallit voisivat kukoistaa tietoliikenneyhteyksien lähentyessä pilvipalvelujen, reunalaskennan ja tekoälyn kanssa, mutta tämänhetkinen monimutkaisuus estää operaattoreita keskittämästä toimintojaan, hyödyntämästä mittakaavaetuja ja toteuttamasta yleiseurooppalaisia palveluja.

3. JÄLKIARVIOINTIEN, SIDOSRYHMIEN KUULEMISTEN JA VAIKUTUSTEN ARVIOINTIEN TULOKSET

• Jälkiarvioinnit/toimivuustarkastukset

Analyysi on osoittanut, että eurooppalainen sähköisen viestinnän säännöstö, jonka tavoitteena on edistää erittäin suuren kapasiteetin verkkojen yhteenliitettävyyttä, käyttöoikeutta ja käyttöönottoa, on auttanut saavuttamaan ja säilyttämään tehokkaan kilpailun ja suojelemaan loppukäyttäjiä. Koska eurooppalainen sähköisen viestinnän säännöstö on kuitenkin direktiivi, se on johtanut hajanaisuuteen jäsenvaltioiden välillä, minkä vuoksi sisämarkkinat eivät ole toteutuneet. Analyysissa on myös todettu tarve tasapainottaa tavoitteita (investoinnit, kysyntä) jonkin verran ja harkita uusien kilpailukykyä, turvallisuutta, häiriönsietokykyä ja kestävyyttä koskevien tavoitteiden lisäämistä.

Useat eurooppalaisen sähköisen viestinnän säännöstön pilarit ovat edelleen tarkoituksenmukaisia.

Huomattavan markkinavoiman järjestelmä on edelleen keskeinen ennakkosääntelyn väline, jolla varmistetaan markkinoiden moitteeton toiminta. Kansalliset sääntelyviranomaiset ovat kuitenkin määritelleet alueellisia tai paikallisia markkinoita yhä useammin, ja ennakkosääntelyn käyttö on kokonaisuudessaan vähentynyt.

Radiotaajuuksilla on erittäin suuri strateginen ja geopoliittinen merkitys. Ne ovat olennaisen tärkeitä viestinnän mahdollistamiselle, talouskasvun ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseksi sekä kriittisten palvelujen tukemiselle eri aloilla.

Eurooppalaisen sähköisen viestinnän säännöstön yleispalveluvelvoitteet ovat turvaverkko, jolla varmistetaan, että kaikilla EU:n kuluttajilla on pääsy kohtuuhintaisiin internet- ja ääniviestintäpalveluihin.

Loppukäyttäjien oikeuksia koskevat säännökset ovat enimmäkseen edelleen tarkoituksenmukaisia, mutta niiden joitakin osa-alueita voitaisiin yksinkertaistaa.

Käyttöoikeuksien sääntely perustuu kilpailuoikeuden periaatteisiin ja avoimiin kuulemismekanismeihin, joissa komissio toimii perussopimusten valvojana. Näin varmistetaan, että ehdotetut asetukset eivät muodosta estettä sisämarkkinoille ja että ne ovat EU:n lainsäädännön mukaisia. Tällainen järjestelmä edistää sääntelyn ennakoitavuutta varmistamalla johdonmukaisen sääntelyn.

Nykyinen kehys soveltuu periaatteessa hyvin huomattavan markkinavoiman ja paikallisten monopolien käsittelyyn. Tämä on tärkeää kupariverkkojen jälkeisessä täyskuituympäristössä. Eurooppalaisen sähköisen viestinnän säännöstön 32 artiklan mukaisia ilmoituksia oligopolistisista markkinoista on tehty hyvin vähän. Oligopolististen markkinoiden mahdollisia ongelmia on käsitelty taajuusvaltuutusjärjestelmän tai kilpailulainsäädännön puitteissa.

On myös mahdollista yksinkertaistaa joitakin eurooppalaisen sähköisen viestinnän säännöstön keskeisiä säännöksiä, joita sääntelyviranomaiset eivät ole soveltaneet (yhteisinvestointeja koskeva 76 artikla ja toimintojen eriyttämistä koskeva 77 artikla) tai joita jotkin sääntelyviranomaiset ovat soveltaneet, mutta joita olisi edelleen yksinkertaistettava laajemman soveltamisen mahdollistamiseksi (symmetristä sääntelyä koskeva 61 artiklan 3 kohta, sääntelysitoumuksia koskeva 79 artikla ja ainoastaan tukkimarkkinoille tarkoitettuja verkkoja koskeva 80 artikla).

Kupariverkkojen sulkemisen osalta eurooppalaisen sähköisen viestinnän säännöstön 81 artiklan käytännön merkitys on ollut vähäinen pääasiassa siksi, että vakiintuneet operaattorit eivät ole ilmoittaneet suunnitelmia, eikä se ole merkittävästi nopeuttanut siirtymistä

kupariverkoista kuituverkkoihin. Artiklan ensisijaisena tarkoituksena on sen sijaan ollut tarjota kansallisille sääntelyviranomaisille puitteet, joiden avulla ne voivat hallinnoida kupariverkkojen sulkemisprosessia avoimesti ja kilpailukykyisesti ja varmistaa, että siirtymät eivät vahingoita kilpailua tai loppukäyttäjien oikeuksia ja että saatavilla on vastaavanlaatuisia vaihtoehtoisia käyttöoikeustuotteita.

Langattomien yhteyksien osalta voidaan todeta, että vaikka EU:n taajuuspoliittinen kehys on luonut perustan koordinoitulle 5G-verkkojen käyttöönotolle varhaisen yhdenmukaistamisen ja taajuuksien jakamista koskevien sitovien määräaikojen avulla ja varmistanut kilpailukykyiset hinnat loppukäyttäjille, vaikkakin eri tasoilla ja tietyin poikkeuksin, EU on jäljessä laadukkaiden 5G-verkkojen käyttöönotossa maailman johtaviin talouksiin verrattuna. Tällä on kielteisiä vaikutuksia paitsi kuluttajiin myös EU:n teollisuuden kilpailukykyyn ja innovointiin. Tähän on monia syitä. Taajuuksien jakamisen ehdot ovat edelleen liian hajanaisia, eikä niillä ole voitu varmistaa johdonmukaisia investointituloksia. Huonosti suunnitellut huutokaupat, toimilupien riittämätön kesto, joustavuuden puute sekä taajuuksien yhteiskäyttöä ja tehokkaampaa käyttöä koskevien kannustimien puute ovat lisänneet taajuuksien kustannuksia. Yhdessä rajallisten matkaviestinnästä saatujen tulojen ja kysynnän puutteen kanssa tämä on vaikuttanut kielteisesti käyttöönottoon.

Eurooppalaisen sähköisen viestinnän säännösten menettelyllisiä välineitä, joilla autetaan luomaan taajuuksien sisämarkkinat, on käytetty harvoin tai ne ovat olleet tehottomia sääntelyn ennustettavuuden ja investointien edistämisessä. Tämä koskee erityisesti taajuuksien jakamisen menettelyjen vapaaehtoista vertaisarviointia tai vapaaehtoista yhteistä valtuutusmenettelyä, jonka avulla useat jäsenvaltiot voivat tehdä yhteistyötä taajuuksien käyttöoikeuksien myöntämiseksi yhteisten ehtojen ja menettelyjen mukaisesti. Jäsenvaltioiden välisten rajatylittävien haitallisten häiriöiden osalta radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän ryhmän tarjoamat hyvät palvelukset ovat osallistujien mukaan tuoneet merkittävää lisäarvoa, mutta ne eivät ole olleet täysin tehokkaita rajat ylittävään koordinointiin liittyvien kysymysten käsittelyssä kolmansien maiden kanssa tai yhdenmukaistamattomilla taajuusalueilla.

Sääntelyn ennustettavuuden puute ja taajuuksien tehoton käyttö ovat kokonaisuutena vaikuttaneet 5G-investointihankkeiden taloudelliseen houkuttelevuuteen.

Selvästi rajat ylittävien **satelliittipalvelujen** osalta on vieläkin selvempää, että sisämarkkinoita ei ole onnistuttu luomaan. Yhteisiä vähimmäisvaltuutusehtoja, satelliittitaajuuksia koskevia vaatimuksia tai yhteisiä valintamenettelyjä ei ole (lukuun ottamatta 2 GHz:n satelliittivälitteisen mobiilipalvelun (MSS) taajuusaluetta). Lisäksi toimiluvan myöntämisen aikatauluissa on suurta vaihtelua, kansalliseen koordinointiin olemassa olevien palvelujen kanssa sovelletaan erilaisia menettelyjä ja toimilupiin liittyvissä maksuissa ja ehdoissa on eroja. Tämä hajanaisuus ei edistä sisämarkkinoiden vahvuuden hyödyntämistä tasapuolisten toimintaedellytysten varmistamiseksi avaruudessa, ei tue satelliittipalvelujen tarjonnan laajentamista EU:n laajuiseksi ja mahdollistaa oikeuspaikkakeinottelun. Nämä esteet vaikuttavat EU:n valmiuteen vastata satelliittien ja laitteiden välisten suorien yhteyksien haasteeseen tilanteessa, jossa EU on vaarassa jäädä strategisesti riippuvaiseksi ulkomaisista toimijoista turvallisuuden ja puolustuksen kannalta ratkaisevan tärkeiden palvelujen osalta.

Yleisvaltuutuksia koskevien säännösten arvioinnin päätelmissä todettiin, että yleisvaltuutusjärjestelmää on edelleen yhdenmukaistettava, päivitettävä ja yksinkertaistettava ja että on valmisteltava toimia, joilla helpotetaan virtuaalisempien, keskitetysti hallintoitujen verkkojen sekä ohjelmisto- ja pilvipalvelupohjaisten sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen käyttöönottoa EU:ssa.

Loppukäyttäjien oikeuksia koskevat säännökset ovat enimmäkseen edelleen tarkoituksenmukaisia, ja niiden noudattamisen valvontaan ja täytäntöönpanoon on jatkossakin keskityttävä. Samalla sekä kuluttajat että palveluntarjoajat voisivat hyötyä joistakin päivityksistä ja yksinkertaistuksista. Tällaisia olisivat esimerkiksi sopimustietojen virtaviivaistaminen (eurooppalaisen sähköisen viestinnän säännösten 102 artikla) ja joidenkin näkökohtien, kuten palvelujen laatua koskevien muuttujien, yhdenmukaistaminen EU:n tasolla (eurooppalaisen sähköisen viestinnän säännösten 104 artikla). Joitakin sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivin säännöksiä, jotka koskevat kutsuvan tilaajan tunnistusta koskevaa teknistä toimintaa ja siihen liittyviä oikeuksia yksityisyyteen, päivitetään johtuen sähköisten viestintäverkkojen kehityksestä ja siirtymisestä IP-pohjaisiin verkkoihin, jotka kattavat myös alkuperän tunnistuksen. Ehdotuksessa tehdään myös automaattiseen soitonsiirtoon, automatisoituihin soittojärjestelmiin ja erittelemättömään laskutukseen liittyviä päivityksiä. Muut julkisia luetteloita koskevat vanhentuneet säännökset poistetaan.

Hallinnon osalta BERECin, BEREC-viraston ja niiden eurooppalaisen sähköisen viestinnän säännösten yhdenmukaiseen täytäntöönpanoon antaman panoksen arvio on ollut yleisesti ottaen myönteinen erityisesti BERECin suuntaviivojen ja selvitysten laadun osalta, ja se on auttanut kansallisia sääntelyviranomaisia löytämään yhteisiä menettelytapoja. BERECin suuntaviivoilla ja parhaiden käytäntöjen vaihdolla ei kuitenkaan ole vielä onnistuttu saamaan aikaan sisämarkkinoita. Markkinoiden, teknologian ja laajemman digitaalisen ekosysteemin kehittyessä nopeasti BERECin toimeksiantoa olisi myös kehitettävä kattamaan uusia tehtäviä esimerkiksi häiriönsietokyvyn, taajuuksien ja satelliittien aloilla. BEREC-viraston valmiuksia olisi myös lisättävä, jotta se voi tukea BERECiä, myös sisällön osalta, jotta varmistetaan parempi yhdenmukaisuus EU:n politiikkojen kanssa.

Myös arvio radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän ryhmän panoksesta taajuuspolitiikkaan on myönteinen. Ryhmän tulokset, jotka liittyvät tulevien langattomien yhteyksien taajuuksiin, mukaan lukien 6G:hen, taajuuksien yhteiskäyttöön, UHF-taajuusalueen tulevaan käyttöön, maailman radioviestintäkonferensseihin ja niiden tuloksiin, satelliittiyhteyksiin ja ilmastomuutokseen, ovat antaneet arvokasta tietoa komission tulevia keskusteluja varten. Koska radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevä ryhmä hyväksyy tuloksensa yleensä yksimielisesti ainakin joissakin arkaluonteisissa asioissa, sen on kuitenkin löydettävä tasapaino erilaisten kansallisten etujen ja EU:n etujen välillä, joskus EU:n vahingoksi. Radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän ryhmän lausunnot ovat toisinaan liian teknisiä eivätkä niin poliittisia tai strategisia kuin sen asema komission korkean tason neuvoa-antavana ryhmänä edellyttäisi. Ryhmän vaikutusta ovat vähentäneet merkittävästi myös useat rajoitukset, kuten vertaisarvioinnin vapaaehtoinen luonne tai oikeudelliset rajoitukset, jotka koskevat sen välitysmekanismin käyttöä kolmansista maista peräisin olevien häiriöiden käsittelyssä. Radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän ryhmän ja BERECin työn välisiä synergioita teknisillä, taloudellisilla ja yleisen politiikan aloilla ei ole hyödynnetty.

- **Sidosryhmien kuuleminen**

Komissio käynnisti vuonna 2023 laajan valmistelevan kuulemisen sähköisen viestinnän alan ja sen infrastruktuurin tulevaisuudesta. Helmikuussa 2024 komissio käynnisti kuulemisen valkoisesta kirjasta ”Miten vastata Euroopan digi-infrastrukturitarpeisiin?”. Valkoinen kirja julkaistiin komission Kerro mielipiteesi -verkkosivustolla 18 viikoksi palautteen saamiseksi, ja siihen saatiin 357 vastausta. Kesäkuussa 2025 käynnistettiin myös kannanottopyyntö digiverkkosäädöstä koskevan ehdotuksen tavoitteista ja toimintavaihtoehtoista. Kannanottopyynnöstä on saatu merkittävää palautetta.

Kannanottopyynnön lisäksi komission teettämässä kolmessa tutkimuksessa on toteutettu kaksi kuulemiskierrosta 134 sidosryhmälle. Kohderyhmänä olevat toimialan sidosryhmät edustivat

erilaisia sähköisten viestintäverkkojen ja sähköisten viestintäpalvelujen tarjoajia ja muita palveluntarjoajia. Useimmat niistä olivat kiinteän verkon operaattoreita, mutta kohderyhmään kuului myös huomattava määrä sisällön ja sovellusten tarjoajia ja lähetystoiminnan harjoittajia.

Valkoisessa kirjassa analysoitiin haasteita, joita Eurooppa tällä hetkellä kohtaa tulevien yhteysverkkojen käyttöönotossa. Siinä esitettiin mahdollisia tulevia julkisen politiikan toimia koskevia skenaarioita, mukaan lukien mahdollinen tuleva digiverkkosäädös, jotka oli jaettu kolmeen osa-alueeseen. Sidosryhmät olivat yhtä mieltä nykyaikaisen, turvallisen ja häiriönsietokykyisen digitaalisen infrastruktuurin merkityksestä EU:n kilpailukyvyille.

Vakiintuneet teleoperaattorit suhtautuivat myönteisesti ajatukseen tasapuolisista sääntelyedellytyksistä, mutta esittivät kysymyksiä sääntelyratkaisusta. Pilvipalvelujen tarjoajat olivat huolissaan kuulumisesta televiestintää koskevan erityissääntelyn soveltamisalaan. Useimmat sidosryhmät kannattivat laajasti raportointivelvoitteiden vähentämistä ja tarpeettoman sääntelytaakan poistamista. Valkoisesta kirjasta saatu palaute oli ratkaisevan tärkeää pääteltäessä, että Euroopan digitaalisten sisämarkkinoiden toteuttamiseksi tarvitaan uusi sääntelykehys.

Kannanottoopyynnössä useimmat sidosryhmät kannattivat laajasti raportointivelvoitteiden vähentämistä ja tarpeettoman sääntelytaakan poistamista.

Jäsenvaltiot ja kansalliset sääntelyviranomaiset eivät pitäneet täysimittaista alkuperämaajärjestelmää sähköisille viestintäpalveluille mahdollisena, koska jäljelle jäisi huomattava määrä kansallisia sääntöjä. Loppukäyttäjien suojelun osalta jäsenvaltiot, kansalliset sääntelyviranomaiset ja kuluttajajärjestöt korostivat, että vahva kuluttajansuoja on säilytettävä. Useimmat teleoperaattorit ja palveluntarjoajat vaativat yksinkertaistamista ja alakohtaisten sääntöjen poistamista.

Perinteiset teleoperaattorit vaativat sääntelykehityksen uudelleenkalibrointia, koska nykyinen kehys asettaa ne epäedulliseen asemaan sisällön ja sovellusten tarjoajiin verrattuna. Internet-yhteisö ja kuluttajaryhmät vastustivat avoimen internetin sääntöihin tehtäviä muutoksia, jotka niiden mielestä saattaisivat johtaa kahden nopeuden internetiin.

Käyttöoikeuspolitiikan osalta voidaan havaita perinteinen ero vakiintuneiden operaattoreiden ja käyttöoikeuksien hakijoiden välillä. Ensiksi mainitut vaativat sääntelyn purkamista ja viimeksi mainitut nykyisen käyttöoikeusjärjestelmän pitämistä ennallaan. Jotkin pienemmät sähköisten viestintäverkkojen tarjoajat (AltNet) kannattivat EU:n laajuisen tavoitepäivämäärän asettamista kuituverkkojen käyttöönoton ja ympäristöhyötyjen edistämiseksi. Huolta herättivät mahdollinen digitaalinen syrjäytyminen ja markkinoiden vääristyminen, jos kupariverkot suljetaan ennenaikaisesti.

Taajuuksien osalta jäsenvaltiot ja BEREC pitävät nykyistä taajuuksien hallintomallia asianmukaisena ja ovat yleisesti haluttomia tekemään siihen muutoksia. Ne vastustavat myös taajuusvaltuutusten keskittämistä. Vaikka ne kannattavat taajuuksien yhdenmukaistettua käyttöä sen taloudellisten hyötyjen vuoksi, ne korostavat, että on tärkeää säilyttää joustavuus kansallisten markkinoiden erojen huomioon ottamiseksi. Yhteistä eurooppalaista lähestymistapaa satelliittimarkkinoille pääsyyn pidetään olennaisen tärkeänä, jotta satelliittiyhteyksien koko potentiaali saadaan käyttöön kaikkialla EU:ssa.

Sähköisen viestinnän yhteisö kannattaa investointiystävällisempää taajuuspolitiikkaa, joka lisää varmuutta ja joustavuutta. Se toivoo pidempiä tai määräämättömäksi ajaksi myönnettyjä toimilupia, hiljaisia uusimisia, alhaisempia taajuuskustannuksia ja joustavia käytöissäntöjä. Ala tukee myös markkinoiden pirstoutumisen vähentämistä, vertaisarviointien vahvistamista ja yhteisten valtuutusmenettelyjen käyttöönottoa sekä taajuuksien saatavuutta koskevaa

selkeää EU:n etenemissuunnitelmaa. Yhteisö korostaa, että olisi vältettävä markkinoita muokkaavia toimenpiteitä, jotka heikentävät investointeja ja verkkojen eriyttämistä. Sähköisen viestinnän yhteisö tukee myös EU-lähtöistä yhteistyötä kehitteillä olevissa teknologioissa, kuten satelliittien ja laitteiden välisiin suoriin yhteyksiin perustuvissa palveluissa.

Vaihtoehtoiset televiestintäalan sidosryhmät kannattavat taajuuksien jakamisen parempaa koordinointia ja yhdenmukaistamista jäsenvaltioiden välillä. Myös kehittyvää EU:n etenemissuunnitelmaa taajuuksien saatavuudelle pidetään hyödyllisenä. Nämä sidosryhmät tukevat selkeitä ja varhaisessa vaiheessa määriteltyjä ehtoja toimilupien uusimiselle sekä politiikkoja, joilla edistetään taajuuskauppaa ja ”käytä tai jaa tai menetä” -velvoitteita taajuuksien tehokkaamman käytön varmistamiseksi. Ne suhtautuvat kuitenkin erittäin epäilevästi lakisääteisten määräaikojen asettamiseen taajuuksien myöntämiselle.

- **Asiantuntijatiedon keruu ja käyttö**

Ehdotuksessa otetaan huomioon seuraavat keskeiset tekijät:

sähköisen viestinnän alan ja sen infrastruktuurin tulevaisuudesta helmikuussa 2023 käynnistettyyn **valmistelemaan kuulemiseen** saadut vastaukset;

sidosryhmien palaute helmikuussa 2024 julkaistusta **valkoisesta kirjasta ”Miten vastata Euroopan digi-infrastruktuuritarpeisiin?”**;

sidosryhmien palaute **digiverkkosäädöstä koskevasta kannanottopyynnöstä**, joka julkaistiin vuonna 2025.

Tämän ehdotuksen tueksi tehtiin kolme arviointitutkimusta:

Tutkimus 2024–025 ”Completing the Digital Single Market (DSM): Regulatory enablers for cross-border networks” – puitesopimus nro FW-00141705;

Tutkimus 2024–026 ”Review of Access Regulation under the European Electronic Communications Code and analysis of future Access policy in full fibre environment” – puitesopimus nro FW-00141705;

Tutkimus 2024–028 ”Financial conditions, demand and investment needs and their regulatory and policy implications including on the universal service” – puitesopimus nro FW-00141705.

Näiden ohella komissio järjesti maaliskuun ja syyskuun 2025 välisenä aikana strategisia **työpajoja BERECin ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän ryhmän** kanssa kerätäkseen näkemyksiä kaikkien jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten korkean tason edustajilta. Lisäksi heinäkuussa 2025 järjestettiin **Euroopan kuluttajaliiton ja vastaavien kansallisten kuluttajajärjestöjen** kanssa **työpaja**, jossa keskusteltiin kuluttajien ja sähköisen viestinnän loppukäyttäjien huolenaiheista ja haasteista. Lisäksi järjestettiin useita kokouksia koko digitaalisessa arvoketjussa toimivien alan sidosryhmien ja niiden liike-elämän järjestöjen kanssa.

- **Vaikutustenarviointi**

Vaikutustenarvioinnissa yksilöitiin seuraavat vaihtoehdot ongelmien ratkaisemiseksi.

Kupariverkkojen sulkeminen ja käyttöoikeuksien sääntely

Parhaaksi arvioitu vaihtoehto, jolla nopeutetaan kuitu kotiin -verkkojen (FTTH) käyttöönottoa ja hyödyntämistä, perustuu komissiolle ilmoitettaviin kansallisiin suunnitelmiin. Suunnitelmissa esitetään, i) millä alueilla kupariverkot suljetaan ja mihin mennessä; ja ii)

toimenpiteet, joilla tuetaan siirtymistä kuituverkkoihin. Joulukuun 31 päivään 2035 saakka kupariverkon sulkeminen käynnistyy, kun seuraavat kaksi edellytystä täyttyvät kumulatiivisesti: i) kuituverkon kattavuus on vähintään 95 prosenttia; ja ii) kohtuuhintaisia vähittäiskauppatason yhteyspalveluja on saatavilla. Edellä mainitun päivämäärän jälkeen ehdoilla ei ole enää merkitystä, ja jäsenvaltioiden on määrättävä kupariverkkojen sulkemisesta kaikilla jäljellä olevilla kupariverkkojen sulkemisalueilla joitakin poikkeuksia lukuun ottamatta. Käyttöoikeuksien sääntelyn osalta tämä vaihtoehto perustuu nykyiseen sääntelykehykseen, johon sisältyy sekä symmetrisiä että epäsymmetrisiä (huomattavaan markkinavoimaan perustuvia) toimenpiteitä. Painopiste on alueellisilla ja paikallisilla markkinoilla.

Taloudellisten ja ympäristövaikutusten osalta tällä olisi seuraavia myönteisiä vaikutuksia: i) BKT:n 157–327 miljardin euron kasvu perusskenaarioon verrattuna; ii) hiilidioksidipäästöjen kokonaisvähennys perusskenaarioon verrattuna (0,7 miljoonaa tonnia); ja iii) keskimääräisen latausnopeuden kasvu (314 Mbit/s vuonna 2030 ja 743 Mbit/s vuonna 2035). Vaihtoehtojen sosiaalisia vaikutuksia ei voida kvantifioida. Parhaaksi arvioidulla vaihtoehdolla on kuitenkin erittäin todennäköisesti suurin myönteinen sosiaalinen vaikutus, koska sillä saavutetaan kuitu kotiin -verkkojen korkea kattavuus ja käyttöaste. Perusoikeuksiin kohdistuvien vaikutusten osalta vaihtoehto on keskitasoinen.

Taajuudet

Parhaaksi arvioitu vaihtoehto sisältää oletusarvoisesti pääasiassa rajoittamattomat toimilupien voimassaoloajat, joihin sisältyy mahdollisuus uudelleentarkastelulausekkeille ja käyttöoikeuksien peruuttamiselle, lähes automaattiset uusimiset sekä investointeja edistävien huutokaupparamallien soveltamisen. Siinä säädetään mahdollisuudesta yhdenmukaistaa taajuuksien valtuutusehtoja, ja siihen sisältyy pakollinen taajuuksien sisämarkkinoita koskeva EU:n tason menettely. Strategialla ja etenemissuunnitelmilla parannetaan taajuuksien saatavuuden ajoituksen avoimuutta ja ennustettavuutta. Tämä vaihtoehto on tehokkain, koska kokonaishyödyt ovat huomattavasti sen kustannuksia suuremmat. Sillä varmistettaisiin korkealaatuisten 5G-verkkojen ja tulevien 6G-verkkojen oikea-aikainen käyttöönotto. Vaihtoehdolla olisi myönteinen vaikutus BKT:hen ja heijastusvaikutuksia vertikaalisiin aloihin, ja se olisi linjassa kupariverkkojen sulkemisprosessin kanssa ja täydentäisi sitä.

Yleisvaltuutus ja satelliittipalvelujen valtuutus

Parhaaksi arvioituun vaihtoehtoon sisältyy yhden toimiluvan menettely muille kuin satelliittipohjaisille verkoille ja palveluille sekä EU:n valtuutus satelliittitaajuuksille, mukaan lukien toimiluvanhaltijoiden valinta niukkuustapauksissa ja valtuutusehtojen täytäntöönpano. Tämä vaihtoehto vähentäisi hallinnollisia ja vaatimusten noudattamisesta aiheutuvia kustannuksia sekä raportointikustannuksia. Yhdessä yhdenmukaistettujen valtuutusehtojen ja muiden sovellettavien sääntöjen (mukaan lukien loppukäyttäjiiä koskevat säännöt) sekä ekosysteemyhteistyötä helpottavien pehmeiden toimenpiteiden kanssa parhaaksi arvioitu vaihtoehto antaisi palveluntarjoajille mahdollisuuden virtualisoida verkkotoimintoja helpommin ja tarjota johdonmukaisempia rajat ylittäviä palveluja. Parhaaksi arvioitu vaihtoehto mahdollistaisi näin ollen tasapuolisin toimintaedellytyksin tapahtuvan yhteistyön laajennetun yhteysekosysteemin toimijoiden kanssa. EU:n satelliittivaltuutus antaisi operaattoreille taatun pääsyn taajuuksiin kaikissa jäsenvaltioissa samoin valtuutusehdoin, mikä antaisi niille keinot laajentaa toimintaansa ja tarjota palveluja kaikkialla EU:ssa suvereniteettinäkökohdat huomioon ottaen.

Hallinto

Parhaaksi arvioidussa vaihtoehdossa hyödynnetään BERECin ja BEREC-viraston nykyistä rakennetta ja päivitetään radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevä ryhmä komission asiantuntijaryhmästä elimeksi, jolla on BEREC-viraston tarjoama sihteeristö. Virasto, jonka nimi muutetaan ”digitaalisten verkkojen virastoksi”, saa uuden koordinoititehtävän, jolla tehostetaan taajuuksien hallinnointia. Tarjoamalla hallinto- ja tukipalveluja sekä BERECille että radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevälle ryhmälle digitaalisten verkkojen virasto vahvistaa näiden kahden elimen välistä yhteyttä, mikä mahdollistaa paremman koordinoinnin ja johdonmukaisemmat tulokset.

Hallinnolliset kustannukset

Yrityksille aiheutuvat hallinnolliset kustannukset liittyvät kupariverkon sulkemisen ja käyttöoikeuksien velvoitteisiin ja hyötyihin sekä sääntelyn yksinkertaistamiseen. Kupariverkon ehdollista sulkemista koskevat hallinnolliset lisävelvoitteet johtavat suorien toistuvien hallinnollisten kustannusten 7 prosentin kasvuun (kokoaikavastaavina vuodessa) ja 73 miljoonan euron kertaluonteisiin kustannuksiin nykytilanteeseen verrattuna. Sekä valtuutusehtojen yhdenmukaistaminen että EU:n satelliittivaltuutus aiheuttavat joitakin kertaluonteisia kustannuksia yhteisiin ehtoihin mukautumisesta. Yleisesti ottaen valtuutuksista ja täytäntöönpanosta aiheutuvat toistuvat kustannukset kuitenkin pienenevät.

• Sääntelyn toimivuus ja yksinkertaistaminen

Käyttöoikeuksien sääntelyn osalta parhaaksi arvioidulla vaihtoehdolla poistettaisiin useita huomattavan markkinavoiman sääntelyyn liittyviä säännöksiä, jotka koskevat esimerkiksi yhteisinvestointeja (eurooppalaisen sähköisen viestinnän säännösten 76 artikla) ja toimintojen eriyttämistä (eurooppalaisen sähköisen viestinnän säännösten 77 ja 78 artikla). Samalla se, että kansallisille sääntelyviranomaisille annettaisiin mahdollisuus määrätä omasta aloitteestaan (eikä pyynnöstä, kuten tällä hetkellä) rakennuksen sisälle asennettujen johtojen käyttöoikeuksista ensimmäisen keskittimen jälkeenkin, yksinkertaistaisi käyttöoikeuksien sääntelyn täytäntöönpanoa. Tämä yksinkertaistaisi nykyisiä sääntöjä ja poistaisi havaitut puutteet ja tarpeettoman monimutkaisuuden sekä näiden säännösten mahdollisia epäjohdonmukaisuuksia, jotka ovat johtaneet niiden rajoitettuun käyttöön. Lisäksi niiden poistamisen vaikutukset kuituverkkojen kattavuuteen, käyttöönottoon ja kilpailuun ovat todennäköisesti vähäiset. Tämä koskee erityisesti eurooppalaisen sähköisen viestinnän säännösten 76 artiklaa, joka on korvattu kansallisten sääntelyviranomaisten laajemmalla analyysillä kaupallisten järjestelyjen, myös yhteisinvestointien, vaikutuksista markkina-analyysimenettelyn yhteydessä. Sidosryhmät ovat myös todenneet näiden säännösten mahdollisuudet sääntelyn toimivuutta ja tuloksellisuutta koskevan ohjelman (REFIT) mukaiseen yksinkertaistamiseen.

Lisäksi ehdotetulla vaihtoehdolla yksinkertaistetaan, vahvistetaan ja lisätään valvontaa, mikä johtaa korjaavien toimenpiteiden johdonmukaisempaan soveltamiseen, joka hyödyttää myös EU:n sisämarkkinoita. Tukkuurmarkkinoiden keskeisten tuotteiden eritelmien yhdenmukaistamisen sekä yrityksille tarjottavien palvelun laatua koskevien takuiden huomioon ottamisen pitäisi yksinkertaistaa käyttöoikeustuotteiden käyttöä ja myös edistää kilpailun kehittymistä palveluissa, joita tarjotaan useissa toimipaikoissa toimiville ja monikansallisille yrityksille.

Taajuuksien osalta radiotaajuuspoliittisen ohjelman asiaankuuluvien säännösten ja eurooppalaisen sähköisen viestinnän säännösten konsolidointi tuo merkittäviä REFIT-periaatteiden mukaisia etuja, koska sillä varmistetaan johdonmukaisuus poistamalla

päällekkäisiä ja vanhentuneita säännöksiä, jotka haittaavat EU:n kilpailukykyä innovatiivisten palvelujen käyttöönotossa.

EU:n valtuutus satelliittiverkkojen ja -palvelujen tarjoamiseen ja satelliittitaajuuksien käyttöön tarjoaa mahdollisuuden merkittäviin tehokkuusetuihin, koska se vähentäisi satelliittioperaattoreille ja kansallisille viranomaisille satelliittivaltuutusten myöntämisestä aiheutuvia kustannuksia. Satelliittioperaattorin, joka haluaa tarjota palveluja kaikkialla EU:ssa, ei tarvitsisi käydä läpi 27:ää valtuutusprosessia tai noudattaa 27:iä eri valtuutusehtoja, joihin sisältyy erilaisia ja kalliita raportointivelvoitteita ja tehottomia täytäntöönpanotoimenpiteitä, eikä hankkia taajuusoikeuksia kaikissa jäsenvaltioissa.

Sen sijaan komissio saisi digitaalisten verkkojen viraston avustuksella satelliittipalvelujen tarjoamista koskevat pyynnöt ja myöntäisi sekä siihen tarvittavat valtuutukset että taajuuksien käyttöä koskevat valtuutukset, mukaan lukien taajuuksien yksittäiset käyttöoikeudet, joko niissä jäsenvaltioissa, joissa palveluntarjoaja haluaa tarjota palveluja, tai koko EU:ssa. Valtuutusehdot ja raportoitavat osatekijät olisivat yhteisiä kaikkialla EU:ssa, ja niitä kehitettäisiin digitaalisten verkkojen viraston ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen avustuksella. Komissio myös varmistaisi valinnan EU:n tasolla, jos taajuuksia on niukasti saatavilla. Käytössä olisi lisäksi sitova EU:n tason vaatimustenmukaisuus- ja täytäntöönpanokehys, jolla varmistetaan, että satelliittikonstellaatioiden pääsy EU:n markkinoille täyttää kansainvälisen oikeuden mukaiset yhteiset edellytykset.

Täytäntöönpanon valvonta EU:n tasolla (mukaan lukien valtuutuksen peruuttaminen koko EU:n sisämarkkinoilla) kohdistuisi häiriöiden tehokkaaseen selvittämiseen ja kannustaisi samalla valtuutukseen liittyvien vaatimusten noudattamiseen.

Maanpäällisiä verkkoja ja palveluja koskevat valtuutukset ovat toinen keskeinen osa-alue, jolla tehokkuutta voidaan parantaa. Eurooppalaisen sähköisen viestinnän säännösten sääntelyn joustavuus on merkittävä syy yleisvaltuutusjärjestelmään liittyviin ongelmiin EU:n sähköisen viestinnän alalla. Tämä joustavuus on johtanut yleisvaltuutuksen ehtojen hajanaisuuteen ja epä johdonmukaiseen soveltamiseen. Eurooppalaisessa sähköisen viestinnän säännöstössä vahvistettiin yhdenmukaistetut yleisvaltuutuksen ehdot, mutta kyse oli enimmäisehtojen luettelosta, joten ehtojen asettamiseen jäi kansallista harkintaa. Näin ollen jäsenvaltiot eivät omaksuneet yhteistä lähestymistapaa yleisvaltuutukseen verkkojen ja palvelujen tarjoajien tyyppien osalta ja ottivat käyttöön erilaista sekundaarilainsäädäntöä ja/tai tekivät hallinnollisia (sääntely)päätöksiä ehtojen tarkentamiseksi. Kun 39 enimmäisehdon luetteloa käytetään 26 jäsenvaltiossa (Tanskassa ei ole käytössä yleisvaltuutusjärjestelmää), kansallisella tasolla voi olla määritelty jopa 1 014 ehtoa, ja esimerkiksi rajat ylittävää toimijaa (joka toimii 27 jäsenvaltiossa tai on niiden sääntelyn alainen) voidaan vaatia noudattamaan niistä kaikkia.

Ehdotuksella vähennetään tätä hajanaisuutta ja rajoitetaan raportointivelvoitteita ja vaatimusten noudattamista koskevia velvoitteita asettamalla palveluntarjoajille ainoastaan virtaviivaistetut ja yhdenmukaistetut ehdot ja velvoitteet, jotka vahvistetaan asetuksessa ja jotka muodostavat johdonmukaisen kokonaisuuden muiden EU:n säädösten ja poliittisten aloitteiden, kuten EU:n taloudellisen turvallisuuden strategian, kanssa luotettavan ja turvallisen verkkojen ja palvelujen tarjonnan vahvistamiseksi. Lisäksi ehdotuksessa säilytetään yksinkertaistettu ilmoitusperusteinen järjestelmä eli yhden toimiluvan menettely yrityksille, jotka haluavat tarjota verkkoja ja palveluja sisämarkkinoilla, mutta annetaan palveluntarjoajille mahdollisuus toimia yhdessä, useammassa tai kaikissa jäsenvaltioissa yhden kansallisen sääntelyviranomaisen antaman vahvistuksen perusteella. Tätä varten siinä vahvistetaan yleisvaltuutuksen ehdot, yhden toimiluvan menettely sekä mekanismit

koordinoinnille, keskinäiselle avunannolle ja johdonmukaiselle täytäntöönpanolle kansallisten sääntelyviranomaisten välillä BERECin ja digitaalisten verkkojen viraston tuella.

Pk-yrityksiin kohdistuvien vaikutusten osalta yksinkertaistettujen menettelyjen, kuten yhteisen ilmoitusmallin ja yhteisen ilmoitusmekanismin, odotetaan vähentävän palveluntarjoajille, erityisesti pk-yrityksille, aiheutuvia hallinnollisia ja vaatimusten noudattamisesta aiheutuvia kustannuksia. Nämä säästöt antavat pk-yrityksille mahdollisuuden suunnata resursseja innovointiin ja kasvuun sääntelyprosessien sijaan. Parempi oikeusvarmuus ja sääntelyn ennustettavuus vahvistavat edelleen pk-yritysten kilpailukykyä ja helpottavat markkinoille pääsyä. Pk-yritykset hyötyvät välillisesti myös yhteisistä joustavammista käyttöoikeusjärjestelmistä, kuten taajuuksien yksinkertaistetusta saatavuudesta ja taajuuksien yhteiskäytöstä, jotka alentavat markkinoille pääsyn esteitä ja tukevat innovatiivisten palvelujen kehittämistä ja laajentamista. Tämä koskee erityisesti valmistusteollisuutta, terveydenhuoltoa, maataloutta ja liikennettä. Pk-yrityksiin ei odoteta kohdistuvan suhteettomia kielteisiä vaikutuksia. Sen sijaan toimenpiteiden odotetaan tuottavan nettohyötyjä, kuten kustannussäästöjä ja parempia innovointimahdollisuuksia.

• **Perusoikeudet**

Ehdotuksen vaikutusta perusoikeuksiin, kuten sananvapauteen ja tiedonvälityksen vapauteen, syrjimättömyyteen, kuluttajansuojaan, mukaan lukien vammaisten kuluttajien suojeleminen, henkilötietojen suojaan ja yksityisyyttä koskevaan oikeuteen, on analysoitu. Asetuksella nostetaan erityisesti loppukäyttäjien oikeuksien yhdenmukaistamisen tasoa ja säilytetään samalla kuluttajansuojan korkea taso.

Ehdotuksessa otetaan kaikilta osin huomioon Euroopan unionin perusoikeuskirjassa tunnustetut perusoikeudet ja periaatteet. Ehdotetuilla toimenpiteillä pyritään erityisesti parantamaan yhteyksiä nykyaikaistettujen kuluttajansuojasääntöjen avulla. Tämä puolestaan varmistaa syrjimättömän pääsyn kaikkeen sisältöön ja palveluihin, julkiset palvelut mukaan lukien, edistää sananvapautta ja elinkeinovapautta ja antaa jäsenvaltioille mahdollisuuden noudattaa perusoikeuskirjaa.

Kupariverkon pakollisesta mutta ehdollisesta sulkemisesta säättäminen rajoittaa EU:n perusoikeuskirjan 16 artiklan mukaista elinkeinovapautta. Tällainen rajoitus voi kuitenkin olla perusteltu, jos sillä pyritään yleisen edun mukaiseen tavoitteeseen ja jos se on välttämättömyys- ja suhteellisuusperiaatteiden mukainen. Markkinoiden kehitys osoittaa jo, että operaattorit poistavat kupariverkkoja asteittain käytöstä kaupallisten näkökohtien perusteella, mikä viittaa siihen, että järjestelmällinen sulkeminen ei ole luonnostaan ristiriidassa niiden etujen kanssa. Kun otetaan huomioon odotetut sosiaaliset, taloudelliset ja ympäristöön liittyvät hyödyt, toimenpide vaikuttaa olevan välttämättömyysvaatimuksen mukainen. Lisäksi ehdotetuilla kestävyyssehdolla, mahdollisuudella säilyttää kupariverkot käytössä pidempään, jos edellytykset eivät täyty, ja mahdollisella kupariverkon sulkemisesta koskevalla poikkeuksella, jos kuituyhteyden tai muun riittävän yhteysratkaisun käyttöönotto ei ole mahdollista, varmistetaan oikeasuhteisuuden periaatteen noudattaminen.

4. TALOUSARVIOVAIKUTUKSET

Ehdotuksen talousarviovaikutukset kuvataan yksityiskohtaisesti säädösehdotukseen liittyvässä rahoitusta ja digitaalisia vaikutuksia koskevassa selvityksessä. Aloitteen toteuttamiseen tarvitaan yhteensä 47 kokoaikaista työntekijää, jotka koostuvat 32:sta henkilöstötaulukkaan sisältyvästä virasta tai toimesta ja 15 ulkopuolisen henkilöstön jäsenestä (sopimussuhteiset toimihenkilöt ja kansalliset asiantuntijat), jotta voidaan varmistaa aloitteen täysimääräinen ja

tehokas täytäntöönpano. Tarve katetaan toimen hallinnointiin jo osoitetulla pääosaston henkilöstöllä ja/tai henkilöstöllä, joka on jo siirretty uusiin tehtäviin pääosaston tai muiden komission yksiköiden sisällä. Näiden nykyisten resurssien lisäksi aloitteeseen tarvitaan viisi kokoaikaista poikkeuksellista lisätyöntekijää, joita pyydetään nykyisen henkilöstömäärän lisäksi, jotta voidaan varmistaa aloitteen täysimääräinen ja tehokas täytäntöönpano. BEREC-viraston nykyisestä budjettikohdasta rahoitetaan edelleen digitaalisten verkkojen viraston muuttumaton osuus, kun taas ehdotuksessa kuvatuista digitaalisten verkkojen virastolle osoitetuista uusista tehtävistä aiheutuvat lisämenot rahoitetaan satelliittitaajuuksien valtuutusmaksuista ja mahdollisuuksien mukaan EU:n numerointivaltuutusmaksuista sekä jäsenvaltioiden vapaaehtoisista suorituksista ja luontoissuorituksista.

Ehdotukseen sisältyy myös tehtäviä, jotka edellyttävät lisähenkilöstöä BEREC-virastoon (joka muutetaan digitaalisten verkkojen virastoksi). Tämä johtaa henkilöstön kokonaislisäykseen 25 kokoaikaisella työntekijällä, jotka kaikki rahoitetaan maksuilla.

5. LISÄTIEDOT

• Toteuttamissuunnitelmat, seuranta, arviointi ja raportointijärjestelyt

Komission olisi seurattava tämän asetuksen soveltamista ja arvioitava sen vaikuttavuutta ajan mittaan. Komission olisi tarkasteltava uudelleen tämän asetuksen toimintaa ja annettava siitä kertomus Euroopan parlamentille ja neuvostolle ensimmäisen kerran viiden vuoden kuluttua sen voimaantulosta ja tämän jälkeen viiden vuoden välein. Uudelleentarkasteluissa olisi arvioitava erityisesti 69 ja 83 artiklan markkinavaikutuksia sekä sitä, ovatko tämän asetuksen mukaiset ennakkovaltuudet ja muut sääntelyvaltuudet riittävät, jotta kansalliset sääntelyviranomaiset voivat varmistaa, että kilpailu toimii sähköisen viestinnän markkinoilla edelleen loppukäyttäjien hyväksi.

Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi myös ilmoitettava komissiolle niiden yritysten nimet, joilla katsotaan olevan huomattava markkinavoima tässä asetuksessa tarkoitettulla tavalla, ja tällaisille yrityksille tämän asetuksen mukaisesti asetetut velvollisuudet. Kaikki muutokset, jotka vaikuttavat yrityksille asetettuihin velvollisuuksiin, tai muutokset asianomaisissa yrityksissä, olisi ilmoitettava komissiolle viipymättä.

Komission olisi viimeistään kolmen vuoden kuluttua tämän asetuksen soveltamispäivästä tarkasteltava ekosysteemiyhteistyön toimivuutta ottaen mahdollisimman tarkasti huomioon BERECin kertomus suuntaviivojen soveltamisen vaikutuksista tehokkaaseen ekosysteemiyhteistyöhön sekä vapaaehtoisen sovittelujärjestelmän toimintaan.

Lisäksi komission olisi 30 päivään kesäkuuta 2034 mennessä tarkasteltava uudelleen kohtuuhintaisen yleispalvelun soveltamisalaa ja yleispalvelun saatavuutta sosiaalisen, taloudellisen ja teknologisen kehityksen perusteella, mukaan lukien siirtyminen kuituverkkoihin. Uudelleentarkastelussa olisi otettava huomioon vallitsevat tekniikat, jotka ovat kuluttajien enemmistön käytössä. Komission olisi annettava Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomus uudelleentarkastelun tuloksista.

Digitaalisten verkkojen viraston olisi laadittava kertomus sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen sisämarkkinoista kahden vuoden kuluessa tämän asetuksen soveltamisen alkamisesta. Kertomuksessa olisi esitettävä yleiskatsaus markkinakehitykseen ja tarkasteltava tämän asetuksen nojalla käyttöön otettujen toimenpiteiden vaikutuksia sisämarkkinoiden toimintaan sekä sulautumien markkinavaikutuksia. Kertomusluonnos olisi toimitettava BERECin ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen hyväksyttäväksi ennen sen

julkaisemista. Tämän jälkeen olisi vuosittain julkaistava päivitetty kertomus edistymisen ja uusien suuntausten seuraamiseksi.

- **Selittävät asiakirjat (direktiivien osalta)**

Ei sovelleta.

- **Ehdotukseen sisältyvien säännösten yksityiskohtaiset selitykset**

I osa: Soveltamisala, tavoitteet ja määritelmät

Tämän asetuksen I osassa vahvistetaan horisontaaliset puitteet, joilla säännellään sähköisen viestinnän alan järjestämistä EU:ssa. Siinä määritellään asetuksen kohde, soveltamisala ja keskeiset käsitteet ja vahvistetaan oikeudelliseen kehykseen sovellettavat yhteiset määritelmät oikeusvarmuuden ja johdonmukaisen soveltamisen varmistamiseksi kaikissa jäsenvaltioissa. Siinä vahvistetaan myös yleiset tavoitteet ja sääntelyperiaatteet, jotka ohjaavat jäsenvaltioita, kansallisia sääntely- ja muita toimivaltaisia viranomaisia, BERECiä, radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevää elintä ja digitaalisten verkkojen virastoa sekä komissiota niiden työssä.

II osa: Häiriönsietokyky

Asetuksen II osassa otetaan käyttöön erityinen kehys verkkojen ja palvelujen häiriönsietokyvylle ja varautumiselle ja tunnustetaan, että sähköiset viestintäverkot ja -palvelut sekä muut digitaaliset infrastruktuurit ovat olennaisen tärkeitä yhteiskunnan ja talouden toiminnan kannalta. Tätä varten siinä vahvistetaan velvoitteet ja yhteistyömekanismit, joilla varmistetaan verkkojen ja palvelujen saatavuus ja suorituskyvyt vakavissa kriisitilanteissa. Tähän sisältyy keskeytymättömyyden varmistaminen hätäviestinnässä ja yleisissä vaarailmoituksissa. Siinä säädetään myös BERECin kertomuksesta ”Digitaalisia infrastruktuureja koskeva unionin valmiussuunnitelma”. Kertomukseen sisältyy arviointi, yhteisiä toimintasuosituksia ja kriisinhallintakäytäntöjä. Siinä myös selvennetään EU:n elinten ja kansallisten toimivaltaisten viranomaisten roolia seurannassa, koordinoinnissa ja reagoinnissa, mikä puolestaan vahvistaa johdonmukaista ja tehokasta EU:n laajuista lähestymistapaa häiriönsietokykyyn ja varautumiseen sähköisen viestinnän alalla.

III osa: Sisämarkkinoiden valtuutus ja yksi toimilupa

Asetuksen III osassa vahvistetaan sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen yhden toimiluvan kehys yleisvaltuutusjärjestelmän puitteissa. Siinä vahvistetaan vapaus tarjota tällaisia verkkoja ja palveluja kaikkialla EU:ssa, kunhan tässä asetuksessa säädetyt yhteiset lisäedellytykset ja -velvoitteet täyttyvät. Siinä myös pidetään voimassa yksinkertaistettu ilmoitus pohjainen järjestelmä, jonka avulla palveluntarjoajat voivat toimia yhdessä tai useammassa jäsenvaltiossa yhden kansallisen sääntelyviranomaisen vahvistuksen perusteella. Ehdotus on linjassa muiden tieto- ja viestintätekniikan toimitusketjun turvallisuusvaatimusten tiukentamista koskevien aloitteiden kanssa. Tätä varten siinä vahvistetaan yleisvaltuutuksen ehdot, yhden toimiluvan menettely sekä mekanismit koordinoitua, keskinäistä avunantoa ja johdonmukaista täytäntöönpanoa varten kansallisten viranomaisten välillä BERECin ja digitaalisten verkkojen viraston tuella. BERECin suuntaviivoissa vahvistetaan yhteistyössä muiden toimivaltaisten viranomaisten ja komission kanssa menettelylliset näkökohdat, jotka koskevat palveluntarjoajien, kansallisten sääntelyviranomaisten ja muiden toimivaltaisten viranomaisten välistä vuorovaikutusta sekä jäsenvaltioissa sovellettavien ehtojen ja sääntöjen lähentämistä.

IV osa: Resurssit, taajuudet ja numerointi

Asetuksen IV osassa vahvistetaan keskeisten sähköisen viestinnän resurssien hallinnointia, varaamista ja käyttöä koskeva kattava ja tulevaisuuteen suuntautuva kehys. Tähän sisältyvät radiotaajuudet ja numerovarot, joiden rooli yhteyksien, innovoinnin, turvallisuuden ja sisämarkkinoiden toiminnan kannalta olennaisen tärkeinä strategisina julkishyödykkeinä tunnustetaan. Osassa esitetään yhteiset periaatteet ja tavoitteet radiotaajuuksien koordinoitulle strategiselle suunnittelulle ja hallinnalle EU:n tasolla kansainvälisten velvoitteiden mukaisesti ja vahvistetaan rajat ylittävän koordinoinnin ja haitallisten häiriöiden selvittämisen mekanismeja. Siinä säädetään teknologia- ja palveluneutraaliudesta, edistetään taajuuksien yhteiskäyttöä ja tehokasta käyttöä sekä esitetään EU:n taajuusstrategia ja etenemissuunnitelmat, joilla varmistetaan taajuuksien ennustettavuus, oikea-aikainen saatavuus ja yhdenmukaisuus EU:n laajempien poliittisten tavoitteiden kanssa.

Tällä asetuksella myös yhdenmukaistetaan valtuutusjärjestelmiä, taajuuksien käyttöoikeuksien jakamista, kestoa, uusimista, siirtoa ja yhteiskäyttöä koskevia ehtoja sekä vahvistetaan investointeja ja kilpailua edistäviä myöntämismenettelyjä. Lisäksi siinä otetaan käyttöön EU:n laajuisia välineitä, kuten taajuuksien sisämarkkinamenettely, yhteiset valtuutusehdot, keskitetyt menettelyt ja EU:n valtuutukset, mukaan lukien erityinen kehys satelliittiverkoille ja -palveluille EU:ssa. Siinä vahvistetaan erityisesti satelliittitaajuuksia koskevat EU:n tason valtuutukset sekä niiden seuranta ja täytäntöönpano. Lisäksi siinä määritellään tällaisten valtuutusten myöntämismenettely ja vahvistetaan paremmat koordinointimekanismit ITU:n rekisteröinneille sekä varmistetaan satelliittitaajuuksien ja maanpäällisten taajuuksien rinnakkaiskäyttö EU:ssa.

Tämän lisäksi IV osassa luodaan puitteet yleiseurooppalaisille numerovaroille ja vahvistetaan numerovaroja koskevat säännöt, joilla varmistetaan niiden tehokas hallinnointi, saatavuus ja oman alueen ulkopuolinen käyttö kaikkialla EU:ssa, tuetaan EU:n laajuisia palveluja ja turvataan kuluttajansuoja ja oikeudenmukainen saatavuus. Yhdessä näillä säännöksillä pyritään varmistamaan niukkojen resurssien tehokas, koordinoitu ja tulevaisuuden vaatimukset täyttävä käyttö ja samalla lisäämään oikeusvarmuutta, vähentämään hajanaisuutta ja mahdollistamaan innovatiivisten rajat ylittävien sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen kehittäminen kaikkialla EU:ssa.

V osa: Kuituun siirtyminen, markkinoiden toiminta ja kilpailu

Asetuksen V osassa vahvistetaan säännöt, joilla varmistetaan sähköisen viestinnän markkinoiden moitteeton toiminta ja kilpailun tehokkuus kaikkialla EU:ssa.

Ensinnäkin siinä otetaan käyttöön erityinen kehys, joka koskee hallittua siirtymistä perinteisistä kupariverkoista kuitu kotiin -verkkoihin. Kehystä sovelletaan, jos kupariverkko pysyy käytössä tietyn päivämäärän jälkeen. Kuituverkkoihin siirtymisen prosessi perustuu komissiolle ilmoitettaviin kansallisiin suunnitelmiin. Näissä kansallisissa suunnitelmissa selitetään, i) millä alueilla kupariverkot suljetaan ja mihin mennessä ja ii) toimenpiteet, joilla tuetaan siirtymistä kuituverkkoihin.

Alkuvaiheessa jäsenvaltioiden on määrättävä kupariverkon sulkemisesta alueilla, joilla seuraavat kaksi edellytystä täyttyvät kumulatiivisesti: i) kuituverkon kattavuus on vähintään 95 prosenttia ja ii) kohtuuhintaisia vähittäiskauppatason yhteyspalveluja on saatavilla. Jälkimmäisessä vaiheessa ehdoilla ei enää ole merkitystä, ja jäsenvaltioiden edellytetään määräävän kupariverkkojen sulkemisesta kaikilla jäljellä olevilla kupariverkon

sulkemisaalueilla lukuun ottamatta alueita, joilla kuituverkon käyttöönotto ei ole taloudellisesti kannattavaa ja joilla ei ole saatavilla asianmukaista yhteysratkaisua, jolla kupariverkkopalvelut voitaisiin korvata. Koko prosessin ajan sovelletaan suojatoimia jatkuvuuden säilyttämiseksi ja kuluttajien suojelemiseksi.

Asetuksen V osa kattaa myös maa-alueiden käyttöoikeutta ja asennusoikeuksia, yhteenliittämistä ja käyttöoikeuksia koskevat puitteet sekä symmetristen ja huomattavaan markkinavoimaan perustuvien sääntelyllisten korjaavien toimenpiteiden soveltamisen. Siinä selvennetään yritysten oikeuksia ja velvollisuuksia käyttöoikeuksista ja yhteenliittämisestä neuvoteltaessa ja annetaan kansallisille sääntelyviranomaisille valtuudet määrätä oikeasuhteisia toimenpiteitä päästä päähän -liitettävyyden ja yhteentoimivuuden varmistamiseksi perustelluissa tapauksissa.

Tässä osassa säilytetään nykyisen symmetrisen ja huomattavaan markkinavoimaan perustuvan käyttöoikeuksien sääntelyjärjestelmän päälinjat. Huomattavan markkinavoiman osalta säännöissä asetetaan etusijalle passiivisten verkkojen (kaapelikanavat ja pylvää, joissa operaattorit ottavat käyttöön omia kuituverkkojaan) käyttöoikeuksien investointiystävällinen sääntely ja edistetään käyttöoikeustuotteiden yhdenmukaistamista. Symmetristen käyttöoikeuksien osalta säännöillä pyritään edistämään kuituverkkojen käyttöönottoa säilyttämällä pyydettäessä käyttöoikeus rakennuksen sisäisiin johtoihin. Lisäksi kansalliset sääntelyviranomaiset voivat käyttää symmetrisiä toimenpiteitä paikallisten pullonkaulojen poistamiseksi määräämällä paikallisten kuituverkkojen käyttöoikeuksista. Symmetrisillä säännöillä olisi myös mahdollistettava sellaisten loppukäyttäjien liittäminen verkkoon, joiden toimitiloja ei ole liitetty siihen, velvoittamalla lähistöllä verkkoja käyttöön ottavat kuituoperaattorit liittämään kyseiset käyttäjät verkkoon.

Asetuksen V osassa vahvistetaan sisämarkkinamenettelyjä, jotka koskevat jäsenvaltioiden väliseen kauppaan vaikuttavia kansallisia toimenpide-ehdotuksia, ja varmistetaan yhdenmukainen soveltaminen kaikkialla EU:ssa koordinoituilla ilmoitus-, arviointi- ja interventiomekanismeilla.

VI osa: Palvelut

Asetuksen VI osassa vahvistetaan palveluihin liittyvät velvoitteet, joilla pyritään varmistamaan, että EU:n loppukäyttäjät voivat hyötyä olennaisen tärkeistä yhteyksistä ja yhteisestä suojelun tasosta. Sillä nykyaikaistetaan yleispalveluvelvoitteita uudistamalla Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin periaatteen 20 mukaisesti kaikkien kuluttajien ja erityisesti pienituloisten kuluttajien oikeus kohtuuhintaiseen ja riittävään internetyhteyspalveluun ja ääniviestintäpalveluihin kiinteässä sijaintipaikassa. Osassa vahvistetaan yhteiset menettelyt sille, miten jäsenvaltiot määrittelevät ”riittävät” yhteydet kuluttajien enemmistön käytössä oleva vähimmäiskaistanleveys huomioon ottaen. Näitä yhteisiä menettelyjä tuetaan BERECin ohjeilla, ja niillä varmistetaan kaistanleveys, jota sosiaalinen ja taloudellinen osallistuminen yhteiskuntaan edellyttää. Osassa esitetään myös kohtuuhintaisuutta koskeva jäsennelty lähestymistapa, johon sisältyvät vähittäishintojen kehityksen seuranta, toimenpiteet sellaisten kuluttajien osalta, jotka ovat pienituloisia tai joilla on sosiaalisia erityistarpeita, ja erityistuki vastaavien käyttömahdollisuuksien varmistamiseksi vammaisille loppukäyttäjille. Komissiolle annetaan valtuudet hyväksyä riittävää internetyhteyspalvelua koskevia täytäntöönpanosäädöksiä kohtuuhintaisuuden arvioinnin huomioon ottavien kansallisten ehtojen, kriteerien ja menetelmien perusteella. Tämän ohella ehdotetaan uutta ja joustavampaa lähestymistapaa rahoitukseen ilman alakohtaista osoittamista tai siihen liittyvää rahoitusmekanismia.

Asetuksen VI osassa turvataan lisäksi loppukäyttäjien oikeudet digitaalisessa ympäristössä. Siinä säilytetään avoin internetyhteys kodifioimalla loppukäyttäjien oikeus saada ja välittää sisältöä sekä käyttää valitsemiaan sovelluksia ja päätelaitteita. Tämän ohella säädetään tiukoista verkon neutraaliutta koskevista velvoitteista, joihin sovelletaan vain tiukasti määriteltyjä ja oikeasuhteisia poikkeuksia ja kansallisten sääntelyviranomaisten tiukkaa valvontaa, jota täydennetään BERECin raportoinnilla ja suuntaviivoilla. Sillä konsolidoidaan ja päivitetään loppukäyttäjien suojaa koskevat säännöt, jotka esitetään kolmessa luvussa.

Luku ”Kuluttajien oikeudet” kattaa kuluttajat sekä mikroyritykset ja voittoa tavoittelemattomat järjestöt (sen joitakin säännöksiä sovelletaan myös pieniin ja keskisuuriin yrityksiin) ja sisältää alakohtaiset säännöt avoimuudesta ja sopimustiedoista (mukaan lukien sopimustiivistelmän mallista), sopimuksen kestosta ja irtisanomisesta sekä palvelupaketeista.

Luku ”Loppukäyttäjien oikeudet” sisältää vaihtamista ja numeron siirrettävyyttä koskevat sekä syrjimättömyyden varmistavat säännökset.

Lukuun ”Loppukäyttäjien järjestelmät ja toiminnot” sisältyy toimenpiteitä petollisen toiminnan torjumiseksi, ja sillä varmistetaan kriittiset palvelut, kuten kadonneita lapsia koskevat vihjepuhelimet, hätäviestintä ja julkiset varoitusjärjestelmät sekä eurooppalaisen digitaalisen identiteetin lompakon käyttö. Tässä luvussa otetaan huomioon teknologian kehitys ja siihen liittyvät loppukäyttäjien suojelua koskevat uudet haasteet, ja se sisältää myös päivitettyt säännöt kutsuvan tilaajan tunnistuksesta, alkuperän tunnistuksesta, automaattisesta soitonsiirrosta ja automatisoiduista soittojärjestelmistä. Se sisältää säännökset vammaisten loppukäyttäjien vastaavista käyttömahdollisuuksista ja valinnanvarasta.

VI osassa säilytetään myös kohdennetut yhteentoimivuutta ja siirtovelvollisuutta koskevat säännökset ja siirretään komissiolle valta muuttaa teknisiä liitteitä delegoiduilla säädöksillä tekniikan ja yhteiskunnan kehityksen huomioon ottamiseksi.

VII osa: Hallinto

Asetuksen VII osassa vahvistetaan hallintokehys sähköisen viestinnän sisämarkkinoiden johdonmukaisen, riippumattoman ja tehokkaan toiminnan varmistamiseksi. Siinä määritellään kansallisiin sääntelyviranomaisiin ja muihin toimivaltaisiin viranomaisiin sovellettavat tehtävät, valtuudet ja suojatoimet, annetaan niille selkeästi määriteltyt tehtävät, säilytetään niiden oikeudellinen ja toiminnallinen riippumattomuus markkinatoimijoista ja annetaan niille riittävät resurssit ja budjettiautonomia. Siinä vahvistetaan myös nimittämistä, erottamista, vastuuvollisuutta ja avoimuutta koskevat yhteiset periaatteet sekä yhteistyötä ja koordinoitua koskevat velvoitteet kansallisella ja rajat ylittävällä tasolla, mikä puolestaan lisää sääntelyn johdonmukaisuutta ja keskinäistä luottamusta kaikkialla EU:ssa.

Asetuksen VII osassa lujitetaan edelleen EU:n tason hallintoa integroimalla BERECin, radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen ja digitaalisten verkkojen viraston roolit ja vahvistamalla niitä. Siinä selvennetään BERECin tavoitteita, tehtäviä ja sisäistä organisaatiota ja vahvistetaan sen valmiuksia edistää sääntelykehyksen johdonmukaista täytäntöönpanoa lausuntojen, suuntaviivojen, selvitysten ja parhaiden käytäntöjen avulla, joita tuetaan jäsenmäärällä tiedonkeruulla ja markkinoiden seurannalla. Geopoliittisen tilanteen vuoksi osassa myös vahvistetaan häiriönsietokykyyn ja varautumiseen liittyvää BERECin toimivaltaa muun muassa digitaalisia infrastruktuureja koskeva unionin valmiussuunnitelman hyväksymisen osalta. Samalla sillä luodaan vankemmat puitteet radiotaajuuksien strategiselle hallinnalle radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen kautta ja määritellään elimen neuvoa-

antava ja koordinoiva rooli EU:n taajuuspolitiikassa, rajat ylittävissä koordinoinnissa ja kansainvälisessä toiminnassa samalla kun varmistetaan tiivis yhteistyö BERECin kanssa sääntely- ja taajuuskysymysten risteyskohdissa.

Asetuksen VII osassa säädetään kattavasta organisaatio-, rahoitus- ja vastuuvollisuuskehyksestä digitaalisten verkkojen virastolle EU:n elimenä, joka tukee sekä BERECiä että radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevää elintä. Siinä määritetään digitaalisten verkkojen viraston tehtävät, hallintorakenne, ohjelmasuunnittelu, talousarvio- ja henkilöstösäännöt ja varmistetaan avoimuus, moitteeton varainhoito ja tehokas valvonta, mukaan lukien petostentorjunta-, tarkastus- ja arviointimekanismit.

VIII osa: Yleiset säännökset ja loppusäännökset

Asetuksen VIII osassa vahvistetaan yleiset säännökset, menettelylliset säännökset ja loppusäännökset, joilla varmistetaan tämän asetuksen tehokas, avoin ja yhtenäinen soveltaminen kaikkialla EU:ssa. Siinä vahvistetaan kattava kehys tietojen yhdenmukaiselle toimittamiselle, vaihdolle ja julkaisemiselle sekä annetaan kansallisille sääntelyviranomaisille ja muille toimivaltaisille viranomaisille, BERECille ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevälle elimelle valtuudet pyytää yrityksiltä oikeasuhteisia, perusteltuja ja oikea-aikaisia tietoja, myös kestävydestä, samalla kun turvataan luottamuksellisuus, tietosuoja ja liikesalaisuudet. Lisäksi siinä säädetään säännöllisistä verkkojen käyttöönottoa koskevista maantieteellisistä kartoituksista ja ennusteista, jotka mahdollistavat näyttöön perustuvat sääntelytoimet ja voivat edistää tietoon perustuvia julkisia rahoituspäätöksiä ja koordinoitua suunnittelua, myös siirryttäessä perinteisistä verkoista kuituverkkoihin.

Asetuksen VIII osassa vahvistetaan myös avoimuutta, osallistumista ja sääntelyn johdonmukaisuutta jäseneltyjen kuulemis- ja avoimuusmekanismien avulla. Siinä edellytetään julkisen kuulemisen järjestämistä toimenpide-ehdotuksista, joilla on merkittävä markkinavaikutus, esteettömiä kuulemismenettelyjä sekä loppukäyttäjien, myös vammaisten kuluttajien ja loppukäyttäjien, ja muiden sidosryhmien järjestelmällistä osallistamista. Siinä otetaan käyttöön EU:n tason yhdenmukaistamis- ja standardointimenettelyjä, joiden avulla komissio voi BERECin tai radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen tuella puuttua eroihin, jotka uhkaavat pirstoa sisämarkkinoita, sekä edistää yhteentoimivia, tulevaisuuden vaatimukset täyttäviä teknisiä standardeja teknologianeutraalilla tavalla.

Asetuksen VIII osassa annetaan selkeät säännöt riitojenratkaisusta, sääntöjen noudattamisesta, täytäntöönpanosta ja oikeusvarmuudesta. Sillä perustetaan tuomioistuinten ulkopuolisia ja sääntelyyn perustuvia riitojenratkaisumekanismeja kansallisella ja rajat ylittävällä tasolla, joita täydennetään ohjeilla ja vapaaehtoisella sovittelulla yhteistyöhön perustuvien, innovatiivisten ja kestävien ekosysteemikäytäntöjen edistämiseksi. Siinä vahvistetaan oikeasuhteiset täytäntöönpanovaltuudet, seuraamukset ja suojatoimet, mukaan lukien muutoksenhakuoikeudet, ja määritellään siirretyn säädösvallan ja täytäntöönpanovallan käyttö, komiteamenettelyt, seuranta, uudelleentarkastelu ja siirtymäjärjestelyt.

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS

digitaalisista verkoista, asetuksen (EU) 2015/2120, direktiivin 2002/58/EY ja päätöksen N:o 676/2002/EY muuttamisesta sekä asetuksen (EU) 2018/1971, direktiivin (EU) 2018/1972 ja päätöksen N:o 243/2012/EU kumoamisesta (digiverkkosäädös)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 114 artiklan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen, kun esitys lainsäätämisyjärjestyksessä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon²⁴,

ottavat huomioon alueiden komitean lausunnon²⁵,

noudattavat tavallista lainsäätämisyjärjestystä,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Teknologia kehittyy nopeasti, dataliikenne kasvaa merkittävästi ja gigabittinopeuksisten yhteyksien kysyntä lisääntyy. Nykyaikaiset ja kestävät digitaaliset infrastruktuurit verkkoyhteyksille ja laskennalle ovat ratkaisevan tärkeitä digitalisaation mahdollistajia ja siten ratkaisevan tärkeitä myös sekä teollisuuden kilpailukyvyyn että yhteiskuntaa hyödyttävien digitaalisten palvelujen täyden hyödyntämisen kannalta. Tästä syystä tarvitaan laadukkaita, turvallisia ja häiriönsietokykyisiä yhteyksiä kaikille ja kaikkialla unionissa, myös kohtuuhintaisia yhteyksiä pienituloisille henkilöille, ja kaikilla alueilla, mukaan lukien maaseutualueet ja syrjäiset alueet, saaret ja vuoristoalueet, harvaan asutut alueet sekä syrjäisimmät alueet.
- (2) Sähköisen viestinnän sisämarkkinat ovat edelleen pirstoutuneet 27 kansalliseksi markkinaksi, ja eurooppalaiset operaattorit kohtaavat edelleen esteitä rajat ylittävälle toiminnalle ja toiminnan laajentamiselle, mikä rajoittaa niiden mahdollisuuksia investoida, innovoida ja kilpailla laajennetussa yhteysekosysteemeissä tasapuolisin toimintaedellytyksin. Muut laajempaan yhteysekosysteemiin tulevat toimijat, kuten sisällön ja sovellusten tarjoajat, hyötyvät suurelta osin sijoittautumismaahan perustuvasta järjestelmästä ja toimivat näin ollen unionissa yksillä sisämarkkinoilla. Nämä epätasapuoliset toimintaedellytykset ekosysteemin eri toimijoiden välillä on todettu komission valkoisessa kirjassa ”Miten vastata Euroopan digi-

²⁴ EUVL C , , s. .

²⁵ EUVL C , , s. .

infrastruktuuritarpeisiin?”²⁶ ja Lettan raportissa²⁷. Tässä yhteydessä Eurooppa-neuvosto korosti lokakuussa 2025 antamissaan päätelmissä, että tarvitaan erityisiä toimia sähköisen viestinnän sisämarkkinoiden syventämiseksi.

- (3) Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksellä (EU) 2022/2481²⁸ vahvistettiin Euroopan digitaalinen vuosikymmen 2030 -ohjelman digitavoitteet vuodelle 2030. Ohjelma pohjautuu ennakoituihin yhteystavoitteisiin, joiden mukaan kaikilla tietyssä sijaintipaikassa olevilla loppukäyttäjillä on oltava mahdollisuus gigabittiyhteyteen verkon liityntäpisteeseen saakka, ja kaikki seuraavan sukupolven langattomat nopeat verkot, joiden suorituskyky on vähintään 5G-verkon tasoinen, kattavat kaikki asutut alueet. Näiden tavoitteiden saavuttamiseksi toimintapolitiikoilla olisi yksinkertaistettava ja nopeutettava gigabittinopeuksisten kiinteiden ja langattomien verkkojen käyttöönottoa kaikkialla unionissa ja alennettava sen kustannuksia muun muassa vähentämällä sekä operaattoreiden että kansallisten hallintojen hallinnollista taakkaa.
- (4) Direktiivillä (EU) 2018/1972 luotiin eurooppalainen sähköisen viestinnän säännöstö. Eurooppalainen sähköisen viestinnän säännöstö on auttanut saavuttamaan tai säilyttämään tehokkaan kilpailun sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen markkinoilla edistämällä edistyneiden verkkojen yhteenliitettävyyttä sekä niiden saatavuutta ja käyttöönottoa. Jäsenvaltioiden oli hyväksyttävä ja julkaistava 21 päivään joulukuuta 2020 mennessä lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset, jotka ovat tarpeen eurooppalaisen sähköisen viestinnän säännöstön saattamiseksi osaksi niiden kansallista lainsäädäntöä. Säännöstön saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä saatiin valmiiksi kaikissa 27 jäsenvaltiossa vasta elokuussa 2024. Näin pitkät viivästykset direktiivin hyväksymisestä sen saattamiseen osaksi jäsenvaltioiden oikeusjärjestelmiä eivät enää sovellu teknologian nopeisiin muutoksiin nykyisessä geopoliittisessa ja taloudellisessa tilanteessa, joka edellyttää sääntöjä, joilla voidaan vaikuttaa markkinoihin nopeasti. Lisäksi tietyt eurooppalaisen sähköisen viestinnän säännöstön säännöksiin liittyvät kansalliset säännökset ylittävät sen, mikä olisi ehdottoman välttämätöntä niiden saattamiseksi osaksi kansallista lainsäädäntöä ja vaatimustenmukaisuuden varmistamiseksi. Siksi eurooppalainen sähköisen viestinnän säännöstö, joka on direktiivi, on johtanut hajanaisuuteen jäsenvaltioiden välillä eikä siten ole onnistunut todellisten sisämarkkinoiden luomisessa. Näin ollen on tarpeen muuttaa eurooppalainen sähköisen viestinnän säännöstö asetukseksi ja yhdistää sen säännökset säännöksiin, jotka liittyvät säännöstön tavoitteisiin mutta joista säädetään muissa direktiiveissä, asetuksissa tai päätöksissä, kuten Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2018/1971²⁹. Sen vuoksi direktiivi 2018/1972, asetus

²⁶ Komission valkoinen kirja, 21.2.2024, ”Miten vastata Euroopan digi-infrastruktuuritarpeisiin?”, COM(2024) 81 final.

²⁷ <https://www.consilium.europa.eu/media/ny3j24sm/much-more-than-a-market-report-by-enrico-letta.pdf>.

²⁸ Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös (EU) 2022/2481, annettu 14 päivänä joulukuuta 2022, digitaalinen vuosikymmen 2030 -ohjelman perustamisesta (EUVL L 323, 19.12.2022, s. 4, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2022/2481/oj>).

²⁹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/1971, annettu 11 päivänä joulukuuta 2018, Euroopan sähköisen viestinnän sääntelyviranomaisten yhteistyöelimen (BEREC) ja BERECin tukiviraston (BEREC-virasto) perustamisesta, asetuksen (EU) 2015/2120 muuttamisesta ja asetuksen (EY) N:o 1211/2009 kumoamisesta (EUVL L 321, 17.12.2018, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1971/oj>).

(EU) 2018/1971, Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös N:o 243/2012/EU³⁰ sekä osia Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksesta (EU) 2015/2120³¹ ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivistä 2002/58/EY³² olisi yhdistettävä yhdeksi asetukseksi eli digiverkkosäädökseksi.

- (5) Komissio totesi vuonna 2024 julkaisemassaan valkoisessa kirjassa ”Miten vastata Euroopan digi-infrastruktuuritarpeisiin?”³³, että tietoliikennesektorilla on käynnissä merkittäviä teknologisia muutoksia, joiden myötä digitaalisista infrastruktuureista on tulossa pilvipalvelu- ja tekoälypohjaisia ja yhteysekosysteemi laajenee tarjoamaan uusia innovatiivisia palveluja. Sen vuoksi on tarpeen ottaa huomioon kehitys sähköisistä viestintäverkoista digitaalsiin verkkoihin.
- (6) Tämä asetus ei koske sähköisissä viestintäverkoissa sähköisten viestintäpalvelujen avulla tarjottua sisältöä, kuten ohjelmasisältöä, rahoituspalveluja ja tiettyjä tietoyhteiskunnan palveluja, eikä sillä rajoiteta tällaisia palveluja koskevia, unionin tai jäsenvaltioiden tasolla unionin oikeuden tai kansallinen lainsäädännön mukaisesti toteutettavia toimenpiteitä kulttuurisen ja kielellisen monimuotoisuuden edistämiseksi ja tiedotusvälineiden moniarvoisuuden varmistamiseksi. Televisiolähetysten sisältöön sovelletaan Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2010/13/EU³⁴. Audiovisuaalialan politiikan ja sisällön sääntelyllä pyritään sellaisiin yleisen edun mukaisiin tavoitteisiin kuin sananvapaus, tiedotusvälineiden moniarvoisuus, puolueettomuus, kulttuurinen ja kielellinen monimuotoisuus, sosiaalinen osallisuus, kuluttajansuoja ja alaikäisten suojelu. Sähköisen viestinnän sääntelyn ja sisällön sääntelyn erottaminen toisistaan ei merkitse sitä, ettei niiden välisiä yhteyksiä olisi otettava huomioon erityisesti tiedotusvälineiden moniarvoisuuden, kulttuurisen monimuotoisuuden ja kuluttajansuojan varmistamiseksi. Toimivaltaiten viranomaisten olisi toimivaltansa puitteissa osaltaan varmistettava näiden tavoitteiden edistämiseen tähtäävien politiikkojen täytäntöönpano.
- (7) Tämä asetus ei vaikuta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/53/EU³⁵ soveltamiseen radiolaitteisiin, mutta se kattaa autoradiovastaanottimet sekä kuluttajille

³⁰ Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös N:o 243/2012/EU, annettu 14 päivänä maaliskuuta 2012, monivuotisen radiotaajuuspoliittisen ohjelman perustamisesta (EUVL L 081, 21.3.2012, s. 7, ELI: [http://data.europa.eu/eli/dec/2012/243\(2\)/oj](http://data.europa.eu/eli/dec/2012/243(2)/oj)), sellaisena kuin se on muutettuna 11 päivänä joulukuuta 2018 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä (EU) 2018/1972 (EUVL L 321, 17.12.2018, s. 36).

³¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2015/2120, annettu 25 päivänä marraskuuta 2015, avointa internetyhteyttä koskevista toimenpiteistä ja yleispalvelusta ja käyttäjien oikeuksista sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen alalla annetun direktiivin 2002/22/EY sekä verkkovierailuista yleisissä matkaviestinverkoissa unionin alueella annetun asetuksen (EU) N:o 531/2012 muuttamisesta (EUVL L 310, 26.11.2015, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2015/2120/oj>).

³² Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2002/58/EY, annettu 12 päivänä heinäkuuta 2002, henkilötietojen käsittelystä ja yksityisyyden suojasta sähköisen viestinnän alalla (sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivi) (EYVL L 201, 31.7.2002, s. 37, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2002/58/oj>).

³³ COM(2024) 81 final.

³⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2010/13/EU, annettu 10 päivänä maaliskuuta 2010, audiovisuaalisten mediapalvelujen tarjoamista koskevien jäsenvaltioiden tiettyjen lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta (audiovisuaalisia mediapalveluja koskeva direktiivi) (EUVL L 95, 15.4.2010, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2010/13/oj>).

³⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/53/EU, annettu 16 päivänä huhtikuuta 2014, radiolaitteiden asettamista saataville markkinoilla koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön yhdenmukaistamisesta ja direktiivin 1999/5/EY kumoamisesta (EUVL L 153, 22.5.2014, s. 62, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2014/53/oj>).

tarkoitettut radiovastaanottimet ja digitaalitelevisiolaitteet. Päästä päähän -yhteentoimivuuden varmistamiseksi on tarpeen säännellä tiettyjä näkökohtia, jotka liittyvät direktiivissä 2014/53/EU määriteltyihin radiolaitteisiin sekä digitaalitelevisiotoiminnaissa käytettäviin kuluttajalaitteisiin, jotta voidaan helpottaa niiden saatavuutta vammaisten loppukäyttäjien kannalta. On tärkeää, että kansalliset sääntely- ja muut toimivaltaiset viranomaiset rohkaisevat verkko-operaattoreita ja laitteiden valmistajia toimimaan yhteistyössä, jotta helpotetaan vammaisten loppukäyttäjien mahdollisuuksia käyttää sähköisiä viestintäpalveluja. Radiopäätelaitteiden valtuutusjärjestelmää koskevan koordinoitun lähestymistavan varmistamiseksi olisi myös säänneltävä radiotaajuuksien yksinoikeudetonta käyttöä silloin kun kyseessä on radiopäätelaitteiden henkilökohtainen käyttö.

- (8) Sähköisten viestintäverkkojen valmiuksia koskevat vaatimukset lisääntyvät jatkuvasti. Kun aiemmin keskityttiin lähinnä kasvattamaan yleisesti ja kunkin yksittäisen käyttäjän saatavilla olevaa kaistanleveyttä, tänä päivänä yhä tärkeämpiä ovat muut muuttujat, kuten laskevan ja nousevan siirtotien kaistanleveydet, vasteaika, saatavuus ja luotettavuus. Nykyään tähän kysyntään vastataan tuomalla valokuitu yhä lähemmäs loppukäyttäjää, ja tulevat gigabittiverkot edellyttävät suorituskykyä, joka vastaa sitä, jonka vähintään verkon liityntäpisteeseen asti ulottuva valokuituelementteihin perustuva verkko voi tarjota. Langattomien yhteyksien osalta tämä vastaa verkon suorituskykyä, joka voidaan saavuttaa valokuituasennuksella tukiasemaan, jota pidetään verkon liityntäpisteenä. Tällaiset sekä kiinteät että mobiilit gigabittiverkot pystyvät tarjoamaan tiedonsiirtonopeuksia, jotka ovat suuruusluokaltaan vähintään 1 gigabitti sekunnissa sekä nousevassa että laskevassa siirtotieässä, sekä muita kehittyneitä suorituskykyominaisuuksia, kuten lyhyt vasteaika ja korkea luotettavuus. Termi 'erittäin suuren kapasiteetin verkko' korvataan termillä 'gigabittiverkko', jonka päivitetty suorituskykyominaisuudet vastaavat teknologian ja markkinoiden kehitystä. Näin ollen tämän asetuksen nojalla viittauksia direktiivin (EU) 2018/1972 2 artiklan 2 alakohdassa määriteltyyn 'erittäin suuren kapasiteetin verkkoon' pidetään viittauksina tässä asetuksessa määriteltyyn 'gigabittiverkkoon'.
- (9) Tiettyt tämän asetuksen mukaiset sähköiset viestintäpalvelut voivat myös kuulua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2015/1535³⁶ 1 artiklassa säädetyn 'tietoyhteiskunnan palvelun' määritelmän soveltamisalaan. Tietoyhteiskunnan palveluja koskevia kyseisen direktiivin säännöksiä sovelletaan myös kyseisiin sähköisiin viestintäpalveluihin siltä osin kuin tässä asetuksessa tai muissa unionin säädöksissä ei ole niitä tarkempia sähköisiin viestintäpalveluihin sovellettavia säännöksiä. Tämä asetus kattaa kuitenkin sähköiset viestintäpalvelut kuten puheensiirtopalvelun, sanomavälityspalvelut ja sähköpostipalvelun. Sama yritys, esimerkiksi internetpalveluntarjoaja, voi tarjota sekä sähköisen viestintäpalvelun, kuten internetyhteyden, että tämän asetuksen soveltamisalaan kuulumattomia palveluja, kuten internetsisältöjen ja viestintään liittymättömien sisältöjen toimittamisen.
- (10) Sama yritys, esimerkiksi kaapelioperaattori, voi tarjota sekä sähköistä viestintäpalvelua, kuten televisiosignaalien siirtämistä, että tämän asetuksen soveltamisalaan kuulumattomia palveluja, kuten ääni- tai televisiolähetys sisältöjen

³⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2015/1535, annettu 9 päivänä syyskuuta 2015, teknisiä määräyksiä ja tietoyhteiskunnan palveluja koskevia määräyksiä koskevien tietojen toimittamisesta noudatettavasta menettelystä (EUVL L 241, 17.9.2015, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2015/1535/oj>).

kaupallista tarjontaa, ja siksi tällaiselle yritykselle voidaan muiden kuin tämän asetuksen säännösten mukaisesti asettaa lisävelvollisuuksia, jotka liittyvät sen toimintaan sisällön tarjoajana tai jakajana, sanotun kuitenkin rajoittamatta tämän asetuksen liitteessä säädettyjen ehtojen soveltamista.

- (11) Jotta palvelu kuuluisi sähköisen viestintäpalvelun määritelmän soveltamisalaan, se on tavallisesti tarjottava korvausta vastaan. Vaikka henkilötietojen suoja on perusoikeus eikä henkilötietoja siksi voida pitää hyödykkeenä, sähköisten viestintäpalvelujen tarjoamisen yhteydessä tapahtuvaa henkilötietojen käyttöä tai muuta käsittelyä olisi kohdeltava korvausten tavoin, jos palvelun tarjoaja pyytää Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/679³⁷ tarkoitettuja henkilötietoja ja loppukäyttäjä tietoisesti luovuttaa niitä suoraan tai välillisesti palveluntarjoajalle. Tämän kattaa myös tilanteet, joissa loppukäyttäjä tietoja aktiivisesti antamatta myöntää käyttöoikeuden tietoihin, esimerkiksi henkilötietoihin, mukaan lukien IP-osoite, tai muihin automaattisesti generoituihin tietoihin, kuten evästeen tai vastaavien teknologioiden keräämiin ja siirtämiin tietoihin. Henkilötietojen käsittelyssä on joka tapauksessa noudatettava unionin tietosuojalainsäädäntöä. Euroopan unionin tuomioistuimen, jäljempänä 'unionin tuomioistuin', SEUT 57 artiklaa koskevan oikeuskäytännön³⁸ mukaan kyse on perussopimuksen mukaisesta korvauksesta myös silloin kun maksun palveluntarjoajalle suorittaa kolmas osapuoli eikä palvelun vastaanottaja. Korvauksen käsitteen olisi sen vuoksi katettava myös tilanteet, joissa loppukäyttäjä altistuu mainoksille.
- (12) Henkilöiden väliset viestintäpalvelut ovat palveluja, jotka mahdollistavat henkilöiden välisen interaktiivisen tietojenvaihdon, ja niihin kuuluvat muun muassa kahden henkilön väliset perinteiset puhelut ja kaiken tyyppiset sähköpostit, sanomanvälityspalvelut tai ryhmäverkkokajuttelut. Henkilöiden väliset viestintäpalvelut kattavat viestinnän luonnollisten henkilöiden välillä siten, että henkilöitä on rajallinen eli ei potentiaalisesti rajaton määrä ja että viestin lähettäjä määrittelee tämän lukumäärän. Oikeushenkilöiden välisen viestinnän olisi kuuluttava määritelmän soveltamisalaan silloin kun luonnolliset henkilöt toimivat kyseisten oikeushenkilöiden puolesta tai liittyvät ainakin toiseen viestinnän osapuolista. Interaktiivinen viestintä tarkoittaa, että tiedon vastaanottaja pystyy palvelussa vastaamaan. Palveluja, jotka eivät ole näiden vaatimusten mukaisia, kuten lineaarinen lähetystoiminta, tilausvideopalvelu, verkkosivut, sosiaaliset verkostot, blogit tai koneiden välinen tietojenvaihto, ei olisi pidettävä henkilöiden välisinä viestintäpalveluina. Palvelua ei olisi poikkeuksellisissa olosuhteissa pidettävä henkilöiden välisenä viestintäpalveluna, jos henkilöiden välisen interaktiivisen viestinnän toiminto on vähäinen ja pelkästään toiseen palveluun olennaisesti liittyvä liitännäistoiminto, jota ei puolueettomien teknisten syiden vuoksi voida käyttää ilman pääpalvelua ja jonka integrointi ei ole keino kiertää sähköisiä viestintäpalveluja koskevien sääntöjen soveltamista. Määritelmää koskevan poikkeuksen osina termit 'vähäinen' ja 'pelkästään liitännäis-' olisi tulkittava suppeasti ja loppukäyttäjän objektiivisesta näkökannasta. Henkilöiden välisen viestinnän toiminto voitaisiin katsoa vähäiseksi, jos sen objektiivinen hyödyllisyys loppukäyttäjän kannalta on hyvin rajallinen ja jos loppukäyttäjät

³⁷ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/679, annettu 27 päivänä huhtikuuta 2016, luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (yleinen tietosuojasetus) (EUVL L 119, 4.5.2016, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj>).

³⁸ Yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 26.4.1988, Bond van Adverteerders ym. v. Alankomaiden valtio, C-352/85, ECLI:EU:C:1988:196.

todellisuudessa vain harvoin käyttävät sitä. Esimerkkinä henkilöiden välisten viestintäpalvelujen määritelmää koskevan poikkeuksen soveltamisalan ulkopuolelle jäävästä ominaisuudesta voisi periaatteessa olla verkkopelin viestintäkanava, joka on riippuvainen palvelun viestintätoiminnon ominaisuuksista.

- (13) Kansallisista tai kansainvälisistä numerointisuunnitelmista tulevia numeroita käyttävät henkilöiden väliset viestintäpalvelut yhdistyvät yleiseen käyttöön osoitettuihin numerovaroihin. Tällaisiin numeroihin perustuviin henkilöiden välisiin viestintäpalveluihin kuuluvat sekä palvelut, joihin loppukäyttäjien numerot osoitetaan päästä päähän -liitettävyyden varmistamiseksi, että palvelut, joiden avulla loppukäyttäjät saavat yhteyden henkilöihin, joille tällaiset numerot on osoitettu. Numeron käytön pelkästään tunnisteena ei saisi katsoa vastaavan numeron käyttöä yleiseen käyttöön osoitettuihin numeroihin yhdistymiseksi, minkä vuoksi sitä ei itsessään tulisi pitää riittävänä perusteena palvelun määrittelemiseksi numeroihin perustuvaksi henkilöiden väliseksi viestintäpalveluksi. Numeroista riippumattomiin henkilöiden välisiin viestintäpalveluihin olisi sovellettava velvoitteita vain, jos yleinen etu vaatii tiettyjen sääntelystä johtuvien velvoitteiden soveltamista kaiken tyyppisiin henkilöiden välisiin viestintäpalveluihin riippumatta siitä, käyttävätkö ne palvelujensa tarjoamiseksi numeroita vai eivät. On perusteltua kohdella numeroihin perustuvia henkilöiden välisiä viestintäpalveluja eri tavalla, koska ne osallistuvat julkisesti varmistettuun yhteentoimivaan ekosysteemiin ja näin myös hyötyvät siitä.
- (14) Verkon liityntäpiste muodostaa sääntelytarkoituksia varten rajan sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen sääntelyjärjestelmän ja televiestinnän päätelaitteiden sääntelyn välille. Verkon liityntäpisteen sijaintipaikan määrittely on kansallisen sääntelyviranomaisen tehtävä.
- (15) Yhteenliittämisen käsite olisi ymmärrettävä siten, että sillä tarkoitetaan ensisijaisesti verkkojen välistä teknistä yhteenliittämistä riippumatta siitä, ovatko tällaiset verkot yleisiä sähköisiä viestintäverkkoja vai yksityisiä verkkoja, mukaan lukien sisällön ja sovellusten tarjoajien omistamat tai ylläpitämät verkot, myös sisällönjakeluinfrastruktuurit. Teknologinen ja kaupallinen kehitys on johtanut välimuistien, sisällönjakelusolmujen ja muiden sellaisten tekniikoiden käytön lisääntymiseen, jotka tehostavat liikenteen välittämistä ja optimoivat päästä päähän -suorituskyvyn, mikä on johtanut tiiviimpään tekniseen yhteistyöhön ja yhteenliittämisen yleistymiseen julkisten ja yksityisten verkkojen välillä.
- (16) Uuden sääntelykehyksen tavoitteita olisi myös päivitettävä, jotta voidaan vastata alan haasteisiin ja varmistaa, että se voi mukautua tulevaan kehitykseen. Yhteysekosysteemi laajenee, kun sähköiset viestintäverkot muuttuvat digitaalisiksi verkoiksi, joissa yhdistetään pilvipalvelu- ja tekoälypohjaisia ratkaisuja. Sen vuoksi tällä asetuksella olisi tuettava alan kilpailukykyä ja kykyä hallita tätä muutosta. Sen olisi edistettävä innovointia ja tehokasta yhteistyötä laajennetun yhteysekosysteemin toimijoiden laajan kirjon kesken.
- (17) Alan kilpailukyvyn ja häiriönsietokyvyn parantamiseksi tällä asetuksella olisi helpotettava sähköisen viestinnän sisämarkkinoiden kehittämistä ottamalla käyttöön yksinkertaistettuja ja yhdenmukaistettuja toimenpiteitä, helpottamalla toiminnan laajentamista unionissa sekä tukemalla ja kannustamalla innovointia ja investointeja nykyaikaisiin, häiriönsietokykyisiin ja kestäviin verkkoihin ja palveluihin. Tähän olisi sisällyttävä sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen, myös yleiseurooppalaisten satelliittiviestintäpalvelujen, rajat ylittävän tarjonnan helpottaminen sekä Euroopan laajuisten digitaalisten verkkojen kehittäminen.

- (18) Unionin digitaalisen infrastruktuurin ja digitaalisten palvelujen häiriönsietokyvyn vahvistaminen on ratkaisevan tärkeää, jotta voidaan parantaa varautumista luonnonkatastrofeihin, ihmisen aiheuttamiin uhkiin ja kriiseihin sekä verkkoihin ja radiosignaaleihin kohdistuviin häiriöihin. Tätä varten tällä asetuksella olisi vahvistettava unionin strategista riippumattomuutta, varmistettava häiriönsietokykyinen digitaalinen infrastruktuuri ja palvelut sekä varautuminen ennakoimattomiin tilanteisiin, kuten fyysisiin hyökkäyksiin, kyber- ja hybridihyökkäyksiin ja luonnonkatastrofeihin, asetettava saataville lieventäviä toimenpiteitä, parannettava häiriönsietokykyä, erityisesti kriittisten verkkosegmenttien varakapasiteettia maanpäällisten ja muiden verkkojen johdonmukaisen integroinnin pohjalta, ja tarjottava yhteiskunnalle tarvittavat verkkovalmiudet kriiseihin vastaamiseksi.
- (19) Koska infrastruktuurin tasolla on edelleen pullonkauloja ja markkinoille pääsyn esteitä, myös kuituverkkoihin siirtymisen seurauksena, on tarpeen varmistaa kestävä kilpailu panemalla täytöntöön yksinkertaistettu käyttöoikeuksien sääntelykehys, jolla korjataan markkinoiden toimintapuutteita, jotta loppukäyttäjät voivat jatkossakin hyöttyä laajemmasta kehittyneiden, kohtuuhintaisten ja korkealaatuisten palvelujen valikoimasta.
- (20) Alakohtaista ennakkosääntelyä on tulevaisuudessa vähennettävä sitä mukaa kun kilpailu markkinoilla kehittyi, jotta voidaan varmistaa, että sähköistä viestintää säännellään lopulta ainoastaan kilpailulainsäädännöllä. Tämä on ollut tavoitteena siitä lähtien, kun ensimmäinen sähköisen viestinnän verkkoja ja palveluja koskeva sääntelyjärjestelmä hyväksyttiin vuonna 2009. Nykyinen kehys on kuitenkin johtanut hajanaisuuteen jäsenvaltioiden välillä, eikä sillä ole onnistuttu luomaan sisämarkkinoita, minkä vuoksi ennakkosääntelyvelvoitteita on yhdenmukaistettava. Koska sähköisen viestinnän markkinat ovat viime vuosina osoittaneet voimakasta kilpailudynamiikkaa, on ensisijaisen tärkeää, että ennakkosääntelyvelvoitteita määrätään ainoastaan siinä tapauksessa, että asianomaisilla markkinoilla on toimintapuutteita, kilpailulainsäädännön soveltamista rajoittamatta.
- (21) On myös tarpeen antaa asianmukaisia kannustimia investoinneille gigabittiverkkoihin (mukaan lukien edistyneet 5G-verkot, 6G-verkot, kuituverkot, merenalaiset tietoliikennekaapelit ja runkoverkot), jotka edistävät innovointia sisällöltään rikkaissa internetpalveluissa ja vahvistavat unionin kilpailukykyä kokonaisuutena. Sen vuoksi on olennaisen tärkeää edistää tehokkaita investointeja näiden verkkojen ja ratkaisujen kehittämiseen ja tukea gigabittiverkkojen ja sähköisten viestintäpalvelujen laajaa saatavuutta ja käyttöönottoa, myös siirtymällä oikea-aikaisesti täyskuituympäristöön kaikkialla unionissa.
- (22) Jäsenvaltioiden, kansallisten sääntely- ja muiden toimivaltaisten viranomaisten ja sidosryhmien kannalta verkkoyhteyksiä koskeva tavoite edellyttää toisaalta pyrkimystä taloudellisesti kestäviin suurimman kapasiteetin verkkoihin ja palveluihin tietyllä alueella ja toisaalta pyrkimystä maantieteelliseen yhteenkuuluvuuteen lähentämällä eri alueilla saatavilla olevat kapasiteetit.
- (23) Jotta sähköisen viestinnän kehys voidaan sovittaa tiiviisti yhteen vähähiiliseen talouteen siirtymistä koskevien unionin tavoitteiden kanssa, on tarpeen edistää kestäviä verkkoja ja palveluja tukemalla houkuttelevien ehtojen tarjoamista energiatehokkaisiin ja vähähiilisiin verkkoihin ja ratkaisuihin tehtäville investoinneille. Tämä tavoite olisi erityisesti sovitettava yhteen sellaisten yhteyksien edistämisen kanssa, jotka mahdollistavat energiatehokkuuden ja hiilineutraaliuden

muilla teollisuudenaloilla, sekä päivitetyn luokitusjärjestelmän ja siihen liittyvien televiestintäverkkojen kestävyyttä koskevien unionin käytännესääntöjen mukaiseen energiatehokkaaseen yhteysinfrastruktuuriin tehtävien investointien kanssa. On myös tarpeen edistää päästä päähän -palvelujen tarjoamiseen osallistuvien toimijoiden välistä yhteistyötä tietoliikenteen tehokkaan hallinnan osalta.

- (24) Tavoitteiden saavuttamiseksi kansallisten sääntelyviranomaisten ja muiden toimivaltaisten viranomaisten olisi tarvittaessa koordinoitava toimensa muiden jäsenvaltioiden viranomaisten sekä Euroopan sähköisen viestinnän sääntelyviranomaisten yhteistyöelimen, jäljempänä 'BEREC', radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen ja digitaalisten verkkojen viraston kanssa.
- (25) Jäsenvaltiot tekivät 9 päivänä maaliskuuta 2022 annetun Neversin kehotuksen jatkotoimena Euroopan viestintäinfrastruktuureja ja -verkkoja koskevan riskinarvioinnin. Havaittujen riskien lieventämiseksi kyseisessä arvioinnissa esitettiin jäsenvaltioille, komissiolle ja Euroopan unionin kyberturvallisuusvirastolle, jäljempänä 'ENISA', useita strategisia ja teknisiä suosituksia, jotka pannaan täytäntöön BERECin tuella. Muiden strategisten suositusten ohella riskinarvioinnissa ehdotetaan, että i) arvioidaan kansainvälisten yhteenliitäntöjen häiriönsietokykyä, ii) arvioidaan internetin ydininfrastruktuurin, kuten merenalaisten viestintäkaapeleiden, kriittisyyttä, häiriönsietokykyä ja varakapasiteettia ja iii) vahvistetaan unionin valmiuksia ja koordinoituja toimia viestintäinfrastruktuurien häiriönsietokyvyn vahvistamiseksi. Tehokkaan varautumisen varmistamiseksi ja häiriönsietokyvyn parantamiseksi kansallisten toimivaltaisten viranomaisten ja unionin tason elinten välistä yhteistyötä olisi vahvistettava muun muassa yhteisillä ohjeilla ja oikea-aikaisella tietojenvaihdolla.
- (26) Sähköiset viestintäverkot ja -palvelut muodostavat unionin yhteiskunnan ja talouden kriittisen selkärangan. Vaikka Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä (EU) 2022/2555³⁹ käsitellään keskeisten ja tärkeiden sekä kriittisten toimijoiden kyberturvallisuutta ja häiriönsietokykyä, on tarpeen parantaa edelleen sähköisen viestinnän yleistä häiriönsietokykyä, varautumista ja jatkuvuutta unionin tasolla, myös tilanteissa, joihin liittyy rajat ylittäviä tai laajamittaisia luonnollisia tai ihmisen aiheuttamia häiriöitä, kriisejä tai ylivoimaisia esteitä, joilla voi olla kielteisiä vaikutuksia väestöön. Digitaalisten verkkojen virastolla olisi oltava keskeinen koordinointirooli sähköisen viestinnän alan häiriönsietokyvyn osalta, ja sen olisi hyödynnettävä tässä roolissaan asiantuntemustaan, markkinavalvontaa ja unionin laajuista näkökulmaa. Näin ollen digitaalisten verkkojen viraston olisi vaihdettava tietoja ja koordinoitava toimintaansa kansallisten sääntelyviranomaisten, komission ja muiden asiaankuuluvien unionin elinten ja virastojen, kuten ENISAn, sekä tarvittaessa kansainvälisten järjestöjen, kuten Naton, kanssa kysymyksissä, jotka liittyvät sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen arviointiin, seurantaan, analysointiin ja valmiuteen unionin tasolla sekä niiden kykyyn edistää unionin yhteiskunnan ja talouden yleistä häiriönsietokykyä, kunnioittaen samalla täysin ENISAn, verkko- ja tietojärjestelmien yhteistyöryhmän ja Euroopan kyberkriisien yhteysorganisaatioiden

³⁹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2022/2555, annettu 14 päivänä joulukuuta 2022, toimenpiteistä kyberturvallisuuden yhteisen korkean tason varmistamiseksi kaikkialla unionissa, asetuksen (EU) N:o 910/2014 ja direktiivin (EU) 2018/1972 muuttamisesta sekä direktiivin (EU) 2016/1148 kumoamisesta (NIS 2 -direktiivi) (EUVL L 333, 27.12.2022, s. 80, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2555/oj>).

verkoston, jäljempänä 'EU-CyCLONe', rooleja unionin kyberturvallisuus- ja pelastuspalvelukehyksissä.

- (27) Tässä yhteydessä digitaalisten verkkojen virastolle olisi annettava tehtäväksi varmistaa johdonmukainen rajat ylittävä lähestymistapa sähköisiin viestintäverkkoihin ja -palveluihin. Digitaalisten verkkojen viraston roolin olisi täydennettävä direktiiviä (EU) 2022/2555 eikä se saisi vaikuttaa direktiiviin, ja roolissa olisi keskityttävä koko järjestelmän laajuiseen varautumiseen, vaihdettavissa oleviin infrastruktuureihin, Euroopan laajuisen verkon ja palvelujen jatkuvuuteen sekä koordinoituun kriisitoimintaan.
- (28) Kun unionissa ilmenee luonnollisia tai ihmisen aiheuttamia häiriöitä, kriisejä tai ylivoimaisia esteitä, joilla voi olla kielteisiä vaikutuksia väestöön, sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen saatavuus ja erityisvalmiudet ovat ratkaisevan tärkeitä, koska niiden avulla väestö voi saada oikea-aikaista tietoa, ylläpitää sosiaalista ja taloudellista vuorovaikutusta sekä käyttää julkisia palveluja ja hätäpalveluihin liittyviä palveluja, ja kansalliset viranomaiset voivat viestiä väestölle ja järjestää pelastus- ja hätäaputoimia. Kaikkien yleisten sähköisten viestintäverkkojen, yleisesti saatavilla olevien sähköisten viestintäpalvelujen ja muiden yleisvaltuutusjärjestelmän piiriin kuuluvien palveluntarjoajien olisi sen vuoksi toteutettava toimenpiteitä, joilla edistetään henkilöiden välisten viestintäpalvelujen ja internetyhteyspalvelujen saatavuuden varmistamista tällaisten tapahtumien sattuessa, sanotun kuitenkin rajoittamatta direktiivin (EU) 2022/2555 soveltamista. Sellaisten sähköisten viestintäverkkojen tarjoajat, joita käytetään kokonaan tai pääasiassa yleisesti saatavilla olevien sähköisten viestintäpalvelujen tai tietoyhteiskunnan palvelujen tarjoamiseen, kuten merenalaisten tietoliikennekaapeleiden tarjoajat, voisivat varmistaa varakapasiteetin tällaisissa kriittisissä tilanteissa. Niiden olisi tehtävä yhteistyötä ja edistettävä henkilöiden välisten viestintäpalvelujen ja internetyhteyspalvelujen saatavuutta siinä määrin kuin se on teknisesti mahdollista ja yleisen edun mukaista, jos edellä mainitut laajamittaiset tapahtumat aiheuttavat kriittisiä häiriöitä yleisesti saatavilla olevissa sähköisissä viestintäverkoissa ja -palveluissa.
- (29) Loppukäyttäjien olisi voitava pyytää apua toimivaltaisilta viranomaisilta hätäviestien avulla ja saada toimivaltaisilta viranomaisilta tietoja havaittavilla ja ymmärrettävillä yleisillä vaarailmoituksilla, jos on sattunut laajamittainen tapahtuma, jolla voi olla kielteisiä vaikutuksia väestöön, kuten laajamittainen verkon toiminnan keskeytys, tai ylivoimaisen esteen tapauksessa. Vastaavasti kriittisen viestinnän, jonka avulla hätäpalvelut ja turvallisuudesta vastaavat viranomaiset voivat täyttää tehtävänsä, olisi oltava täysin saatavilla. Näin ollen sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen tarjoajien olisi toteutettava erityistoimenpiteitä keskeytymättömän sähköisen viestinnän, myös internetliikenteen, varmistamiseksi siinä määrin kuin se on tarpeen hätäviestinnän ja yleisten vaarailmoitusten tehokkaaksi välittämiseksi viranomaisten ja kaikkien asianomaisten loppukäyttäjien tai väestön välillä. Kriittinen viestintä, jota tavallisesti tarjotaan kansallisten viranomaisten erityisessä verkossa, voidaan toteuttaa erityispalveluna, jota tuetaan uusilla teknologioilla, kuten verkon viipaloinnilla, ja jolla olisi oltava riittävä verkkokapasiteetti palvelun laadun varmistamiseksi kriisitilanteissa. Jos se on tarpeen tällaisten palvelujen laadun varmistamiseksi, niihin liittyvä liikenne olisi asetettava etusijalle ja kriittisen viestinnän jatkuva saatavuus olisi varmistettava riittävällä varakapasiteetilla. Kansallisilla hätäkeskuksilla ja julkisilla varoitusjärjestelmillä olisi oltava riittävä varakapasiteetti ja häiriönsietokyky sellaisia laajamittaisia tapahtumia varten, joilla voi olla kielteinen vaikutus väestöön.

- (30) Ennen kuin hätäpalvelujen käyttöoikeuden tarjoamiseen käytettäviin verkkoihin tehdään merkittäviä muutoksia, henkilöiden välisten viestintäpalvelujen tarjoajien ja hätäkeskusten olisi toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet, mukaan lukien ratkaisujen testaus ja validointi, jotta voidaan varmistaa hätäviestinnän ja soittajan sijaintitietojen jatkuva saatavuus ja saavutettavuus loppukäyttäjille sekä varmistaa jatkuva mahdollisuus lähettää yleisiä vaarailmoituksia loppukäyttäjille. Sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen tarjoajien olisi esitettävä jäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille etenemissuunnitelma, jossa esitetään siirtymäprosessi ja joka sisältää riittävät tiedot sen riskin arvioimiseksi, joka kohdistuu hätäviestintäpalvelujen saatavuuteen ja loppukäyttäjiin, joihin siirtymä mahdollisesti vaikuttaa. Tällainen etenemissuunnitelma olisi laadittava, jotta nykyteknologiaa käyttäville sähköisten viestintäpalvelujen käyttäjille voidaan tiedottaa oikea-aikaisesti ja jotta he voivat valmistautua tai mukautua uusiin teknologioihin ja välttää sähköisten viestintäpalvelujen keskeytymisen käyttämillään laitteilla.
- (31) Pitkän aikavälin häiriönsietokykyä parantaviin toimenpiteisiin lukeutuvassa yhdenmennyksen häiriönsietokykyisten yhteyksien kehittämisessä olisi muun muassa otettava huomioon uusimman teknologian, kuten kehittyvien kvanttiviestintäteknologioiden, käyttöönottovalmius, jotta voidaan huolehtia seuraavan sukupolven turvallisesta viestinnästä erityisesti kriittisillä verkko-osuuksilla. Tämän vuoksi on tarpeen siirtyä kvanttiturvalliseen salaukseen. Myös kuitupohjaisten viestintäverkkojen tukema kvanttiviestintä saattaisi olla tärkeässä roolissa. Eurooppalaisesta kvanttiviestintäinfrastruktuurista (EuroQCI) on määrä tulla olennainen osa EU:n uutta avaruuspohjaista suojattua viestintäjärjestelmää (resilienssiä, yhteenliitettävyyttä ja turvallisuutta satelliittien avulla parantava eurooppalainen infrastruktuuri eli IRIS²), ja se voi edistää turvallisen viestinnän seuraavan sukupolven kehittämistä hyödyttämällä näin julkista hallintoa ja yrityksiä kaikkialla unionissa. Arkaluonteisten tietojen ja kriittisen infrastruktuurin turvallisuutta olisi näin ollen vahvistettava varmistamalla, että siirtyminen kvanttiturvalliseen salaukseen siirrytään oikea-aikaisesti, integroimalla kvanttipohjaiset järjestelmät olemassa olevaan viestintäinfrastruktuuriin vaiheittain ja kehittämällä kestävä kvanttiviestinnän ekosysteemi ja kvanttiviestintäteollisuus unionissa.
- (32) BERECin roolia unionin tasolla olisi vahvistettava varautumisen ja kriisinhallinnan aloilla, jotta varmistetaan sähköisten viestintäverkkojen ja digitaalisen infrastruktuurin tehokas varautuminen sekä sähköisten viestintäpalvelujen keskeytymätön toimittaminen myös luonnollisten tai ihmisen aiheuttamien katastrofien, kriisien tai ylivoimaisten esteiden aikana ja voidaan luottaa häiriönsietokykyisiin kansallisiin ja rajat ylittäviin yhteenliittämisiin. Varautumisen ja häiriönsietokyvyn korkean tason varmistamiseksi BERECin olisi täydennettävä unionin tasolla toteutettavia toimia hyväksymällä digitaalisten verkkojen viraston laatima digitaalisia infrastruktuureja koskeva unionin valmiussuunnitelma, jäljempänä 'suunnitelma'. Suunnitelman olisi sisällettävä kattava arviointi, operatiivisia suosituksia ja kriisinhallintakäytäntöjä. Näillä olisi varmistettava johdonmukainen häiriönsietokykyä koskeva lähestymistapa koko unionissa, mukaan lukien lähestymistapa rahoitusmekanismeihin, jotta voidaan huolehtia varakapasiteetista ja parantaa unionin tason kriisivalmiutta.
- (33) Sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen häiriönsietokykyä koskevalla BERECin tiedonkeruullalla olisi tuettava suunnitelman valmistelua, ja sen olisi sisällettävä verkko-osuuksien kapasiteettia, arkkitehtuuria, valmiuksia ja käyttöä koskevat tiedot, joita pidetään keskeisinä palvelujen yleisen häiriönsietokyvyn ja jatkuvuuden

varmistamisen kannalta unionin mittakaavassa. Näihin tietoihin olisi sisällyttävä erityisesti tietyt verkko-osuudet, kuten kansainväliset yhteenliittännät, aggregointiverkot, ydin- ja runkoverkot, merenalaiset tietoliikennekaapelit, mukaan lukien kaapeleiden rantautumisasemat, maanpäällisiin verkkoihin integroidut satelliittiverkot, jotka toimivat varajärjestelynä, jos jokin näistä verkoista ei ole käytettävissä, sisällönjakeluverkot tai suuria datakeskuksia yhdistävät verkot. Jos unionin oikeuden tai kansallisen lainsäädännön mukaisesti turvallisuusluokiteltuja tietoja on tarpeen vaihtaa, ilmoittaa tai muutoin jakaa tämän asetuksen nojalla, olisi sovellettava turvallisuusluokiteltujen tietojen käsittelyä koskevia sääntöjä. Näiden tietojen rinnalla olisi tarvittaessa voitava jakaa operatiivisen koordinoinnin mahdollistavia tiivistelmiä, jotka eivät sisällä turvallisuusluokiteltuja tietoja.

- (34) Digitaalisten verkkojen viraston olisi osallistuttava unionin tasolla sähköisten viestintäverkkojen arkkitehtuuria, kapasiteettia, teknisiä valmiuksia ja häiriönsietokykyä koskevien tietojen seurantaan, analysointiin ja yhdistämiseen. Lisäksi sen olisi tuettava koordinoitintoimia, joilla pyritään varmistamaan sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen saatavuus ja parempi suorituskyky luonnollisten tai ihmisen aiheuttamien häiriöiden, kriisien tai ylivoimaisten esteiden aikana, ja kunnioitettava samalla kansallisia kriisitoiminnan koordinoitikehyksiä kaikilta osin. Tähän voisi sisältyä esimerkiksi sellaisten alojen yksilöiminen, joilla varakapasiteetti on tarpeen, tiedon tarjoaminen strategisia poliittisia päätöksiä ja investointipäätöksiä varten varakapasiteetin tukemiseksi erityisesti Euroopan laajuisten digitaalisten verkkojen ja niihin liittyvien tulevien rahoitusohjelmien osalta, jollaisia on ehdotettu Euroopan kilpailukykyrahaston digitaali-ikkunassa monivuotisen rahoituskehyksen puitteissa. Digitaalisten verkkojen viraston laatimassa BEREciä koskevassa kattavassa arvioinnissa olisi myös esitettävä yleiskatsaus varaverkon kapasiteetista sekä yleiskatsaus nykyisistä ja kehittyvistä liikenteen priorisointimekanismeista, mukaan lukien verkon viipalointi ja muut verkon hallinnan ja optimoinnin ratkaisut, joilla suojataan ja turvataan viestintää. Tällaiset mekanismit ovat tärkeitä keskeisten viestintäverkkojen ja -palvelujen jatkuvuuden varmistamiseksi tilanteissa, joissa kysyntä kasvaa, verkot ruuhkautuvat tai viestintä häiriintyy muulla tavoin, kuten voi tapahtua kriiseissä.
- (35) Erityisesti kehittyneiden verkkovalmiuksien mahdollistamalla erikoispalveluilla, kuten verkon viipaloinnilla, on yhä tärkeämpi rooli sellaisten käytötapausten tukemisessa, jotka vaativat tiukempaa tietoturva, parempaa luotettavuutta ja lyhyempää vasteaikaa. Tähän sisältyvät esimerkiksi miehittämättömien ilma-alusjärjestelmien, kuten droonien, kaltaiset sovellukset, jotka edellyttävät varmennettua ja riittävää suorituskykyä, häiriönsietokykyä ja muusta liikenteestä eristämistä, jotta niiden turvallinen ja varma toiminta voidaan taata. Tällaisten erityispalvelujen saatavuus voi antaa viranomaisille ja yksityisille toimijoille mahdollisuuden ottaa tehokkaammin käyttöön turvallisuuteen liittyviä ja turvallisuuskriittisiä sovelluksia ja edistää samanaikaisesti innovointia ja verkkoresurssien tehokasta käyttöä turvallisuutta, teknologista johtoa ja edistyneiden digitaalisten palvelujen kehittämistä koskevien unionin tavoitteiden mukaisesti. Droonien ja muiden lentävien kohteiden havaitsemista olisi tehostettava sähköisten viestintäverkkojen avulla riippumatta siitä, ovatko ne yhteydessä verkkoon vai eivät. Erityisesti matkaviestinnän havaitsemista olisi kehitettävä vaiheittain, ja se olisi otettava käyttöön laajamittaisesti päällekkäisenä ja täydentävänä havaitsemisjärjestelmänä siviili- ja sotilassovelluksissa, mukaan lukien ilmateitse saapuvien uhkien havaitsemisessa, jäljittämisenä ja seuraamisessa sekä häiriöiden havaitsemisessa.

- (36) Unionin häiriönsietokyky on yhä riippuvaisempi tulevaisuuden vaatimukset täyttävistä yhteyksistä ja strategisten riippuvuuksien vähenemisestä. Tämän varmistamiseksi vaaditaan tulevaisuuteen suuntautuva lähestymistapa, jolla vahvistetaan maanpäällisten ja muiden kuin maanpäällisten verkkojen (satelliittiverkkojen) kykyä liittyä yhteen ja toimia saumattomasti, mukaan lukien toiminta kriisitilanteissa. Häiriönsietokykyä voidaan parantaa integroiduilla, kerrostetuilla verkkoarkkitehtuureilla, joissa yhdistellään maanpäällisiä verkkoja ja muita kuin maanpäällisiä verkkoja ja joita tuetaan virtualisoinnilla, varakapasiteetilla ja automaattisella verkonhallinnalla. Tällaisen integraation avulla voidaan ylläpitää keskeistä viestintää silloin, kun maanpäällinen infrastruktuuri vahingoittuu tai ruuhkautuu, ja vahvistaa palvelun yleistä jatkuvuutta. Digitaalisten verkkojen viraston olisi tähän liittyen osallistuttava markkinoiden seurantaan ja teknologiseen kehitykseen, tunnistettava yhteentoimivuuden ja käyttöönoton pullonkaulat (mukaan lukien maanpäällisten ja muiden kuin maanpäällisten järjestelmien välillä sekä kehitteillä olevaan teknologiaan liittyen) ja annettava suosituksia. Näin se voi tukea häiriönsietokykyisiä yhteyksiä koskevaa unionin tasoista johdonmukaista lähestymistapaa.
- (37) Digitaalisten verkkojen viraston olisi yhteistyössä asiaankuuluvien elinten ja toimivaltaisten viranomaisten kanssa voitava tarvittaessa analysoida uhkaympäristöä, jolle unionin sähköiset viestintäverkot ja -palvelut altistuvat yhä enemmän. Tähän sisältyvät muun muassa radiotaajuuksien haitallisiin häiriöihin liittyvät tapaukset. Nämä tapaukset ovat yleistyneet viime vuosina lisääntyneiden geopolitiittisten jännitteiden vuoksi, ja ne voivat vaikuttaa palvelujen saatavuuteen ja laatuun usein myös yli valtiot rajojen. Tähän liittyen digitaalisten verkkojen viraston olisi analysoitava tällaisia suuntauksia ja tuettava toimivaltaisia viranomaisia antamalla operatiivisia suosituksia. Tämän toimenkuvan olisi täydennettävä kansallisia vastuita ja edistettävä koordinoituja unionin tason toimia.
- (38) Täydentääkseen johdonmukaisia ja koordinoituja sääntelytoimia unionin tasolla ja parantaakseen kriisivalmiutta BERECin olisi hyväksyttävä kriisinhallintakäytäntöjä, joissa vahvistetaan kansallisia sääntelyviranomaisia ja muita toimivaltaisia viranomaisia koskevat yhteiset menettelyt ja koordinoitujärjestelyt myös luonnollisten tai ihmisen aiheuttamien häiriöiden, kriisien tai ylivoimaisten esteiden vaatimassa kriisinhallinnassa ja pelastuspalveluissa. Nämä käytännöt olisi mukautettava olemassa oleviin unionin kriisinhallintakehyksiin ja kansallisiin kriisinhallintakehyksiin, ja niillä olisi tuettava johdonmukaisia toimia. Tukea voidaan tarjota muun muassa jakamalla tietoja asiaankuuluvien unionin tason kriisinhallintaa ja pelastuspalveluja käsittelevien koordinoitujärjestelmien kanssa ja kybertoimintamekanismien avulla, jos asiaan liittyy kyberturvallisuuspoikkeamia. Suunnitelman olisi katettava myös tilannetietoisuus, joka koskee hätäviestinnän, kriittisen viestinnän ja yleisten vaarailmoitusten merkittäviä häiriöitä, sovellettavasta unionin lainsäädännöstä johtuvien velvoitteiden mukaisesti.
- (39) Direktiivin (EU) 2018/1972 mukaisesti jäsenvaltiot voivat soveltaa yleisten sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen tarjoajien oikeuksia vain melko joustavan yleisvaltuutusjärjestelmän mukaisesti. Tavoitteena on tukea uusien verkkojen ja palvelujen kehittämistä ja antaa samalla palveluntarjoajille ja kuluttajille mahdollisuus hyötymään sisämarkkinoiden mittakaavaeduista. Tällä asetuksella pyritään tukemaan tätä tavoitetta ja ylläpitämään vapautta tarjota sähköisiä viestintäverkkoja ja -palveluja unionissa yleisvaltuutuksen nojalla.

- (40) Nykyinen yleisvaltuutusjärjestelmä perustuu yhdenmukaistettuun mutta enimmäismäärältään rajoitettuun ehtojen luetteloon, jolla säilytettiin jäsenvaltioiden mahdollisuus päättää siitä, mitkä yleisvaltuutuksen ehdot ne liittävät oman alueensa yleisvaltuutukseen ja miten niitä täsmennetään kansallisella tasolla, sekä mahdollisuus vaatia palveluntarjoajia toimittamaan kansalliselle sääntelyviranomaiselle tai muille toimivaltaisille viranomaisille ilmoitus palvelujen tarjoamisen aloittamisesta. Ilmoituksen oli tarkoitus olla luonteeltaan toteava, eikä kansallisen sääntelyviranomaisen nimenomaista päätöstä tai hallinnollista toimenpidettä edellytetty.
- (41) Direktiivin (EU) 2018/1972 arvioinnissa on kuitenkin käynyt ilmi, että pääasiallisesti kansallisella tasolla kehitettyjen ja toteutettujen yleisvaltuutusten yhtenäisyyden ja koordinoinnin puute sekä puute yhdenmukaisesta ja johdonmukaisesta lähestymistavasta sovellettaviin ehtoihin ja ilmoitusmenettelyihin ovat BERECin yhdenmukaistetusta, vapaaehtoisesti käytettävästä mallista huolimatta johtaneet sääntelyn hajanaisuuteen ja entistä suurempiin esteisiin sekä haitanneet toiminnanharjoittajien toiminnan laajentamista ja rajat ylittävää toimintaa.
- (42) Jotta direktiivin (EU) 2018/1972 aiheuttamat haasteet voidaan ratkaista ja palveluntarjoajat voivat hyötyä täysin sähköisen viestinnän sisämarkkinoista, tarvitaan nykyaikainen yleisvaltuutusjärjestelmä, jota sovelletaan kaikentyyppisiin sähköisiin viestintäverkkoihin, jotka liittyvät yleisesti saatavilla olevien digitaalisten palvelujen tarjoamiseen ja joitakin poikkeuksia lukuun ottamatta yleisesti saatavilla oleviin sähköisiin viestintäpalveluihin.
- (43) Sähköisten viestintäverkkojen palveluntarjoajien osalta on mainittava, että yleistä valtuutusjärjestelmää ei pitäisi soveltaa tiettytyyppisiin verkkoihin, joiden pääasiallinen tarkoitus ei ole yleisesti saatavilla olevien sähköisten viestintäpalvelujen tai digitaalisten palvelujen tarjoamisen tukeminen. Esimerkkejä ovat verkot, joita käytetään pääasiassa yksityiseen, sisäiseen tai suljettuun ennalta määrättyjen käyttäjäryhmien viestintään. Näihin kuuluvat myös verkot, joita käytetään vain sellaisten viestintäinfrastruktuurien välisiin sisäisiin yhteyksiin, joita ei ole tarkoitettu pääasiassa yleisesti saatavilla olevien digitaalisten palvelujen tarjoamiseen. Mitä sähköisten viestintäpalvelujen tarjoamiseen tulee, yleisvaltuutusta ei olisi sovellettava numeroista riippumattomiin henkilöiden välisiin viestintäpalveluihin. Päin vastoin kuin muut sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen luokat, numeroista riippumattomat henkilöiden väliset viestintäpalvelut eivät hyödynnä julkisia numerovaroja eivätkä osallistu julkisesti varmistettuun yhteentoimivaan ekosysteemiin. Sen vuoksi tämän tyyppisiin palveluihin ei tulisi soveltaa yleisvaltuutusjärjestelmää. Numeroista riippumattomien henkilöiden välisten viestintäpalvelujen tarjoajiin voidaan kuitenkin soveltaa tiettyä tämän asetuksen mukaisia velvoitteita.
- (44) Yleisvaltuutusjärjestelmässä olisi oltava lyhyempi ja päivitetty luettelo kaikissa jäsenvaltioissa sovellettavista täysin yhdenmukaistetuista ehdoista sekä eräitä muita ehtoja, jotka johtuvat muusta unionin lainsäädännöstä tai kansallisesta lainsäädännöstä mutta joita ei ole vielä täysin yhdenmukaistettu. Tällaisia ovat esimerkiksi lainvalvonta- ja oikeusviranomaisten tietoihin pääsyä koskevat säännöt, mukaan lukien laillisia telekuuntelutoimintoja ja tietojen säilyttämistä koskevat säännöt sekä tieto- ja viestintätekniikan toimitusketjun kyberturvallisuussääntöjen mukaiset

turvallisuusvaatimukset, joista säädetään myös Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2019/881⁴⁰ korvaavassa kyberturvallisuusasetuksessa.

- (45) Lisäksi yleisvaltuutuksen saaneiden palveluntarjoajien olisi tehtävä ilmoitus kansalliselle sääntelyviranomaiselle siinä jäsenmaassa, jossa ne aikovat aloittaa sähköisten viestintäverkkojen tai -palvelujen tarjoamisen tai jossa tällaisia verkkoja tai palveluja jo tarjotaan. Niille olisi myös sallittava ainoastaan yhden ilmoituksen tekeminen yhdessä jäsenvaltiossa, jos ne aikovat tarjota verkkoja tai palveluja yhdessä tai useammassa jäsenvaltiossa yhden toimiluvan järjestelmän mukaisesti. Satelliittijärjestelmiin ei sovellettaisi yhden toimiluvan järjestelmää, vaan omaa menettelyä unionin tasolla.
- (46) Ilmoituksessa olisi käytettävä BERECin saataville asettamaa pakollista mallia. Sen olisi koostuttava luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön kansalliselle sääntelyviranomaiselle antamasta ilmoituksesta, jossa ilmoitetaan aikomuksesta aloittaa sähköisten viestintäverkkojen tai -palvelujen tarjoaminen, ja asiaan liittyvässä BERECin mallissa täsmennetyistä rajoitetuista tiedoista, mukaan lukien henkilöllisyys, yhteystiedot ja yritystiedot, tiedot tarjottavista verkoista tai palveluista ja niiden maantieteellisestä saatavuusalueesta sekä toiminnan arvioitu alkamispäivä.
- (47) Kansalliset sääntelyviranomaiset eivät saisi asettaa ylimääräisiä tai erillisiä ilmoitusvaatimuksia. Tähän liittyen kansalliset sääntelyviranomaiset eivät saisi vaatia yleisvaltuutuksen osana muita asiakirjoja, jotka eivät sisälly BERECin ilmoitusmalliin. Ilmoitusvaatimukset ja näiden vaatimusten päivitykset olisi pidettävä mahdollisimman vähäisinä.
- (48) Palveluntarjoajien olisi voitava tehdä ilmoitus millä tahansa unionin virallisella kielellä tai vähintään englanniksi, mikä helpottaa rajat ylittävien verkkojen ja palvelujen tarjoamista.
- (49) Unionin digitalisaatiotavoitteiden edistämiseksi kaikkien kansallisten sääntelyviranomaisten olisi hyväksyttävä verkossa, kuten asianomaisen viranomaisen verkkosivustolla olevan yhteyspisteen kautta, tehdyt ilmoitukset ja yritysloppakoiden kaltaisten yhdenmukaistettujen digitaalisten ratkaisujen avulla tehdyt ilmoitukset, jos asiasta on annettu määräys. Ne eivät myöskään saisi edellyttää palveluntarjoajilta kansallisen alueen digitaalisia varmenteita, joita ei tunnusteta vastavuoroisesti muissa jäsenvaltioissa ja jotka eivät ole toimivaltaisten viranomaisten sähköisesti allekirjoittamien asiakirjojen maiden rajat ylittävää käsittelyä koskevista vähimmäisvaatimuksista annetussa komission päätöksessä 2011/130/EU⁴¹ vahvistettujen vähimmäisvaatimusten mukaisia. Samasta syystä palveluntarjoajilta ei pitäisi vaatia kansallisia edustajia kansallisten viranomaisten kanssa käytävää vuorovaikutusta varten. Viranomaisten olisi täytettävä tietojen tai asiakirjojen

⁴⁰ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/881, annettu 17 päivänä huhtikuuta 2019, Euroopan unionin kyberturvallisuusvirasto ENISasta ja tieto- ja viestintätekniikan kyberturvallisuussertifioinnista sekä asetuksen (EU) N:o 526/2013 kumoamisesta (kyberturvallisuusasetus) (EUVL L 151, 7.6.2019, s. 15, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/881/oj>).

⁴¹ Komission päätös 2011/130/EU, annettu 25 päivänä helmikuuta 2011, palveluista sisämarkkinoilla annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/123/EY nojalla toimivaltaisten viranomaisten sähköisesti allekirjoittamien asiakirjojen maiden rajat ylittävää käsittelyä koskevista vähimmäisvaatimuksista (EUVL L 80, 19.3.2014, s. 7, ELI: [http://data.europa.eu/eli/dec/2011/130\(1\)/oj](http://data.europa.eu/eli/dec/2011/130(1)/oj)).

sähköisessä vaihdossa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2024/903⁴² säädetyt vaatimukset.

- (50) Toimivaltaiset viranomaiset eivät saisi estää sähköisten viestintäverkkojen tai -palvelujen tarjoamista millään tavalla, eivät myöskään ilmoituksen puutteellisuuden perusteella. Toiminnan aloittamisilmoituksesta ei saisi aiheutua hallinnollisia kustannuksia sähköisten viestintäverkkojen tai -palvelujen tarjoajille.
- (51) Tehokkaan rajat ylittävän koordinoinnin tukemiseksi digitaalisten verkkojen viraston olisi ylläpidettävä kaikki ilmoitukset sisältävää keskustietokantaa. Toimivaltaisten viranomaisten olisi toimitettava digitaalisten verkkojen virastolle ainoastaan täydelliset ilmoitukset.
- (52) Ilmoituksen vastaanottamisen jälkeen kansallisten sääntelyviranomaisten olisi vahvistettava palveluntarjoajalle sähköisesti, että verkkojen tai palvelujen tarjoaminen voidaan aloittaa, ja kerrottava ehdoista, oikeuksista ja velvoitteista siinä jäsenvaltiossa tai niissä jäsenvaltioissa, joissa palveluntarjoaja aikoo tarjota verkkoja tai palveluja. Kun palveluntarjoaja on ilmoittanut aikomuksestaan tarjota verkkoja tai palveluja ainoastaan yhden jäsenvaltion alueella, sen olisi noudatettava yhdenmukaistettuja yleisvaltuutuksen ehtoja ja mahdollisten erityisehtojen osalta kyseisen jäsenvaltion lainkäyttöalueella sovellettavia ehtoja.
- (53) Palveluntarjoajien saaman toiminnan aloittamisvahvistuksen olisi sisällettävä tiedot yritysten yleisvaltuutukseen perustuvista oikeuksista ja velvollisuuksista. Palveluntarjoajat saattavat tarvita tällaista vahvistusta esimerkiksi radiotaajuuksien tai numerovarojen käyttöoikeuksien hakemiseen, saadakseen käyttöluvan tai yhteenliittämisoikeuden ja saadakseen luvan järjestelmien asentamiseen, mukaan lukien asennusoikeudet. Vahvistus voi erityisesti helpottaa neuvotteluja muiden, alueellisten tai paikallisten, hallintotasojen tai muiden jäsenvaltioiden palveluntarjoajien kanssa. Palveluntarjoajan pyynnöstä vahvistus olisi myös voitava antaa lausunnon muodossa. Tällaisen lausunnon ei sellaisenaan olisi merkittävä oikeuksien saamista eivätkä mitkään yleisvaltuutuksen mukaiset oikeudet tai käyttöoikeudet tai tällaisten oikeuksien käyttö saisi edellyttää lausuntoa. Lausunnon olisi toimittava vahvistuksena tai todisteena, joka osoittaa muille kansallisille tai alueellisille viranomaisille, että palveluntarjoajalle on myönnetty valtuutus tämän asetuksen nojalla.
- (54) Kun kansalliset viranomaiset myöntävät radiotaajuuksien tai numerovarojen käyttöoikeuksia tai järjestelmien asennusoikeuksia, niiden olisi tiedotettava yrityksille, joille ne myöntävät tällaisia oikeuksia, asianomaisista radiotaajuuksien käyttöehdoista yksittäisissä käyttöoikeuksissa tai yleisvaltuutuksen perustuvaa toimintaa koskevassa vahvistuksessa.
- (55) Erityisvelvoitteet, jotka asetetaan unionin oikeuden mukaisesti sähköisiä viestintäverkkoja ja sähköisiä viestintäpalveluja tarjoaville yrityksille sen vuoksi, että niillä katsotaan olevan huomattava markkinavoima, olisi asetettava erillään yleisvaltuutuksen mukaisista yleisistä oikeuksista ja velvoitteista.

⁴² Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/903, annettu 13 päivänä maaliskuuta 2024, toimenpiteistä julkisen sektorin yhteentoimivuuden korkean tason saavuttamiseksi unionissa (Yhteentoimiva Eurooppa -säädös) (EUVL L, 2024/903, 22.3.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/903/oj>).

- (56) Jos sähköisiä viestintäverkkoja ei tarjota yleisölle, on asianmukaista asettaa vähemmän ja lievempiä velvoitteita, jos velvoitteita ylipäättään asetetaan, niihin velvoitteisiin nähden, joita on perusteltua asettaa sähköisiä viestintäverkkoja ja -palveluja yleisölle tarjoaville toimijoille. Niitä sitovat kuitenkin muun muassa yleiseen etuun liittyvät velvoitteet, kuten verkon häiriönsietokykyyn, valmiuteen, kyberturvallisuuteen, laillisiin telekuuntelutoimintoihin ja tietojen säilyttämiseen liittyvät velvoitteet tämän asetuksen tai muun sovellettavan unionin oikeuden tai unionin oikeuden mukaisen kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Vaikka tässä asetuksessa määrätään, että yleisvaltuutus ei koske numeroista riippumattomien henkilöiden välisten viestintäpalvelujen tarjoajia, edellä mainittuja velvoitteita voidaan asettaa myös tällaisille palveluntarjoajille.
- (57) Yhden toimiluvan menettelyn olisi helpotettava sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen tarjoamista kaikissa jäsenvaltioissa. Menettelyn olisi päätyttävä siihen, että palveluntarjoajalle annetaan vahvistus verkkojen tai palvelujen tarjoamisen aloittamisesta. Lisälausuntoja olisi voitava antaa, mutta ainoastaan palveluntarjoajan pyynnöstä ja BERECin yleisvaltuutusta koskevien suuntaviivojen mukaisesti. Palveluntarjoaja voi esimerkiksi tarvittaessa pyytää yhden toimiluvan vahvistuksen perusteella digitaalisten verkkojen viraston kautta lausunnon, jossa kuvataan, missä olosuhteissa sähköisten viestintäverkkojen tai -palvelujen tarjoajalla on yleisvaltuutuksen nojalla oikeus hakea oikeuksia järjestelmien asentamiseen, yhteenliittämisestä neuvottelemiseen ja yhteenliittämiseen, jotta näitä oikeuksia olisi helpompi käyttää esimerkiksi asioinnissa muiden viranomaisten kanssa tai suhteessa muihin yrityksiin. Tällaisissa lausunnoissa voitaisiin kuvailla yksittäisten yritysten erityisvelvoitteita koskevia perusteita ja menettelyjä, ja sen jäsenvaltion, jossa verkkoja tai palveluja tarjotaan, kansallisen sääntelyviranomaisen olisi toimitettava ne digitaalisten verkkojen viraston kautta palveluntarjoajan pyynnöstä. BERECin suuntaviivoissa olisi täsmennettävä tällaisen lausunnon pyytämismahdollisuuden yksityiskohdat.
- (58) Yhden toimiluvan menettelyn tehokkuus on tärkeää varmistaa. Tämän vuoksi jäsenvaltioiden kansallisia sääntelyviranomaisia tai muita toimivaltaisia viranomaisia olisi vaadittava tekemään keskenään yhteistyötä, jotta ne voisivat tukea BERECiä ja digitaalisten verkkojen virastoa, kun ne kehittävät ja päivittävät suuntaviivoja ja tietoresursseja yleisvaltuutuksen ehtojen yhdenmukaisesta soveltamisesta jäsenvaltioissa. Jäsenvaltioiden olisi nimettävä tähän tarkoitukseen kansalliset keskitetyt yhteyspisteet.
- (59) Täysi hyöty yhden toimiluvan järjestelmästä voidaan saavuttaa vain siinä tapauksessa, että yleisvaltuutuksen ehtoihin liittyviä kansallisia erityisehtoja on mahdollisimman vähän. Tämä koskee myös sääntöjä, jotka eivät kuulu digiverkkosäädökseen, kuten kyberturvallisuuteen tai lainvalvontaan liittyvät säännöt. Tämän vuoksi BERECin suuntaviivoissa olisi määriteltävä alat, joilla kansallisten sääntöjen tai niiden täytäntöönpanon yhdenmukaistaminen on tarpeen. Näiden osa-alueiden olisi toimittava perustana jatkotoimille, joita komissio, toimivaltaiset unionin elimet tai muut näitä sääntöjä käsittelevät asiantuntijaryhmät asettavat. Näitä toimia tukeakseen kansallisella tasolla nimettyjen keskitettyjen yhteyspisteiden olisi tehtävä tiivistä yhteistyötä digitaalisten verkkojen viraston ja toistensa kanssa käsitellessään yleisvaltuutuksen ehtoja, jotka liittyvät sähköisiin viestintäpalveluihin sovellettavaan unionin oikeuden mukaiseen kansalliseen lainsäädäntöön ja menettelyihin, erityisesti kyberturvallisuuden tai lainvalvonnan osalta.

- (60) Kansallisella tasolla nimettyjen keskitettyjen yhteyspisteiden olisi ilmoitettava digitaalisten verkkojen virastolle erityisesti kaikista erityisehdoista, jotka liittyvät yhdenmukaistettujen yleisvaltuutuksen ehtojen kansalliseen täytäntöönpanoon kyseisessä jäsenvaltiossa, sekä mahdollisista kansallisista menettelyistä, jotka on toteutettu yleisvaltuutuksen ehtojen täytäntöönpanemiseksi. Jos yleisvaltuutuksen ehtojen täytäntöönpano jäsenvaltiossa on usean eri viranomaisen vastuulla, näiden kansallisten viranomaisten olisi tehtävä tiivistä yhteistyötä nimettyjen keskitettyjen yhteyspisteiden kanssa.
- (61) Kansallisella tasolla nimettyjen keskitettyjen yhteyspisteiden olisi myös tuettava toisiaan yleisvaltuutuksen ehtojen täytäntöönpanossa BERECin suuntaviivojen mukaisesti.
- (62) Sen jäsenvaltion, jossa ilmoitus on tehty, kansallisella sääntelyviranomaisella olisi oltava valtuudet määrätä seuraamuksia yleisvaltuutuksen ehtojen rikkomisesta, ellei kansallinen sääntelyviranomainen siinä jäsenvaltiossa, jossa verkkoja tai palveluja tarjotaan, ole jo määrännyt seuraamuksia samojen ehtojen rikkomisesta. Seuraamuksista olisi määrättävä kansallisen lainsäädännön mukaisesti, ja tapauksissa, joissa ehtoja rikotaan vakavasti, ja tarvittaessa asianomaisten jäsenvaltioiden sääntelyviranomaisten kuulemisen perusteella seuraamuksena voi olla verkkojen ja palvelujen tarjoamista koskevan oikeuden peruuttaminen kaikissa yhden toimiluvan soveltamisalaan kuuluvissa jäsenvaltioissa. Vakava rikkominen voidaan todeta esimerkiksi silloin, kun yhden tai useamman yleisvaltuutuksen ehdon noudattamatta jättäminen jatkuu kansallisen sääntelyviranomaisen tai muun toimivaltaisen viranomaisen toteuttamista korjaavista toimista huolimatta. Ainoastaan poikkeustapauksissa, kun kansallinen sääntelyviranomainen siinä jäsenvaltiossa, jossa verkkoja tai palveluja tarjotaan, katsoo, että yleisvaltuutuksen ehtojen rikkomisella voi olla kielteinen vaikutus alueen kansalliseen turvallisuuteen tai yleisiin etuihin, sillä olisi oltava oikeus määrätä seuraamuksia lainkäyttöalueellaan. Tällainen poikkeuksellinen täytäntöönpanotoimenpide olisi toteutettava koordinoitusti sen jäsenvaltion asianomaisten toimivaltaisten viranomaisten kanssa, jossa ilmoitus on tehty.
- (63) Poikkeuksen muodostavat laitteiden välisen viestinnän (M2M) palvelut, joissa numerovaroja käytetään oman alueen ulkopuolella ja joihin olisi sovellettava sen jäsenvaltion asiaa koskevia sääntöjä, jossa ilmoitus on tehty.
- (64) Yhtä toimilupaa koskevat vaatimukset eivät saisi rajoittaa jäsenvaltioiden valtuuksia estää tapauskohtaisesti pääsy numeroihin tai palveluihin, jos estäminen on perusteltua petosten tai väärinkäytösten vuoksi.
- (65) Sähköisten viestintäpalvelujen tarjoajille olisi voitava asettaa hallinnollisia maksuja, joilla rahoitetaan kansallisen sääntelyviranomaisen tai muiden toimivaltaisten viranomaisten toiminta, joka liittyy yleisvaltuutusjärjestelmän hallinnointiin ja käyttöoikeuksien myöntämiseen. Tällaisten maksujen olisi katettava ainoastaan kyseisen toiminnan tosiasialliset hallintokustannukset, eikä niitä pitäisi periä pieniltä palveluntarjoajilta. Tämän vuoksi kansallisten sääntelyviranomaisten ja muiden toimivaltaisten viranomaisten tuottojen ja kulujen avoimuus olisi varmistettava tekemällä vuotuinen selvitys kerättyjen maksujen kokonaismäärästä ja aiheutuneista hallinnollisista kustannuksista, jotta yritykset voivat varmistua siitä, että ne ovat tasapainossa.
- (66) Hallinnollisten maksujen järjestelmät eivät saisi vääristää kilpailua eivätkä luoda markkinoille pääsyn esteitä. Yleisvaltuutusjärjestelmässä ei ole mahdollista kohdentaa

hallinnollisia kustannuksia eikä siten maksuja yksittäisille yrityksille, paitsi myönnettäessä numerovarojen ja radiotaajuuksien käyttöoikeuksia ja järjestelmien asennusoikeuksia. Esimerkki vaihtoehtoisesta maksujen määräytymisperusteesta, joka on oikeudenmukainen, yksinkertainen ja avoin, voisi olla liikevaihtoon liittyvä jakautumisperuste. Hallinnollisten maksujen ollessa hyvin matalat kysymykseen voisivat tulla myös kiinteät maksut tai maksut, joissa yhdistetään kiinteähintainen perusmaksu ja liikevaihtoon liittyvä tekijä. Siltä osin kuin yleisvaltuutusjärjestelmää sovelletaan myös yrityksiin, joilla on hyvin vähäiset markkinaosuudet, kuten yhteisölliset verkkopalvelujen tarjoajat, tai palveluntarjoajiin, joiden liiketoimintamalli tuottaa hyvin vähän tuloja, vaikka niiden markkinaosuus olisi määrällisesti merkittävä, jäsenvaltioiden olisi vahvistettava hallinnollisten maksujen määräämiselle asianmukainen vähimmäiskynnys.

- (67) Muutoksia pidetään vähäisinä muutoksina, mutta jos muutokset vaikuttavat oikeuksiin ja esimerkiksi rajoittavat tai peruuttavat oikeuksia, viranomaisten olisi kuultava asianomaisia osapuolia ennen muutosten hyväksymistä. Nykyinen radiotaajuuksia koskeva sääntelykehys, eli pääasiassa eurooppalainen sähköisen viestinnän säännöstö, radiotaajuuspäätös (päätös N:o 676/2002/EY) ja radiotaajuuspoliittinen ohjelma (päätös N:o 243/2012/EU), kehitettiin erilaisessa geopoliittisessa tilanteessa. Tässä sääntelykehyksessä ei ole otettu riittävällä tavalla huomioon radiotaajuuksien strategista ulottuvuutta. Radiotaajuuksilla tuetaan elintärkeitä palveluja, kuten kriittistä viestintää, hätäviestintää, lennonjohtoa, merenkulkua, yleistä turvallisuutta ja turvallisuusverkostoja. Muiden perushyödykkeiden tavoin myös radiotaajuuksista ja niiden saatavuudesta voi tulla haavoittuvuus. Lisäksi niitä saatetaan välineellistää aseellisissa ja taloudellisissa konflikteissa esimerkiksi signaalien häirinnän ja väärentämisen kautta sekä häiritsemällä keskeisiä sotilas- ja siviilitoimintoja aina liikenteestä pankkitoimintaan.
- (68) Radiotaajuuksilla on strategisesti ja geopoliittisesti erityisen tärkeä rooli unionille ja sen jäsenvaltioille. Ne mahdollistavat olennaisella tavalla viestinnän, edistävät talouskasvua ja sosiaalista hyvinvointia sekä tukevat turvallisuutta ja tehtäväkriittisten palvelujen tarjoamista eri aloilla. Radiotaajuuksista on tullut keskeisiä tekijöitä unionin strategisen riippumattomuuden ja turvallisuuden kannalta, ja niiden koordinoitu hallinta on välttämätöntä unionin turvallisuuden, häiriönsietokyvyn ja digitaalisen suvereniteetin varmistamiseksi. Samanaikaisesti useat unionin politiikat esimerkiksi avaruusasioissa, verkkoyhteyksissä ja liikenteen alalla perustuvat radiotaajuuksien asianmukaiseen saatavuuteen ja hallintaan. Radiotaajuuksien tehokas ja koordinoitu hallinnointi on lisäksi ratkaisevan tärkeää laadukkaiden langattomien verkkojen käyttöönoton kannalta. Nämä verkot ovat edellytys unionin taloudelliselle kehitykselle ja kilpailukyvyllä sekä sähköisen viestinnän sisämarkkinoiden toteutumiselle. Teknologinen kehitys, erityisesti satelliittien mahdollisuus viestiä suoraan käyttäjien mobiililaitteiden kanssa, maanpäällisten ja muiden kuin maanpäällisten verkkojen lähentyminen sekä televiestintäverkkojen, reunalaskennan ja pilvipalvelujen lähentyminen ovat mahdollistaneet radiotaajuuksien hallinnoinnin yhteisenä eurooppalaisena resurssina, mikä voi maksimoida niiden arvon jäsenvaltioille ja unionille. Radiotaajuuksia on näin ollen hallinnoitava ja käytettävä tehokkaasti ja strategisesti yhteisen resurssin tavoin.
- (69) Uusien langattomien teknologioiden ja sovellusten kehityksen vuoksi radiotaajuuksien kysyntä kasvaa sähköisen viestinnän alalla, mistä esimerkkinä ovat liikkeellä oleville kansalaisille ja yrityksille tarjottavat kaikkialle ulottuvat gigabittiyhteydet. Lisäksi niiden kysyntä kasvaa myös muilla radiotaajuuksien käyttöön perustuvilla aloilla,

kuten liikenteessä, teollisuudessa sekä avaruus- ja energia-alalla. Radiotaajuuksien hallinnointiin on olennaisen tärkeää soveltaa asianmukaista monialaista lähestymistapaa, jotta radiotaajuuksien tehokas käyttö voidaan varmistaa.

- (70) Radiotaajuuksia olisi hallinnoitava siten, että vältetään haitalliset häiriöt. Haitallisten häiriöiden peruskäsite olisikin määriteltävä asianmukaisella tavalla sen varmistamiseksi, että sääntelytoimet rajoittuvat vain siihen, mikä on tarpeen tällaisten häiriöiden poistamiseksi. Haitallisilta häiriöiltä suojautumiseen ja muuhun radiotaajuuksien hallinnointiin olisi sovellettava edistyneitä menetelmiä, jotta voidaan mahdollisuuksien mukaan välttää häiriöttömyyden ja suojattomuuden periaatteen soveltaminen, josta on säädetty kansainvälisen televiestintäliiton radio-ohjesäännössä. Sen mukaan radiotaajuusasemien toissijainen käyttö ei saa aiheuttaa häiriöitä ensisijaisille palveluille, eivätkä toissijaiset palvelut voi tämän periaatteen mukaan vaatia suojaa valtuutettujen ensisijaisten palvelujen aiheuttamilta häiriöiltä.
- (71) Kansalliset rajat menettävät jatkuvasti merkitystään radiotaajuuksien optimaalisen käytön kannalta. Kansallisten politiikkojen tarpeeton pirstaloituminen aiheuttaa radiotaajuuksien käyttäjille lisäkustannuksia ja markkinatilaisuuksien menetyksiä ja hidastaa innovointia sisämarkkinoita haittaavasti ja on vahingoksi kuluttajille ja koko taloudelle. Strateginen suunnittelu, unionin tason koordinointi ja tarvittaessa yhdenmukaistaminen voivat auttaa varmistamaan, että radiotaajuuksien käyttäjät saavat sisämarkkinoista täyden hyödyn ja että unionin etuja voidaan puolustaa tehokkaasti maailmanlaajuisesti.
- (72) Unionin radiotaajuuspolitiikka ei saisi rajoittaa unionin tasolla tai kansallisella tasolla unionin oikeuden mukaisesti toteutettavia toimenpiteitä, joilla pyritään yleisen edun mukaisiin, erityisesti julkisiin hallinnon ja puolustuksen verkkoihin, sisällön sääntelyyn sekä audiovisuaali- ja media-alan politiikkaan liittyviin tavoitteisiin, eikä jäsenvaltioiden oikeutta järjestää ja käyttää radiotaajuuksiaan yleisen järjestyksen ja turvallisuuden sekä puolustuksen tarkoituksiin.
- (73) Radiotaajuuksien hallinnointia koskevien sääntöjen olisi oltava sopusoinnussa radiotaajuuksien hallinnoinnin alalla toimivien kansainvälisten ja alueellisten organisaatioiden, kuten Kansainvälisen televiestintäliiton (ITU) ja Euroopan posti- ja telehallintojen konferenssin (CEPT), tekemän työn kanssa, jotta varmistetaan radiotaajuuksien käytön tehokas hallinnointi ja yhdenmukaistaminen koko unionin alueella sekä jäsenvaltioiden ja ITU:n muiden jäsenten kesken.
- (74) On välttämätöntä varmistaa, että kansalaiset eivät altistu sähkömagneettisille kentille siinä määrin, että siitä olisi haittaa kansanterveydelle. Kansallisten toimivaltaisten viranomaisten olisi pyrittävä tässä asiassa johdonmukaisuuteen unionissa siten, että otetaan huomioon erityisesti neuvoston suosituksessa 1999/519/EY⁴³ esitetty varovainen lähestymistapa, jotta voidaan pyrkiä varmistamaan johdonmukaisemmat käyttöönottoehdot. Kansallisten toimivaltaisten viranomaisten olisi tapauksen mukaan sovellettava direktiivissä (EU) 2015/1535 säädettyä menettelyä, jotta voidaan myös toteuttaa avoimuus sidosryhmiin nähden ja mahdollistaa muiden jäsenvaltioiden ja komission toimet.

⁴³ 1999/519/EY: neuvoston suositus 1999/519/EY, annettu 12 päivänä heinäkuuta 1999, väestön sähkömagneettisille kentille (0 Hz–300 GHz) altistumisen rajoittamisesta (EYVL L 199, 30.7.1999, s. 59, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/1999/519/oj>).59, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/1999/519/oj>).

- (75) Radiotaajuudet ovat rajallinen julkinen resurssi, jolla on huomattavaa julkista arvoa ja markkina-arvoa. Ne ovat olennainen tekijä kaikenlaisissa langattomissa verkoissa ja palveluissa, myös radiopohjaisissa sähköisissä viestintäverkoissa ja -palveluissa. Kansallisten sääntelyviranomaisten tai muiden toimivaltaisten viranomaisten olisi näin ollen varattava taajuudet ja jaettava ne tehokkaasti käyttäjille toimiaan säätelevien yhdenmukaistettujen tavoitteiden ja periaatteiden sekä puolueettomien, selkeiden ja syrjimättömien perusteiden mukaisesti ottaen huomioon radiotaajuuksien käyttöön liittyvät demokraattiset, sosiaaliset, kielelliset ja kulttuuriset etunäkökohdat. Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksessä N:o 676/2002/EY⁴⁴ luodaan puitteet radiotaajuuksien käytön yhdenmukaistamiselle.
- (76) Jos jäsenvaltioiden ja niiden toimivaltaisten viranomaisten väliltä puuttuu koordinaatio niiden järjestäessä radiotaajuuksien käyttöä omilla alueillaan, siitä voi syntyä laajoja häiriöitä, jotka haittaavat vakavasti digitaalisten sisämarkkinoiden kehitystä, jos tällaista koordinaation puuttumista ei ratkaista kahdenvälisillä jäsenvaltioiden neuvotteluilla. Jäsenvaltioiden ja niiden toimivaltaisten viranomaisten olisi toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet rajatylittävien haitallisten häiriöiden estämiseksi välillään. Komission päätöksellä 2002/622/EY⁴⁵ perustettu radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevä ryhmä on tukenut tarvittavaa rajat ylittävää koordinointia ja toiminut jäsenvaltioiden välisten rajatylittävien kysymysten ratkaisuforumina. Radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän ryhmän tuki on kuitenkin ollut puutteellista rajat ylittävään koordinointiin liittyvissä kysymyksissä yleisesti kolmansien maiden kanssa tai jäsenvaltioiden välillä, kun asiaan liittyy yhdenmukaistamattomia radiotaajuuksia (kuten FM-taajuuksia), koska alueellisella radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevällä ryhmällä ei yksinkertaisesti ole ollut riittävää oikeusperustaa ja välineitä toimia. Rajatylittävää koordinointia olisi jatkettava, mutta se olisi lisäksi laajennettava koskemaan yhdenmukaistamattomia radiotaajuuksia, kuten radiolähetyksiin käytettäviä FM-taajuuksia, koska myös tällaisilla radiotaajuuksilla voi olla suuri taloudellinen, kulttuurinen ja sosiaalinen arvo unionin kansalaisille. Lisäksi kaikille radiotaajuuksien käyttöoikeuden haltijoille olisi annettava mahdollisuus käynnistää häiriöiden ratkaisemista koskeva tukimenettely, jos niihin kohdistuu suoraan haitallisia häiriöitä radiotaajuuksien laillisen käytön yhteydessä.
- (77) Jäsenvaltioiden väliset hankalat, haitalliset häiriötapaukset, joita ei voida ratkaista suorien neuvotteluiden avulla radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen tuesta huolimatta, saattavat edellyttää sitä, että komissio ottaa käyttöön sitovia ratkaisuja, jotka perustuvat radiotaajuuspolitiikka käsittelevän elimen ehdottamaan ratkaisuun, jotta asia voidaan ratkaista lopullisesti tai jotta unionin oikeuden nojalla voidaan panna täytäntöön koordinoitu ratkaisu. Tällaista mekanismia olisi sovellettava erityisissä määrärajoissa, joilla varmistetaan, ettei asia viivästy aiheuttomasti, ja siinä olisi ehdotettava asianmukaisia ratkaisuja, mukaan lukien haitallisen häiriötilanteen aiheuttavan tahon oikeuksien peruuttaminen ja oikeus vahingonkorvauksiin.

⁴⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös N:o 676/2002/EY, tehty 7 päivänä maaliskuuta 2002, Euroopan yhteisön radiotaajuuspolitiikan sääntelyjärjestelmästä (radiotaajuuspäätös) (EYVL L 108, 24.4.2002, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/1999/519/oj>).

⁴⁵ Komission päätös, annettu 11 päivänä kesäkuuta 2019, radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän ryhmän perustamisesta ja päätöksen 2002/622/EY kumoamisesta (EUVL C 196, 12.6.2019, s. 16; komission päätös 2002/622/EY, tehty 26 päivänä heinäkuuta 2002, radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän ryhmän perustamisesta (EYVL L 198, 27.7.2002, s. 49, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2002/622/oj>).

- (78) Kolmansien maiden rajatylittävä häirintä unionin rajoilla on ongelma, joka herättää yhä enemmän huolta ja uhkaa itse verkkojen lisäksi myös unionin turvallisuutta. Esimerkiksi maailmanlaajuisen satelliittinavigointijärjestelmän (GNSS) häirintä aseellisten konfliktien läheisyydessä, kuten unionin itärajoilla, vaikuttaa vakavalla tavalla liikennealaan, kriittisiin infrastruktuureihin, sähköiseen viestintään ja rahoitusalaan, koska nykyaikaisen infrastruktuurin tarkat paikannus-, navigointi- ja ajanmäärittystiedot ovat erittäin riippuvaisia kyseisestä järjestelmästä. Tällaisissa tapauksissa kansainvälisen televiestintäliiton toimiin tukeutuminen ei riitä. Unionin lainsäädännössä on tarpeen säätää solidaarisuusmekanismista, jotta asianomaisia jäsenvaltioita voidaan tukea tehokkaammin. Tässä solidaarisuusmekanismeissa kaikkia jäsenvaltioita olisi pyydetävä toimimaan yhdessä unionin ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen määrittelemien erityistoimien mukaisesti ja tukemaan asianomaisia jäsenvaltioita yhdessä komission kanssa. Jos haitalliset häiriötapaukset ovat jatkuvia ja vakavia ja rikkovat kansainvälistä oikeutta, neuvosto voi harkita SEUT-sopimuksen 29 artiklan mukaisen rajoittavan toimenpiteen hyväksymistä yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan tavoitteiden mukaisesti.
- (79) Teknologisen kehityksen myötä, erityisesti seuraavan sukupolven (esim. 6G) radioteknologian ja tekoälyn ansiosta, voidaan parantaa radiotaajuuksien yhteiskäytön kannattavuutta ja luotettavuutta monilla taajuusalueilla ja tarjota näin useille käyttäjille pääsy niukkaan resurssiin, estää haitalliset häiriöt ja varmistaa vakiintuneiden palvelujen riittävä suoja. Radiotaajuuksien tehokas, vaikuttava ja innovointivetoinen käyttö on olennaisen tärkeää, jotta voidaan saavuttaa unionin liitettävyydestavoitteet ja tukea unionin kilpailukykyä. Näiden tavoitteiden saavuttaminen edellyttää sääntelytapaa, jossa radiotaajuuksien yhteiskäyttöä pidetään järjestelmällisesti radiotaajuuksien valtuuttamisen normina ”käytä tai jaa”-periaatteen mukaisesti, kun taas radiotaajuuksien yksinoikeuksia sovelletaan vain tarvittaessa ja perustelluissa tapauksissa. Tällaisella politiikalla olisi myös varmistettava, että radiotaajuuksien yhteiskäyttö edistää kilpailua eikä rajoita sitä.
- (80) Kansallisten toimivaltaisten viranomaisten olisi katsottava, että radiotaajuuksia, joita ei käytetä alueella tai tietynä ajanjaksona, voidaan jakaa, ellei käyttöoikeuden haltija osoita, ettei yhteiskäyttö ole teknisesti mahdollista tai että yhteiskäyttö haittaisi, vahingoittaisi tai muuten rajoittaisi alkuperäisen haltijan radiotaajuuksien käyttöä tai että se aikoo käyttää radiotaajuuksia tavalla, joka ei mahdollista yhteiskäyttöä. Kansallisten toimivaltaisten viranomaisten olisi otettava huomioon useita osatekijöitä, kun ne määrittävät, ovatko radiotaajuudet käytössä. Näihin kuuluvat esimerkiksi oikeudenhaltijan käyttöönottosuunnitelmat lähitulevaisuudessa sekä oikeudelliset velvoitteet, joista määrätään unionin oikeudessa. ”Käytä tai jaa”-periaatteen mukaiset yhteiskäyttöehdot, mukaan lukien korvaus, yhteiskäyttövelvoitteen keston määrittelytapa ja tekniset ehdot, olisi määriteltävä etukäteen käyttöoikeutta myönnettäessä.
- (81) Kansallisten toimivaltaisten viranomaisten olisi edistettävä radiotaajuuksien yhteiskäyttöä kilpailulainsäädännön mukaisesti määrittämällä sopivimmat valtuutusjärjestelyt kullekin skenaariolle ja vahvistamalla jakamiselle asianmukaiset ja läpinäkyvät säännöt ja ehdot. Radiotaajuuksien yhteiskäyttö voi perustua yleisvaltuutuksiin tai toimiluvista vapaaseen käyttöön, jolloin useat käyttäjät voivat tietyn yhteiskäyttöehdoin saada käyttöoikeuden samoihin radiotaajuuksiin ja käyttää niitä eri maantieteellisillä alueilla tai eri aikoina. Se voi myös perustua yksittäisiin käyttöoikeuksiin esimerkiksi toimiluvanvaraisen yhteiskäytön järjestelyillä, joiden mukaan kaikki käyttäjät (sekä nykyiset että uudet) sopivat yhteiskäytön ehdoista

kansallisten toimivaltaisten viranomaisten valvonnassa siten, että voidaan taata radiolähetysten vähimmäislaatu ja kilpailuoikeuden noudattaminen. Kun toimivaltaiset viranomaiset sallivat radiotaajuuksien yhteiskäytön erilaisilla valtuutusjärjestelmillä, niiden ei pitäisi asettaa yhteiskäytölle merkittävästi toisistaan poikkeavia kestoja. Näin voidaan varmistaa, että taajuuksien käyttötarkoitusta voidaan muuttaa tai taajuus voidaan avata uudelleen tarjouskilpailuun perustuvaa jakamista varten.

- (82) Taajuuksien yhteiskäytöllä voidaan tehostaa taajuuksien käyttöä, mutta se ei välttämättä ole tarkoituksenmukaista kaikissa olosuhteissa. Kansallisten toimivaltaisten viranomaisten olisi voitava rajoittaa taajuuksien yhteiskäyttöä tai pidättäytyä ehdottamasta yhteiskäyttöä syistä, jotka liittyvät kilpailuun ja syrjimättömään markkinoille pääsyyn, tekniseen tai taloudelliseen toteutettavuuteen ja tarpeeseen käyttää radiotaajuuksia yksinoikeudella, jotta voidaan turvata yleinen turvallisuus, kansallinen turvallisuus, puolustus tai keskeiset palvelut Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2022/2557⁴⁶ määritelmän mukaisesti. Tähän sisältyy tarvittaessa keskeisten turvallisten ja kriittisten viestintäjärjestelmien käyttöönotto Euroopassa. Nämä järjestelmät voivat edellyttää ennakoitavaa pääsyä taajuuksiin, parempaa häiriönsietokykyä ja taattua suorituskkyä, joita yhteiskäytössä ei voida taata. Yhteiskäytön rajoittamista tai poissulkemista koskevan päätöksen olisi oltava asianmukaisesti perusteltu, oikeasuhteinen ja perustuttava objektiivisiin perusteisiin.
- (83) Radiotaajuuksien hallinnoinnin ja radiotaajuuksien käyttömahdollisuuksien joustavuus varmistetaan nykyisin teknologiasta ja palvelusta riippumattomien valtuutusten kautta, jotta radiotaajuuksien käyttäjät voisivat valita parhaat teknologiat käytettäväksi ja jotta voidaan tarjota palveluja kansallisissa radiotaajuussuunnitelmissa unionin oikeuden mukaisesti sähköisille viestintäpalveluille avoimiksi julistetuilla radiotaajuusalueilla, jäljempänä 'teknologia- ja palveluneutraaliuden periaatteet'. Tietyllä taajuusalueella käytettäviä teknologioita ja palveluja koskevilla hallintopäätöksillä olisi oltava oikeasuhteiset ja syrjimättömät perusteet, ja yleisen edun tavoitteisiin tähtäävien palvelujen tapauksessa ne olisi perusteltava selkeästi ja niitä olisi tarkasteltava säännöllisesti uudelleen. Tällainen päätös on poikkeus teknologia- ja palveluriippumattomuuden sääntöön ja vähentää vapautta valita tarjottava palvelu tai käytettävä teknologia, ja siksi tällaisia päätöksiä koskevien ehdotusten osalta olisi noudatettava avoimuutta ja niistä pitäisi järjestää julkinen kuuleminen.
- (84) Teknologiariippumattomuuden periaatteen rajoitusten olisi oltava asianmukaisia, ja ne olisi perusteltava tarpeella välttää haitallisia häiriöitä esimerkiksi määräämällä läheterajoituksia ja tehotasoja, varmistaa kansanterveyden suojele rajoittamalla yleisön altistumista sähkömagneettisille kentille, varmistaa palvelujen moitteeton toiminta palvelun teknisen laadun asianmukaisella teknisellä tasolla, estämättä kuitenkaan välttämättä mahdollisuutta käyttää useampaa kuin yhtä palvelua samalla radiotaajuudella, varmistaa radiotaajuuksien asianmukainen yhteiskäyttö erityisesti silloin, kun niiden käyttöön tarvitaan vain yleisvaltuutus, turvata radiotaajuuksien tehokas käyttö tai saavuttaa yleisen edun mukainen tavoite unionin oikeuden mukaisesti.

⁴⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2022/2557, annettu 14 päivänä joulukuuta 2022, kriittisten toimijoiden häiriönsietokyvystä ja direktiivin 2008/114/EY kumoamisesta (EUVL L 333, 27.12.2022, s. 164, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2557/oj>).

- (85) Kansallisten toimivaltaisten viranomaisten olisi voitava vaatia tietyn palvelun tarjoamista tietyllä radiotaajuusalueella selkeästi määriteltyjen tavoitteiden saavuttamiseksi. Näitä tavoitteita ovat muun muassa ihmishengen turvaaminen, yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitäminen, sosiaalisen ja alueellisen yhteenkuuluvuuden edistäminen sekä radiotaajuuksien tehottoman käytön välttäminen. Näihin tavoitteisiin olisi sisällyttävä kulttuurisen ja kielellisen monimuotoisuuden ja tiedotusvälineiden moniarvoisuuden edistäminen jäsenvaltioiden unionin oikeuden mukaisesti määrittelemällä tavalla. Lukuun ottamatta tilanteita, joissa on tarpeen taata ihmishengen turvallisuus, yleinen järjestys ja yleinen turvallisuus, poikkeukset eivät saisi johtaa tietyille palveluille varattuun yksinomaiseen käyttöön vaan näille palveluille olisi pikemminkin myönnettävä etuoikeus siten, että muutkin palvelut tai teknologiat voivat mahdollisuuksien mukaan toimia samalla radiotaajuusalueella. Jäsenvaltioilla on toimivalta määrittellä kaikkien sellaisten poikkeusten soveltamisala ja luonne, jotka liittyvät kulttuurisen ja kielellisen monimuotoisuuden ja tiedotusvälineiden moniarvoisuuden edistämiseen.
- (86) Jos kansalliset toimivaltaiset viranomaiset poikkeuksellisissa tapauksissa päättävät yleisen järjestyksen tai turvallisuuden tai kansanterveyden vuoksi rajoittaa vapautta tarjota sähköisiä viestintäverkkoja ja -palveluja, niiden olisi ilmoitettava syyt tällaiselle rajoittamiselle.
- (87) Unionin erilaiset politiikan alat, kuten sähköinen viestintä, tutkimus, teknologian kehittäminen sekä avaruuteen, liikenteeseen, energiaan, yhteiseen turvallisuuteen ja puolustukseen sekä audiovisuaalisuuteen ja kulttuuriin liittyvät politiikat, ovat riippuvaisia radiotaajuuksista. Radiotaajuuksien saatavuudelle ja tehokkaalle käytölle olisi voitava tarpeen mukaan asettaa poliittisia suuntaviivoja ja tavoitteita, jotta sisämarkkinat voidaan toteuttaa kyseisillä unionin politiikan aloilla. Kansallisten toimivaltaisten viranomaisten ja komission olisi erityisesti toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet varmistaakseen, että radiotaajuuksia on riittävästi, jotta kaikille unionin kansalaisille ja yrityksille voidaan tarjota kaikkialla saatavilla olevat ja laadukkaat yhteydet myös matkoilla, maaseudulla, syrjäisillä alueilla tai merialueilla. Niiden olisi varmistettava radiotaajuuksien saatavuus ja suojattava radiotaajuuksia, jotta unionin avaruuteen liittyvät ohjelmat voidaan panna täytäntöön. Tämä on erityisen tärkeää maa- ja avaruushavainnoinnin, satelliittinavigoinnin ja paikannuksen sekä viranomaiskäyttäjien turvallisen ja häiriönsietokykyisen satelliittiviestinnän sekä liikenteen ja liikenteen hallintajärjestelmien ja yhteisen turvallisuus- ja puolustuspolitiikan toimien kannalta. Nämä politiikat ovat tärkeitä EU:n taloudelle ja yhteiskunnalle, joten niiden avulla olisi myös pyrittävä varmistamaan, että radiotaajuudet ovat riittävät audiovisuaalisia palveluja ja sisällöntuotantopalveluja sekä tutkimusta ja tieteellistä toimintaa varten.
- (88) Vaikka päätöksellä N:o 243/2012/EU⁴⁷ vahvistetussa monivuotisessa radiotaajuuspoliittisessa ohjelmassa asetetut samanaiheiset poliittiset suuntaviivat ja tavoitteet ovat edelleen voimassa, ohjelman toimet on saatettu pitkälti päätökseen tai ne ovat vanhentuneet. Jotta voidaan välttyä päällekkäisyyksiltä ja varmistaa johdonmukaisuus, tässä asetuksessa olisi otettava huomioon monivuotisen radiotaajuuspoliittisen ohjelman tavoitteet ja päätös N:o 243/2012/EU olisi kumottava.

⁴⁷

Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös N:o 243/2012/EU, annettu 14 päivänä maaliskuuta 2012, monivuotisen radiotaajuuspoliittisen ohjelman perustamisesta (EUVL L 81, 21.3.2012, s. 7, ELI: [http://data.europa.eu/eli/dec/2012/243\(2\)/oj](http://data.europa.eu/eli/dec/2012/243(2)/oj)).

- (89) Radiotaajuuksien käyttöön perustuvien nykyisten ja tulevien unionin politiikkojen täytäntöönpanon kannalta on olennaisen tärkeää, että niihin liittyvät radiotaajuustarpeet tunnistetaan oikea-aikaisesti. Sääntelyn ennustettavuuden parantamiseksi radiotaajuuksien käytettävyyttä koskevat täsmälliset tarpeet ja käytettävyyden ajoitus olisi oltava tiedossa siinä vaiheessa, kun tällaisia politiikkoja laaditaan tai hyväksytään. Tämän vuoksi komission olisi täsmennettävä kyseisten taajuusalueiden yhdenmukaistetut yksityiskohdat ja niiden saatavuutta ja käyttöä koskevat koordinoitut säännöt tapauskohtaisesti strategisessa asiakirjassa, joka hyväksytään radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen kuulemisen jälkeen. Jokaisen kansainvälisen televiestintäliiton järjestämän maailman radioviestintäkonferenssin jälkeen olisi hyväksyttävä unionin radiotaajuusstrategia, joka toisi muun muassa läpinäkyvyyttä siihen, miten radioviestintäkonferenssin päätökset sisällytetään unionin oikeusjärjestykseen. Radiotaajuusstrategian tavoitteena on lisätä radiotaajuuksiin liittyvän toiminnan avoimuutta unionin tasolla ja lisätä toimivaltaisten viranomaisten ja markkinatoimijoiden ennakkointimahdollisuuksia.
- (90) Unionin radiotaajuusstrategia voisi sisältää radiotaajuuksia koskevia operatiivisia etenemissuunnitelmia, joissa määriteltäisiin erityiset välitavoitteet ja määräajat radiotaajuuksien saatavuudelle ja valtuuttamiselle. Nämä vahvistettaisiin komission täytäntöönpanosäädöksillä, kun radiotaajuuksien erityisolosuhteet ja tarpeet ovat tiedossa. Unionin radiotaajuusstrategiaa ja etenemissuunnitelmia hyväksyessään komission olisi otettava huomioon unionin politiikkatavoitteet, kuten tarve turvata unionin strateginen riippumattomuus yhteiset turvallisuus- ja puolustustarpeet mukaan lukien, digitaalisen vuosikymmenen liitettävyydestä erityisesti 5G:n ja kehittyneiden langattomien verkkojen osalta, sisämarkkinoiden toteuttaminen ja tarve täyttää rajatylittävien palvelujen erityiset teknologiset vaatimukset tai laatuvaatimukset. Tässä unionin taajuusstrategiassa olisi erityisesti yksilöitävä taajuuksia (taajuuksien osia tai taajuusalueita), jotka jäsenvaltioiden olisi yhdenmukaistettujen menettelyjen ja edellytysten mukaisesti asettava saataville unionin yhteisen turvallisuus- ja puolustuspolitiikan tarpeita varten. Komission olisi myös otettava huomioon, että radiotaajuudet ovat yhteiskunnallisesti, kulttuurisesti ja taloudellisesti merkittäviä julkisia hyödykkeitä, joita olisi käytettävä tehokkaasti ja niin, että niillä on vaikutusta. Unionin radiotaajuusstrategiassa ja etenemissuunnitelmissa olisi noudatettava asiaankuuluvia, radiotaajuuksiin sovellettavia kansainvälisiä sopimuksia, mukaan lukien haitallisten häiriöiden välttämisen periaatetta, ja niillä olisi edistettävä teknologia- ja palveluneutraaliuden sekä radiotaajuuksien yhteiskäytön periaatteita kilpailulainsäädännön mukaisesti. Jotta unionin radiotaajuusstrategialla ja etenemissuunnitelmilla olisi muutoksen aikaansaava vaikutus, radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen olisi otettava käyttöön prosessi, jonka avulla kansalliset toimivaltaiset viranomaiset voivat yhdessä komission kanssa seurata täytäntöönpanon edistymistä jäsenvaltioissa ja vaihtaa kokemuksia, hyviä käytäntöjä ja tietoja. Lisäksi digitaalisen vuosikymmenen ja eurooppalaisen ohjausjakson seurantamekanismeilla olisi tarkasteltava synergioita.
- (91) Unionin ensimmäisessä radiotaajuusstrategiassa ja etenemissuunnitelmassa olisi keskityttävä seuraavan sukupolven (6G) langattoman laajakaistaviestinnän, mukaan lukien sen muiden kuin maanpäällisten elementtien, oikea-aikaiseen käyttöönottoon, sillä se on tärkeää EU:n kilpailukykyyn kannalta. Strategiaan olisi kuitenkin sisällyttävä myös muiden unionin politiikkojen radiotaajuustarpeet sellaisten ilmaantuessa, ja siinä olisi otettava kokonaisvaltaisesti huomioon lisenssien käytön lisäksi myös luvaton käyttö, kuten esimerkiksi radiotaajuuksia käyttävät lähiverkot (RLAN).

- (92) Yhdenmukaistettujen radiotaajuusalueiden käyttö olisi sallittava oikea-aikaisesti ja synkronoidusti koko unionissa, jotta päätöksen N:o 676/2002/EY mukaisesta yhdenmukaistamisesta voitaisiin saada täysi hyöty. Radiotaajuusalueen käytön sallimiseen liittyy radiotaajuuksien jakaminen yleisvaltuutusjärjestelmän tai yksittäisten käyttöoikeuksien nojalla, jotta radiotaajuuksien käyttö on mahdollista heti kun jakamisprosessi on saatu päätökseen. Radiotaajuusalueiden jakaminen saattaa vaatia muiden käyttäjien käytössä olevien taajuusalueiden vapauttamista ja taajuuksien siirtämisestä tai uudelleenkohdentamisesta näille käyttäjille aiheutuvien välittömien kustannusten korvaamista kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Yhteisen määräajan täytäntöönpanoon tietyssä jäsenvaltiossa saattavat kuitenkin vaikuttaa ongelmat, jotka liittyvät ratkaisemattomiin rajatylittävän koordinoinnin kysymyksiin, taajuusalueen nykyisten käyttäjien monimutkaiseen tekniseen migraatioon, yleisen edun mukaiseen tavoitteeseen, kansallisen turvallisuuden ja puolustuksen turvaamiseen tai ylivoimaiseen esteeseen. Toimivaltaisten viranomaisten olisi joka tapauksessa toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet vähentääkseen minimiin kaikki maantieteellistä kattavuutta, ajoitusta ja radiotaajuuksien kattavuutta koskevat viiveet. Kansallisten toimivaltaisten viranomaisten olisi lisäksi olosuhteista riippuen voitava pyytää unionilta oikeudellista, poliittista ja teknistä tukea radiotaajuuksien koordinoitukysymysten ratkaisemiseen naapurimaiden, myös jäsenhedokasmaiden ja liittyvien maiden, kanssa.
- (93) Uudet langattomat teknologiat ja palvelut kehittyvät nopeasti ja käytössä on tekoälyn kaltaisia nykyaikaisia voimavaroja, joten unionin radiotaajuuksien hallinnoinnin olisi oltava sujuvampaa ja ennakoivampaa. Tähän liittyen on tärkeää, että innovoijilla ja muilla mahdollisilla käyttäjillä on mahdollisuus laittaa yhdenmukaistamisprosessi alulle unionin tasolla, jos voidaan osoittaa, että esimerkiksi uusille teknologioille on tarvetta tai vanhat teknologiat tekevät radiotaajuuksien käytöstä tehotonta tai vahingoittavat kuluttajia. Tämän vuoksi olisi luotava avoin, läpinäkyvä ja syrjimätön menettely taajuuksien yhdenmukaistamista koskevien pyyntöjen virallista jättämistä ja komission uudelleentarkastelua varten. Prosessiin olisi kuuluttava julkinen kuuleminen, joka auttaa komissiota päättämään, aloitetaanko uusi prosessi, ja jos aloitetaan, mikä sen soveltamisala on. Tämän johdosta komission olisi voitava päättää, aloittaako se radiotaajuuksiin liittyvän politiikan ajan tasalle saattamisen tai kehittäminen radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen tuella vai aloittaako se yhdenmukaistettujen teknisten ja toiminnallisten edellytysten kehittämisen tietyn radiotaajuusalueen käyttöä varten yhdessä radiotaajuuskomitean kanssa päätöksen N:o 676/2002/EY mukaisesti. Pyyntöjen muoto, sisältö ja yksityiskohtaisuuden taso, tarkemmat tiedot pyyntöjen käsittelyprosessista ja tarvittaessa mahdolliset määräajat olisi esitettävä suuntaviivoissa.
- (94) Radiotaajuuksien käyttöä koskevat yleisvaltuutukset voivat helpottaa radiotaajuuksien mahdollisimman tehokasta käyttöä ja edistää innovointia joissakin tapauksissa ja ne edistävät kilpailua, kun taas radiotaajuuksien yksittäiset käyttöoikeudet joissain muissa tapauksissa voivat olla sopivin valtuutusjärjestely tietyissä erityisolosuhteissa. Yksittäisiä käyttöoikeuksia olisi harkittava esimerkiksi silloin, kun radiotaajuuksien hyvät peitto-ominaisuudet tai suunniteltu lähetyksen tehotaso tarkoittaa, että palvelun vaadittu laatu estää häiriöihin liittyvien ongelmien käsittelyn yleisvaltuutusten avulla. Tekniset toimenpiteet kuten vastaanottimien häiriönsietokykyä parantavat ratkaisut voivat mahdollistaa yleisvaltuutusten käytön tai radiotaajuuksien yhteiskäytön, ja niiden avulla voitaisiin mahdollisesti välttää häiriöttömyyden ja suojaamattomuuden periaatteiden järjestelmällinen käyttö. Yleisvaltuudet voidaan yhdistää yksittäisiin käyttöoikeuksiin. Tämä voisi olla erityisen hyödyllistä sellaisille radiotaajuusalueille,

joilla ei ole hyviä peitto-ominaisuuksia, kuten millimetriaaltoalueet. Taajuusalue voidaan esimerkiksi jakaa kaupunkialueilla yksittäisellä käyttöoikeudella käytettäväksi mutta asettaa maaseutualueella saataville yleisvaltuutuksen nojalla. Unionin sisäistä yhtenäistä lähestymistapaa edistääkseen komissio voi antaa suosituksen, jossa nimetään asianmukaisin valtuutusjärjestelmä radiotaajuuksien käytölle tietyllä yhdenmukaistetulla radiotaajuusalueella tai sen osissa.

- (95) On yleisesti toimivaltaisten viranomaisten tehtävä päättää asianmukaisimmasta valtuutusjärjestelmästä, jota sovelletaan tietyllä radiotaajuusalueella tai sen osissa. Jos on olemassa vaara siitä, että toisistaan poikkeavat ratkaisut saattaisivat aiheuttaa hajanaisuutta sisämarkkinoilla, erityisesti jos radiotaajuuksia koskevat yhdenmukaiset ehdot vahvistetaan päätöksen N:o 676/2002/EY nojalla, ja tämä saattaisi viivästyttää langattomien järjestelmien käyttöönottoa, komissiolle olisi annettava valtuudet päättää yhteisistä ratkaisuksista ottaen huomioon radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen lausunnon ja tunnustaen voimassa olevat tekniset yhdenmukaistamistoimenpiteet. Näiden päätösten tarkoituksena on tarjota toimivaltaisille viranomaisille yhteisiä välineitä, jotka niiden pitäisi ottaa huomioon määrittäessään asianmukaisia yhdenmukaisia valtuutusjärjestelyjä, joita sovelletaan taajuusalueeseen tai taajuusalueen osaan riippuen tekijöistä kuten väestötiheys, taajuusalueiden peitto-ominaisuudet, poikkeavuus kaupunki- ja maaseutukäytön välillä, mahdollinen tarve suojella olemassa olevia palveluja sekä seuraukset teollisuuden mittakaavaeduille.
- (96) Yleisten tai muiden kuin yleisten verkkojen radiotaajuuksien mahdollisten käyttäjien olisi voitava pyytää, että jäsenvaltioissa, joissa ne käyttävät radiotaajuuksia verkoissaan, sovelletaan mahdollisuuksien mukaan samoja valtuutusehtoja. Näin voitaisiin edistää edistyneiden palvelujen kehittämistä laajemmassa mittakaavassa, mahdollistaa radiotaajuuksien tehokkaampi käyttö ja vähentää langattomien verkkojen käyttöönottokustannuksia. Komission ja toimivaltaisten viranomaisten olisi tehtävä yhteistyötä keskenään ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen kanssa kehittääkseen yhteiset valtuutusehdot. Komissiolla olisi myös oltava valtuudet tehdä näiden ehtojen noudattamisesta pakollista. Valtuutusehtojen yhdenmukaistamisella pyritään helpottamaan palvelujen rajatylittävää tarjontaa ja edistämään mittakaavaetuja.
- (97) Komissiolle olisi annettava valta antaa valtuutus osaan radiotaajuuksista unionin tasolla, jotta voidaan edistää yleiseurooppalaisten korkealaatuisten verkkojen ja palvelujen tarjoamista tai hyödyntää mittakaavaetuja. Uuden sukupolven matkaviestinverkkojen käyttöönotto on aina kalliimpaa kuin edeltävän sukupolven verkkojen käyttöönotto. Näin ollen kaikkien unionin markkinoilla tällä hetkellä toimivien matkaviestinoperaattoreiden ei ole taloudellisesti mahdollista päivittää verkkojaan 6G-verkoiksi. Radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen olisi siis komission pyynnöstä arvioitava yhteisistä valtuutusehdoista antamassaan lausunnossa mahdollisuutta myöntää radiotaajuuksia unionin tasolla ja ehdotettava asianmukaista valtuutusmenettelyä ja myöntämisehtoja, kuten tukkumallin mukaan toimimista. Samoin myös satelliittivälitteisiin mobiilipalveluihin käytettäviä radiotaajuuksia voi olla tarvetta lisätä maanpäällisten radiotaajuuksien käyttötarkoitusta muuttamalla. Tällaiset käyttötarkoitukseltaan muutetut radiotaajuudet olisi myönnettävä ja valtuutettava myös unionin tasolla, jotta yleiseurooppalaisten palvelujen tarjoaminen voidaan taata. Unionin tasolla asetetut samat valtuutusehdot sekä pyydettyä unionin valtuutus ja yhdenmukaistetut unionin tason myöntämisehdot voisivat helpottaa korkealaatuisten verkkojen ja palvelujen, kuten maanpäällisiä palveluja tai 6G-

verkkoja varten varattuja radiotaajuuksia käyttävien satelliittiviestintäpalvelujen, käyttöönottoa ja kehittämistä.

- (98) Byrokratian vähentämiseksi ja sellaisten radiotaajuuksien käytön sallimisen nopeuttamiseksi, joiden valtuutusehdot on yhdenmukaistettu useammassa kuin yhdessä jäsenvaltiossa, olisi voitava ottaa käyttöön menettely, jolla helpotetaan yksittäisten käyttöoikeuksien myöntämistä useamman kuin yhden kansallisen sääntelyviranomaisen toimesta koordinoitusti ja yhdessä paikassa keskitetyn palvelupisteen menettelyn mukaisesti. Komission olisi voitava suositella toimivaltaisille viranomaisille keinoja käsitellä tällaisia pyyntöjä keskitetyn palvelupisteen mallin mukaisesti.
- (99) Jos radiotaajuuksien yhdenmukaisesta jakamisesta tietyille yrityksille on sovittu unionin tasolla, jäsenvaltioiden olisi tarkasti noudatettava tällaisia sopimuksia myöntäessään radiotaajuuksien käyttöoikeuksia kansallisesta radiotaajuussuunnitelmasta.
- (100) Radiotaajuuksien käyttöä koskevien oikeuksien riittävän pitkä kesto lisää tulevaisuudessa investointien ennakoitavuutta ja edistää verkon nopeampaa käyttöönottoa ja parempia palveluja sekä vakautta radiotaajuuksien myynnin ja vuokrauksen tukemiseksi. Direktiivillä (EU) 2018/1972 vahvistettu langattomien laajakaistojen käyttöoikeuksien vähimmäiskesto ei ole osoittautunut riittäväksi houkutellakseen tyydyttävää määrää investointeja, mahdollistaakseen liiketoiminnan jatkuvuuden ja matkaviestintäalan investointien kuolettamisen muihin viestintäteknologioihin verrattuna tai kannustaakseen verkkojen sekä kehittyneiden ja rajatylittävien palvelujen kunnianhimoisempaan käyttöönottoon.
- (101) Investointien ennakoitavuutta voidaan näin ollen parantaa tarjoamalla oikeuksia, jotka ovat kestoaltaan toistaiseksi voimassa olevia. Kansallisten toimivaltaisten viranomaisten olisi voitava tarkistaa tällaiset oikeudet säännöllisesti, minkä lisäksi toimivaltaisilla viranomaisilla, myös kansallisilla kilpailuviranomaisilla, olisi oltava uskottavia vaihtoehtoja oikeuksien kumoamiseen. Toistaiseksi voimassa oleva kesto edistäisi myös radiotaajuuksien myyntiin ja vuokraukseen liittyvien toimivien jälkimarkkinoiden kehittymistä. On olemassa riski, että toistaiseksi voimassa olevat käyttöoikeudet saattaisivat estää markkinoille pääsyn ja vähentää kilpailua, saatavuutta, palvelujen laatua ja investointikannustimia. Tämän riskin välttämiseksi tarvitaan vahvoja ja uskottavia sääntelyyn liittyviä suojatoimia, joilla turvataan kilpailu ja estetään radiotaajuuksien varastoon kerääminen. Tällaisia suojatoimia voisivat olla esimerkiksi velvoitteet tarjota tukkutasen käyttöoikeuksia tai radiotaajuuksien yhteiskäytön mahdollistaminen kilpailulainsäädännön mukaisesti. Kun kansalliset toimivaltaiset viranomaiset valitsevat asianmukaiset valtuutusehdot, kuten ”käytä tai jaa”- tai ”käytä tai menetä”-ehdot ja käyttöönottovelvoitteet, ja valvovat niiden noudattamista, viranomaiset voivat varmistaa, että radiotaajuuksia ei jätetä käyttämättä tai estetä ja että ne asetetaan muita tehokkaampien tai innovatiivisempien kilpailijoiden saataville. Teknisen innovoinnin merkitys huomioon ottaen kansallisten toimivaltaisten viranomaisten olisi voitava säätää oikeudesta käyttää radiotaajuuksia kokeellisiin tarkoituksiin, mukaan lukien tieteellisiin tutkimushankkeisiin ja EU:n ohjelmista rahoitettujen hankkeiden elinkaaren aikana toteutettaviin kokeisiin, jos erityiset rajoitukset ja ehdot, kuten kesto, eivät estä tätä. Oikeuksien antamisen ainoana perusteluna olisi tällaisten oikeuksien kokeellinen luonne.

- (102) Koska pitkän aikavälin investointisuunnittelu riippuu käyttöoikeuksien uusimistakuista ja käyttöoikeuksien kestosta, uusimisen olisi periaatteessa oltava automaattista, ellei sitä vastaan ole pakottavia syitä. Kansallisilla toimivaltaisilla viranomaisilla olisi oltava valtuudet olla uusimatta käyttöoikeuksia tai uusia ne lyhyemmäksi ajanjaksoksi tai muutetuin ehdoin. Tämä tulisi kyseeseen silloin, kun tietyt hylkäys- tai muutosedellytykset täyttyvät. Nämä edellytykset perustuvat kriteereihin, joita olisi tulkittava tiukasti riittävien takeiden ja ennustettavuuden tarjoamiseksi. Uusimisen kieltäminen voisi perustua unionin oikeuden mukaisiin yleisen politiikan tavoitteisiin sekä tämän asetuksen yleisiin tavoitteisiin, mukaan lukien puolustus- ja turvallisuustarpeet. Uusimatta jättämistä koskevaan päätökseen olisi sovellettava avointa, syrjimätöntä ja läpinäkyvää menettelyä, ja siitä olisi ilmoitettava radiotaajuuksien sisämarkkinamenettelyn mukaisesti. Jotta oikeuksien haltijoiden oikeusvarmuus ja luottamuksensuojan kunnioittaminen voidaan turvata, käyttöoikeuksien uusimisen kieltämismahdollisuutta olisi tarkasteltava asianmukaisella, vähintään viiden vuoden aikavälillä ennen kyseisten oikeuksien voimassaolon päättymistä.
- (103) Uusittuihin oikeuksiin olisi liitettävä radiotaajuuksien käytöstä perittävien vuotuisten ja kertaluonteisten maksujen uudelleentarkastelu, jolla varmistetaan, että kyseiset maksut edistävät edelleen optimaalista käyttöä ja niissä otetaan huomioon muun muassa markkinakehitys ja teknologinen kehitys. Uudelleentarkastelun olisi perustuttava käyttöoikeuksien arvoon, joka on tulosta viimeisimmästä tarjouskilpailuun perustuvasta tai vertailevasta jakamismenettelystä ja jota on mukautettu huomioiden kustannukset, joita oikeuksiin liittyvät lisäehdot, kuten palvelun kattavuus tai laatua koskevat vaatimukset, tuovat. Liittymäkohtaiset tulot sekä kaikkien radiotaajuuksien, joihin oikeuksien haltijoilla on käyttöoikeudet, aiheuttama kokonaisrasite olisi myös otettava huomioon. Tällä vältetään se, että aiemmissa huutokaupoissa maksetut erittäin korkeat hinnat ylläpitäisivät edelleen oikeuksien haltijoita ja estäisivät heitä investoimasta verkkoihin. Oikeusvarmuuden vuoksi olemassa oleviin maksuihin tehtävien mukautusten olisi perustuttava samoihin periaatteisiin kuin ne, joita sovelletaan uusien käyttöoikeuksien myöntämisen yhteydessä määritettyihin maksuihin.
- (104) Radiotaajuuksien käyttöoikeuksien siirtäminen voi olla toimiva keino tehostaa radiotaajuuksien käyttöä. Joustavuuden ja tehokkuuden nimissä ja jotta mahdollistetaan radiotaajuuksien arvon määräytyminen markkinoiden mukaan, kansallisten toimivaltaisten viranomaisten olisi oletusarvoisesti annettava radiotaajuuksien käyttäjien siirtää tai vuokrata käyttöoikeuksiaan kolmansille osapuolille yksinkertaisella menettelyllä sekä noudattaen tällaisiin oikeuksiin liitettyjä ehtoja ja kilpailusääntöjä asiasta vastaavien kansallisten sääntelyviranomaisten valvonnassa. Ehdot, joiden mukaan oikeudenhaltija voi siirtää tai vuokrata yksittäisen oikeuden, olisi täsmennettävä oikeuden myöntämishetkellä. Tällaisen siirtämisen tai vuokraamisen helpottamiseksi ja sillä edellytyksellä, että noudatetaan päätöksen N:o 676/2002/EY mukaisesti hyväksytyjä teknisiä täytäntöönpanotoimenpiteitä, jäsenvaltioiden olisi myös otettava käsiteltäväksi pyyntöjä, jotka koskevat radiotaajuuksien käyttöoikeuksien jakamista osiin tai erottelemista ja käytön ehtojen uudelleentarkastelua. Kansallisen toimivaltaisen viranomaisen olisi myös voitava kieltää radiotaajuuksien siirto tai vuokraus turvallisuus- tai suvereniteettisyistä tai johtuen muista julkisista tai poliittisista tavoitteista, mukaan lukien tehokkaan kilpailun edistämistä tai ylläpitämistä koskevista tavoitteista, tai jos ei ole riittäviä takeita siitä, että radiotaajuuksia käytetään valtuutusehtojen mukaisesti tai aiottuun käyttöön.

- (105) Uudet radiotaajuuksien yhteiskäytön mallit edellyttävät tarkkoja reaaliaikaisia tietoja taajuuksien käyttöasteesta, jotta voidaan varmistaa radiotaajuuksien tehokas käyttö ja välttää häiriöitä. Tiettyihin taajuusalueisiin keskittyvän dynaamisen tietokannan pitäisi helpottaa alikäytettyjen radiotaajuuksien havaitsemista ja tukea radiotaajuuksien tehokkaampaa käyttöä ja yhteiskäyttötapoja kilpailulainsäädännön mukaisesti. Tällainen dynaaminen inventointi voisi myös edistää erilaisten operatiivisten radiotaajuuksia koskevien etenemissuunnitelmien kehittämistä ja täytäntöönpanoa.
- (106) Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaisesti kansallisten toimivaltaisten viranomaisten ei pitäisi periä verkkojen ja sähköisten viestintäpalvelujen tarjoamisesta muita kuin tässä asetuksessa säädettyjä maksuja. Jos sähköisen viestinnän tarjoaminen perustuu julkisiin resursseihin, joiden käyttöön tarvitaan erityinen valtuutus, kansallisten toimivaltaisten viranomaisten olisi voitava määrätä maksuja, joilla varmistetaan näiden resurssien optimaalinen käyttö. Maksujen olisi heijastettava käyttöoikeuksien arvoa ottaen huomioon muun muassa kyseisten markkinoiden taloudellinen ja tekninen tilanne, ja niillä olisi varmistettava radiotaajuuksien tehokas jakaminen ja käyttö. Näitä maksuja olisi esimerkiksi voitava käyttää kansallisten sääntely- ja muiden kansallisten toimivaltaisten viranomaisten sellaisen toiminnan rahoittamiseen, jota ei voida kattaa hallinnollisin maksuin. Jos kilpailuun perustuvissa tai vertailevissa valintamenettelyissä radiotaajuuksien käyttöoikeuksista perittävät maksut muodostuvat kokonaan tai osittain kertamaksusta, maksujärjestelyissä olisi varmistettava, etteivät tällaiset maksut käytännössä johda siihen, että valinta perustuu kriteereihin, jotka eivät liity radiotaajuuksien optimaalisen käytön varmistamista koskevaan tavoitteeseen.
- (107) Radiotaajuuksista perittävien maksujen laskentamenetelmä vaihtelee huomattavasti unionin jäsenvaltioiden välillä. Nämä eroavaisuudet voivat vaikeuttaa radiotaajuuksiin perustuvien verkkojen tarjoamista useissa jäsenvaltioissa. Näin ollen komission olisi julkaistava säännöllisesti vertailututkimuksia ja laadittava tarvittaessa muita ohjeita menetelmistä, joita kansallisten toimivaltaiset viranomaiset käyttävät maanpäällisille radiotaajuuksille määrättävien vuosimaksujen laskentaan. Tällaisten menetelmien olisi perustuttava periaatteisiin radiotaajuuksien vaikuttavasta ja tehokkaasta käytöstä, läpinäkyvyydestä, syrjimättömyydestä ja oikeasuhteisuudesta niiden aiottuun tarkoitukseen nähden. Niiden avulla kansallisten toimivaltaisten viranomaisten olisi voitava laskea täsmällinen pyydetty maksu, joka voisi sisältää kiinteän vuotuisen osan (kilohertsiä taajuusalueluokkaa kohden) ja prosenttiosuuden taajuuksien käytöstä syntyvästä vuotuisesta liikevaihdosta. Komission olisi menetelmiä määriteltessään otettava huomioon BERECin ja kansallisten sääntelyviranomaisten korvaamaton kokemus sopivien kustannusmallien laatimisesta. Kansallisten toimivaltaisten viranomaisten olisi varmistettava, että maksut kattavat joka tapauksessa radiotaajuuksien hallinnoinnista aiheutuvat kustannukset.
- (108) Yrityksille radiotaajuuksien käyttöoikeuksista aiheutuvat rasitteet voivat vaikuttaa radiotaajusresurssien hakemista ja niiden käyttöä koskeviin päätöksiin. Kansallisten toimivaltaisten viranomaisten olisi näin ollen vahvistettava rajahinnat tavalla, joka johtaa näiden oikeuksien tehokkaaseen myöntämiseen käytetystä valintamenettelystä riippumatta. Komissio voi antaa suosituksen yhteisestä menetelmästä rajahintojen määrittämiseksi ottaen huomioon kriteerit, kuten radiotaajuuksien vaihtoehtokustannukset, taajuusalueen ominaisuudet ja toimintapoliittisten tavoitteiden edistämistä varten asetettujen valtuutusehtojen täyttämisestä syntyvät kustannukset. Tässä yhteydessä olisi otettava huomioon myös kyseisten markkinoiden kilpailutilanne, mukaan lukien resurssien mahdolliset vaihtoehtoiset

käyttötarkoitukset. Kansalliset toimivaltaiset viranomaiset eivät periaatteessa saisi asettaa rajahintoja, jos ne asettavat kattavuutta tai palvelun laatua koskevia velvoitteita. Poikkeuksen tähän muodostavat tapaukset, joissa on riski esimerkiksi vehkeilystä ja/tai muusta kuin vakavamielisestä osallistumisesta, joka pidentää menettelyä kohtuuttomasti. Komissiolle olisi annettava valta hyväksyä täytäntöönpanosäädöksiä, jos suosituksella ei onnistuta varmistamaan johdonmukaisia tuloksia unionissa ja jos tämä vaarantaa kaikkialla käytettävien korkealaatuisten langattomien verkkojen käyttöönoton unionissa.

- (109) Sitoutuminen olisi asetettava etusijalle maksuihin nähden, kun otetaan huomioon radiotaajuuksien korkeat hinnat, jotka johtuvat huutokaupoissa käytettävästä maksuperusteisesta vertailevasta valinnasta. Tämän vuoksi maksut olisi voitava korvata hakijoiden tarjoamalla toimenpiteiden toteuttamissitoumuksilla, jotka hyödyttäisivät suoraan verkkojen käyttöönottoa ja langattoman viestinnän laatua. Käytännössä tähän voitaisiin hyödyntää takaisinmaksettavia ennakkomaksuja tai pankkitakauksia, jotka poistettaisiin, kun sitoumukset on täytetty.
- (110) Käyttöoikeuksia myönnettäessä noudatettavat teknologia- ja palveluneutraaliuden vaatimukset yhdessä oikeuksien siirtämistä yritysten välillä koskevan mahdollisuuden kanssa tukevat vapautta ja keinoja toimittaa yleisiä sähköisiä viestintäpalveluja ja siten myös helpottavat yleisen edun mukaisten tavoitteiden saavuttamista. Tällä asetuksella ei ole vaikutusta siihen, jaetaanko radiotaajuudet suoraan sähköisten viestintäverkkojen tai -palvelujen tarjoajille vai näitä verkkoja tai palveluja käyttäville yksiköille. Tällaisia yksiköjä voivat olla radio- tai televisiotoiminnan sisällöntuottajat. Vastuun radiotaajuuden käyttöoikeuteen liitettyjen ehtojen ja yleisvaltuutukseen liitettyjen asiaankuuluvien ehtojen noudattamisesta olisi aina oltava yrityksellä, jolle radiotaajuuden käyttöoikeus on myönnetty. Lähetystoiminnan harjoittajille asetetut tietyt audiovisuaalisten mediapalvelujen toimittamiseen liittyvät velvollisuudet voivat edellyttää erityisten kriteerien ja menettelyjen käyttöä radiotaajuuksien käyttöoikeuksia myönnettäessä kansallisten toimivaltaisten viranomaisten unionin oikeuden mukaisesti asettaman yleisen edun mukaisen erityistavoitteen saavuttamiseksi. Tällaisen oikeuden myöntämismenettelyn olisi kuitenkin kaikissa tapauksissa oltava puolueeton, avoin, syrjimätön ja oikeasuhteinen.
- (111) Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä edellytetään, että SEUT 56 artiklassa taattuja oikeuksia koskevat kansalliset rajoitukset ovat objektiivisesti perusteltavissa ja oikeasuhteisia eikä niissä ylitetä sitä, mikä on tarpeen kyseisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Lisäksi radiotaajuuksia, jotka on myönnetty ilman avointa menettelyä, ei saisi käyttää muuhun tarkoitukseen kuin sen yleisen edun mukaisen tavoitteen saavuttamiseksi, jota varten ne on myönnetty. Tällaisessa tapauksessa asianomaisille osapuolille olisi annettava mahdollisuus esittää näkemyksensä kohtuullisen ajan kuluessa.
- (112) Kansallisten toimivaltaisten viranomaisten olisi osana oikeuksien myöntämistä koskevaa hakumenettelyä tarkistettava, pystyykö hakija noudattamaan näihin oikeuksiin liitettäviä ehtoja. Nämä ehdot olisi otettava huomioon kelpoisuuskriteereissä, jotka asetetaan puolueettomin, avoimin, oikeasuhteisin ja syrjimättömin perustein ennen kilpailuun perustuvan valintamenettelyn aloittamista. Tällaisten kriteerien soveltamiseksi pitäisi olla mahdollista vaatia, että hakija toimittaa tarvittavat tiedot todistaakseen, että tämä pystyy noudattamaan näitä ehtoja. Jos näitä tietoja ei toimiteta, kansallisen toimivaltaisen viranomaisen olisi voitava hylätä radiotaajuuksien käyttöoikeutta koskeva hakemus.

- (113) Kansallisten toimivaltaisten viranomaisten olisi ennen oikeuden myöntämistä tarkistettava ainoastaan ne seikat, jotka hakija voi tavanomaisesta huolellisuutta noudattaen kohtuudella osoittaa, ottaen asianmukaisesti huomioon radiotaajuuksien merkittävän julkisen arvon ja markkina-arvon rajallisena julkisena resurssina. Tämä ei saisi rajoittaa kansallisen toimivaltaisen viranomaisen mahdollisuutta tarkistaa myöhemmin kelpoisuuskriteerien täyttyminen esimerkiksi välitavoitteiden avulla, jos kriteerejä ei ole aluksi pystytty kohtuudella täyttämään. Radiotaajuuksien tosiasiallisen ja tehokkaan käytön turvaamiseksi kansallisten toimivaltaisten viranomaisten ei pitäisi myöntää oikeuksia, jos niiden tekemässä tarkastelussa käy ilmi, että hakija ei kykene noudattamaan ehtoja, sanotun kuitenkaan rajoittamatta mahdollisuutta helpottaa kokeellista käyttöä, joka on ajallisesti rajoitettu.
- (114) Jos radiotaajuuskaistan kysyntä ylittää saatavilla olevien taajuuksien määrän ja kansallinen toimivaltainen viranomainen päättää sen vuoksi, että radiotaajuuksien käyttöä koskevien oikeuksien määrää on rajoitettava, tällaisten oikeuksien myöntämisessä olisi sovellettava tarkoituksenmukaisia ja avoimia menettelyjä, jotta voidaan välttää syrjintä ja varmistaa niukkojen voimavarojen mahdollisimman tehokas käyttö. Tällaisen rajoituksen olisi oltava perusteltu ja oikeasuhteinen ja sen olisi perustuttava markkinaolosuhteiden huolelliseen arviointiin, jossa otetaan asianmukaisesti huomioon yleiset edut käyttäjille sekä kansallisten markkinoiden ja sisämarkkinoiden tavoitteet. Mahdollisen rajoittamismenettelyn tavoitteet olisi vahvistettava ennakolta selvästi ja mahdollisuuksien mukaan määritettävä ottaen asianmukaisesti huomioon tarve saavuttaa kansalliset tavoitteet ja sisämarkkinatavoitteet. Kansallisten toimivaltaisten viranomaisten olisi asianmukaisinta valintamenettelyä harkitessaan kuultava unionin tasolla toteutettujen yhteensovittamistoimenpiteiden mukaisesti oikea-aikaisesti ja läpinäkyvästi kaikkia asianomaisia osapuolia menettelyn perusteista, tavoitteista ja ehdoista, muun muassa markkinoiden kilpailullisen, teknisen ja taloudellisen tilanteen arvioinnin tuloksista. Kansallisten toimivaltaisten viranomaisten olisi voitava käyttää muun muassa kilpailuun perustuvia tai vertailevia valintamenettelyjä radiotaajuuksien jakamisessa, ja menettelyissä olisi otettava huomioon muun muassa markkinoiden kilpailullinen, tekninen ja taloudellinen tilanne. Kansallisten toimivaltaisten viranomaisten olisi kyseisiä järjestelmiä hallinnoidessaan otettava huomioon tämän asetuksen tavoitteet. Jos jäsenvaltio katsoo, että taajuusalueelle voidaan antaa lisää oikeuksia, sen olisi aloitettava tätä koskeva prosessi.
- (115) Huutokaupat tukevat radiotaajuuksien läpinäkyvää ja syrjimätöntä jakamista ja tehokasta käyttöä. Tietynlaisena tarjouskilpailuun perustuvana valintamenettelynä ne kuitenkin saattavat aiheuttaa merkittäviä taloudellisia rasitteita operaattoreille, jos niitä ei ole suunniteltu asianmukaisesti tai jos myöntämisehdot eivät vastaa markkinatilannetta. Tämän vuoksi etusijalle olisi asetettava investointisuuntautuneet huutokaupat, joissa keskitytään maksujen sijaan tiettyjen laatu- ja kattavuussitoumusten täyttämiseen.
- (116) Direktiivillä (EU) 2018/1972 vertaisoppimisen välineeksi perustetulla vapaaehtoisella vertaisarviointifoorumilla ei ole onnistuttu yhtenäistämään valintamenettelyjen osatekijöiden käyttöä ja määritelmää tai radiotaajuuksien käyttöoikeuksiin liittyviä ehtoja, sillä vain noin kolmannes kaikista kansallisista toimenpiteistä vertaisarvioitiin. Näillä osatekijöillä ja ehdoilla on merkittävä vaikutus markkinaolosuhteisiin ja kilpailutilanteeseen, mukaan lukien markkinoille pääsyn ja laajentumisen edellytyksiin, joten uuden ennakkokoordinointimekanismin – radiotaajuuksien sisämarkkinamenettelyn – perustamiselle olisi tarvetta. Tätä menettelyä olisi

sovellettava kaikkiin kansallisten toimivaltaisten viranomaisten ehdottamiin toimenpiteisiin, ja sen tavoitteena olisi oltava valintamenettelyn toteuttaminen tai langattomien sähköisten laajakaistaviestintäverkkojen ja -palvelujen yhdenmukaistettuihin radiotaajuuksiin liittyvien käyttöoikeuksien muuttaminen tai uusiminen. Tällainen ennakkomekanismi on tehokkaampi kuin jälkikäteen toteutettava tukitoimi, koska sillä voidaan havaita etukäteen toimenpiteitä, jotka ovat huonosti perusteltuja tai kohtuuttomia. Ilmoittamisesta vastaavan viranomaisen olisi erityisesti selitettävä markkina-analyysin perusteella, miksi ehdotettu markkinoita muokkaava toimenpide on tarpeen tehokkaan kilpailun säilyttämiseksi tai saavuttamiseksi, ja esitettävä sen todennäköiset vaikutukset markkinatoimijoiden nykyisiin ja tuleviin investointeihin. Jos ilmoittamisesta vastaava viranomainen aikoo asettaa käyttöoikeudelle määräajan, sen olisi esitettävä perustelut sille, miksi se katsoo ehdotetun keston riittäväksi jakamisen menettelyn ja tämän asetuksen tavoitteiden saavuttamiseksi tarvittavien investointien kannalta. Komission olisi voitava ilmoittaa kaikista varaumista, joita sillä mahdollisesti on markkinoita muokkaavien toimenpiteiden luonnoksista, eli toimenpiteistä, jotka vaikuttavat markkinoiden rakenteeseen tai kilpailun tasoon, kuten radiotaajuuskatoista, varauksista tai tukkutason käyttöoikeuksia koskevista velvoitteista, ja sen olisi tällaisessa tapauksessa esitettävä varauksen syyt. Komissio voi katsoa, että toimenpide muodostaisi esteen sisämarkkinoille, tai sillä voi olla vakavia epäilyjä toimenpiteen yhteensopivuudesta unionin oikeuden ja erityisesti tämän asetuksen tavoitteiden kanssa. Komissio voisi myös ilmoittaa mahdollisista varaumista, joita sillä saattaa olla rajoitetusta kestosta, jos se katsoo, että kyseinen kesto on liian lyhyt. Komission olisi tulevassa arvioinnissaan otettava huomioon käyttöoikeuksien keston mahdolliset vaikutukset kilpailuun. Prosessin tehokkuuden varmistamiseksi komissiolle olisi tarjottava mahdollisuus käyttää veto-oikeutta käyttöoikeuksien kestoon ja markkinoita muokkaaviin toimenpiteisiin, jos se näkee tämän tarpeelliseksi. Vertaisarviointifoorumi olisi korvattava tällä uudella radiotaajuuksien sisämarkkinamenettelyllä.

- (117) Markkinoita muokkaavilla toimenpiteillä ja toimilupien rajoitetulla kestolla voi olla tärkeä rooli tehokkaan kilpailun turvaamisessa sähköisen viestinnän markkinoilla, jos ne perustuvat vankkaan taloudelliseen näyttöön ja ovat hyvin suunniteltuja. Kansallisten sääntelyviranomaisten ja muiden kansallisten toimivaltaisten viranomaisten olisi päätettävä toimenpiteistä, joiden tarkoituksena on erityisesti edistää kilpailua radiotaajuuksien käyttöoikeuksien myöntämisen tai uusimisen yhteydessä, koska niillä on tarvittava taloudellinen ja tekninen osaaminen sekä markkinoiden tuntemus. Radiotaajuuksien jakamisen ehdot voivat vaikuttaa kilpailutilanteeseen sähköisen viestinnän markkinoilla sekä markkinoille pääsyn edellytyksiin. Radiotaajuuksien rajoitettu käyttöoikeus, erityisesti silloin kun niitä on niukasti saatavilla, voi estää markkinoille pääsyn tai haitata investointeja, verkkojen käyttöönottoa, uusien palvelujen tai sovellusten tarjoamista, innovointia ja kilpailua. Uudet käyttöoikeudet, myös siirrolla tai vuokrauksella saadut, ja radiotaajuuksien käyttöä koskevien uusien joustavien kriteerien käyttöönotto voivat myös vaikuttaa kilpailuun. Tietyillä kilpailun edistämiseen tarkoitetuilla ehdoilla voi aiheettomasti sovellettuina olla muita vaikutuksia. Esimerkiksi radiotaajuuskatot ja varaukset voivat luoda keinotekoista niukkuutta, tukkutason käyttöoikeusvelvollisuudet voivat aiheettomasti rajoittaa liiketoimintamalleja markkinavoiman puuttuessa, ja siirtojen rajoittaminen voi haitata jälkimarkkinoiden kehittymistä. Sen vuoksi tällaisten ehtojen asettaminen edellyttää johdonmukaista ja puolueetonta kilpailutestausta, jota olisi sovellettava koordinoitusti. Tällaisten toimenpiteiden käytön olisi sen vuoksi

perustuttava kansallisten sääntelyviranomaisten suorittamaan markkinoiden ja kilpailuolosuhteiden perusteelliseen ja puolueettomaan arviointiin, joka tehdään markkina-analyysin perusteella. Kansallisten toimivaltaisten viranomaisten olisi kuitenkin aina varmistettava radiotaajuuksien tosiasiallinen ja tehokas käyttö ja pyrittävä ehkäisemään kilpailunvastaisen varastoon keräämisen aiheuttama kilpailun vääristyminen.

- (118) Markkinoiden rakenteeseen vaikuttavat toimenpiteet, kuten radiotaajuuskatot tai varaukset, voidaan ottaa käyttöön vain, jos vähemmän häiritsevät toimenpiteet, kuten tukkutasen käyttöoikeuksia koskevat velvoitteet, eivät riitä takaamaan tehokasta kilpailua vähittäismyyntitasolla. Ennen tukkutasen käyttöoikeuksia koskevien velvoitteiden asettamista kansallisten toimivaltaisten viranomaisten olisi arvioitava, olisivatko vähittäismyyntimarkkinat tosiasiallisesti kilpailukykyisiä ilman tukkutasen toimenpiteitä. Arvioinnin olisi oltava kokonaisvaltainen, ja siinä olisi otettava huomioon useita muuttujia, kuten massamarkkinoiden kuluttaja- ja yritystuotteille listatut hinnat, alennukset, mukaan lukien kohdennetut alennukset, sekä investoinnit ja palvelun laatu. Määrittäessään käyttöoikeuksia, joihin tällaisia velvoitteita sovelletaan, kansallisen toimivaltaisen viranomaisen olisi otettava huomioon kapasiteetti, joka tukkutasen tarjousten tukemiseen on käytettävissä.
- (119) Radiotaajuuksien kysyntä samoin kuin loppukäyttäjien langattoman laajakaistakapasiteetin kysyntä ovat kasvaneet massiivisesti, ja se edellyttää ratkaisuja, jotka mahdollistavat vaihtoehtoiset, täydentävät ja taajuuksia tehokkaammin käyttävät järjestelmät, mukaan lukien langattoman yhteyden mahdollistavat matalatehoiset ja lyhyellä kantamalla toimivat järjestelmät kuten langattomat lähiverkot (RLAN) ja matalatehoisten piensoluliityntäpisteiden verkot. Tällaiset täydentävät langattomat liityntäjärjestelmät, erityisesti yleisesti saatavilla olevat langattomien lähiverkkojen liityntäpisteet, parantavat loppukäyttäjien internetyhteyksiä ja matkaviestinoperaattorien mahdollisuuksia purkaa mobiililiikennekuormaa verkoistaan. Langattomien lähiverkkojen liityntäpisteet käyttävät yhdenmukaistettuja radiotaajuuksia ilman yksittäistä valtuutusta tai käyttöoikeutta. Suurinta osaa RLAN-liityntäpisteistä ovat tähän mennessä hyödyntäneet yksityiset käyttäjät kiinteiden laajakaistaliittymiensä paikallisena langattomana jatkeena. Loppukäyttäjiä ei saisi estää jakamasta oman internetliittymänsä kapasiteetin rajoissa RLAN-liityntäpisteensä käyttöoikeutta muiden kanssa, jotta voidaan lisätä saatavilla olevien liityntäpisteiden määrää erityisesti tiheään asutuilla alueilla, maksimoida langaton tiedonsiirtokapasiteetti taajuuksien jälleenkäytön ansiosta ja muodostaa kustannustehokas täydentävä langaton laajakaistaverkkoinfrastruktuuri, joka olisi muiden loppukäyttäjien käytettävissä. Sen vuoksi RLAN-liityntäpisteiden käyttöönottoa ja yhteenkytkemistä koskevat tarpeettomat rajoitukset olisi poistettava.
- (120) Viranomaisten tai julkisen palvelun tarjoajien, jotka käyttävät RLAN-liityntäpisteitä tiloissaan henkilöstönsä, vierailijoiden tai asiakkaiden tarpeisiin, esimerkiksi helpottaakseen sähköisen hallinnon palvelujen käyttöä tai tiedon saamista julkisesta liikenteestä tai tieliikenteen tilanteesta, olisi myös tarjottava tällaisiin liityntäpisteisiin käyttöoikeus yleisesti kansalaisille oheispalveluna palveluihin, joita ne tarjoavat yleisölle tiloissaan, jos se on sallittua kilpailua ja julkisia hankintoja koskevien sääntöjen mukaisesti. Lisäksi palveluntarjoajalta, joka tarjoaa tällaista paikallista käyttöoikeutta sähköisen viestinnän verkkoihin yksityistiloissa tai yksityistilojen lähellä tai rajoitetulla julkisella alueella muussa kuin kaupallisessa tarkoituksena tai sellaisen toisen toiminnan oheispalveluna, joka ei edellytä tällaista käyttöoikeutta (kuten langattoman lähiverkon hotspot-liityntäpisteiden antaminen muun kaupallisen

toiminnan asiakkaille tai yleisölle kyseisellä alueella), voidaan edellyttää radiotaajuuksien käyttöä koskevien oikeuksien yleisvaltuutuksien noudattamista, mutta siihen ei olisi sovellettava ehtoja tai vaatimuksia, joita on liitetty yleisvaltuutuksiin, joita sovelletaan yleisten sähköisten viestintäverkkojen tai -palvelujen tarjoajiin taikka loppukäyttäjiä tai yhteenliitettävyyttä koskeviin velvollisuuksiin. Tällaiseen palveluntarjoajaan olisi kuitenkin edelleen sovellettava Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2022/2065⁴⁸ säädettyjä vastuusääntöjä. Tulevaisuudessa RLAN-liityntäpisteiden radiotaajuuksien käyttöä täydentävät uudet teknologiat, kuten valoviestintä (VLC, visible light communication), joka mahdollistaa näkyvään valoon perustuvat optiset liityntäpisteet ja johtaa hybridilähiverkkoihin, joissa on mahdollista myös optinen langaton viestintä.

- (121) Koska matalatehoiset pienalueen langattomat liityntäpisteet, kuten femtosolut, pikosolut, metrosolut ja mikrosolut, voivat olla erittäin pieniä ja huomaamattomia kotitalouksien langattomien liityntäpisteiden reitittimien kaltaisia laitteita eivätkä vaadi lupia, jotka eivät ole välttämättömiä radiotaajuuksien käytön kannalta, ja ottaen huomioon tällaisten liityntäpisteiden myönteinen vaikutus radiotaajuuksien käyttöön ja langattoman viestinnän kehittämiseen, kaikki niiden käyttöönottoon liittyvät rajoitukset olisi minimoitava mahdollisuuksien mukaan. Sen vuoksi, helpottaakseen pienalueen langattomien liityntäpisteiden käyttöönottoa ja rajoittamatta radiotaajuuksien hallintaa koskevien soveltuvien vaatimusten soveltamista, kansalliset toimivaltaiset viranomaiset eivät yleiseen turvallisuuteen liittyviä syitä lukuun ottamatta periaatteessa saisi edellyttää mitään erillisiä lupia tällaisten laitteiden käyttöönotolta rakennuksissa, jotka eivät ole virallisesti suojeltuja osana määrättyä ympäristöä tai niiden erityisen arkkitehtonisen tai historiallisen arvon vuoksi. Tätä varten niiden ominaisuudet – kuten enimmäiskoko, paino ja läheteominaisuudet – olisi määriteltävä unionin tasolla suhteessa paikalliseen käyttöönottoon, ja olisi varmistettava korkeatasoinen kansanterveyden suojeleminen. Pienalueen langattomien liityntäpisteiden toimintaan olisi sovellettava direktiivin 2014/53/EU 7 artiklaa. Tämä ei rajoita unionin oikeudessa tai kansallisessa oikeudessa säädettyjen yksityisten omistusoikeuksien soveltamista. Lupahakemusten tarkastelumenettelyä olisi sujuvoitettava, ja kaikki siihen liittyvät hallinnolliset maksut olisi rajoitettava hakemuksen käsittelyyn liittyviin hallintokuluihin sanotun kuitenkaan rajoittamatta kaupallisia sopimuksia. Lupahakemuksen arviointimenettelyn olisi vietävä mahdollisimman vähän aikaa ja lähtökohtaisesti enintään neljä kuukautta.
- (122) Julkisissa rakennuksissa ja muussa julkisessa infrastruktuurissa käy ja niitä käyttää päivittäin merkittävä määrä loppukäyttäjiä, jotka tarvitsevat yhteyksiä käyttääkseen digitaalisia viranomaispalveluja, digitaalisia liikennepalveluja ja muita palveluja. Muu julkinen infrastruktuuri, esimerkiksi katulamput ja liikennevalot, tarjoaa erittäin arvokkaita paikkoja mikrosolujen käyttöönottoon esimerkiksi sijoitustiheydensä ansiosta. Operaattoreilla olisi oltava oikeus päästä näihin julkisiin paikkoihin voidakseen vastata kysyntään asianmukaisesti, sanotun kuitenkaan rajoittamatta kansallisten toimivaltaisten viranomaisten mahdollisuutta edellyttää pienalueen langattomien liityntäpisteiden käyttöönotolta erillistä ennakkolupaa. Kansallisten toimivaltaisten viranomaisten olisi sen vuoksi varmistettava, että tällaisia julkisia rakennuksia ja muuta julkista infrastruktuuria asetetaan saataville kohtuullisin ehdoin

⁴⁸ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2022/2065, annettu 19 päivänä lokakuuta 2022, digitaalisten palvelujen sisämarkkinoista ja direktiivin 2000/31/EY muuttamisesta (digipalvelusäädös) (EUVL L 277, 27.10.2022, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj>).

mikrosolujen käyttöönottoa varten Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2024/1309⁴⁹ täydentämiseksi ja sanotun rajoittamatta kyseisessä asetuksessa vahvistettujen periaatteiden soveltamista. Asetuksessa (EU) 2024/1309 noudatetaan toiminnallista lähestymistapaa ja asetetaan fyysisen infrastruktuurin käyttöoikeutta koskevia velvoitteita vain silloin, kun se on osa verkkoa, ja vain, jos sen omistaa tai sitä käyttää verkko-operaattori, jolloin sen soveltamisalan ulkopuolelle jää monia viranomaisten omistamia tai käyttämiä rakennuksia. Sen sijaan erityisvelvoitetta ei tarvita silloin, kun fyysistä infrastruktuuria, kuten kaapelikanavia ja pylviäitä, käytetään älykkäissä liikennejärjestelmissä, jotka verkko-operaattorit (liikennepalvelujen tarjoajat tai yleisten sähköisten viestintäverkkojen tarjoajat) omistavat ja joihin on sijoitettu verkon osia, jolloin ne kuuluvat asetuksen (EU) 2024/1309 soveltamisalaan.

- (123) Päätöksen N:o 676/2002/EY 4 artiklaa, joka koskee radiotaajuuskomitean tehtäviä, olisi muutettava. Unionin ja sen jäsenvaltioiden turvallisuuden ja teknologisen suvereniteetin varmistamiseksi olisi perustettava mekanismi, jonka avulla komissio ja jäsenvaltiot voivat keskustella kysymyksistä ja päättää yhteisestä kannasta ilman kolmansien maiden ja sidosryhmien osallistumista. Tämän vuoksi komissiolle olisi siirrettävä valta vaatia jäsenvaltioita vahvistamaan radiotaajuuskomiteassa yhteiset kannat sellaisten teknisten täytäntöönpanotoimenpiteiden kehittämiseen, jotka voivat vaikuttaa unionin tai sen jäsenvaltioiden turvallisuuteen tai teknologiseen suvereniteettiin, ennen Euroopan radio-, tele- ja postihallintojen yhteistyökonferenssissa käytäviä keskusteluja.
- (124) Satelliittiviestinnällä on elintärkeä rooli unionin turvallisuuden, häiriönsietokyvyn ja strategisen riippumattomuuden varmistamisen kannalta. Viimeaikainen teknologinen kehitys, kehittyvä markkinadynamiikka, geopoliittiset haasteet ja satelliittiverkkoihin liittyvät kilpailulliset huolenaiheet edellyttävät tehostettuja toimia unionin tasolla. Satelliittioperaattorit pyrkivät yhä hanakammin yleiseurooppalaisille markkinoille, ja sääntelyviranomaisiin kohdistuu yhä suurempi paine luoda tarkoituksenmukaisia sääntelykehyksiä, jotka ovat linjassa unionin politiikkojen ja tavoitteiden kanssa. Satelliittiviestintäverkkojen ja -palvelujen tarjoamista sekä satelliittitaajuuksien käyttöä koskevia sääntöjä olisi yksinkertaistettava ja yhtenäistettävä, rajat ylittävien palvelujen ja verkkojen luomista olisi helpotettava ja unionin satelliittimarkkinoille pääsyä koskevissa edellytyksissä olisi estettävä sääntelyaukkojen syntyminen.
- (125) Radiotaajuuspoliittisesta ohjelmasta 16 päivänä kesäkuuta 2021 antamassaan lausunnossa radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevä ryhmä korosti, että radiotaajuuspolitiikalla olisi tuettava sellaisten innovatiivisten satelliittijärjestelmien kehittämistä, joilla varmistetaan EU:n valvomat yhteydet ja luotettavien, häiriönsietokykyisten ja kustannustehokkaiden valtiollisten satelliittipalvelujen tarjoaminen. Unionin kehityksen vahvistaminen on näin ollen tarpeen, jotta unionista voi tulla näkyvä toimija maailmanlaajuisella avaruusteollisuusalalla, jotta yleiseurooppalaisten satelliitti-infrastruktuurien kehittämiseksi ja toiminnalle voidaan luoda vankka perusta ja jotta turvallisuus- ja kilpailutakeiden tehokas täytäntöönpano voidaan varmistaa. Tämä kehys olisi myös olennaisen tärkeä 26 päivänä maaliskuuta

⁴⁹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/1309, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2024, toimenpiteistä gigabitinopeisuuden sähköisten viestintäverkkojen käyttöönoton kustannusten vähentämiseksi, asetuksen (EU) 2015/2120 muuttamisesta ja direktiivin 2014/61/EU kumoamisesta (gigabitin infrastruktuurisäädös) (EUVL L, 2024/1309, 8.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1309/oj>).

2025 hyväksytyn Euroopan varautumisunionistrategian täytäntöönpanemisen kannalta. Strategiassa korostetaan muun muassa tarvetta laatia varautumista koskevat vähimmäiskriteerit sähköisten viestintäpalvelujen kaltaisille keskeisille palveluille, jotta voidaan varmistaa välttämättömien yhteiskunnallisten toimintojen häiriönsietokyky ja edistää kaksikäyttöisyyttä, kun turvallista viestintää ja liitettävyyttä kehitetään koko unionissa.

- (126) SEUT-sopimuksen 216 artiklan 1 kohdan mukaisesti unionilla on ulkoista toimivaltaa ja se voi tehdä sopimuksia kansainvälisten järjestöjen kanssa, jos perussopimuksissa niin määrätään tai jos se on tarpeen unionin politiikkojen tavoitteiden saavuttamiseksi. Radiotaajuuksien hallinnointia ja radiotaajuuksien käyttöä, mukaan lukien satelliittiviestintään liittyen, säännellään suurelta osin SEUT-sopimuksen 114 artiklan nojalla annetulla unionin lainsäädännöllä, erityisesti direktiivillä (EU) 2019/1872 ja päätöksellä N:o 676/2002/EY. Radiotaajuuksien käyttö satelliittiviestinnässä on lähtökohtaisesti kansainvälistä, sillä sitä ohjataan kansainvälisen televiestintäliiton maailmanlaajuisilla koordinoitumekanismeilla ja se mahdollistaa rajatylittävän palvelujen tarjoamisen useissa maissa. Satelliittiradiotaajuudet ovat myös maailmanlaajuisten viestintämarkkinoiden kriittinen kilpailuvaltti, ja ne vaikuttavat kilpailukykyyn, investointeihin ja innovatiivisten palvelujen saatavuuteen kaikkialla unionissa. Nämä kaksi ulottuvuutta, kansainvälinen ja markkinoihin liittyvä, edellyttävät johdonmukaista ja tulevaisuuteen suuntautuvaa unionin toimintamallia, jolla varmistetaan satelliittiradiotaajuuksien tehokas käyttö, tehokas koordinointi ja sisämarkkinoiden moitteeton toiminta.
- (127) Eräs perusprosesseista, joilla varmistetaan häiriötön toiminta, on satelliittiverkkojen koordinointi ennen niiden käyttöönottoa. Kansainvälisen televiestintäliiton radio-ohjesäännön mukaisesti uutta satelliittijärjestelmää hakevan hallinnon olisi koordinoitava toimintaansa kaikkien sellaisten jo käyttöönotettujen tai rekisteröityjen järjestelmien kanssa, joihin uusi satelliittijärjestelmä saattaa vaikuttaa, ja säädettävä parametreja, jotta se ei aiheuta haitallisia häiriöitä tällaisille järjestelmille. Läpinäkyvyyden lisäämiseksi unionissa kansainvälisen televiestintäliiton rekisteröintien ja rekisterien osalta kansallisten toimivaltaisten viranomaisten olisi ilmoitettava tällaisista toimista komissiolle ja muille alueellisen radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen kansallisille toimivaltaisille viranomaisille. Lisäksi olisi perustettava mekanismi sen varmistamiseksi, että hallinto voi pyytää tukea muilta kansallisilta toimivaltaisilta viranomaisilta ja unionilta kansainvälisen televiestintäliiton koordinoinnin toteuttamiseen erityisesti silloin, kun on olemassa vaara, että tämä vaikuttaa unionin etuun ja politiikkoihin.
- (128) Satelliittikäyttöön tarkoitettujen radiotaajuuksien yhdenmukaistaminen ja hallinnointi kansainvälisellä tasolla kansainvälisen televiestintäliiton kautta ei vaikuta satelliittiviestintäpalvelujen tarjoamista ja niihin liittyvien taajuuksien käyttöä koskevien kansallisten valtuutusmenettelyjen yhdenmukaistamiseen. Satelliittiverkkoihin ja satelliittiviestintäpalveluihin sovellettavat säännöt ja edellytykset ovat edelleen hajanaisia eri jäsenvaltioissa, mikä estää unionin satelliittiooperaattoreita saavuttamasta tarvittavaa mittakaavaa, jotta ne voisivat tarjota rajatylittäviä tai yleiseurooppalaisia yhteyspalveluja. Tällaiset palvelut ovat yhä välttämättömyksiä, jotta yhteyksiä voitaisiin luoda palvelujen katvealueille ja syrjäisille alueille, häiriönsietokykyä voitaisiin vahvistaa ja uusien teknologioiden käyttöönottoa tukea. Näiden haasteiden voittamiseksi satelliittiverkkojen ja -palvelujen tarjoamiseen olisi vaadittava yleisvaltuutusta unionin tasolla komission yhdessä jäsenvaltioiden kanssa kehittämien edellytyksin. Satelliittiverkot ja -palvelut ovat

moninaisia, joten tällaisia valtuutusehtoja olisi parempi kehittää täytäntöönpanosäädöksillä ja tiiviissä yhteistyössä radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen kanssa, kun otetaan huomioon kansallisten taajuusviranomaisten laaja kokemus satelliitteihin liittyvistä valtuutuksista. Tällaisen yleisvaltuutuksen nojalla komissiolle annettava ilmoitus antaisi yritykselle samat oikeudet kaikkialla unionissa ilman, että yksittäisissä jäsenvaltioissa tarvitsisi tehdä erilliset ilmoitukset.

- (129) Satelliittitaajuuksien käytön valtuutuksille olisi luotava yhdenmukaistettu ja keskitetty unionin toimintakehys, ja jäsenvaltioiden kansallisten toimivaltaisten viranomaisten olisi tuettava sen täytäntöönpanoa. Tällaisella kehyksellä, jossa unionin tason käyttöoikeudet myönnettäisiin yhteisin edellytyksin, voitaisiin parantaa oikeusvarmuutta, vähentää hajanaisuutta ja vahvistaa unionin strategista riippumattomuutta, turvallisuutta ja itsemääräämisoikeutta satelliittiviestinnässä. Se täydentäisi myös EU:n avaruussäädöksen ja Euroopan avaruustaloudelle luodun vision tavoitteita. Unionin tason satelliittivaltuutuksella menettelyssä, johon osallistuvat komissio ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevä elin ja jota digitaalisten verkkojen virasto tukee, voitaisiin vähentää hallinnollista taakkaa, lisätä läpinäkyvyyttä markkinoille pääsyssä ja varmistaa radiotaajuuksien niukkuuden ja häiriöiden johdonmukainen hallinnointi jokaisessa vaiheessa aina varaamisesta lisensointiin ja täytäntöönpanoon. Sillä turvattaisiin sisämarkkinoiden eheys, edistettäisiin turvallisia ja kilpailukykyisiä palveluja ja yhdenmukaistettaisiin radiotaajuuspolitiikkoja unionin strategisten tavoitteiden kanssa. Näin se tukisi turvallista, skaalautuvaa ja strategisesti itsenäistä satelliittiviestintää.
- (130) Satelliittiverkoissa ja -palveluissa käytettäviin taajuuksiin olisi edellytettävä komission myöntämää unionin valtuutusta, joka myönnetään radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen tuella. Satelliittioperaattoreille olisi tarjottava läpinäkyvyyttä sen osalta, mitä taajuuksia tiettyihin satelliittipalveluihin voidaan käyttää, ja tätä varten olisi perustettava eurooppalainen satelliittitaajuuksien jakotaulukko. Komissio voi päättää tiettyjen satelliittitaajuusalueiden, kuten esineiden internetin, osalta, että niiden käyttö on mahdollista yleisvaltuutuksen nojalla, mutta eräiden muiden satelliittitaajuusalueiden osalta olisi suosittava yksittäisiä käyttöoikeuksia, kun huomioidaan tarve välttää haitallisia häiriöitä, varmistaa palvelun laatu, verkon häiriönsietokyky ja viestinnän turvallisuus.
- (131) Lisäksi satelliittitaajuuksien käyttöä koskevien valtuutusehtojen olisi oltava samat kaikkialla unionissa, jotta yleiseurooppalaisten satelliittiverkkojen ja -palvelujen tarjoaminen olisi mahdollista. Tällaisilla valtuutusehdoilla olisi erityisesti taattava, että sovellettavan kansainvälisen televiestintäliiton radio-ohjesäännön satelliittien koordinointia ja haitallisten häiriöiden välttämistä koskevia määräyksiä noudatetaan. Niillä olisi myös taattava koordinointi muiden nykyisten ja tulevien satelliittijärjestelmien kanssa, mikä on erityisen tärkeää unionin ohjelmien nykyisten ja suunniteltujen satelliittijärjestelmien kannalta. Satelliittiverkkojen tai -palvelujen tarjoamista koskevien valtuutusehtojen olisi myös oltava yhdenmukaisia kyberturvallisuussäädöksen kanssa, joka korvaa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2019/881.
- (132) Koska suurin osa satelliittitaajuuksista voitaisiin jakaa tehokkaasti eri palveluntarjoajien kesken, suurin osa unionin valtuutuksista myönnettäisiin hakujärjestyksessä. Tähän mennessä vain ne oikeudenhaltijat, joilla on oikeus käyttää kahden gigahertsin taajuusalueita satelliittivälitteisten mobiilipalvelujen yleiseurooppalaiseen tarjoamiseen, on valittu päätöksen 626/2008/EY mukaisen unionin valintamenettelyn perusteella. Koska muita satelliittitaajuuksia saattaa

tulevaisuudessa olla niukasti, asetuksessa olisi otettava käyttöön asianmukainen menettely, jolla taajuusalueiden käyttöoikeuksien haltijat valitaan tällaisissa olosuhteissa. Tämän menettelyn olisi perustuttava päätöksessä 626/2008/EY säädettyyn vertailevaan valintamenettelyyn. Vertailevissa valintamenettelyissä olisi keskityttävä innovatiivisen satelliittiviestinnän käyttöönottoon sekä eurooppalaisten teknologioiden integroinnin edistämiseen uudessa avaruusekosysteemissä. Tämä on ratkaisevan tärkeää unionin teollisten ja tieteellisten valmiuksien parantamiseksi sekä Euroopan strategisen riippumattomuuden ja toimitusketjujen vahvistamiseksi avaruusalalla. Tietyissä tapauksissa huutokauppojen kaltaiset kilpailulliset menettelyt voivat olla tarkoituksenmukaisempia, sillä niillä voidaan varmistaa taajuuksien jakaminen yrityksille, jotka voisivat hyödyntää niitä parhaalla mahdollisella tavalla. Tällaisissa tapauksissa olisi varmistettava, että muut poliittiset tavoitteet, kuten tarve varmistaa laaja kattavuus unionin alueella, otetaan asianmukaisesti huomioon.

- (133) Radiopolitiikkaa käsittelevä ryhmä totesi 17 päivänä kesäkuuta 2025 antamassaan lausunnossa, joka koski EU:n tason poliittista lähestymistapaa satelliittien ja laitteiden välisiin suoriin yhteyksiin ja siihen liittyviin sisämarkkinakysymyksiin, että jäsenvaltiot tarvitsevat suojamekanismin, jonka avulla ne voivat reagoida yhteistoimin EU:n etujen mukaisesti tapauksiin, joissa satelliittiviestintäpalvelujen yhteisiä vaatimuksia ei noudateta. Vaikka kansainvälinen televiestintäliitto määrittelee vakiintuneen prosessin, joka koskee rajatylittävän häirinnän kahdenvälistä ratkaisemista hallintojen välillä, prosessi on pitkä eikä siihen liity riittäviä takeita häiriöiden tehokkaasta ja oikea-aikaisesta ratkaisemisesta. Tällä asetuksella olisi näin ollen perustettava välineet, joilla varmistetaan asetuksessa vahvistettujen valtuutusehtojen noudattaminen, erityisesti velvoitteet koordinoida ja ehkäistä haitallisia häiriöitä unionin alueella. Vaikka satelliittiverkkojen ja -palvelujen valtuuttaminen ja niihin liittyvien taajuuksien käyttö olisi tehtävä unionin tasolla, valtuutusehtojen noudattamisen seurannassa olisi hyödynnettävä komission ja kansallisten toimivaltaisten viranomaisten välistä yhteistyötä, sillä niillä on toimivalta, valmiudet ja asiantuntemus vaatimustenmukaisuuden tarkastamiseksi ja haitallisten häiriöiden havaitsemiseksi.
- (134) Unionin valtuutusten koordinoitun seurannan ja täytäntöönpanon varmistamiseksi komission olisi radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen lausunto huomioon ottaen hyväksyttävä yksityiskohtaiset järjestelyt, joissa vahvistetaan täytäntöönpanokeinot. Komissio voi myös määrätä sakkoja tai uhkasakkoja satelliittiradiotaajuuksien käyttöä koskevan osaston valtuutusehtojen tai muiden säännösten rikkomisesta. Tällaisissa sakoissa olisi otettava huomioon rikkomisen vakavuus ja kesto sekä kansallisten viranomaisten mahdollisesti jo määräämät seuraamukset, jos kansallisia sääntöjä on rikottu. Kansallisten toimivaltaisten viranomaisten olisi voitava varoittaa komissiota kaikista satelliittiradiotaajuuksien käyttöä koskevan osaston valtuutusehtojen tai säännösten rikkomisista. Jäsenvaltioiden olisi sääntöjen noudattamisen varmistamiseksi sovellettava kaikilta osin omalla alueellaan päätöksiä, joissa määrätään korjaavasta toimenpiteestä tai seuraamuksista, joihin kuuluu myös satelliittiverkkojen tai -palvelujen tarjoamisen kieltäminen yritykseltä unionin alueella. Tällaisissa tapauksissa jäsenvaltion, jonka yhteydet häiriintyisivät vakavasti satelliittioperaattorin toiminnan keskeyttämisen tai lopettamisen vuoksi, olisi kuitenkin voitava pyytää komissiota lykkäämään tällaisen koordinoitun toimenpiteen soveltamista sen kansallisella alueella enintään kuuden kuukauden ajanjaksolla, joka voidaan uusia.

- (135) Teknologisen kehityksen myötä maanpäälliset ja muut kuin maanpäälliset verkot integroidaan asteittain yhtenäiseksi viestintäarkkitehtuuriksi. Integroinnissa maanpäällinen infrastruktuuri yhdistetään muihin kuin maanpäällisiin komponentteihin, erityisesti matalan kiertoradan satelliittikonstellaatioihin, millä varmistetaan kaikkialla saatavilla olevat, häiriönsietokykyiset ja tehokkaat yhteydet maailmanlaajuisesti. Maailmanlaajuinen kilpailu standardoinnista ja seuraavan sukupolven matkaviestintätekniologioiden satelliittitaajuuksien käyttömahdollisuuksista osoittaa, että taajuudet ovat kriittisiä resursseja, joilla on strateginen merkitys. Näitä kehityssuuntia varten tarvitaan erityisiä säädöksiä, joilla vahvistetaan satelliittitaajuuksien hallinnointia koskevia sääntöjä, jotta unioni voi varmistaa strategisen riippumattomuutensa turvallisten ja häiriönsietokykyisten maanpäällisten ja muiden kuin maanpäällisten 5G- ja 6G-verkkojen käyttöönnotossa. Samanaikaisesti mobiilisatelliittitaajuuksien niukkuuden vuoksi taajuuksien jakamisen tarve maanpäällisten ja muiden kuin maanpäällisten käyttäjien välillä kasvaa. Tämä yhteiskäyttö olisi toteutettava tavalla, joka ei vaaranna maanpäällisten palvelujen tarjontaa. Nykyisten käyttötarkoitusten ja sovellusten rajoittamattoman jatkuvuuden turvaamiseksi tässä asetuksessa olisi taattava, että taajuuksien yhteiskäyttö maanpäällisten ja satelliittijärjestelmien välillä voidaan toteuttaa vasta, kun maanpäällisen käyttöoikeuden ensisijainen haltija on antanut hyväksyntänsä ja asia on hänen vastuullaan. Satelliitti- ja matkaviestintäpalvelujen integrointi, jonka 6G-teknologia mahdollistaa, hämärtää perinteisiä rajoja maanpäällisten verkkojen ja satelliittiverkkojen välillä. Tämän vuoksi tarvitaan koordinoitua ja tulevaisuuteen suuntautuvaa sääntelykehystä, jotta markkinoiden pirstoutuminen ja radiotaajuuksiin kohdistuvat häiriöt voidaan estää erityisesti taajuusalueilla, jotka ovat sekä maanpäällisten matkaviestinoperaattoreiden että satelliittioperaattoreiden yhteiskäytössä.
- (136) Numerovaroihin perustuvien nykyisten ja tulevien unionin toimintapolitiikkojen täytäntöönpanon kannalta on olennaisen tärkeää tunnistaa oikea-aikaisesti sekä nykyisten että innovatiivisten palvelujen tarpeet. Unionin sisämarkkinoiden kehittyminen lisää rajatylittävien, usein numerovaroihin perustuvien palvelujen käyttöönottoa. Jotta tällaiset palvelut menestyisivät ja tuottaisivat odotettuja yhteiskunnallisia hyötyjä ja talouskasvua, numerovarojen suunnitteluun, osoittamiseen ja hallinnointiin liittyvän sääntelyn johdonmukaisuus ja ennakoitavuus olisi varmistettava unionissa. Komission olisi laadittava tulevaisuuteen suuntautuva numerointistrategia, joka perustuu kaikkien asianomaisten osapuolten panokseen ja jossa otetaan asianmukaisesti huomioon BERECin lausunto. Tämä strategia toimisi perustana unionin numerointisuunnitelmalle.
- (137) Yleiseurooppalaisten numerovarojen saatavuus mahdollistaisi sen, että rajatylittävien tai yleiseurooppalaisten palvelujen tarjoajat voisivat käyttää numerovaroja johdonmukaisesti ja yksinkertaisemmin. Komission olisi jäsenvaltioiden tuella voitava toteuttaa toimenpiteitä muun muassa antamalla täytäntöönpanosäädöksiä, jotta voidaan hyväksyä unionin numerointisuunnitelma, hakea numerointialueita kansainväliseltä televiestintäliitolta ja asettaa unionin numerointisuunnitelman numerovarojen käyttöoikeuksiin mahdollisesti liitettävät ehdot. Näihin ehtoihin sisältyvät tällaisten resurssien käyttöoikeuksista perittävät maksut ja mahdollisuus siirtää tällaiset maksut digitaalisten verkkojen virastolle. Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi osoitettava yleiseurooppalaiset numerovarot, koska niillä on parhaat edellytykset varmistaa yksittäisiin käyttöoikeuksiin liittyvien ehtojen täytäntöönpano. Digitaalisten verkkojen viraston taas olisi yhteistyössä kansallisten sääntelyviranomaisten kanssa ja BERECin

valvonnassa ylläpidettävä ajantasaista tietokantaa yleiseurooppalaisista numerovaroista, jotta niiden saatavuudesta on keskitetty yleiskatsaus.

- (138) Yleiseurooppalaisten palvelujen, erityisesti M2M-palvelujen, kehittämistä edistäisi se, jos yhdenmukaistetut numerot olisivat saatavilla kaikkialla unionissa. Näiden numerovarojen hallinnointia taas hoitaisivat kansalliset sääntelyviranomaiset yhteistyössä digitaalisten verkkojen viraston kanssa, millä varmistettaisiin, että nämä palveluntarjoajat noudattavat yhtenäisiä ehtoja. Tätä varten jäsenvaltioiden olisi tuettava komissiota erilaisten numerovarojen hankkimisessa kansainväliseltä televiestintäliitolta esimerkiksi hakemalla tällaisia erityisiä numerointialueita komission puolesta. Komissiolle olisi annettava valta hyväksyä täytäntöönpanosäädöksiä, jos numerovaroja on yhdenmukaistettava unionissa yleiseurooppalaisten palvelujen tai rajatylittävien palvelujen, erityisesti internetyhteydellä varustettujen autojen kaltaisten uusien M2M-palvelujen, kehittämisen tukemiseksi ja jos näiden numerovarojen keskitetty hallinnointi, jota kansallisten sääntelyviranomaiset toteuttavat yhteistyössä digitaalisten verkkojen viraston kanssa, mahdollistaisi palveluntarjoajille yksinkertaisemmat ja läpinäkyvämmät osoittamismenettelyt.
- (139) Jotta tavaroiden, palvelujen ja henkilöiden vapaata liikkumista unionissa voidaan tukea tehokkaasti, tiettyjä kansallisia numerovaroja, erityisesti eräitä muita kuin maantieteellisiä numeroita, olisi voitava käyttää oman alueen rajat ylittävällä tavalla eli numeron antaneen jäsenvaltion alueen ulkopuolella. Henkilöiden väliseen viestintään liittyvän huomattavan petosriskin vuoksi tällainen oman alueen ulkopuolinen käyttö olisi sallittava vain sellaisten sähköisten viestintäpalvelujen tarjoamiseksi, jotka eivät ole henkilöiden välisiä viestintäpalveluja. Jäsenvaltioiden olisi varmistettava asiaa koskevan kansallisen lainsäädännön, erityisesti kuluttajansuojaa koskevien sääntöjen ja numerovarojen käyttöön liittyvien sääntöjen täytäntöönpanon valvonta riippumatta siitä, missä käyttöoikeudet on myönnetty ja missä numerovaroja käytetään unionin alueella.
- (140) Niiden jäsenvaltioiden kansallisilla sääntelyviranomaisilla, joissa käytetään jostain toisesta jäsenvaltiosta tulevia numerovaroja, ei ole valtaa määrätä näistä numerovaroista. Sen vuoksi on erittäin tärkeää, että oman alueen ulkopuolista käyttöä koskevia oikeuksia myöntävän jäsenvaltion kansallinen sääntelyviranomainen varmistaa loppukäyttäjien tehokkaan suojelun myös jäsenvaltioissa, joissa kyseisiä numeroita käytetään. Tehokkaan suojelun aikaansaamiseksi oman alueen ulkopuolista käyttöä koskevia oikeuksia myöntävien kansallisten sääntelyviranomaisten olisi asetettava ehtoja, joiden mukaan palveluntarjoajan on noudatettava kuluttajansuojasääntöjä ja muita sääntöjä, jotka liittyvät numerovarojen käyttöön jäsenvaltioissa, joissa numerovaroja käytetään.
- (141) Niiden jäsenvaltioiden kansallisten sääntelyviranomaisten, joissa numerovaroja käytetään, olisi voitava pyytää numerovarojen käyttöoikeudet myöntäneitä kansallisia sääntelyviranomaisia tukemaan niitä kansallisten sääntöjensä täytäntöönpanon valvonnassa. Käyttöoikeuden myöntäneiden kansallisten sääntelyviranomaisten täytäntöönpanotoimiin olisi sisällyttävä varoittavia seuraamuksia ja erityisesti vakavissa sääntöjenvastaisuustapauksissa kyseessä olevalle yritykselle osoitettujen numerovarojen oman alueen ulkopuolista käyttöä koskevan oikeuden peruuttaminen. Oman alueen ulkopuolista käyttöä koskevat vaatimukset eivät saisi rajoittaa kansallisten sääntelyviranomaisten valtuuksia estää pääsy numeroihin tai palveluihin petosten tai väärinkäytösten vuoksi. Numerovarojen oman alueen ulkopuolinen käyttö ei saisi rajoittaa verkkovierailupalvelujen tarjontaa koskevien unionin sääntöjen

soveltamista, mukaan lukien säännöt, jotka koskevat sellaisten verkkovierailupalvelujen poikkeavan tai vilpillisen käytön ehkäisemistä, joihin sovelletaan vähittäishintojen sääntelyä ja jotka hyötyvät säännellyistä verkkovierailupalvelujen tukkuhinnoista. Jäsenvaltioiden olisi voitava tehdä numerovarojen oman alueen ulkopuolisesta käytöstä erityissopimuksia kolmansien maiden kanssa.

- (142) Selkeisiin, puolueettomiin ja syrjimättömiin ehtoihin perustuva numerovarojen käyttömahdollisuus on keskeinen tekijä yrityksille, jotta ne voivat kilpailla sähköisen viestinnän alalla. Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi voitava myöntää numerovarojen käyttöä koskevia oikeuksia muille kuin sähköisiä viestintäverkkoja tai -palveluja tarjoaville yrityksille, kun otetaan huomioon numeroiden kasvava merkitys esineiden internetin eri palveluissa. Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi hallinnoitava kaikkia kansallisen numerointisuunnitelman osia, myös verkkojen osoitejärjestelmissä käytettyjä pistekoodoja.
- (143) Jotta asianomaisilla osapuolilla olisi mahdollisuus löytää itse tietoa, numerovarojen käyttöoikeuksien myöntämistä koskevat päätökset olisi julkaistava. Julkaisuvaatimus olisi voitava täyttää asettamalla kyseiset päätökset julkisesti saataville verkkosivustolle.
- (144) Lähettävän osapuolen olisi voitava käyttää kaikkia muiden jäsenvaltioiden kansallisiin numerointisuunnitelmiin sisältyviä numeroita ja käyttää palveluja muiden kuin maantieteellisten numeroiden, ilmaisnumerot, lisämaksulliset palvelunumerot ja yleiseurooppalaiset numerovarot mukaan lukien, välityksellä unionin alueella, paitsi jos vastaanottava käyttäjä on kaupallisista syistä päättänyt rajoittaa pääsyä tietyiltä maantieteellisiltä alueilta. Lähettävän osapuolen olisi myös voitava käyttää kansainvälisiä ilmaisnumeroita.
- (145) Mahdollisuutta käyttää numerovaroja ja liitännäispalveluja rajojen yli ei saisi estää muulloin kuin objektiivisesti perustelluissa tapauksissa, kuten petosten tai väärinkäytösten estämiseksi (esimerkiksi tiettyihin erityismaksullisiin palveluihin liittyen), jos numero on määriteltä ainoastaan kansalliseksi (esimerkiksi kansallinen lyhytvalintanumero) tai jos se ei ole taloudellisesti toteutettavissa. Kansallisilla sääntelyviranomaisilla olisi oltava valtuudet estää, myös ennaltaehkäisevällä tavalla, tietyn käyttötavan aiheuttamien riskien tapauskohtaisen analyysin perusteella numeroiden tai palvelujen saatavuus, jos se on perusteltua petos- tai väärinkäyttösyistä. Asianomaisen jäsenvaltion ulkopuolelta soittavilta osapuolilta voidaan veloittaa eri hintoja kuin kyseisen jäsenvaltion alueelta soittavilta osapuolilta. Käyttäjille olisi tiedotettava etukäteen selkeästi kaikista ilmaisnumeroihin liittyvistä maksuista, kuten vakimuotoisten kansainvälisten suuntanumeroiden kautta käytettävissä oleviin numeroihin sovellettavista ulkomaanpuhelumaksuista. Jos sähköisten viestintäpalvelujen tarjoajat pidättävät yhteenliittämisestä tai muista palveluista saatuja tuloja petosten tai väärinkäytösten vuoksi, jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että pidätetyt palveluista saadut tulot korvataan mahdollisuuksien mukaan loppukäyttäjille, joihin kyseinen petos tai väärinkäyttö vaikuttaa.
- (146) Nopeat ja laadukkaat yhteydet ovat olennaisen tärkeitä unionin yhteiskunnalliselle yhteenkuuluvuudelle ja unionin taloudelliselle kilpailukyvyille. Kuitu kotiin -verkot ovat tulevaisuuden vaatimuksiin parhaiten sopiva keino tarjota turvallisia, luotettavia ja energiatehokkaita kiinteitä yhteyksiä, joilla voidaan saavuttaa unionin digitalisaatio- ja ilmastotavoitteet ja samalla vähentää toimijoiden ylläpito- ja toimintakustannuksia.

- (147) Jotta kuituverkkoihin siirtymistä voidaan nopeuttaa, erityisesti kuitu kotiin -verkkojen käyttöönoton ja näiden verkkojen kautta tarjottavien palvelujen käyttöönoton osalta, on tarpeen suunnitella ja toteuttaa vanhojen kupariverkkojen asianmukainen ja oikea-aikainen sulkeminen. Tätä varten olisi luotava jäsenneily kehys vaiheittaiselle ja oikeasuhteiselle siirtymälle kupariverkoista kuituverkkoihin. Kupariverkkojen käyttöä yleisen edun nimissä olisi säänneltävä rajoittamatta verkko-omaisuuden omistajuutta, johon olisi edelleen sovellettava kansallista lainsäädäntöä.
- (148) Kupariverkkojen sulkemisessa olisi noudatettava ennustettavuuden, läpinäkyvyyden ja suhteellisuuden periaatteita. Tämän vuoksi on tarpeen vahvistaa kupariverkkojen sulkemista koskevat puolueettomat ehdot, menettelyvaiheet ja suojatoimet ja säätää samalla oikeasuhteisista poikkeuksista. Näillä toimenpiteillä ja riittävän pitkällä siirtymäajalla voidaan suojata loppukäyttäjien etuja, parantaa yritysten oikeusvarmuutta ja ehkäistä kilpailun vääristymistä. Siirtymäaika riittää siihen, että kupariverkkoja käyttävät operaattorit voivat järjestää, valmistella ja saattaa loppuun kupariverkkojen sulkemisen. Tällä ajanjaksolla kupariverkkoja käyttäville operaattoreille olisi myös annettava mahdollisuus päivittää olemassa olevia verkkojaan kuitu kotiin -verkoiksi tai ottaa käyttöön kuitu kotiin -verkkoja, jos ne pitävät sitä taloudellisesti ja kaupallisesti perusteltuna. Lisäksi yhden vuoden määräaika kupariverkkojen sulkemista koskevasta sitovasta säädöksestä alkaen tarjoaa kupariverkkoja käyttäville operaattoreille riittävästi aikaa suunnitella kupariverkkojen sulkemisen aloittaminen ja toteuttaa kaikki tarvittavat toimenpiteet ennen tämän aloittamista.
- (149) Kupariverkkojen sulkemisen johdonmukaisen ja tehokkaan valmistelun tueksi tarvitaan koordinoituja toimia unionin tasolla ja kansallisella tasolla niissä jäsenvaltioissa, joissa käytetään yhä kupariverkkopalveluja 30 päivänä kesäkuuta 2029 jälkeen. Näillä jäsenvaltioilla on keskeinen rooli loppukäyttäjien kannalta hyödyllisessä nopeassa ja järjestäytyneessä kuituverkkoihin siirtymisessä. Jokaisen näistä jäsenvaltioista olisi laadittava kansallinen kuituverkkoihin siirtymistä koskeva suunnitelma, jossa ne esittävät siirtymästrategiansa. Suunnitelmassa olisi kuvattava asiaankuuluvien teknologioiden verkon kattavuus, yksilöitävä käyttöönottoa koskevat aloitteet ja täsmennettävä toimenpiteet, joilla tuetaan oikea-aikaista ja hallittua siirtymää kupariverkoista kuituverkkoihin.
- (150) Kuituverkkoihin siirtymistä koskevien suunnitelmien olisi tuettava digitaalisen vuosikymmenen tavoitteiden saavuttamista erityisesti gigabittiyhteyksien osalta. Varmistaakseen, että kuituverkkoihin siirtymisestä aiheutuvat investointitarpeet voidaan tunnistaa riittävän yksityiskohtaisesti varhaisessa vaiheessa, jäsenvaltioiden olisi otettava huomioon digitaalisen vuosikymmenen raporteissa niille osoitetut suositukset. Näin ne voivat laatia seuraavan monivuotisen rahoituskehysten puitteissa kansallisia ja alueellisia kumppanuussuunnitelmia ja mukauttaa digitaalista vuosikymmentä koskevia kansallisia strategisia etenemissuunnitelmiaan vastaavasti. Jäsenvaltioiden olisi myös otettava huomioon muuttuvat tarpeensa, erityisesti kuituverkkoihin siirtymisen ja kupariverkkojen sulkemisen edistymisen osalta, osana kansallisten ja alueellisten kumppanuussuunnitelmien tarkistamiseen kuuluvaa väliarviointia⁵⁰.

⁵⁰ Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Euroopan taloudellisen, sosiaalisen ja alueellisen yhteenkuuluvuuden, taloudellista, sosiaalista ja alueellista yhteenkuuluvuutta, maataloutta ja maaseutua, kalastusta ja meriä sekä vaurautta ja turvallisuutta koskevan eurooppalaisen rahaston

- (151) Jotta kupariverkkojen sulkemisen suunnittelu ja hallinnointi voidaan tehdä jäsennellysti ja läpinäkyvästi, kansallisten sääntelyviranomaisten olisi yksilöitävä tietyt maantieteelliset kupariverkkojen sulkemisaalueet ja hyödynnettävä tässä yhdenmukaistettuja kriteerejä, jotka perustuvat komission hyväksymiin ohjeisiin. Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi seurattava verkkojen käyttöönottoa ja markkinoiden kehitystä näillä alueilla.
- (152) Kuituverkkojen kattavuuteen liittyvä kestävyyssehto voidaan täyttää riippumatta siitä, ovatko nämä verkot vakiintuneiden vai vaihtoehtoisten operaattoreiden käytössä. Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi sovellettava objektiivisia ja läpinäkyviä kriteerejä arvioidessaan, onko kupariverkkopalveluja käyttävien loppukäyttäjien saatavilla kohtuuhintaisia ja laadultaan vastaavanlaisia vähittäistason yhteyspalveluja. Niiden olisi tässä arvioinnissa otettava huomioon kansalliset olosuhteet, paikalliset käyttöönottoedellytykset ja asiaankuuluvat markkinatiedot.
- (153) Jäsenvaltioiden olisi pyrittävä aloittamaan kupariverkkojen sulkeminen suuressa osassa kupariverkkojen sulkemisaalueita hyvissä ajoin ennen 31 päivää joulukuuta 2035. Tätä varten niiden olisi toteutettava asianmukaiset toimenpiteet kansallisen kuituverkkoihin siirtymistä koskevan suunnitelmansa mukaisesti maksimoidakseen niiden kupariverkkojen sulkemisaalueiden määrän, joilla kestävyys ehdot täyttyvät varhaisessa vaiheessa.
- (154) Jos kestävyys ehdot täyttyvät, jäsenvaltioiden olisi määrättävä, että kupariverkot suljetaan tietyssä määräajassa sen jälkeen, kun kansalliset sääntelyviranomaiset ovat julkaisseet asiaa koskevat arvionnit. Tämä progressiivinen lähestymistapa tekee siirtymästä hallitun, vähentää epävarmuutta ja antaa toimijoille ja loppukäyttäjille riittävästi aikaa sopeutua muutokseen.
- (155) Jos kestävyys ehdot eivät täyty kupariverkkojen sulkemisaalueella, jäsenvaltioita ei velvoita määräämään kupariverkkojen sulkemista kyseisillä alueilla ennen 31 päivää joulukuuta 2035, ja kupariverkko voi olla edelleen käytössä. Kupariverkkojen sulkeminen olisi kuitenkin pääsääntöisesti määrättävä tehtäväksi kaikilla kupariverkkojen sulkemisaalueilla 31 päivään joulukuuta 2035 mennessä. Tämä pitkän aikavälin tavoite tarjoaa selkeän investointisignaalin ja mahdollistaa riittävän joustavuuden, jotta erot käyttöönoton edistymisessä eri jäsenvaltioiden ja alueiden välillä voidaan ottaa huomioon.
- (156) Poikkeustapauksissa, kun kuituverkkojen käyttöönotto ei ole taloudellisesti kannattavaa eikä saatavilla ole sopivia yhteysratkaisuja, joilla kupariverkkopalvelut voitaisiin korvata, jäsenvaltioiden ei pitäisi vaatia kupariverkkojen sulkemista. Tällaiset poikkeukset ovat tarpeen, jotta loppukäyttäjien kohdistuvat suhteettomat vaikutukset voidaan välttää ja keskeisten palvelujen jatkuvuus voidaan varmistaa. Tässä yhteydessä riittävillä yhteysratkaisulla tarkoitetaan ratkaisuja, joilla voidaan varmistaa, että alueen sähköiset viestintäpalvelut säilyvät kupariverkkojen tarjoamaa laatua vastaavalla tasolla. Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi määritettävä tällaisten riittävien yhteysratkaisujen saatavuus puolueettomin perustein, joihin lukeutuvat myös laatu ja kohtuuhintaisuus, ja markkinaolosuhteet huomioiden.
- (157) Siirtymän sujuvoittamiseksi ja loppukäyttäjien suojelemiseksi jäsenvaltioiden olisi säädettävä asianmukaisista suojatoimista ennen kupariverkkojen sulkemista. Näihin

perustamisesta vuosiksi 2028–2034 sekä asetuksen (EU) 2023/955 ja asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 muuttamisesta, COM(2025) 565 final, 25 artikla.

suojatoimiin olisi sisällyttävä selkeitä ja oikea-aikaisia tietoja sekä toimenpiteitä, joilla varmistetaan kriittisten palvelujen jatkuvuus tai siirtyminen toiminnallisesti vastaaviin vaihtoehtoihin.

- (158) Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi valvottava kupariverkkojen sulkemista ja varmistettava, että operaattorit noudattavat hyväksytyjä sulkemissuunnitelmia, aikatauluja ja viestintävelvoitteita. Niiden noudattamatta jättämisestä olisi määrättävä tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia seuraamuksia.
- (159) On tarpeen antaa asianmukaisia kannustimia investoinneille gigabittiverkkoihin, jotka edistävät sisällöltään rikkaiden internetpalvelujen innovointia ja vahvistavat unionin yleistä kilpailukykyä. Näin ollen on hyvin tärkeää edistää tehokkaita investointeja kyseisten verkkojen kehittämiseen siten, että samalla turvataan kilpailu, sillä markkinoille pääsyssä on vielä pullonkauloja ja esteitä infrastruktuuritasolla, ja tuetaan kuluttajien valinnanvaraa sääntelyn ennustettavuuden ja yhdenmukaisuuden avulla.
- (160) Kilpailua voidaan edistää parhaiten varmistamalla, että investoinnit uuteen ja olemassa olevaan infrastruktuuriin ovat taloudellisesti tehokkaalla tasolla ja että niitä täydennetään tarvittaessa sääntelyllä, jolla varmistetaan palveluvalikoima kuluttajille ja yrityksille. Infrastruktuuriin perustuvan kilpailun tehokas taso saavutetaan sellaisella infrastruktuurien päällekkäisyyden asteella, jolla investoijat voivat perustellusti odottaa saavansa kohtuullisen tuoton.
- (161) Olisi varmistettava, että on olemassa nopeita, syrjimättömiä ja avoimia menettelyjä järjestelmien asennusoikeuksien myöntämiseksi, jotta oikeudenmukaisen ja tehokkaan kilpailun edellytykset voivat täytyä. Sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen tarjoajille myönnettävät luvat käyttää julkisessa tai yksityisessä omistuksessa olevaa omaisuutta ovat keskeisiä tekijöitä sähköisten viestintäverkkojen tai uusien verkkoelementtien perustamiselle. Asennusoikeuksien myöntämiseen liittyvien menettelyjen tarpeeton monimutkaisuus ja hitaus voivat siten muodostaa huomattavia esteitä kilpailun kehittymiselle. Tämän johdosta olisi yksinkertaistettava tapaa, jolla valtuutetut yritykset hankkivat asennusoikeuksia. Toimivaltaisten viranomaisten olisi koordinoitava asennusoikeuksien hankkimista ja asetettava merkityksellistä tietoa saataville verkkosivustoillaan.
- (162) On tarpeen lujittaa jäsenvaltioiden valtuuksia suhteessa asennusoikeuksien haltijoihin, jotta varmistetaan uuden verkon käyttöönotto tai kehittäminen oikeudenmukaisella, tehokkaalla ja ympäristön kannalta vastuullisella tavalla ja riippumatta siitä, onko yrityksellä, jolla katsotaan olevan huomattava markkinavoima, velvoite myöntää oman sähköisen viestintäverkkonsa käyttöoikeutta. Järjestelmien yhteiskäytön parantaminen voi alentaa ympäristökustannuksia, joita koituu sähköisen viestinnän infrastruktuurin käyttöönotosta, sekä edistää kansanterveyttä ja yleistä turvallisuutta sekä maankäytön suunnittelun tavoitteiden toteuttamista. Toimivaltaisilla viranomaisilla olisi siksi oltava toimivalta vaatia, että yritykset, jotka ovat hyötynet oikeuksista asentaa järjestelmiä julkisessa tai yksityisessä omistuksessa olevan omaisuuden yhteyteen, myöntävät tällaisten järjestelmien tai tällaisen omaisuuden yhteiskäyttömahdollisuuden (fyysinen rinnakkain sijoittaminen mukaan lukien) erityisillä alueilla, joilla yhteiskäyttö tällaisten yleistä etua koskevien syiden vuoksi on tarpeen, sellaisen asianmukaisen julkisen kuulemisvaiheen jälkeen, jonka aikana kaikille asianomaisille osapuolille olisi annettava mahdollisuus esittää näkemyksensä. Tämä voi tulla kyseeseen esimerkiksi, jos pohjamaa on erittäin kuormittunut tai on ylitettävä luonnollinen este. Toimivaltaisten viranomaisten olisi erityisesti pystyttävä määräämään verkkoelementtien ja liitännäistoimintojen, kuten kaapelikanavien,

tyhjien putkien, mastojen, kaapelikaivojen, jakomojen, antennien, tornien ja muiden tukirakennelmien, rakennusten tai rakennusten sisääntulojen yhteiskäytöstä sekä yhdyskuntarakentamisen paremmasta koordinoinnista sähköisten viestintäverkkojen ympäristökestävyyteen tai muuhun yhteiskuntapolitiikkaan liittyvistä syistä. Sen sijaan kansallisten sääntelyviranomaisten olisi vahvistettava säännöt järjestelmien tai omaisuuden yhteiskäytöstä aiheutuvien kustannusten jakamisesta sen varmistamiseksi, että asianomaiset yritykset saavat niille aiheutuvasta riskistä asianmukaisen korvauksen. Symmetrisessä yhteydessä olisi esimerkiksi tarvittaessa otettava huomioon kaikki komission tai BERECin antamat ohjeet asetuksen (EU) 2024/1309 3 artiklan, 5 artiklan 6 kohdan ja 11 artiklan 6 kohdan mukaisesti. Toimivaltaisten viranomaisten ja erityisesti paikallisviranomaisten olisi asetuksessa (EU) 2024/1309 säädetyt velvollisuudet huomioon ottaen myös vahvistettava yhteistyössä kansallisten sääntelyviranomaisten kanssa julkisia töitä sekä muita asianmukaisia julkisia palveluita tai yhteiskunnan omaisuutta koskevat asianmukaiset koordinoitimenettelyt, joihin kuuluu menettelyjä sen varmistamiseksi, että asianomaiset osapuolet saavat tietoja asianmukaisista julkisista palveluista tai yhteiskunnan omaisuudesta ja käynnissä olevista tai suunnitelluista julkisista töistä, että heille ilmoitetaan hyvissä ajoin kyseisistä töistä ja että yhteiskäyttöä helpotetaan mahdollisimman suuressa määrin.

- (163) Silloin kun matkaviestinoperaattorien edellytetään ympäristösyistä käyttävän yhteisiä torneja tai mastoja, tällainen pakollinen yhteiskäyttö voi johtaa kullekin operaattorille myönnettyjen enimmäissiirtotehojen pienentämiseen kansanterveyteen liittyvistä syistä, ja tämä voi vuorostaan pakottaa operaattorit asentamaan lisää siirtoasemia maanlaajuisen kattavuuden varmistamiseksi. Toimivaltaisten viranomaisten olisi pyrittävä sovittamaan yhteen asiaan liittyvät ympäristö- ja kansanterveysnäkökohdat ja otettava asiaankuuluvasti huomioon varovainen lähestymistapa.
- (164) Käyttöoikeuksia ja yhteenliittämistä koskevia velvoitteita olisi sovellettava ainoastaan yleisiin sähköisiin viestintäverkkoihin. Näiden velvoitteiden ei pitäisi koskea palveluntarjoajia, jotka tarjoavat muita kuin yleisiä sähköisiä viestintäverkkoja. Tällaiset palveluntarjoajat voivat kuitenkin hyötyä pääsystä julkisiin verkkoihin jäsenvaltioiden vahvistamin ehdoin. Pyrkiessään tarjoamaan päästä päähän -liikennettä muut kuin yleisten sähköisten viestintäverkkojen palveluntarjoajat luovuttavat yhä enemmän liikennettä yleisten sähköisten viestintäverkkojen tarjoajille peering- tai transit-järjestelyjen muodossa. Tietyissä tapauksissa tällainen liikenne voi aiheuttaa suhteettomia tai kestäättömiä investointitarpeita vastaanottaville yleisten sähköisten viestintäverkkojen tarjoajille. Tällaisiin tilanteisiin olisi puututtava BERECin hyväksymien ekosysteemyhteistyötä helpottavien suuntaviivojen mukaisesti ja tarvittaessa suunnitellun vapaaehtoisen sovittelujärjestelmän avulla.
- (165) Avoimilla kilpailumarkkinoilla ei saisi olla rajoituksia, jotka estävät yrityksiä neuvottelemasta keskenään käyttöoikeus- ja yhteenliittämistäjärjestelyistä ja erityisesti rajat ylittävistä sopimuksista, edellyttäen että SEUT-sopimuksen kilpailusääntöjä noudatetaan. Jotta voidaan saavuttaa tehokkaammat, todella Euroopan laajuiset markkinat, joilla on tosiasiallista kilpailua, enemmän valinnanvaraa ja kilpailukykyisiä palveluja loppukäyttäjille, yritysten, jotka saavat käyttöoikeutta tai yhteenliittämistä koskevia pyyntöjä muilta yrityksiltä, joihin sovelletaan yleisvaltuutusta, sähköisen viestinnän verkkojen tai palvelujen tarjoamiseksi yleisölle, olisi periaatteessa tehtävä tällaiset sopimukset kaupallisin perustein ja käytävä neuvottelut vilpittömässä mielessä.

- (166) Markkinoilla, joilla on jatkuvasti suuria eroja yritysten välisten neuvotteluasemien vahvuudessa ja joilla jotkut yritykset ovat palvelujensa tarjonnassa riippuvaisia muiden tarjoamista perusrakenteista, on tarpeen luoda sääntelykehys markkinoiden tehokkaan toimivuuden varmistamiseksi. Kansallisilla sääntelyviranomaisilla olisi kaupallisten neuvottelujen epäonnistuessa oltava valtuudet varmistaa riittävät verkkojen käyttöoikeudet ja yhteenliittäminen sekä palvelujen yhteentoimivuus loppukäyttäjien etujen turvaamiseksi. Niiden olisi erityisesti varmistettava päästä päähän -liitettävyys asettamalla oikeasuhteisia velvollisuuksia yleisvaltuutuksen alaisille yrityksille, jotka määräävät yhteyksistä loppukäyttäjiin. Tällaiseen määräysvaltaan voi liittyä fyysisen (kiinteän tai matkaviestintäverkon) loppukäyttäjyhteyden omistajuus tai hallinta tai valta vaihtaa tai poistaa käytöstä kansallinen numero tai numerot, joita tarvitaan yhteyden muodostamiseksi loppukäyttäjän liityntäpisteeseen. Tilanne olisi tämä esimerkiksi, jos verkko-operaattorit rajoittaisivat kohtuuttomasti loppukäyttäjien valinnanvaraa internetportaalien ja -palvelujen käytössä.
- (167) Syrjimättömyyden periaate huomioon ottaen kansallisten sääntelyviranomaisten olisi varmistettava, että kaikilla operaattoreilla riippumatta koosta ja liiketoimintamallista ja siitä, ovatko ne verikaalisesti integroituneita vai erillisiä, on mahdollisuudet yhteenliittämiseen kohtuullisin ehdoin ja edellytyksin päästä päähän -liitettävyiden ja internetin käyttöyhteyden tarjoamiseksi.
- (168) Kansalliset oikeudelliset tai hallinnolliset toimenpiteet, joilla käyttöoikeutta tai yhteenliittämistä koskevat ehdot kytetään yhteenliittämistä hakevan osapuolen toimintaan ja erityisesti sen osuuteen verkkorakenteisiin tehdyissä investoinneissa, eikä tarjottaviin yhteenliittämistä tai käyttöoikeutta koskeviin palveluihin, voivat aiheuttaa markkinoiden vääristymistä ja olla siten ristiriidassa kilpailusääntöjen kanssa.
- (169) Verkko-operaattorit, jotka hallitsevat yhteyttä omiin asiakkaisiinsa, tekevät sen julkistetusta numero- tai osoitealueesta peräisin olevilla yksilöivillä numero- tai osoitetunnisteilla. Muiden verkko-operaattoreiden on kyettävä välittämään liikennettä näille asiakkaille, joten niiden on kyettävä liittämään verkkonsa yhteen suoraan tai välillisesti. Siksi on aiheellista säätää oikeuksista ja velvollisuuksista neuvotella yhteenliittämisestä.
- (170) Yhteentoimivuus hyödyttää loppukäyttäjiä ja on EU:n sääntelykehyksen tärkeä tavoite. Yhteentoimivuuden tukeminen on eräs kansallisille sääntely- ja muille toimivaltaisille viranomaisille asetetuista tavoitteista tässä kehyksessä. Tässä kehyksessä olisi säädettävä myös siitä, että komissio julkaisee sähköisen viestinnän yhdenmukaistamisen perustaksi luettelon standardeista tai eritelmistä, jotka koskevat palvelujen tarjoamista, teknisiä rajapintoja tai verkkotoimintoja. Jäsenvaltioiden olisi kannustettava julkaistujen standardien tai eritelmien käyttöön ainoastaan siinä määrin kuin se on välttämätöntä palvelujen yhteentoimivuuden varmistamiseksi ja käyttäjien valinnanvapauden parantamiseksi.
- (171) Nykyisin sekä päästä päähän -liitettävyys että hätäpalvelujen käyttömahdollisuus edellyttävät loppukäyttäjiltä numeroihin perustuvien henkilöiden välisten viestintäpalvelujen käyttöä. Jos yhä useammat loppukäyttäjät käyttävät yksinomaisesti numeroista riippumattomia henkilöiden välisiä viestintäpalveluja, viestintäpalvelujen yhteentoimivuus ei välttämättä ole riittävää. Tämä voi puolestaan johtaa merkittäviin markkinoille pääsyn ja uusien innovaatioiden esteisiin ja aiheuttaa merkittävän uhan tehokkaalle päästä päähän -liitettävyydelle loppukäyttäjien välillä.

- (172) Jos tällaisia yhteentoimivuuskysymyksiä nousee esiin, komission olisi voitava pyytää BERECiltä raporttia, joka tarjoaisi tosiseikkoihin perustuvan arvion markkinatilanteesta unionissa ja jäsenvaltioissa. Ottaen huomioon BERECin raportin ja muun saatavilla olevan aineiston ja ottaen huomioon vaikutukset sisämarkkinoihin komission olisi päätettävä, onko asiaan tarvetta puuttua sääntelytoimilla, kuten kansallisten sääntelyviranomaisten tai muiden toimivaltaisten viranomaisten kautta. Jos komissio katsoo, että tällaiset sääntelytoimet ovat tarpeen unionin tasolla tai että kansallisten sääntely- tai muiden toimivaltaisten viranomaisten olisi harkittava niitä, sillä olisi oltava valta hyväksyä täytäntöönpanosäädöksiä, joilla täsmennetään esimerkiksi kansallisten sääntelyviranomaisten tai muiden toimivaltaisten viranomaisten mahdollisesti toteuttamien sääntelytoimien luonne ja soveltamisala. Niihin voi erityisesti sisältyä velvoitteita, jotka koskevat viranomaisten ja palveluntarjoajien antamien merkityksellisten tietojen julkaisemista, käytön sallimista, muuttamista ja levitystä, sekä toimenpiteitä, joilla määrätään standardien tai eritelmien käyttö pakolliseksi kaikille tai joillekin palveluntarjoajille.
- (173) Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi arvioitava kansallisten erityisolosuhteiden valossa, onko tarpeen ja perusteltavissa toteuttaa toimia päästä päähän -liitettävyyden varmistamiseksi, ja jos näin on, asetettava kyseisille numeroista riippumattomien henkilöiden välisten, kattavuudeltaan ja käyttäjäkunnaltaan merkittävän tasoisten viestintäpalvelujen tarjoajille oikeasuhteisia velvoitteita komission täytäntöönpanosäädösten mukaisesti. Palveluntarjoajiin, joilla on vähäinen määrä loppukäyttäjiä tai joiden maantieteellinen kattavuus on rajallinen ja jotka edistäisivät vain vähäisissä määrin kyseisen tavoitteen saavuttamista, ei tavallisesti olisi sovellettava tällaisia yhteenliitettävyyttä koskevia velvoitteita.
- (174) Tilanteissa, joissa yrityksillä ei ole toteutettavissa olevia vaihtoehtoja ei-toisinnettaville johdoille, kaapeleille ja liitännäistoiminnoille rakennuksissa tai ensimmäiseen keskittimeen tai jakelupisteeseen asti, ja kilpailuun perustuvien tulosten edistämiseksi loppukäyttäjien etujen turvaamista varten kansallisilla sääntelyviranomaisilla olisi oltava valta asettaa käyttöoikeusvelvoitteita kaikille yrityksille riippumatta siitä, katsotaanko niillä olevan huomattava markkinavoima. Tältä osin kansallisten sääntelyviranomaisten olisi otettava huomioon kaikki tekniset ja taloudelliset esteet verkkojen toisintamiselle tulevaisuudessa. Koska tällaiset velvoitteet voivat kuitenkin joissakin tapauksissa olla raskaita, heikentää kannustimia investointeihin ja johtaa sellaisten toimijoiden aseman vahvistumiseen, joilla on huomattava markkinavoima, niitä olisi asetettava vain silloin, kun ne ovat perusteltuja ja oikeasuhteisia kestävän kilpailun aikaansaamiseksi asianomaisilla markkinoilla. Pelkästään sitä, että enemmän kuin yksi infrastruktuuri on jo olemassa, ei saisi ilman muuta pitää osoituksena sen omaisuuden toisinnettavuudesta. Yhdessä tällaisten käyttöoikeusvelvoitteiden kanssa yritysten olisi voitava tarvittaessa vedota velvoitteisiin tarjota fyysisen infrastruktuurin käyttöoikeus asetuksen (EU) 2024/1309 perusteella. Kaikkien kansallisen sääntelyviranomaisen asettamien velvoitteiden olisi oltava johdonmukaisia muiden toimivaltaisten viranomaisten asetuksen (EU) 2024/1309 nojalla mahdollisesti tekemien päätösten kanssa, jotta varmistetaan pääsy rakennuksissa olevaan fyysiseen infrastruktuuriin tai fyysiseen infrastruktuuriin ensimmäiseen keskittimeen asti.
- (175) Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi voitava, siinä määrin kuin se on tarpeen, asettaa yrityksille velvoitteita tarjota käyttöoikeus tiettyihin toimintoihin, eli sovellusrajapintoihin (API) ja sähköisiin ohjelmaoppaisiin (EPG), jotta varmistetaan loppukäyttäjien oikeus käyttää paitsi digitaalisia radio- ja televisiolähetyspalveluja

myös niihin liittyviä täydentäviä palveluja. Tällaisiin täydentäviin palveluihin kuuluu ohjelmiin liittyviä palveluja, jotka on erityisesti suunniteltu parantamaan vammaisten loppukäyttäjien käyttömahdollisuuksia, ja ohjelmiin liittyviä hybriditelevisiopalveluja.

- (176) On tärkeää, että kun kansalliset sääntelyviranomaiset arvioivat keskitintä tai jakelupistettä, johon saakka ne aikovat määrätä käyttöoikeuden, ne valitsevat BERECin suuntaviivojen mukaisen keskittimen tai jakelupisteen. Lähempänä loppukäyttäjää olevan keskittimen tai jakelupisteen valitseminen mahdollisuuksien mukaan on hyödyllisempää infrastruktuurikilpailun ja gigabittiverkkojen käyttöönoton kannalta. Voisi olla perusteltavissa ulottaa käyttöoikeusvelvoitteet koskemaan johtoja ja kaapeleita yli ensimmäisen keskittimen tai jakelupisteen, jos voidaan osoittaa, että toisintamiseen liittyy suuria ja pysyväisluonteisia fyysisiä tai taloudellisia esteitä, jotka johtavat kilpailuongelmiin tai markkinoiden toimintapuutteisiin vähittäistasolla loppukäyttäjien haitaksi. Verkkoelementtien toisintamisen arviointi edellyttää markkina-analyysiä, mutta kansallisia sääntelyviranomaisia ei pitäisi vaatia asettamaan tällaisia velvoitteita. Toisaalta tällainen markkina-analyysi edellyttää markkinaolosuhteiden riittävää taloudellista arviointia sen toteamiseksi, täytyvätkö kriteerit, jotka ovat edellytyksenä velvoitteiden asettamiselle ensimmäisen keskittimen tai jakelupisteen jälkeen. Tällaiset käyttöoikeusvelvoitteet ovat todennäköisemmin tarpeen maantieteellisillä alueilla, joilla vaihtoehtoisen infrastruktuurin käyttöönottoa koskeva liiketoimintamalli ei ole toteuttamiskelpoinen tai se on riskialtis esimerkiksi alhaisen väestötiheyden vuoksi. Kotitalouksien suuri määrä taas kertoo tavallisesti siitä, että tällaisten velvoitteiden asettaminen on tarpeetonta.
- (177) Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi tarkasteltava sitä, voivatko tällaiset symmetriset velvoitteet vahvistaa sellaisen yrityksen asemaa, jolla katsotaan olevan huomattava markkinavoima. Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi voitava määrätä sellaisten aktiivisten tai virtuaalisten verkkoelementtien käyttöoikeudesta, joita käytetään kyseisen infrastruktuurin palvelujen tarjontaan ensimmäisen keskittimen tai jakelupisteen ulkopuolella, jos passiivisten elementtien käyttöoikeus olisi taloudellisesti tehotonta tai fyysisesti mahdotonta toteuttaa, ja jos kansallinen sääntelyviranomainen katsoo, että ilman tällaista interventiota käyttöoikeusvelvoitteen tavoite kierrettäisiin. Johdonmukaisten sääntelykäytäntöjen edistämiseksi kaikkialla unionissa komissiolle olisi annettava valta vaatia kansallista sääntelyviranomaista peruuttamaan toimenpide-ehdotuksensa käyttöoikeusvelvoitteiden laajentamisesta ensimmäisen keskittimen tai jakelupisteen ulkopuolelle.
- (178) Suhteellisuusperiaatteen noudattamiseksi voi olla aiheellista, että kansalliset sääntelyviranomaiset vapauttavat tietyt yritysryhmät ensimmäisen keskittimen tai jakelupisteen yli ulottuvista, kansallisten sääntelyviranomaisten määrittelemistä velvollisuuksista sillä perusteella, että käyttöoikeusvelvollisuus, joka ei perustu siihen, että yrityksellä katsotaan olevan huomattava markkinavoima, voisi vaarantaa yrityksen liiketoimintamallin äskettäin käyttöön otettujen verkkoelementtien osalta, erityisesti pienten paikallisten hankkeiden osalta. Ainoastaan tukkumarkkinoilla toimiviin yrityksiin ei olisi sovellettava tällaisia käyttöoikeusvelvollisuuksia, jos ne tarjoavat kaupalliselta pohjalta tosiasiallisen vaihtoehtoisen käyttöoikeuden gigabittiverkkoon oikeudenmukaisin, syrjimättömin ja kohtuullisin ehdoin ja edellytyksin, jotka koskevat myös hintaa. Tämä poikkeus olisi myös voitava laajentaa koskemaan muita palveluntarjoajia samoin ehdoin. Poikkeusta ei olisi sovellettava julkista rahoitusta saaviin palveluntarjoajiin.
- (179) Langattomien sähköisten viestintäpalvelujen tarjoamiseen käytettävän passiivisen infrastruktuurin yhteiskäyttö kilpailuoikeuden periaatteiden mukaisesti voi olla

erityisen hyödyllistä gigabittiyhteyksien maksimoimiseksi kaikkialla unionissa ja varsinkin harvaan asutuilla alueilla, joilla toisintaminen ei ole käytännössä mahdollista ja loppukäyttäjät ovat vaarassa jäädä ilman yhteyksiä. Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi poikkeuksellisesti voitava velvoittaa tällaiseen yhteiskäyttöön tai paikalliseen verkkovierailupalvelujen käyttöoikeuteen unionin oikeuden mukaisesti, jos kyseinen mahdollisuus on selkeästi vahvistettu käyttöoikeuden myöntämisestä koskevilla alkuperäisissä ehdoissa ja ne osoittavat tällaisen yhteiskäytön hyödyt sellaisten ylittämättömien taloudellisten tai fyysisten esteiden poistamisessa, joiden vuoksi pääsy verkkoihin tai palveluihin on erittäin puutteellinen tai olematon, ja kun otetaan huomioon erilaisia tekijöitä, mukaan lukien erityisesti tarve kattavuuteen tärkeimmillä liikenneväylillä, loppukäyttäjien valinnanvara ja palvelujen parempi laatu sekä tarve säilyttää kannustimet infrastruktuurin käyttöönottoon. Kun loppukäyttäjillä ei ole pääsyä verkkoihin tai palveluihin ja passiivisen infrastruktuurin yhteiskäyttö ei yksinään riitä tilanteen korjaamiseen, kansallisten sääntelyviranomaisten olisi voitava asettaa aktiivisen infrastruktuurin yhteiskäyttöä koskevia velvoitteita. Näin tehdessään kansallisten sääntelyviranomaisten tai muiden toimivaltaisten viranomaisten olisi joustavasti voitava valita asianmukaisin yhteiskäyttö- tai käyttöoikeusvelvoite, jonka olisi oltava todetun ongelman luonteeseen nähden oikeasuhteinen ja perusteltu.

- (180) Vaikka joissakin olosuhteissa on tarkoituksenmukaista, että kansallinen sääntelyviranomaisen tai muu toimivaltainen viranomaisen asettaa velvoitteita yrityksille riippumatta siitä, katsotaanko niillä olevan huomattava markkinavoima, saavuttaakseen sellaisia tavoitteita kuin päästä päähän -liitettävyyttä tai palvelujen yhteentoimivuutta, on tarpeen varmistaa, että tällaisten velvoitteiden asettamisessa noudatetaan sääntelyjärjestelmää ja erityisesti sovellettavia ilmoitusmenettelyjä. Tällaiset velvoitteet olisi asetettava vain, jos niiden perusteluna on tavoitteiden saavuttaminen ja jos ne ovat objektiivisesti perusteltuja, läpinäkyviä, oikeasuhteisia ja syrjimättömiä sekä asiaankuuluvien ilmoitusmenettelyjen mukaisia.
- (181) Kuituverkkoihin siirtymisen yhteydessä on ratkaisevan tärkeää varmistaa, että loppukäyttäjät liitetään käytettävissä oleviin kuituverkkoihin, joiden peittoalueella heidän kiinteistönsä ovat, kohtuullisen ajan sisällä.
- (182) Loppukäyttäjien verkkoon liittämisen varmistamiseksi kansallisten sääntelyviranomaisten olisi velvoitettava kaikki sähköisten viestintäverkkojen tarjoajat ottamaan kohtuullisin lisärakentamistoimenpitein käyttöön liitosyhteys pyynnön esittäneen loppukäyttäjän kodin ja lähimmän, hänen kiinteistönsä palveluun tarkoitetun jakelu- tai liittymispisteen välille.
- (183) Periaatteessa tästä liitännästä perittävät hinnat eivät saisi ylittää kyseisen jäsenvaltion tavanomaisia liittymismaksuja. Kansalliset sääntelyviranomaiset voivat kuitenkin sallia lisämaksun maantieteellisten olosuhteiden ja muiden asiaankuuluvien ehtojen perusteella edellyttäen, että loppukäyttäjien maksamat kustannukset ovat oikeudenmukaisia ja kohtuullisia. Lisäksi kansalliset sääntelyviranomaiset voivat tarvittaessa puuttua hintoihin asettamalla enimmäishinnat. Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi voitava käyttää vertailuarvona olemassa olevia sopimuksia ja kaupallisia ehtoja, joista on sovittu vähittäispalvelujen tarjoajien ja loppukäyttäjien välillä, sen määrittämiseksi, ovatko hinnat ja ehdot oikeudenmukaisia ja kohtuullisia.
- (184) Kuituverkkoihin siirtyminen, tarve varmistaa loppukäyttäjien kotien liittäminen kuituverkkoihin ja operaattoreiden raportoidut kuituverkkojen käyttöönottovaikeudet monen asunnon kiinteistöissä, kun tavoitteena on vastata loppukäyttäjien kysyntään,

oikeuttavat asetuksen (EU) 2024/1309 11 artiklan 4 kohdasta poikkeamiseen. Tällaisissa tilanteissa, joissa pyynnön esittävän loppukäyttäjän liittäminen edellyttää rakennuksen sisälle asennettavien johtojen ja liitännäistoimintojen käyttöönottoa monen asunnon kiinteistössä, kiinteistön omistajilla tai hallinnoijilla ei pitäisi olla oikeutta kieltää tällaista käyttöönottoa. Jotta kuitenkin vältettäisiin liiallinen yksityisten kiinteistöjen häirintä ja infrastruktuurin tarpeeton päällekkäisyys rakennuksissa, yksikön omistajilla tai hallinnoijilla olisi oltava oikeus kieltäytyä toisesta asennuksesta, joka vaatii rakennuksen sisälle asennettavien johtojen ja liitännäistoimintojen käyttöönottoa. Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi tämän jälkeen varmistettava, että verkkoja tarjotaan symmetrisesti.

- (185) Sellaisten ylittämättömien taloudellisten tai fyysisten esteiden poistamiseksi, jotka liittyvät radiotaajuuksia edellyttävien palvelujen tai verkkojen tarjoamiseen loppukäyttäjille ja kun mobiiliyhteyksien kattavuudessa on edelleen puutteita, saatetaan edellyttää passiivisen infrastruktuurin käyttöoikeutta ja yhteiskäyttöä tai, jos tämä ei riitä, aktiivisen infrastruktuurin yhteiskäyttöä tai paikallisia verkkovierailun käyttöoikeuksia koskevia sopimuksia. Kun kansalliset sääntelyviranomaiset tai muut toimivaltaiset viranomaiset aikovat toteuttaa toimenpiteitä määrätäksään passiivisen infrastruktuurin yhteiskäytöstä tai, jos passiivisen infrastruktuurin käyttöoikeus ja yhteiskäyttö eivät riitä, aktiivisen infrastruktuurin yhteiskäytöstä tai paikallisia verkkovierailun käyttöoikeuksia koskevista sopimuksista, niitä voidaan kuitenkin myös kehottaa tarkastelemaan mahdollista riskiä markkinaosapuolille alueilla, joilla palveluja ei ole riittävästi, sanotun kuitenkin rajoittamatta valtuuttamista ja käyttöoikeuksien myöntämistä koskevien säännösten ja erityisesti kilpailun edistämistä koskevien toimenpiteiden perusteella käyttöoikeuteen liitettyjen yhteiskäyttövelvoitteiden soveltamista.
- (186) Kilpailusäännöt eivät ehkä yksin riitä aina varmistamaan kulttuurista monimuotoisuutta ja tiedotusvälineiden moniarvoisuutta digitaalitelevisioalalla. Teknisen ja markkinoiden kehityksen takia velvollisuuksia tarjota ehdollinen käyttöoikeus oikeudenmukaisin, kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin on tarkasteltava säännöllisin väliajoin uudelleen jäsenvaltioissa kansallisten markkinoiden osalta erityisesti sen toteamiseksi, onko perusteltua laajentaa velvollisuuksia koskemaan sähköisiä ohjelmaoppaita ja sovellusrajapintoja, siinä määrin kuin on tarpeen sen varmistamiseksi, että loppukäyttäjillä on oikeus käyttää tiettyjä digitaalisia lähetysoikeuksia. Jäsenvaltioiden olisi tämän vuoksi voitava tarpeelliseksi katsomillaan laeilla, asetuksilla tai hallinnollisilla määräyksillä määritellä ne digitaaliset lähetysoikeudet, joiden osalta loppukäyttäjien käyttöoikeus on varmistettava.
- (187) Jäsenvaltioiden olisi myös voitava sallia kansallisen sääntelyviranomaisensa tarkastella uudelleen digitaalisten lähetysoikeuksien ehdollisia käyttöoikeuksia koskevia velvollisuuksia arvioidakseen markkina-analyysin avulla, onko ehtoja poistettava tai muutettava niiden yritysten osalta, joilla ei ole huomattavaa markkinavoimaa asianomaisilla markkinoilla. Tällaiset poistot tai muutokset eivät saisi haitata loppukäyttäjien oikeutta käyttää näitä palveluja eikä mahdollisuuksia todelliseen kilpailuun.
- (188) Joissain olosuhteissa on asetettava ennalta velvollisuuksia kilpailun kehittymisen varmistamiseksi markkinoilla sellaisin edellytyksin, jotka edistävät gigabittiverkkojen ja -palvelujen käyttöönottoa ja yleistymistä ja loppukäyttäjille koituvien hyötyjen maksimointia. Ennalta asetettavien velvollisuuksien tarvetta arvioidessaan kansallisten sääntelyviranomaisten olisi otettava huomioon, onko yhdellekään kiinnostuneelle yritykselle tarjolla tukkutasen käyttöoikeuksia joko jo voimassa olevan asetuksen

(erityisesti asetuksen (EU) 2024/1309 perusteella) tai sellaisten kaupallisten edellytysten perusteella, jotka mahdollistavat kestävätkilpailulliset tulokset vähittäismarkkinoiden loppukäyttäjille. Jos nämä käyttömahdollisuudet eivät ole riittävän merkittäviä, kansallisen sääntelyviranomaisen olisi viipymättä arvioitava, onko sellaisille yrityksille, joilla katsotaan olevan huomattava markkinavoima, tarpeen asettaa velvoitteita. On erittäin tärkeää, että velvollisuuksia asetetaan ennalta tukkumarkkinoilla ainoastaan silloin, jos yhdellä tai useammalla yrityksellä on huomattava markkinavoima, jotta kestävä kilpailu voidaan varmistaa, ja jollei ongelmaa voida ratkaista unionin ja jäsenvaltioiden kilpailuoikeuden keinoin. Huomattavan markkinavoiman käsitteen olisi vastattava Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä määriteltyä määrävän aseman käsitettä.

- (189) Komissio on laatinut kilpailulainsäädännön periaatteiden mukaisesti unionin tason suuntaviivat, joita kansalliset sääntelyviranomaiset soveltavat arvioidessaan kilpailun toimivuutta tietyillä markkinoilla ja yritysten markkina-aseman merkittävyyttä. Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi arvioitava, onko tietyillä tuote- tai palvelumarkkinoilla tosiasiallista kilpailua tietyllä maantieteellisellä alueella, joka voi muodostua kyseessä olevan jäsenvaltion koko alueesta tai sen osasta tai yhdessä tarkasteltavien jäsenvaltioiden alueiden rinnakkaisista osista. Todellisesta kilpailusta tehtävään arvioon olisi sisällyttävä analyysi siitä, onko markkinoilla tulevaisuudessa kilpailua ja siten siitä, onko todellisen kilpailun puute jatkuva. Komission olisi tarkasteltava suuntaviivoja säännöllisin väliajoin uudelleen, erityisesti voimassa olevan lainsäädännön uudelleentarkastelun yhteydessä, ottaen huomioon unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön, taloustieteellisen kirjallisuuden ja todelliset kokemukset markkinoilta, jotta se voi varmistaa niiden asianmukaisuuden nopeasti kehittyvillä markkinoilla. Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi tehtävä keskenään yhteistyötä silloin, kun merkityksellisten markkinoiden todetaan ylittävän valtioiden rajat.
- (190) Komission olisi säännöllisessä unionin markkinasuuntauksien arvioinnissaan otettava huomioon sidosryhmien palaute. Sidosryhmien kuulemisen tulokset olisi asetettava julkisesti saataville kertomuksessa. Merkityksellisiä tuote- ja palvelumarkkinoita koskevan komission suosituksen, jäljempänä 'markkinasuositus', antamisen tarvetta arvioidessaan komissio arvioi myös, täyttääkö jokin merkityksellinen tuote- tai palvelumarkkina kolme testiperustetta. Kuultuaan julkisesti asiaan liittyviä tahoja, muiden muassa kansallisia sääntelyviranomaisia, ja ottaen huomioon BEREcin lausunnon, komissio antaa markkinasuosituksen.
- (191) Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi määriteltävä merkitykselliset maantieteelliset markkinat alueellaan ottaen huomioon tämän asetuksen mukaisesti annetun markkinasuosituksen, kun tämä suositus annetaan, sekä kansalliset ja paikalliset olosuhteet. Sen vuoksi kansallisten sääntelyviranomaisten olisi vähintään analysoitava markkinasuositukseen sisältyvät markkinat, mukaan lukien siinä luetellut markkinat, joita ei enää säännellä kyseisessä kansallisessa tai paikallisessa toimintaympäristössä. Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi aikaisempien markkina-analysien perusteella analysoitava myös niitä markkinoita, jotka eivät sisälly markkinasuositukseen mutta joita säännellään niiden lainkäyttöalueella, taikka muita markkinoita, jos niillä on riittävät perusteet katsoa kaikkien kolmen testiperusteen täyttyvän. Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi myös maantieteellisen kartoituksen yhteydessä kerättyjen tietojen perusteella päätettävä, onko markkinakatsauksen suorittamiselle tarvetta.

- (192) Joissakin olosuhteissa maantieteelliset markkinat määritellään kansallisiksi tai alueellisiksi esimerkiksi verkon käyttöönoton laajuuden kansallisen tai paikallisen luonteen vuoksi, mikä määrittää yritysten mahdollisen markkinavoiman rajat suhteessa tukkutoimituksiin, mutta yhden tai useamman loppukäyttäjryhmän taholta esiintyy silti myös merkittävää valtioiden rajat ylittävää kysyntää. Tämä voi tulla kyseeseen erityisesti sellaisten yritysloppukäyttäjien tapauksessa, joilla on toimintoja useissa paikoissa eri jäsenvaltioissa. Jos tällaiseen ylikansalliseen kysyntään ei pystytä vastaamaan esimerkiksi toimintojen hajautuessa kansallisten rajojen läheisyydessä tai paikallisesti, seurauksena voi olla sisämarkkinoiden este. Sen vuoksi BERECin olisi annettava kansallisille sääntelyviranomaisille suuntaviivoja yhteisistä lähestymistavoista sääntelyyn sen varmistamiseksi, että valtioiden rajat ylittävään kysyntään voidaan vastata tyydyttävällä tavalla siten, että tarjotaan perusta tukkutason käyttöoikeustuotteiden yhteentoimivuudelle kaikkialla unionissa ja mahdollistetaan mittakaavaedut tarjontapuolen hajanaisuudesta huolimatta. BERECin suuntaviivoilla olisi ohjattava kansallisten sääntelyviranomaisten valintoja sisämarkkinoiden tavoitteen saavuttamiseksi asetettaessa sääntelyyn perustuvia velvoitteita yrityksille, joilla katsotaan olevan kansallisella tasolla huomattava markkinavoima, samalla kun annetaan ohjeistusta sellaisten tukkutason käyttöoikeustuotteiden teknisten eritelmien yhdenmukaistamiseen, joilla voidaan vastata määritelyyn valtioiden rajat ylittävään kysyntään sisämarkkinoiden eduksi.
- (193) Määritellessään, onko jollain yrityksellä huomattava markkinavoima tietyillä markkinoilla, kansallisten sääntelyviranomaisten olisi toimittava unionin oikeuden mukaisesti ja otettava huomioon komission antamat suuntaviivat markkina-analyyseista ja huomattavan markkinavoiman arvioinnista.
- (194) Kansallisille sääntelyviranomaisille ennakkosääntelyn alaisiksi tulevien tukkumarkkinoiden määrittelyn lähtökohtana olisi oltava vastaavien vähittäismarkkinoiden analysointi. Toimivan kilpailun analysointi vähittäis- ja tukkumyyntitasolla olisi toteutettava ennakoivasti tietyllä aikavälillä, ja sen olisi perustuttava kilpailulainsäädäntöön, mukaan lukien tarvittaessa tuomioistuimen asiaa koskevaan oikeuskäytäntöön. Jos todetaan, että vähittäismarkkinoilla olisi toimiva kilpailu ilman vastaavien merkityksellisten tukkumarkkinoiden ennakkosääntelyä, kansallisen sääntelyviranomaisen olisi tältä pohjalta pääteltävä, että sääntelyä ei enää tarvita kyseisellä tukkutasolla.
- (195) Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi varmistettava, että markkinoita analysoidaan johdonmukaisesti ja mahdollisuuksien mukaan samanaikaisesti. Lisäksi ilmoituksen olisi oltava kattava ja sen olisi sisällettävä markkinoiden määritelmä, huomattavan markkinavoiman määrittely ja siihen liittyvät korjaavat toimenpiteet. Tällä varmistetaan, että määrätty korjaavat toimenpiteet ovat oikeasuhteisia ja vastaavat todellista markkinatilannetta, ja että toiminta on mahdollisimman läpinäkyvää markkinaosapuolille.
- (196) Tukkumarkkinoiden sääntelyllä olisi ratkaistava vähittäistasolla esiintyviä ongelmia. Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi tehtävä arvio kustakin sääntelyn kohteena olevasta tukkumarkkinasta ja aloitettava kaapeli-infrastruktuurin käyttöoikeuksiin liittyvistä korjaavista toimista, koska ne johtavat yleensä kestävämpään kilpailuun myös infrastruktuurin osalta. Sen jälkeen niiden olisi analysoitava tukkumarkkinoita, joille ennakkosääntelyn voidaan harkita soveltuvan ottaen huomioon niiden soveltuvuus vähittäiskaupan tasolla todettujen kilpailuongelmien ratkaisemiseen. Tietyn korjaavan toimen määrittämisestä päättäessään kansallisten sääntelyviranomaisten olisi tarkasteltava, mitä seurauksia voi olla jostakin sellaisesta

korjaavasta toimesta, joka on toteutettavissa vain joissakin tietyissä verkkotopologioissa ja voisi siten haitata loppukäyttäjien etujen mukaista gigabittiverkkojen käyttöönottoa.

- (197) Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi tarjottava kannustimia toteutetuilla korjaavilla toimilla ja mahdollisuuksien mukaan ennen infrastruktuurin käyttöönottoa joustavan ja avoimen verkkoarkkitehtuurin kehittämiseksi, mikä vähentäisi viime kädessä myöhemmässä vaiheessa toteutettujen korjaavien toimien aiheuttamaa rasitetta ja niiden monimutkaisuutta, sanotun rajoittamatta teknologianeutraaliuden periaatteen soveltamista. Arvioinnin kussakin vaiheessa ja ennen kuin kansallinen sääntelyviranomainen päättää, olisiko otettava käyttöön muita täydentäviä ja raskaampia korjaavia toimia, sen olisi pyrittävä määrittämään, vallitseeko kyseisillä vähittäismarkkinoilla todellinen kilpailu, ottaen huomioon myös mahdolliset asiaan liittyvät kaupalliset järjestelyt tai muut tukkumarkkinaolosuhteet, mukaan lukien muunlainen jo voimassa oleva sääntely tai sellainen sääntely, jonka kansallinen sääntelyviranomainen on jo katsonut aiheelliseksi suhteessa yritykseen, jolla katsotaan olevan huomattava markkinavoima. Tällainen arviointi, jolla pyritään varmistamaan, että toteutetaan vain tarkoituksenmukaisimmat korjaavat toimet, jotka ovat tarpeen markkina-analyyseissä todettujen ongelmien ratkaisemiseksi tehokkaasti, ei estä kansallista sääntelyviranomaista toteamasta, että tällaisten korjaavien toimien yhdistelmä yhdessä, silloinkin kun niiden voimakkuus vaihtelee, tarjoaa suhteellisuusperiaatteen mukaisesti lievimmän keinon ongelman ratkaisemiseksi. Vaikka tällaisista eroista ei seuraisi erillisten maantieteellisen markkinoiden määrittelemisen, niiden olisi voitava olla peruste eriyttämiselle aiheellisissa korjaavissa toimissa eri tasoisten kilpailupaineiden vuoksi.
- (198) Kun kansallinen sääntelyviranomainen kumoaa tukkumarkkinoiden sääntelyn, sen olisi määriteltävä asianmukainen irtisanomisaika varmistaakseen kestävä siirtymän sääntelystä puretuille markkinoille. Tällaista irtisanomisaikaa määritellessään kansallisen sääntelyviranomaisen olisi otettava huomioon käyttöoikeuden tarjoajien ja hakijoiden väliset sopimukset, joita on tehty sääntelyvelvollisuuksien perusteella. Tällaiset sopimukset voivat erityisesti tarjota käyttöoikeuden hakijoille sopimusperusteisen oikeussuojan tietyksi ajaksi. Kansallisen sääntelyviranomaisen olisi myös otettava huomioon markkinatoimijoiden tosiasialliset mahdollisuudet tarttua mahdollisiin kaupallista tukkutasen käyttöoikeutta tai yhteisinvestointeja koskeviin tarjouksiin, joita markkinoilla voi esiintyä, sekä tarve välttää mahdollinen pitkään jatkuva sääntelyn katvealueiden hyväksikäyttö. Kansallisen sääntelyviranomaisen vahvistamissa siirtymäjärjestelyissä olisi otettava huomioon aikaisempien sopimusten valvonnan laajuus ja ajoitus irtisanomisajan alettua.
- (199) Jotta markkinatoimijoille voitaisiin tarjota varmuus sääntelyolojen suhteen, markkinakatsauksille on tarpeen asettaa määräaika. On tärkeää suorittaa markkina-analyysi säännöllisesti ja kohtuullisen ja asianmukaisen aikataulun puitteissa. On olemassa riski siitä, että kansallisen sääntelyviranomaisen kykenemättömyys markkinoiden analysointiin määrääjassa vaarantaa sisämarkkinat.
- (200) Sähköisen viestinnän alan korkean teknologisen innovaatioasteen ja erittäin dynaamisten markkinoiden vuoksi sääntelyä on voitava mukauttaa nopeasti unionin tasolla koordinoitulla ja yhdenmukaistetulla tavalla, sillä kokemus on osoittanut, että kansallisten sääntelyviranomaisten toisistaan poikkeava tapa panna sääntelyjärjestelmä täytäntöön voi luoda esteen sisämarkkinoille.

- (201) Sääntelytoimenpiteiden vakauden ja ennakoitavuuden lisäämiseksi markkina-analyysien välisen enimmäisajan olisi edelleen oltava viisi vuotta sillä edellytyksellä, että markkinoilla tällä välin tapahtuneet muutokset eivät vaadi uutta analyysia, ja sanotun rajoittamatta mahdollisuutta toteuttaa väliaikaisia toimenpiteitä. Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi täytettävä markkinoiden analysointiin liittyvät velvollisuutensa ja ilmoitettava vastaavasta toimenpide-ehdotuksesta vähintään joka viides vuosi. Näin varmistetaan, että sovellettavassa asetuksessa otetaan huomioon markkinoiden kilpailutilanne. Tästä syystä uuden viisivuotisen markkinasyklin aloittajana pidetään ainoastaan ilmoitusta, johon sisältyy uusi arvio markkinoiden ja huomattavan markkinavoiman määrittelystä.
- (202) Erityisvelvoitteen asettaminen yritykselle, jolla katsotaan olevan huomattava markkinavoima, ei edellytä ylimääräistä markkina-analyysia, vaan pikemminkin perustelun, jolla osoitetaan, että velvollisuus on asianmukainen ja oikeassa suhteessa todetun ongelman luonteeseen kyseisillä markkinoilla ja niihin liittyvillä vähittäismarkkinoilla.
- (203) Arvioidessaan asetettavien velvoitteiden ja ehtojen oikeasuhteisuutta kansallisten sääntelyviranomaisten olisi otettava huomioon jäsenvaltioiden eri alueilla vallitsevat vaihtelevat kilpailuolosuhteet ja erityisesti toteutetun maantieteellisen kartoituksen tulokset.
- (204) Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi voitava ottaa huomioon markkinoiden uusien kehityssuuntien vaikutus kilpailuedellytyksiin tarkistaessaan markkina-analyysin aikana sellaisten yritysten velvoitteita, joilla katsotaan olevan huomattava markkinavoima. Läpinäkyvyyttä, syrjimättömyyttä, kirjanpidon erillisyyttä, hintavalvontaa ja kustannuslaskentaa voitaisiin pitää täydennyksinä määrättyihin unionin yhdenmukaistettuihin käyttöoikeustuotteisiin. Jos yritykset velvoitetaan ottamaan huomioon verkkoelementteihin ja liitännäistoimintojen käyttöoikeutta ja käyttöä koskevat kohtuulliset pyynnöt, tällaiset pyynnöt olisi voitava hylätä ainoastaan objektiivisten perusteiden kuten teknisen toteutettavuuden tai verkon turvallisuuden säilyttämisen tarpeen nojalla. Jos käyttöoikeus evätään, vahinkoa kärsineen osapuolen olisi voitava panna vireille riitojenratkaisumenettely tämän asetuksen mukaisesti. Käyttöoikeusvelvollisuuksien alaista yritystä ei voida vaatia tarjoamaan sellaisia käyttöoikeustyyppisiä, joiden tarjoaminen ei ole sen määräysvallassa. Kansallisten sääntelyviranomaisten määräys käyttöoikeuden pakollisesta myöntämisestä, mikä lisää kilpailua lyhyellä aikavälillä, ei saisi vähentää kilpailijoiden halukkuutta investoida vaihtoehtoihin järjestelmiin, mikä varmistaa kestävämmän kilpailun tai paremman suoritustason ja paremman hyödyn loppukäyttäjälle pitkällä aikavälillä. Kansalliset sääntelyviranomaiset voisivat, vähiten häiriötä aiheuttavaa sääntelykeinoa valitessaan ja suhteellisuusperiaatteen mukaisesti, esimerkiksi päättää tarkastella uudelleen velvoitteita, joita on asetettu yrityksille, joilla on katsottu olevan huomattava markkinavoima, ja muuttaa aiempia päätöksiä, myös peruuttamalla velvoitteita taikka asettamalla tai jättämällä asettamatta uusia käyttöoikeusvelvoitteita, jos tämä on käyttäjien ja kestävän palvelua koskevan kilpailun etujen mukaista. Käyttöoikeusvelvoitetta koskevat tekniset yksityiskohdat voivat vaikuttaa merkittävästi mahdollisuuksiin toisintaa käyttöoikeuden tarjoajan palveluja ja kilpailla vähittäistasolla, ja tämän vuoksi kansallisten sääntelyviranomaisten olisi voitava asettaa palvelun tarjoajalle tai käyttöoikeusvelvollisuudesta hyötyville teknisiä ja toiminnallisia ehtoja unionin oikeuden mukaisesti. Erityisesti teknisiä standardeja koskevien määräysten olisi oltava direktiivin (EU) 2015/1535 mukaisia. Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi uusien tai parannettujen infrastruktuurien käyttöoikeuteen

liittyviä velvoitteita asettaessaan varmistettava, että käyttöoikeuden ehdot heijastavat investointipäätöksen taustalla olevia olosuhteita, ottaen huomioon muun muassa käyttöönottokustannukset, uusien tuotteiden ja palvelujen odotettu käyttöönottovauhti ja odotettu vähittäishintojen taso. Jotta investoijille voidaan tarjota suunnitteluvarmuutta, kansallisten sääntelyviranomaisten olisi voitava tarvittaessa asettaa ehdot, joilla ei kuitenkaan saisi olla syrjivää vaikutusta. Kaikissa käyttöoikeuden ehdoissa olisi otettava huomioon tarve turvata todellinen kilpailu palvelujen tarjoamisessa kuluttajille ja elinkeinonharjoittajille.

- (205) Velvollisuutta antaa käyttöoikeus verkkorakenteisiin voidaan perustella kilpailun tehostamiskeinona, mutta kansallisten sääntelyviranomaisten on tasapainotettava perusrakenteiden omistajan oikeudet hyödyntää niitä omaksi edukseen ja muiden palvelujen tarjoajien oikeudet käyttää järjestelmiä, jotka ovat olennaisia palvelujen tarjonnassa. Velvollisuutta antaa käyttöoikeus verkkorakenteisiin voidaan perustella kilpailun tehostamiskeinona, mutta kansallisten sääntelyviranomaisten on tasapainotettava perusrakenteiden omistajan oikeudet hyödyntää niitä omaksi edukseen ja muiden palvelujen tarjoajien oikeudet käyttää järjestelmiä, jotka ovat olennaisia kilpailevien palvelujen tarjonnassa. Hintavalvonta voi olla tarpeen, jos markkina-analyysi paljastaa kilpailun olevan määrätyillä markkinoilla riittämätöntä. Erityisesti yritysten, joilla katsotaan olevan huomattava markkinavoima, olisi vältettävä hintapainostusta, jossa niiden vähittäishintojen ja samanlaisia vähittäispalveluja tarjoavilta kilpailijoilta veloittavien yhteenliittämisen tai käyttöoikeuksien hintojen ero ei ole riittävä varmistamaan kestävää kilpailua. Kun kansallinen sääntelyviranomainen selvittää tässä asetuksessa säädetyn palvelun toteuttamisesta aiheutuneita kustannuksia, on aiheellista sallia kohtuullinen tuotto operaattoreiden, joilla on huomattava markkinavoima, sijoittamalle pääomalle asianmukaiset työvoima- ja rakennuskustannukset mukaan lukien, jolloin pääoma mukautetaan tarvittaessa varoista ja toiminnan tehokkuudesta tehdyn ajantasaisen arvion mukaisesti. Kustannusvastaavuuden arviointimenetelmän olisi oltava asianmukainen olosuhteisiin nähden, ja siinä olisi otettava huomioon tarve edistää tehokkuutta, kestävää kilpailua ja gigabittiverkkojen käyttöönottoa ja huomioitava myös gigabittiyhteydet. Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi voitava päättää pitää voimassa säännellyt tukkutason käyttöoikeushinnat seuraavan sukupolven verkoille tai olla asettamatta niitä, jos käytössä on riittävät kilpailua edistävät toimenpiteet. Tarkemmin sanottuna, jotta hinnat eivät kohoaisi kohtuuttomiksi markkinoilla, joilla on yrityksiä, joilla katsotaan olevan huomattava markkinavoima, hinnoittelun joustoon olisi liitettävä ylimääräisiä turvatoimia kilpailun ja loppukäyttäjien etujen turvaamiseksi. Tällaisia voivat olla esimerkiksi tiukat syrjimättömyysvelvollisuudet, toimenpiteet tuotantoketjun loppupään tuotteiden teknisen ja taloudellisen toisinnettavuuden varmistamiseksi sekä osoitettavissa oleva vähittäishintaan kohdistuva rajoitus, joka johtuu infrastruktuurikilpailusta tai muiden säänneltyjen käyttöoikeustuotteiden aiheuttamasta hinta-ankkurista taikka molemmista. Nämä kilpailun turvatoimet eivät estä kansallisia sääntelyviranomaisia yksilöimästä muita olosuhteita, joissa voisi olla aiheellista olla asettamatta säänneltyjä käyttöoikeushintoja tietyille tukkutason hyödykkeille, jos esimerkiksi loppukäyttäjien kysynnän korkean hintajouston vuoksi yrityksen, jolla katsotaan olevan huomattava markkinavoima, ei kannata veloittaa selvästi kilpailutason ylittäviä hintoja tai jos alhainen väestötiheys heikentää kannustimia kehittää gigabittiverkkoja ja kansallinen sääntelyviranomainen toteaa, että tosiasiallinen ja syrjimätön käyttöoikeus voidaan varmistaa asetettujen velvollisuuksien avulla.

- (206) Rakennustekninen omaisuus, johon voidaan asentaa sähköisiä viestintäverkkoja, on ratkaisevassa asemassa uusien verkkojen yleistymisen kannalta, koska sen uudelleen rakentaminen on kallista, ja jo olemassa olevan omaisuuden uudelleenkäytöstä on saatavissa huomattavia säästöjä. Sen vuoksi asetuksessa (EU) 2024/1309 säädettyjen fyysistä infrastruktuuria koskevien sääntöjen lisäksi tarvitaan erityinen korjaustoimi sellaisia tilanteita varten, joissa rakennusteknisen omaisuuden omistaa yritys, jolla katsotaan olevan huomattava markkinavoima. Jos rakennustekninen omaisuus on olemassa ja sitä voidaan käyttää uudelleen, sen tosiasiallisen käyttöoikeuden saamisella on hyvin positiivinen vaikutus kilpailevan infrastruktuurin käyttöön saamiseen, ja sen vuoksi on tarpeen varmistaa, että tällaisen omaisuuden käyttöoikeutta voidaan käyttää tuotantoketjun loppupään markkinoiden kilpailu- ja käyttöönottodynamiikkaa parantavana itsenäisenä korjaavana toimenä, jota on syytä harkita ennen kuin arvioidaan tarvetta ottaa käyttöön mahdollisia muita korjaustoimia, eikä ainoastaan liitännäisenä korjaavana toimenä muille tukkutason tuotteille tai palveluille tai korjaavana toimenä, joka koskisi ainoastaan yrityksiä, jotka hyödyntävät itse tällaisia muita tukkutason tuotteita tai palveluita. Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi määritettävä, mikä on uudelleen käytettävissä olevan aikaisemman rakennusteknisen omaisuuden arvo, käyttäen sääntelypoliittista kirjanpitoarvoa, josta on vähennetty laskenta-ajankohtaan mennessä kertyneet poistot ja joka on korjattu asianmukaisella hintaindeksillä, kuten vähittäishintaindeksillä, ja ottamatta huomioon omaisuutta, jonka kirjanpitoarvo on kokonaan poistettu vähintään 40 vuoden aikana mutta joka on edelleen käytössä. Kun myös gigabitti-infrastruktuurien käyttöönotosta kerättyjen tietojen perusteella vaikuttaa siltä, että fyysisen infrastruktuurin käyttöoikeus on ratkaiseva edellytys käyttöön otetuille verkoille ja näin ollen tuotantoketjun loppupään markkinoille, fyysisen infrastruktuurin erillisten markkinoiden määrittämistä voidaan harkita. Tällä voitaisiin myös lisätä pitkän aikavälin sääntelyn ennustettavuutta.
- (207) Sisämarkkinoiden toteutumisen edistämiseksi digitaalisten verkkojen ja palvelujen alalla käyttöoikeustuotteita olisi tärkeää yhdenmukaistaa entistä enemmän mahdollisuuksien mukaan. Sen vuoksi tässä asetuksessa olisi säädettävä vaatimuksista, joiden mukaan tukkutason käyttöoikeustuotetta voitaisiin pitää eurooppalaisena yhdenmukaistettuna tukkutason käyttöoikeustuotteena ja jotka kaikkien jäsenvaltioiden kansalliset sääntelyviranomaiset voisivat asettaa. Yhdenmukaistettuihin käyttöoikeustuotteisiin voivat kuulua kuitu kotiin -eriyttäminen ja virtuaalinen tilaajayhteys, koska nämä ovat massamarkkinoiden asiakkaita palvelevilla tukkumarkkinoilla tyypillisesti käyttöön otettavia tuotteita. Muita tällaisia yhdenmukaistettuja tuotteita voisivat olla kiinteät Ethernet-yhteydet ja tarvittaessa yritysasiakkaita palvelevien markkinoiden palvelujen laatua koskevat muuttujat.
- (208) Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi näin ollen arvioitava, olisiko tarkoituksenmukaista ja oikeasuhteista poistaa yrityksille, joilla on huomattava markkinavoima, aiemmin asetetut velvoitteet tarjota tukkutason pääsy gigabittiverkkoihin ja korvata ne velvoitteella tarjota yhdenmukaistettu eurooppalainen käyttöoikeustuote.
- (209) Markkinoiden ja teknologian jatkuva kehitys huomioon ottaen komissiolle olisi annettava valta hyväksyä täytäntöönpanosäädöksiä, joilla määritellään eurooppalaiset käyttöoikeustuotteet tarpeen mukaan.
- (210) Jos kansallinen sääntelyviranomainen toteaa, että yhdenmukaistettu eurooppalainen käyttöoikeustuote olisi tarkoituksenmukainen ja oikeasuhteinen, sen olisi asetettava tätä käyttöoikeustuotetta koskeva velvoite kyseiselle yritykselle, jolla on huomattava

markkinavoima. Yhdenmukaistettujen eurooppalaisten käyttöoikeustuotteiden määrääminen olisi asetettava etusijalle muiden oikeussuojakeinojen määräämiseen nähden. Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi asetettava erityisten verkkoelementtien ja liitännäistoimintojen käyttöoikeuksia ja käyttöä koskevia velvollisuuksia vain, jos yhdenmukaistettu eurooppalainen käyttöoikeustuote ei riittäisi ratkaisemaan kilpailuongelmia tietyillä markkinoilla.

- (211) Yritysten, joilla katsotaan olevan huomattava markkinavoima, omistamien uusien kaapeli-infrastruktuurien käyttöoikeuden hinta gigabittiverkkoja käyttönottaville vaihtoehtoisille operaattoreille voisi vaikuttaa huomattavan markkinavoiman operaattoreiden kannustimiin rakentaa uutta kaapeli-infrastruktuuria, jonka kapasiteetti riittää vaihtoehtoisten verkkojen isännöintiin. Uuden kaapeli-infrastruktuurin käyttöoikeushinnoittelun olisi vastattava vallitsevia markkinaolosuhteita, ja sen olisi perustuttava huomattavan markkinavoiman operaattorille aiheutuviin todellisiin kokonaiskustannuksiin, kunhan tällaisen infrastruktuurin käyttöehdoissa varmistetaan tiukka syrjimättömyys. Tällainen lähestymistapa tarjoaisi oikeanlaisia kannustimia investoida uuteen kaapeli-infrastruktuuriin. Markkinaolosuhteista riippuen merkittävän uuden kaapeli-infrastruktuurin rakentaminen voi lisäksi merkitä huomattavan markkinavoiman operaattorille riski-investointiprofiilia, joka on korkeampi kuin vanhan kaapeli-infrastruktuurin uudelleenkäyttöön liittyvä riskiprofiili. Tähän riskiprofiiliin sisältyisivät aiheutuneisiin kustannuksiin ja odotettuihin tuloihin liittyvät riskit, jotka kansallisten sääntelyviranomaisten olisi arvioitava. Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi kuitenkin periaatteessa pidättäydyttävä määräämistä säänneltyjä hintoja, jos käyttöoikeuden vastaavuutta koskeva velvoite (panosten tai tuotoksen vastaavuus) on pantu tehokkaasti täytäntöön, käytössä on osoitettavissa oleva vähittäismarkkinahintaan kohdistuva rajoitus ja tuotantoketjun loppupään tuotteet ovat taloudellisesti toisinnettavissa. Tällaisten velvoitteiden olisi koostuttava esimerkiksi teknisistä ja taloudellisista toisinnettavuustesteistä sekä seurantamekanismeista. Vähittäismarkkinoiden hintarajoitus voisi johtua infrastruktuurikilpailusta, vaihtoehtoisten palveluntarjoajien selkeistä sitoumuksista ottaa käyttöön gigabittiverkkoja alueilla, joilla maantieteellisten kartoitusten mukaan ei ole riittävästi palveluja, ja säännellyistä ankkurituotteista, joihin sovelletaan kustannuslähtöisyyttä. Jos kansallinen sääntelyviranomainen asettaa velvollisuuksia, jotka koskevat kustannuslaskentajärjestelmän käyttöä hintavalvonnan tueksi, sen olisi itse voitava toteuttaa vuosittainen arviointi varmistaakseen kyseisen kustannuslaskentajärjestelmän noudattamisen, jos sillä on siihen tarvittava pätevä henkilöstö, tai pyytää toista pätevää, kyseisestä yrityksestä riippumatonta toimijaa toteuttamaan tällainen arviointi. Unionin veloitusjärjestelmä tukkutasen puheliikenteen terminoinnissa perustuu ”soittajan verkko maksaa”-malliin. Kysynnän ja tarjonnan korvattavuuden analyysi osoittaa, että nykyisin tai lähitulevaisuudessa ei ole tukkutasolla korvikkeita, jotka rajoittaisivat terminointimaksujen asettamista tietyssä verkossa. Kun otetaan huomioon kohdeverkkomarkkinoiden luonne kaksisuuntaisena yhteenliittämistilanteena, mahdollisen kilpailuongelman muodostavat myös operaattorien väliset ristikkäissubventiot. Nämä potentiaaliset kilpailuongelmat ovat yhteisiä kiinteän verkon ja matkaviestintäverkon laskevan puheliikenteen markkinoille. Näistä syistä, ja kun otetaan huomioon kohdeverkon operaattorin mahdollisuus ja halukkuus nostaa hintoja huomattavasti yli kustannustason, voidaan kustannussuuntautuneisuusvaatimusta pitää toimivimpana keinona puuttua ongelmaan keskipitkällä aikavälillä. Tuleva markkinakehitys voi muuttaa näiden markkinoiden dynamiikkaa siinä määrin, ettei sääntelyä enää tarvittaisi.

- (212) Tukkutason puheliikenteen terminointiin liittyvien kilpailuongelmien koko unionin tason johdonmukaisesta käsittelystä aiheutuvan sääntelyrasitteen keventämiseksi komission olisi edelleen vahvistettava delegoidulla säädöksellä unionin laajuisesti sovellettava puheliikenteen terminointimaksun yhtenäinen enimmäismäärä matkaviestinpalveluille ja puheliikenteen terminointimaksun yhtenäinen enimmäismäärä kiinteän verkon palveluille. Puheliikenteen terminointimaksujen määrittämiselle olisi vahvistettava yksityiskohtaiset perusteet ja muuttujat. Terminointimaksut ovat laskeneet unionissa jatkuvasti, ja niiden odotetaan vielä laskevan.
- (213) Markkinoiden, yhteiskunnan ja teknologian kehittymisen, mukaan lukien teknisten standardien kehityksen, huomioon ottamiseksi, verkkojen ja palvelujen turvallisuuteen kohdistuvien riskien hallitsemiseksi ja sen turvaamiseksi, että hätäpalvelut ovat tosiasiallisesti käytettävissä hätäviestien välityksellä, komissiolle olisi annettava valta hyväksyä SEUT 290 artiklan mukaisesti delegoituja säädöksiä, jotka koskevat yhden yhtenäisen unioninlaajuisen terminointimaksun asettamista kiinteän verkon ja matkaviestinnän markkinoille, petosten torjuntatoimia, unionin hätäviestintään liittyvien toimenpiteiden hyväksymistä ja tämän asetuksen liitteiden mukauttamista teknologisen ja sosiaalisen kehityksen tai markkinakysynnän muutosten huomioon ottamiseksi. On erityisen tärkeää, että komissio asiaa valmistellessaan toteuttaa asianmukaiset kuulemiset, myös asiantuntijatasolla, ja että ne toteutetaan paremmasta lainsäädännöstä 13 päivänä huhtikuuta 2016 tehdyssä toimielinten välisessä sopimuksessa⁵¹ vahvistettujen periaatteiden mukaisesti. Jotta voitaisiin erityisesti varmistaa tasavertainen osallistuminen delegoitujen säädösten valmisteluun, Euroopan parlamentille ja neuvostolle toimitetaan kaikki asiakirjat samaan aikaan kuin jäsenvaltioiden asiantuntijoille, ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asiantuntijoilla on järjestelmällisesti oikeus osallistua komission asiantuntijaryhmien kokouksiin, joissa valmistellaan delegoituja säädöksiä.
- (214) Nykyisin joillakin markkinoilla on jo mahdollista, että yritykset, joilla katsotaan olevan huomattava markkinavoima, voivat tarjota markkina-analyysin osana sitoumuksia, joilla pyritään puuttumaan kansallisen sääntelyviranomaisen yksilöimiin kilpailuongelmiin ja jotka kansallinen sääntelyviranomainen ottaa sitten huomioon päättäessään asianmukaisista sääntelyvelvoitteista. Tällaisia korjaavia toimia voivat olla myös paikallisliityntäverkko-omaisuuden tai sen huomattavan osan siirtäminen erilliselle oikeushenkilölle, jolla on eri omistaja, tai erillisen liiketoimintayksikön perustaminen. Kaikki markkinoiden uudet kehityssuuntaukset olisi otettava huomioon päätettäessä aiheellisimmista korjaavista toimista, joilla voidaan varmistaa tehokkuus pitkällä aikavälillä. Tarjottujen sitoumusten luonne ei kuitenkaan sinällään rajoita kansalliselle sääntelyviranomaiselle myönnettyä harkintavaltaa määrätä korjaavia toimia yrityksille, joilla katsotaan olevan huomattava markkinavoima, sanotun kuitenkin rajoittamatta ainoastaan tukku-markkinoilla toimiviin yrityksiin sovellettavaan sääntelykohteluun liittyviä määräyksiä. Läpinäkyvyyden lisäämiseksi ja oikeusvarmuuden takaamiseksi kaikkialla unionissa tässä asetuksessa olisi vahvistettava menettely, jolla yritykset tarjoavat sitoumuksia ja kansalliset sääntelyviranomaiset arvioivat niitä ottaen huomioon markkinatoimijoiden näkemykset markkinatestin avulla, ja jolla niistä tehdään tarvittaessa sitoumuksen antaneita yrityksiä sitovia ja kansallisen sääntelyviranomaisen kannalta täytöntöönpanokelpoisia. Ellei kansallinen sääntelyviranomainen ole tehnyt

⁵¹ EUVL L 123, 12.5.2016, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinst/2016/512/oj.

sitoumuksia sitoviksi ja päättänyt olla asettamatta velvollisuuksia, tämä menettely ei rajoita markkina-analyysimenettelyn soveltamista eikä velvoitetta toteuttaa tarkoituksenmukaisia ja oikeasuhteisia toimia todettujen markkinoiden toimintapuutteiden korjaamiseksi.

- (215) Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi voitava tehdä sitoumuksista sitovia kokonaan tai osittain tietyksi ajanjaksoksi, joka ei saisi ylittää ajanjaksoa, jolle niitä tarjotaan, tehtyään markkinatestin sidosryhmien julkisen kuulemisen avulla. Jos sitoumukset on määrätty sitoviksi, kansallisen sääntelyviranomaisen olisi tarkasteltava markkina-analyysissään tämän päätöksen vaikutuksia ja otettava ne huomioon valittaessa soveltuvimpia sääntelytoimenpiteitä. Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi arvioitava kestävyysennakoivasta näkökulmasta tehtyjä sitoumuksia, erityisesti valitessaan ajanjaksoa, jolle niistä tehdään sitovia, sekä otettava huomioon tarve markkinaolosuhteiden vakauden ja ennakoitavuuden varmistamiselle. Vertikaalisesti integroituneen yrityksen, jolla katsotaan olevan huomattava markkinavoima yhdellä tai useammalla merkityksellisistä markkinoista, vapaaehtoiseen eriyttämiseen liittyvät sitovat sitoumukset voivat lisätä ennakoitavuutta ja läpinäkyvyyttä viitoittamalla suunnitellun eriyttämisprosessin yrityksille, joilla katsotaan olevan huomattava markkinavoima. Jotta kansallisia sääntelyviranomaisia voidaan tukea osapuolten sääntöjen noudattamisen valvonnassa, sitoumuksiin saatetaan sisällyttää valvonnasta vastaavan toimitsijan nimittäminen ja sitoumuksen tehneen operaattorin velvollisuus raportoida säännöllisesti sitoumusten toteuttamisesta. Kansallisen sääntelyviranomaisen olisi hyväksyttävä sekä toimitsija että tälle osoitettava tehtävänanto.
- (216) Verkon omistajista, joiden liiketoimintamalli rajoittuu tukkutason palvelujen tarjoamiseen toisille, voi olla hyötyä sellaisten menestyksekkäiden tukkumarkkinoiden luomisessa, joilla on positiivinen vaikutus ketjun loppupään kilpailuun vähittäismarkkinoilla. Lisäksi niiden liiketoimintamalli voi houkuttaa sijoittajia investoimaan vakaampaan infrastruktuuriin, joka voi mahdollistaa pidemmällä aikavälillä gigabittiverkkojen käyttöönoton, vaikka tämä malli onkin vähemmän houkuttava lyhyen aikavälin sijoittajille. Ainoastaan tukkumarkkinoilla toimiva yritys ei kuitenkaan välttämättä tarkoita tosiasiallisesti kilpailullisempia vähittäismarkkinoita, ja ainoastaan tukkumarkkinoilla toimivilla yrityksillä, joilla voidaan katsoa olevan huomattava markkinavoima tietyillä tuotemarkkinoilla ja maantieteellisillä markkinoilla. Ainoastaan tukkutoimintaan keskittyvää liiketoimintamallia noudattavien yritysten toiminnasta aiheutuva tietty kilpailuriski voi olla pienempi kuin vertikaalisesti integroituneiden yritysten tapauksessa, edellyttäen, että ainoastaan tukkutoiminnan harjoittamisen malli on aito, eikä ole olemassa kannustimia syrjintään tuotantoketjun loppupään palveluntarjoajien välillä. Sääntelytoimien olisi sen vuoksi oltava samassa suhteessa lievempiä, mutta niissä olisi säilytettävä erityisesti mahdollisuus ottaa käyttöön oikeudenmukaiseen ja kohtuulliseen hinnoitteluun liittyviä velvoitteita. Toisaalta kansallisten sääntelyelinten olisi voitava toteuttaa toimia, jos ilmenee loppukäyttäjille haitallisia kilpailuongelmia. Tämä olisi erityisen tärkeää niillä alueilla, joilla ainoastaan tukkumarkkinoilla toimiva yritys voi jäädä gigabittiverkon ainoaksi tarjoajaksi kupariverkkojen sulkemisprosessin päätyttyä. Tukkumarkkinoilla toimiva yritys, joka tarjoaa vähittäispalveluja ainoastaan pieniä ja keskisuuria yrityksiä suuremmille yrityskäyttäjille, olisi katsottava ainoastaan tukkumarkkinoilla toimivaksi yritykseksi.
- (217) Unionin mekanismi, jonka avulla komissio voi vaatia kansallisia sääntelyviranomaisia perumaan markkinoiden määrittelyä ja huomattavan markkinavoiman omaavien

yri­tysten mää­rit­tä­mistä varten suun­nit­el­tuja toi­mia, on yhden­mu­ka­is­ta­nut huomattavasti lähestymistä niiden olosuhteiden määrittämiseen, joissa voidaan soveltaa ennakkosääntelyä, ja niiden, joissa yritykset ovat tällaisen sääntelyn kohteena. Direktiivin (EU) 2018/1972 32 ja 33 artiklan menettelyistä saadut kokemukset ovat osoittaneet, että epä­joh­don­mu­kai­suudet kansallisten sääntelyviranomaisten tavoissa soveltaa korjaavia toimia samankaltaisissa markkinaolosuhteissa heikentävät sähköisen viestinnän sisämarkkinoita. Sen vuoksi on edelleen tarpeen antaa komissiolle ja BERECille toimivalta varmistaa omilla vastualueillaan, että korjaavia toimia sovelletaan entistä johdonmukaisemmin kansallisten sääntelyviranomaisten esittämiin toimenpide-ehdotuksiin. Komission olisi edelleen voitava vaatia kansallista sääntelyviranomaista perumaan toimenpide-ehdotuksensa, kun toimenpide-ehdotuksessa on kyse velvollisuuksien laajentamisesta ensimmäisen keskittimen tai jakelupisteen ulkopuolelle yrityksiin riippumatta siitä, katsotaanko niillä olevan huomattava markkinavoima, kun se on tarpeen toisintamiseen liittyviin suuriin ja pysyväisluonteisiin taloudellisiin tai fyysisiin esteisiin vastaamiseksi, tai gigabittiverkon elementtien sääntelykohtelusta. Kansallisten sääntelyviranomaisten markkina-analyysiä koskevan asiantuntemuksen hyödyntämiseksi komission olisi kuultava BERECiä ennen päätöstensä tekemistä tai suositustensa antamista.

- (218) Komission olisi edelleen noudatettava toimenpide-ehdotuksien arvioinnissa selkeää määräaika, jotta voidaan varmistaa huolellinen mutta nopea arviointi. Markkinakatsauksien ja korjaavien toimien arvioinneille ei kuitenkaan ole enää perusteltua säätää eri määräaikoja. Yksi määräaika molemmille arvioinneille parantaisi johdonmukaisuutta ja edistäisi yksinkertaistetun ja tehokkaamman sääntelykehyksen luomista.
- (219) Unionin mekanismeja sähköisen viestinnän sisämarkkinoiden vakiinnuttamiseksi olisi sovellettava entistä läpinäkyvämmiin, jotta kansalaiset ja sidosryhmät voivat hyötyä siitä ja jotta asianomaiset osapuolet voisivat esittää näkemyksensä, myös velvoittamalla kansalliset sääntelyviranomaiset julkaisemaan toimenpide-ehdotukset samaan aikaan kuin ne ilmoitetaan komissiolle, BERECille ja muiden jäsenvaltioiden kansallisille sääntelyviranomaisille. Tällaiset toimenpide-ehdotukset olisi perusteltava, ja niihin olisi sisällyttävä yksityiskohtainen markkina-analyysi.
- (220) Asianomaisten osapuolten kansallinen kuuleminen olisi suoritettava ennen kuulemista unionin tasolla sähköisen viestinnän sisämarkkinoiden vakiinnuttamiseksi ja korjaavien toimien johdonmukaiseksi soveltamiseksi käytettävän menettelyn mukaisesti, jotta kuulemisessa unionin tasolla voitaisiin ottaa huomioon asianomaisten osapuolten näkemykset. Tällöin toista kuulemista unionin tasolla ei tarvittaisi, jos kansallisen kuulemisen tulokset saavat aikaan suunnitellun toimenpiteen muuttamisen.
- (221) Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi toimittava keskenään sekä yhteistyössä BERECin ja komission kanssa läpinäkyvästi, jotta tämän asetuksen yhdenmukainen soveltaminen kaikissa jäsenvaltioissa voidaan varmistaa.
- (222) Kansallisten sääntelyviranomaisten harkintavalta on tarpeen sovittaa yhteen yhdenmukaisten sääntelykäytäntöjen kehittämisen ja sääntelyjärjestelmän yhdenmukaisen soveltamisen kanssa, jotta sisämarkkinoiden kehittämistä ja toteuttamista voitaisiin edistää tehokkaasti. Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi sen vuoksi tuettava komission ja BERECin asiaankuuluvia sisämarkkinatoimia.
- (223) Toimenpiteet, jotka voivat vahingoittaa jäsenvaltioiden välistä kauppaa, ovat toimenpiteitä, joilla voi olla suoraa tai epäsuoraa, tosiasiallista tai mahdollista vaikutusta jäsenvaltioiden välisen kaupan muotoihin niin, että ne saattavat muodostaa

esteitä sisämarkkinoille. Ne käsittävät sellaiset toimenpiteet, joilla on merkittävä vaikutus yrityksiin tai käyttäjiin muissa jäsenvaltioissa. Näitä ovat esimerkiksi seuraavat: toimenpiteet, jotka vaikuttavat kuluttajahintoihin muissa jäsenvaltioissa, toimenpiteet, jotka vaikuttavat toiseen jäsenvaltioon sijoittautuneen yrityksen kykyyn tarjota sähköistä viestintäpalvelua, ja erityisesti toimenpiteet, jotka vaikuttavat mahdollisuuden tarjota valtioiden rajat ylittäviä palveluja sekä toimenpiteet, jotka vaikuttavat markkinoiden rakenteeseen ja markkinoille pääsyyn heijastuen siten muissa jäsenvaltioissa toimiviin yrityksiin. Tällaisten toimenpiteiden ehkäiseminen on äärimmäisen tärkeää, koska tällä asetuksella pyritään asteittain luomaan sähköisen viestinnän ja digitaalisten verkkojen sisämarkkinat.

- (224) Kun komissio on tehnyt päätöksen, jolla kansallista sääntelyviranomaista vaaditaan perumaan suunniteltu toimenpide, kansallisen sääntelyviranomaisen olisi peruttava suunnittelemansa toimenpide tai toimitettava komissiolle muutettu toimenpide-ehdotus. Komissiolle toimitettavalle kansallisen sääntelyviranomaisen muutettua toimenpide-ehdotusta koskevalle ilmoitukselle olisi vahvistettava määräaika, jotta markkinatoimijat saavat markkinakatsauksen kestosta tiedon ja jotta oikeusvarmuutta voidaan lisätä.
- (225) On olennaisen tärkeää, että kansallisille sääntelyviranomaisille annetaan riittävästi aikaa tehdä perusteellisia markkina-analyyskejä tai -katsauksia, mutta niiden olisi myös voitava puuttua nopeasti kiireellisiä toimenpiteitä vaativiin tilanteisiin.
- (226) Tämän vuoksi markkinakatsauksien yleiseen aikatauluun olisi vahvistettava poikkeus, jotta kansallisilla sääntelyviranomaisilla olisi mahdollisuus hyväksyä väliaikaisia toimenpiteitä. Näitä väliaikaisia toimenpiteitä olisi sovellettava vain rajoitetun ajan, eikä niitä saisi käyttää useammin kuin kerran saman ongelman ratkaisemiseen.
- (227) Kun otetaan huomioon unionin tason kuulemismekanismin lyhyet määräajat, komissiolle olisi siirrettävä toimivalta hyväksyä suosituksia tai suuntaviivoja niiden menettelyjen yksinkertaistamiseksi, joilla vaihdetaan tietoja komission ja kansallisten sääntelyviranomaisten välillä esimerkiksi tapauksissa, jotka koskevat vakaita markkinoita tai vähäisiä muutoksia aiemmin ilmoitettuihin toimenpiteisiin. Komissiolle olisi myös siirrettävä toimivalta ottaa käyttöön ilmoitusta koskeva vapautus menettelyjen yksinkertaistamiseksi tietyissä tapauksissa. Lisäksi komission olisi voitava hyväksyä mahdollisimman pian ja BERECin lausunto huomioon ottaen suosituksia merkityksellisten tuote- ja palvelumarkkinoiden yksilöinnistä, sisämarkkinoiden vakiinnuttamismenettelyn mukaisista ilmoituksista ja sääntelykehyksen säännösten yhdenmukaistetusta soveltamisesta.
- (228) Kilpailun ja valinnanvaran lisääntyminen viestintäpalvelujen alalla on vähitellen pienentänyt yleispalvelun soveltamisalaa. Puhelinluetteloiden tai yleisöpuhelimien kaltaiset elementit ovat asteittain poistuneet yleispalvelun soveltamisalasta. Tämän vuoksi yleispalvelun käsitteen olisi kehityttävä edelleen rinnan tekniikan ja markkinoiden kehittymisen sekä käyttäjien taholta tulevan kysynnän muutosten kanssa.
- (229) Yleispalvelu olisi säilyttävänä turvaverkkona, jolla varmistetaan vähintään tiettyjen vähimmäispalvelujen saatavuus kaikille käyttäjille ja kohtuulliseen hintaan kuluttajille, jos tällaisen käyttöoikeuden puuttumisesta seuraava sosiaalisen syrjäytymisen riski estäisi kansalaisilta täysimittaisen sosiaalisen ja taloudellisen osallistumisen yhteiskuntaelämään.

- (230) Yleispalvelua koskeva perusvaatimus on sen varmistaminen, että kaikilla kuluttajilla on saatavillaan kohtuuhintaiset riittävät internetyhteys- ja ääniviestintäpalvelut tietyssä sijaintipaikassa. Jos saatavuus on rajoitettua tietyillä alueilla, jäsenvaltiot voivat myös harkita kohtuuhintaisten ja riittävien internetyhteys- ja ääniviestintäpalvelujen takaamista muualla kuin tietyssä sijaintipaikassa, jos ne katsovat, että tämä on tarpeen kuluttajien täysimittaisen sosiaalisen ja taloudellisen yhteiskuntaan osallistumisen kannalta. Erityistä huomiota olisi kiinnitettävä siihen, että vammaisilla kuluttajilla on vastaavat mahdollisuudet käyttää palveluja tietyssä sijaintipaikassa. Teknisiä keinoja, joilla tarjotaan riittäviä internetyhteys- ja ääniviestintäpalveluja tietyssä sijaintipaikassa, ei olisi rajoitettava, vaan tarjonnan pitäisi olla mahdollista johtimien tai langattoman tekniikan avulla teknologianeutraalilla tavalla; mitään rajoituksia ei olisi myöskään oltava sen suhteen, mitkä yritykset tarjoavat yleispalveluvelvoitteisiin sisältyviä palveluja kokonaan tai osittain.
- (231) Yksittäisen käyttäjän yhteyden nopeus riippuu monista tekijöistä, muun muassa yhteydentarjoajan tai -tarjoajien internetkytkettävyydestä sekä sovelluksesta, jossa yhteyttä käytetään. Jäsenvaltioiden on, ottaen huomioon BERECin suuntaviivat, määriteltävä riittävä internetyhteys huomioiden vähimmäiskaistanleveyden, joka on kuluttajien enemmistön käytössä jäsenvaltion alueella. Näin mahdollistetaan riittävä sosiaalinen osallisuus ja osallistuminen digitaaliseen talouteen ja yhteiskuntaan tällä alueella. Riittävällä internetyhteyspalvelulla olisi oltava riittävä kaistanleveys vähintään sellaisen peruspalvelujen käyttöoikeuden ja käytön tukemiseksi, jotka vastaavat useimpien kuluttajien käyttämiä palveluja. Johdonmukaisen soveltamisen edistämiseksi jäsenvaltioissa BERECin suuntaviivoissa olisi näin ollen otettava huomioon kehitys internetin käytössä, jotta voidaan yksilöidä ne verkkopalvelut, joita suurin osa kuluttajista käyttää kaikkialla unionissa ja joita sosiaalinen ja taloudellinen osallistuminen yhteiskuntaan edellyttää. BERECin olisi otettava huomioon kansallisten sääntelyviranomaisten vuosittain keräämät tiedot riittävien internetyhteyspalvelujen ja ääniviestintäpalvelujen vähittäishintojen kehityksestä ja tasosta kyseisille kansallisille alueille määritetyllä laatutasolla. Ennen suuntaviivojen antamista BERECin olisi kuultava sidosryhmiä, myös haavoittuvassa asemassa olevia kuluttajia edustavia kansalaisjärjestöjä. Komissiolle olisi annettava valta hyväksyä täytäntöönpanosäädöksiä, jotta riittävät internetyhteyspalvelut ja sosiaalisen ja taloudellisen yhteiskuntaan osallistumisen edellyttämät kaistanleveydet voidaan määrittää. Sähköisiin viestintäpalveluihin sovellettavia loppukäyttäjien oikeuksia olisi sovellettava myös kaikkiin riittäviin internetyhteys- ja ääniviestintäpalveluihin.
- (232) Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi yhteistyössä muiden toimivaltaisten viranomaisten kanssa seurattava kuluttajien käyttämien riittävien internetyhteys- ja ääniviestintäpalvelujen vähittäishintojen kehitystä ja yksityiskohtia, jotta tarve kohtuuhintaisuuteen liittyville toimenpiteille voidaan arvioida. Tällainen seuranta olisi toteutettava enintään vuosittain, jotta siitä ei aiheudu liiallista hallinnollista rasitetta kansallisille sääntelyviranomaisille ja muille toimivaltaisille viranomaisille eikä tällaisten palvelujen tarjoajille. Seurantaan voisi sisältyä yksityiskohtaisia tietoja hintavaihtoehtoista tai -paketeista, joita on tarjolla pienituloisille kuluttajille tai kuluttajille, joilla on erityisiä sosiaalisia tarpeita, vammaiset kuluttajat mukaan luettuina, ja sen olisi toimittava kohtuuhintaisuuteen liittyvien toimenpiteiden perustana.
- (233) Kohtuuhintaisuuteen liittyvien toimenpiteiden tarve vaihtelee jäsenvaltiosta toiseen, ja riittävien internetyhteys- ja ääniviestintäpalvelujen kohtuuhintaisuuden arvioinnissa huomioon otettavien perusteiden ja menetelmien yhdenmukaistamisella olisi

varmistettava lähestymistapojen johdonmukaisuus ja otettava samalla huomioon jäsenvaltioiden erilaiset tilanteet. Komissiolle olisi siirrettävä valta antaa täytäntöönpanosäädöksiä, jotta kohtuuhintaisuuden arvioinnissa huomioon otettavat perusteet ja menetelmät voitaisiin yhdenmukaistaa. Perusteisiin olisi sisällyttävä muun muassa markkinoiden edullisin hinta ja sen prosenttiosuus kuluttajien tuloista. Myös kuluttajat, joilla on matala tulotaso tai erityisiä sosiaalisia tarpeita, olisi otettava tässä huomioon. Huomioon otettavien taloudellisten ja sosiaalisten näkökohtien olisi katettava myös ostovoima ja kansalliset tukijärjestelmät, erityisesti sellaiset, jotka on kohdennettu heikommassa asemassa oleville kuluttajille.

- (234) Kohtuuhinnalla tarkoitetaan jäsenvaltioiden kansallisella tasolla määrittelemää hintaa, jonka määrittelyssä on otettu huomioon komission täytäntöönpanosäädöksessä vahvistetut yhteiset perusteet ja menetelmät. Jos jäsenvaltiot katsovat, että riittävien internetyhteys- ja ääniviestintäpalvelujen vähittäishinnat eivät ole kohtuuhintaisia kuluttajille, joilla on pienet tulot tai sosiaalisia erityistarpeita, mukaan lukien vanhukset, vammaiset kuluttajat ja maaseudulla tai maantieteellisesti eristyneillä alueilla asuvat kuluttajat, niiden olisi toteutettava asianmukaisia toimenpiteitä. Tätä varten jäsenvaltiot voisivat myöntää tällaisille kuluttajille viestintätarkoituksiin suoraa lisätukea joko sosiaaliturvaetuksien osana, arvoseteleinä tai kyseisille kuluttajille maksettavina suorina tukina. Vaihtoehtoisesti tai lisäksi jäsenvaltiot voisivat vaatia kaikkia tällaisten palvelujen tarjoajia tarjoamaan perushintavaihtoehtoja tai -paketteja, mukaan lukien alennettuja kuukausimaksuja.
- (235) Tällaisilla pienituloisten kuluttajien tai sellaisten kuluttajien, joilla on sosiaalisia erityistarpeita, tarpeisiin mitoitetuilla erityisillä hintavaihtoehtojilla tai -paketeilla olisi tarjottava riittävät internetyhteys- ja ääniviestintäpalvelut ilman muita yhdistettyjä palveluja, jotta voidaan välttää vaikutukset markkinoiden toimintaan.
- (236) Jos jäsenvaltio vaatii palveluntarjoajia tarjoamaan kuluttajille, joilla on pienet tulot tai erityisiä sosiaalisia tarpeita, hintavaihtoehtoja tai -paketteja, jotka poikkeavat tavanomaisin kaupallisin ehdoin tarjotuista vaihtoehtojista, kaikkien internetyhteys- ja ääniviestintäpalvelujen tarjoajien olisi tarjottava tällaisia hintavaihtoehtoja tai -paketteja. Hintavaihtoehtojen tai -pakettien vaatiminen kaikilta internetyhteys- ja ääniviestintäpalvelujen tarjoajilta ei saisi aiheuttaa kyseisille palveluntarjoajille tai jäsenvaltioille liiallista hallinnollista tai taloudellista rasitetta.
- (237) Yleispalveluvelvoitteiden soveltamisalan supistuminen huomioon ottaen alakohtaisten osoittamisten käytölle on vain rajallisesti tarvetta. Yleispalveluvelvoitteiden täyttämistä aiheutuvien erityisten nettokustannuksien osittaiseen tai täydelliseen kattamiseen saatetaan tarvita julkista rahoitustukea, joka kattaisi myös kohtuullisen voiton. Liiallisia korvauksia olisi kuitenkin vältettävä. Tässä tapauksessa alakohtaiset säännöt, jotka koskevat yritysten nimeämistä ja sähköisen viestinnän yleispalvelujen tarjoamisesta mahdollisesti maksettavien korvausten laskemista, olisi kumottava, sillä niiden sijaan on olemassa valtiontukisäännöt julkiselle rahoitukselle, erityisesti yleisille taloudellista etua koskeville palveluille, jäljempänä 'SGEI-paketti'⁵². Jos

⁵² Komission tiedonanto Euroopan unionin valtiontukisääntöjen soveltamisesta yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvien palvelujen tuottamisesta myönnettävään korvaukseen (EUVL C 8, 11.1.2012, s. 4); komission päätös 2025/2630/EU, annettu 16 päivänä joulukuuta 2025, Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 106 artiklan 2 kohdan soveltamisesta valtiontukeen tietyille yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyviä palveluja tuottaville yrityksille korvauksena julkisesta palvelusta (EUVL L 2025/2630, 19.12.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2025/2630/oj>); komission tiedonanto – Julkisesta palvelusta maksettavana korvauksena myönnettävää valtiontukea koskevat

yleispalveluvelvoitteiden tarjoamisesta myönnetään julkista korvausta, sen myöntämisessä on noudatettava sovellettavia valtioneuvoston päätöksiä, erityisesti SEUT-sopimuksen 106 artiklan 2 kohtaa, 107 artiklaa ja 108 artiklaa sekä SGEI-pakettia. Yleispalveluvelvoitteen alakohtaisen osoittamisen ja siihen liittyvän nettokustannusten laskentamenetelmän poistamista koskeva yksinkertaistaminen voisi tarjota jäsenvaltioille lisäjoustavuutta yleispalveluvelvoitteiden rahoitusmenetelmien valintaan, mikä saattaisi vähentää palveluntarjoajien hallinnollista taakkaa ja varmistaisi samalla soveltuvuuden sisämarkkinoille.

- (238) Kohtuuhintaisuuden ei olisi oltava este sille, että kuluttajilla on käyttöoikeus vähimmäismäärään yhteyspalveluja. Oikeuden tehdä sopimuksia palveluntarjoajan kanssa pitäisi merkitä, että kohtuuhintaisiin vaihtoehtoihin tai paketteihin oikeutetuilla pienituloisilla kuluttajilla tai kuluttajilla, joilla on sosiaalisia erityistarpeita, olisi oltava mahdollisuus tehdä sopimus kohtuuhintaisesta riittävästä internetyhteydestä ja ääniviestintäpalvelusta vähintään tietyssä sijaintipaikassa. Taloudellisten riskien kuten laskujen maksamatta jättämisen minimoimiseksi palveluntarjoajilla olisi oltava vapaus tarjota sopimus ennakkomaksuehdoilla, jotka perustuvat kohtuuhintaisiin yksittäisiin ennalta maksettuihin yksikköihin.
- (239) Kuluttajakohtaisen kohtuuhintaisuuden olisi perustuttava kuluttajien oikeuteensa tehdä sopimus palveluntarjoajan kanssa. Muut oikeudet, kuten eritelty laskutus, numeron saatavuus riittäväksi ajaksi sekä mahdollisuus seurata ja tarkkailla kuluja, ovat tämän asetuksen mukaisesti loppukäyttäjän oikeuksia, jotka kuuluvat kaikille kuluttajille, ja niitä olisi sovellettava myös kuluttajiin, jotka hyötyvät yleisistä palvelun kohtuuhintaisuuteen tähtäävistä toimenpiteistä.
- (240) Kuluttajien ei pitäisi olla pakko käyttää palveluja, joita he eivät halua käyttää, ja näin ollen palvelun käyttöön oikeutettujen kuluttajien olisi voitava pyynnöstä rajoittaa kohtuuhintainen yleispalvelu ääniviestintäpalveluun.
- (241) Jäsenvaltioiden olisi toteutettava toimia sellaisten kohtuuhintaisten tuotteiden ja palvelujen markkinoiden luomisen tukemiseksi, joihin sisältyy vammaisille kuluttajille tarkoitettuja toimintoja, mukaan lukien laitteet, joissa käytetään apuvälineteknologiaa. Tämä voidaan saavuttaa esimerkiksi eurooppalaisten standardien avulla tai tukemalla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2019/882⁵³ vaatimusten täytäntöönpanoa. Jäsenvaltioiden olisi otettava käyttöön aiheelliset toimenpiteet ja toteutettava erityistoimenpiteitä esimerkiksi silloin, jos markkinoilla ei ole tavanomaisissa taloudellisissa olosuhteissa saatavilla kohtuuhintaisia tuotteita ja palveluja, joihin sisältyy vammaisille kuluttajille tarkoitettuja toimintoja. Kyseisiin toimenpiteisiin voisi kuulua suora taloudellinen tuki kuluttajille. Vammaisille kuluttajille tarkoitettujen välityspalvelujen hinnan olisi vastattava ääniviestintäpalvelujen keskihintaa.

Euroopan unionin puitteet (2011) (EUVL C 8, 11.1.2012, s. 15); ja komission asetus (EU) 2023/2832, annettu 13 päivänä joulukuuta 2023, Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyviä palveluja tuottaville yrityksille myönnettävään vähämerkityksiseen tukeen (EUVL L, 2023/2832, 15.12.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2832/oj>).

⁵³ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/882, annettu 17 päivänä huhtikuuta 2019, tuotteiden ja palvelujen esteettömyysvaatimuksista (EUVL L 151, 7.6.2019, s. 70, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2019/882/oj>).

- (242) Välityspalveluilla tarkoitetaan palveluja, jotka mahdollistavat kaksisuuntaisen viestinnän eri viestintämuotoja (esimerkiksi teksti, viittomakieli, puhe) käyttävien etäloppukäyttäjien välillä tarjoamalla näiden viestintämuotojen välistä muuntopalvelua tavallisesti ihmisen toteuttamana. Reaaliaikainen tekstitys määritellään direktiivin (EU) 2019/882 mukaisesti. Jos jäsenvaltio päättää suorittaa korvausta perushintavaihtoehtoja tai -paketteja tarjoaville yrityksille esimerkiksi silloin, kun säännöksestä aiheutuu kohtuuton taloudellinen rasite, sen olisi varmistettava tällaisen toimenpiteen soveltuvuus sisämarkkinoille, kilpailusäännöt mukaan luettuina.
- (243) Tiedon siirtämiseen sellaisin siirtonopeuksin, jotka riittävät mahdollistamaan riittävän internetyhteyden, on lähes yleismaailmallisesti saatavilla kiinteitä yhteyksiä, ja suurin osa unionin kansalaisista käyttää niitä. Langattomaan teknologiaan perustuvien palvelujen saatavuus on vieläkin laajempi. Jäsenvaltioiden välillä on kuitenkin eroja liittyen riittävien internetyhteyksien saatavuuteen ja kohtuuhintaisuuteen kiinteässä sijaintipaikassa kaupunki- ja maaseutualueilla.
- (244) Markkinoilla on keskeinen asema internetyhteyden saatavuuden varmistamisessa kapasiteetin kasvaessa jatkuvasti. Alueilla, joilla ratkaisua ei voida löytää markkinoilta, riittävän internetyhteyden saatavuutta tukevat muut toimintapoliittiset välineet ovat periaatteessa kustannustehokkaampia ja vähemmän markkinoita vääristäviä kuin yleispalveluvelvoitteet. Tällaisia ovat esimerkiksi rahoitusvälineet, joita on saatavilla esimerkiksi InvestEU-ohjelman ja Verkkojen Eurooppa -välineen laajakaistainvestointirahaston kautta, jäsenvaltioiden hallinnoiman unionin julkisen rahoituksen käyttö, kansallinen rahoitus ja kattavuusvelvoitteiden liittäminen radiotaajuuksien käyttöoikeuksiin laajakaistaverkkojen käyttöönoton tukemiseksi harvaan asutuilla alueilla. Yksi julkisen politiikan toimenpiteiden tavoitteista voi olla myös, että loppukäyttäjät voivat ostaa riittäviä internetyhteyksien palveluja, joita he eivät muuten ostaisi, tarvittaessa esimerkiksi kuukausimaksujen, tavanomaisten yhteyden asennuskustannusten, tarvittavien päätelaitteiden tai rajoitetun rakennuksen sisäkaapeloinnin rahoittamista varten tarkoitetun suoran tuen tai liityntäarvosetelien avulla, kuten silloin, kun rahoitettavat kohteet ovat välttämättömiä ja liitännäisiä varsinaiselle palvelulle. Kun jäsenvaltio aikoo myöntää taloudellista tukea tähän tarkoitukseen, sen olisi varmistettava tällaisen toimenpiteen soveltuvuus sisämarkkinoille, kilpailusäännöt mukaan luettuina.
- (245) Jos asianmukaisesti tehdyn arvioinnin jälkeen, jossa on otettu huomioon toimivaltaisen viranomaisen tekemän verkkojen käyttöönoton maantieteellisen kartoituksen tulokset, osoitetaan, että markkinoiden toiminnalla tai julkisilla toimilla ei todennäköisesti voida tuottaa kuluttajille, mikroyrityksille, pienyrityksille tai voittoa tavoittelemattomille järjestöille tietyillä alueilla yhteyksiä, joilla voitaisiin saavuttaa jäsenvaltioiden määrittelemä riittävä internetyhteyksien palvelu ja ääniviestintäpalvelut tietyssä sijaintipaikassa, jäsenvaltion olisi voitava poikkeuksellisesti antaa eri palveluntarjoajille tai palveluntarjoajaryhmille tehtäväksi näiden palvelujen tarjoaminen kansallisen alueensa niissä eri osissa, joita asia koskee. Maantieteellisen kartoituksen lisäksi jäsenvaltioiden olisi tarvittaessa voitava käyttää mitä tahansa lisänäyttöä osoittaakseen, missä määrin riittäviä internetyhteyksien- ja ääniviestintäpalveluja on saatavilla tietyssä sijaintipaikassa. Kyseinen lisänäyttö voisi sisältää tietoa, joka on kansallisten sääntelyviranomaisten saatavilla markkina-analyysimenettelyn välityksellä, ja käyttäjiltä kerättyä tietoa. Jäsenvaltioiden olisi myös voitava rajoittaa riittävän internetyhteyksien palvelun saatavuutta tukevat yleispalveluvelvoitteet loppukäyttäjän pääasialliseen sijainti- tai asuinpaikkaan.

- (246) Jos jäsenvaltio päättää antaa yhden tai useamman yrityksen tehtäväksi varmistaa riittävien internetyhteys- ja ääniviestintäpalvelujen saatavuuden koko kansallisella alueella tai sen osissa, kun tällaista palvelua ei voida varmistaa tavallisissa kaupallisissa olosuhteissa tai muilla julkisen politiikan välineillä, ja myöntää taloudellista tukea tätä tarkoitusta varten, sen olisi varmistettava tällaisen toimenpiteen soveltuvuus sisämarkkinoille, kilpailusäännöt mukaan luettuina.
- (247) Tehtäväksiantomenettelyssä asetetut vaatimukset koko kansallisen alueen kattavuuden varmistamiseksi ovat omiaan sulkemaan tietyt yritykset yleispalvelun tarjoajina toimimista koskevan hakumenettelyn ulkopuolelle tai saamaan ne luopumaan hakumenettelyyn osallistumisesta. Yleispalveluvelvoitteiden asettaminen palveluntarjoajille liian pitkäksi tai määräämättömäksi ajaksi voisi myös johtaa tiettyjen palveluntarjoajien jäämiseen ulkopuolelle. Jos jäsenvaltio päättää antaa hintavaihtoehtojen tai -pakettien tarjoamisen tehtäväksi kaikille palveluntarjoajille kohtuuhintaisuuteen liittyviä tarkoituksia varten, se voisi antaa yleispalvelun saatavuuden tarjoamisen tehtäväksi vain yhdelle tai joillekin niistä.
- (248) Yleispalvelun laajuuden asteittaisen supistamisen jälkeen yleispalvelujärjestelmän mukaisesta maksullisten yleisöpuhelimien, puhelinluetteloiden ja numerotiedustelupalvelujen tarjoamisesta luopumista on jatkettu asteittain. Tämän seurauksena direktiivin (EU) 2018/1972 säädökset olemassa olevien yleispalvelujen tilanteesta, kun ne eivät kuulu direktiivin (EU) 2018/1972 soveltamisalaan, ovat vanhentuneet.
- (249) Riittävien internetyhteys- ja ääniviestintäpalvelujen kohtuuhintaisuus liittyy tietoon, jota käyttäjät saavat käyttökustannuksista ja käytön suhteellisista kustannuksista verrattuna muihin palveluihin, ja se liittyy myös kuluttajien mahdollisuuksiin tarkkailla kulujaan. Tällaisiin toimintoihin, joita kohtuuhintaisten yleispalvelujen tarjoajat tarjoavat palvelun käyttöön oikeutetuille kuluttajille, kuuluvat muun muassa mahdollisuudet estää valikoivasti tietyt puhelut, kuten kalliit puhelut lisämaksullisiin palveluihin, hallita puhelinkuluja ennakkomaksujärjestelmien avulla ja suorittaa liittymämaksut ennakolta.
- (250) Lukuun ottamatta tapauksia, joissa laskut toistuvasti maksetaan myöhässä tai jätetään maksamatta, kohtuuhintaisiin maksuihin oikeutettuja kuluttajia olisi suojattava välittömältä verkkoyhteyden katkaisemiselta maksamattoman laskun perusteella, ja heidän olisi erityisesti riitatapauksissa, jotka koskevat lisämaksullisten palvelujen käytöstä aiheutuneita korkeita laskuja, voitava keskeytyksettä päästä käyttämään olennaisia ääniviestintäpalveluja ja internetyhteyspalvelujen vähimmäistasoa, kunnes riita on ratkaistu.
- (251) Jotta turvataan vakaus ja tuetaan vähittäistä siirtymää yleispalvelun järjestämistä ja rahoittamista koskevista alakohtaisista säännöistä yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvään palveluun sovellettavaan oikeudelliseen kehykseen, olemassa oleviin yritysten nimityksiin yleispalvelun tarjoajaksi jäsenvaltioissa direktiivin (EU) 2018/1972 nojalla ei saisi kohdistua vaikutuksia edellyttäen, että ne ovat olleet voimassa kuusi kuukautta tämän asetuksen voimaantulon jälkeen. Niiden olisi säilytettävä asemansa tällaisten nimitysten voimassaolon päättymiseen saakka edellyttäen, että kyseisiä palveluja tai niihin verrattavissa olevia palveluja ei ole saatavilla tavanomaisissa kaupallisissa olosuhteissa.
- (252) Tuleva sosiaalinen, taloudellinen ja teknologinen kehitys, kuituun siirtyminen mukaan lukien, saattaa muuttaa yleispalvelun saatavuuden tai kohtuuhintaisuuden tarvetta. BERECin olisi sen vuoksi seurattava riittävän internetyhteyden ja ääniviestinnän

saatavuutta ja kohtuuhintaisuutta jäsenvaltioissa ja julkaistava lausunto, joka sisältää arvion tällaisen kehityksen vaikutuksesta tämän asetuksen loppukäyttäjää koskevien säännösten soveltamiseen käytännössä. BERECin lausunnossa voitaisiin ottaa huomioon mahdolliset suojatoimet, joita jäsenvaltiot ovat ottaneet käyttöön pienituloisille kuluttajille ja kuluttajille, joilla on erityisiä sosiaalisia tarpeita, kupariverkkojen sulkemisen yhteydessä. Komission olisi otettava BERECin lausunto huomioon ja annettava kertomus tarkoituksenaan erityisesti ehdotusten tekeminen yleispalvelun saatavuutta tai kohtuuhintaisuutta koskevien sääntöjen soveltamisalan muuttamisesta tai uudelleenmäärittelystä.

- (253) Asetuksella (EU) 2015/2120 vahvistettiin yhteiset säännöt tietoliikenteen yhdenvertaisen ja syrjimättömän kohtelun varmistamiseksi internetyhteyspalvelujen tarjoamisessa ja tähän liittyvien loppukäyttäjien oikeuksien turvaamiseksi, ja sen tavoitteena oli suojella loppukäyttäjää ja samanaikaisesti taata internetin ekosysteemin jatkuva toimiminen innovoinnin lähteenä.
- (254) Sähköisten verkkojen ja -palvelujen eurooppalaisen sääntelykehyksen uudelleenmuotoilu tässä asetuksessa tarjoaa tilaisuuden yhdistää asetukseen (EU) 2015/2120 sisältyvät avointa internetyhteyttä koskevat säännökset tähän asetukseen puuttumatta perusperiaatteisiin, jotka koskevat tietoliikenteen yhdenvertaista ja syrjimätöntä kohtelua internetyhteyspalvelujen tarjoamisessa sekä loppukäyttäjien oikeutta saada ja välittää tietoa ja sisältöjä, käyttää ja tarjota valitsemiaan sovelluksia ja palveluja sekä käyttää valitsemiaan päätelaitteita.
- (255) Komission toisessa kertomuksessa Euroopan parlamentille ja neuvostolle asetuksen (EU) 2015/2120 täytäntöönpanosta vahvistettiin, että avointa internetyhteyttä koskevat periaatteet soveltuvat edelleen tarkoitukseensa ja että niillä luodaan asianmukainen tasapaino loppukäyttäjien suojelun ja teknologian kehityksen mahdollistamisen välillä. Koska verkkoteknologiat ovat kuitenkin kehittyneet merkittävästi vuoden 2015 jälkeen, on tarpeen määritellä edellytykset erikoistuneiden yrityspalvelujen tarjoamiselle. Näistä erikoistuneista yrityspalveluista on tulossa olennainen osa verkkotarjontaa datakeskusten yhteenliittämistä varten, reunalaskentaa tarjottaessa ja tekoälypalveluiden kannalta. Lyhyt vasteaika ja taattu palvelun laatu ovat erikoistuneiden yrityspalvelujen olennaisia piirteitä. Keskeisiä julkishallinnon palveluja olisi myös pidettävä ensisijaisina palveluina, jotta voitaisiin varmistaa, että sähköiset viestintäverkot vastaavat turvallisuus- ja puolustustarpeiden kasvavaan kysyntään, kuten havaitsemiseen reagointiin ja liikkuvuuteen. Vaikka BERECillä on valtuudet vahvistaa suuntaviivat, joilla tuetaan kansallisten sääntelyviranomaisten johdonmukaista täytäntöönpanoa, unionin tason lisäohjeet voivat olla tarpeen, jotta voitaisiin varmistaa uusien palvelujen ja teknologioiden yhdenmukainen kohtelu, mukaan lukien verkon viipalointi, kokeelliset palvelut ja eriytetyt teolliset käyttötapaukset. Vallan siirtäminen komissiolle erityispalvelujen toteuttamista koskevan täytäntöönpanosäädöksen antamiseksi edistäisi siis oikeusvarmuutta ja sääntelyn johdonmukaisuutta kaikkialla unionissa tarjoamalla selkeät vaatimustenmukaisuuskriteerit, mukaan lukien muun muassa palvelun laatua koskevat muuttujat tai yleisille internetyhteyspalveluille taattavat vähimmäistasot. Tällaisen täytäntöönpanosäädöksen olisi täydennettävä BERECin suuntaviivoja, tuettava kehyksen yhdenmukaista soveltamista sekä edistettävä investointeja ja innovointia kehittyneisiin yhteyspalveluihin erityisesti yritysten välisellä segmentillä, mikä vahvistaisi unionin digitaalisen talouden kilpailukykyä ja varmistaisi keskeisten julkishallinnon palvelujen priorisoinnin.

- (256) BERECin olisi vertailtavuuden helpottamiseksi unionissa ja vaatimusten noudattamisesta aiheutuvien kustannusten alentamiseksi vahvistettava suuntaviivat internetyhteyspalvelujen laatua koskeville muuttujille, jotka muiden toimivaltaisten viranomaisten kanssa yhteistyössä toimivien kansallisten sääntelyviranomaisten on otettava erittäin tarkasti huomioon loppukäyttäjien oikeuksiin liittyvien palvelun laatua koskevien velvoitteiden valvonnassa. BERECin olisi täsmennettävä internetyhteyspalveluja koskevissa suuntaviivoissaan palvelujen laatua koskevat muuttujat, joita mitataan sopimukseen liittyviä tietovaatimuksia ja avoimuuden vuoksi julkaistavia tietoja varten, ottaen huomioon eurooppalaisten ja kansainvälisten standardointielinten julkaisemat standardit ja tekniset eritelmät. Muuttujien tulisi sisältää ainakin internetyhteyspalvelujen valvontamekanismin muuttujat, vammaisia loppukäyttäjää koskevat muuttujat, nopeudet ladattaessa tietoja verkosta ja verkkoon internetyhteyspalveluita sisältävissä sopimuksissa vaadittujen nopeuksia koskevien tietojen mukaisesti, sekä julkaistavien tietojen suhteen vasteaika, viivevaihtelu ja pakettihävikki. Vammaisia loppukäyttäjää koskeviin muuttujiin tulisi sisältyä myös henkilöiden välisiä viestintäpalveluja koskevia muuttujia.
- (257) Loppukäyttäjien suojelua koskevien sääntöjen vaihteleva täytäntöönpano on luonut sisämarkkinoille huomattavia esteitä, jotka vaikuttavat sekä sähköisten viestintäpalvelujen tarjoajiin että loppukäyttäjisiin. Näiden esteiden torjumista auttaisi se, että kaikkialla unionissa sovelletaan samoja korkeatasoisen suojelun turvaavia sääntöjä. Tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluvien loppukäyttäjien oikeuksien tarkistetun täysimittaisen yhdenmukaistamisen pitäisi lisätä huomattavasti oikeusvarmuutta sekä loppukäyttäjien että sähköisten viestintäpalvelujen tarjoajien kannalta ja lieventää merkittävästi markkinoille pääsyn esteitä sekä sääntöjen hajanaisuudesta aiheutuvaa noudattamisrasitetta. Täysimittainen yhdenmukaistaminen auttaa voittamaan sisämarkkinoiden toimivuuden esteitä, jotka ovat seurausta loppukäyttäjää koskevasta kansallisista säännöksistä, jotka suojelevat kansallisia palveluntarjoajia muista jäsenvaltioista tulevalta kilpailulta. Oikeuksien täysimittainen yhdenmukaistaminen lisää loppukäyttäjien luottamusta sisämarkkinoihin heidän hyötyessään sähköisiä viestintäpalveluja käyttäessään korkeatasoisesta suojasta paitsi omassa jäsenvaltiossaan myös asuessaan, työskennellessään tai matkustaessaan muissa jäsenvaltioissa.
- (258) Sopimukset ovat loppukäyttäjien kannalta tärkeä keino varmistaa tietojen saatavuus ja oikeusvarmuus. Useimmat kilpailluilla markkinoilla toimivat palveluntarjoajat tekevät sopimuksia asiakkaidensa kanssa, koska se on kaupallisesti toivottavaa. Sopimukseen liittyviä tietovaatimuksia koskevat velvoitteet kattavat internetyhteyspalvelut ja henkilöiden väliset viestintäpalvelut. Palveluihin, jotka koostuvat kokonaan tai pääosin signaalien siirtämisestä, kuten laitteiden välisen viestinnän palvelujen tarjonnassa käytettävien siirtopalvelut, ei sovelleta muita sopimukseen liittyviä tietovaatimuksia. Tietovaatimukset, joita saatetaan edellyttää myös Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2011/83/EU⁵⁴ nojalla, eivät saisi johtaa tietojen päällekkäisyyteen sopimuksen tekoa edeltävissä asiakirjoissa ja sopimusasiakirjoissa. Tämän direktiivin mukaisesti annettujen asiaankuuluvien tietojen, mukaan lukien mahdolliset

⁵⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2011/83/EU, annettu 25 päivänä lokakuuta 2011, kuluttajan oikeuksista, neuvoston direktiivin 93/13/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 1999/44/EY muuttamisesta sekä neuvoston direktiivin 85/577/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 97/7/EY kumoamisesta (EUVL L 304, 22.11.2011, s. 64, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2011/83/oj>).

ohjailevammat ja yksityiskohtaisemmat tiedonantovaatimukset, olisi katsottava täyttävän vastaavat direktiivin 2011/83/EU mukaiset vaatimukset. Sähköisen viestinnän verkkoihin ja palveluihin liittyviin, kuluttajia koskeviin liiketoimiin sovelletaan lisäksi sopimuksia koskevan voimassa olevan unionin kuluttajansuojalainsäädännön vaatimuksia ja erityisesti neuvoston direktiiviä 93/13/ETY⁵⁵ ja direktiiviä 2011/83/EU. Henkilötietojen käsittelyyn sovelletaan tietosuojasetusta (EU) 2016/679.

- (259) Osan vain kuluttajiin sovellettavista loppukäyttäjien suojelua koskevista säännöksistä, kuten sopimustietoja, sopimusten enimmäiskestoja ja palvelukokonaisuuksia koskevien säännösten, olisi hyödytettävä paitsi kuluttajia, myös mikroyrityksiä ja unionin tai kansallisessa lainsäädännössä määriteltyjä voittoa tavoittelemattomia järjestöjä. Tällaisiksi luokiteltavien yritysten ja järjestöjen neuvotteluasema on verrattavissa kuluttajiin, ja niiden olisi sen vuoksi saatava samantasoinen suoja, elleivät ne nimenomaisesti päättää luopua kyseisistä oikeuksista. Tämän asetuksen sopimustietoja koskevia velvollisuuksia, mukaan lukien direktiivin 2011/83/EU mukaiset velvollisuudet, joihin tässä asetuksessa viitataan, olisi sovellettava riippumatta siitä, suoritetaanko maksua, ja riippumatta asiakkaan suorittaman maksun suuruudesta. Sopimustietoja koskevia velvollisuuksia, myös direktiiviin 2011/83/EU sisältyviä velvollisuuksia, olisi sovellettava automaattisesti mikroyrityksiin ja voittoa tavoittelemattomiin järjestöihin, elleivät ne mieluummin neuvottele yksilöllisiä sopimusehtoja sähköisten viestintäpalvelujen tarjoajien kanssa. Toisin kuin mikroyrityksillä ja voittoa tavoittelemattomilla järjestöillä, suurilla yrityksillä on tavallisesti vahvempi neuvotteluasema, minkä vuoksi ne eivät ole riippuvaisia samoista sopimusten tietovaatimuksista kuin kuluttajat. Säännöksiä palveluntarjoajan vaihtamisesta ja numeron siirrettävyydestä olisi sovellettava edelleen kaikkiin loppukäyttäjisiin, sillä niillä on merkitystä myös suurille yrityksille. Voittoa tavoittelemattomat järjestöt ovat oikeushenkilöitä, jotka eivät tuota voittoa omistajilleen tai jäsenilleen. Voittoa tavoittelemattomat järjestöt ovat tavallisesti hyväntekeväisyysjärjestöjä tai muita yleishyödyllisiä järjestöjä. Verrattain samankaltaisen aseman vuoksi on täten perusteltua kohdella tällaisia järjestöjä tässä asetuksessa samalla tavoin kuin mikroyrityksiä loppukäyttäjien oikeuksien osalta. Lisäksi yleispalveluun perustuviin kohtuuhintaisiin maksuihin oikeutetuilla kuluttajilla on oikeus samaan suojan tasoon kuin kaikilla muilla kuluttajilla.
- (260) Sähköisen viestinnän alan erityispiirteet edellyttävät horisontaalisia sopimussääntöjä laajemmin eräitä lisäsäännöksiä loppukäyttäjien suojelemiseksi. Loppukäyttäjille olisi tiedotettava muun muassa palvelun tarjotuista laatutasoista, myyntikampanjoiden ehdoista ja sopimusten irtisanomisesta, sovellettavista hinnastoista sekä sellaisten palvelujen hinnoista, joihin liittyy erityisiä hinnoitteluehtoja. Nämä tiedot ovat olennaisia internetyhteyspalvelujen ja yleisesti saatavilla olevien henkilöiden välisten viestintäpalvelujen tarjoajille. Yleisesti saatavilla olevien sähköisten viestintäpalvelujen tarjoajaan ei olisi sovellettava sopimukseen liittyviä velvoitteita tietovaatimuksista, kun kyseinen tarjoaja ja tähän liittyvät yritykset tai henkilöt eivät saa minkäänlaista korvausta suoraan tai välillisesti sähköisten viestintäpalvelujen tarjoamisesta. Tällainen tilanne voisi esimerkiksi koskea yliopistoa, joka tarjoaa vierailijoilleen vapaan pääsyn WiFi-verkkoonsa kampuksella saamatta sähköisen viestintäpalvelunsa tarjoamisesta minkäänlaista korvausta käyttäjämaksuina tai

⁵⁵ Neuvoston direktiivi 93/13/ETY, annettu 5 päivänä huhtikuuta 1993, kuluttajasopimusten kohtuuttomista ehdoista (EYVL L 95, 21.4.1993, s. 29, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/1993/13/oj>).

mainostuloina. Tämä ei saisi vaikuttaa unionin tietosuojalainsäädännön mukaisiin tietovaatimuksiin.

- (261) On välttämätöntä, että vaaditut merkitykselliset tiedot annetaan ennen sopimuksen tekemistä ja selkeässä ja ymmärrettävässä muodossa pysyvällä välineellä; jos tämä ei ole mahdollista ja rajoittamatta direktiivissä 2011/83/EU säädettyä pysyvän välineen määritelmää tai sitä koskevia vaatimuksia, palveluntarjoajan on annettava tiedot käyttäjän saataville asetetussa asiakirjassa, joka on helppo ladata, avata ja lukea kuluttajien yleisesti käyttämillä laitteilla ja josta palveluntarjoaja ilmoittaa käyttäjälle. Palveluntarjoajien olisi myös esitettävä tiivistelmä keskeisistä sopimusehdoista. Ennen sopimuksen tekoa annettavien tietojen ja tiivistelmän olisi oltava erottamaton osa lopullista sopimusta. Sopimustiivistelmän tulisi olla ytimekäs ja helppolukuinen – ihannetapauksessa enintään yhtä yksipuolista A4-sivua vastaavan pituinen – tai jos useita eri palveluja on yhdistetty samaan sopimukseen, enintään kolmea yksipuolista A4-sivua vastaavan pituinen. Teknologian, yhteiskunnan ja markkinoiden ja kehitykseen vastaamiseksi ja vaatimusten noudattamisesta aiheutuvien kustannusten alentamiseksi komissio voi antaa täytäntöönpanosäädöksiä sopimustiivistelmistä, joita palveluntarjoajien on määrä käyttää tässä asetuksessa säädettyjen tietovaatimusten keskeisten osien mukaisesti.
- (262) Sopimuksessa olisi määriteltävä, minkä tyyppiin toimiin palveluntarjoaja voi ryhtyä turvallisuuspoikkeamien, uhkien tai haavoittuvuuksien yhteydessä, sanotun kuitenkin rajoittamatta niiden palveluntarjoajaa koskevien olennaisten velvollisuuksien noudattamista, jotka liittyvät turvallisuuteen. Sopimuksessa olisi lisäksi määriteltävä saatavilla olevat mahdolliset korvaus- ja hyvitysmenettelyt, jos palveluntarjoaja ei reagoi riittävällä tavalla turvapoikkeamaan, mukaan lukien tilanteet, joissa turvapoikkeama, josta palveluntarjoaja on saanut tiedon, ilmenee sellaisten tunnettujen ohjelmiston tai laitteiston haavoittuvuuksien takia, joihin valmistaja tai kehittäjä on toimittanut korjauspäivitykset, mutta palveluntarjoaja ei ole ottanut käyttöön kyseisiä korjauspäivityksiä eikä toteuttanut muita asianmukaisia korjaavia toimia.
- (263) Avoimen internetyhteyden turvaamista koskevia säännöksiä olisi täydennettävä tehokkailla loppukäyttäjiä koskevilla säännöksillä, jotka käsittelevät erityisesti internetyhteyspalveluihin liittyviä kysymyksiä ja auttavat kuluttajia tekemään tietoisia valintoja. Internetyhteyspalvelujen tarjoajien olisi tiedotettava kuluttajille selkeästi siitä, että liikenteenhallintakäytännöt saattavat vaikuttaa internetyhteyspalvelun laatuun ja kuluttajien yksityisyyteen ja henkilötietojen suojaan, sekä siitä, että muilla heidän tilaamillaan palveluilla kuin internetyhteyspalveluilla voi olla vaikutuksia heidän internetyhteyspalvelujensa laatuun ja saatavuuteen. Kuluttajien aseman parantamiseksi tällaisissa tilanteissa internetyhteyspalvelujen tarjoajien olisi ilmoitettava heille sopimuksessa nopeus, jonka ne voivat realistisesti toimittaa. Normaalisti käytettävissä olevana nopeutena pidetään sitä nopeutta, jonka loppukäyttäjä voi olettaa saavansa suurimman osan ajasta palvelua käyttäessään. Internetyhteyspalvelujen tarjoajien olisi myös ilmoitettava kuluttajille kansallisen lainsäädännön mukaisesti käytettävissä olevista oikeussuojakeinoista suorituskyykyä koskevien vaatimusten noudattamatta jättämisen yhteydessä. Kaikkia tosiasiallisen suorituskyydyn merkittäviä ja jatkuvia tai säännöllisesti toistuvia poikkeamia sopimuksessa ilmoitetusta suorituskyyvystä, jos ne todetaan kansallisen sääntelyviranomaisen hyväksymän valvontamekanismin avulla, olisi pidettävä suorituskyykyä koskevien vaatimusten noudattamatta jättämisenä kuluttajan käytettävissä olevien oikeussuojakeinojen määrittämiseksi kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Menetelmä olisi vahvistettava BERECin suuntaviivoissa.

- (264) Loppukäyttäjät eivät usein ole tietoisia kulutuskäyttäjätymisensä kustannuksista tai heidän on vaikea arvioida sähköisiin viestintäpalveluihin käyttämäänsä aikaa tai datankulutusta. Avoimuuden lisäämiseksi ja jotta loppukäyttäjät voisivat paremmin hallita viestintäkustannuksiaan, on tärkeää antaa loppukäyttäjien käyttöön välineet kulutuksen seuraamiseksi reaaliajassa. Lisäksi tarjoajien olisi tarjottava suojaksi jättilaskuja vastaan maksuttomia ilmoituksia tilanteissa, joissa kulutus on tavanomaisesta poikkeavaa tai liiallista, myös erityismaksullisten palvelujen ja muiden sellaisten palvelujen osalta, joihin sovelletaan erityisiä hinnoitteluehtoja. Internetyhteyden käyttöä koskevissa eritellyissä laskuissa olisi ilmoitettava vain kulutuksen aika, kesto ja määrä käyttöistunnon aikana mutta ei verkkosivustoja tai internet-päätepisteitä, joihin kyseisen käyttöistunnon aikana on muodostettu yhteys. Direktiivin (EU) 2018/1722 nojalla jäsenvaltiot pystyivät varmistamaan, että toimivaltaiset viranomaiset, tarvittaessa yhteistyössä kansallisten sääntelyviranomaisten kanssa, voivat vaatia internetyhteyksipalvelujen tai yleisesti saatavilla olevien numeroihin perustuvien henkilöiden välisten viestintäpalvelujen tarjoajia asettamaan saataville kaikki direktiivissä (EU) 2018/1722 luetellut lisätoiminnot tai osan niistä. Jäsenvaltioille annettiin myös mahdollisuus laajentaa lisätoimintojen luetteloa korkeatasoisemman kuluttajansuojan varmistamiseksi. Näitä lisätoimintoja olisi tarjottava yleispalvelun kuluttajille, jotka hyötyvät kohtuuhintaisuuteen tähtäävistä toimenpiteistä. Lisäksi tarvittaessa eritelty laskutus ja tietyt kustannusseurantaan liittyvät toimenpiteet ovat pakollisia toimintoja, joita on tarjottava maksutta kaikille kuluttajille. Jäsenvaltioiden ei pitäisi ottaa kansallisessa lainsäädännössään käyttöön muita erilaisia vaatimuksia lisätoiminnoille. Jäsenvaltioiden olisi kuitenkin voitava pitää voimassa direktiivissä (EU) 2018/1722 vahvistettuja toimintoja koskevat säännökset, mukaan lukien toiminnot, joissa palveluntarjoajia vaaditaan antamaan lisätietoja palvelun kulutuksesta ja joilla tilapäisesti estetään palvelun käyttö rahallisen tai määrään perustuvan käyttörajan tultua täyteen.
- (265) Avointen, ajan tasalla olevien ja vertailukelpoisten tietojen saaminen tarjonnasta ja palveluista on kuluttajille olennaisen tärkeä tekijä kilpailuun perustuvilla markkinoilla, joilla toimii useita palveluntarjoajia. Kuluttajien olisi voitava helposti verrata markkinoilla tarjottujen eri palvelujen hintoja helposti saatavilla olevassa muodossa julkaistujen tietojen perusteella. Jotta hintojen ja palvelujen vertaaminen olisi helppoa, internetyhteyksipalvelujen tai yleisesti saatavilla olevien henkilöiden välisten viestintäpalvelujen tarjoajien tulisi julkaista tietoja (kuten hintoihin, palvelun laatuun ja päätelaitteita koskeviin ehtoihin liittyviä tietoja ja muita asiaan liittyviä tietoja) avoimuuden lisäämiseksi. Yritykset tukeutuvat tyypillisesti neuvoteltuihin sopimusehtoihin, eivätkä ne ole riippuvaisia samoista tarjousten julkaisemista koskevista vaatimuksista kuin kuluttajat.
- (266) Poikkeuksellisissa olosuhteissa, erityisesti teknisen toteutettavuuden puuttumisen vuoksi, henkilöiden välisten viestintäpalvelujen tarjoajat, joiden on annettava mahdollisuus käyttää hätäpalveluita hätäviestinnän avulla, eivät välttämättä pysty antamaan käyttömahdollisuutta hätäpalveluihin tai soittajan sijaintitietoja tai molempia. Tällaisissa tapauksissa niiden olisi ilmoitettava asiasta asianmukaisesti sopimuksessa. Näiden palveluntarjoajien olisi annettava asiakkailleen selkeitä ja avoimia tietoja alkuperäisessä sopimuksessa ja pidettävä ne ajan tasalla, jos hätäpalvelujen käyttöoikeuden tarjoamiseen tulee muutoksia, esimerkiksi laskuissa. Näiden tietojen olisi käsitettävä kaikki alueellisen peiton rajoitukset, viestintäpalvelun suunniteltujen teknisten käyttöparametrien perusta sekä käytettävissä oleva infrastruktuuri. Jos palvelua ei tarjota sellaisen yhteyden kautta, jota hallinnoidaan

tietyn palvelun laadun tuottamiseksi, tietoihin olisi sisällytettävä myös pääsyn luotettavuuden taso ja tiedot soittajan sijainnista verrattuna palveluun, joka tarjotaan tällaisen yhteyden kautta, ottaen huomioon tekniikan taso ja laatumormit sekä mahdolliset tässä asetuksessa määritetyt palvelun laatua koskevat muuttujat.

- (267) Sen jälkeen, kun loppukäyttäjien mahdollisuudet tehdä hakuja ja vertailla laajaa valikoimaa erilaisia tarjouksia yksityisten tai julkisten kehittyneiden digitaalisten hakuvälineiden avulla ovat lisääntyneet, asianomaisten toimivaltaisten viranomaisten velvollisuus tarjota vertailuvälineitä on menettänyt merkitystään. Loppukäyttäjät voivat vertailuvälineiden, kuten verkkosivustojen, avulla tehokkaasti arvioida internetyhteyspalvelujen ja henkilöiden välisten viestintäpalvelujen tarjoajien ansioita, kun kyseisiä palveluja tarjotaan toistuvia tai kulutukseen perustuvia suoria rahallisia maksuja vastaan, ja saada puolueetonta tietoa erityisesti vertailemalla hintoja ja laatumuuttujia yhdessä paikassa. Toimivaltaiset viranomaiset voisivat välineen tarjoajan pyynnöstä sertifioida tällaiset välineet sen varmistamiseksi, että ne ovat toiminnallisesti riippumattomia palveluntarjoajista, eikä mitään palveluntarjoajaa suosita hakutuloksissa.
- (268) Jotta kuluttajat voisivat saada täyden hyödyn kilpailluista markkinoista, heidän olisi voitava tehdä tietoisia valintoja ja vaihtaa palveluntarjoajaa silloin, kun se on heidän parhaan etunsa mukaista. On olennaisen tärkeää varmistaa, että he voivat tehdä näin ilman oikeudellisia, teknisiä tai käytännön esteitä, jotka voivat liittyä muun muassa sopimusehtoihin, menettelyihin ja maksuihin. Tämä ei estä tarjoajia sisällyttämästä kuluttajasopimuksiin kohtuullisia sopimusaikoja, jotka voivat olla enintään 24 kuukauden pituisia. Jäsenvaltioilla olisi kuitenkin oltava mahdollisuus pitää voimassa lyhyemmän enimmäiskeston vahvistavia säännöksiä ja sallia kuluttajien vaihtaa hinnoittelumallia tai irtisanoa sopimus ilman lisäkustannuksia sopimuskauden aikana kansallisten olosuhteiden perusteella, jollaisia ovat esimerkiksi kilpailun taso ja verkkoinvestointien vakaus. Kuluttajat saattavat haluta fyysisten yhteyksien osalta pidemmän korvausjakson ja hyötyä tällaisesta pidemmästä korvausjaksosta irrallaan sähköistä viestintäpalvelua koskevasta sopimuksesta. Tällainen kuluttajan sitoumus voi olla merkittävä tekijä, joka helpottaa gigabittiverkkojen käyttöönottoa loppukäyttäjän tiloissa tai hyvin lähellä niitä, myös kysynnän yhdistämisjärjestelmien kautta, jolloin verkkoihin investojien alkuperäiset käyttöönottoon liittyvät riskit pienenevät. Kuluttajien oikeutta vaihtaa sähköisten viestintäpalvelujen tarjoajaa ei kuitenkaan saisi rajoittaa tällaisilla korvausjaksoilla fyysisiä yhteyksiä koskevissa sopimuksissa, eivätkä tällaiset sopimukset saisi kattaa pääte- tai internetyhteyslaitteita, kuten puhelimia, reitittimiä tai modeemeja. Olisi varmistettava, että fyysisen gigabittiyhteyden käyttöönottoa loppukäyttäjän tiloissa rahoittavia yksiköitä, operaattorit mukaan luettuna, kohdellaan yhdenvertaisesti, myös silloin kun tällainen rahoitus toteutetaan osamaksusopimuksella. Sopimuksen kestoa koskevia velvollisuuksia olisi sovellettava mikroyrityksiin ja voittoa tavoittelemattomiin järjestöihin, elleivät ne mieluummin neuvottele yksilöllisiä sopimusehtoja sähköisten viestintäpalvelujen tarjoajien kanssa. Toisin kuin mikroyrityksillä, suurilla yrityksillä on tavallisesti vahvempi neuvotteluasema, minkä vuoksi ne eivät ole riippuvaisia samoista sopimusten kestoa koskevista vaatimuksista kuin kuluttajat. Sopimuksen irtisanomista koskevia velvollisuuksia olisi sovellettava mikroyrityksiin, pienyrityksiin ja voittoa tavoittelemattomiin järjestöihin, elleivät ne mieluummin neuvottele yksilöllisiä sopimusehtoja sähköisten viestintäpalvelujen tarjoajien kanssa.

- (269) Sähköisiä viestintäpalveluja koskevien sopimusten automaattinen jatkaminen on mahdollista. Tällaisissa tapauksissa kuluttajien olisi voitava irtisanoa sopimuksensa ilman kustannuksia alkuperäisen sopimusjakson päätyttyä.
- (270) Yleisesti saatavilla olevien sähköisten viestintäpalvelujen, jotka ovat muita kuin numeroista riippumattomia henkilöiden välisiä viestintäpalveluja, tarjoajien asettamiin sopimusehtoihin tehtävien kuluttajalle epäedullisten muutosten, jotka koskevat esimerkiksi maksuja, hintoja, datamäärän rajoituksia, tiedonsiirtonopeutta, kattavuutta tai henkilötietojen käsittelyä muiden unionin tietosuojalainsäädännön mukaisten laillisten perusteiden kuin suostumuksen nojalla, olisi annettava kuluttajalle oikeus irtisanoa sopimus kustannuksitta, vaikka tällaisten muutosten yhteydessä tehtäisiin myös kuluttajaa hyödyttäviä muutoksia. Minkä tahansa tarjoajan sopimusehtoihin tekemän muutoksen olisi näin ollen oikeutettava kuluttaja irtisanomaan sopimus, paitsi jos kukin muutos on sellaisenaan kuluttajaa hyödyttävä tai muutokset ovat puhtaasti hallinnollisia, esimerkiksi palveluntarjoajan osoitteen muuttuminen, eivätkä ne vaikuta epäedullisesti kuluttajaan taikka jos muutokset johtuvat yksinomaan lainsäädännön tai sääntelyn muutoksista, kuten unionin lainsäädännössä tai kansallisessa lainsäädännössä asetetuista uusista sopimustietoja koskevista vaatimuksista. Arvioitaessa sitä, onko muutos yksinomaan kuluttajaa hyödyttävä, olisi käytettävä objektiivisia perusteita. Kuluttajan oikeus irtisanoa sopimus olisi evättävä vain, jos palveluntarjoaja pystyy osoittamaan, että kaikki sopimukseen tehty muutokset yksinomaan hyödyttävät kuluttajaa tai ne ovat puhtaasti hallinnollisia eivätkä vaikuta epäedullisesti kuluttajaan.
- (271) Jos sopimukseen kuuluu erottamattomana osana laillinen hintaindeksiehto, joka on määritelty tällaisia sopimuksia koskevien ja hinnan lailliseen vaihteluun sovellettavan menetelmän kuvaamista edellyttävien tietovaatimusten mukaisesti, ehdon täytäntöönpano ei merkitse sopimusehtoihin tehtyä muutosta vaan voimassa olevan sopimusehdon soveltamista, jos hintaindeksiehto on unionin ja kansallisen lainsäädännön mukainen.
- (272) Kuluttajille olisi ilmoitettava sopimusehtojen muutoksista pysyvällä välineellä. Sopimusten irtisanomista koskevat säännökset eivät saa vaikuttaa unionin lainsäädännön tai kansallisen lainsäädännön muihin säännöksiin, jotka koskevat perusteita, joiden nojalla sopimus voidaan irtisanoa tai joiden nojalla palveluntarjoaja tai kuluttaja voi muuttaa sopimusehtoja.
- (273) Päätelaitteiden suhteen asiakassopimuksessa olisi määritettävä mahdolliset ehdot, joita palveluntarjoaja asettaa laitteiden käytölle, kuten SIM-kortin lukitseminen, jos tällaisia ehtoja ei kielletä kansallisessa oikeudessa, sekä kustannukset, jotka peritään lopetettaessa sopimus ennen sovittua päättymispäivämäärää tai lopetettaessa se sovittuun aikaan, sekä laitteiden pitämisestä mahdollisesti perittävät kustannukset. Jos kuluttaja sopimuksen päättyessä haluaa pitää itsellään sopimuksen tekemisen yhteydessä siihen liitetyn päätelaitteen, tästä mahdollisesti perittävä korvaus ei saisi ylittää laitteen arvoa, joka on laskettu sopimushetken arvon perusteella suhteutettuna kuluneeseen aikaan (*pro rata temporis*), tai jäljellä olevalta sopimusajalta perittävää palvelumaksua sen mukaan, kumpi näistä summista on pienempi. Palveluntarjoajan olisi poistettava mahdolliset rajoitukset, jotka koskevat päätelaitteiden käyttöä muissa verkoissa, maksutta viimeistään silloin kun kyseinen korvaus maksetaan.
- (274) Paketeista, jotka koostuvat ainakin joko internetyhteyspalvelusta tai yleisesti saatavilla olevista numeroihin perustuvista henkilöiden välisistä viestintäpalveluista sekä muista palveluista, kuten yleisesti saatavilla olevista numeroista riippumattomista henkilöiden

välisistä viestintäpalveluista, lineaarisista lähetyksistä, laitteiden välisen viestinnän palveluista tai päätelaitteista, on tullut yhä yleisempiä, ja ne ovat tärkeä osa kilpailua. Tässä asetuksessa palvelujen olisi katsottava muodostavan paketin, jos sen osat toimittaa tai myy sama palveluntarjoaja samalla sopimuksella taikka toisiinsa läheisesti liittyvillä tai kytketyillä sopimuksilla. Vaikka paketeista on usein hyötyä kuluttajille, palveluntarjoajan vaihto voi niiden takia olla vaikeampaa tai kalliimpaa, ja ne myös lisäävät riskiä joutua tilanteeseen, jossa sopimuksesta ei pääse eroon. Jos eri palveluihin tai pakettiin kuuluvien päätelaitteiden hankintaan liittyviin sopimussitoumuksiin sovelletaan erilaisia sopimusten irtisanomista ja vaihtamista koskevia sopimusvelvoitteita, kuluttajien on vaikea käyttää tästä asetuksesta johtuvia oikeuksiaan vaihtaakseen koko paketin tai sen osia kilpaileviin tarjouksiin. Tämän asetuksen tiettyjä keskeisiä säännöksiä, jotka koskevat sopimustiivistelmää, avoimuutta sekä sopimuksen kestoa, irtisanomista ja vaihtamista, olisi sen vuoksi sovellettava paketin kaikkiin osiin, myös päätelaitteisiin sekä muihin palveluihin, kuten digitaaliseen sisältöön tai digitaalisiin palveluihin ja niihin sähköisen viestinnän palveluihin, jotka eivät suoraan kuulu kyseisten säännösten soveltamisalaan. Kaikkia tiettyyn erillisenä palveluna toimitettavaan tai myytävään sähköisen viestinnän palveluun sovellettavia loppukäyttäjää koskevia velvollisuuksia olisi voitava soveltaa myös silloin, kun tällainen palvelu on osa pakettia, johon kuuluu vähintään internetyhteyspalvelu tai yleisesti saatavilla oleva numeroihin perustuva henkilöiden välinen viestintäpalvelu. Muihin sopimusnäkökohtiin, joita ovat esimerkiksi keinot, joita sovelletaan jos sopimus ei ole vaatimusten mukainen, olisi sovellettava asianomaiseen paketin osaan sovellettavia sääntöjä, esimerkiksi tavaroiden myyntisopimusten sääntöjä tai digitaalisen sisällön toimittamisen sääntöjä. Jos kuluttajalle kuitenkin muodostuu oikeus irtisanoa ennen sovitun sopimuskauden päättymistä mikä tahansa sellaisen paketin osa, johon kuuluu vähintään internetyhteyspalvelu tai yleisesti saatavilla oleva numeroihin perustuva henkilöiden välinen viestintäpalvelu, koska kyseinen paketin osa ei ole ollut sopimuksen mukainen tai sitä ei ole toimitettu, kuluttajan olisi oltava oikeutettu irtisanoamaan paketin kaikki osat. Jotta palveluntarjoajan vaihtamisen tulisi edelleen olla helppoa, kuluttajia ei myöskään saisi estää vaihtamasta palveluntarjoajaa sen vuoksi, että alkuperäisen sopimusjakson voimassaolo jatkuu käytännössä automaattisesti.

- (275) Mahdollisuus palveluntarjoajan vaihtamiseen on kilpailuympäristössä tehokkaan kilpailun avaintekijä. Kun loppukäyttäjien saatavilla on palveluntarjoajan vaihtamisen osalta läpinäkyvää, täsmällistä ja oikea-aikaista tietoa, ne voivat luottavaisemmin vaihtaa palveluntarjoajaa, mikä lisää niiden halukkuutta osallistua aktiivisesti kilpailuprosessiin. Palvelujen tarjoajien olisi varmistettava palvelun jatkuvuus, jotta loppukäyttäjät voivat vaihtaa palveluntarjoajaa ilman, että riski palvelun menettämisestä estää heitä, ja teknisten mahdollisuuksien mukaan sallittava vaihto loppukäyttäjän pyytämänä päivänä. Poikkeuksellisissa olosuhteissa vaihto ei välttämättä ole mahdollista objektiivisista teknisistä syistä, kuten tilanteissa, joissa päätelaitteiden turvallinen toiminta tai eheys muutoin vaarantuisi. Tämä voi koskea SIM-kortteja tai eSIM-kortteja, jotka on sulautettu päätelaitteeseen ja joita käytetään sekä laitteiden välisen viestinnän palveluihin että internetyhteyttä varten. Esimerkkinä voidaan mainita auto, jossa samaa eSIM-moduulia käytetään sekä auton oman ohjelmiston päivittämiseen että tietoviuhdejärjestelmän internetyhteyttä varten.
- (276) Numeron siirrettävyys on keskeinen kuluttajan valinnanvaraa helpottava ja todellista kilpailua sähköisen viestinnän markkinoilla lisäävä tekijä. Sitä pyytävien loppukäyttäjien olisi voitava säilyttää numeronsa palveluntarjoajasta riippumatta ja rajoitetun ajan palveluntarjoajaa vaihdettaessa. Tämän toiminnon tarjonta yleisen

puhelinverkon kiinteiden ja ei-kiinteiden sijaintipaikkojen välillä ei kuulu palveluntarjoajan vaihtamista ja numeron siirrettävyyttä koskevien säännösten soveltamisalaan.

- (277) Numeron siirrettävyyden merkitys vahvistuu huomattavasti, kun saatavilla on selkeitä hintatietoja sekä niille loppukäyttäjille, jotka siirtävät numeronsa, että niille loppukäyttäjille, jotka soittavat numeronsa siirtäneille loppukäyttäjille. Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi siinä määrin kuin mahdollista helpotettava asianmukaista hinnoittelun avoimuutta osana numeron siirrettävyyden toteuttamista.
- (278) Varmistaessaan, että numeron siirrettävyyteen liittyvän yhteenliittämisen hinnoittelu on kustannuslähtöistä, kansallisten sääntelyviranomaisten olisi myös voitava ottaa huomioon vertailukelpoisilla markkinoilla käytössä olevat hinnat.
- (279) Numeron siirrettävyys olisi toteutettava mahdollisimman nopeasti siten, että numero otetaan käyttöön yhden työpäivän aikana ja palvelu on loppukäyttäjältä poissa käytössä enintään yhden työpäivän ajan sovitusta siirtopäivästä alkaen. Oikeus siirtää numero olisi annettava loppukäyttäjälle, jolla on asiaankuuluva sopimus (ennakkoon tai jälkikäteen maksettavasta palvelusta) palveluntarjoajan kanssa. Jotta voidaan helpottaa sellaisen keskitetyn palvelupisteen perustamista, jonka ansiosta vaihtaminen käy loppukäyttäjän kannalta saumattomasti, vastaanottavan yleisen sähköisen viestinnän tarjoajan olisi johdettava vaihtamismenettelyä. Jotta palveluntarjoajien vaihtamista ja numeroiden siirrettävyyttä koskevien sääntöjen johdonmukaista soveltamista jäsenvaltioissa voitaisiin edistää, BERECin olisi vahvistettava suuntaviivat yleiselle vaihtoprosessille ja numeroiden siirtämisprosessille ottaen huomioon teknologioiden kehityksen. Tähän olisi mahdollisuuksien mukaan sisällyttävä vaatimus, jonka mukaan siirtäminen saatetaan päätökseen käyttämällä OTA-provisiointia, jollei loppukäyttäjä toisin pyydä, sekä yksityiskohtaiset tiedot korvausprosessista, jos numeroiden siirtämisen tai palveluntarjoajan vaihtamisen yhteydessä tapahtuu viivästyksiä tai väärinkäytöksiä, jos palvelua tai asentamista varten sovittuun tapaamiseen jätetään tulematta tai jos palveluntarjoaja ei täytä palveluntarjoajan vaihtamiseen tai numeroiden siirtämiseen liittyviä velvollisuuksia.
- (280) Jäsenvaltioiden olisi määriteltävä säännöt asianmukaista seuraamuksista sekä velvoitteesta maksaa loppukäyttäjille korvauksia, jos palveluntarjoaja jättää noudattamatta tässä asetuksessa säädettyjä vaihtamista ja siirtämistä koskevia vaatimuksia, mukaan lukien niitä, jotka koskevat viivästyksiä numeroiden siirtämisessä tai tilanteita, joissa siirtämisen yhteydessä tapahtuu väärinkäytöksiä näiden yritysten toimesta tai niiden nimissä. Tietyistä jäsenvaltioista saadut kokemukset ovat osoittaneet, että loppukäyttäjien palveluntarjoajaa saatetaan vaihtaa ilman heidän suostumustaan. Asian hoitamisen olisi kuuluttava ensisijaisesti lainvalvontaviranomaisille, mutta jäsenvaltioiden olisi voitava ottaa käyttöön asianmukaisia seuraamuksia ja taata, että loppukäyttäjiä suojataan koko vaihtoprosessin ajan vähentämättä prosessin houkuttelevuutta kuluttajien kannalta. Oikeutta numeroiden siirtämiseen ei saisi rajoittaa sopimusehdoilla.
- (281) Sen varmistamiseksi, että vaihtaminen ja siirtäminen toteutetaan tässä asetuksessa säädettyssä määräajassa, jäsenvaltioiden olisi voitava säätää sellaisista palveluntarjoajien korvaustoimenpiteistä loppukäyttäjille, jotka voidaan toteuttaa helposti ja viipymättä, jos palveluntarjoajan ja loppukäyttäjän välistä sopimusta ei noudateta. Tällaisten toimenpiteiden olisi oltava oikeassa suhteessa sopimuksen noudattamisen viivästymisen keston. Näihin toimenpiteisiin voisi kuulua korvaus ainakin tilanteissa, joissa palvelun aktivointi tai numeron siirto viivästyy tai palvelu on

poissa käytöstä yli yhden työpäivän ajan tai joissa palveluntarjoaja jättää saapumatta palvelua tai asentamista varten sovittuun tapaamiseen. Lisäkorvaus voitaisiin myöntää myös automaattisena maksujen alennuksena tilanteissa, joissa luovuttavan palveluntarjoajan on jatkettava palvelujensa toimittamista siihen asti, kun vastaanottavan palveluntarjoajan palvelut aktivoidaan.

- (282) Suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tiettyjä tämän asetuksen säännöksiä, jotka koskevat loppukäyttäjien oikeuksia, ei olisi sovellettava mikroyrityksiin, jotka tarjoavat ainoastaan numeroista riippumattomia henkilöiden välisiä viestintäpalveluja. Unionin tuomioistuimen⁵⁶ oikeuskäytännön mukaan pienten ja keskisuurten yritysten määritelmää, joka sisältää myös mikroyritykset, on tulkittava suppeasti. Jotta huomioiduksi tulisivat ainoastaan yritykset, jotka ovat aidosti riippumattomia mikroyrityksiä, on välttämätöntä tutkia sellaisten mikroyritysten rakennetta, jotka muodostavat yksittäistä mikroyritystä vahvemman yhtymän, ja varmistettava, ettei mikroyrityksen määritelmää kierretä puhtaasti muodollisin keinoin.
- (283) Sähköisen viestinnän sisämarkkinoiden toteuttaminen edellyttää esteiden poistamista siltä, että loppukäyttäjät voivat käyttää sähköisiä viestintäpalveluja yli valtioiden rajojen kaikkialla unionissa. Yleisen sähköisen viestinnän tarjoajat eivät saisi evätä tai rajoittaa loppukäyttäjien pääsyä tai syrjiä loppukäyttäjii. Eriyttämisen olisi kuitenkin oltava mahdollista, jos se perustuu unionin lainsäädäntöön ja jos se toteutetaan unionin lainsäädännön rajoissa, kuten asetuksessa (EU) 2022/612 säädetyt toimenpiteet säänneltyjen vähittäistason verkkovierailupalvelujen poikkeavan tai vilpillisen käytön estämiseksi.
- (284) Loppukäyttäjät ovat entistä haavoittuvammassa asemassa henkilöiden välisten viestintäpalvelujen kautta tapahtuvan petollisen toiminnan suhteen. Useat jäsenvaltiot ovat ottaneet käyttöön kansallisia toimenpiteitä kehittyvien petosjärjestelmien, kuten väärennetyn soittajan numeron näyttämisen, tietojenkalastelun, tekstiviestihuijausten ja puhelinurkinnan torjumiseksi. Näitä toimenpiteitä ei kuitenkaan ole vielä kukaan koordinoitu ja ne heijastavat pääasiassa kansallisia näkökulmia, minkä ansiosta petosten tekijät voivat siirtää toimintansa lainkäyttöalueille, joilla tällaisiin käytäntöihin ei puututa tehokkaasti. Digitaalisten verkkojen viraston olisi mahdollistettava asiaankuuluvien tietojen ja parhaiden käytäntöjen kerääminen, jotta BEREC voi vahvistaa tekniset ja oikeudelliset suuntaviivat toimenpiteille, joilla voitaisiin tehokkaasti suojella loppukäyttäjii petolliselta toiminnalta unionissa. BERECin suuntaviivoissa olisi annettava jäsenvaltioille mahdollisuus ottaa käyttöön koordinoituja henkilöiden välisissä viestintäpalveluissa toteutettavia toimenpiteitä noudattaen kaikilta osin henkilötietojen suojaa koskevaa unionin lainsäädäntöä. Komissiolle olisi siirrettävä valta antaa delegoituja säädöksiä, joilla tehostetaan niitä toimenpiteitä, joita henkilöiden välisissä viestintäpalveluissa toteutetaan loppukäyttäjien suojelemiseksi petolliselta toiminnalta.
- (285) Koska kadonneiden lasten ilmoittamiseen liittyy erityisnäkökohtia, jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että kadonneiden lasten ilmoittamiseen on niiden alueella todella käytettävissä oleva ja hyvin toimiva palvelu numerossa 116 000. Jäsenvaltioiden olisi toteutettava riittävät toimenpiteet sen varmistamiseksi, että numeron 116 000 toiminnassa saavutetaan palvelujen laadun riittävä taso.

⁵⁶ Unionin tuomioistuimen (seitsemäs jaosto) tuomio 27.2.2014, HaTeFo v. Finanzamt Haldensleben, C-110/013, ECLI: EU:C:2014:114).

- (286) Kadonneita lapsia koskevan vihjepuhelinnumeron 116 000 lisäksi useat jäsenvaltiot varmistavat myös, että lapsilla on mahdollisuus käyttää auttavaa puhelinta ylläpitävää lapsiystävällistä palvelua, joka auttaa hoivaa ja suojelua tarvitsevia lapsia numerossa 116 111. Näiden jäsenvaltioiden ja komission olisi varmistettava, että kansalaisille ja etenkin lapsille ja kansallisille lastensuojelujärjestelmille tiedotetaan numerossa 116 111 toimivasta auttavasta puhelimesta.
- (287) Internetyhteyspalvelujen ja yleisesti saatavilla olevien numeroihin perustuvien henkilöiden välisten viestintäpalvelujen käyttöä koskevien yleiseen etuun liittyvien kysymysten käsittelemiseksi ja muiden oikeuksien ja vapauksien suojelun edistämiseksi jäsenvaltioiden olisi voitava tuottaa ja levittää tai antaa tällaisten palveluntarjoajien välitettäväksi tällaisten palvelujen käyttöä koskevia yleiseen etuun liittyviä tietoja. Tietoihin olisi voitava sisältyä yleiseen etuun liittyviä tietoja yleisimmistä rikkomuksista ja niiden oikeudellisista seuraamuksista, joita ovat esimerkiksi ne, jotka koskevat tekijänoikeusrikkomuksia, muuta laitonta käyttöä ja haitallisen sisällön levittämistä, sekä neuvoja ja keinoja, joiden avulla voidaan suojautua henkilökohtaiseen turvallisuuteen kohdistuvilta riskeiltä, kuten riskeiltä, joita aiheutuu henkilötietojen ilmaisemisesta tietyissä olosuhteissa, sekä yksityisyyteen ja henkilötietoihin liittyviltä riskeiltä, ja saatavilla olevia helppokäyttöisiä ja konfiguroitavia ohjelmistoja tai ohjelmistovaihtoehtoja, joiden avulla voidaan suojella lapsia tai haavoittuvia henkilöitä. Lisäksi loppukäyttäjille olisi tiedotettava henkilöturvallisuuteen, yksityisyyteen ja henkilötietoihin liittyvistä riskeistä internetyhteyspalveluja ja yleisesti saatavilla olevia henkilöiden välisiä viestintäpalveluja käytettäessä, mukaan lukien suojasta kyseisten palvelujen kautta harjoitettavaa petollista toimintaa vastaan, ja heille olisi tiedotettava tavoista, joilla he voivat suojautua kyseisiltä riskeiltä. Tietoja voitaisiin koordinoida yhteistoimintamenettelyllä. Tällaiset yleiseen etuun liittyvät tiedot olisi saatettava tarvittaessa ajan tasalle ja esitettävä helposti ymmärrettävässä muodossa kunkin jäsenvaltion määrittämällä tavalla sekä kansallisten julkisten viranomaisten verkkosivuilla. Jäsenvaltioiden olisi voitava velvoittaa internetyhteyspalvelujen ja yleisesti saatavilla olevien numeroihin perustuvien henkilöiden välisten viestintäpalvelujen tarjoajat välittämään nämä vakiomuodossa olevat tiedot asiakkailleen kansallisten viranomaisten asianmukaiseksi katsomalla tavalla. Tällaisen yleiseen etuun liittyvän tiedon antamisesta ei saisi kuitenkaan koitua liiallista rasitusta palveluntarjoajille. Mikäli näin tapahtuu, jäsenvaltioiden olisi edellytettävä tällaista tietojen antamista keinoilla, joita palveluntarjoajat hyödyntävät tavanomaisessa liiketoiminnassaan viestiessään loppukäyttäjien kanssa.
- (288) Jos unionin oikeudessa ei ole asiaa koskevia sääntöjä, sisällön, sovellusten ja palvelujen laillisuus tai haitallisuus määräytyy kansallisen aineellisen oikeuden ja prosessioikeuden mukaisesti. Sähköisten viestintäverkkojen tai -palvelujen tarjoajien olisi toimittava asetuksen (EU) 2022/2065 vaatimusten mukaisesti riippumatta siitä, ovatko sisältö, sovellukset tai palvelut laillisia tai haitallisia. Tämä asetus ja direktiivi 2002/58/EY eivät rajoita asetuksen (EU) 2022/2065 soveltamista, joka sisältää muun muassa siinä määriteltä ”pelkkää siirtotoimintaa” koskevan säännöksen, jota sovelletaan välityspalvelujen tarjoajiin.
- (289) Loppukäyttäjien olisi voitava tavoittaa hätäpalvelut hätäviesteillä veloituksetta ja ilman, että heidän tarvitsee käyttää minkäänlaista maksuvälinettä, mistä tahansa laitteesta, joka mahdollistaa numeroihin perustuvan henkilöiden välisen viestintäpalvelun, myös silloin kun he matkustavat unionissa. Hätäviestintä on viestintäkeino, joka sisältää ääniviestintäpalvelut, pikaviestit, videoviestinnän ja muun

tyyppisen viestinnän, esimerkiksi reaaliaikaisen tekstityksen, eri viestintämuotojen täydelliseen interaktiivisuuteen perustuvat palvelut ja välityspalvelut. Jäsenvaltioiden olisi hätäkeskusten valmiudet ja tekniset välineet huomioden voitava määritellä, mitkä numeroihin perustuvat henkilöiden väliset viestintäpalvelut soveltuvat hätäpalveluihin, mukaan lukien mahdollisuus rajoittaa kyseiset vaihtoehdot koskemaan ääniviestintäpalveluja ja niiden vammaisille loppukäyttäjille tarkoitettua vastinetta tai lisätä muita vaihtoehtoja kansallisten hätäkeskusten kanssa sovitulla tavalla. Ajoneuvosta tuleva hätäpuhelu eli asetuksessa (EU) 2015/758 määritelty eCall-puhelu voi käynnistää hätäviestinnän henkilön puolesta. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 910/2014⁵⁷ nojalla myönnetty eurooppalaiset digitaalisen identiteetin lompakot antavat loppukäyttäjille mahdollisuuden käyttää keskeisten palvelujen digitaalista keskusta. Siksi jäsenvaltioiden on varmistettava, että loppukäyttäjät voivat lähettää hätäviestin myös digitaalisen lompakkonsa avulla.

- (290) Hätäviestit ja soittajan sijaintitiedot on ohjattava viipymättä sopivimpaan hätäkeskukseen, jotta hätäviesteihin voidaan vastata ja ne voidaan käsitellä asianmukaisesti. Hätäviestinnän tehokas reititys olisi varmistettava myös siirryttäessä piirikytkentäisestä pakettikytkentäiseen teknologiaan. Tavallisesti jäsenvaltio määrittää sopivimman hätäkeskuksen hätäviestintää koskevan alueellisen toimivallan tai tietyn tyyppistä viestintää koskevan valmiuden perusteella, esimerkiksi sellaisen hätäkeskuksen, jolla on valmiudet reaaliaikaista tekstitykseen tai viittomakielisen viestintään. Henkilöiden väliset viestintäpalvelut, joita tarjotaan pakettikytkentäisen teknologian avulla ja jotka tarjoavat ääni-, teksti- ja videoviestintää, myös reaaliaikaista tekstitystä, voidaan reitittää yleiseen verkkoalueeseen tai hätäkeskuksen verkkoalueeseen. Hätäviestinnän tavoittaessa hätäviestintäjärjestelmän yleisten verkkojen kautta voi olla tarpeen jatkaa reititystä hätäkeskusten IP-verkossa, jotta voidaan saavuttaa sopivin hätäkeskus. Tämä riippuu hätäkeskusten kansallisesta organisaatiosta. Jotta varmistetaan tehokkaiden hätäviestien saatavuus kaikkien loppukäyttäjien hyödyksi, jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että kaikentyyppiset hätäviestit ja jäsenvaltioiden alueella käyttöön määrätyt soittajan sijaintitiedot reititetään riittävän ajoissa sopivimpaan hätäkeskukseen. Jäsenvaltioiden olisi voitava määrättävä velvoite, että hätäpalvelut on voitava tavoittaa numeroista riippumattomien henkilöiden välisistä viestintäpalveluista lähetettyjen hätäviestien avulla, kunhan kansallinen hätäkeskusjärjestelmä mahdollistaa näiden viestien vastaanottamisen ohjaamalla ne sopivimpaan hätäkeskukseen sekä soittajan sijaintitietojen vastaanottamisen. Tähän voi sisältyä se, että jäsenvaltio nimeää yhden IP-yhdyskäytävän vastaanottamaan keskitetysti hätäviestejä. Tällaisten palveluntarjoajien olisi silti tiedotettava loppukäyttäjille, kun pääsy yhteiseen eurooppalaiseen hätänumeroon 112 tai soittajan sijaintitietoihin ei tueta.
- (291) Jäsenvaltioiden olisi tarkasteltava hätäkeskusten valmiuksia käsitellä hätäviestintää useammalla kuin yhdellä kielellä.
- (292) Jäsenvaltioiden olisi toteutettava erityistoimenpiteitä varmistaakseen, että vammaisilla loppukäyttäjillä, erityisesti kuuroilla, kuulovammaisilla, puhevammaisilla ja kuurosokeilla käyttäjillä, on tasapuoliset mahdollisuudet käyttää hätäpalveluja, myös yhteistä eurooppalaista hätänumeroa 112, ja että nämä hätäpalvelut ovat direktiivin

⁵⁷ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 910/2014, annettu 23 päivänä heinäkuuta 2014, sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisiin transaktioihin liittyvistä luottamuspalveluista sisämarkkinoilla ja direktiivin 1999/93/EY kumoamisesta (EUVL L 257, 28.8.2014, s. 73, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2014/910/oj>).

(EU) 2019/882 mukaisia. Vastaavuusperiaate edellyttää, että vammaisilla loppukäyttäjillä olisi oltava mahdollisuus käyttää hätäpalveluja hätäviestinnän kautta toiminnallisesti vastaavalla tavalla kuin muilla loppukäyttäjillä, erityisesti soittamalla hätänumeroon 112 äänipohjaisten palvelujen kautta.

- (293) Kaikessa hätäviestinnässä hyödynnettävät soittajan sijaintitiedot lisäävät loppukäyttäjien suojaa ja turvallisuutta sekä auttavat hätäpalveluja suorittamaan tehtävänsä, edellyttäen että hätäviestien ja niihin liittyvien tietojen välittäminen hätäpalveluille taataan kansallisella sopivimman hätäkeskuksen järjestelmällä. Vastaanotettaessa ja käytettäessä soittajan sijaintitietoja, joihin sisältyvät sekä verkkoperusteiset sijaintitiedot, jos yhteydet varmistava verkko tarjoaa kyseiset tiedot palveluntarjoajalle tai hätäkeskukselle, että mobiililaitteesta saatavat soittajan tarkemmat sijaintitiedot, jos radiolaitte mahdollistaa niiden lähettämisen, olisi noudatettava kaikkia muita unionin oikeuden henkilötietojen käsittelyä koskevia vaatimuksia. Yritysten, jotka antavat verkkoperusteisia sijaintitietoja, olisi käytetystä tekniikasta riippumatta annettava soittajan sijaintitiedot hätäpalvelujen käyttöön heti, kun palvelu on ottanut puhelun vastaan. Mobiililaitteisiin perustuvat paikallistamisteknologiat ovat osoittautuneet tarkemmiksi ja kustannustehokkaammiksi, koska käytettävissä olevat tiedot saadaan Euroopan geostationaarisesta navigointilisäjärjestelmästä ja Galileo-satelliittijärjestelmästä ja muista maailmanlaajuisista satelliittinavigointijärjestelmistä sekä langattomien verkkojen tiedoista. Sen vuoksi mobiililaitteesta saatavien soittajan sijaintitietojen olisi täydennettävä verkkoperusteisia sijaintitietoja myös silloin, kun mobiililaitteesta saadaan sijaintitieto vasta hätäviestinnän käynnistämisen jälkeen. Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että kun mobiililaitteesta saatavat soittajan sijaintitiedot ovat saatavilla, ne toimitetaan sopivimmalle hätäkeskukselle. Tämä ei välttämättä ole aina mahdollista – sijaintitiedot eivät esimerkiksi ole saatavilla mobiililaitteesta tai henkilöiden välisen viestintäpalvelun välityksellä, tai niitä ei ole teknisesti mahdollista saada. Jäsenvaltioiden olisi lisäksi varmistettava, että hätäkeskukset pystyvät vastaanottamaan ja hallinnoimaan käytettävissä olevia soittajan sijaintitietoja, silloin kun se on toteutettavissa. Soittajan sijaintitietojen määrittämisen ja siirtämisen olisi oltava maksutonta sekä loppukäyttäjälle että hätäviestiä käsittelevälle viranomaiselle riippumatta määrittelytavasta (mobiililaitteen vai verkon kautta) tai siirtotavasta (esim. äänikanavia pitkin, tekstiviestillä tai internet-protokollaan perustuen).
- (294) On tärkeää lisätä yhteisen eurooppalaisen hätänumeron 112 tunnettuutta unionissa matkustavien kansalaisten suojelun ja turvallisuuden parantamiseksi. Tästä syystä kaikki jäsenvaltioissa matkustavat kansalaiset olisi saatettava tietoisiksi, tiedottamalla erityisesti kansainvälisen liikenteen bussiterminalleissa, rautatieasemilla, satamissa ja lentoasemilla sekä puhelinluetteloissa, loppukäyttäjä- ja laskutusmateriaalissa, siitä, että he voivat käyttää yhteistä eurooppalaista hätänumeroa 112 yleisenä hätänumerona matkustaessaan unionissa. Tämä on ensisijaisesti jäsenvaltioiden vastuulla, mutta komission olisi edelleen sekä annettava tukea että täydennettävä jäsenvaltioiden aloitteita yhteistä eurooppalaista hätänumeroa 112 koskevan tietoisuuden parantamiseksi, ja sen olisi säännöllisesti arvioitava yleisön tietoisuutta numerosta ja numeron käytön kehitystä.
- (295) Jotta voitaisiin vastata teknologian kehitykseen, joka liittyy hätäpalvelujen tavoittamiseen digitaalisen lompakon avulla, soittajan sijaintitietojen tarkkuuteen, vammaisten loppukäyttäjien vastaaviin käyttömahdollisuuksiin ja puhelun reitittämiseen sopivimpaan hätäkeskukseen, komissiolle olisi annettava valta hyväksyä delegoituja säädöksiä, joissa vahvistetaan toimenpiteitä hätäviestinnän tehokkuuden

varmistamiseksi unionissa. Tällaiset toimet eivät saisi rajoittaa jäsenvaltioiden hätäpalveluyksikköjen järjestämistä.

- (296) Yhdessä jäsenvaltiossa olevat kansalaiset eivät voi ottaa yhteyttä toisen jäsenvaltion hätäpalveluihin, koska heidän kotimaansa hätäkeskuksella ei välttämättä ole muiden jäsenvaltioiden hätäviestintäjärjestelmien yhteystietoja. Sen vuoksi olisi ylläpidettävä unionin laajuista, suojattua tietokantaa numeroista, joiden kautta tavoitetaan kunkin jäsenvaltion hätäkeskusjärjestelmät. Siksi digitaalisten verkkojen viraston olisi ylläpidettävä suojattua tietokantaa suosituksen E.164 mukaisista jäsenvaltioiden hätänumeroista, jotta varmistetaan, että jäsenvaltioiden hätäkeskusjärjestelmiin voidaan ottaa yhteys muiden jäsenvaltioiden hätäkeskusjärjestelmistä.
- (297) Numeroihin perustuvien henkilöiden välisten matkaviestintäpalvelujen tarjoajilla on tärkeä rooli kansallisissa varautumisstrategioissa, minkä vuoksi kyseisten palveluntarjoajien olisi välitettävä julkiset varoitukset kaikille asianosaisille loppukäyttäjille. Asianosaisiksi loppukäyttäjiksi olisi katsottava toimivaltaisen viranomaisen määrittämät loppukäyttäjät, jotka ovat uhkaavan tai odotettavissa olevan suuren hätätilanteen tai katastrofin mahdollisena kohteena olevilla maantieteellisillä alueilla varoitusjakson aikana.
- (298) Kun jäsenvaltiot ovat varmistaneet, että kaikki asianosaiset loppukäyttäjät riippumatta heidän asuinpaikastaan tai -jäsenvaltiostaan tavoitetaan tosiasiallisesti korkeinta tietoturvan tasoa noudattaen, niiden olisi voitava säätää julkisten varoitusten toimittamisesta käyttämällä asetuksen (EU) N:o 910/2014 nojalla myönnettyjä eurooppalaisia digitaalisen identiteetin lompakkoja varmistaen samalla, että unionin kansalaisia suojellaan tehokkaasti heidän matkustaessaan muissa jäsenvaltioissa.
- (299) Alkuperän tunniste tarkoittaa pakettivälitteisissä verkoissa sähköisen viestintäpalvelun, kuten VoIP-tekniikkaa (Voice over Internet Protocol) hyödyntävän viestintäpalvelun, viestinnän lähteen tai päätepisteen tunnistetietoja, jotka voidaan lähettää vastaanottajan tai loppukäyttäjän päätelaitteelle viestintää käynnistettäessä. Piirikytkentäisissä verkoissa soittajan numeron näyttämistä puhelun vastaanottajalle ennen vastaamista kutsutaan kutsuvan tilaajan tunnistukseksi.
- (300) Alkuperän tunnisteessa voidaan käyttää merkinantoprotokollina muita tunnisteita kuin suosituksen E.164 mukaisia numeroita tai kansallisia numerointisuunnitelmia lähteen tai päätelaitteen tunnisteiden lähettämiseksi puhelun vastaanottajan tai vastaanottavan osapuolen päätelaitteelle puhelua tai viestintää käynnistettäessä. Yhteenliittämispalvelujen tarjoajien, kauttakulkupalvelujen tarjoajat mukaan luettuina, olisi varmistettava todennettujen alkuperän tunnisteiden tai kutsuvan tilaajan tunnistetietojen siirtäminen kansallisissa ja kansainvälisissä yhteenliittämissopimuksissa asianomaisten maiden kansallisten tai kansainvälisten määräysten tai sääntöjen mukaisesti.
- (301) On tarpeen suojata soittajan oikeus estää kutsuvan tilaajan tai puhelun alkuperän tunnistus (kutsuvan tilaajan tunnistuksen esto) sekä puhelun vastaanottajan oikeus kieltäytyä vastaanottamasta tunnistamattomia puheluja. Joidenkin loppukäyttäjien – erityisesti puhelinalvelukeskusten ja vastaavien organisaatioiden – edun mukaista on taata soittajien nimettömyys.
- (302) Hätäkeskusta, joka näyttää yleisen tilaajan tunnisteiden hätäviestintään vastattaessa, ei pitäisi katsoa tunnistamattomaksi puheluksi.

- (303) Yhdistetyn tilaajan tunnistukseen liittyen on tarpeen turvata puhelun vastaanottajan oikeus ja oikeutettu etu estää sen tilaajan tunnistus, johon soittaja on tosiasiallisesti yhdistetty (yhdistetyn linjan tunnistuksen rajoittaminen).
- (304) Tietyn koodin tai etuliitteen käyttäminen ei saisi vapauttaa suoramarkkinointipuheluita soittavia oikeushenkilöitä tai luonnollisia henkilöitä velvollisuudesta sallia kutsuvan tilaajan tai alkuperän tunnistus.
- (305) Kutsuvan tilaajan tai alkuperän tunnistuksen esto on voitava määrätyissä tapauksissa ohittaa. Loppukäyttäjien oikeutta yksityisyyteen ja henkilötietojen suojaan kutsuvan tilaajan tunnistuksen tai alkuperän tunnisteiden osalta olisi rajoitettava, jos se on tarpeen ilkeiltä puhelujen ja häirintäsoittojen jäljittämiseksi, jos tällaisesta toiminnasta on tehty valitus toimivaltaisille viranomaisille, tai jos on kyse hätäviestinnän aloittamisesta. Sitä olisi myös tarvittaessa rajoitettava kutsuvan tilaajan tai alkuperän tunnisteiden ja sijaintitietojen osalta, jotta hätäpalvelut ja hätäkeskukset voisivat vastata tehokkaasti hätäviesteihin ja käsitellä niitä.
- (306) Käytössä on teknologiaa, jonka avulla sähköisten viestintäpalvelujen tarjoajat voivat rajoittaa loppukäyttäjien vastaanottamia ilkeiltä puheluja, häirintäsoittoja tai muita vilpillisiä puheluita eri tavoin, mukaan lukien estämällä hiljaiset puhelut, ja auttaa toimivaltaisia viranomaisia tällaisten puhelujen jäljittämiseksi. Näihin puheluihin voi sisältyä puheluja, jotka ovat peräisin virheellisistä numeroista eli numeroista, joita ei ole numerointisuunnitelmassa, tai kelvollisista numeroista, joita ei ole varattu numeroihin perustuvan henkilöiden välisen viestintäpalvelun tarjoajalle tai joita ei ole annettu loppukäyttäjälle. Yleisesti saatavilla olevien henkilöiden välisten viestintäpalvelujen tarjoajien olisi suojattava loppukäyttäjää tarjoamalla heille maksutta mahdollisuus pyytää tällaisten puhelujen estämistä, jos se on teknisesti mahdollista, tai kolmannen osapuolen loppukäyttäjän päätelaitteeseen suorittaman automaattisen soitonsiirron estämistä. Tätä varten palveluntarjoajien olisi otettava käyttöön uusinta teknologiaa, kuten todentamiskäytöksiä. Palveluntarjoajien olisi ilmoitettava loppukäyttäjille tällaisista toiminnoista sopimukseen liitetyissä tiedoissa ja muilla keinoilla, esimerkiksi julkaisemalla tiedot tarvittaessa verkkosivuillaan. Mahdollisuuden estää ei-toivotut puhelut olisi katsottava olevan teknisesti toteutettavissa, ellei palveluntarjoaja osoita, että sille on objektiivisia teknisiä esteitä, joita voi esiintyä esimerkiksi yleisissä kytkentäisissä puhelinverkoissa. Numeroista riippumattomien henkilöiden välisten viestintäpalvelujen tarjoajien olisi voitava toteuttaa tunnistamistoimenpiteitä käyttäjien todentamiseksi direktiivin (EU) 2022/2555 mukaisesti.
- (307) Yleisesti saatavilla oleviin luetteloihin kuuluvat mitkä tahansa luettelot tai palvelut, jotka sisältävät tietoja loppukäyttäjistä, kuten puhelinnumeroista (myös matkapuhelinnumeroista), sähköpostiosoitteesta tai yhteystiedoista, ja jotka käsittävät numerotiedustelupalvelut. Luettelopalvelujen päätehtävänä on mahdollistaa tällaisten henkilöiden tunnistaminen. Koska digitaalisten vaihtoehtojen, kuten verkossa toimivien hakukoneiden, sosiaalisen median sekä ajantasaisten yhteystietojen löytämisen mahdollistavien verkkohakemistojen saatavuus ja käyttö on lisääntynyt, numeroihin perustuvien henkilöiden välisten viestintäpalvelujen tarjoajien velvoitteen ylläpitämiselle ei ole riittävästi perusteita. Lisäksi monet numerotiedustelupalvelut ovat nyt käytettävissä sovelluksina tai verkossa niin, että käyttäjät voivat hakea tietoja digitaalisesti. On myös asianmukaista varmistaa, että yksityisyyttä ja henkilötietojen suojaa koskevaa oikeutta suojellaan korkeatasoisesti niin, että loppukäyttäjiltä, jotka ovat luonnollisia henkilöitä, pyydetään suostumus ennen heidän henkilötietojensa sisällyttämistä luetteloon. Luonnollisista henkilöistä poiketen oikeushenkilöiden

oikeutetut edut, jotka liittyvät heidän tietojensa sisällyttämiseen luetteloon, olisi myös suojattava. Direktiivin 2002/58/EY soveltaminen on osoittanut, että jäsenvaltioissa on erilaisia käytäntöjä koskien loppukäyttäjien, jotka ovat luonnollisia henkilöitä, mahdollisuutta valita, sisällytetäänkö heidän henkilötietonsa luetteloon. Joskus jäsenvaltiot säätävät kansallisessa lainsäädännössään, että loppukäyttäjillä on oikeus vastustaa henkilötietojensa sisällyttämistä luetteloon, tai että luonnollisen henkilön suostumuksen peruuttamista ei jaeta luetteloiden sisältämiä henkilötietoja käsittelevien kolmansien osapuolten kanssa, mikä saattaa paitsi heikentää suojan tasoa kaikkialla unionissa, myös altistaa loppukäyttäjät vihamielisten toimijoiden petollisille käytännöille. Suostumus tulisi pyytää asetuksen (EU) 2016/679 mukaisesti myös yhteystietojen jakamiseksi paperilla tai sähköisessä muodossa palveluntarjoajasta riippumatta.

- (308) Perusoikeuskirjan tavoitteiden ja vammaisten henkilöiden oikeuksista tehdyssä Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimuksessa vahvistettujen velvoitteiden mukaisesti sääntelykehyksessä olisi varmistettava, että kaikki loppukäyttäjät, mukaan lukien vammaiset loppukäyttäjät, vanhukset ja henkilöt, joilla on sosiaalisia erityistarpeita, voivat helposti ja yhtäläisesti käyttää kohtuuhintaisia ja laadukkaita palveluja riippumatta asuinpaikastaan unionissa. Amsterdamin sopimukseen⁵⁸ liitettyssä julistuksessa 22 määrätään, että unionin toimielimet ottavat huomioon vammaisten henkilöiden tarpeet suunnitellessaan SEUT 114 artiklan mukaisia toimenpiteitä.
- (309) Jotta voitaisiin varmistaa, että vammaiset loppukäyttäjät hyötyvät kilpailusta ja mahdollisuudesta valita eri palveluntarjoajien välillä samalla tavalla kuin suurin osa loppukäyttäjistä, toimivaltaisten viranomaisten olisi täsmennettävä tarvittaessa ja kansallisten olosuhteiden perusteella sekä vammaisia loppukäyttäjää kuultuaan, mitä vammaisten loppukäyttäjien kuluttajansuojaa koskevia vaatimuksia yleisesti saatavilla olevien sähköisten viestintäpalvelujen tarjoajien on noudatettava. Tällaisiin vaatimuksiin voi kuulua muun muassa, että palveluntarjoajat huolehtivat siitä, että vammaiset loppukäyttäjät voivat hyödyntää niiden palveluja samoin ehdoin kuin niiden muutkin loppukäyttäjät, mukaan lukien hinnat, maksut ja laatu, näille palveluntarjoajille aiheutuneista lisäkustannuksista riippumatta. Toteuttaessaan vastaavia käyttömahdollisuuksia ja valinnanvaraa koskevia toimenpiteitä toimivaltaisten viranomaisten olisi kannustettava noudattamaan tämän asetuksen standardointia koskevien säännösten mukaisesti vahvistettuja asiaankuuluvia standardeja ja eritelmiä. Vammaisten loppukäyttäjien kuluttajansuojaa koskevia vaatimuksia voidaan soveltaa myös palveluntarjoajien välisiin tukkutason järjestelyihin. Jotta palveluntarjoajille ei luotaisi liiallista hallinnollista rasitetta, toimivaltaisten viranomaisten olisi tarkistettava, voidaanko vastaavia käyttömahdollisuuksia ja valinnanvaraa koskevat tavoitteet saavuttaa ilman tällaisia toimenpiteitä.
- (310) Loppukäyttäjien olisi voitava olla varmoja radiolähetysten vastaanottoon uusissa M-luokan ajoneuvoissa ja digitaalitelevisiolähetysten vastaanottoon unionissa myytävien laitteiden yhteentoimivuudesta. Jäsenvaltioiden olisi voitava edellyttää tällaisia laitteita koskevia yhdenmukaistettuja vähimmäisstandardeja. Tällaisia standardeja voitaisiin ajoittain mukauttaa tekniikan ja markkinoiden kehityksen perusteella.

⁵⁸ EYVL C 340, 10.11.1997, s. 115, ELI: http://data.europa.eu/eli/treaty/ams/fna_1/dcl_22/sign.

- (311) Jos jäsenvaltiot päättävät toteuttaa direktiivin (EU) 2015/1535 mukaisia toimenpiteitä, jotka koskevat kuluttajille tarkoitettujen radiovastaanottimien yhteentoimivuutta, edullisten radiovastaanottimien vaikutuksen markkinoihin olisi oltava rajallinen, ja vastaanottimien olisi pystyttävä vastaanottamaan ja toistamaan digitaalisten maalähetysten tai internetin välityksellä tarjottavia radiopalveluja, jotta tämä yhteentoimivuus säilyy. Tämä voi myös parantaa yleistä turvallisuutta, kun käyttäjät voivat hyödyntää laajemmin eri teknologioita hätätilanteita koskevien tietojen käsittelyyn ja vastaanottamiseen jäsenvaltioissa.
- (312) Kuluttajille tarkoitettujen radiovastaanottimien ja televisiolaitteiden yhteentoimivuutta koskevat säännökset eivät estä sitä, että uusien M-luokan ajoneuvojen autoradiovastaanottimet pystyvät vastaanottamaan ja toistamaan myös analogisten maalähetysten välityksellä tarjottavia radiopalveluja, eivätkä ne estä jäsenvaltioita asettamasta velvoitteita varmistaa, että digitaalisilla radiovastaanottimilla voidaan vastaanottaa ja toistaa maanpäällisiä analogisia radiolähetyksiä.
- (313) Tämä asetus ei saisi estää jäsenvaltioita hyväksymästä maanpäällisten lähetysten vastaanottamiseen tarkoitettuja digitaalisia televisiolaitteita koskevia teknisiä määräyksiä, joilla valmistellaan kuluttajien siirtymistä käyttämään uusia maanpäällisiä lähetyssstandardeja ja pyritään välttämään sellaisten laitteiden toimittaminen, jotka eivät olisi yhteensopivia käyttöön otettavien standardien kanssa, sanotun kuitenkin vaikuttamatta unionin oikeuden soveltamiseen.
- (314) Jäsenvaltioiden olisi voitava jatkossakin asettaa perustellun yleisen edun nimissä oikeasuhteisia siirtovelvollisuuksia niiden lainkäyttövaltaan kuuluville yrityksille, mutta tällaisia velvollisuuksia olisi asetettava ainoastaan silloin, kun se on välttämätöntä jäsenvaltioiden unionin lainsäädännön mukaisesti selkeästi määrittämien yleisen edun mukaisten tavoitteiden saavuttamiseksi; velvollisuuksien olisi oltava oikeasuhteisia ja avoimia. Siirtovelvollisuuksia olisi voitava soveltaa tiettyjen mediapalvelun tarjoajien toimittamiin tiettyihin radio- ja televisiolähetyskanaviin sekä täydentäviin palveluihin. Jäsenvaltioiden asettamien velvollisuuksien olisi oltava selkeästi määritellyt yleisen edun mukaiset tavoitteet huomioon ottaen oikeasuhteisia ja avoimia. Jäsenvaltioiden olisi esitettävä kansallisessa lainsäädännössään asettamilleen siirtovelvollisuuksille puolueettomat perusteet sen varmistamiseksi, että velvollisuudet ovat avoimia, oikeasuhteisia ja selkeästi määriteltäviä. Velvollisuudet olisi suunniteltava siten, että tarjotaan riittävät kannustimet tehokkaille investoinneille infrastruktuuriin.
- (315) Radio- ja televisiolähetysten yleisölle lähettämiseen käytettäviin sähköisiin viestintäverkkoihin ja -palveluihin kuuluvat kaapelitelevisio, internetpohjainen televisio sekä satelliitti- ja maanpäälliset lähetykset. Niihin voi kuulua myös muita verkkoja sikäli kuin merkittävä määrä loppukäyttäjiä käyttää tällaisia verkkoja pääasiallisena keinona radio- ja televisiolähetysten vastaanottamiseen. Analogisia televisiolähetyksiä koskevia siirtovelvollisuuksia olisi harkittava ainoastaan, jos tällaisen velvollisuuden puute aiheuttaisi merkittävää haittaa merkittävälle määrälle loppukäyttäjiä tai jos tiettyjen televisiolähetyskanavien tapauksessa ei voida käyttää muita lähetystapoja. Siirtovelvollisuuksiin voi sisältyä sellaisten palvelujen välittäminen, jotka mahdollistavat vastaavat käyttömahdollisuudet vammaisille loppukäyttäjille. Vastaavasti täydentäviin palveluihin sisältyy muun muassa palveluja, joilla parannetaan esteettömyyttä vammaisten loppukäyttäjien kannalta, kuten tekstitelevisio, tekstitys kuuroille tai huonokuuloisille loppukäyttäjille, kuvailutulkkaus, puhuttu tekstitys ja viittomakielinen tulkkaus, ja niihin voi tarvittaessa sisältyä pääsy näihin liittyvään raakadataan. Hybriditelevisiopalvelujen

tarjoamisen ja vastaanottamisen lisääntyessä ja sähköisten ohjelmaoppaiden säilyessä tärkeinä loppukäyttäjien valinnanvaran kannalta hybriditelevisiotoimintoja ja sähköisen ohjelmaoppaan toimintoja olennaisesti tukevan ohjelmiin liittyvän datan välittäminen voidaan sisällyttää siirtovelvollisuuksiin. Tällaisen ohjelmiin liittyvän datan olisi voitava sisältää tietoa ohjelman sisällöstä ja siitä, miten sisältöön pääsee, mutta ei itse ohjelman sisältöä.

- (316) Jäsenvaltioiden olisi tarkasteltava uudelleen siirtovelvollisuuksia teknologian ja markkinoiden kehitys huomioon ottaen ja jotta voitaisiin varmistaa, että ne ovat jatkuvasti oikeassa suhteessa haluttuihin tavoitteisiin nähden. Tällaisten velvollisuuksien yhteydessä voitaisiin tarvittaessa määrätä kohtuullisesta korvauksesta, joka olisi vahvistettava kansallisessa lainsäädännössä. Tällaisessa tapauksessa kansallisessa lainsäädännössä olisi määritettävä myös asianmukaisen korvauksen laskentaan sovellettava menetelmä. Menetelmässä olisi pyrittävä johdonmukaisuuteen sellaisten käyttöoikeuksia koskevien korjaavien toimenpiteiden kanssa, joita kansalliset sääntelyviranomaiset voivat määrätä lähetystoiminnassa käytettävien siirtopalvelujen tarjoajille, joilla katsotaan olevan huomattava markkinavoima. Tästä poiketen tilanteissa, joissa määräaikaaisessa sopimuksessa määrätään muusta menetelmästä, kyseistä menetelmää olisi voitava soveltaa sopimuksen keston ajan. Jos kansallista säädöstä korvauksista ei ole, radio- tai televisiokanavien tarjoajien ja kyseisten radio- tai televisiokanavien välittämiseen käytettävien sähköisten viestintäverkkojen tarjoajien olisi voitava tehdä sopimus oikeasuhteisesta korvauksesta.
- (317) Sääntelykehys ja sen hallintorakenteet, mukaan lukien komissio, kansalliset sääntelyviranomaiset ja muut toimivaltaiset viranomaiset, BEREC ja BEREC-virasto, ovat tuottaneet hyviä tuloksia sisämarkkinoiden yhdenmukaistamisen osalta. Kansalliset markkinat ovat kuitenkin edelleen hajanaiset, eikä sähköisten verkkojen ja palvelujen sisämarkkinoita ole toteutettu. Tämä vaikuttaa sähköisen viestinnän tarjoajiin, jotka harjoittavat rajat ylittävää liiketoimintaa tai jotka toimivat merkittävässä määrässä eri jäsenvaltioita, myös silloin kun BERECin suuntaviivat ovat voimassa. Arvioinnissa havaittiin erityisesti kolme ongelmakohtaa: ensinnäkin BERECiin kohdistuva voimakas kansallinen vaikutus, joka voi muuttaa sen tuotoksen vaikutusta sisämarkkinoilla, toiseksi kansallisten sääntelyviranomaisten toimivallan epäsymmetrinen laajeneminen, joka aiheuttaa epäjohdonmukaisuuksia kansallisten sääntelyviranomaisten osallistumisessa BERECin työhön, ja kolmanneksi resurssirajoitteet ja rakenteelliset heikkoudet, jotka vaikuttavat BERECin mahdollisuuksiin suorittaa sille annetut tehtävät. Sen vuoksi hallintokehityksen on kehitettävä tukemaan sähköisen viestinnän sisämarkkinoiden toteuttamista kaikkialla unionissa varmistamalla johdonmukaiset käytännöt sääntöjen soveltamisessa ja lisäämällä koordinoitua kansallisten sääntelyviranomaisten ja muiden toimivaltaisten viranomaisten välillä kansallisella tasolla, unionin elinten ja virastojen välillä unionin tasolla sekä kansallisen ja unionin tason välillä.
- (318) Tiettyjen tehtävien toteuttamisen olisi kuuluttava vain kansallisille sääntelyviranomaisille eli elimille, jotka ovat riippumattomia sekä toimialasta että ulkopuolisesta väliintulosta tai poliittisesta painostuksesta. Sen varmistamiseksi, että kaikki kansalliset sääntelyviranomaiset ovat toimivaltaisia suorittamaan tarvittavat tehtävät ja että BERECin tuotokset edustavat hyvin jäsenvaltioiden kantaa, nämä tehtävät olisi ulotettava sisältämään esimerkiksi yleisvaltuutusjärjestelmän mukaisten ilmoitusten ja yhden toimiluvan menettelyn käsittelyyn, kuituun siirtymistä koskevien toimenpiteiden täytäntöönpanoon tai varautumisen ja häiriönsietokyvyn tukemiseen

liittyviä tehtäviä. Kun otetaan huomioon kansallisten sääntelyviranomaisten markkinasääntelyyn ja kilpailuun liittyvä asiantuntemus, näiden viranomaisten olisi etenkin oltava toimivaltaisia päättämään taajuuksien jakamismenettelyjen markkinoiden muokkaamiseen ja kilpailuun liittyvistä näkökohdista. Jollei toisin säädetä, jäsenvaltioiden olisi voitava osoittaa muita tässä asetuksessa säädettyjä sääntelytehtäviä joko kansallisille sääntelyviranomaisille tai muille toimivaltaisille viranomaisille. Jäsenvaltioiden olisi edistettävä kansallisten sääntelyviranomaisten toimivallan vakautta suhteessa unionin sähköisen viestinnän sääntelykehyksen osaksi kansallista lainsäädäntöä saattamisen yhteydessä osoitettuihin tehtäviin, erityisesti kilpailuun markkinoilla tai markkinoille pääsyyn liittyvien tehtävien osalta. Kun tehtäviä osoitetaan muille toimivaltaisille viranomaisille, näiden olisi pyrittävä kuulemaan kansallisia sääntelyviranomaisia ennen päätöksen tekemistä. Hyvän yhteistyön periaatteen mukaisesti kansallisten sääntelyviranomaisten ja muiden toimivaltaisten viranomaisten olisi vaihdettava tietoja tehtäviensä hoitamiseksi.

- (319) Jäsenvaltioiden olisi ilmoitettava komissiolle kansallisten sääntelyviranomaisten ja muiden toimivaltaisten viranomaisten tiedot. Kun kyseessä ovat toimivaltaiset viranomaiset, joilla on valtuudet myöntää asennusoikeuksia, olisi oltava mahdollista täyttää ilmoitusvelvollisuus viittaamalla asetuksen (EU) 2024/1309 nojalla perustettuun keskitettyyn tietopisteeseen.
- (320) Sääntelytehtävien ja toiminnallisten tehtävien erottamisen periaatteen mukaisesti jäsenvaltioiden olisi taattava kansallisen sääntelyviranomaisten ja muiden toimivaltaisten viranomaisten riippumattomuus niiden päätösten puolueettomuuden varmistamiseksi. Tämä riippumattomuuden vaatimus ei rajoita jäsenvaltioiden institutionaalista itsemääräämisoikeutta, niiden perustuslaillisia velvollisuuksia eikä puuttumattomuuden periaatetta suhteessa jäsenvaltioiden omistusoikeusjärjestelmiin, siten kuin SEUT 345 artiklassa määrätään.
- (321) Sääntelykehyksen tehokkaan soveltamisen varmistamiseksi, kansallisen sääntelyviranomaisen määräysvallan lisäämiseksi ja sen päätösten ennakoitavuuden parantamiseksi kansallista sääntelyviranomaista olisi suojattava ulkopuoliselta väliintulolta tai poliittiselta painostukselta, joka voisi vaarantaa sen käsiteltäväksi tulevien asioiden riippumattoman arvioinnin. Tällainen ulkopuolinen vaikuttaminen tekee kansallisesta lainsäädäntöelimestä soveltumattoman toimimaan kansallisena sääntelyviranomaisena sääntelyjärjestelmän mukaisesti. Tätä varten jäsenvaltioiden olisi säädettävä etukäteen sääntöjä, jotka koskevat kansallisen sääntelyviranomaisen johtajan erottamisen perusteita, jotta kyseisen elimen puolueettomuudesta ja sen taipumattomuudesta ulkoisten tekijöiden edessä ei jäisi perusteltua epäilystä. Mielivaltaisten erottamisten estämiseksi erotetuilla jäsenillä olisi oltava oikeus pyytää toimivaltaista tuomioistuinta tarkistamaan, onko erottamiselle tässä asetuksessa säädettyä pätevää perustetta. Erottaminen saisi liittyä ainoastaan johtajan tai jäsenen henkilökohtaiseen tai ammatilliseen pätevyYTEEN. On tärkeää, että kansallisilla sääntelyviranomaisilla on oma budjetti erityisesti sen vuoksi, että ne pystyvät palkkaamaan riittävästi pätevää henkilöstöä. Tämä budjetti olisi julkaistava vuosittain avoimuuden varmistamiseksi. Kansallisilla sääntelyviranomaisilla olisi budjettinsa rajoissa oltava itsenäisyys henkilöresurssien ja taloudellisten resurssien hallinnoinnissa. Puolueettomuuden varmistamiseksi jäsenvaltioiden, joilla on omistusoikeuksia tai päätäntävaltaa sellaisissa yrityksissä, jotka suorittavat kansallisen sääntelyviranomaisen tai muiden toimivaltaisten viranomaisten budjettiin hallinnollisia maksuja, olisi varmistettava, että omistajuuteen tai päätäntävaltaan liittyvä toiminta ja budjetin valvontaan liittyvä toiminta erotetaan rakenteellisesti tehokkaasti toisistaan.

- (322) Kansallisten sääntelyviranomaisten riippumattomuutta on tarpeen vahvistaa entisestään sen varmistamiseksi, että kansallisen sääntelyviranomaisen johtaja ja jäsenet ovat taipumattomia ulkoisten tekijöiden edessä, ja säätää vähimmäispätevyysvaatimuksista ja toimikauden vähimmäiskestosta. Jotta lisäksi voitaisiin vähentää sääntelyloukun riskiä, varmistaa jatkuvuus ja lisätä riippumattomuutta, jäsenvaltioiden olisi harkittava, että rajoitetaan mahdollisuutta uusia kollegiaalisen elimen johtajan tai jäsenten toimikausi ja otetaan käyttöön asianmukainen kiertojärjestelmä kollegiaalisen elimen jäsenille ja ylimmälle johdolle. Tämä voitaisiin järjestää muun muassa nimittämällä kollegiaalisen elimen ensimmäiset jäsenet eri ajanjaksoiksi, jotta jäsenten ja näiden seuraajien toimeksiannot eivät pääty yhtä aikaa.
- (323) Kansallisilla sääntelyviranomaisilla olisi oltava vastuu- ja selontekovelvollisuus tehtäviensä hoidon suhteen. Tätä varten niiden olisi tavanomaisesti raportoitava vuosittain eikä yksittäisten raportointipyyntöjen perusteella, koska jos tällaisia pyyntöjä esitettäisiin suhteettoman paljon, viranomaisten itsenäisyys voisi kärsiä ja tehtävien hoito estyä.
- (324) Kansallisilla sääntelyviranomaisilla olisi oltava riittävät taloudelliset resurssit ja henkilöstöresurssit niille annettujen tehtävien hoitamiseen. BERECin vahvistamiseksi ja sen edustavuuden lisäämiseksi sekä kaikkien kansallisten markkinoiden erityistilannetta koskevan asiantuntijuuden, kokemuksen ja tietämyksen varmistamiseksi kunkin jäsenvaltion olisi varmistettava, että sen kansallisella sääntelyviranomaisella on riittävät taloudelliset resurssit ja henkilöresurssit täysipainoista BERECin työhön osallistumista varten.
- (325) Komissio perusti BERECin vuonna 2002⁵⁹ komission asiantuntijatyöryhmäksi, sähköisen viestinnän verkkoja ja palveluja käsitteleväksi eurooppalaiseksi sääntelyviranomaisten ryhmäksi, neuvomaan ja avustamaan komissiota sähköisen viestinnän verkkojen ja palvelujen sisämarkkinoiden lujittamisessa varmistamalla sääntelykäytännön johdonmukaisen kehittämisen ja unionin sääntelyjärjestelmän johdonmukaisen täytäntöönpanon sähköisen viestinnän alalla. BEREC perustettiin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 1211/2009⁶⁰ kansallisista sääntelyviranomaisista koostuvaksi unionin elimeksi, joka korvasi sähköisen viestinnän verkkoja ja palveluja käsittelevän eurooppalaisen sääntelyviranomaisten ryhmän ja jota tukee virasto, yhteisön elin, jolla on oikeushenkilöllisyys ja joka perustettiin huolehtimaan kyseisessä asetuksessa tarkoitetuista tehtävistä, etenkin asiantuntijatuen ja hallinnollisen tuen tarjoamisesta BERECille. Jotta virasto voisi tukea BERECiä tehokkaasti, sille annettiin oikeudellinen, hallinnollinen ja taloudellinen riippumattomuus. Asetuksella (EU) 2018/1971 perustettiin BERECin tukivirasto, jäljempänä 'BEREC-virasto', unionin virastoksi tukemaan BERECiä. Kaiken kaikkiaan BERECin ja BEREC-viraston arviointi on osoittanut, että molemmat ovat suorittaneet tehtävänsä ja tavoitteensa tehokkaasti, minkä vuoksi järjestely on toiminut hyvin ja se voidaan säilyttää.

⁵⁹ Komission päätös 2002/627/EY, tehty 29 päivänä heinäkuuta 2002, sähköisen viestinnän verkkoja ja palveluja käsittelevän eurooppalaisen sääntelyviranomaisten ryhmän perustamisesta (EYVL L 200, 30.7.2002, s. 38, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2002/627/oj>).

⁶⁰ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EY) N:o 1211/2009, annettu 25 päivänä marraskuuta 2009, Euroopan sähköisen viestinnän sääntelyviranomaisten yhteistyöelimen (BEREC) ja viraston perustamisesta (EUVL L 337, 18.12.2009, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2009/1211/oj>).

- (326) BERECin olisi tehtäviensä suorittamiseksi koottava yhteen kansallisten sääntelyviranomaisten ja digitaalisten verkkojen viraston henkilöstön asiantuntemusta. BERECin olisi pyrittävä varmistamaan kaikkien kansallisten sääntelyviranomaisten osallistuminen sen sääntelytehtäviin ja toimintaan.
- (327) BEREC toimii foorumina kansallisten sääntelyviranomaisten keskinäiselle yhteistyölle sekä näiden viranomaisten ja komission väliselle yhteistyölle niiden kunkin unionin sääntelykehyksen mukaisten tehtävien hoidossa. BEREC toimii myös elimenä, joka pohtii sähköisen viestinnän alan kysymyksiä, keskustelee niistä ja antaa niitä koskevia neuvoja Euroopan parlamentille, neuvostolle ja komissiolle.
- (328) Unionin toimielinten ja kansallisten sääntelyviranomaisten olisi hyödynnettävä BERECin apua ja neuvoja. Aiheina voisivat olla muun muassa asiaan liittyvän sääntelyn vaikutukset digitaalisten sisämarkkinoiden yleiseen dynamiikkaan tai suhteet kolmansiin osapuoliin, niiden kanssa käytävät keskustelut ja tietojenvaihto sekä sääntelyä koskevien parhaiden käytäntöjen tunnetuksi tekeminen kolmansille osapuolille. Komission julkiseen kuulemiseen osallistumisen lisäksi BERECin olisi pyynnöstä neuvottava komissiota säädösehdotusten laatimisessa. BERECin olisi myös voitava antaa Euroopan parlamentille ja neuvostolle neuvoja näiden pyynnöstä tai omasta aloitteestaan.
- (329) Sähköisiä viestintäpalveluja tuottavien alojen jatkuva lähentyminen ja niiden kehitykseen liittyvien sääntelykysymysten monialaisuus huomioon ottaen BERECin ja digitaalisten verkkojen viraston olisi tehtävä yhteistyötä kansallisten sääntelyviranomaisten, muiden unionin elinten, laitosten, virastojen ja neuvoo-antavien ryhmien kanssa, tämän kuitenkaan rajoittamatta niiden roolia. Kyseeseen tulevat erityisesti radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevä elin, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2018/1725⁶¹ perustettu Euroopan tietosuojavaltuutetun toimi sekä asetuksella (EU) 2016/679 perustettu Euroopan tietosuojaneuvosto, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2010/13/EU perustettu audiovisuaalisten mediapalvelujen eurooppalaisten sääntelyviranomaisten ryhmä, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 526/2013⁶² perustettu Euroopan unionin verkko- ja tietoturvavirasto, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) N:o 912/2010⁶³ perustettu Euroopan GNSS-virasto, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 2006/2004⁶⁴ mukaisesti perustettu kuluttajansuojan

⁶¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/1725, annettu 23 päivänä lokakuuta 2018, luonnollisten henkilöiden suojelusta unionin toimielinten, elinten ja laitosten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta sekä asetuksen (EY) N:o 45/2001 ja päätöksen N:o 1247/2002/EY kumoamisesta (EUVL L 295, 21.11.2018, s. 39, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1725/oj>).

⁶² Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/881, annettu 17 päivänä huhtikuuta 2019, Euroopan unionin kyberturvallisuusvirasto ENISasta ja tieto- ja viestintätekniikan kyberturvallisuussertifioinnista sekä asetuksen (EU) N:o 526/2013 kumoamisesta (kyberturvallisuusasetus) (EUVL L 151, s. 15, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/881/oj>).

⁶³ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/696, annettu 28 päivänä huhtikuuta 2021, unionin avaruusohjelman ja Euroopan unionin avaruusohjelmaviraston perustamisesta sekä asetusten (EU) N:o 912/2010, (EU) N:o 1285/2013 ja (EU) N:o 377/2014 ja päätöksen N:o 541/2014/EU kumoamisesta (EUVL L 170, s. 69, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/696/oj>).

⁶⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2017/2394, annettu 12 päivänä joulukuuta 2017, kuluttajansuojalainsäädännön täytäntöönpanosta vastaavien kansallisten viranomaisten yhteistyöstä ja asetuksen (EY) N:o 2006/2004 kumoamisesta (EUVL L 345, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/2394/oj>).

yhteistyöverkosto, Euroopan kilpailuviranomaisten verkosto ja eurooppalaiset standardointiorganisaatiot sekä nykyiset komiteat (kuten viestintäkomitea ja radiotaajuuskomitea). Tarvittaessa BERECin ja digitaalisten verkkojen viraston olisi myös tehtävä yhteistyötä jäsenvaltioiden toimivaltaisten kilpailu-, kuluttajansuoja-, kyberturvallisuus- ja tietosuojaviranomaisten kanssa sekä kolmansien maiden toimivaltaisten viranomaisten kanssa, erityisesti sähköisen viestinnän alalla toimivaltaisten sääntelyviranomaisten tai kyseisten viranomaisten muodostamien ryhmien kanssa sekä kansainvälisten järjestöjen kanssa, jos tämä on tarpeen niiden tehtävien hoitamiseksi. BERECin olisi myös voitava kuulla sidosryhmiä julkisten kuulemisten avulla.

- (330) Kansallisten sääntelyviranomaisten ja komission edustajista muodostuvana sähköisen viestinnän teknisenä asiantuntijaelimenä BERECillä on parhaat valmiudet saada tehtäväkseen osallistua tehokkaihin markkinoiden sääntelyyn liittyviä kansallisia toimenpide-ehdotuksia koskeviin sisämarkkinamenettelyihin ja antaa tarvittavat suuntaviivat kansallisille sääntelyviranomaisille ja muille asianomaisille toimivaltaisille viranomaisille yhteisten perusteiden ja johdonmukaisen sääntelyn varmistamiseksi. Digitaalisten verkkojen virastolla olisi oltava valmiudet tukea BERECiä kaikissa sen sääntelytehtävissä. Tämä ei rajoita kansallisille sääntelyviranomaisille, jotka ovat lähimpänä sähköisen viestinnän markkinoita ja niiden paikallisia olosuhteita, annettuja tehtäviä.
- (331) Tämän asetuksen tavoitteiden edistämiseksi BERECin olisi nykyisten tehtäviensä lisäksi edistettävä tehokasta yhteistyötä sähköisten viestintäverkkojen tarjoajien ja niihin läheisesti liittyvillä aloilla toimivien yritysten välillä vahvistamalla suuntaviivat ekosysteemyhteistyön helpottamiselle. Tällaista yhteistyötä voidaan tehdä sähköisten viestintäpalvelujen tai tietoyhteiskunnan palvelujen tarjoamiseen ja etenkin loppukäyttäjää hyödyttävien innovatiivisten tuotteiden ja palvelujen tarjoamiseen liittyvien teknisten ja kaupallisten asioiden parissa kilpailulainsäädännön sääntöjen mukaisesti. BERECille olisi myös annettava uusia häiriönsietokykyä ja varautumista koskevia tehtäviä, kuten digitaalisten verkkojen viraston laatima digitaalisia infrastruktuureja koskeva unionin valmiussuunnitelma. BERECin olisi myös annettava suuntaviivat teknisille ja oikeudellisille toimenpiteille, joilla loppukäyttäjää voitaisiin suojella tehokkaasti petolliselta toiminnalta unionissa.
- (332) Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi yleensä nimitettävä BERECin sääntelyneuvoston jäsenet kansallisen sääntelyviranomaisen johtajien tai sen kollegiaalisen elimen jäsenten keskuudesta. BERECin sääntelyneuvoston kiertävällä puheenjohtajuudella on tarkoitus varmistaa BERECin työn jatkuvuus. Myös varapuheenjohtajien kiertoa olisi edistettävä.
- (333) BERECin olisi voitava toimia unionin etujen mukaisesti riippumatta kaikesta ulkoisesta väliintulosta, kuten poliittisesta painostuksesta tai kaupallisesta puuttumisesta. Näin ollen on tärkeää varmistaa, että sääntelyneuvostoon nimitetyillä jäsenillä on ehdottomat takeet henkilökohtaisesta ja toiminnallisesta riippumattomuudesta. Kansallisen sääntelyviranomaisen johtajalla tai sen kollegiaalisen elimen jäsenillä taikka heidän varajäsenillään on tällainen henkilökohtainen ja toiminnallinen riippumattomuus. Tarkemmin ilmaistuna heidän olisi toimittava riippumattomasti ja puolueettomasti eivätkä he saisi tehtäviensä hoidossa pyytää tai ottaa vastaan ohjeita ja heillä olisi oltava suoja mielivaltaiselta irtisanomiselta. Varajäsenen tehtävästä voisi jäsenen poissa ollessa vastata myös kansallisen sääntelyviranomaisen johtaja, sen kollegiaalisen elimen jäsen, heidän

varajäsenensä tai muu kansallisen sääntelyviranomaisen henkilöstöön kuuluva, joka toimii sääntelyneuvoston jäsenen puolesta ja tämän valtuuksien mukaisesti.

- (334) BERECin olisi tarjottava asiantuntemusta ja luotava luottamusta riippumattomuutensa, antamiensa neuvojen ja tietojen laadun, menettelyjensä ja toimintatapojensa avoimuuden sekä tehtäviensä hoitamisessa digitaalisten verkkojen viraston tuella osoitetun huolellisuuden ansiosta. BERECin riippumattomuuden ei olisi estettävä sen sääntelyneuvostoa keskustelemasta työryhmien sen johdolla laatimien ehdotusten pohjalta.
- (335) Radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevä ryhmä perustettiin päätöksellä 2002/622/EY edistämään sisämarkkinoiden kehittämistä ja tukemaan unionin tason radiotaajuuspolitiikan kehittämistä. Päätös 2002/622/EY korvattiin myöhemmin 11 päivänä kesäkuuta 2019 annetulla komission päätöksellä. Radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevä ryhmä avustaa ja neuvoa komissiota radiotaajuuspolitiikkaan liittyvissä kysymyksissä. Ne voivat koskea esimerkiksi radiotaajuuksien saatavuutta, yhdenmukaistamista ja varaamista, taajuuksien varaamista, saatavuutta ja käyttöä koskevien tietojen tarjontaa, radiotaajuuksien käyttöoikeuksien myöntämismenetelmiä, taajuusalueiden uudelleenjakoa, arvottamista ja tehokasta käyttöä sekä ihmisten terveyden suojelua. Radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevä ryhmä antaa radiotaajuuskysymyksiin liittyviä neuvoja Euroopan parlamentille ja neuvostolle näiden pyynnöstä. Radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevästä ryhmästä on tullut foorumi, jossa koordinoitaan toimia, jotka jäsenvaltiot panevat täytäntöön direktiivistä (EU) 2018/1972 johtuvien radiotaajuuksiin liittyvien velvoitteiden täyttämiseksi. Se toimii myös keskeisessä roolissa sisämarkkinoiden kannalta olennaisilla aloilla, joita ovat esimerkiksi rajatylittävä radiotaajuuksien koordinointi ja standardisointi.
- (336) Yleisesti ottaen radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän ryhmän tulokset antoivat arvokasta tietoa komission näkemyksiä varten, edistivät sisämarkkinoiden kehittämistä ja tukivat unionin tason radiotaajuuspolitiikan kehittämistä, ja sidosryhmät suhtautuivat niihin myönteisesti. Radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän ryhmän lausunnoissa ei kuitenkaan täysin hyödynnetty sen valtuuksia antaa unionin toimielimille neuvoja radiotaajuuspolitiikan laajemmista näkökohdista yleisellä tasolla (esimerkiksi taloudelliset, poliittiset, kulttuuriset, strategiset sekä turvallisuuteen ja terveyteen liittyvät ja sosiaaliset asiat), mikä johtui osittain asianmukaisen tukirakenteen puuttumisesta. BERECin ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän ryhmän tiivis yhteistyö, jossa radiotaajuuskysymyksillä on direktiivissä (EU) 2018/1972 tarkoitettuja sääntelyvaikutuksia, rajoittui käytännössä muutamiin yhteisiin lausuntoihin tai kertomuksiin. Sekä BEREC että radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevä ryhmä tukeutuivat itse asiaan liittyvässä työssä jäsentensä resursseihin, mikä tarkoittaa, että kansallisten viranomaisten mahdolliset rajoitteet, liittyivätpä ne sitten talousarvioon, henkilöstöön tai työmäärään, heijastuvat niiden kykyyn osallistua tehokkaasti BERECin ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän ryhmän työhön.
- (337) Tämän asetuksen mukaiset uudet tehtävät, jotka liittyvät esimerkiksi radiotaajuuksien käyttöön satelliittiviestinnässä ja taajuuksien sisämarkkinamenettelyyn, edellyttävät radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän ryhmän vahvistamista. Sen olisi muututtava komission neuvoa-antavasta ryhmästä enemmän BERECin kaltaiseksi, ja digitaalisten verkkojen viraston olisi annettava sille riittävää hallinnollista tukea ja asiantuntijatukea. Tällä asetuksella perustetaan näin ollen radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevä elin, joka korvaa radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän ryhmän. Radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevällä elimellä olisi edelleen oltava neuvoa-antava rooli radiotaajuuspolitiikan kehittämisessä unionissa. Komissio, Euroopan parlamentti

tai neuvosto voi milloin tahansa pyytää radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevää elintä antamaan lausunnon tai kertomuksen radiotaajuuspolitiikkaa koskevista kysymyksistä. Lausunnoissaan radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen tulisi ottaa huomioon muun muassa tekniset, taloudelliset, poliittiset, kulttuuriset, strategiset, terveyteen liittyvät ja sosiaaliset näkökohdat sekä radiotaajuuksien käyttäjien monet mahdollisesti keskenään ristiriitaiset tarpeet siten, että varmistetaan tasapuolisuus, syrjimättömyys ja oikeasuhteisuus. Lisäksi radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen olisi otettava hoitaakseen uusia tehtäviä tämän asetuksen nojalla.

- (338) Koska radiotaajuuspolitiikkaan liittyvät tehtävät edellyttävät asiantuntemusta eri kansallisilta toimivaltaisilta viranomaisilta, jotka vastaavat taajuuskysymyksistä, mukaan lukien poliittisia päätöksiä tekeviltä elimiltä, radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen tehtäviä ei voida siirtää BERECElle, sillä se koostuu kansallisista sääntelyviranomaisista, joilla ei ole välttämättä toimivaltaa taajuuspoliittisissa asioissa.
- (339) Radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen olisi koostuttava radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen johtokunnasta ja työryhmistä. Työryhmien olisi tehtävä valmistelutyötä radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen johtokunnan asioiden käsittelyä varten samalla tavalla kuin radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän ryhmän alaryhmät.
- (340) Radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen johtokunnassa olisi oltava jäsenvaltioiden korkean tason asiantuntijoita, jotka vastaavat strategisesta radiotaajuuspolitiikasta. Nämä asiantuntijat voisivat olla lähtöisin kansallisista sääntelyviranomaisista tai muista toimivaltaisista viranomaisista. Radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen kokouksissa jäsenvaltioiden valtuuskuntien olisi esitettävä kansallisella tasolla muodostettu ja koordinoitu näkemys riippumatta siitä, jakautuuko vastuu radiotaajuuksista eri kansallisten elinten kesken, ei ainoastaan sisämarkkinoiden, vaan myös yleisen järjestyksen ja turvallisuuden sekä väestönsuojelu- ja maanpuolustuspolitiikan osalta, sillä radiotaajuuksien käyttö näillä politiikan aloilla voi vaikuttaa radiotaajuuksien järjestämiseen yleensä.
- (341) Nykyistä radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevää ryhmää koskeva järjestely, jossa puheenjohtajan toimikausi on kaksi vuotta ja hänen tilalleen tulee toimikauden loputtua varapuheenjohtaja, osoittautui hyödylliseksi radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän ryhmän työn jatkuvuuden varmistamiseksi. Tästä syystä samanlaista järjestelyä olisi jatkettava radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen johtokunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan osalta.
- (342) Euroopan radio-, tele- ja postihallintojen yhteistyökonferenssi olisi kutsuttava osallistumaan radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen työhön tarkkailijana, koska radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen toimet vaikuttavat merkittävästi radiotaajuuksiin koko Euroopan tasolla ja koska Euroopan radio-, tele- ja postihallintojen yhteistyökonferenssilla ja siihen liittyvillä elimillä on laaja tekninen asiantuntemus radiotaajuuksien hallinnoinnissa. Lisäksi on aiheellista hyödyntää Euroopan radio-, tele- ja postihallintojen yhteistyökonferenssin asiantuntemusta valtuutuksissa, joita myönnetään päätöksen N:o 676/2002/EY perusteella sellaisten teknisten täytäntöönpanotoimenpiteiden kehittämiseksi, jotka koskevat radiotaajuuksien varaamista ja taajuuksien varaamiseen liittyvien tietojen saatavuutta. Koska eurooppalaisella standardoinnilla on tärkeä asema radiotaajuuksia käyttävien laitteiden kehittämisessä, on tärkeää, että myös Euroopan telealan standardointilaitos (ETSI) osallistuu ryhmän työskentelyyn tarkkailijana.

- (343) Lisäksi BERECin sääntelyneuvoston, radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen johtokunnan ja digitaalisten verkkojen viraston hallintoneuvoston olisi tarvittaessa ja tapauskohtaisesti voitava kutsua osallistumaan kokouksiinsa tarkkailijoina henkilöitä, joiden lausunnoilla voi olla merkitystä esimerkiksi heidän roolinsa ja asiantuntemuksensa takia. Tällaisen tarkkailijan asema ei saisi olla pysyvä, minkä vuoksi kutsun osallistua sääntelyneuvoston, radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen johtokunnan tai hallintoneuvoston kokouksiin tulisi koskea jotakin tiettyä kokousta. BERECin ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen jäsenien voi olla käytävä tiettyjä keskusteluja suorittaakseen tehtäviä, jotka liittyvät esimerkiksi häiriönsietokykyyn tai joilla on vahva unionin laajuinen ulottuvuus. Koska nämä keskustelut ovat arkaluonteisia ja luottamuksellisia, on tarpeen valtuuttaa komissio pyytämään, että osallistumista BERECin ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen kokoukseen rajoitetaan. BERECin ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen puheenjohtajilla olisi oltava sama mahdollisuus pyytää osallistumisen rajoittamista, ja he voivat esittää tällaisen pyynnön yhteisymmärryksessä digitaalisten verkkojen viraston johtajan kanssa.
- (344) BERECin sääntelyneuvoston, radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen johtokunnan ja digitaalisten verkkojen viraston hallintoneuvoston olisi pidettävä vähintään kaksi sääntömääräistä kokousta vuodessa. Ottaen huomioon aiemmat kokemukset ja BERECin ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen vahvistetut roolit, BERECin sääntelyneuvoston, radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen johtokunnan ja digitaalisten verkkojen viraston hallintoneuvoston voi olla tarpeen järjestää ylimääräisiä kokouksia. BERECin ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen välisen yhteistyön tehostamiseksi voidaan kutsua koolle sääntelyneuvoston ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen johtokunnan yhteisiä kokouksia, joissa keskustellaan sekä BERECin että radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen kannalta merkityksellisistä asioista.
- (345) Jotta voitaisiin laajentaa edelleen BERECin ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen suuntaviivojen, lausuntojen, kertomusten ja muiden asiakirjojen sisämarkkinaulottuvuutta, uuden äänestys säännön olisi oltava yksinkertainen enemmistö.
- (346) Kokemus on osoittanut, että useimmat BERECin ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen tehtävät voidaan hoitaa paremmin työryhmien kautta. BERECin työryhmien olisi aina varmistettava, että kaikkien kansallisten sääntelyviranomaisten näkemykset ja kannanotot otetaan yhdenvertaisesti huomioon, kun taas radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen työryhmien olisi varmistettava, että kaikkien radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen jäsenten näkemykset ja kannanotot otetaan yhdenvertaisesti huomioon. Kansallisten sääntelyviranomaisten ja tarvittaessa radiotaajuuspolitiikasta vastaavien toimivaltaisten viranomaisten olisi vastattava nopeasti nimityspyyntöön, jotta työryhmien nopea perustaminen voitaisiin varmistaa, erityisesti niiden liittyessä menettelyihin, joilla on määräajat. Komission asiantuntijoiden olisi voitava osallistua työryhmien toimintaan. Jotta BERECin ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen tuotosten vaikutusta sisämarkkinoihin voitaisiin edelleen tehostaa, digitaalisten verkkojen viraston ammatillisen henkilöstön olisi myös annettava järjestelmällisesti tukea työryhmille ja osallistuttava niiden toimintaan. Sen vuoksi BERECin sääntelyneuvoston ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen johtokunnan olisi perustettava digitaalisten verkkojen viraston välityksellä työryhmiä ja nimitettävä niille puheenjohtajat, jotka edustavat mahdollisuuksien mukaan eri kansallisia sääntelyviranomaisia ja tarvittaessa

radiotaajuuksista vastaavia toimivaltaisia viranomaisia sekä digitaalisten verkkojen virastoa sen henkilöstön asiantuntemuksen ja saatavuuden perusteella.

- (347) Sisämarkkinamenettelyssä, jossa BERECin työryhmä arvioi kansallisen sääntelyviranomaisen tekemää kansallista toimenpide-ehdotusta ja laatii tarvittaessa lausuntoluonnoksen, toimenpidettä itse ehdottaneen kansallisen sääntelyviranomaisen tai komission näkemykset eivät saisi vaikuttaa siihen. Toimenpidettä ehdottavan toimivaltaisen viranomaisen tai komission näkemykset eivät saisi myöskään vaikuttaa radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen ja BERECin työryhmiin, jotka käsittelevät ilmoitettuja kansallisia toimenpide-ehdotuksia taajuuksien sisämarkkinamenettelyssä. Sen vuoksi komission ja asianomaisen kansallisen sääntelyviranomaisen tai taajuuksista vastaavan toimivaltaisen viranomaisen asiantuntijat eivät poikkeuksellisesti saisi osallistua asianomaisen BERECin tai radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen työryhmän kokouksiin.
- (348) Radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevällä ryhmällä on ollut merkittävä rooli unionin valmistelutoimissa ITU:n maailman radioviestintäkonferenssia varten, kun se on yhdessä komission kanssa yksilöinyt ITU:n maailman radioviestintäkonferenssin esityslistan kohtia, jotka saattavat vaikuttaa unionin oikeuteen, politiikkoihin tai ohjelmiin, ja suositellut kantaa, joka unionin olisi otettava ITU:n maailman radioviestintäkonferenssissa. Koska mikään EU:n ulkopuolinen hallinto ei saisi vaikuttaa näihin suosituksiin, asianomaisen radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän ryhmän alaryhmän jäsenet ovat ainoastaan jäsenvaltioiden ja komission asiantuntijoita. Tällaisen järjestelyn olisi jatkuttava sen jälkeen, kun radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän ryhmän tehtävät on siirretty radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevälle elimelle.
- (349) Tarvittaessa ja riippuen tehtävien jaosta viranomaisille kussakin jäsenvaltiossa muut toimivaltaiset viranomaiset olisi kutsuttava osallistumaan asianomaiseen BERECin työryhmään silloin, kun niiden kokemus on tarpeen, ja niiden näkemykset olisi otettava huomioon kyseisessä työryhmässä. Jos muiden toimivaltaisten viranomaisten asiantuntijat eivät voi osallistua tällaisiin kokouksiin, kansallisten sääntelyviranomaisten olisi osoitettava, että niiden näkemykset on otettu huomioon. BERECin riippumattomuus olisi varmistettava kaikissa tilanteissa. BERECillä ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen työryhmillä olisi pääsääntöisesti oltava erityiset toimeksiannot, ja nämä työryhmät olisi hajotettava heti, kun ne ovat suorittaneet toimeksiantonsa. Näin BERECin ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen työ olisi joustavampaa, ja asiantuntijat voisivat toimia tarvittavan ajan siellä, missä heitä tarvitaan. Toisaalta olisi oltava mahdollista perustaa pysyviä BERECin tai radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen työryhmiä toistuvalla toiminnalla.
- (350) Radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän ryhmän nykyinen käytäntö työskennellä kaksivuotisen työohjelman pohjalta on osoittautunut myönteiseksi, koska sillä on luotu toiminnan jatkuvuutta kahden vuoden aikavälillä aiheuttamatta tarpeetonta hallinnollista rasitetta. Käytännön avulla kansallisten asiantuntijoiden osallistumista on voitu järkeistää järjestämällä radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän ryhmän toiminta sen kiireellisyyden ja arkaluonteisuuden mukaan niin, että kaikki toimet saatetaan päätökseen viimeistään kyseisten kahden vuoden kuluessa. Tätä hyvää käytäntöä olisi jatkettava radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevässä elimessä, ja myös BERECin olisi otettava se käyttöön. Komission olisi voitava pyytää BERECiltä tai radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevältä elimeltä lausunto milloin tahansa kahden vuoden jakson aikana, vaikka pyyntöön perustuva toiminta jatkuisikin seuraavan kahden vuoden jakson aikana.

- (351) Hallinnollisen rasitteen vähentämiseksi BERECin ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen olisi hyväksyttävä joka toinen vuosi toimintakertomuksensa omien työohjelmiansa mukaisesti.
- (352) Jotta voidaan varmistaa sähköistä viestintää ja radiotaajuuspolitiikkaa koskevan unionin sääntelyjärjestelmän yhtenäinen ja yhdenmukainen soveltaminen, BERECin ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen välistä yhteistyötä on tarpeen vahvistaa. Kun otetaan huomioon, että sähköisen viestinnän sääntely ja radiotaajuuksien hallinnointi ovat yhä enenevässä määrin riippuvaisia toisistaan, rakenteellinen, säännöllinen ja järjestelmällinen yhteistyö, myös yhteisten kokousten ja yhteisten työryhmien kautta, on olennaisen tärkeää sääntelyn hajanaisuuden välttämiseksi, politiikan johdonmukaisuuden edistämiseksi ja sisämarkkinoiden tehokkaan toiminnan tukemiseksi.
- (353) BERECin ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen välisen yhteistyön tehostamiseksi BERECin sääntelyneuvoston puheenjohtajan ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen johtokunnan puheenjohtajan olisi kokoonnuttava vähintään kahdesti vuodessa. BERECin ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen välistä tiivistä yhteistyötä edellyttävien asioiden käsittelemiseksi kunkin puheenjohtajan olisi tehtävä omalle sääntelyneuvostolleen tai johtokunnalleen ehdotuksia yhteisistä toimista, kuten yhteisten työryhmien perustamisesta. Tiiviin yhteistyön kohteena olevat kysymykset olisi kuvattava myös BERECin ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen työohjelmissa. Osa-alueisiin, joilla on suositeltavaa tehdä lisää yhteistyötä, voisi kuulua molemmille osapuolille tärkeitä sääntelykysymyksiä, erityisesti radiotaajuuksiin liittyvä markkinasääntely ja kilpailu sekä satelliittiviestintä, vertikaaliset toimijat, 5G- ja 6G-verkot ja tuleva matkaviestintä.
- (354) BEREC-viraston, joka tällä hetkellä tarjoaa pääasiassa hallinnollista tukea BERECille, roolia olisi vahvistettava, jotta BEREC ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevä elin saisivat tukea hallinnollisissa asioissa ja asiantuntemusta niille annettujen tehtävien olennaisiin näkökohtiin liittyen. Tätä varten BEREC-viraston rakennetta olisi mukautettava ja sen määrärahoja olisi lisättävä. BEREC-viraston uuden virallisen nimen olisi oltava ”digitaalisten verkkojen virasto”. Lyhennettä ”ODN” olisi käytettävä viraston lyhytnimenä.
- (355) Koska sähköisten viestintäverkkojen ja digitaalisten verkkoinfrastruktuurien monimutkaisuus ja strateginen merkitys kasvavat jatkuvasti ja koska niiden ja radiotaajuuspolitiikan keskinäinen riippuvuus lisääntyy, on tarpeen perustaa vahvistettu unionin tason tukirakenne. Digitaalisten verkkojen virastolla olisi oltava keskeinen rooli BERECiä ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevää elintä tukevan asiantuntemuksen, analyttisten valmiuksien ja koordinoinnin tarjoamisessa kunnioittaen samalla täysin niiden toimeksiantoja ja riippumattomuutta. Tehostettu ja rakenteellinen tuki unionin tasolla on olennaisen tärkeää, jotta voidaan varmistaa unionin lainsäädännön johdonmukainen soveltaminen, lisätä sääntelyn ja politiikan johdonmukaisuutta, välttää sisämarkkinoiden pirstoutuminen ja tukea unionin digitaalisten tavoitteiden tehokasta toteutusta.
- (356) Digitaalisten verkkojen viraston olisi annettava BERECin ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen työtä varten kaikkea tarpeellista asiantuntijatukea ja hallinnollista tukea sekä taloudellista, organisatorista ja logistista tukea sekä osallistuttava BERECin ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen sääntelytyöhön.
- (357) Jotta BEREC saa riittävästi tukea tehtäviinsä ja sen tuotosten sisämarkkinoihin kohdistuvaa vaikutusta voidaan vahvistaa, tässä asetuksessa olisi osoitettava

digitaalisten verkkojen virastolle selkeä ja määritelty rooli ja tehtävät, kuten aktiivinen osallistuminen kaikkeen BERECin työryhmientoimintaan ja sen edistäminen, suunnitelman valmistelu sähköisten viestintäverkkojen, -palvelujen ja muiden digitaalisten infrastruktuurien häiriönsietokyvyn ja varautumisen vahvistamiseksi unionin tasolla siltä varalta, että sattuu luonnollisia tai ihmisen aiheuttamien häiriöitä, kriisejä tai ylivoimaisia esteitä, joilla voi olla merkittäviä haitallisia vaikutuksia väestöön tai sisämarkkinoiden toimintaan, ja kansallisten sääntelyviranomaisten ja muiden toimivaltaisten viranomaisten välisen koordinoinnin tukeminen, jotta helpotetaan koko unionissa toimimista varten tarkoitettujen toimilupien myöntämistä. Koska digitaalisten verkkojen viraston on kerättävä tietoja ja analysoitava niitä BERECin, radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen tai komission tukemiseksi sille annettujen tehtävien suorittamiseksi, on aiheellista antaa digitaalisten verkkojen virastolle tehtäväksi laatia vuosikertomuksia sähköisen viestinnän sisämarkkinoiden edistymisestä. Tällaisissa kertomuksissa olisi kuvattava markkinoiden tila, markkinarakenne ja tämän asetuksen nojalla toteutettujen toimenpiteiden vaikutus sisämarkkinoihin, mukaan lukien sulautumisten jälkivaikutukset markkinoihin. Komissio voi ottaa ne huomioon laatiessaan digitaalista vuosikymmentä koskevia kertomuksia.

- (358) Digitaalisten verkkojen virastolle olisi myös annettava tehtäviä, jotka tukevat radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevää elintä, esimerkiksi analyttisen, hallinnollisen ja logistisen tuen antaminen radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen johtokunnalle ja sen työryhmille niiden suorittaessa niille tässä asetuksessa annettuja tehtäviä. Digitaalisten verkkojen viraston olisi myös avustettava komissiota ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevää elintä satelliittiverkkojen ja -palvelujen tarjoamista koskevan unionin valtuutuksen myöntämisessä ja satelliittikäyttöön tarkoitettujen taajuuksien valtuuttamisessa, ja komission pyynnöstä sen olisi avustettava komissiota valintamenettelyn toteuttamisessa unionin tasolla. Digitaalisten verkkojen viraston olisi myös toimittava kohteena, jonne komissio luo keskitetyn palvelupisteen menettelyn helpottaakseen radiotaajuuksien käyttöoikeuksien myöntämistä yhteisillä valtuutusehdoilla.
- (359) Koska digitaalisten verkkojen virasto korvaa BEREC-viraston, sen olisi oltava unionin elin, joka on oikeushenkilö ja jolla on oikeudellinen, hallinnollinen ja taloudellinen itsemääräämisoikeus. Unionin erillisvirastona digitaalisten verkkojen viraston olisi toimittava toimeksiantonsa ja olemassa olevien institutionaalisten puitteiden mukaisesti. Sen ei olisi katsottava edustavan unionin kantaa suhteessa ulkopuoliseen yleisöön tai sitovan unionia oikeudellisiin velvoitteisiin. Sen kotipaikan olisi pysyttävä Riiassa jäsenvaltioiden hallitusten edustajien päätöksen⁶⁵ mukaisesti. Ensimmäinen Latvian tasavallan hallituksen ja viraston välinen kotipaikkasopimus tuli voimaan 5 päivänä elokuuta 2011. Se korvattiin sittemmin 21 päivänä joulukuuta 2020 allekirjoitetulla uudella toimipaikkasopimuksella asetuksen (EU) 2018/1971 47 artiklan säännösten mukaisesti.
- (360) Digitaalisten verkkojen viraston olisi koostuttava hallintoneuvostosta ja johtajasta.
- (361) Digitaalisten verkkojen viraston hallintoneuvoston olisi päätettävä hallintoon, kuten talousarvioon, henkilöstöön ja tilintarkastukseen, liittyvistä asioista, ja BERECin

⁶⁵ Jäsenvaltioiden hallitusten edustajien yhteisellä sopimuksella hyväksymä päätös, annettu 31 päivänä toukokuuta 2010, Euroopan sähköisen viestinnän sääntelyviranomaisten yhteistyöelimen (BEREC) viraston kotipaikan sijainnista (2010/349/EU) EUVL L 156, 23.6.2010, s. 12.

sääntelyneuvoston olisi keskityttävä BERECin tehtäviin liittyviin sääntelykysymyksiin. Hallintoneuvoston olisi koostuttava kansallisten sääntelyviranomaisten, komission ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen edustajista. Hallintoneuvostossa olevien kansallisten sääntelyviranomaisten edustajien olisi periaatteessa oltava samat henkilöt kuin BERECin sääntelyneuvostossa, mutta kansallisilla sääntelyviranomaisilla olisi lisäksi oltava mahdollisuus nimittää muita edustajia, jotka täyttävät samat vaatimukset. Koska digitaalisten verkkojen viraston tehtävänä on tukea myös radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevää elintä, radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen puheenjohtajan olisi oltava hallintoneuvoston jäsen, jotta voitaisiin varmistaa, että radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen tarpeet otetaan asianmukaisesti huomioon.

- (362) Tässä asetuksessa säädetään, että hallintoneuvosto siirtää nimittävän viranomaisen toimivallan johtajalle, jolla on valtuudet siirtää tämä toimivalta edelleen. Tämän tarkoituksena on edistää digitaalisten verkkojen virastoa koskevien hakemusten ja ilmoitusten jättämistä varten tarkoitetun henkilöstön keskitetyn yhteyspisteen tehokasta hallinnointia.
- (363) Johtajan olisi edelleen oltava digitaalisten verkkojen viraston edustaja oikeudellisissa ja hallinnollisissa asioissa. Hallintoneuvoston olisi nimitettävä johtaja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen edustajan suostumuksella ja avointa ja läpinäkyvää menettelyä noudattaen, jotta hakijoiden tinkimätön arviointi ja riippumattomuuden korkea taso voidaan taata.
- (364) Digitaalisten verkkojen virastolla olisi oltava tehtäviensä hoitamiseen riittävästi henkilöstöä. Kaikkia digitaalisten verkkojen virastolle annettuja tehtäviä, myös ammatillisia ja hallinnollisia palveluja, jotka tukevat BERECiä ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elintä niiden tehtävien hoitamisessa, ja rahoitus-, henkilöstö- ja muiden sovellettavien säännösten noudattamista sekä digitaalisten verkkojen virastolta edellytettujen operatiivisten tehtävien yhä suurempaa painoarvoa hallinnollisiin tehtäviin verrattuna, olisi arvioitava asianmukaisesti, ja ne olisi otettava huomioon resursseja koskevassa ohjelmasuunnittelussa.
- (365) Digitaalisten verkkojen viraston oikeudellisen luonteen vuoksi unionin elimenä siihen olisi sovellettava komission delegoitua asetusta (EU) 2019/715⁶⁶.
- (366) Digitaalisten verkkojen viraston itsemääräämisoikeuden ja riippumattomuuden takaamiseksi sekä BERECin ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen työn tukemiseksi digitaalisten verkkojen virastolla olisi oltava oma talousarvio. Talousarvion olisi oltava riittävä, ja siinä olisi otettava huomioon annetut uudet tehtävät sekä BERECin, radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen ja digitaalisten verkkojen viraston vahvistettu rooli. Digitaalisten verkkojen viraston rahoituksen olisi tultava pääasiassa unionin yleisestä talousarviosta. Sen varmistamiseksi, että sillä on riittävät määrärahat tehtäviensä suorittamiseen, digitaalisten verkkojen viraston olisi kuitenkin voitava periä yrityksiltä maksuja unionin satelliittivaltuutusten ja koko Euroopan laajuisten numerovarojen hankkimisesta ja ylläpitämisestä. Komission olisi vahvistettava kyseisten maksujen taso ja maksujärjestelyt täytäntöönpanosäädöksissä. Digitaalisten verkkojen viraston rahoittamisen olisi edellytettävä budjettivallan

⁶⁶ Komission delegoitu asetusta (EU) 2019/715, annettu 18 päivänä joulukuuta 2018, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) 2018/1046 70 artiklassa tarkoitettuja, SEUT-sopimuksen ja Euratomin perustamissopimuksen nojalla perustettuja elimiä koskevasta varainhoidon puiteasetuksesta (EUVL L 122, 10.5.2019, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2019/715/oj).

käyttäjän suostumusta 16 päivänä joulukuuta 2020 tehdyn Euroopan parlamentin, Euroopan unionin neuvoston ja Euroopan komission välisen toimielinten sopimuksen⁶⁷ 27 kohdan mukaisesti. Sähköisen viestinnän sääntelyjärjestelmän johdonmukaisen täytäntöönpanon jatkamiseksi BERECin sääntelyneuvoston, radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen johtokunnan, tarvittaessa työryhmien ja hallintoneuvoston olisi oltava avoinna sähköisen viestinnän tai taajuuspolitiikan alalla toimivaltaisten viranomaisten osallistumiselle kolmansista maista, jos nämä kolmannet maat ovat tehneet unionin kanssa tätä koskevan sopimuksen, kuten ETA:n EFTA-valtioista ja ehdokasmaista.

- (367) BERECin ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen olisi voitava sopia toimivaltaisten unionin elinten, laitosten, virastojen ja neuvoa-antavien ryhmien, kolmansien maiden toimivaltaisten viranomaisten ja kansainvälisten järjestöjen kanssa työjärjestelyistä, joista ei seuraa oikeudellisia velvoitteita. Tällaisten työjärjestelyjen tavoitteena voisi olla esimerkiksi yhteistyösuhteiden kehittäminen ja näkemysten vaihto sääntelykysymyksistä. Komission olisi varmistettava, että tarvittavat työjärjestelyt ovat johdonmukaisia unionin politiikan ja prioriteettien kanssa ja että BEREC ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevä elin toimivat toimeksiantojensa ja olemassa olevien institutionaalisten puitteiden mukaisesti eikä niiden katsota edustavan unionin kantaa suhteessa ulkopuoliseen yleisöön tai sitovan unionia kansainvälisiin velvoitteisiin. Osallistuminen BERECin, radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen ja digitaalisten verkkojen viraston työhön ilman äänioikeutta olisi oltava mahdollista sellaisten kolmansien maiden viranomaisille, joilla on ensisijainen vastuu sähköisen viestinnän tai taajuuksien alalla, vain siinä tapauksessa, että asianmukaiset työjärjestelyt ovat käytössä.
- (368) Sähköisen viestinnän sääntelyjärjestelmän johdonmukaisen täytäntöönpanon jatkamiseksi BERECin sääntelyneuvoston, radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen johtokunnan, työryhmien ja hallintoneuvoston olisi oltava avoinna sähköisen viestinnän tai taajuuspolitiikan alalla toimivaltaisten viranomaisten osallistumiselle kolmansista maista, jos nämä kolmannet maat ovat tehneet unionin kanssa tätä koskevan sopimuksen, kuten ETA:n EFTA-valtioista ja ehdokasmaista.
- (369) Jotta voidaan varmistaa korkea luottamuksellisuuden taso ja välttää eturistiriitoja, BERECin, radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen ja digitaalisten verkkojen viraston jäseniin sovellettavia asiaan liittyviä sääntöjä olisi sovellettava heidän varajäseniinsä.
- (370) Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi tehtävä yhteistyötä BERECin ja digitaalisten verkkojen viraston kanssa ja annettava niiden käyttöön ajantasaiset ja tarkat tiedot, jotta BEREC ja digitaalisten verkkojen virasto pystyvät täyttämään tehtävänsä. BERECin ja digitaalisten verkkojen viraston olisi myös annettava vilpittömän yhteistyön periaatteen pohjalta tarvittavat tiedot komissiolle, kansallisille sääntelyviranomaisille ja muille toimivaltaisille viranomaisille. Tietojen luottamuksellisuus olisi tarvittaessa varmistettava. Arvioidessaan, onko pyyntö asianmukaisesti perusteltu, BERECin olisi otettava huomioon, liittyykö pyydetty tieto

⁶⁷

Euroopan parlamentin, Euroopan unionin neuvoston ja Euroopan komission välinen toimielinten sopimus, tehty 16 päivänä joulukuuta 2020, talousarviota koskevasta kurinalaisuudesta, talousarvioyhteistyöstä ja moitteettomasta varainhoidosta sekä uusista omista varoista, mukaan lukien etenemissuunnitelma uusien omien varojen käyttöönottamiseksi (EUVL L 433 I, 22.12.2020, s. 28, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinst/2020/1222/oj).

sellaisten tehtävien hoitamiseen, jotka on annettu yksinomaan asianomaisten viranomaisten suoritettaviksi. Saman tulisi päteä soveltuvien osin radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevään elimeen ja radiotaajuuksista vastaaviin toimivaltaisiin viranomaisiin.

- (371) Digitaalisten verkkojen viraston olisi luotava yhteinen tieto- ja viestintäjärjestelmä, jotta vältetään päällekkäisyyksiä tietojen pyytämisessä ja helpotetaan yhteydenpitoa kaikkien osallistuvien viranomaisten välillä.
- (372) Komission olisi arvioitava säännöllisesti BERECin, radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen ja digitaalisten verkkojen viraston toimintaa sekä niiden institutionaalisen rakenteen toimivuutta muuttuvassa digitaalisessa ympäristössä. Jos kyseisen arvioinnin tuloksena komissio toteaa, että tällä asetuksella luotu institutionaalinen rakenne on tehoton sen tavoitteiden saavuttamisen ja etenkin sähköisen viestinnän sääntelyjärjestelmän johdonmukaisen täytäntöönpanon varmistamisen kannalta, sen olisi ehdotettava tarvittavia muutoksia.
- (373) Tällä asetuksella perustettu digitaalisten verkkojen virasto toimii kaikkien omistusten, sopimusten, mukaan lukien kotipaikan määrittämisen, oikeudellisten velvoitteiden, työsopimusten, taloudellisten sitoumusten ja vastuiden osalta seuraajana BEREC-virastolle, joka perustettiin asetuksella (EU) 2018/1971 erillisvirastoksi, jolla on oikeushenkilöllisyys. BERECin, radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän ryhmän ja digitaalisten verkkojen viraston työn jatkuvuuden varmistamiseksi BERECin sääntelyneuvoston, radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän ryhmän ja BEREC-viraston johtajan ja hallintoneuvoston nykyisten jäsenten olisi hoidettava tehtäviään toimikautensa loppuun asti.
- (374) Voidakseen hoitaa tehtäviään tehokkaasti kansallisten sääntelyviranomaisten, muiden toimivaltaisten viranomaisten ja BERECin on kerättävä tietoja markkinatoimijoilta; tähän voi sisältyä arviointi siitä, ovatko yleiset ehdot tämän asetuksen mukaisia, keskeyttämättä kyseisten ehtojen sovellettavuutta arvioinnin aikana. Poikkeuksellisesti voi olla myös tarpeen kerätä tietoja muilta yrityksiltä, jotka toimivat sähköisen viestinnän palvelujen alaan läheisesti liittyvillä aloilla, kuten sisällöntuottajilta, joiden hallussa on tietoja, joita ne saattavat tarvita hoitaakseen unionin lainsäädännön mukaisia tehtäviään. Voi myös olla tarpeen kerätä tällaisia tietoja komission puolesta, jotta se voi täyttää unionin lainsäädännön mukaiset velvollisuutensa. Tietojensaantipyyntöjen olisi oltava oikeasuhteisia, eivätkä ne saisi aiheuttaa kohtuutonta taakkaa yrityksille. Kansallisten sääntelyviranomaisten ja muiden toimivaltaisten viranomaisten keräämien tietojen olisi oltava yleisesti saatavilla, paitsi siltä osin kuin ne ovat luottamuksellisia tietojen julkista saatavuutta koskevien kansallisten sääntöjen mukaisesti ja jollei liikesalaisuuksia koskevasta unionin ja kansallisesta lainsäädännöstä muuta johdu.
- (375) Sen varmistamiseksi, että kansalliset sääntelyviranomaiset voivat hoitaa sääntelytehtävänsä tehokkaasti, niiden keräämiin tietoihin olisi sisällyttävä kirjanpitolietoa vähittäismarkkinoista, jotka liittyvät sellaisiin tukkumarkkinoihin, joilla jollakin yrityksellä katsotaan olevan huomattava markkinavoima ja joita kansallinen sääntelyviranomainen siten sääntelee. Näihin tietoihin olisi sisällyttävä myös sellaista tietoa, jonka avulla kansallinen sääntelyviranomainen voi arvioida käyttöoikeuksiin liitettyjen ehtojen noudattamista sekä verkkotopologian suunniteltujen uudistusten tai muutosten mahdollisia vaikutuksia kilpailun kehittymiseen tai muiden osapuolten saataville asetettaviin tukutuotteisiin. Tiedot, jotka liittyvät radiotaajuuksien käyttöoikeuksia koskevien kattavuusvelvoitteiden

noudattamiseen, ovat olennaisen tärkeitä verkkojen käyttöönottoa koskevien maantieteellisten kartoitusten perinpohjaisuuden varmistamiseksi. Toimivaltaisen viranomaisen olisi voitava tätä varten edellyttää, että tiedot esitetään paikallisella tasolla eriteltyinä sellaisella tarkkuudella, että niitä voidaan hyödyntää verkkoja koskevassa maantieteellisessä kartoituksessa. Yhteisiä malleja ja toimintatapoja olisi kehitettävä, jotta palveluntarjoajat voivat raportoida rahoitus- ja tilastotiedoista, verkostoista ja palveluluokista ja muista markkinatiedoista. Kun raportointivaatimukset on vahvistettu, niihin olisi tehtävä mahdollisimman vähän muutoksia.

- (376) Unionin kestävyystavoitteiden tukemiseksi on olennaisen tärkeää, että unioni houkuttelee investointeja kestäväan toimintaan sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen alalla. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2020/852⁶⁸ ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2022/2464⁶⁹ ovat esimerkkejä säädöksistä, joiden nojalla rahoitusalan ja muiden alojen yritykset voivat käyttää yhteistä määritelmää taloudelliselle toiminnalle, jota voidaan pitää kestäväanä. Sähköiset viestintäverkot kuuluvat televiestintäverkkojen kestävyyttä koskevien unionin käytäntöjen soveltamisalaan, kuten on suunniteltu 18 päivänä lokakuuta 2022 annetussa komission tiedonannossa ”Energiajärjestelmän digitalisointi – EU:n toimintasuunnitelma”. Yhden kerran periaatteen mukaisesti kansallisten sääntelyviranomaisten ja muiden toimivaltainen viranomaisten on arvioitava, riittävätkö yritysten unionin lainsäädännön mukaisesti jo toimittamat kestävyyttä koskevat tiedot niiden ja BERECin sääntelytehtävien hoitamiseen unionin oikeuden mukaisesti. Tältä osin BERECin olisi osana tietoja ja raportointia koskevia horisontaalisia suuntaviivojaan kartoitettava kestävyyyteen liittyvät raportointivelvoitteet. BERECin olisi tehtävä yhteistyötä muiden toimivaltainen viranomaisten kanssa varmistaa tehokkaan tietojen keräämisen ja käsittelyn muista unionin lainsäädännössä tai kansallisessa lainsäädännössä kestävyyyteen liittyvistä raporteista unionin lainsäädäntöä sovellettaessa niin, että hallinnollinen rasite voidaan minimoida ja olemassa olevia asiaan liittyviä tietoja voidaan käyttää uudelleen.
- (377) Tietoja, joiden toimivaltainen viranomainen katsoo luottamuksellisuutta ja liikesalaisuuksia sekä henkilötietojen suojaa koskevien unionin ja kansallisten sääntöjen mukaisesti olevan luottamuksellisia, olisi voitava vaihtaa komission, BERECin ja muiden viranomaisten kanssa silloin, kun se on välttämätöntä. Vaihdettavat tiedot olisi rajattava tiedonvaihdon tarkoituksen kannalta merkityksellisiin ja oikeasuhteisiin tietoihin.
- (378) Jäsenvaltioiden velvoitteisiin toimittaa tietoja unionin kansainvälisten sopimusten mukaisten etujen valvomiseksi tai sellaisen oikeudenalan, kuten kilpailuoikeuden, mukaisiin raportointivelvoitteisiin, joka ei koske erityisesti sähköisen viestinnän alaa, ei saisi kohdistua vaikutuksia.

⁶⁸ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2020/852, annettu 18 päivänä kesäkuuta 2020, kestävä sijoittamista helpottavasta kehyksestä ja asetuksen (EU) 2019/2088 muuttamisesta (EUVL L 198, 22.6.2020, s. 13, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2020/852/oj>).

⁶⁹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2022/2464, annettu 14 päivänä joulukuuta 2022, asetuksen (EU) N:o 537/2014, direktiivin 2004/109/EY, direktiivin 2006/43/EY ja direktiivin 2013/34/EU muuttamisesta yritysten kestävyysraportoinnin osalta (EUVL L 322, 16.12.2022, s. 15, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2464/oj>).

- (379) Verkkojen ja palvelujen tarjoajien tekemiin tietopyyntöihin liittyvän ja toimivaltaiselle viranomaiselle aiheutuvan rasitteen keventämiseksi BERECin olisi annettava suuntaviivat tieto- ja raportointipyyntöjen soveltamisalasta sekä malleista, muodoista, ajoituksesta ja tiheydestä. BERECin suuntaviivoilla olisi yhdenmukaistettava säännöllistä ja järjestelmällistä raportointia, joka liittyy yleisvaltuutukseen, niukkojen resurssien yksittäisiin käyttöoikeuksiin ja erityisvelvoitteisiin, eikä raportteja pitäisi vaatia useammin kuin kerran vuodessa, minkä lisäksi niihin olisi sovellettava BERECin malleja. Kaikkien tietopyyntöjen ja raportointivelvoitteiden olisi oltava oikeasuhteisia, objektiivisesti perusteltavissa ja rajoituttava siihen, mikä on ehdottoman välttämätöntä. Olisi erityisesti vältettävä sitä, että toimivaltainen viranomainen ja BEREC esittävät päällekkäisiä tietopyyntöjä ja että yleisvaltuutuksen tai käyttöoikeuden kaikkien ehtojen täyttymisestä vaaditaan selvitys järjestelmällisesti ja säännöllisesti. Yrityksille olisi ilmoitettava, mihin tarkoituksiin niiltä pyydettyjä tietoja aiotaan käyttää. Tietojen toimittaminen ei saisi olla markkinoille pääsyn edellytys. Tilastollisia tarkoituksia varten ja täsmällisten tietojen säilyttämiseksi ilmoitustietokannassa sähköisten viestintäverkkojen tai -palvelujen tarjoajilta voidaan vaatia ilmoitus, kun ne lopettavat toimintansa.
- (380) Sääntelytoimien on perustuttava yksityiskohtaisiin tietoihin verkkojen käyttöönnotosta, jotta ne olisivat tehokkaita ja kohdistuisivat niille alueille, joilla niitä tarvitaan. Tällaiset tiedot ovat olennaisia investointien edistämiseksi, verkkoyhteyksien lisäämiseksi kaikkialla unionissa ja tietojen toimittamiseksi kaikille asiaankuuluville viranomaisille ja kansalaisille. Tietojen olisi katettava kartoituksia, jotka koskevat sekä gigabittiverkkojen käyttöönottoa että merkittäviä parannuksia tai laajennuksia verkkoihin, jotka eivät välttämättä suorituskykyominaisuuksiltaan kaikilta osin vastaa gigabittiverkkoja, kuten valokuitukaapelien asentaminen maan alle paikalliseen jakopisteeseen asti yhdistettynä aktiivisiin teknologioihin, kuten automaattiseen haarautumiseen määriteltyn osoitteeseen. Tiedonkeruun olisi myös tuettava kupariverkkojen sulkemista kaikin olennaisin tiedoin. Asiaankuuluvien ennusteiden olisi koskettava enintään kolmen vuoden ajanjaksoja. Niiden tietojen yksityiskohtaisuus ja alueellinen tarkkuus, jotka toimivaltaisten viranomaisten olisi kerättävä, olisi määriteltävä kyseisen sääntelytavoitteen mukaan, ja niiden olisi oltava riittäviä asianomaisen sääntelytarkoituksen kannalta. Sen vuoksi alueyksiköiden koot vaihtelevat myös jäsenvaltioittain kansallisten erityisolosuhteiden mukaisten sääntelytarpeiden ja paikallisten tietojen saatavuuden mukaan. Kansallisten sääntelyviranomaisten ja muiden toimivaltaisten viranomaisten olisi tällaisia tehtäviä suorittaessaan otettava huomioon parhaita käytäntöjä koskevat BERECin suuntaviivat, ja tällaisissa suuntaviivoissa voidaan hyödyntää kokemuksia, joita kansalliset sääntelyviranomaiset ja/tai muut toimivaltaiset viranomaiset ovat saaneet tehdessään verkkojen käyttöönottoa koskevia maantieteellisiä kartoituksia. Toimivaltaisten viranomaisten olisi tapauksissa, joissa tiedot eivät ole vielä saatavilla markkinoilla, asetettava tietoa suoraan saataville avoimessa tietomuodossa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2019/1024⁷⁰ mukaisesti ja ilman uudelleenkäyttöä koskevia rajoituksia kyseisissä kartoituksissa kerätyistä tiedoista sekä saatettava palvelun laatua koskevia välineitä loppukäyttäjien saataville, jotta näiden tiedot saatavilla olevista yhteyspalveluista paranisivat, sanotun kuitenkin rajoittamatta luottamuksellisten tietojen ja liikesalaisuuksien kunnioittamista. Kaikkien

⁷⁰ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/1024, annettu 20 päivänä kesäkuuta 2019, avoimesta datasta ja julkisen sektorin hallussa olevien tietojen uudelleenkäytöstä (EUVL L 172, 26.6.2019, s. 56, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2019/1024/oj>).

asianomaisten viranomaisten olisi mitä tahansa tällaisia tietoja kerätessään noudatettava luottamuksellisuuden periaatetta ja vältettävä asettamasta mitään yritystä epäedulliseen kilpailuasemaan.

- (381) Jos maantieteellisissä kartoituksissa, mahdollisesti yhdessä muiden merkityksellisten tietojen kanssa, ilmenee kilpailua koskevia kysymyksiä, kansallisten sääntelyviranomaisten olisi perustelluissa tapauksissa voitava suorittaa markkinakatsaus.
- (382) Luotettavat tiedot laajakaistaverkkojen käyttöönotosta ovat olennaisen tärkeitä valtiontuen täsmällisen kohdentamisen, yleispalveluvelvoitteiden tarkastamisen ja toimivan kilpailun edistämisen kannalta. Kuituverkkojen käyttöönoton dynaaminen luonne ei välttämättä tule esiin määräajoin tehtävissä kyselyissä. Parhaiden käytäntöjen mukaan verkkojen käyttöönottoa koskevaa kartoitusta olisi sen vuoksi kehitettävä staattisesta kyselystä jatkuvaksi kartoitukseksi, jonka olisi mieluiten perustuttava sovellusrajapintoihin perustuvaan datan talteenottomalliin ja jolla luotaisiin unionin yhteyksistä reaaliaikainen digitaalinen kaksonen, johon sisältyisivät sekä maanpäälliset että muut kuin maanpäälliset (eli satelliitteihin perustuvat) yhteydet.
- (383) Valtiontukisääntöjen noudattamiseksi tuetun verkon on muun muassa oltava merkittävä edistysaskel verrattuna olemassa oleviin ja suunniteltuihin verkkoihin, jotka ovat jo käytössä tai jotka ennustetaan otettavan käyttöön. Tämä voi edellyttää konkreettisten nopeuden raja-arvojen kartoittamista.
- (384) Gigabittiyhteyksien kattavuuteen, käyttöasteeseen ja markkinaosuuksiin liittyvän maantieteellisen saatavuuden (peittoalueella olevat kiinteistöt), valmiuden (verkkoon liitetyt kiinteistöt) ja käyttöönoton (liittymän aktivoineet kiinteistöt) laskeminen täsmällisesti edellyttää tarkkaa nimittäjää. Näiden laskelmien luotettavuuden varmistamiseksi kansallisilla sääntelyviranomaisilla ja muilla toimivaltaisilla viranomaisilla olisi oltava mahdollisuus käyttää kansallisten tilastolaitosten tai kiinteistörekisteristä vastaavien viranomaisten hallussa olevia tietoja kotitalouksien ja fyysisten tilojen määrästä osoitepisteittäin. Näiden luotettavien tietojen saaminen on olennaisen tärkeää, jotta voidaan laskea tarkasti yhteyksien kattavuus ja levinneisyysaste digitaalisen vuosikymmenen tavoitteiden seurantaan varten ja varmistaa luotettava ja johdonmukainen markkina-analyysi kaikkialla unionissa.
- (385) Gigabittiverkkojen käyttöoikeus on sosiaalisen osallisuuden ja taloudellisen kehityksen edellytys, mutta kysyntäpuolen tekijät vaikuttavat merkittävästi markkinoiden kilpailullisuuteen ja investointien kannattavuuteen. Markkina-analyyysien suorittamiseksi, merkityksellisten markkinoiden määrittelemiseksi ja julkisten toimien kohdentamiseksi kansallisten sääntelyviranomaisten olisi voitava erottaa toisistaan infrastruktuuriin liittyvät puutteet (verkkoja ei ole) ja käyttöönottoon liittyvät puutteet (verkkoja on, mutta niitä ei käytetä). Sen vuoksi voi olla hyödyllistä vertailla verkkojen paikkatietoja ja sosioekonomisia mikrotietoja keskenään kattavuuteen, kysyntään ja digitaaliseen osallisuuteen vaikuttavien mahdollisten rajoitteiden arvioimiseksi.
- (386) Kotitalouksien koostumusta, ikärakennetta ja käytettävissä olevia tuloja koskevat tiedot voisivat olla merkityksellisiä arvioitaessa kysyntäjoustoa ja mahdollisia esteitä laajakaistapalvelujen käyttöönotolle. Jos käytettävissä on tulo- ja köyhyysindikaattoreita, niitä voidaan lisäksi käyttää sosiaaliperusteisia arvosteleita koskevan tukikelpoisuuden automaattiseen tarkistamiseen. Näiden mittareiden käsittely mahdollistaisi jäsenvaltioille julkisten tukien kohdentamisen kaikkein

heikoimmassa asemassa olevien kansalaisten auttamiseen ja samalla mahdollisen kilpailun vääristymisen rajoittamiseen.

- (387) Kokemus on osoittanut, että käyttäjän verkkoyhteyden puute johtuu usein teknisistä esteistä, jotka eivät liity lähellä olevan verkon käyttöönottoasteeseen. Sen vuoksi tilastotiedot rakennuksen fyysisistä ominaisuuksista, kuten rakennusvuodesta, asunnon tyypistä (monen asunnon yksikkö vs. yhden asunnon yksikkö) ja asunnon hallintamuodosta, ovat merkityksellisiä. Näiden tietojen avulla sääntelyviranomaiset voisivat löytää kaapelointiin liittyviä pullonkauloja, kuten kiinteistöjen sisäiseen johdotukseen liittyvät kustannukset, jotka voivat olla investointien esteenä, ja mukauttaa tukkutason käyttöoikeuksien hinnoittelun kustannusmalleja vastaavasti.
- (388) Jotta kansalliset sääntelyviranomaiset voivat hoitaa tehokkaasti sääntelytehtäviä, mukaan lukien alueellisten maantieteellisten markkinoiden määrittely ja valtiontuen kohdentaminen, ne voivat vaatia verkkojen paikkatietojen käsittelyä yhdessä yksityiskohtaisten sosioekonomisten ja fyysisten mikrotietojen kanssa yksittäisten osoitepisteiden tasolla. Jos näiden tehtävien suorittaminen edellyttää henkilötietojen käsittelyä, tällainen käsittely suoritetaan asetuksen (EU) 2016/679 6 artiklan 1 kohdan e alakohdan ja 6 artiklan 3 kohdan mukaisesti. Jotta varmistetaan asetuksessa (EY) N:o 223/2009⁷¹ säädettyjen tilastosalaisuuden periaatteiden noudattaminen kaikilta osin, tällä asetuksella olisi edistettävä turvatus käsittely-ympäristön tai vastaavien suojattujen teknisten rajapintojen käyttöä. Turvatulla käsittely-ympäristöllä varmistetaan, että vaikka mikrotietoja analysoidaan tarkkuuden vuoksi, sääntelyviranomaiselle ei luovuteta luottamuksellisia tietoja, ja että analyysistä johdetuissa julkisissa raporteissa tiedot on koostettava tasolle, jolla tiettyä tilastoyksikköä ei voida tunnistaa uudelleen, mikä tarkoittaa yleensä vähintään kolmen yksikön vähimmäiskynnysarvon takaamista.
- (389) Jotta voidaan varmistaa johdonmukaisuus sisämarkkinoilla, BERECin olisi voitava päivittää suuntaviivojaan tarkentaakseen turvatus käsittely-ympäristön teknisiä standardeja ja sosioekonomisten indikaattoreiden datamäärittelyä ja varmistaakseen, että kansallisille tilastolaitoksille aiheutuva rasite minimoidaan hyödyntämällä standardoituja ohjelmointirajapintoja.
- (390) Vaikka markkinatoimijat voivat muuttaa käyttöönottosuunnitelmiaan ennakoimattomista, objektiivisista ja perusteltavissa olevista syistä, toimivaltaisten viranomaisten olisi puututtava asiaan, myös silloin, jos julkiseen rahoitukseen kohdistuu vaikutuksia, ja tarvittaessa määrättävä seuraamuksia, jos yritys tai viranomainen on antanut niille tarkoituksellisesti tai törkeästi huolimattomuudesta johtuen harhaanjohtavia, virheellisiä tai puutteellisia tietoja. Seuraamusten osalta törkeällä huolimattomuudella olisi tarkoitettava tilannetta, jossa yritys tai viranomainen antaa harhaanjohtavia, virheellisiä tai puutteellisia tietoja sellaisen toimintansa tai sisäisen organisointinsa vuoksi, jossa laiminlyödään vakavasti asianmukainen huolellisuus annettujen tietojen osalta. Törkeä huolimattomuus ei saisi edellyttää, että yritys tai viranomainen tietää, että annetut tiedot ovat harhaanjohtavia, virheellisiä tai puutteellisia, vaan että se olisi tiennyt, jos se olisi toiminut tai ollut

⁷¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EY) N:o 223/2009, annettu 11 päivänä maaliskuuta 2009, Euroopan tilastoista sekä salassapidettävien tilastotietojen luovuttamisesta Euroopan yhteisöjen tilastotoimistolle annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 1101/2008, yhteisön tilastoista annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 322/97 ja Euroopan yhteisöjen tilasto-ohjelmakomitean perustamisesta tehdyn neuvoston päätöksen 89/382/ETY, Euratom kumoamisesta (EUVL L 87, 31.3.2009, s. 164, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2009/223/oj>).

organisoitunut asianmukaista huolellisuutta noudattaen. On tärkeää, että seuraamukset ovat riittävän varoittavia ottaen huomioon kielteinen vaikutus kilpailuun ja julkisesti rahoitettuihin hankkeisiin. Seuraamuksia koskevat säännökset eivät saisi rajoittaa oikeuksia vaatia korvausta vahingoista kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

- (391) On välttämätöntä kuroa umpeen digitaalinen kuilu unionissa, jotta kaikilla unionin kansalaisilla olisi mahdollisuus saada internet- ja digitaalipalveluja. Tätä varten asiaankuuluvilla viranomaisilla olisi yksittäisten ja tarkasti määriteltyjen alueiden osalta oltava mahdollisuus pyytää yrityksiä ja viranomaisia ilmaisemaan aikomuksensa ottaa käyttöön gigabittiverkkoja näillä alueilla antaen niille riittävästi aikaa antaa perinpohjaisesti harkittu vastaus. Ennusteisiin sisältyvissä tiedoissa olisi otettava huomioon sähköisten viestintäverkkojen alan taloudelliset näkymät ja palveluntarjoajien investointiaikeet tietojen keruuhetkellä, jotta voidaan määritellä saatavilla olevat verkkoyhteydet eri alueilla. Jos yritys tai viranomainen ilmaisee aikomuksensa ottaa käyttöön verkkoja alueella, kansallisen sääntely- tai muun toimivaltaisen viranomaisen olisi voitava vaatia muita yrityksiä ja viranomaisia ilmoittamaan, aikovatko ne ottaa käyttöön gigabittiverkkoja. Tämän menettelyn, joka on riippuvainen siitä, että markkinatoimijat vastaavat totuudenmukaisesti ja vilpittömässä mielessä, pitäisi luoda avoimuutta yrityksille ja viranomaisille, jotka ovat ilmaisseet kiinnostuksensa ottaa käyttöön verkkoja tällä alueella siten, että laatiessaan liiketoimintasuunnitelmiaan ne voivat arvioida todennäköisen kilpailun, joka niillä tulee olemaan muiden verkkojen taholta. Jotta investointiedellytykset olisivat ennustettavissa, toimivaltaisten viranomaisten olisi voitava jakaa sellaisten yritysten ja viranomaisten kanssa, jotka ovat ilmaisseet kiinnostuksensa ottaa käyttöön gigabittiverkkoja, tietoa siitä, tehdäänkö tai aiotaanko asianomaisella alueella tehdä muun tyyppisiä verkkojen parannuksia.
- (392) On tärkeää, että kansalliset sääntely- ja muut toimivaltaiset viranomaiset kuulevat ehdotettavien päätösten osalta kaikkia asianomaisia osapuolia, antavat näille riittävästi aikaa huomautusten esittämiseen ottaen huomioon asian monitahoisuus ja ottavat näiden näkemykset huomioon ennen lopullisen päätöksen tekemistä. Jotta kansallisen tason päätökset eivät vaikuttaisi haitallisesti sisämarkkinoiden toimintaan tai SEUT-sopimuksen muihin tavoitteisiin, kansallisten sääntelyviranomaisten olisi ilmoitettava tietyistä päätösehdotuksista, erityisesti markkinoiden toimintaa ja kilpailua koskevista ehdotuksista, myös komissiolle ja muille kansallisille sääntelyviranomaisille, jotta niillä olisi mahdollisuus esittää niistä huomautuksensa. Toimivaltaisten viranomaisten on syytä kuulla tässä asetuksessa määritellyissä tapauksissa asianomaisia osapuolia kaikista toimenpide-ehdotuksista, jotka vaikuttavat jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.
- (393) Kilpailuympäristössä olisi otettava huomioon asianomaisten osapuolten, mukaan lukien käyttäjät ja kuluttajat, näkemykset. Jäsenvaltioiden olisi otettava käyttöön asianmukainen kuulemismekanismi, jotta kansalaisten edut voitaisiin ottaa asianmukaisesti huomioon. Tällainen mekanismi voisi olla muodoltaan elin, joka tekisi kansallisesta sääntelyviranomaisesta ja palveluntarjoajista riippumattomia selvityksiä kuluttajiin liittyvistä kysymyksistä, kuten kuluttajakäyttäytymisestä ja palveluntarjoajan vaihtamiseen liittyvistä menettelyistä, ja joka toimisi avoimesti ja antaisi oman panoksensa nykyisiin sidosryhmien kuulemismekanismeihin. Lisäksi voitaisiin kehittää mekanismi asianmukaisen yhteistyön tekemiseksi asioissa, jotka liittyvät laillisen sisällön tukemiseen. Tällaisen mekanismin yhteydessä hyväksytyissä yhteistyömenettelyissä ei kuitenkaan pitäisi sallia internetin käytön järjestelmällistä valvontaa.

- (394) Standardoinnin olisi jatkossakin oltava pääasiassa markkinalähtöistä. Tietyissä tapauksissa saattaa kuitenkin olla tarpeen edellyttää, että unionin tasolla noudatetaan tiettyjä standardeja yhteentoimivuuden parantamiseksi, käyttäjien valinnanvaran lisäämiseksi ja yhteenliitettävyyden edistämiseksi sisämarkkinoilla. Kansallisella tasolla jäsenvaltioihin sovelletaan direktiiviä (EU) 2015/1535. Tämän asetuksen mukaisilla standardointimenettelyillä ei tulisi rajoittaa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 2014/30/EU⁷² ja 2014/35/EU⁷³ sekä direktiivin 2014/53/EU soveltamista.
- (395) Radiotaajuuksien yhdenmukaistaminen ja koordinointi sekä direktiivin 2014/53/EU⁷⁴ perustuva laitteita koskeva sääntely, jota tuetaan standardoinnilla, ovat toisiaan täydentäviä, ja niitä on koordinoitava tiiviisti, jotta niiden yhteiset tavoitteet voidaan saavuttaa tehokkaasti radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän ryhmän tuella. Euroopan radio-, tele- ja postihallintojen yhteistyökonferenssin päätöksen N:o 676/2002/EY mukaisten toimeksiantojen sekä standardointielimille, kuten Euroopan telealan standardointilaitokselle, tehtyjen, esimerkiksi radiovastaanottimien parametreja koskevien standardointipyyntöjen sisällön ja ajoituksen koordinoinnin pitäisi helpottaa tulevaisuuden järjestelmien käyttöönottoa, tukea radiotaajuuksien yhteiskäyttömahdollisuuksia ja varmistaa radiotaajuuksien tehokas hallinnointi.
- (396) Standardointielimille, kuten Euroopan telealan standardointilaitokselle, tehtyjen esimerkiksi radiovastaanottimien parametreja koskevien standardointipyyntöjen pitäisi helpottaa tulevaisuuden järjestelmien käyttöönottoa, tukea radiotaajuuksien yhteiskäyttömahdollisuuksia ja varmistaa radiotaajuuksien tehokas hallinnointi.
- (397) Unioni ja jäsenvaltiot ovat tehneet standardeihin sekä televerkkojen ja -palvelujen sääntelyyn liittyviä sitoumuksia Maailman kauppajärjestössä.
- (398) Tuomioistuimen ulkopuoliset riitojenratkaisumenettelyt voivat olla nopea ja kustannustehokas tapa, jolla loppukäyttäjät, erityisesti kuluttajat ja komission suosituksen 2003/361/EY⁷⁵ liitteessä määritellyt mikroyritykset ja pienyritykset, voivat puolustaa oikeuksiaan. Jäsenvaltioiden olisi annettava kansalliselle sääntelyviranomaiselle tai muulle toimivaltaiselle viranomaiselle, joka vastaa loppukäyttäjien oikeuksien käsittelystä, tai ainakin yhdelle riippumattomalle elimelle, jolla on toteen näytettyä kokemusta loppukäyttäjien oikeuksien käsittelystä, mahdollisuus toimia riitojenratkaisuelimenä. Tällaisissa riitojenratkaisussa vaihtoehtoisiksi riidanratkaisuelimiksi nimettyjen viranomaisten tai muiden elinten olisi täytettävä kaikilta osin Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin

⁷² Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/30/EU, annettu 26 päivänä helmikuuta 2014, sähkömagneettista yhteensopivuutta koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön yhdenmukaistamisesta (EUVL L 96, 29.3.2014, s. 79, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2014/30/oj>).

⁷³ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/35/EU, annettu 26 päivänä helmikuuta 2014, tietyllä jännitealucella toimivien sähkölaitteiden asettamista saataville markkinoilla koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön yhdenmukaistamisesta (EUVL L 96, 29.3.2014, s. 357, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2014/35/oj>).

⁷⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/53/EU, annettu 16 päivänä huhtikuuta 2014, radiolaitteiden asettamista saataville markkinoilla koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön yhdenmukaistamisesta ja direktiivin 1999/5/EY kumoamisesta (EUVL L 153, 22.5.2014, s. 62, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2014/53/oj>).

⁷⁵ Komission suositus, annettu 6 päivänä toukokuuta 2003, mikroyritysten sekä pienten ja keski suurten yritysten määritelmästä (EUVL L 124, 20.5.2003, s. 36, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2003/361/oj>).

2013/11/EU⁷⁶ laatuvaatimukset, eikä niille olisi etenkään annettava mitään ohjeita. Koska monilla jäsenvaltioilla on riitojenratkaisumenettelyjä myös loppukäyttäjille, jotka eivät ole kuluttajia ja joihin ei sovelleta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2013/11/EU, on järkevää säilyttää alakohtaiset riitojenratkaisumenettelyt sekä kuluttajia varten että muita loppukäyttäjiä, erityisesti mikroyrityksiä ja pienyrityksiä, varten silloin kun jäsenvaltiot ovat laajentaneet menettelyjen soveltamisalaa. Tuomioistuimen ulkopuolisessa riitojenratkaisussa jäsenvaltioiden olisi voitava pitää voimassa tai ottaa käyttöön sääntöjä, joissa mennään direktiivissä 2013/11/EU säädettyjä sääntöjä pidemmälle korkeatasoisemman kuluttajansuojan varmistamiseksi.

- (399) Jos samassa jäsenvaltiossa toimivien yritysten välille syntyy tämän asetuksen kattamilla aloilla riitaa, joka koskee esimerkiksi käyttöoikeus- ja yhteenliittämisvelvollisuuksia tai loppukäyttäjäluekkelojen siirtämistapoja, riidan sen osapuolen, joka on käynyt neuvotteluja vilpittömässä mielessä, mutta ei ole päässyt sopimukseen, olisi voitava pyytää kansallista sääntelyviranomasta ratkaisemaan riita. Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi voitava määrätä osapuolet noudattamaan tiettyä ratkaisua. Kansallisen sääntelyviranomaisen olisi yksittäisen jäsenvaltion yleisesti saatavilla olevien sähköisten viestintäverkkojen tai -palvelujen taikka liitännäistoimintojen tarjoajien välistä riita-asiaa ratkaistessaan pyrittävä varmistamaan tämän asetuksen mukaisten velvollisuuksien noudattaminen.
- (400) Unionin oikeudessa tai kansallisessa oikeudessa annettujen riitojenratkaisukeinojen lisäksi tarvitaan jommankumman osapuolen pyynnöstä vireille pantava yksinkertainen menettely rajat ylittävien riitojen ratkaisemiseksi sellaisten yritysten välillä, jotka tarjoavat tai joilla on valtuutus tarjota sähköisiä viestintäverkkoja tai -palveluja eri jäsenvaltioissa.
- (401) Yksi BERECille annettavista tärkeistä tehtävistä on rajat ylittäviä riitoja koskevien lausuntojen antaminen tarpeen vaatiessa. Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi sen vuoksi tällaisissa tapauksissa otettava BERECin lausunnot täysimääräisesti huomioon toimenpiteissään, joilla määrätään yritykselle velvollisuus tai ratkaistaan riita muulla tavoin.
- (402) Teknologian ja markkinoiden kehitys sähköisissä viestintäverkoissa ja -palveluissa sekä pilvi- ja tekoälypohjaisissa verkoissa ja palveluissa lisää vuorovaikutusta, yhteistyötä ja kaupallisia sopimuksia monenlaisten yritysten, kuten sähköisten viestintäpalvelujen tarjoajien, sisältösovellusten tarjoajien, ohjelmistojen ja tekoälyn kehittäjien sekä verkkolaitteiden valmistajien välillä. Tämän kehityksen takia BERECin olisi autettava yrityksiä suuntaviivoillaan, jotka kattavat muun muassa parhaat käytännöt markkinatoimijoiden välisen yhteistyön helpottamiseksi laajemmassa yhteysekosysteemissä kilpailulainsäädännön sääntöjen mukaisesti. Suuntaviivojen olisi oltava tulevaisuuteen suuntautuvia ja mahdollistettava tulevaisuuden käänteentekevät innovaatiot ja käyttötapausten kehittäminen kilpailukykykompassin mukaisten unionin tavoitteiden edistämiseksi. BEREC voi tehdä digitaalisten verkkojen viraston tuella tiivistä yhteistyötä teollisuuden edustajien ja muiden keskeisten sidosryhmien kanssa. Tätä varten BEREC voi perustaa erityisen

⁷⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/11/EU, annettu 21 päivänä toukokuuta 2013, kuluttajariitojen vaihtoehtoista riidanratkaisusta sekä asetuksen (EY) N:o 2006/2004 ja direktiivin 2009/22/EY muuttamisesta (vaihtoehtoista kuluttajariitojen ratkaisua koskeva direktiivi) (EUVL L 165, 18.6.2013, s. 63, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2013/11/oj>).

sidosryhmien yhteistyöryhmän helpottamaan jäsenneltyä vuoropuhelua, parhaiden käytäntöjen ja teknisen asiantuntemuksen vaihtoa sekä tukemaan suuntaviivojen johdonmukaista ja tehokasta täytäntöönpanoa.

- (403) BERECin suuntaviivojen mukaisten yhteistyönäkökohtien olisi sisällettävä verkkopalvelujen tarjoajien väliset palvelutasosopimukset, toisen osapuolen resurssien oikeudenmukaiseen, kohtuulliseen ja oikeasuhteiseen käyttöön liittyvät näkökohdat, erityisesti tapauksissa, joissa IP-liikenne siirretään yhteenliittämisen, peering- ja transit-järjestelyjen kautta, jotta tietoyhteiskunnan palveluja tai sähköisiä viestintäpalveluja voidaan tarjota tehokkaalla, taloudellisesti kestäväällä ja luotettavalla tavalla erityisesti loppukäyttäjän hyväksi. Varsinkaan liikenteen siirtämiseen liittyvien toimijoiden väliset sopimukset eivät saisi johtaa verkkopalvelujen tarjoajien suhteettomiin tai taloudellisesti kestävämmiin investointitarpeisiin, ja liikenteen lisääntymisestä saatavat hyödyt olisi jaettava tavalla, joka edistää jatkuvia investointeja ja innovointia sekä verkon häiriönsietokykyä. Suuntaviivojen olisi näin ollen katettava käytännöt, jotka mahdollistavat hyödyllisen teknisen yhteistyön laajemmassa yhteyksien ja digitaalipalvelujen ekosysteemissä.
- (404) BERECin suuntaviivoihin olisi sisällyttävä myös tietojenvaihto odotettavissa olevista liikennevirroista huippuineen ja yleiset liikenne-ennusteet, jotta voidaan tukea optimoitua verkkosuunnittelua ja ylikuormituksen hallintaa. Lisäksi suuntaviivoissa olisi käsiteltävä muita energiatehokkaaseen, taloudellisesti kestäväan ja luotettavaan verkkoliikenteen toteuttamiseen liittyviä näkökohtia päästä päähän -periaatteella, mukaan lukien pakkaustekniikoiden, kuten koodekkien, yhdenmukaisemman käytön edistäminen energiankulutuksen vähentämiseksi ja verkon käytön tehokkuuden parantamiseksi. BERECin suuntaviivoissa voidaan myös antaa ohjeita sähköisten viestintäverkkojen ja muiden sähköisen viestinnän alalla tai siihen läheisesti liittyvillä aloilla toimivien yritysten välisistä yhteisinnovaatiokehyksistä innovatiivisten palvelujen tarjoamiseen kannustamiseksi. Lisäksi suuntaviivoissa voidaan esittää hyviä käytäntöjä, jotka koskevat kolmannen osapuolen tarjoaman isännöinnin ja monipilvipalvelujen käyttöönottoa sähköisissä viestintäverkoissa ja jotka vähentävät tekoälyn kehittäjien ja sisällöntarjoajien esteitä innovoida ja edistää Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2023/2854 mukaisesti yhteentoimivuutta koskevien standardien kehittämistä ja muita asiaankuuluvia toimenpiteitä, joilla kannustetaan sellaisten innovatiivisten tuotteiden ja palvelujen käyttöönottoon, jotka edellyttävät yhteistyötä sähköisten viestintäverkkojen tarjoajien välillä tai tällaisten tarjoajien ja muiden sähköisen viestinnän alalla tai siihen läheisesti liittyvillä aloilla toimivien yritysten välillä. Tällaisia innovatiivisia tuotteita ja palveluja voivat olla muun muassa reunalaskentapalvelujen yhteinen käyttöönotto, jolla tuodaan viiveeltään lyhyiden palvelujen tarjoamiseen tarvittavat pilvipalveluresurssit lähemmäksi matkaviestintilaajia, sellaisten suuryritys-/teollisuustason esineiden internet -alustojen tarjoaminen, jotka edellyttävät pilvipalvelujen ja sähköisen viestinnän tarjoajien yhteistyötä, tai sähköisen viestinnän verkkopalvelujen tarjoajien ja sisällön- ja sovelluspalvelujen tarjoajien yhteistyö välimuistien käyttöönotossa suoraan verkoissa suoratoiston optimoimiseksi. BERECin suuntaviivoissa käsiteltyihin asioihin, mukaan lukien kysymykset, jotka koskevat yleisesti saatavilla olevien sähköisten viestintäverkkojen ja yritysten omistamien muiden kuin yleisesti saatavilla olevien sähköisten viestintäverkkojen yhteenliittämistä, ei saisi soveltaa riitojenratkaisumekanismeja, vaan sen käyttö olisi rajattava tässä asetuksessa säädettyjen velvoitteiden täytäntöönpanoon, eikä se saisi ulottua yhteistyöhön tai vapaaehtoisuuteen perustuviin järjestelyihin.

- (405) Jotta voidaan edistää tehokasta yhteistyötä sähköisten viestintäverkkojen tarjoajien ja muiden sähköisen viestinnän alalla tai siihen läheisesti liittyvillä aloilla toimivien yritysten välillä, on aiheellista ottaa käyttöön vapaaehtoinen sovittelumenettely teknisiä ja kaupallisia järjestelyjä koskevan vuoropuhelun helpottamiseksi. Tällainen menettely tarjoaa jäsenneellyn ja puolueettoman foorumin, jota kansalliset sääntelyviranomaiset tukevat yhteistyössä BERECin kanssa, jotta voidaan edistää sovintoratkaisuja, vähentää pitkittyneiden riitojen todennäköisyyttä ja lisätä sääntelyn johdonmukaisuutta. Jotta voidaan varmistaa vapaaehtoisen sovittelumenettelyn johdonmukainen ja yhdenmukainen soveltaminen koko unionissa, BERECin kanssa olisi tehtävä tiivistä yhteistyötä koko menettelyn ajan, myös sovittelukokouksessa ja siitä raportoinnissa. BERECin olisi erityisesti annettava lausunto yksittäistapauksista, joita osapuolet ovat esittäneet kansallisten sääntelyviranomaisten johtamien sovittelumenettelyjen yhteydessä. Lisäksi ekosysteemi-yhteistyötä koskevissa suuntaviivoissa olisi annettava kansallisille sääntelyviranomaisille ohjeita asiaankuuluvien kaupallisten ja teknisten kysymysten arvioinnista sekä osapuolten välistä yhteistyötä tehostavista vaihtoehdoista. Tällä menettelyllä voidaan kannustaa osapuolia yhteistyöhön ja keskinäiseen ymmärrykseen ja siten edistää IP-liikenteen entistä tehokkaampaa, taloudellisesti kestävämpää ja luotettavampaa ohjaamista, tukea palvelujen yhteentoimivuutta ja laadukkuutta sekä helpottaa yhteistyöhön perustuvien innovatiivisten palvelujen käyttöönottoa sopimusvapaudesta tinkimättä.
- (406) Jäsenvaltiot saattavat joutua muuttamaan yleisvaltuutuksiin ja käyttöoikeuksiin liittyviä oikeuksia, ehtoja, menettelyjä, hallinnollisia maksuja ja muita maksuja silloin, kun se on objektiivisesti perusteltavissa. Tällaisista ehdotetuista muutoksista olisi ilmoitettava asianmukaisesti ja hyvissä ajoissa kaikille asianomaisille osapuolille, jotta niillä olisi riittävät mahdollisuudet esittää näkemyksensä tällaisista muutoksista. Olisi vältettävä tarpeettomia menettelyjä, jos nykyisiin järjestelmien asennusoikeuksiin tai radiotaajuuksien tai numerovarojen käyttöoikeuksiin tehdään vähäisiä muutoksia, jotka eivät vaikuta kolmansien osapuolten etuihin. Oikeuksien ja velvoitteiden muutoksia pidetään vähäisinä, kun ne ovat pääasiassa hallinnollisia, eivät vaikuta yleisvaltuutusten ja yksittäisten käyttöoikeuksien keskeiseen sisältöön eivätkä siten voi antaa kilpailuetua muihin yrityksiin nähden.
- (407) Kun otetaan huomioon, että on tärkeää taata oikeusvarmuus ja parantaa sääntelyn ennustettavuutta turvallisen investointiympäristön luomiseksi erityisesti uuden langattoman laajakaistaviestinnän osalta, nykyisten radiotaajuuksien tai numerovarojen käyttöoikeuksien tai järjestelmien asennusoikeuksien rajoituksiin tai peruutuksiin olisi sovellettava ennustettavissa olevia ja avoimia perusteita ja menettelyjä. Sen vuoksi voitaisiin edellyttää tiukempia vaatimuksia tai ilmoitusmekanismeja erityisesti silloin, kun käyttöoikeudet on jaettu kilpailuun perustuvalla tai vertailevalla menettelyllä ja kun kyseessä ovat yhdenmukaistetut radiotaajuusalueet, joita käytetään langattomissa sähköisissä laajakaistaviestintäpalveluissa, jäljempänä 'langattomat laajakaistapalvelut'. Radiotaajuuksien tosiasiallista ja tehokasta käyttöä ja tekniikan kehitystä koskevat perusteet voisivat pohjautua päätöksen N:o 676/2002/EY nojalla hyväksyttyihin teknisiin täytäntöönpanotoimenpiteisiin. Kun yleisvaltuutuksia ja yksittäisiä oikeuksia radiotaajuuksien käyttämiseksi on rajoitettava tai muutettava tai ne on peruutettava ilman oikeudenhaltijan suostumusta, tämä voidaan tehdä asianomaisten osapuolten kuulemisen jälkeen, paitsi kun ehdotetut muutokset ovat vähäisiä. Koska yleisvaltuutusten tai oikeuksien rajoituksilla tai peruutuksilla voi olla merkittäviä seurauksia niiden haltijoille, kansallisten toimivaltaisten viranomaisten olisi toimittava

erityisen huolellisesti ja arvioitava ennalta mahdollinen haitta, jota tällaiset toimenpiteet voivat aiheuttaa, ennen kyseisten toimenpiteiden hyväksymistä.

- (408) Toimivaltaisten viranomaisten olisi valvottava radiotaajuuksien yleisvaltuutuksen ja käyttöoikeuksien ehtojen noudattamista ja varmistettava niiden noudattaminen sekä erityisesti varmistettava radiotaajuuksien tosiasiallinen ja tehokas käyttö sekä kattavuutta ja palvelun laatua koskevien velvoitteiden noudattaminen soveltamalla hallinnollisia seuraamuksia, taloudelliset seuraamukset sekä käyttöoikeuksien kielto ja peruuttaminen mukaan lukien, jos ehtoja rikotaan. Yritysten olisi annettava toimivaltaisille viranomaisille mahdollisimman tarkat ja täydelliset tiedot, jotta nämä voivat suorittaa valvontatehtävänsä.
- (409) Jokaisen toimivaltaisen viranomaisen päätöksen kohteena olevan osapuolen, mukaan lukien päätös olla käsittelemättä järjestelmien asennusoikeuksien myöntämistä koskevia hakemuksia, olisi voitava hakea muutosta päätökseen elimeltä, joka on riippumaton asianomaisista osapuolista ja ulkoisesta väliintulosta tai poliittisesta painostuksesta. Tämä muutoksenhakumenettely ei saisi vaikuttaa kansallisten tuomioistuinjärjestelmien toimivallan jakoon eikä kansallisen lainsäädännön mukaisiin oikeushenkilöiden tai luonnollisten henkilöiden oikeuksiin. Jäsenvaltioiden olisi joka tapauksessa varmistettava tällaisten päätösten tehokas tuomioistuinvalvonta.
- (410) Oikeusvarmuuden takaamiseksi yrityksille muutoksenhakuelinten on hoidettava tehtävänsä tehokkaasti. Etenkään muutoksenhakumenettelyjen ei tulisi kestää tarpeettoman kauan. Väliaikaistoimenpiteitä, joilla lykätään toimivaltaisen viranomaisen päätöksen vaikutuksia, olisi määrättävä vain kiireellisissä tapauksissa sen estämiseksi, että toimenpiteitä pyytävälle osapuolelle aiheutuu vakavaa ja peruuttamatonta haittaa, ja vain jos etujen tasapaino sitä edellyttää.
- (411) Jotta voidaan varmistaa tämän asetuksen yhdenmukainen täytäntöönpano, komissiolle olisi siirrettävä täytäntöönpanovalta hyväksyä päätöksiä jäsenvaltioiden välisiin rajatylittäviin haitallisiin häiriöihin puuttumiseksi; yksilöidä yhdenmukaistettu tai koordinoitu lähestymistapa, jolla puututaan kansallisten sääntelyviranomaisten harjoittaman yleisten sääntelytapojen epäyhdenmukaiseen täytäntöönpanoon sähköisen viestinnän markkinoiden sääntelyssä, sekä numerointiin, mukaan luettuina numeroalueet, numeroiden ja tunnisteiden siirrettävyys, numeron- tai osoitteenmuunnosjärjestelmät sekä yhteisen eurooppalaisen hätänumeron 112 käyttömahdollisuus; tehdä standardien tai eritelmien noudattaminen pakolliseksi tai poistaa standardeja tai eritelmiä standardiluettelon pakollisesta osasta; mukauttaa tekniset ja organisatoriset toimenpiteet, jotta hallitaan asianmukaisesti verkkojen tai palvelujen turvallisuuteen kohdistuvia riskejä, sekä turvapoikkeamista ilmoittamiseen sovellettavat olosuhteet, muoto ja menettelyt; määrittää asian kannalta merkitykselliset tiedot, jotka koskevat vaihtokelpoisia yksittäisiä oikeuksia, jotka ovat julkisesti saatavilla vakioidussa sähköisessä muodossa, kun radiotaajuuksien käyttöoikeudet luodaan, jotta vahvistetaan pienalueen langattomien liityntäpisteiden käyttöönottoa koskevat säännöt; hyväksyä tai estää se, että kansalliset sääntelyviranomaiset asettavat yrityksille, joilla katsotaan olevan huomattava markkinavoima, tiettyjä verkkojen käyttöä tai yhteenliittämistä koskevia velvollisuuksia; yhtenäistää tiettyjä numeroita tai numerointialueita, jotta puututaan vaikeuksiin tyydyttää valtioiden rajat ylittävä tai koko Euroopan laajuinen numerovarojen kysyntä; ja määrittää kuluttajille annettava

sopimustiivistelmän malli. Tätä valtaa olisi käytettävä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 182/2011⁷⁷ mukaisesti.

- (412) Julkaisemalla tietoja jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että markkinoilla toimivat yritykset ja mahdolliset markkinatulokkaat ymmärtävät oikeutensa ja velvollisuutensa ja tietävät, mistä löytää merkitykselliset yksityiskohtaiset tiedot. Julkaiseminen kansallisessa virallisessa lehdessä auttaa muissa jäsenvaltioissa olevia asianomaisia osapuolia löytämään merkitykselliset tiedot.
- (413) Jotta komissio voi todeta, että unionin oikeutta sovelletaan asianmukaisesti, sen on tiedettävä, millä yrityksillä on katsottu olevan huomattava markkinavoima ja mitä velvollisuuksia kansalliset sääntelyviranomaiset ovat asettaneet markkinoilla toimiville yrityksille. Tästä syystä sen lisäksi, että tällaiset tiedot julkaistaan kansallisella tasolla, on tarpeen, että jäsenvaltiot toimittavat tiedot komissiolle. Kun jäsenvaltioita vaaditaan lähettämään tietoja komissiolle, niiden olisi voitava toimittaa ne sähköisessä muodossa, kunhan asianmukaisista todentamismenettelyistä sovitaan.
- (414) Komission olisi tarkasteltava tätä asetusta säännöllisin väliajoin uudelleen erityisesti tekniikan ja markkinaolojen kehitykseen perustuvien muutostarpeiden selvittämiseksi. Tarkastellessaan tämän asetuksen toimivuutta komission olisi markkinoiden kehityksen perusteella sekä kilpailutilanne ja kuluttajansuoja huomioon ottaen arvioitava, tarvitaanko säännöksiä alakohtaisesta ennakkosääntelystä edelleen, vai olisiko näitä säännöksiä muutettava tai olisiko ne kumottava.
- (415) Euroopan tietosuojavaltuutettua on kuultu asetuksen (EU) 2018/1725 42 artiklan 1 kohdan mukaisesti, ja hän on antanut lausunnon [pp -kuuta 2026].
- (416) On tarpeen säätää siirtymäkaudesta, jotta komissio voi perustaa unionin satelliittivaltuutusjärjestelmän korvaamaan kansalliset järjestelmät. Siirtymäkauden aikana komission olisi määriteltävä edellytykset, joita sovelletaan satelliittiverkkojen ja satelliittiviestintäpalvelujen tarjoamiseen ja taajuuksien käyttöön, ja otettava käyttöön muun muassa aikataulut ja käytännön seikat sisältävä menettely, jolla yritykset voivat hakea unionin valtuutusta. Lisäksi kansallisen lainsäädännön mukaisilla käyttöoikeuksien haltijoilla ja taajuuksien käyttäjillä olisi oltava riittävästi aikaa pyytää unionin valtuutusta ja komissiolla olisi oltava riittävästi aikaa käsitellä tällaiset pyynnöt.

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN ASETUKSEN:

1. I OSA – SOVELTAMISALA, TAVOITTEET JA MÄÄRITELMÄT

1 artikla

Kohde

1. Tässä asetuksessa vahvistetaan säännöt, jotka koskevat sähköisten viestintäverkkojen, sähköisten viestintäpalvelujen, liitännäistoimintojen ja liitännäispalvelujen tarjoamista, radiotaajuuksien strategista suunnittelua ja hallinnointia sekä tiettyjä päätelaitteisiin liittyviä näkökohtia.

⁷⁷ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) N:o 182/2011, annettu 16 päivänä helmikuuta 2011, yleisistä säännöistä ja periaatteista, joiden mukaisesti jäsenvaltiot valvovat komission täytäntöönpanovallan käyttöä (EUVL L 55, 28.2.2011, s. 13, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj>).

2. Tällä asetuksella perustetaan myös sähköisen viestinnän alaa koskeva hallintokehys, joka koostuu kansallisista sääntelyviranomaisista ja muista toimivaltaisista viranomaisista, Euroopan sähköisen viestinnän sääntelyviranomaisten yhteistyöelimestä, jäljempänä 'BEREC', radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevästä elimestä (RSPB) ja digitaalisten verkkojen virastosta (ODN), säädetään BERECin, radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen ja digitaalisten verkkojen viraston tehtävistä sekä kansallisten sääntelyviranomaisten ja tarvittaessa muiden toimivaltaisten viranomaisten tehtävistä ja määritellään joukko menettelyjä asiaa koskevan oikeudellisen kehyksen soveltamiseksi kaikkialla unionissa.

2 artikla

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

- 1) 'sähköisellä viestintäverkolla' siirtojärjestelmiä riippumatta siitä, perustuvatko ne pysyvään infrastruktuuriin tai keskitettyyn hallintokapasiteettiin, sekä soveltuvin osin kytkentä- tai reitityslaitteistoa ja muita resursseja, muut kuin aktiiviset verkkoelementit mukaan lukien, joilla voidaan siirtää signaaleja johtojen välityksellä, radioteitse, optisesti tai muulla sähkömagneettisella tavalla, mukaan luettuina satelliittiverkot, kiinteät verkot ja matkaviestinverkot, sähkökaapelijärjestelmät siinä määrin kuin niitä käytetään signaalinsiirtoon, radio- ja televisiolähetysiin käytetyt verkot sekä kaapelitelevisioverkot riippumatta siitä, minkä tyyppistä informaatiota niissä siirretään;
- 2) 'gigabittiverkolla' joko sähköistä viestintäverkkoa, joka koostuu kokonaan valokuituelementeistä verkon liityntäpisteeseen asti, tai sähköistä viestintäverkkoa, joka pystyy tarjoamaan tavanomaisissa ruuhka-aikaolosuhteissa vastaavan verkon suorituskyvyn laskevan ja nousevan siirtotien kaistanleveyden, selviytymiskyvyn, virheisiin liittyvien parametrien sekä vasteaikojen ja niiden varianssin osalta;

Tällä määritelmällä korvataan direktiivin (EU) 2018/1972 2 artiklan 2 kohdassa oleva 'erittäin suuren kapasiteetin verkon' määritelmä;
- 3) 'sähköisellä viestintäpalvelulla' sähköisten viestintäverkkojen kautta tavallisesti korvausta vastaan suoritettua palvelua, joka sisältää seuraavat palvelumuodot, pois lukien kuitenkin sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen avulla siirrettyä sisältöä tarjoavat palvelut tai tällaista sisältöä toimituksellisessa valvonnassaan pitävät palvelut:
 - a) internetyhteyspalvelu;
 - b) henkilöiden välinen viestintäpalvelu;
 - c) palvelut, jotka koostuvat kokonaan tai pääosin signaalien siirtämisestä, kuten siirtopalvelut, joita käytetään M2M-palvelujen tarjoamiseksi ja radio- ja televisio toiminnassa;
- 4) 'peittoalueella olevilla kiinteistöillä' loppukäyttäjien tiloja, joita varten operaattori on ottanut käyttöön liityntäverkkonsa aina palvelupisteeseen asti (eli ensimmäiseen keskittimeen tai jakelupisteeseen, jonka tarkoituksena on palvella kyseisiä tiloja), siten, että operaattori voi asettaa yhteyspalvelun saataville neljän viikon kuluessa pyynnön vastaanottamisesta kohtuullisin lisärakennustoimenpitein (eli suorittamalla ainoastaan vakio muotoisen kiinteistökohtaisen talokaapelin loppukytken ja käyttöönoton ilman, että liityntäverkkoa tarvitsee laajentaa palvelupistettä edemmäs);

- 5) 'verkkoon liitetyillä kiinteistöillä' loppukäyttäjien tiloja, joihin liityntäverkon infrastruktuuria on fyysisesti jatkettu palvelupisteestä ja joiden sisälle se päättyy;
- 6) 'keskeisellä kupariverkkopalvelulla' sähköistä viestintäpalvelua, joka tarjotaan vanhan kuparijohdinverkon kautta siltä osin kuin se tukee tehtäväkriittisiä tai keskeisiä toimintoja, kuten hätäviestintää, etähoitojärjestelmiä ja vesi- ja energiateollisuuden sekä liikenteen alan käyttämiä hälytys-, valvonta- ja ohjausjärjestelmiä;
- 7) 'internetyhteyspalvelulla' yleisesti saatavilla olevaa palvelua, joka tarjoaa yhteyden internetiin ja sitä kautta käytännöllisesti katsoen kaikkiin internetin päätepisteisiin riippumatta käytetystä verkkoteknologiasta ja päätelaitteesta;
- 8) 'henkilöiden välisellä viestintäpalvelulla' tavallisesti korvausta vastaan suoritettua palvelua, joka mahdollistaa henkilöiden välisen suoran vuorovaikutteisen tietojenvaihdon sähköisissä viestintäverkoissa rajallisen henkilömäärän välillä ja jossa viestinnän aloittavat tai siihen osallistuvat henkilöt määrittelevät sen vastaanottajan/vastaanottajat; siihen eivät kuulu palvelut, jotka mahdollistavat henkilöiden välisen interaktiivisen viestinnän pelkästään toiseen palveluun olennaisesti liittyvänä vähäisenä liitännäistoimintona;
- 9) 'numeroihin perustuvalla henkilöiden välisellä viestintäpalvelulla' henkilöiden välistä viestintäpalvelua, joka yhdistyy yleiseen käyttöön osoitettujen numerovarojen eli kansallisessa tai kansainvälisessä numerointisuunnitelmassa olevan numeron tai olevien numeroiden avulla tai mahdollistamalla viestinnän kansallisessa tai kansainvälisessä numerointisuunnitelmassa olevan numeron tai olevien numeroiden kanssa;
- 10) 'numeroista riippumattomalla henkilöiden välisellä viestintäpalvelulla' henkilöiden välistä viestintäpalvelua, joka ei yhdisty yleiseen käyttöön osoitettujen numerovarojen eli kansallisessa tai kansainvälisessä numerointisuunnitelmassa olevan numeron tai olevien numeroiden avulla tai mahdollistamalla viestinnän kansallisessa tai kansainvälisessä numerointisuunnitelmassa olevan numeron tai olevien numeroiden kanssa;
- 11) 'yleisellä sähköisellä viestintäverkolla' sähköistä viestintäverkkoa, jota käytetään ainoastaan tai pääasiallisesti sellaisten yleisön saatavilla olevien sähköisten viestintäpalvelujen tarjontaan, jotka tukevat tiedonsiirtoa verkon liityntäpisteiden välillä;
- 12) 'verkon liityntäpisteellä' konkreettista pistettä, jossa loppukäyttäjälle tarjotaan liittymä yleiseen sähköiseen viestintäverkkoon ja joka, kun kyse on verkoista, joissa käytetään kytkentää tai reititystä, määritellään tietyn verkko-osoitteen avulla ja voidaan yhdistää loppukäyttäjän numeroon tai nimeen;
- 13) 'liitännäistoiminnolla' liitännäispalveluja, fyysisiä infrastruktuureja ja muita toimintoja tai elementtejä, jotka liittyvät sähköiseen viestintäverkkoon tai sähköiseen viestintäpalveluun ja jotka mahdollistavat palvelujen tarjoamisen tai tukevat palvelujen tarjoamista kyseisen verkon tai palvelun kautta tai joilla on mahdollisuus toimia näin ja joihin sisältyy muun muassa rakennuksia tai rakennusten sisääntuloja, rakennusten kaapelointia, antennoja, torneja ja muita tukirakennelmia, kaapelikanavia, tyhjiä putkia, mastoja, kaapelikaivoja ja jakomoja;
- 14) 'liitännäispalvelulla' palveluja, jotka liittyvät sähköiseen viestintäverkkoon tai sähköiseen viestintäpalveluun ja jotka mahdollistavat palvelujen tarjoamisen, itsetuottamisen tai automaattisen tuottamisen tai tukevat näiden tarjoamista tai

tuottamista kyseisen verkon tai palvelun kautta tai joilla on mahdollisuus toimia näin ja joihin sisältyy muun muassa numeronmuunnostoimintoja tai vastaavia toimintoja tarjoavia järjestelmiä, ehdollisen käyttöoikeuden järjestelmiä ja sähköisiä ohjelmaoppaita sekä muita palveluja, kuten tunnistamis-, paikantamis- ja tilatietopalveluja;

- 15) 'ehdollisen käyttöoikeuden (ehdollisen pääsyn) järjestelmällä' mitä tahansa teknistä toimenpidettä, tunnistusjärjestelmää ja/tai järjestelyä, jossa oikeus käyttää suojattua ymmärrettävissä olevassa muodossa olevaa radio- tai televisiolähetyspalvelua edellyttää tilausta tai muunlaista yksittäistä ennakkolupaa;
- 16) 'käyttäjällä' luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka käyttää tai pyytää käyttöönsä yleisesti saatavilla olevaa sähköistä viestintäpalvelua;
- 17) 'loppukäyttäjällä' käyttäjää, joka ei tarjoa käyttöön yleisiä sähköisiä viestintäverkkoja eikä yleisesti saatavilla olevia sähköisiä viestintäpalveluja;
- 18) 'kuluttajalla' luonnollista henkilöä, joka käyttää tai pyytää käyttöönsä yleisesti saatavilla olevaa sähköistä viestintäpalvelua muuhun tarkoitukseen kuin elinkeino-, liike-, käsiteollisuus- tai ammattitoimintaansa;
- 19) 'sähköisen viestintäverkon tarjoamisella' tällaisen verkon luomista, ylläpitoa, valvontaa tai saataville asettamista;
- 20) 'sovellusrajapinnalla' (application programming interface, API) sovellusten välistä ohjelmistorajapintaa, jonka lähetystoiminnan harjoittajat tai palveluntarjoajat asettavat käyttöön, sekä televisiovastaanottimien liittämiseen tarkoitettujen tv-sovittimien tai integroitujen digitaalisten televisio- ja radiolaitteiden resursseja;
- 21) 'radiotaajuuksien varaamisella' tietyn radiotaajuusalueen osoittamista yhden tai useamman tyyppisen radioviestintäpalvelun käyttöön, tarvittaessa erityisin ehdoin;
- 22) 'haitallisella häiriöllä' häiriötä, joka vaarantaa radionavigointipalvelun tai muun turvallisuuspalvelun toiminnan tai joka muutoin vakavasti heikentää sellaista radioviestintäpalvelua, joka toimii sovellettavien unionin, kansainvälisten tai kansallisten säännösten mukaisesti, tai estää tai toistuvasti keskeyttää tällaisen palvelun toiminnan;
- 23) 'yleisvaltuutuksella' oikeudellista kehystä, jolla turvataan oikeudet sähköisten viestintäverkkojen tai -palvelujen tarjoamiseen sisämarkkinoilla ja asetetaan tätä tarjoamista koskevat velvoitteet tämän asetuksen mukaisesti;
- 24) 'pienalueen langattomalla liityntäpisteellä' matalatehoista, pienikokoista ja lyhyellä kantamalla toimivaa langattoman verkkoyhteyden mahdollistavaa laitteistoa, joka käyttää toimiluvanvaraisia tai toimiluvista vapaita radiotaajuuksia tai näiden yhdistelmää ja joka voi olla osa yleistä sähköistä viestintäverkkoa, joka voi olla varustettu yhdellä tai useammalla, visuaaliselta vaikutukseltaan vähäisellä antennilla ja jonka kautta käyttäjillä on langaton pääsy sähköisiin viestintäverkkoihin riippumatta siitä, ovatko ne verkkotopologialtaan matkaviestintäverkkoja vai kiinteitä verkkoja;
- 25) 'langattomalla lähiverkolla' tai ilmauksella 'RLAN' langattoman yhteyden mahdollistavaa matalatehoista ja lyhyellä kantamalla toimivaa järjestelmää, josta aiheutuu vain vähäinen häiriöriski muille järjestelmille, joita muut käyttäjät käyttävät sen välittömässä läheisyydessä, ja jossa käytetään yksinoikeudettomia, yhdenmukaistettuja radiotaajuuksia;

- 26) 'yhdenmukaistetuilla radiotaajuuksilla' radiotaajuuksia, joiden saatavuutta ja tehokasta käyttöä koskevat yhdenmukaistetut tekniset ehdot on vahvistettu teknisillä täytäntöönpanotoimenpiteillä päätöksen N:o 676/2002/EY 4 artiklan mukaisesti;
- 27) 'radiotaajuuksien yhteiskäytöllä' kahden tai useamman teknologian tai käyttäjän mahdollisuutta käyttää yhtäläisessä tai hierarkkisessa suojaamisjärjestyksessä samoja radiotaajuusalueita tai -kanavia niiden tehokkaan käytön varmistamiseksi, mikä voi perustua käyttäjien välillä määriteltyyn yhteiskäyttöjärjestelyyn, joka on sallittu yleisvaltuutuksen tai radiotaajuuksien yksittäisten käyttöoikeuksien tai näiden yhdistelmän perusteella; siihen sisältyvät sääntelyratkaisut, muun muassa luvanvarainen yhteiskäyttö, joilla taataan kaikille käyttäjille ennustettavissa olevat ja luotettavat yhteiskäyttöolosuhteet;
- 28) 'käyttöoikeudella' järjestelmien tai palvelujen asettamista toisen yrityksen saataville määritellyin ehdoin joko yksinoikeudella tai muutoin sähköisten viestintäpalvelujen, tietoyhteiskunnan palvelujen tai radio- ja televisiosisältöpalvelujen tarjoamista varten; se kattaa muun muassa sähköisten viestintäverkkojen sekä verkkoelementtien ja liitännäistoimintojen käyttöoikeuden, johon saattaa sisältyä laitteiden liittäminen kiinteää tai muuta kuin kiinteää tapaa käyttäen (tässä tarkoitetaan erityisesti tilaajayhteyksien sekä sellaisten toimintojen ja palvelujen käyttöoikeutta, joita tarvitaan palvelujen tarjoamiseksi tilaajayhteyksien kautta); fyysisten perusrakenteiden käyttöoikeuden, mukaan lukien rakennukset, kaapelikanavat ja mastot; asiaan liittyvien ohjelmistojen käyttöoikeuden, mukaan lukien käyttötukijärjestelmät; ennakotilauksia, palvelun toimittamista, tilauksia, ylläpitoa, korjauspyyntöjä ja laskutusta koskevien tietojärjestelmien tai tietokantojen käyttöoikeuden; numeronmuuntoa tai vastaavia toimintoja tarjoavien järjestelmien käyttöoikeuden; kiinteiden ja matkaviestinverkkojen käyttöoikeuden erityisesti verkkovierailua varten; digitaalitelevisiopalvelujen ehdollisen käyttöoikeuden järjestelmien käyttöoikeuden; virtuaaliverkkopalvelujen käyttöoikeuden;
- 29) 'yhteenliittämisellä' erityistä käyttöoikeuden tyyppiä, joka toteutetaan sähköisten viestintäverkkojen tarjoajien kesken saman tai eri yrityksen käyttämien sähköisten viestintäverkkojen fyysisellä ja loogisella yhdistämisellä, jotta tietyn yrityksen käyttäjät voivat olla yhteydessä saman tai toisen yrityksen käyttäjien kanssa tai käyttää toisen yrityksen tarjoamia palveluja, silloin, kun tällaisia palveluja tarjoavat yhteenliitetyt osapuolet tai muut osapuolet, joilla on verkon käyttöoikeus;
- 30) 'operaattorilla' yritystä, joka tarjoaa tai jolla on valtuutus tarjota yleistä sähköistä viestintäverkkoa tai sen liitännäistoimintoa;
- 31) 'tilaajayhteydellä' sähköisten viestintäsignaalien käyttämää fyysistä polkua, joka yhdistää liityntapisteen ristikytkentätelineeseen tai vastaavaan kiinteän yleisen sähköisen viestintäverkon verkkoelementtiin;
- 32) 'puhelulla' yleisesti saatavilla olevan henkilöiden välisen viestintäpalvelun avulla luotua yhteyttä, joka mahdollistaa kaksisuuntaisen puheviestinnän;
- 33) 'ääniviestinnällä' yleisesti saatavilla olevaa sähköistä viestintäpalvelua, jonka avulla voidaan soittaa ja vastaanottaa suoraan tai välillisesti kotimaanpuheluja tai kotimaan- ja ulkomaanpuheluja kansallisessa tai kansainvälisessä numerointisuunnitelmassa olevan numeron tai numeroiden avulla;
- 34) 'maantieteellisellä numerolla' kansallisen numerointisuunnitelman numeroa, jonka numerorakenteen osalla on maantieteellistä merkitystä reititettäessä puheluja verkon liityntapisteen fyysiseen sijaintipaikkaan;

- 35) 'muulla kuin maantieteellisellä numerolla' kansallisen numerointisuunnitelman numeroa, joka ei ole maantieteellinen numero, kuten matkapuhelinnumerot, ilmaisnumerot ja erityismaksulliset palvelunumerot;
- 36) 'eri viestintämuotojen täydelliseen interaktiivisuuteen perustuvilla palveluilla' reaaliaikaista multimediapalvelua, jolla toteutetaan liikkuvan videokuvan, reaaliaikaisen tekstin sekä äänen kaksisuuntainen, symmetrinen ja reaaliaikainen siirto kahdessa tai useammassa paikassa olevan käyttäjän välillä;
- 37) 'häätäkeskuksella' tai ilmauksella 'PSAP' fyysistä paikkaa, jossa hätäviesti otetaan ensimmäisenä vastaan viranomaisen vastuulla tai jäsenvaltion hyväksymän yksityisen organisaation vastuulla;
- 38) 'sopivimmalla häätäkeskuksella' vastuuviranomaisten perustamaa häätäkeskusta, johon hätäviestit ohjataan ja joka on toimivaltainen välittämään tilannetietoja hätäpalveluille tietyltä toiminta-alalta;
- 39) 'hätäviestillä' loppukäyttäjän ja häätäkeskuksen välistä, henkilöiden välisten viestintäpalvelujen avulla toteutettua viestintää, jonka tarkoituksena on pyytää ja saada hätäapua hätäpalvelulta;
- 40) 'tehokkaalla hätäviestillä' hätäviestintää, jolla varmistetaan oikea-aikainen viestintä loppukäyttäjän ja sopivimman häätäkeskuksen välillä ja asetetaan viipymättä saataville tilannetiedot, mukaan lukien soittajan sijaintitiedot;
- 41) 'tilannetiedoilla' tietoja, jotka loppukäyttäjä välittää hätäviestin välityksellä tai jotka saadaan ja lähetetään automaattisesti loppukäyttäjän päätelaitteesta tai asianomaisesta verkosta, jotta hätäpalvelujen toimintaresurssit voidaan määrittää ripeästi ja hätäpalvelut voivat saapua paikalle nopeasti;
- 42) 'hätäpalvelulla' jäsenvaltion sellaiseksi tunnustamaa palvelua, joka antaa kansallisen lainsäädännön mukaisesti välitöntä ja pikaista apua tilanteissa, joissa on erityisesti olemassa välitön hengenvaara tai loukkaantumisen vaara, vaara yksilön tai yleisön terveydelle tai turvallisuudelle, yksityiselle tai julkiselle omaisuudelle tai ympäristölle;
- 43) 'soittajan sijaintitiedoilla' yleisessä matkaviestinverkossa käsiteltäviä tietoja, jotka saadaan verkkoinfrastruktuurista tai mobiililaitteesta ja jotka ilmaisevat loppukäyttäjän matkaviestinnän päätelaitteen maantieteellisen sijainnin, ja yleisessä kiinteässä verkossa liityntäpisteen fyysistä osoitetta koskevia tietoja;
- 44) 'pätelaitteella' komission direktiivin 2008/63/EY⁷⁸ 1 artiklan 1 alakohdassa määriteltyä päätelaitetta;
- 45) 'satelliittiviestintäpalveluilla' palveluja, joiden tarjoamisessa hyödynnetään kokonaan tai osittain satelliittiviestinnän maa-asemilta tai niitä täydentävistä maan pinnalle ja ilma-aluksiin sijoitetuista komponenteista avaruusasemille suuntautuvaa radioviestintää, jäljempänä 'lähetysyhteydet satelliittiin', ja/tai radioviestintää avaruusasemilta satelliittiviestinnän maa-asemille tai niitä täydentäviin maan pinnalle ja ilma-aluksiin sijoitettuihin komponentteihin, jäljempänä 'satelliitti-maayhteydet';

⁷⁸ Komission direktiivi 2008/63/EY, annettu 20 päivänä kesäkuuta 2008, kilpailusta telepätelaitemarkkinoilla (EUVL L 162, 21.6.2008, s. 20, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2008/63/oj>).

- 46) 'satelliittiverkkojen tarjoamisella' satelliittijärjestelmien, satelliittiviestinnän maa-asemien ja tarvittaessa niitä täydentävien maan pinnalle ja ilma-aluksiin sijoitettujen komponenttien perustamista ja toimintaa;
- 47) 'satelliittiviestinnän maa-asemalla' maan pinnalla olevia laitteita, joita voidaan käyttää joko ainoastaan radiosignaalien lähettämiseen tai sekä niiden lähettämiseen että vastaanottamiseen, jäljempänä 'lähetys/vastaanotto', taikka ainoastaan radioviestintäsignaalien vastaanottamiseen, jäljempänä 'vain vastaanotto', joko satelliittien tai muiden avaruusjärjestelmien avulla. Tällaisia laitteita ovat muun muassa maa-asemat, terminaalit ja maanpäälliset laitteet, joita tarvitaan viestintään satelliittien ja muiden avaruudessa sijaitsevien yksiköiden kanssa;
- 48) 'täydentävillä maan pinnalle ja ilma-aluksiin sijoitetuilla komponenteilla' satelliittipohjaisten verkkojen maassa tai ilma-aluksessa olevia asemia, joita käytetään kiinteässä tai muuttuvassa paikassa parantamaan satelliittiviestintäpalvelujen saatavuutta sellaisella järjestelmän satelliitin tai satelliittien peittoalueeseen kuuluvalla maantieteellisellä alueella, jolla vaaditun laatuista viestintäyhteyttä yhden tai useamman avaruudessa sijaitsevan yksikön kanssa ei voida taata;
- 49) 'henkilötiedoilla' asetuksen (EU) 2016/679 4 artiklan 1 alakohdassa määritellyjä henkilötietoja;
- 50) 'suostumuksella' asetuksen (EU) 2016/679 4 artiklan 11 alakohdassa määritellyä suostumusta.

3 artikla

Yleiset tavoitteet ja periaatteet

1. Tämän asetuksen yhteydessä jäsenvaltiot, kansalliset sääntelyviranomaiset ja muut toimivaltaiset viranomaiset sekä BEREC, radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevä elin, digitaalisten verkkojen virasto ja komissio pyrkivät toimivaltansa mukaisesti seuraaviin yleisiin tavoitteisiin, joita ei ole lueteltu ensisijaisuusjärjestyksessä:
 - a) vahvistetaan tietoliikennesektorin ja koko teollisuuden kilpailukykyä helpottamalla investointeja kehittyneisiin digitaalisiin infrastruktuureihin, mukaan lukien pilvi- ja tekoälypohjaiset ratkaisut, mahdollistamalla innovatiiviset palvelut, myös laadultaan varmistetut ja luotettavat palvelut, sekä helpottamalla toimijoiden välistä yhteistyötä laajemmassa digitaalisessa ekosysteemissä;
 - b) kehitetään sähköisen viestinnän sisämarkkinat, joilla helpotetaan verkko-operaattorina toimimista ja palvelujen tarjoamista rajojen yli unionin sisällä, Euroopan laajuisten digitaalisten verkkojen kehittämistä sekä innovatiivisten sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen tarjoamista, mukaan lukien yleiseurooppalaiset satelliittiviestintäpalvelut;
 - c) vahvistetaan sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen häiriönsietokykyä ja kriiseihin varautumista unionin tasolla edistämällä viranomaisten ja sähköisten viestintäverkkojen tai -palvelujen tarjoajien välistä yhteistyötä tarvittavien selviytymisvalmiuksien kehittämisessä sekä unionin ja sen jäsenvaltioiden turvallisuus- ja puolustusettujen turvaamisessa;
 - d) edistetään investointeja verkkoyhteyksiin ja gigabittiverkkojen, mukaan lukien kiinteät, langattomat ja matkaviestinverkot, laajaan saatavuuteen,

käyttömahdollisuuksiin ja hyödyntämiseen kaikkien unionin kansalaisten ja yritysten eduksi hinnan, laadun ja valinnanvaran osalta;

- e) varmistetaan laadukkaiden, kohtuuhintaisten ja yleisesti saatavilla olevien sähköisten viestintäpalvelujen tarjoaminen kaikille loppukäyttäjille tehokkaalla kilpailulla sähköisissä viestintäverkoissa ja liitännäistoiminnoissa, mukaan lukien tehokas infrastruktuuriin perustuva kilpailu, ja sähköisissä viestintäpalveluissa ja liitännäispalveluissa kaikkialla unionissa;
 - f) edistetään unionin kansalaisten etuja ja taataan loppukäyttäjien oikeuksien suojelu, mukaan lukien tietoliikenteen yhdenvertainen ja syrjimätön kohtelu internetyhteyspalvelujen tarjoamisessa, jotta kaikki loppukäyttäjät hyötymät jatkuvasti laajasta valikoimasta kehittyneitä, kohtuuhintaisia ja laadukkaita palveluja; ja taataan erityisesti haavoittuvassa asemassa oleville kuluttajille korkeatasoinen ja yhtenäinen suojelu, kuten palvelujen kohtuullinen hinnoittelu, valinnanvara ja yhtäläiset käyttömahdollisuudet;
 - g) edistetään kestävyyttä helpottamalla investointeja energiatehokkaisiin ja vähähiilisiin digitaalisiin verkkoihin ja ratkaisuihin ja kannustetaan tehokkuuteen päästä päähän -liikenteessä;
 - h) tuetaan muiden radiotaajuuksien käyttöön perustuvien unionin politiikkojen tavoitteita, mukaan lukien avaruuspolitiikka sekä yhteinen turvallisuus- ja puolustuspolitiikka.
2. Kansalliset sääntelyviranomaiset ja muut toimivaltaiset viranomaiset, BEREC, radiotaajuspolitiikkaa käsittelevä elin, digitaalisten verkkojen virasto ja komissio toimivat puolueettomasti, objektiivisesti, avoimesti, syrjimättömästi ja oikeasuhteisesti käyttäessään toimivaltaansa tai suorittaessaan tehtäviään yleisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Ne soveltavat erityisesti seuraavia periaatteita:
- a) edistetään sääntelyn ennakoitavuutta keskinäisellä yhteistyöllä, jotta voidaan taata yhdenmukaiset sääntelytavat;
 - b) varmistetaan, että samankaltaisissa olosuhteissa toimenpiteitä sovelletaan johdonmukaisesti ja että sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen tarjoajia kohdellaan syrjimättömästi;
 - c) otetaan asianmukaisesti huomioon sääntelypäätöksistä mahdollisesti aiheutuva sääntelyllinen ja hallinnollinen rasite ja pyritään keventämään niitä mahdollisimman paljon;
 - d) sovelletaan unionin oikeutta teknologianeutraalisti siinä määrin kuin se on johdonmukaista tässä artikkelissa asetettujen yleisten tavoitteiden saavuttamisen kanssa;
 - e) otetaan asianmukaisesti huomioon jäsenvaltion eri maantieteellisillä alueilla vallitsevat infrastruktuuriin, kilpailuun, loppukäyttäjiin ja erityisesti kuluttajiin liittyvät vaihtelevat olosuhteet.

2. II OSA – HÄIRIÖNSIETOKYKY

4 artikla

Sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen rooli häiriönsietokyvyn varmistamisessa

Kun otetaan huomioon sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen keskeinen merkitys EU:n yhteiskunnan ja talouden yleiselle häiriönsietokyvyille, tämän asetuksen 5 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen sähköisten viestintäverkkojen tai -palvelujen tarjoajien, BERECin, digitaalisten verkkojen viraston, kansallisten sääntelyviranomaisten ja direktiivin (EU) 2022/2555 8 artiklan 1 kohdan mukaisesti nimettyjen kansallisten toimivaltaisten viranomaisten, kansallisten kriisinhallinta- ja pelastuspalveluviranomaisten, mukaan lukien direktiivin (EU) 2022/2555 9 artiklan 1 kohdan mukaisesti nimetyt kyberkriisinhallintaviranomaiset, on osallistuttava toimivaltansa puitteissa sellaisten luonnollisten tai ihmisen aiheuttamien häiriöiden, kriisien tai ylivoimaisten esteiden ennakointiin, ehkäisyyn ja torjuntaan, jotka voivat vaikuttaa haitallisesti väestöön, panemalla johdonmukaisesti täytäntöön varautumiseen liittyvät velvoitteet tämän asetuksen sekä asianmukaisten unionin ja kansallisten pelastuspalvelu-, kriisinhallinta- ja reagointimekanismien mukaisesti.

5 artikla

Sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen saatavuus ja valmiudet

1. Yleisten sähköisten viestintäverkkojen tarjoajien, yleisesti saatavilla olevien sähköisten viestintäpalvelujen tarjoajien ja muiden 9 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen palveluntarjoajien, kansallisten sääntelyviranomaisten, direktiivin (EU) 2022/2555⁷⁹ 8 artiklan 1 kohdan mukaisesti nimettyjen kansallisten toimivaltaisten viranomaisten ja muiden toimivaltaisten viranomaisten, mukaan lukien tarvittaessa kansalliset kriisinhallinta- ja pelastuspalveluviranomaiset, myös direktiivin (EU) 2022/2555 9 artiklan 1 kohdan mukaisesti nimetyt kyberkriisinhallintaviranomaiset, on tehtävä yhteistyötä, jotta varmistetaan sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen jatkuva saatavuus sekä tarvittavat valmiudet ennakoida, ehkäistä ja torjua luonnollisia tai ihmisen aiheuttamia häiriöitä, kriisejä tai ylivoimaisia esteitä, jotka voivat vaikuttaa haitallisesti väestöön, sekä varautua niihin.
Näin toimiessaan viranomaisten ja tarjoajien, joihin ensimmäisessä alakohdassa viitataan, on otettava mahdollisimman tarkasti huomioon 6 artiklassa tarkoitettu BERECin hyväksymä digitaalisia infrastruktuureja koskeva unionin valmiussuunnitelma.
2. Tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen tarjoajien sekä hätäkeskusten on toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet ottaen huomioon tämän asetuksen 6 artiklassa tarkoitettu BERECin hyväksymä digitaalisia infrastruktuureja koskeva unionin valmiussuunnitelma varmistaakseen kriittisen viestinnän ja hätäviestinnän keskeytymättömän käytettävyyden sekä yleisten vaarailmoitusten keskeytymättömän toimittamisen tilanteissa, joissa luonnollinen tai ihmisen aiheuttama häiriö, kriisi tai ylivoimainen este voi vaikuttaa haitallisesti väestöön, sanotun kuitenkin rajoittamatta direktiivin (EU) 2022/2555 soveltamista.
3. Kun yleisten sähköisten viestintäverkkojen ja yleisesti saatavilla olevien sähköisten viestintäpalvelujen tarjoajat ja hätäkeskukset ottavat sähköisissä viestintäverkoissaan tai -palveluissaan käyttöön uusia teknologioita, niiden on toteutettava kaikki tarvittavat valmistelevat toimenpiteet, kuten ratkaisujen testaus ja validointi, joilla varmistetaan hätäviestintäpalvelujen ja yleisten vaarailmoitusten käytettävyys unionissa.

⁷⁹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2022/2555, annettu 14 päivänä joulukuuta 2022, toimenpiteistä kyberturvallisuuden yhteisen korkean tason varmistamiseksi kaikkialla unionissa, asetuksen (EU) N:o 910/2014 ja direktiivin (EU) 2018/1972 muuttamisesta sekä direktiivin (EU) 2016/1148 kumoamisesta (NIS 2 -direktiivi) (EUVL L 333, 27.12.2022, s. 80, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/3445/oj>).

4. Jos siirtyminen muihin verkkoteknologioihin voi johtaa palvelujen lopettamiseen tällä hetkellä käytössä olevissa loppukäyttäjälaitteissa, yleisten sähköisten viestintäverkkojen ja yleisesti saatavilla olevien sähköisten viestintäpalvelujen tarjoajien on ilmoitettava asiasta kansallisille toimivaltaisille viranomaisille ja loppukäyttäjille vähintään kaksi vuotta etukäteen ja laadittava etenemissuunnitelma siirtymisprosessia varten.

6 Artikla

Digitaalisia infrastruktuureja koskeva unionin valmiussuunnitelma

1. BEREC antaa viimeistään [12 kuukauden kuluttua tämän asetuksen voimantulopäivästä] kertomuksen ”Digitaalisia infrastruktuureja koskeva unionin valmiussuunnitelma”, jäljempänä ’suunnitelma’, jolla vahvistetaan sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen ja muiden digitaalisten infrastruktuurien häiriönsietokykyä ja varautumista unionin tasolla tilanteissa, joissa luonnollisella tai ihmisen aiheuttamalla häiriöllä, kriisillä tai ylivoimaisella esteellä voi olla merkittävä haitallinen vaikutus väestöön tai sisämarkkinoiden toimintaan.
2. Suunnitelmaan on sisällyttävä:
 - a) tämän asetuksen 5 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen tarjoajien sähköisten viestintäverkkojen arkkitehtuuria, kapasiteettia, valmiuksia ja käyttöä koskeva kattava arviointi, joka on laadittu tämän asetuksen 7 artiklan 2 kohdan mukaisesti ja toimitettu digitaalisten verkkojen virastolle tämän asetuksen 7 artiklan 3 kohdan mukaisesti;
 - b) verkon häiriönsietokyvyn varmistamista koskevat toimintasuositukset, jotka perustuvat muun muassa a alakohdan mukaiseen arviointiin;
 - c) kriisinhallintakäytännöt.

Ensimmäisen alakohdan a alakohdassa tarkoitettussa arvioinnissa on muun muassa esitettävä unionin tason yleiskatsaus verkkotopologiasta, yksilöitävä reittien monipuolistamisen mahdollisuudet, mahdolliset pullonkaulat tai vikakohdat sekä osa-alueet, joilla tarvitaan häiriönsietokykyyn liittyviä toimenpiteitä, kuten strategisia investointeja varakapasiteettiin, erityisesti Euroopan laajuisten digitaalisten verkkojen osalta. Arviointi on toteutettava turvallisuusluokiteltujen tietojen suojaamista koskevien sovellettavien unionin ja kansallisten sääntöjen mukaisesti. Tiedot on esitettävä arvioinnissa kootusti, jotta estetään arkaluonteisten kohteiden tarkan maantieteellisen sijainnin paikannus.

Ensimmäisen alakohdan b alakohdassa tarkoitettuihin toimintasuosituksiin on sisällyttävä suositukset, joilla varmistetaan tekniset valmiudet integroida sähköisiä viestintäverkkoja erityyppisiin maanpäällisiin ja muihin verkkoihin, kuten satelliittiverkkoihin, valmiudet varmistaa keskeisten viestintäverkkojen ja -palvelujen jatkuvuus kysynnän kasvaessa, verkon ruuhkautuessa tai luonnollisissa tai ihmisen aiheuttamissa häiriötilanteissa, mukaan lukien muun muassa järjestelmän käyttökatkojen vaara esimerkiksi tahallisen häirinnän seurauksena, ja muut toimenpiteet, joita pidetään olennaisina palvelujen saatavuuden ja tarvittavien verkkovalmiuksien varmistamisessa.

Ensimmäisen alakohdan c alakohdassa tarkoitettut kriisinhallintakäytännöt on osoitettava kansallisille sääntelyviranomaisille ja muille toimivaltaisille viranomaisille, ja niillä on pyrittävä yhdenmukaisiin menettelyihin, yhteistyöjärjestelyihin ja operatiivisiin protokollisiin, joita noudatetaan luonnollisten tai ihmisen aiheuttamien häiriöiden, kriisien tai ylivoimaisen esteen sattuessa. Kriisinhallintakäytäntöjen on oltava johdonmukaisia

asiaankuuluvien unionin ja kansallisten pelastuspalvelu-, kriisinhallinta- ja reagointimekanismien kanssa ja täydennettävä niitä.

7 artikla

Suunnitelman valmistelua tukeva yhteistyö ja tiedonkeruu

1. Digitaalisten verkkojen virasto tukee BERECiä valmistelemalla suunnitelmaluonnoksen tiiviissä yhteistyössä komission ja, kun on kyse sähköisiin viestintäverkkoihin ja -palveluihin liittyvästä varautumisesta ja häiriönsietokyvystä, direktiivin (EU) 2022/2555 14 artiklalla perustetun yhteistyöryhmän kanssa sekä kuullen tarvittaessa Euroopan unionin kyberturvallisuusvirastoa ja asiaankuuluvia eurooppalaisia kriisinhallinnan ja pelastuspalvelujen koordinoinnista vastaavia viranomaisia. Suunnitelmaa tarkistetaan ja päivitetään säännöllisesti muun muassa tämän artiklan 2 kohdan mukaisesti kerättyjen tietojen perusteella.
2. Suunnitelman valmistelun tukemiseksi kansallisten sääntelyviranomaisten on kerättävä joka toinen vuosi tiedot yleisten sähköisten viestintäverkkojen, yleisesti saatavilla olevien sähköisten viestintäpalvelujen ja tarvittaessa sellaisten verkkojen arkkitehtuurista, kapasiteetista, valmiuksista ja käytöstä, joita käytetään kokonaan tai pääasiassa sähköisten viestintäpalvelujen tai tietoyhteiskunnan palvelujen tarjoamiseen yleisölle, sikäli kuin tällaisia tietoja ei ole jo asetettu kyseisten viranomaisten tai muiden kansallisten toimivaltaisten viranomaisten saataville unionin oikeuden tai kansallisen lainsäädännön mukaisesti.
3. Edellä olevan 2 kohdan mukaisten tietopyyntöjen on oltava perusteltuja, oikeasuhteisia ja rajoitettava siihen, mikä on ehdottoman välttämätöntä häiriönsietokykyyn ja varautumiseen liittyvien tehtävien suorittamiseksi. Tiedot on toimitettava digitaalisten verkkojen virastolle joka toinen vuosi.
4. BEREC julkaisee viimeistään [6 kuukautta tämän asetuksen voimaantulopäivästä] tiiviissä yhteistyössä komission ja Euroopan unionin kyberturvallisuusviraston kanssa yhteisen mallin, jota kansalliset sääntelyviranomaiset käyttävät 2 kohdassa tarkoitettujen tietojen keräämiseen.

8 artikla

Yhteistyö komission, muiden unionin elinten tai asiantuntijaryhmien kanssa

1. Jos luonnolliseen tai ihmisen aiheuttamaan häiriöön, kriisiin tai ylivoimaiseen esteeseen liittyy direktiivin (EU) 2022/2555 6 artiklan 7 kohdassa tarkoitettu laajamittainen kyberturvallisuuspoikkeama tai se sattuu samaan aikaan tällaisen poikkeaman kanssa, BEREC toimittaa Euroopan cyberkriisien yhteysorganisaatioiden verkostolle (EU–CyCLONe) ja komissiolle asiaankuuluvat tiedot, jotta varmistetaan yhteinen tilannetietoisuus ja kriisinhallintatoimien johdonmukaisuus.
2. Digitaalisten verkkojen virasto jakaa pyynnöstä komissiolle yksityiskohtaiset tiedot suunnitelman laatimisessa 6 artiklan mukaisesti käytetystä analyysistä. Komissio ottaa nämä tiedot huomioon rahoitusvälineiden kehittämisessä ja täytäntöönpanossa, mukaan lukien strategiset investoinnit Euroopan laajuisiin digitaalisiin verkkoihin, ja tarvittaessa hyväksyessään politiikkoja tai toimenpiteitä sähköisten viestintäverkkojen häiriönsietokyvyn ja varautumisen parantamiseksi.
3. Tämän osan mukaiset tehtävät ja toimet eivät vaikuta Euroopan unionin kyberturvallisuusviraston (ENISA), tietoturvaloukkauksiin reagoivien ja niitä tutkivien

yksiköiden (CSIRT-yksiköt), EU-CyCLONen, direktiivillä (EU) 2022/2555 perustetun yhteistyöryhmän tai muiden unionin pelastuspalvelulainsäädännön mukaisten asiantuntijaryhmien tai koordinoitijajärjestelmien tehtäviin.

3. III OSA – SISÄMARKKINOIDEN VALTUUTUS JA YKSI TOIMILUPA

9 artikla

Yleisvaltuutus

1. Vapauteen tarjota sähköisiä viestintäverkkoja ja -palveluita sovelletaan tässä asetuksessa säädettyjä ehtoja ja velvoitteita. Jäsenvaltiot voivat rajoittaa sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen tarjoamisen vapautta ainoastaan SEUT-sopimuksen 52 artiklan 1 kohdassa esitetyistä syistä eli yleisen järjestyksen tai turvallisuuden taikka kansanterveyden perusteella. Tällainen rajoitus on perusteltava asianmukaisesti ja annettava tiedoksi komissiolle.
2. Yleisvaltuutusjärjestelmää sovelletaan yleisten sähköisten viestintäpalvelujen tarjoajiin ja sellaisten sähköisten viestintäverkkojen tarjoajiin, joita käytetään kokonaan tai pääasiassa sähköisten viestintäpalvelujen tai tietoyhteiskunnan palvelujen tarjoamiseen yleisölle.
3. Yleisvaltuutusjärjestelmää ei sovelleta numeroista riippumattomiin henkilöiden välisiin viestintäpalveluihin.
4. Yleisvaltuutusjärjestelmässä oikeus tarjota sähköisiä viestintäverkkoja ja -palveluja edellyttää ainoastaan, että seuraavat ehdot täyttyvät:
 - a) tarjoajaan sovellettava velvoite noudattaa tämän asetuksen mukaisia vaatimuksia, jotka liittyvät verkkojen häiriönsietokykyyn ja varautumiseen luonnollisten tai ihmisen aiheuttamien häiriöiden, kriisien tai ylivoimaisten esteiden aikana, sekä viestinnän käyttöehtoja tilanteissa, joissa kansalliset viranomaiset varoittavat yleisöä uhkaavista vaaratilanteista, ja tilanteissa, joissa pyritään lieventämään suuronnettomuuksien seurauksia;
 - b) tarjoajaan sovellettava velvoite noudattaa kriittisten viestintäpalvelujen käyttöehtoja suuronnettomuuksien tai kansallisten hätätilanteiden aikana hätäpalvelujen ja viranomaisten välisen viestinnän varmistamiseksi;
 - c) tarjoajaan sovellettava velvoite noudattaa 187 artiklassa tarkoitettuja standardeja tai eritelmiä;
 - d) tarjoajaan sovellettava velvoite noudattaa kyberturvallisuussäätöjä, mukaan lukien tieto- ja viestintätekniikan toimitusketjun turvallisuusvaatimukset, joista säädetään Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2019/881⁸⁰ korvaavassa kyberturvallisuusasetuksessa;
 - e) tietojen saatavuuden mahdollistaminen lainvalvonta- ja oikeusviranomaisille, myös sovellettavaa unionin tai kansallisen lainsäädännön mukaista laillista tietojen sieppaamista ja tietojen säilyttämistä varten, niissä jäsenvaltioissa,

⁸⁰ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/881, annettu 17 päivänä huhtikuuta 2019, Euroopan unionin kyberturvallisuusvirasto ENISasta ja tieto- ja viestintätekniikan kyberturvallisuussertifiointista sekä asetuksen (EU) N:o 526/2013 kumoamisesta (kyberturvallisuusasetus) (EUVL L 151, 7.6.2019, s. 15, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/881/oj>).

joissa palvelua tarjotaan, unionin oikeuden mukaisesti ja tarjoajaan sovellettavin osin;

- f) yleisten sähköisten viestintäverkkojen eheyden ylläpito, myös asettamalla ehtoja sähkömagneettisten häiriöiden ehkäisemiseksi sähköisten viestintäverkkojen tai -palvelujen välillä direktiivin 2014/30/EU⁸¹ mukaisesti, tarjoajaan sovellettavin osin;
- g) tarjoajaan sovellettava velvoite noudattaa yhteenliittämistä koskevia vaatimuksia tai toimenpiteitä 66 artiklan mukaisesti;
- h) sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen osalta tarjoajaan sovellettava velvoite noudattaa asiaankuuluvia kansainvälisiä sopimuksia, jotka koskevat sellaisten niukkojen resurssien käyttöä, joihin ei sovelleta yksittäisten käyttöoikeuksien myöntämistä;
- i) palvelujen yhteentoimivuus tämän asetuksen mukaisesti, tarjoajaan sovellettavin osin;
- j) tarvittaessa 12 artiklan mukaiset hallinnolliset maksut.

Radiotaajuuksien käyttöä koskevia lisäedellytyksiä sovelletaan 20 ja 21 artiklan mukaisesti, tarjoajaan sovellettavin osin.

Kansallisista numerointisuunnitelmista ja soveltuvien osin unionin numerointisuunnitelmasta osoitettujen numerovarojen käyttöä koskevia lisäedellytyksiä sovelletaan 46 ja 50 artiklan mukaisesti, tarjoajaan sovellettavin osin.

10 artikla

Yhden toimiluvan menettely

1. Jos palveluntarjoaja aikoo yleisvaltuutusjärjestelmän puitteissa tarjota sähköisiä viestintäverkkoja tai -palveluja yhdessä tai useammassa jäsenvaltiossa, sen on tehtävä ilmoitus kansalliselle sääntelyviranomaiselle jossakin kyseisistä jäsenvaltioista yhden toimiluvan menettelyn mukaisesti.
2. Tarjoajien ei tarvitse hankkia päätöstä tai muuta hallinnollista toimenpidettä sen jäsenvaltion sääntelyviranomaiselta, jossa ilmoitus tehdään ja jossa tarjoaja aikoo toimia, ennen kuin yleisvaltuutukseen perustuvia oikeuksia voidaan käyttää.
3. Edellä 1 kohdassa tarkoitettu ilmoitus on tehtävä BERECin 125 artiklan nojalla antamien suuntaviivojen mukaisella ilmoitusmallilla viimeistään kuuden kuukauden kuluttua tämän asetuksen voimaantulosta. BEREC päivittää tarvittaessa asiaan liittyviä suuntaviivoja.
4. Sääntelyviranomaisen on toimitettava vastaanottamansa ilmoitus digitaalisten verkkojen virastolle ilman aiheetonta viivytystä. Jos ilmoitus koskee verkkojen ja palvelujen

⁸¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/30/EU, annettu 26 päivänä helmikuuta 2014, sähkömagneettista yhteensopivuutta koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön yhdenmukaistamisesta (EUVL L 153, 22.5.2014, s. 62–106, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2014/30/oj>), sellaisena kuin se on muutettuna 4 päivänä heinäkuuta 2018 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2018/1139 (EUVL L 30, 11.9.2018, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2014/30/2018-09-11>) ja 23 päivänä marraskuuta 2022 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä (EU) 2022/2380 radiolaitteiden asettamista saataville markkinoilla koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön yhdenmukaistamisesta annetun direktiivin 2014/30/EU muuttamisesta (EUVL L 315, 7.12.2022, s. 30, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2380/oj>).

tarjoamisen aloittamista useissa jäsenvaltioissa, digitaalisten verkkojen virasto toimittaa ilmoituksen ilman aiheetonta viivytystä tiedoksi niiden muiden jäsenvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille, joissa tarjoaja aikoo toimia.

5. Jos ilmoitus koskee yhdessä tai useammassa jäsenvaltiossa jo toimivan tarjoajan aikomusta laajentaa toimintaansa muihin jäsenvaltioihin, digitaalisten verkkojen virasto toimittaa kyseisen ilmoituksen tiedoksi kaikkien asianomaisten jäsenvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille, myös niihin jäsenvaltioihin, joissa tarjoaja jo tarjoaa sähköisiä viestintäverkkoja tai -palveluja.
6. Yhden toimiluvan menettelyssä ilmoituksen vastaanottaneen viranomaisen on vahvistettava tarjoajalle viikon kuluessa 1 kohdassa tarkoitetun ilmoituksen tekemisestä lupa tarjota sähköisiä viestintäverkkoja tai -palveluja. Vahvistukseen on sisällyttävä tiedot kaikista yleisvaltuutuksen ehdoista, joita sovelletaan siinä jäsenvaltiossa tai niissä jäsenvaltioissa, joissa verkkoja tai palveluita on tarkoitus tarjota, sekä niihin liittyvistä, valtuutuksesta johtuvista velvollisuuksista ja oikeuksista. Jos ilmoitus koskee yhdessä tai useammassa jäsenvaltiossa jo toimivan tarjoajan aikomusta laajentaa toimintaansa muihin jäsenvaltioihin, vahvistuksen on sisällyttävä tiedot yleisvaltuutuksen ehdoista, joita sovelletaan muissa jäsenvaltioissa.
7. Kun ilmoitus on vahvistettu, tarjoaja voi käyttää yleisvaltuutukseen perustuvia oikeuksia ja aloittaa toiminnan, noudattaen tarvittaessa kuitenkin tämän asetuksen mukaisia käyttöoikeuksia koskevia säännöksiä.
8. Digitaalisten verkkojen virasto ylläpitää julkisesti saatavilla olevaa unionin tietokantaa kansallisille sääntelyviranomaisille toimitetuista ilmoituksista. Ilmoituksia vastaanottaneiden viranomaisten on päivitettävä tietokantaan kaikkia vastaanotettuja ilmoituksia koskevat tiedot vähintään kahden kuukauden välein.
9. Sähköisistä viestintäverkoista ja -palveluista, joista on ilmoitettu ennen [*kuuden kuukauden kuluttua tämän asetuksen voimaantulopäivästä*], ei vaadita uutta ilmoitusta. Tarjoajat voivat tehdä ilmoituksen vastaanottaneelle kansalliselle sääntelyviranomaiselle ilmoituksen hankkiakseen uuden yleisvaltuutuksen olemassa oleville verkoille tai palveluille yhden toimiluvan menettelyn mukaisesti. Kun uusia sähköisiä viestintäverkkoja tai -palveluja otetaan käyttöön, tarjoajiin sovelletaan yhden toimiluvan menettelyä näiden uusien verkkojen ja palvelujen osalta.

11 artikla

Suuntaviivat ja keskinäinen avunanto

1. BEREC julkaisee viimeistään [*6 kuukautta tämän asetuksen voimaantulopäivästä*] tiiviissä yhteistyössä komission ja muiden toimivaltaisten viranomaisten kanssa, tämän artiklan 2 kohdan mukaisesti nimetyt yhteyspisteet mukaan luettuina, suuntaviivat sen varmistamiseksi, että kaikkia 9 artiklan 4 kohdan ehtoja sovelletaan johdonmukaisesti, syrjimättömästi ja oikeasuhteisesti ja että tarjoajat voivat tutustua niihin digitaalisten verkkojen viraston verkkosivun kautta.
2. Kunkin jäsenvaltion on nimettävä kansallinen keskitetty yhteyspiste, jonka tehtävänä on viestiä digitaalisten verkkojen viraston kanssa ja ylläpitää ajantasaista tietoa sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen tarjoamiseen sovellettavasta kansallisesta lainsäädännöstä ja menettelyistä erityisesti yleisvaltuutuksen ehtojen osalta, mukaan lukien kyberturvallisuutta, tiedonsaantia ja tietosuojaa koskevat ehdot sekä tässä asetuksessa asetetut velvoitteet.

3. Komissio voi täsmentää täytäntöönpanosäädöksillä menettelyjä, jotka liittyvät ilmoittamiseen, toiminnan aloittamista koskevaan vahvistukseen ja täytäntöönpanoa koskevaan keskinäiseen avunantoon, sekä järjestelyjä, jotka koskevat asetuksen (EU) 2024/903 mukaista tietojenvaihtoa kansallisten toimivaltaisten viranomaisten ja digitaalisten verkkojen viraston välillä. Kyseiset täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 199 artiklan 4 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen.
4. Yhden toimiluvan järjestelmässä sen jäsenvaltion, jossa ilmoitus tehdään, kansallisella sääntelyviranomaisella on valtuudet määrätä seuraamuksia lupaehtojen rikkomisesta, sanotun kuitenkin rajoittamatta jäsenvaltioiden täytäntöönpanovaltuuksia niiden lainkäyttöalueella sovellettavan lainsäädännön osalta. Tapauksissa, joissa ehtoja rikotaan vakavasti, mahdollisiin toimenpiteisiin on sisällyttävä, tarvittaessa asianomaisten jäsenvaltioiden sääntelyviranomaisten kanssa käydyn neuvonpidon jälkeen, toimintaoikeuden peruuttaminen siinä jäsenvaltiossa tai niissä jäsenvaltioissa, jotka yksi toimilupa kattaa.
5. Jos sen jäsenvaltion kansallinen sääntelyviranomainen, jossa sähköisiä viestintäverkkoja tai -palveluja tarjotaan, katsoo, että lupaehtojen rikkomisella voi olla vakava kielteinen vaikutus kansalliseen turvallisuuteen tai yleiseen etuun sen alueella, sillä on oikeus määrätä seuraamuksia lainkäyttöalueellaan ja tarvittaessa kuultuaan ilmoituksen vastaanottaneen jäsenvaltion asianomaisia viranomaisia.

12 artikla

Hallinnolliset maksut

1. Jos jäsenvaltiot perivät hallinnollisia maksuja yleisvaltuutuksen nojalla sähköisiä viestintäverkkoja ja -palveluja ja tarjoavilta yrityksiltä tai käyttöoikeuden saaneilta yrityksiltä, nämä maksut on
 - a) määriteltävä niin, että ne kattavat kokonaisuudessaan ainoastaan yleisvaltuutusjärjestelmän, käyttöoikeuksien ja 67 artiklassa, 68 artiklan 1 kohdassa, 69 artiklassa ja 77 artiklassa tarkoitettujen erityisvelvoitteiden hallinnoinnista, valvonnasta ja täytäntöönpanosta aiheutuvat hallinnolliset kustannukset, joihin voivat sisältyä kustannukset, jotka aiheutuvat kansainvälisestä yhteistyöstä, yhdenmukaistamisesta ja standardisoinnista, markkina-analyyseista, ehtojen ja velvollisuuksien noudattamisen seurannasta sekä muusta markkinoiden valvonnasta, samoin kuin tarvittaessa hallinnollisten päätösten, kuten käyttöoikeuksia ja yhteenliittämistä koskevien päätösten, valmistelusta ja täytäntöönpanosta;
 - b) määrättävä yksittäisille yrityksille puolueettomalla, avoimella ja oikeasuhteisella tavalla.
2. Hallinnollisia maksuja ei sovelleta yrityksiin, joiden liikevaihto jää tietyn raja-arvon alle tai joiden toiminta ei johda vähimmäismarkkinaosuuteen tai joiden toiminta-alue on hyvin pieni.
3. Jos hallinnollisia maksuja määrätään, kansallisten sääntelyviranomaisten tai muiden toimivaltaisten viranomaisten on julkaistava vuosikatsaus hallinnollisista kustannuksistaan ja perittyjen hallinnollisten maksujen kokonaismäärästä. Näitä maksuja on tarkistettava asianmukaisesti perittyjen hallinnollisten maksujen kokonaismäärän ja hallinnollisten kustannusten välinen erotus huomioon ottaen.

4. IV OSA – RESURSSIT (RADIOTAAJUUKSET JA NUMEROINTI)

4.1. I OSASTO: RADIOTAAJUUKSET

4.1.1. I LUKU: Periaatteet ja tavoitteet

1 JAKSO RADIOTAAJUUKSIEN KÄYTTÖÄ JA HALLINNOINTIA KOSKEVAT KANSAINVÄLISET SÄÄNNÖT

13 artikla

Radiotaajuuksien strateginen suunnittelu ja hallinnointi

1. Jäsenvaltiot ja komissio hallinnoivat radiotaajuuksia sisämarkkinoilla koordinoitusti, ottaen huomioon niiden arvon jaettuun toimivaltaan kuuluvana yhteisenä eurooppalaisena resurssina, talouskasvun edistämiseksi, unionin arvojen ja turvallisuuden suojelemiseksi ja pyrkien 3 artiklassa vahvistettuihin tavoitteisiin, erityisesti sähköisen viestinnän sisämarkkinoiden kehittämiseen sekä turvallisuuden ja digitaalisen suvereniteetin edistämiseen.
2. Komissio, jota avustaa radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevä elin, ja kansalliset toimivaltaiset viranomaiset tekevät yhteistyötä radiotaajuuksien strategisessa suunnittelussa ja radiotaajuuspoliittisten toimintaperiaatteiden koordinoinnissa.
3. Kansallisten toimivaltaisten viranomaisten on hallinnoitava radiotaajuuksia tehokkaasti ja vaikuttavasti tämän asetuksen sekä kansainvälisen televiestintäliiton (ITU) radio-ohjesäännön ja muiden ITU:n puitteissa hyväksyttyjen radiotaajuuksiin sovellettavien sopimusten mukaisesti. Niiden on pyrittävä kaikin tavoin poistamaan rajatylittävät tai valtioiden sisäiset mahdolliset tai tosiasialliset haitalliset häiriöt ja toteutettava radiotaajuuksiin liittyviä toimenpiteitä sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen tarjoamiseen liittyvien turvallisuusriskien minimoimiseksi.
4. Niiltä osin kuin tässä asetuksessa siirretään komissiolle valta hallinnoida radiotaajuuksia, siihen sovelletaan samoja periaatteita ja velvoitteita kuin toimivaltaisiin viranomaisiin, jollei tässä asetuksessa tai muussa unionin lainsäädännössä toisin säädetä.

14 artikla

Haitalliset häiriöt

1. Radiotaajuuksien käyttöoikeuksien haltijoilla on oikeus käyttää taajuuksiaan ilman haitallisia häiriöitä kansallisten radiotaajuussuunnitelmien ja kansainvälisten sopimusten mukaisesti.
2. Kansallisten toimivaltaisten viranomaisten on tehtävä radiotaajuuksien käyttöä koskevan rajatylittävän koordinoinnin yhteydessä yhteistyötä keskenään ja tarvittaessa radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen kautta. Niiden on pyrittävä kaikin tavoin ratkaisemaan mahdolliset rajatylittävään koordinointiin tai rajatylittäviin haitallisiin häiriöihin liittyvät ongelmat ja riidat, jotka estävät radiotaajuuksien käytön unionin alueella.
3. Jos jäsenvaltioiden välillä on ratkaisemattomia rajatylittävää koordinointia tai rajatylittäviä haitallisia häiriöitä koskevia kysymyksiä, mikä tahansa kansallinen toimivaltainen viranomainen tai mikä tahansa radiotaajuuksien käyttöoikeuden haltija voi pyytää radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevältä elimeltä tukea ongelman tai riidan ratkaisemiseen. Radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevä elin voi antaa lausunnon, jossa

ehdotetaan koordinoitua ratkaisua. Radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevä elin antaa tällaisen lausunnon toimivaltaisen viranomaisen pyynnöstä.

4. Jos jäsenvaltioiden välistä rajatylittävää kysymystä ei saada ratkaistua 12 kuukauden kuluessa 3 kohdassa tarkoitettua pyynnöstä, komissio tekee minkä tahansa asianomaisen jäsenvaltion kansallisen toimivaltaisen viranomaisen pyynnöstä tai radiotaajuuksien käyttöoikeuden haltijan pyynnöstä tai omasta aloitteestaan täytäntöönpanosäädöksellä päätöksen rajatylittävän kysymyksen ratkaisemiseksi ottaen huomioon 3 kohdan mukaisen radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen antaman lausunnon.
5. Jos rajatylittävä kysymys koskee myös kolmatta maata, kuten ehdokasmaata tai liittyvää maata, komissio ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevään ryhmään kuuluvat kansalliset toimivaltaiset viranomaiset antavat minkä tahansa asianomaisen jäsenvaltion kansallisen toimivaltaisen viranomaisen pyynnöstä yhteistyössä oikeudellista, poliittista ja teknistä tukea tällaisen ongelman ratkaisemiseksi, jotta asianomaiset jäsenvaltiot voivat noudattaa velvoitteitaan ja hyödyntää radiotaajuuksien käyttöä koskevia oikeuksiaan unionin oikeuden mukaisesti.
6. Jos kolmatta maata koskevaa rajatylittävää kysymystä ei saada ratkaistua 12 kuukauden kuluessa 5 kohdassa tarkoitettua pyynnöstä, komissio voi asianomaisen jäsenvaltion kansallisen toimivaltaisen viranomaisen pyynnöstä ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevää elintä kuultuaan hyväksyä täytäntöönpanosäädöksellä päätöksen sen avun tai osuuden määrittämiseksi, joka jäsenvaltioiden on määrä antaa komission tuella tällaisen kysymyksen ratkaisemiseksi, riippumatta siitä, ovatko haitalliset häiriöt vaikuttaneet kyseisiin jäsenvaltioihin.
7. Jos kolmatta maata koskevaa rajatylittävää kysymystä ei voida ratkaista tämän artiklan 6 kohdassa tarkoitettua avulla tai osuudella, neuvosto voi harkita Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 29 artiklan nojalla hyväksyttäviä rajoittavia toimenpiteitä yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan tavoitteiden mukaisesti.
8. Tämän artiklan 4 ja 6 kohdassa tarkoitettut täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 199 artiklan 4 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen 199 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua komitean, jäljempänä 'radiotaajuuskomitea', avustuksella.

2 JAKSO PERIAATTEET

15 artikla

Radiotaajuuksien yhteiskäytön periaate

1. Yleisvaltuutuksen ja yksittäisten käyttöoikeuksien alaisten radiotaajuuksien tulee olla saman palvelun (palvelun sisäinen yhteiskäyttö) tai eri palvelujen (palvelujen välinen yhteiskäyttö) tarjoajien yhteiskäytössä edellyttäen, että kilpailulainsäädäntöä noudatetaan, sanotun kuitenkin rajoittamatta toisessa alakohdassa säädetyn poikkeuksen soveltamista.

Kansalliset toimivaltaiset viranomaiset voivat rajoittaa radiotaajuuksien yhteiskäyttöä, jos se on tarpeen seuraavista syistä:

- a) kilpailun ja syrjimättömän markkinoille pääsyn turvaaminen;
- b) tekninen tai taloudellinen toteutettavuus;

- c) radiotaajuuksien käytön yksinoikeudet ovat tarpeen yleisen turvallisuuden tai kansallisen turvallisuuden suojaamiseksi, puolustuksen takaamiseksi tai keskeisten palvelujen turvaamiseksi;
 - d) haitallisten häiriöiden välttäminen;
 - e) rajatylittävä koordinointi.
2. Kansallisten toimivaltaisten viranomaisten on varmistettava, että jaettuja radiotaajuuksia käytetään tehokkaasti. Tätä varten ne voivat vaatia radiotaajuuksien käyttöoikeuden haltijaa, myös puolustus- ja turvallisuustarkoituksiin käytettävien taajuuksien osalta, jakamaan minkä tahansa radiotaajuuksien osan, joka on käyttämättömänä tietyllä maantieteellisellä alueella tai tietyssä ajanjaksona, edellyttäen, että radiotaajuuksien yhteiskäyttö ei häiritse tai heikennä alkuperäisen haltijan radiotaajuuksien käyttöä tai rajoita sitä muulla tavoin ja että yhteiskäyttö on kilpailulainsäädännön mukaista.

16 artikla

Teknologia- ja palveluneutraaliuden periaatteet

1. Sähköisten viestintäverkkojen tai -palvelujen tarjoamiseen niillä radiotaajuuksilla, jotka on julistettu kansallisessa radiotaajuussuunnitelmassa avoimiksi sähköisille viestintäpalveluille, voidaan käyttää kaikenlaisista teknologioista unionin oikeuden mukaisesti.

Kansalliset toimivaltaiset viranomaiset voivat rajoittaa tätä oikeutta vain, jos se on tarpeen ja oikeasuhteista seuraavista syistä:

- a) haitallisten häiriöiden välttäminen;
 - b) kansanterveyden suojeleminen riskialttiilta sähkömagneettisilta kentiltä, ottaen huomioon neuvoston suositus 1999/519/EY;
 - c) palvelun teknisen laadun varmistaminen;
 - d) radiotaajuuksien mahdollisimman laajan yhteiskäytön varmistaminen;
 - e) radiotaajuuksien tehokkaan käytön varmistaminen;
 - f) sen varmistaminen, että 2 kohdan mukaiset tavoitteet saavutetaan.
3. Niillä radiotaajuuksilla, jotka on julistettu kansallisessa radiotaajuussuunnitelmassa avoimiksi sähköisille viestintäpalveluille, voidaan tarjota mitä tahansa sähköistä viestintäpalvelua unionin oikeuden mukaisesti.

Kansalliset toimivaltaiset viranomaiset voivat rajoittaa tätä oikeutta vain täyttääkseen ITU:n radio-ohjesäännön vaatimukset oikeasuhteisin ja syrjimättömin perustein. Kansallisella toimivaltaisella viranomaisella on oikeus pyytää, että tiettyä palvelua tarjotaan tietyllä taajuusalueella, vain, jos se on perusteltua seuraavista syistä:

- a) ihmishenkien suojeleminen;
- b) sosiaalisen, alueellisen tai maantieteellisen yhteenkuuluvuuden edistäminen;
- c) radiotaajuuksien tehottoman käytön välttäminen;
- d) kulttuurisen ja kielellisen moninaisuuden ja tiedotusvälineiden moniarvoisuuden edistäminen, esimerkiksi radio- ja televisiopalvelujen tarjoaminen;

- e) yleisen turvallisuuden tai kansallisen turvallisuuden suojaaminen, puolustuksen takaaminen tai keskeisten palvelujen turvaaminen.

Kansalliset toimivaltaiset viranomaiset voivat kieltää minkä tahansa muun palvelun tarjoamisen tietyllä taajuusalueella vain, jos se on perusteltua ihmishenkien suojelemiseksi.

4.1.2. II LUKU: Taajuuksien varaaminen

1 JAKSO RADIOTAAJUUSSTRATEGIA JA ETENEMISSUUNNITELMAT TAAJUUKSIEN VARAAMISTA VARTEN

17 artikla

Unionin radiotaajuusstrategia ja radiotaajuuksia koskevat etenemissuunnitelmat

1. Kuultuaan sidosryhmiä ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevää elintä komissio laatii tulevaisuuteen suuntautuvan unionin radiotaajuusstrategian ja päivittää sitä tarvittaessa jokaisen maailman radioviestintäkonferenssin jälkeen.
2. Unionin radiotaajuusstrategia ohjaa radiotaajuuksien pitkän aikavälin suunnittelua, innovointia ja taajuuksien tehokasta käyttöä kaikkialla unionissa. Strategiassa yksilöidään radiotaajuuksia koskevat tarpeet ja varmistetaan saatavuus sekä tarvittaessa suojataan radiotaajuuksia, jotka ovat tarpeen sellaisten unionin eri politiikanalojen tavoitteiden saavuttamiseksi, joihin liittyy radiotaajuuksien käyttöä kriittiseen viestintään ja muihin tarkoituksiin, myös havainnointiin, mukaan lukien puolustuksen ja turvallisuuden alat. Radiotaajuuksien saatavuus yleisen turvallisuuden tai kansallisen turvallisuuden suojaamiseksi, puolustuksen takaamiseksi tai keskeisten palvelujen turvaamiseksi yhdenmukaistetuin ehdoin otetaan huomioon unionin radiotaajuusstrategiassa, ja se on otettava asianmukaisesti huomioon myös kansallisissa radiotaajuussuunnitelmissa.
3. Komissio voi unionin radiotaajuusstrategian perusteella tarvittaessa hyväksyä täytäntöönpanosäädöksillä radiotaajuuksia koskevia unionin etenemissuunnitelmia.

Kussakin radiotaajuuksia koskevassa unionin etenemissuunnitelmassa yksilöidään tiettyyn radiotaajuusteknologiaan tai -palveluun liittyvät radiotaajuustarpeet ja asetetaan määräajat radiotaajuuksien käytön tekniselle yhdenmukaistamiselle päätöksen N:o 676/2002/EY mukaisesti sekä tarvittaessa määräajat kyseisen radiotaajuuden käytön valtuuttamiselle tämän asetuksen mukaisesti, mikä voi poiketa 18 artiklan 1 kohdassa asetetusta määräajasta. Tämä ei rajoita mahdollisuutta poiketa 18 artiklan 1 kohdan määräajasta 18 artiklan 2 ja 3 kohdan mukaisesti.

Ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetut täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 199 artiklan 4 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen 199 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun komitean avustuksella. Radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevä elin seuraa radiotaajuuksien käyttöön liittyvää teknistä, taloudellista ja yhteiskunnallista kehitystä ja suosittelee tarvittaessa radiotaajuuksia koskevan unionin etenemissuunnitelman päivittämistä.

4. Kansallisten toimivaltaisten viranomaisten on toimitettava yhdeksän kuukauden kuluessa radiotaajuuksia koskevien unionin etenemissuunnitelmien hyväksymisestä komissiolle ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevälle elimelle radiotaajuuksia koskevat kansalliset etenemissuunnitelmansa ja ilmoitettava tarvittaessa radiotaajuuksia koskevan unionin etenemissuunnitelman täytäntöönpanon edellyttämät kansalliset toimenpiteet

aikatauluineen. Kansallisten toimivaltaisten viranomaisten on julkaistava radiotaajuuksia koskevat kansalliset etenemissuunnitelmat ja päivitettävä niitä säännöllisesti.

5. Kansallisten toimivaltaisten viranomaisten on raportoitava säännöllisesti komissiolle ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevälle elimelle radiotaajuuksia koskevien kansallisten etenemissuunnitelmien täytäntöönpanosta. Komissio ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen puitteissa kansalliset toimivaltaiset viranomaiset tekevät yhteistyötä havaitakseen ja korjatakseen mahdolliset puutteet osa-alueilla, joilla komissio tai radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevä elin katsoo edistymisen olevan riittämätöntä radiotaajuuksia koskevan unionin etenemissuunnitelman yhden tai useamman tavoitteen saavuttamisessa.

18 artikla

Jakamisen ajoituksen koordinointi

1. Jos radiotaajuuksien käyttö on yhdenmukaistettu päätöksen N:o 676/2002/EY mukaisesti langattomien sähköisten laajakaistaverkkojen ja -palvelujen osalta, kansallisten toimivaltaisten viranomaisten on annettava siihen valtuutus 24 kuukauden kuluessa kyseisen toimenpiteen hyväksymisestä tai mahdollisimman pian sen jälkeen, kun on kumottu tämän artiklan 5 kohdan nojalla vaihtoehtoisen käytön poikkeuksellisesti salliva päätös.
2. Edellä 1 kohdassa vahvistettua määräaikaa voidaan tietyn taajuusalueen osalta pidentää tarpeellisessa määrin, jos kyseessä on jokin seuraavista olosuhteista:
 - a) edellä 16 artiklan 2 kohdan toisen alakohdan a tai d alakohdassa säädettyyn yleisen edun mukaiseen tavoitteeseen pohjautuva taajuusalueen käytön rajoittaminen;
 - b) ratkaisemattomat rajatylittävää koordinointia koskevat kysymykset, jotka johtavat haitallisiin häiriöihin kolmansien maiden kanssa, edellyttäen että asianomainen jäsenvaltio on tarvittaessa pyytänyt unionin apua 14 artiklan 5 kohdan mukaisesti;
 - c) tarve taata kansallinen turvallisuus ja puolustus;
 - d) ylivoimainen este.

Asianomaisen kansallisen toimivaltaisen viranomaisen on tarkasteltava ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettua määräajan pidennystä uudelleen vähintään kahden vuoden välein ja radiotaajuuksien mahdollisen käyttäjän tai komission pyynnöstä.

3. Edellä 1 kohdassa vahvistettua määräaikaa voidaan tietyn taajuusalueen osalta pidentää tarpeellisessa määrin ja enintään 24 kuukautta seuraavissa tapauksissa:
 - a) ratkaisemattomat rajatylittävää koordinointia koskevat kysymykset, jotka johtavat haitallisiin häiriöihin jäsenvaltioiden välillä, edellyttäen että asianomainen jäsenvaltio toteuttaa kaikki tarvittavat toimenpiteet oikea-aikaisesti 14 artiklan 3 ja 4 kohdan mukaisesti;
 - b) tarve varmistaa sekä vaikeus varmistaa kyseisen taajuusalueen olemassa olevien käyttäjien tekninen migraatio.
4. Jos määräaikaa pidennetään 2 tai 3 kohdan mukaisesti, asianomaisen kansallisen toimivaltaisen viranomaisen on ilmoitettava asiasta muille kansallisille toimivaltaisille viranomaisille ja komissiolle viipymättä ja annettava siihen perustelut.

5. Sen estämättä, mitä 1 kohdassa säädetään, kansalliset toimivaltaiset viranomaiset voivat sallia yhdenmukaistetun radiotaajuusalueen tai sen osan vaihtoehtoisen käytön, jos
- tämän asetuksen 184 artiklan mukaisesti järjestetty julkinen kuuleminen ja 32 artiklan mukainen markkinakysyntää koskeva ennakoiva arviointi osoittavat, että radiotaajuuksien yhdenmukaistetulle käytölle ei lähitulevaisuudessa ole merkittävää kysyntää;
 - vaihtoehtoinen käyttö ei estä tai haittaa tällaisen taajuusalueen saatavuutta tai käyttöä muissa jäsenvaltioissa.

Kansallisen toimivaltaisen viranomaisen on ilmoitettava komissiolle ja muille kansallisille toimivaltaisille viranomaisille digitaalisten verkkojen viraston välityksellä päätöksestään ja sen syistä ja tarkasteltava sitä säännöllisin väliajoin uudelleen.

6. Komissio voi täytäntöönpanosäädöksellä vahvistaa yhteiset päivämäärät tiettyjen yhdenmukaistettujen radiotaajuuksien käytön valtuuttamiselle 1 kohdan mukaisesti ja 1, 2 ja 3 kohdasta poiketen.

Täytäntöönpanosäädös hyväksytään 199 artiklan 4 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen.

2 JAKSO TAAJUUKSIEN VARAAMISTA/YHDENMUKAISTAMISTA KOSKEVA VETOOMUS

19 artikla

Radiotaajuuksien yhdenmukaistamista koskeva pyyntö

- Kaikki asianomaiset osapuolet voivat esittää komissiolle perustellun pyynnön harkita tietyn taajuusalueen saatavuutta ja/tai tehokasta käyttöä koskevien edellytysten yhdenmukaistamista päätöksen N:o 676/2002/EY 4 artiklan mukaisesti.
- Tällaisen pyynnön vastaanotettuaan komissio järjestää julkisen kuulemisen ja toimittaa kyseisen pyynnön joko radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevälle elimelle raporttia tai lausuntoa varten tai radiotaajuuskomitealle tai molemmille. Jos pyyntö toimitetaan radiotaajuuskomitealle, se antaa lausunnon päätöksen N:o 676/2002/EY 3 artiklan 2 kohdan nojalla.

Tällaiseen pyyntöön annetaan perusteltu vastaus kohtuullisessa määräajassa.

- Komissio julkaisee pyynnön ja vastauksen.

4.1.3. III LUKU: Radiotaajuuksien jakaminen

1 JAKSO PERIAATTEET

20 artikla

Yleisvaltuutus radiotaajuuksien käyttöön

- Radiotaajuuksia on käytettävä yleisvaltuutuksella edellyttäen, että tämän artiklan 2 kohdan edellytykset täyttyvät, jollei yksittäistä käyttöoikeutta vaadita 21 artiklan mukaisesti.
- Yrityksiin, joilla on lupa käyttää radiotaajuuksia yleisvaltuutuksen perusteella, sovelletaan ainoastaan seuraavia edellytyksiä:

- a) palvelun tarjoaminen tai teknologiatyyppin käyttö, jos 16 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan tai 16 artiklan 2 kohdan toisen alakohdan nojalla asetetaan rajoitus, mukaan lukien tarvittaessa palvelun kattavuutta ja laatua koskevat vaatimukset;
- b) radiotaajuuksien käyttö tehokkaasti ja vaikuttavasti tämän asetuksen mukaisesti;
- c) niiden teknisten ja toiminnallisten edellytysten soveltaminen, jotka ovat tarpeen haitallisten häiriöiden välttämiseksi ja yleisön suojaamiseksi sähkömagneettisilta kentiltä, ottaen huomioon suositus N:o 1999/519/EY, jos nämä edellytykset eroavat yleisvaltuutuksen nojalla radiotaajuuksien käyttöön liittyvistä edellytyksistä.
- d) kyberturvallisuussääntöjen noudattaminen, mukaan lukien asetuksen (EU) 2019/881 korvaavan kyberturvallisuusasetuksen mukaiset tieto- ja viestintätekniikan toimitusketjua koskevat vaatimukset.

21 artikla

Radiotaajuuksien yksittäiset käyttöoikeudet

1. Kansalliset toimivaltaiset viranomaiset voivat soveltaa radiotaajuuksien käyttöön yksittäisiä käyttöoikeuksia vain, jos se on tarpeen radiotaajuuksien tehokkaan käytön maksimoimiseksi kysynnän perusteella ja ottaen huomioon seuraavat seikat:
 - a) kyseisten radiotaajuuksien erityispiirteet;
 - b) tarve välttää haitallisia häiriöitä;
 - c) tarvittaessa luotettavien edellytysten kehittäminen radiotaajuuksien yhteiskäyttöä varten;
 - d) tarve varmistaa viestinnän tai palvelun tekninen laatu;
 - e) jäsenvaltioiden unionin oikeuden mukaisesti vahvistamat yleisen edun mukaiset tavoitteet;
 - f) tarve taata radiotaajuuksien tehokas käyttö.
2. Yrityksiin, joilla on radiotaajuuden yksittäinen käyttöoikeus, voidaan 20 artiklan 2 kohdassa säädettyjen edellytysten lisäksi soveltaa ainoastaan ehtoja, jotka kansallinen toimivaltainen viranomainen on vahvistanut ennen tällaisen käyttöoikeuden myöntämistä tai uusimista ja jotka liittyvät
 - a) määräaikaan ja enimmäisvoimassaoloaikaan 24 artiklan mukaisesti, jollei kansallisen radiotaajuussuunnitelman muutoksista muuta johdu;
 - b) käyttöoikeuksien siirtämiseen tai vuokraamiseen 26 artiklan mukaisesti;
 - c) käyttöoikeusmaksujen maksamiseen 29 artiklan mukaisesti;
 - d) sellaisten sitoumuksien täyttämiseen, jotka on tehty valtuutuksen yhteydessä tai valtuutuksen uusintamenettelyn yhteydessä ennen valtuutuksen myöntämistä tai tapauksen mukaan ennen kuin kehoitetaan tekemään käyttöoikeuksia koskevia hakemuksia;
 - e) radiotaajuusalueiden yhdistämiseen tai käytön sallimiseen muille käyttäjille tietyillä alueilla tai kansallisella tasolla tai radiotaajuuksien yhteiskäyttöön 27 artiklan mukaisesti;

- f) radiotaajuusalueiden käyttöön asiaa koskevien kansainvälisten sopimusten mukaisesti;
- g) radiotaajuusalueiden kokeellista käyttöä koskeviin erityisehtoihin;
- h) radiotaajuuksien käyttöä edellyttävän passiivisen tai aktiivisen infrastruktuurin yhteiskäyttöön;
- i) kaupallisiin verkkovierailupalvelujen käyttöoikeussopimuksiin;
- j) infrastruktuurien yhteiseen käyttöönottoon radiotaajuuksien käyttöä edellyttävien sähköisten viestintäverkkojen tai -palvelujen tarjoamista varten.

Toimivaltaiset viranomaiset eivät saa asettaa tämän kohdan ensimmäisen alakohdan e, h, i tai j alakohdan mukaisia ehtoja, ellei se ole 32 artiklassa tarkoitetun menettelyn mukaisesti perusteltua.

3. Toimivaltaisten viranomaisten on hyvissä ajoin ja avoimella tavalla kuultava osapuolia, joita asia koskee, sekä annettava näille tiedot yksittäisiin käyttöoikeuksiin liitettävistä ehdoista ennen niiden asettamista. Toimivaltaisten viranomaisten on etukäteen vahvistettava perusteet, joilla näiden ehtojen noudattamista arvioidaan, ja toimitettava ne asianomaisille osapuolille avoimella tavalla.
4. Toimivaltainen viranomainen voi yhdistää radiotaajuuksien yksittäiset käyttöoikeudet yleisvaltuutukseen ottaen huomioon todennäköiset vaikutukset kilpailuun, innovointiin ja markkinoille pääsyyn.
5. Radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevä elin kerää hyviä käytäntöjä valinnoista yleisvaltuutusten ja yksittäisten käyttöoikeuksien välillä.

2 JAKSO YHDENMUKAISTAMINEN

22 artikla

Radiotaajuuksien käyttöä koskevat yhteiset valtuutusehdot

1. Yleisiin ja muihin kuin yleisiin sähköisiin viestintäverkkoihin käytettävien radiotaajuuksien mahdolliset käyttäjät kahdessa tai useammassa jäsenvaltiossa voivat pyytää asianomaisten jäsenvaltioiden kansallisia toimivaltaisia viranomaisia määrittelemään yhdessä ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen avustuksella radiotaajuuksien käyttöä koskevat yhteiset valtuutusehdot käyttöönottokustannusten tai ympäristövaikutusten vähentämiseksi. Kansallisten toimivaltaisten viranomaisten on ilmoitettava komissiolle tällaisista pyynnöistä.
2. Jos komissio tai vähintään kaksi asianomaista kansallista toimivaltaista viranomaista esittää perustellun pyynnön, riippumatta siitä, ovatko pyynnön esittäjät yleisten sähköisten viestintäverkkojen tarjoajia vai eivät, radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevä elin laatii sidosryhmiä kuultuaan ehdotuksen yhteisistä valtuutusehdoista, mukaan lukien paras tapa jakaa radiotaajuuksia yleisten ja yksityisten verkkojen välillä kilpailulainsäädännön mukaisesti, sanotun kuitenkin rajoittamatta tämän asetuksen 39 artiklan soveltamista. Komissio voi ottaen huomioon radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen ehdotuksen ja soveltuvin osin 39 artiklan 4 kohdassa vahvistetut vaatimukset täytäntöönpanosäädöksellä hyväksyä kaikissa jäsenvaltioissa sitovia yhteisiä valtuutusehtoja ja vahvistaa käytettävän yhteisen muodon.
3. Radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevä elin käsittelee kahden tai useamman kansallisen toimivaltaisen viranomaisen tai komission pyynnöstä mahdollisuutta antaa valtuutus

osaan radiotaajuusalueesta unionin tasolla sekä tällaista valtuutusta koskevia yksityiskohtaisia sääntöjä ja ehdottaa asianmukaista valtuutusmenettelyä ja myöntämisehtoja, joilla varmistetaan laadukkaiden langattomien sähköisten laajakaistaviestintäpalvelujen, jäljempänä 'langattomat laajakaistapalvelut', saatavuus koko unionissa, mukaan lukien suoraan laitteeseen yhdistyvät satelliittiviestintäpalvelut. Komissio voi radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevää elintä kuultuaan täydentää tätä asetusta 198 artiklan nojalla annetulla delegoidulla säädöksellä, jossa määritellään menettelyt ja myöntämisehdot valtuutukselle radiotaajuuksien käyttöön tietyllä yhdenmukaistetulla radiotaajuusalueella tai sen osissa unionin tasolla.

4. Valtuutusmenettelyä suorittaessaan komissio voi pyytää apua radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevältä elimeltä, digitaalisten verkkojen virastolta, viestintäkomitealta tai ulkopuolisilta asiantuntijoilta.
5. Jos tämän artiklan 2 kohdan nojalla on vahvistettu yhteiset valtuutusehdot, komissio voi vahvistaa täytäntöönpanosäädöksillä yksityiskohtaiset tiedot keskitetystä menettelystä, jonka avulla yritys voi esittää digitaalisten verkkojen virastolle radiotaajuuksien käyttöoikeuksia koskevia pyyntöjä useammassa kuin yhdessä jäsenvaltiossa, ja täsmentää menettelyä koskevat järjestelyt, mukaan lukien hallinnolliset määräajat.
6. Kansallisten toimivaltaisten viranomaisten on myönnettävä käyttöoikeudet ja valtuutukset 30 artiklan 8 kohdassa asetetuissa määräajoissa.
7. Tämän artiklan 2 ja 4 kohdassa tarkoitetut täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 199 artiklan 4 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen.

23 artikla

Radiotaajuuksien yhdenmukaistettu jakaminen

Kansalliset toimivaltaiset viranomaiset eivät saa soveltaa muita ehtoja, lisäperusteita tai menettelyjä, jos yhdenmukaistettujen radiotaajuuksien käyttöoikeuksien haltijat on valittu unionin tasolla yhteisessä valintamenettelyssä tai jos sovelletaan unionin yhdenmukaistettuja valtuutusehtoja.

3 JAKSO VALTUUTUSEHTOIHIN SOVELLETTAVAT YHDENMUKAISTETUT SÄÄNNÖT

24 artikla

Oikeuksien kesto

1. Radiotaajuuksien käyttöoikeudet myönnetään lähtökohtaisesti rajoittamattomaksi ajaksi. Kansalliset toimivaltaiset viranomaiset arvioivat säännöllisin väliajoin langattomiin laajakaistaverkkoihin ja -palveluihin käytettävälle radiotaajuuksille rajoittamattomaksi ajaksi myönnettyjä yksittäisiä käyttöoikeuksia, mukaan lukien palvelun kattavuutta ja laatua koskevat velvoitteet. Tällaisen arvioinnin saa suorittaa aikaisintaan 20 vuotta tällaisen yksittäisen radiotaajuuksien käyttöoikeuden myöntämisen jälkeen. Säännöllisistä arvioinneista on ilmoitettava 31 artiklassa säädettyä menettelyä noudattaen.
2. Rajoittamattomaksi ajaksi myönnettyt yksittäiset radiotaajuuksien käyttöoikeudet voidaan peruuttaa milloin tahansa mistä tahansa 25 artiklan 2 kohdassa säädetystä syystä ja viiden vuoden irtisanomisajalla kaikissa muissa tapauksissa. Jos langattomissa

laajakaistapalveluissa käytettävien yhdenmukaistettujen radiotaajuuksien yksittäiset käyttöoikeudet, jotka on myönnetty rajoittamattomaksi ajaksi, peruutetaan 40 ensimmäisen vuoden kuluessa niiden myöntämisestä, sovelletaan poikkeuksellisesti 195 artiklaa.

3. Tämän artiklan 1 kohdasta poiketen radiotaajuuksien yksittäiset käyttöoikeudet voidaan myöntää määräajaksi, joka on 30 artiklan 4 kohdan mukaisten tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukainen, jos on tarpeen edistää kilpailua tai välttää sen vääristymistä 32 artiklan mukaisesti.

Jos radiotaajuuksien yksittäiset käyttöoikeudet myönnetään määräajaksi, toimivaltaisen viranomaisen on vahvistettava oikeuksien enimmäiskesto etukäteen, sanotun kuitenkin rajoittamatta mahdollisuutta muuttaa myöhemmin kansallista radiotaajuussuunnitelmaa, ja täsmennettävä se yksittäisten oikeuksien myöntämistä koskevissa päätöksissä.

4. Jos toimivaltaiset viranomaiset soveltavat yhdenmukaistettujen radiotaajuuksien toimenpiteisiin yksittäisiä käyttöoikeuksia mahdollistaakseen niiden käytön langattomissa laajakaistapalveluissa rajoitetun ajan, kyseisten käyttöoikeuksien haltijoilla on oltava oikeus käyttää radiotaajuuksia vähintään 40 vuoden ajan.

Jos radiotaajuuksien yksittäiset käyttöoikeudet myönnetään määräajaksi, käyttöoikeudet on uusittava 25 artiklan mukaisesti.

5. Kansalliset toimivaltaiset viranomaiset voivat asianmukaisesti perustelluista syistä määrätä yhdenmukaistettujen tai yhdenmukaistamattomien radiotaajuuksien käyttöoikeuksille keston, joka on lyhyempi kuin 40 vuotta, seuraavissa tapauksissa:

- a) rajatuilla maantieteellisillä alueilla, joilla pääsy nopeisiin verkkoihin on erittäin rajallista tai sitä ei ole lainkaan;
- b) erityisissä lyhytaikaisissa hankkeissa;
- c) kokeellisessa käytössä asettamalla erityisvelvoitteita;
- d) sellaisten radiotaajuuksien käytössä, jotka 16 artiklan 1 ja 2 kohdan mukaisesti voivat esiintyä rinnakkain langattomien laajakaistapalvelujen kanssa;
- e) radiotaajuuksien vaihtoehtoisessa käytössä 18 artiklan 5 kohdan mukaisesti.

6. Kansalliset toimivaltaiset viranomaiset voivat mukauttaa tässä artikkelissa vahvistettua käyttöoikeuksien kestoja varmistaakseen oikeuksien keston samanaikaisen päättymisen yhdellä tai useammalla taajuusalueella tai arvioidakseen tarvetta uusien oikeuksien 25 artiklan mukaisesti, joista jälkimmäisessä tapauksessa mukautus voidaan tehdä vain kahdeksi vuodeksi ja uusia kerran.

25 artikla

Yhdenmukaistettujen radiotaajuuksien yksittäisten käyttöoikeuksien uusiminen

1. Kaikki yhdenmukaistettujen radiotaajuuksien rajoitetuksi ajaksi myönnetyt käyttöoikeudet uusitaan automaattisesti samaksi ajaksi ja vastaavin ehdoin haltijan pyynnöstä.
2. Tämän artiklan 1 kohdasta poiketen toimivaltainen viranomainen, joka antaa kaikille asianomaisille osapuolille mahdollisuuden ilmaista näkemyksensä julkisessa kuulemisessa 184 artiklan mukaisesti, voi vähintään viisi vuotta ennen oikeuden vanhenemista päättää olla uusimatta käyttöoikeutta automaattisesti ja joko antaa oikeuden vanheta ja toteuttaa avoimen, läpinäkyvän ja syrjimättömän

valtuutusmenettelyn uusien oikeuksien myöntämiseksi tai uusia olemassa olevat oikeudet eri voimassaoloajalla tai eri ehdoin yhdestä tai useammasta seuraavista syistä:

- a) 3 artiklan ja 30 artiklan 4 kohdan tavoitteiden samoin kuin unionin tai kansallisen lainsäädännön mukaisten yleisten tavoitteiden toteutuminen ottaen huomioon myös olemassa olevat investoinnit;
- b) päätöksen N:o 676/2002/EY 4 artiklan mukaisesti hyväksytyn uuden teknisen täytäntöönpanotoimenpiteen täytäntöönpano;
- c) käyttöoikeuteen liittyvien ehtojen vakava laiminlyönti oikeuden haltijan toimesta;
- d) tarve edistää kilpailua tai välttää sen vääristymistä 32 artiklan mukaisesti;
- e) radiotaajuuksien käytön tehostamisen tarve teknologian tai markkinoiden kehittymisen myötä;
- f) oikeuksia radiotaajuuksiin on myönnetty maksutta.

Jos kansallinen toimivaltainen viranomainen aikoo jättää yhdenmukaistettujen radiotaajuuksien käyttöoikeuden uusimatta ensimmäisen alakohdan d alakohdassa säädetyistä syistä, se voi aloittaa uuden valintamenettelyn vain, jos on näyttöä siitä, että yrityksillä, joilla ei ole vielä oikeutta käyttää radiotaajuuksia kyseisellä taajuusalueella, on uskottavaa markkinakysyntää, ja todettuaan, että markkinoilla taloudellisesti kestävien infrastruktuurien lukumäärä on suurempi kuin vakiintuneiden operaattoreiden lukumäärä.

3. Jollei 2 kohdassa tarkoitettua päätöstä tehdä viimeistään viisi vuotta ennen kyseisten käyttöoikeuksien voimassaolon päättymistä, olemassa olevat oikeudet uusitaan automaattisesti 1 kohdan mukaisesti.
4. Uusimispäätökseen on liitettävä radiotaajuuksien käyttöön liittyvien vuotuisten ja kertaluonteisten maksujen uudelleentarkastelu, joka tehdään 29 artiklan perusteella. Määritellään maksujen tasoa toimivaltaisten viranomaisten on otettava huomioon muun muassa hintojen aiempi kehitys, kansainväliset vertailuhinnat, keskimääräisten tulojen kehitys megahertsiä ja yhteyttä kohti kaikki kyseiseen palveluun käytetyt radiotaajuudet huomioon ottaen sekä radiotaajuuksien vaihtoehtoiskustannukset.
5. Tätä artiklaa sovelletaan myös yhdenmukaistettujen radiotaajuuksien käyttöoikeuksiin, jotka on myönnetty ennen *[tämän asetuksen voimaantulopäivää]* ja joiden voimassaolo päättyy vähintään seitsemän vuoden kuluessa kyseisestä päivästä.

26 artikla

Radiotaajuuksien yksittäisten käyttöoikeuksien siirto tai vuokraus

1. Muiden radiotaajuuksien kuin yleishyödyllisen tai kulttuurisen tavoitteen mukaista lähetystoimintaa varten jaettujen radiotaajuuksien tai muiden kuin maksutta myönnettyjen radiotaajuuksien käyttöoikeuksien haltijoilla on oltava oikeus siirtää tai vuokrata käyttöoikeutensa tämän artiklan ja kilpailulainsäädännön mukaisesti.
2. Radiotaajuuksien käyttöoikeuksien haltijan on ilmoitettava aikomuksestaan siirtää tai vuokrata radiotaajuuksien käyttöoikeuksia samoin kuin niiden tosiasiallisesta siirtopäivästä kansalliselle toimivaltaiselle viranomaiselle, joka julkistaa nämä tiedot.

Siirron tai vuokrauksen päivämäärästä alkaen siirron saajaa tai vuokralle ottajaa sitovat radiotaajuuksien käyttöoikeuksiin liittyvät alkuperäiset ehdot, mukaan lukien esimerkiksi

tiukat ehdot taajuuksien varastoon keräämiseksi ja ehdot taajuuksien tehokkaan ja vaikuttavan käytön varmistamiseksi, jollei kansallinen toimivaltainen viranomainen toisin päättä 3 kohdan mukaisesti. Jos käyttöoikeus vuokrataan, alkuperäiset ehdot sitovat sekä alkuperäistä oikeudenhaltijaa että vuokralleantajaa. Yhdenmukaistettujen radiotaajuuksien osalta tällainen siirto ei saa olla ristiriidassa tämän yhdenmukaistetun käytön kanssa.

3. Käyttöoikeuksien siirtoa tai vuokraamista ei saa kieltää, paitsi jos on olemassa selvä riski, että käyttöoikeuksien kasautuminen vääristää kilpailua erityisesti 32 artiklassa kuvatulla tavalla tai jos on vakavia epäilyjä siitä, että uusi käyttäjä ei kykene täyttämään käyttöoikeuden alkuperäisiä ehtoja.

Ottaen huomioon radiotaajuuksien käyttöoikeuden siirtämisen asiayhteys ja olosuhteet, erityisesti se, onko siirron saaja suoraan tai välillisesti – esimerkiksi merkittävän rahoituksen kautta, tuet mukaan luettuna – kolmannen maan hallituksen määräysvallassa tai toteuttaako se valtiojohtoisia ulkoisia hankkeita tai ohjelmia, kansallisilla toimivaltaisilla viranomaisilla on valtuudet estää radiotaajuuksien käyttöoikeuksien siirto siltä osin kuin se on tarpeen ja oikeasuhteista mistä tahansa seuraavasta syystä:

- a) häiriönsietokyky;
- b) turvallisuus, mukaan lukien sähköisten viestintäpalvelujen saatavuuden jatkuvuus;
- c) puolustus;
- d) sellaisen yleisen järjestyksen ylläpitäminen, jonka häiriintymisellä tai väärinkäytöllä voisi olla merkittävä vaikutus jäsenvaltiossa tai unionissa.

Yrityksiltä radiotaajuuksien käyttöoikeuksien siirtoa, jakamista tai vuokrausta koskevan hakemuksen käsittelyn yhteydessä perittävien hallinnollisten maksujen on oltava 12 artiklan mukaisia.

4. Kansallisten toimivaltaisten viranomaisten on arvioitava, täyttyvätkö nykyisten käyttöoikeuksien siirron ja vuokraamisen edellytykset tämän artiklan mukaisesti, ja tarvittaessa muutettava 194 artiklan mukaisesti nykyisiin käyttöoikeuksiin liittyviä ehtoja hyvissä ajoin *[tämän asetuksen voimaantulopäivän]* jälkeen ja varmistettava, että radiotaajuuksien käyttöoikeudet tai niihin liittyvät radiotaajuudet voidaan mahdollisimman hyvin jakaa osiin tai erotella.

27 artikla

Radiotaajuuksien yhteiskäyttö

1. Radiotaajuuksien käyttöoikeuksien haltijoiden on 15 artiklan mukaisesti ja rajoittamatta yksittäisten radiotaajuuksien käyttöoikeuksien haltijoille asetettuja kattavuus- tai muita velvoitteita sekä kilpailuun perustuvan tai vertailevan menettelyn yhteydessä asetettuja velvoitteita toteutettava toimia järjestääkseen ja salliakseen käyttöoikeuksiansa yhteiskäytön ja tarjotakseen niiden yhteiskäyttöä, jos tällainen yhteiskäyttö on teknisesti mahdollista ja kilpailulainsäädännön mukaista.
2. Mikä tahansa kolmas osapuoli, joka haluaa käyttää radiotaajuuksien osaa tietyllä alueella tai tietyllä ajanjaksolla, voi ilmaista kiinnostuksensa kansalliselle toimivaltaiselle viranomaiselle.

Radiotaajuuksien käyttöoikeuksien haltijoilla on oikeus kieltäytyä radiotaajuuksien yhteiskäytöstä, jos he osoittavat käyttävänsä radiotaajuuksia tai suunnitelleensa

radiotaajuuksien käyttöä lähitulevaisuudessa tavalla, joka tekee yhteiskäytöstä teknisesti mahdollista. Radiotaajuuksien käyttöoikeuksien haltijoiden on sitouduttava tällaisiin suunnitelmiin. Jos käyttöoikeuden haltija ei toimi suunnitelmansa mukaisesti, sovelletaan 196 artiklaa.

Arvioidessaan radiotaajuuksien yhteiskäytön toteutettavuutta kansallisten toimivaltaisten viranomaisten on otettava huomioon radiotaajuuksien käyttöoikeuksien haltijoiden käyttöönottosuunnitelmat niiden oikeuksien koko keston ajalta. Kansallisten toimivaltaisten viranomaisten on sovellettava 188 artiklan mukaista menettelyä soveltuvin osin. Ne voivat sallia radiotaajuuksien yhteiskäytön rajoitetuksi ajaksi tai säätää niiden säännöllisestä tarkistamisesta. Kansallisilla toimivaltaisilla viranomaisilla on valtuudet estää radiotaajuuksien yhteiskäyttö 26 artiklan 3 kohdassa säädetyin perustein.

3. Radiotaajuuksien yhteiskäyttöä koskevat ehdot vahvistetaan radiotaajuuksien käyttöoikeudessa 21 artiklan mukaisesti.

Yhteiskäyttöä koskevissa ehdoissa on määritettävä seuraavat seikat:

- a) käytön ensisijaisuus, rinnakkaiskäytön säännöt ja haitallisilta häiriöiltä suojautumisen tavat ensisijaisen ja toissijaisen haltijan välillä;
 - b) uudelle käyttäjälle sallitut käyttötavat verrattuna alkuperäiseen valtuutettuun käyttöön;
 - c) voidaanko radiotaajuuksien yhteiskäyttö määrätä, jos käyttöoikeuteen liittyvää velvoitetta, kuten kattavuusvelvoitetta, rikotaan.
4. Radiotaajuuksien käyttöoikeuteen liittyvän velvoitteen voi täyttää joko alkuperäinen tai uusi käyttäjä tai molemmat. Molempia käyttäjiä sitovat radiotaajuuksien yhteiskäyttöä sääntelevässä käyttöoikeudessa määrätyt velvoitteet.
 5. Radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevä elin antaa viimeistään *[12 kuukauden kuluttua tämän asetuksen voimaantulopäivästä]* tiiviissä yhteistyössä komission ja BERECin kanssa ohjeet tämän artiklan ja 15 artiklan johdonmukaisen täytäntöönpanon edistämiseksi.

28 artikla

Tietokanta

1. Digitaalisten verkkojen viraston on perustettava dynaaminen tietokanta geopaikannusta ja radiotaajuuksien käyttömahdollisuuksien seuranta varten tiettyjen radiotaajuusalueiden yhteiskäytön edistämiseksi ja mahdollistamiseksi, jotta voidaan tehostaa radiotaajuuksien käyttöä unionin politiikkojen tukemiseksi.

Tietokannan on sisällettävä jäsenvaltioiden ja radiotaajuuksien käyttöoikeuksien haltijoiden keräämät ja toimittamat ajantasaiset tiedot radiotaajuuksien nykyisen käytön geopaikannuksesta, jotta mahdolliset radiotaajuuksien käyttäjät voivat saada käyttöönsä tällaisia radiotaajuuksia.

Tietokannan on oltava suoraan kaikkien radiotaajuuksien mahdollisten käyttäjien käytettävissä.

2. Edellä olevan 1 kohdan yhdenmukaisen täytäntöönpanon varmistamiseksi komissio voi radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevää elintä kuultuaan määritellä täytäntöönpanosäädöksillä tietokannan kattamat radiotaajuusalueet ja kehittää käytännön menettelytapoja ja yhdenmukaisia malleja, joita kansalliset toimivaltaiset viranomaiset käyttävät kerätessään ja toimittaessaan komissiolle tietoja.

Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 199 artiklan 4 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen.

3. Tietokannan perustamisessa ja käytössä on varmistettava, että noudatetaan yksityisyyden suojaa ja erityisesti päätöksen N:o 676/2002/EY 8 artiklan mukaisia liikesalaisuuksia koskevia sääntöjä sekä otetaan huomioon jäsenvaltioiden oikeus pidättää kansallisen turvallisuuden kannalta merkityksellisiä tietoja. Tietokannassa on mahdollisimman hyvin minimoitava jäsenvaltioille aiheutuva hallinnollinen rasite ja olemassa olevat velvoitteet, jotka muusta unionin lainsäädännöstä, erityisesti velvoitteet toimittaa yksityiskohtaisia tietoja.
4. Digitaalisten verkkojen virasto hallinnoi tietokantaa.

29 artikla

Radiotaajuuksien käyttöoikeuksista maksaminen

1. Kansalliset toimivaltaiset viranomaiset voivat määrätä radiotaajuuksien käyttöoikeuksista maksettavaksi tämän artiklan mukaisesti määritetyn kertaluonteisen tai vuotuisen maksun tai näiden yhdistelmän.
2. Vuotuisten ja kertaluonteisten maksujen, jotka eivät liity vertailevaan tai kilpailuun perustuvaan valintamenettelyyn, on oltava objektiivisesti perusteltuja, läpinäkyviä, syrjimättömiä ja oikeasuhteisia suhteessa niiden aiottuun tarkoitukseen, niillä on varmistettava radiotaajuuksien optimaalinen käyttö ja niitä määrittäessä on otettava huomioon tämän asetuksen yleiset tavoitteet. Maksujen on katettava yhteensä vähintään kansallisille toimivaltaisille viranomaisille radiotaajuussääntöjen hallinnoinnista, valvonnasta ja täytäntöönpanosta aiheutuvat 12 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaiset hallinnolliset kustannukset.

Komissio antaa viimeistään *[12 kuukauden kuluttua tämän asetuksen voimaantulopäivästä]* BERECin ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen lausunnot huomioon ottaen suosituksen yhteisestä menetelmästä ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettujen vuotuisten maksujen määrittämiseksi, jossa voidaan ottaa huomioon radiotaajuuksien erilaiset ominaisuudet, kuten radiotaajuusalueen kapasiteetti ja sen niukkuus, sekä tarjottavaksi aiottu palvelu.

3. Mahdolliset vertailevaan valintamenettelyyn liittyvät kertaluonteiset maksut tai kilpailuun perustuvan valintamenettelyn rajahinnat on asetettava tasolle, jolla varmistetaan radiotaajuuksien tehokas jakaminen ja käyttö sekä investoinnit ja verkkojen ja palvelujen käyttöönotto.

Rajahinta on vähimmäismaksu radiotaajuuksien käyttöoikeuden saamisesta.

Ennen rajahinnan asettamista tai sen tason määrittämistä kansallisen toimivaltaisen viranomaisen on otettava huomioon lisäkustannukset, joita aiheutuu oikeuksiin liitetyistä ehdoista.

Komissio antaa viimeistään *[12 kuukauden kuluttua tämän asetuksen soveltamisesta]* BERECiä ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevää elintä kuultuaan suosituksen yhteisestä menetelmästä rajahinnan määrittämiseksi ottaen huomioon muun muassa radiotaajuuksien vaihtoehtokustannukset ja taajuusalueen ominaisuudet.

4. Kansallisten toimivaltaisten viranomaisten on otettava huomioon tämän artiklan 2 ja 3 kohdassa tarkoitettut suositukset. Jos jompaakumpaa suositusta ei noudateta ja

poikkeamat jatkuvat ilman objektiivisia perusteluja, komissio voi hyväksyä täytäntöönpanosäädöksellä päätöksen yhdenmukaisen soveltamisen varmistamiseksi.

Täytäntöönpanosäädös hyväksytään 199 artiklan 4 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen.

5. Maksuja sovelletaan ainoastaan, jos radiotaajuuksia on tosiasiallisesti käytettävissä, ja nämä maksut on voitava maksaa vuosittaisissa erissä.
6. Vuotuiset tai kertaluonteiset maksut korvataan pyynnöstä, kun radiotaajuuksien käyttöoikeuden haltija on täyttänyt ennalta määrätyt sitoumukset. Tällaisen korvauksen mahdollisuuden ja määrän on oltava läpinäkyvä, oikeudenmukainen ja syrjimätön, ja siitä on ilmoitettava ennen valintamenettelyä tai taajuuden jakamista taikka ennen uusimis- tai uudelleentarkastelumenettelyä.

4 JAKSO MYÖNTÄMIS- JA VALINTAMENETTELYT

30 artikla

Radiotaajuuksien yksittäisten käyttöoikeuksien myöntämis- ja valintamenettely

1. Kansallisten toimivaltaisten viranomaisten on myönnettävä 21 artiklan mukaiset yksittäiset radiotaajuuksien käyttöoikeudet pyynnöstä ja etukäteen määriteltujen avointen, läpinäkyvien, syrjimättömien ja oikeasuhteisten menettelyjen mukaisesti mille tahansa yritykselle edellyttäen, että se pystyy noudattamaan tällaiseen oikeuteen liittyviä ehtoja. Hakijoiden on toimitettava kaikki tarvittavat tiedot osoittaakseen kykynsä noudattaa radiotaajuuksien käyttöoikeuteen liittyviä ehtoja.
2. Kun kansalliset toimivaltaiset viranomaiset arvioivat hakemuksia radiotaajuuksien yksittäisten käyttöoikeuksien saamiseksi, niiden on käytettävä puolueettomia, avoimia, oikeasuhteisia ja syrjimättömiä kelpoisuusperusteita, jotka on asetettava ennakolta ja joissa on otettava huomioon kyseisiin oikeuksiin liitetyt ehdot. Ne eivät saa syrjiä liitännäistoimintojen operaattoreita ja tukkutasen verkko-operaattoreita, jotka hakevat yksittäisiä oikeuksia käyttää radiotaajuuksia sähköisen viestinnän verkkojen tai -palvelujen tarjoamiseen, ja niissä on täsmennettävä, miten tällaiset operaattorit voivat täyttää kattavuus-, laatu- tai muut velvoitteet.
3. Sen estämättä mitä tämän artiklan 1 ja 2 kohdassa säädetään, erityisperusteita ja -menettelyitä, kuten poikkeusta avoimia myöntämismenettelyjä koskevasta vaatimuksesta, voidaan soveltaa tapauksissa, joissa radiotaajuuksien yksittäisten käyttöoikeuksien myöntäminen radio- tai televisio-ohjelmien sisältöpalvelujen tarjoajille on tarpeen unionin oikeuden taikka unionin oikeuden mukaisen kansallisen lainsäädännön nojalla vahvistetun yleisen edun mukaisen tavoitteen saavuttamiseksi.
4. Kansallinen toimivaltainen viranomainen voi perustelluissa tapauksissa rajoittaa radiotaajuuksien yksittäisten käyttöoikeuksien määrää. Tällaisessa tapauksessa viranomaisen on määriteltävä ja perusteltava valittu valintamenettely ja sen tavoitteet sekä ilmoitettava sellaisten asiaan liittyvien arviointien tulokset, jotka koskevat kilpailullista, teknistä ja taloudellista tilannetta markkinoilla.
5. Kansallisten toimivaltaisten viranomaisten on annettava kaikille asianomaisille osapuolille, myös käyttäjille ja kuluttajille, mahdollisuus esittää näkemyksensä tämän artiklan 4 kohdassa tarkoitetun menettelyn kaikista osa-alueista, erityisesti mahdollisista rajoituksista, valintamenettelystä ja valintaperusteista, kohtuullisessa ajassa, joka ei saa

olla lyhyempi kuin 30 päivää, ja otettava huomioon asianomaisten osapuolten näkemykset.

6. Jos kansallinen toimivaltainen viranomainen aikoo rajoittaa langattomiin laajakaistaverkoihin ja -palveluihin käytettävien yhdenmukaistettujen radiotaajuuksien yksittäisten käyttöoikeuksien määrää, sen on ilmoitettava lopullisesta toimenpide-ehdotuksesta 31 artiklan mukaisesti eikä se saa tehdä valintaa ennen kuin unionin radiotaajuuksien sisämarkkinamenettely saatetaan päätökseen.
7. Kansallisten toimivaltaisten viranomaisten on julkaistava valintamenettelyä ja siihen liittyviä sääntöjä koskevat päätökset, mukaan lukien valintaperusteet ja radiotaajuuksien käyttöoikeuksiin liittyvät ehdot, joissa ilmoitetaan selkeästi niiden syyt ja kehoitetaan hakemaan käyttöoikeuksia.
8. Kansallisen toimivaltaisen viranomaisen on tehtävä päätökset radiotaajuuksien yksittäisten käyttöoikeuksien myöntämisestä, ilmoitettava niistä ja julkistettava ne mahdollisimman pian sen jälkeen, kun se on saanut täydellisen hakemuksen, ja kansallisessa radiotaajuussuunnitelmassa sähköisille viestintäpalveluille avoimiksi julistettujen radiotaajuuksien tapauksessa kuuden viikon kuluessa; tätä enimmäisaikaa voidaan pidentää enintään kahdeksaan kuukauteen, jollei 17 artiklan mukaisesti vahvistetusta aikataulusta muuta johdu.

Tämä määräaika ei rajoita radiotaajuuksien tai kiertoratapaikkojen käyttöä koskevien soveltuvien kansainvälisten sopimusten soveltamista.

9. Kansallisen toimivaltaisen viranomaisen on tarkasteltava tarvittaessa rajoittamista uudelleen säännöllisesti tai niiden yritysten, joihin asia vaikuttaa, kohtuullisesta pyynnöstä. Jos toimivaltainen viranomainen toteaa, että radiotaajuuksien käyttö oikeuksia voidaan myöntää lisää tai että voidaan myöntää yleisvaltuutuksen ja yksilöllisten käyttöoikeuksien yhdistelmä, sen on julkaistava tämä tieto ja aloitettava tällaisten oikeuksien myöntämismenettely.
10. Radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen on kerättävä hyviä käytäntöjä valtuutusmenettelyistä ja niihin liittyvistä myöntämishdoista, kuten investointia edistävästä huutokauppamalleista ja kattavuusvelvoitteista. Komissio voi antaa suosituksia sopivimmista investointeja edistävästä valtuutusmenettelyiden näkökohdista ja yhdenmukaistettujen radiotaajuuksien käytön valtuuttamiseen yhdellä tai useammalla taajuusalueella liittyvistä valintaehdoista edistääkseen digitaalinen vuosikymmen -ohjelman tavoitteiden saavuttamista, näiden mahdolliset muutokset mukaan lukien.
11. Kansallisten toimivaltaisten viranomaisten on otettava huomioon 10 kohdassa tarkoitetut suositukset ja perusteltava komissiolle mahdolliset poikkeamat niistä. Jos poikkeama johtaa investointia edistävien valtuutusmenettelyjen tai valintaehtojen epäjohdonmukaiseen täytäntöönpanoon, joka jatkuu vähintään kaksi vuotta suosituksen antamisen jälkeen, ja jos vaarana on, että laadukkaiden langattomien verkkojen epäjohdonmukainen käyttöönotto johtaa esteiden muodostumiseen sisämarkkinoille, komissio voi hyväksyä täytäntöönpanosäädöksellä päätöksen niiden yhdenmukaisen soveltamisen varmistamiseksi.

Täytäntöönpanosäädös hyväksytään 199 artiklan 4 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen.

12. Tämä artikla ei vaikuta radiotaajuuksien käyttöoikeuksien siirtoon 26 artiklan mukaisesti.

Unionin radiotaajuuksien sisämarkkinamenettely

1. Jos kansallinen toimivaltainen viranomainen aikoo toteuttaa 30 artiklan 6 kohdan mukaisen valintamenettelyn tai muuttaa tai uudistaa sitä erilaisin ehdoin, myös langattomiin laajakaistaverkkoihin ja -palveluihin käytettävien yhdenmukaistettujen radiotaajuuksien keston ja käyttöoikeuksien osalta, sen on julkaistava lopullinen toimenpide-ehdotus ja toimitettava se komissiolle, radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevälle elimelle, BERECille ja muiden jäsenvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille sekä esitettävä samalla toimenpiteen syyt ja selitettävä, miten toimenpide
 - a) edistää sisämarkkinoiden kehittämistä, palvelujen rajat ylittävää tarjoamista ja kilpailua sekä maksimoi kuluttajille koituvat hyödyt ja yleisesti ottaen saavuttaa 3 ja 13 artiklassa sekä päätöksessä N:o 676/2002/EY säädetyt tavoitteet;
 - b) varmistaa radiotaajuuksien tehokkaan käytön;
 - c) varmistaa radiotaajuuksien nykyisille ja tuleville käyttäjille vakaat ja ennustettavissa olevat investointiedellytykset otettaessa käyttöön verkkoja radiotaajuuksista riippuvaisten sähköisten viestintäpalvelujen tarjoamista varten.

Toimivaltaisen viranomaisen on tarvittaessa myös perusteltava, miksi se ehdottaa

 - a) 32 artiklan 2 kohdan mukaisia markkinoita muokkaavia toimenpiteitä, mukaan lukien laaditun analyysin tulokset;
 - b) radiotaajuuksien käyttöoikeudelle rajoitettua kestoja 24 artiklan 3 kohdan mukaisesti.
2. Kansalliset toimivaltaiset viranomaiset, radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevä elin, BEREC ja komissio voivat esittää huomautuksia toimenpide-ehdotuksesta 30 työpäivän määräajan kuluessa, jota ei jatketa.
3. Tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitetun lopullisen toimenpide-ehdotuksen hyväksymistä on lykättävä vielä 60 työpäivällä, jos komissio on ilmoittanut asianomaiselle kansalliselle toimivaltaiselle viranomaiselle suhtautuvansa varauksin markkinoita muokkaavien toimenpiteiden keston tai oikeasuhteisuuden perusteisiin tai niiden yhteensopivuuteen EU:n lainsäädännön ja erityisesti 3 artiklassa tarkoitettujen tavoitteiden kanssa. Komissio ilmoittaa tässä tapauksessa radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevälle elimelle, BERECille ja kansallisille toimivaltaisille viranomaisille varaumistaan ja julkaisee ne samanaikaisesti.
4. Radiotaajuuspolitiikka käsittelevä elin ja BEREC antavat 30 työpäivän kuluessa komission ilmoituksesta komission varauksia koskevan lausunnon, jossa ne ilmaisevat, pitävätkö ne tarpeellisena toimenpide-ehdotuksen voimassa pitämistä, muuttamista tai peruuttamista, ja esittävät tältä osin tarvittaessa tätä koskevia ehdotuksia. Lausunnot on perusteltava ja julkaistava.
5. Jos radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevä elin tai BEREC yhtyy lausunnossaan osittain tai täysin komission esittämiin varauksiin, se tekee läheistä yhteistyötä asianomaisen kansallisen toimivaltaisen viranomaisen ja komission kanssa yksilöidäkseen asianmukaisimman ja tehokkaimman toimenpiteen.
6. Komissio voi 60 työpäivän kuluessa varaumien ilmoittamisesta tehdä jonkin seuraavista päätöksistä:

- a) päätös, jossa ilmoittavaa toimivaltaista viranomaista vaaditaan muuttamaan toimenpide-ehdotusta tai perumaan se;
- b) päätös tämän artiklan 3 kohdassa tarkoitettujen varaumien poistamisesta.

Komissio kuulee radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevää elintä ja BERECiä sekä muita kansallisia toimivaltaisia viranomaisia ennen tämän kohdan mukaisen päätöksen tekemistä.

Ensimmäisen alakohdan a alakohdassa tarkoitettuun komission päätökseen on liitettävä yksityiskohtainen ja puolueeton selvitys siitä, miksi komissio katsoo, että markkinoita muokkaavaa toimenpide-ehdotusta tai rajoitettua kestoa ei pitäisi hyväksyä, tai miten niitä olisi muutettava.

- 7. Jos komissio on tehnyt päätöksen, jossa ilmoittavaa viranomaista vaaditaan perumaan toimenpide-ehdotus, asianomainen viranomainen ei saa hyväksyä tällaista toimenpidettä. Kansallisen toimivaltaisen viranomaisen on 184 artiklan mukaisen julkisen kuulemisen jälkeen toimitettava uusi toimenpide-ehdotus radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevälle elimelle, BERECille, muille kansallisille toimivaltaisille viranomaisille ja komissiolle kuuden kuukauden kuluessa komission tekemästä päätöksestä.
- 8. Lukuun ottamatta tämän artiklan 3 kohdassa tarkoitettuja tapauksia ja paitsi jos komissio tekee perumista koskevan päätöksen, asianomaisen toimivaltaisen viranomaisen on otettava huomioon muiden toimivaltaisten viranomaisten, radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen, BERECin ja komission huomautukset, minkä jälkeen se voi hyväksyä toimenpiteen. Kun asianomainen kansallinen toimivaltainen viranomainen toteuttaa toimenpiteen, sen on ilmoitettava siitä viipymättä komissiolle. Toimivaltaisen viranomaisen on ilmoitettava komissiolle, radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevälle elimelle, BERECille ja muille kansallisille toimivaltaisille viranomaisille kaikista tämän artiklan 1 kohdan soveltamisalaan kuuluvista lopullisista toimenpiteistä.
- 9. Digitaalisten verkkojen viraston on pidettävä kirjaa tämän artiklan mukaisista unionin radiotaajuuksien sisämarkkinoita koskevista menettelyistä.

32 artikla

Kilpailu

- 1. Sähköisiin viestintäverkkoihin ja -palveluihin käytettävien radiotaajuuksien käyttöoikeudet on myönnettävä, niitä on muutettava tai ne on uusittava siten, että edistetään tosiasiallista kilpailua ja ehkäistään kilpailun vääristymistä sisämarkkinoilla tämän asetuksen mukaisesti.
- 2. Jos radiotaajuuksien hallinnoinnista vastaavat kansalliset toimivaltaiset viranomaiset myöntävät, muuttavat tai uusivat käyttöoikeuksia langattomiin laajakaistaverkkoihin ja -palveluihin käytettäviin yhdenmukaistettuihin radiotaajuuksiin, niiden on saatettava kansallisen sääntelyviranomaisen käsiteltäväksi päätös kaikista toimenpiteistä, jotka voivat vaikuttaa kilpailuun, kuten päätös
 - a) rajoittaa radiotaajuusalueiden määrää, joiden käyttöoikeuksia myönnetään jollekin yritykselle, tai liittää perustelluissa tapauksissa tällaisiin käyttöoikeuksiin ehtoja, kuten tukkutasen käyttöoikeuksien tai kansallisten tai alueellisten verkkovierailujen tarjoaminen tietyillä taajuuskaistoilla tai taajuuskaistojen ryhmillä, joilla on samanlaisia piirteitä;

- b) varata tietty osa radiotaajuusalueesta tai radiotaajuusalueiden ryhmästä myönnettäväksi uusille tulokkaille, jos se on asianmukaista ja perusteltua kansallisten markkinoiden erityistilanteen kannalta;
- c) olla myöntämättä uusia radiotaajuuksien käyttöoikeuksia tai olla sallimatta radiotaajuuksien uudenlaista käyttöä tietyillä taajuuskaistoilla tai asettaa edellytyksiä uusien radiotaajuuksien käyttöoikeuksien myöntämiselle tai uusien käyttötarkoitusten valtuuttamiselle, jotta vältetään kilpailun vääristyminen sen johdosta, että käyttöoikeuksia myönnetään tai siirretään tai että ne kasautuvat;
- d) sisällyttää ehtoja, joilla estetään radiotaajuuksien käyttöoikeuksien siirto tai asettaa sille ehtoja, jos se ei kuulu unionin harjoittaman tai kansallisen yrityskeskittymien valvonnan piiriin ja jos se todennäköisesti haittaisi merkittävästi kilpailua;
- e) tehdä olemassa oleviin radiotaajuuksien käyttöoikeuksiin muutoksia tämän asetuksen mukaisesti, jos se on tarpeen käyttöoikeuksien siirtämisestä tai kasautumisesta aiheutuneen kilpailun vääristymisen korjaamiseksi jälkikäteen.

Kansalliset sääntelyviranomaiset saavat ehdottaa tällaisia toimenpiteitä ainoastaan 73 artiklan 2 kohdan mukaisesti tehdyn markkina-analyysin ja erityisesti markkinoiden kilpailuedellytyksiä koskevan ennakoivan arvioinnin perusteella ja arvioimalla tällaisten toimenpiteiden todennäköisiä vaikutuksia tosiasiallisen kilpailun säilyttämiseen tai toteuttamiseen sekä nykyisiin ja tuleviin investointeihin.

3. Valitessaan asianmukaisia toimenpiteitä 2 kohdan mukaisesti kansallisten sääntelyviranomaisten on noudatettava oikeasuhteisuuden periaatteita ja toteutettava lievin mahdollinen toimenpide, jolla voidaan varmistaa kilpailu vähittäiskaupan tasolla:
 - a) ennen markkinoiden rakenteeseen vaikuttavien toimenpiteiden toteuttamista kansallisten sääntelyviranomaisten on arvioitava markkinoilla taloudellisesti kestävien infrastruktuurien lukumäärä suhteessa jaettujen taajuuksien ominaisuuksiin ja niihin liittyviin investointivaatimuksiin, joita tarvitaan palvelun tavoitelaadun saavuttamiseksi;
 - b) ennen tukkutason käyttöoikeuksia koskevan velvoitteen asettamista kansallisten sääntelyviranomaisten on tarkasteltava asianomaisia markkinoita ennakoivasti ja arvioitava, olisivatko vähittäiskaupan markkinat tosiasiallisesti kilpailukykyisiä ilman tukkutason toimenpiteitä.

BEREC laatii viimeistään *[12 kuukauden kuluttua tämän asetuksen voimaantulopäivästä]* tiiviissä yhteistyössä komission kanssa suuntaviivat, joilla edistetään tämän kohdan johdonmukaista soveltamista.

4. Edellä 2 kohdan mukaiset ehdotetut toimenpiteet muodostavat osan toimenpide-ehdotusta, jonka toimivaltainen viranomainen toimittaa 31 artiklan mukaiseen menettelyyn.
5. Kansallisten sääntelyviranomaisten ja muiden toimivaltaisten viranomaisten on 2 kohtaa soveltaessaan noudatettava 184, 194 ja 195 artiklassa säädettyjä menettelyjä.

7 JAKSO LANGATTOMAN VERKON LAITTEISTOJEN KÄYTTÖÖNOTTO JA KÄYTTÖ

33 artikla

Langattomien lähiverkkojen käyttöoikeus

1. Toimivaltaisten viranomaisten on mahdollistettava käyttöoikeuden tarjoaminen yleiseen sähköiseen viestintäverkkoon langattoman lähiverkon välityksellä sekä yhdenmukaistettujen radiotaajuuksien käyttö tähän tarjoamiseen, ellei sovellettavista 20 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuista radiotaajuuksien käyttöön liittyvistä yleisvaltuutuksen ehdoista muuta johdu.

Jos tällainen käyttöoikeuden tarjoaminen ei ole osa taloudellista toimintaa tai on sellaisen taloudellisen toiminnan tai julkisen palvelun oheispalvelu, joka ei ole riippuvainen signaalien siirtämisestä näihin verkkoihin, tällaista käyttöoikeutta tarjoavalta miltä tahansa yritykseltä, viranomaiselta tai loppukäyttäjältä ei edellytetä yleisvaltuutusta sähköisten viestintäverkkojen tai -palvelujen tarjoamiseen 9 artiklan mukaisesti, loppukäyttäjän oikeuksia koskevia velvoitteita tämän asetuksen VI osan III osaston mukaisesti eikä velvoitetta liittää verkkonsa yhteen 65 artiklan 1 kohdan mukaisesti.

2. Asetuksen (EU) 2022/2065 4 artiklaa sovelletaan sellaisten palveluntarjoajien vastuuseen, jotka tarjoavat tällaisen käyttöoikeuden langattomien lähiverkkojen kautta.
3. Yleisten sähköisten viestintäverkkojen tai yleisesti saatavilla olevien sähköisten viestintäpalvelujen tarjoajilla on oikeus antaa muille tällaisten verkkojen ja palvelujen tarjoajille tai yleisölle käyttöoikeus verkkoihinsa langattomien lähiverkkojen kautta, jotka voivat sijaita loppukäyttäjän tiloissa, edellyttäen, että yleisvaltuutuksen ehtoja noudatetaan ja loppukäyttäjältä on saatu tähän etukäteen tietoinen suostumus.
4. 93 artiklan mukaan yleisten sähköisten viestintäverkkojen tai yleisesti saatavilla olevien sähköisten viestintäpalvelujen tarjoajat eivät saa yksipuolisesti rajoittaa tai estää loppukäyttäjiä
 - a) liittymästä valitsemiinsa kolmansien osapuolten tarjoamiin langattomiin lähiverkkoihin;
 - b) sallimasta muille loppukäyttäjille vastavuoroisesti tai yleisemmin pääsyä tällaisten tarjoajien verkkoihin langattomien lähiverkkojen kautta, myös hyödyntäen sellaisia kolmansien osapuolten aloitteita, joilla eri loppukäyttäjien langattomia lähiverkkoja kootaan yhteen ja asetetaan yleisesti saataville.
5. Loppukäyttäjät voivat antaa muille loppukäyttäjille vastavuoroisesti tai muutoin käyttöoikeuden langattomiin lähiverkkoihinsa, myös hyödyntäen sellaisia kolmansien osapuolien aloitteita, joilla eri loppukäyttäjien langattomia lähiverkkoja kootaan yhteen ja asetetaan yleisesti saataville.
6. Yleisen käyttöoikeuden tarjoamista langattomiin lähiverkkoihin ei saa aiheettomasti rajoittaa, kun
 - a) sitä tarjoavat julkisen sektorin elimet tai sitä tarjotaan kyseisten julkisen sektorin elinten omien tilojen läheisyydessä sijaitsevilla julkisilla tiloilla ja sitä tarjotaan näissä tiloissa tarjottavien julkisten palvelujen oheispalveluna;
 - b) sitä tarjotaan valtiosta riippumattomien järjestöjen tai julkisen sektorin elinten aloitteilla, joissa eri loppukäyttäjien langattomia lähiverkkoja kootaan yhteen ja tuodaan vastavuoroisesti tai yleisemmin saataville, mukaan lukien soveltuvien osin langattomat lähiverkot, joihin tarjotaan yleinen käyttöoikeus a alakohdan mukaisesti.

34 artikla

Pienalueen langattomien liityntäpisteiden käyttöönotto ja toiminta

1. Pienalueen langattomien liityntäpisteiden käyttöönottoa ei saa kohtuuttomasti rajoittaa, ja siihen on sovellettava kansallisesti yhdenmukaisia sääntöjä. Tällaiset säännöt on julkaistava ennen niiden soveltamista.

Pienalueen langattomien liityntäpisteiden käyttöönotolta, jossa täyttyvät 4 kohdan mukaisesti vahvistetut ominaisuudet, ei saa edellyttää erillistä kaavoituslupaa eikä muuta erillistä ennakkolupaa.

Poiketen siitä, mitä toisessa alakohdassa säädetään, pienalueen langattomien liityntäpisteiden käyttöönotto voi olla luvanvaraista sellaisissa arkkitehtuuriltaan, historialtaan tai luonnoltaan arvokkaissa rakennuksissa tai paikoissa, jotka ovat kansallisen lainsäädännön mukaisesti suojeltuja, tai tarvittaessa yleiseen turvallisuuteen liittyvistä syistä. Lupia myönnettäessä sovelletaan asetuksen (EU) 2024/1309 7, 8 ja 9 artiklaa.

2. Komissio määrittää täytäntöönpanosäädöksillä pienalueen langattomien liityntäpisteiden fyysiset ja tekniset ominaisuudet, kuten suurimman sallitun koon, painon ja tarvittaessa lähetystehon.

Kyseiset täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 199 artiklan 4 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen.

Kyseisiä täytäntöönpanosäädöksiä on tarkasteltava uudelleen niiden mukauttamiseksi teknologiseen kehitykseen ja verkkojen käyttöönottoarpeisiin.

3. Tämä artikla ei vaikuta direktiivissä 2014/53/EU asetettuihin olennaisiin vaatimuksiin eikä asiaankuuluvien radiotaajuuksien käyttöä koskevaan lupajärjestelmään.
4. Asetusta 2024/1309/EU tarvittaessa soveltaen on varmistettava, että operaattoreilla on oikeus käyttää mitä tahansa kansallisten, alueellisten tai paikallisten julkisten viranomaisten hallinnassa olevaa fyysistä infrastruktuuria, joka teknisesti soveltuu pienalueen langattomien liityntäpisteiden sijoittamiseen tai jota tarvitaan tällaisten liityntäpisteiden yhdistämiseen runkoverkkoon, mukaan lukien katukalusteet, kuten valaisinpylväät, katukilvet, liikennevalot, mainostaulut, linja-auto- ja raitiovaunupysäkit ja metroasemat. Kaikki kohtuulliset käyttöoikeutta koskevat pyynnöt on hyväksyttävä oikeudenmukaisin, kohtuullisin, avoimin ja syrjimättömin ehdoin, jotka asetetaan julkisesti saataville keskitetyssä tietopisteessä.
5. Pienalueiden langattomien liityntäpisteiden käyttöönotosta ei saa periä palkkioita tai maksuja, jotka ovat määrältään 12 artiklan mukaisia hallinnollisia maksuja suurempia, sanotun kuitenkaan rajoittamatta kaupallisia sopimuksia.

35 artikla

Sähkömagneettisia kenttiä koskevat tekniset määräykset

Direktiivissä (EU) 2015/1535 säädettyjä menettelyjä sovelletaan kaikkiin toimivaltaisten viranomaisten toimenpide-ehdotuksiin, joilla asetettaisiin pienalueiden langattomien liityntäpisteiden käyttöönotolle sähkömagneettisten kenttien osalta erilaiset vaatimukset kuin suosituksessa 1999/519/EY tai sen korvaamiseksi annetuissa myöhemmissä suosituksissa.

36 artikla

Kansainvälinen toimintaympäristö ja sisämarkkinat

Komissio hallinnoi radiotaajuuksien käyttöä satelliittiverkkojen tai satelliittiviestintäpalvelujen tarjoamiseen yksinomaan unionin kansainvälisten velvoitteiden ja sitoumusten mukaisesti, mukaan lukien neuvoston SEUT-sopimuksen 218 artiklan nojalla tekemät päätökset, tavalla, jolla otetaan kaikilta osin huomioon asian kansainvälinen ulottuvuus ja strateginen merkitys unionille ja jäsenvaltioille, ja satelliittiviestintäpalvelujen sisämarkkinoiden kehittämistä koskevan tavoitteen tukemiseksi.

37 artikla

Satelliittijärjestelmien rekisteröinti ja koordinointi ITU:n kanssa

1. Radiotaajuuksien mahdollisen käyttäjän pyynnöstä toimivaltaisen radiotaajuuksista vastaavan viranomaisen on ilmoitettava komissiolle ja muille radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen kansallisille toimivaltaisille viranomaisille kaikista ITU:lle tehtävistä pyynnöistä toimittaa, koordinoita tai rekisteröidä satelliittijärjestelmä, jonka on tarkoitus kattaa useampi kuin yksi jäsenvaltio tai satelliittiviestinnän maa-asema ja tarvittaessa maa-aseman täydentävät maan pinnalle ja ilma-aluksiin sijoitetut komponentit. Asianomaisen kansallisen toimivaltaisen viranomaisen on ilmoitettava, tarvitseeko se muiden kansallisten toimivaltaisten viranomaisten ja unionin tukea ITU:n koordinoinnin toteuttamiseksi jäsenvaltioiden ja unionin etujen ja politiikkojen puolustamiseksi ja edistämiseksi. Jäsenvaltiot ja komissio voivat esittää huomautuksia pyynnöstä. Asianomaisen jäsenvaltion on varmistettava, että jäsenvaltioiden ja komission mahdolliset huomautukset otetaan asianmukaisesti huomioon ilman, että rekisteröintimenettely viivästyy tarpeettomasti.
2. Saatuaan ITU:n sääntöjen mukaisen pyynnön koordinoita satelliittijärjestelmän tai satelliittiviestinnän maa-aseman ja tarvittaessa sen täydentävien maan pinnalle ja ilma-aluksiin sijoitettujen komponenttien taajuudet tai kiertoratapaikat ITU:n sääntöjen mukaan asianomaisen kansallisen toimivaltaisen viranomaisen on välittömästi ilmoitettava tästä komissiolle ja muille toimivaltaisille viranomaisille radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen kautta.
3. Jos vähintään kaksi kansallista toimivaltaista viranomaista saa samaa taajuusaluetta tai samaa kiertoratapaikkaa koskevia pyyntöjä, radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevä elin koordinoi digitaalisten verkkojen viraston tuella unionin kannan ITU:lle annettavaa oikea-aikaista ja johdonmukaista unionin vastausta varten.

38 artikla

Satelliittiverkkojen ja satelliittiviestintäpalvelujen tarjoamista koskeva unionin yleisvaltuutus

1. Jäljempänä olevan 39 artiklan mukaiseen unionin valtuutukseen on sisällyttävä yleisvaltuutus satelliittiverkkojen tai satelliittiviestintäpalvelujen tarjoamiseen tämän artiklan nojalla.
2. Poiketen siitä, mitä 9 artiklassa säädetään, satelliittiverkkojen, mukaan lukien satelliittiviestinnän maa-asemat ja tarvittaessa niitä täydentävät maan pinnalle ja

ilma-aluksiin sijoitetut komponentit, sekä satelliittiviestintäpalvelujen tarjoamiseen unionissa tai useissa jäsenvaltioissa voidaan soveltaa ainoastaan tämän artiklan 3 kohdan mukaisesti määriteltyjä ehtoja.

Satelliittiverkkojen ja satelliittiviestintäpalvelujen tarjoajien on tehtävä komissiolle ilmoitus, eikä niiltä edellytetä toisen toimivaltaisen viranomaisen antamaa nimenomaista päätöstä tai lupaa tai muuta hallinnollista toimea. Digitaalisten verkkojen virasto avustaa komissiota ilmoitusten käsittelyssä.

3. Mahdolliset radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen lausunnot huomioon ottaen komissio voi täytäntöönpanosäädöksillä täsmentää satelliittiverkkojen tai satelliittiviestintäpalvelujen tarjoamista koskevaan yleisvaltuutukseen liittyviä ehtoja 9 artiklan 4 kohdassa määriteltyissä rajoissa. Ehtoihin on sisällyttävä muun muassa seuraavat:
 - a) sijoittautuminen unioniin;
 - b) hallinnollisten maksujen maksaminen soveltuvin osin 12 artiklan mukaisesti;
 - c) satelliittiverkkojen ja satelliittiviestintäpalvelujen eheyden, turvallisuuden ja häiriönsietokyvyn ylläpitäminen;
 - d) kaikkien radioasemien, mukaan lukien satelliittiviestinnän maa-asemat ja tarvittaessa niiden täydentävät maan pinnalle ja ilma-aluksiin sijoitetut komponentit, lähettämistoiminnan pysyvä hallinta käyttäen radiotaajuutta, jolle on myönnetty unionin valtuutus, vaikka radioasemat olisivat kolmansien osapuolten omistuksessa, asentamia tai käyttämiä tai eivät sijaitsisi unionin alueella;
 - e) tietojen säilyttämistä tai laillista tietojen sieppausta koskevat velvoitteet. Ensimmäisen alakohdan nojalla annetussa täytäntöönpanosäädöksessä on vahvistettava objektiiviset perusteet tietojen säilyttämistä ja laillista sieppausta koskevien velvoitteiden määrittämiseksi, jotka ovat ehtona EU:n satelliittivaltuutuksen saamiselle.

Ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetut täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 199 artiklan 4 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen.

4. Unionin yleisvaltuutuksella annetaan yrityksille vähimmäisoikeudet, jotka perustuvat 9 artiklassa säädettyyn yleisvaltuutukseen, kaikissa jäsenvaltioissa.
5. Tämän asetuksen 12, 194 ja 195 artiklaa sovelletaan soveltuvin osin hallinnollisiin maksuihin sekä oikeuksien ja velvollisuuksien muuttamiseen, rajoittamiseen ja peruuttamiseen yleisvaltuutuksen puitteissa.

39 artikla

Satelliittiradiotaajuuksien käyttöä koskeva unionin valtuutus

1. Radiotaajuuksien käyttö satelliittiviestintäpalvelujen tarjoamiseen unionissa tai useammassa kuin yhdessä jäsenvaltiossa edellyttää komission myöntämää unionin valtuutusta.
2. Komissio perustaa täytäntöönpanosäädöksellä eurooppalaisen satelliittitaajuuksien jakotaulukon, jossa täsmennetään unionissa satelliittiviestintäpalveluja varten käytettävissä olevat radiotaajuusalueet, ja pitää sitä ajan tasalla ottaen huomioon mahdolliset radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen lausunnot. Komissio yhdenmukaistaa satelliittiviestintäpalveluihin käytettävissä olevat radiotaajuudet

päätöksen N:o 676/2002/EY mukaisesti ja valtuuttaa yhdenmukaistettujen radiotaajuuksien käyttöön satelliittiviestintäpalveluissa. Komissio voi päättää, että tiettyjen satelliittiradiotaajuuksien käyttö on mahdollista yleisvaltuutuksen nojalla. Tällaisessa tapauksessa komissio vahvistaa radiotaajuuksien käyttöä kyseisillä taajuuksilla koskevat valtuutusehdot, mukaan lukien sovellettavat maksut.

3. Jos komissio katsoo omasta aloitteestaan tai toimivaltaisen viranomaisen tai hakijan pyynnöstä, että unionin valtuutuksia käyttää tiettyä radiotaajuusalueita tulee myöntää vain rajallisesti radiotaajuuksien niukkuuden vuoksi tai yleiseen etuun liittyvistä syistä, sen on annettava asianomaisille osapuolille mahdollisuus esittää näkemyksensä 184 artiklan mukaisen julkisen kuulemisen kautta. Komissio voi kuulemisen tulosten perusteella toteuttaa tarvittavat toimenpiteet valtuutusten määrän rajoittamiseksi.
4. Komissio täsmentää täytäntöönpanosäädöksillä, jotka on hyväksyttävä viimeistään [12 kuukauden kuluttua tämän asetuksen voimaantulopäivästä], ottaen huomioon asianomaisten taajuusalueiden ominaisuudet ja mahdolliset radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen lausunnot, eri taajuusalueiden valtuutusta ja käyttöä koskevat ehdot, joilla varmistetaan, että valtuutuksen saaneet toimijat
 - a) ovat sijoittautuneet unioniin;
 - b) toimivat ITU:n radio-ohjesäännön mukaisesti varmistamalla, että
 - (i) radio-ohjesäännön asiaankuuluvia koordinointi- ja ilmoitusmenettelyjä sovelletaan, mukaan lukien kirjaus ITU:n kansainväliseen taajuusrekisteriin (MIFR) ITU-statuksen ja suojauspäivämäärien mukaisesti, vilpittömässä mielessä;
 - (ii) asiaa koskevia kansainvälisiä koordinointisopimuksia noudatetaan;
 - (iii) haitallisia häiriöitä ei aiheudu muille satelliittiverkoille tai -järjestelmille eikä ITU:n radio-ohjesäännön mukaisesti toimiville asemille;
 - (iv) toiminta on häiriöttömyyden ja suojaamattomuuden periaatteen mukaista, jos rekisteröinnistä ei ole vielä ilmoitettu ja eikä sitä ole kirjattu ITU:n kansainväliseen taajuusrekisteriin tai sitä käytetään ITU:n radio-ohjesäännön nro 4.4 mukaisesti;
 - c) koordinoivat toimintansa unionissa valtuutettujen satelliittijärjestelmien kanssa;
 - d) käyttävät radiotaajuuksia satelliittiviestintäpalvelujen tarjoamiseen ITU:n radio-ohjesäännön mukaisesti, muun muassa haitallisia häiriöitä välttämällä, ja tarvittaessa päätöksen N:o 626/2002/EY nojalla hyväksytyn teknisen yhdenmukaistamissäädöksen mukaisesti;
 - e) kun kyseessä on kolmannen maan tekemä ITU-rekisteröinti, osoittavat, että kyseisen maan lainkäyttövalta mahdollistaa haitallisten häiriöiden tehokkaan ratkaisemisen ja että kyseinen maa puuttuu laittomaan käyttöön välineillä, joilla huolehditaan vastuuseen saattamisesta välittömästi;
 - f) maksavat radiotaajuusmaksut, jotka määritetään komission delegoidulla säädöksellä 29 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan perusteiden mukaisesti vahvistaman menetelmän perusteella;
 - g) täyttävät kaikki muut objektiiviset, avoimet ja syrjimättömät edellytykset, jotka ovat tarpeen satelliittiverkkoihin tai satelliittiviestintäpalveluihin nojautuvan

unionin politiikan suojaamiseksi, mukaan lukien taajuuksien kokeellista käyttöä koskevat ehdot.

5. Komissio korvaa viimeistään [36 kuukauden kuluttua tämän asetuksen voimaantulopäivästä] radiotaajuuksien käyttöä koskevat kansalliset luvat, jotka ovat voimassa [6 kuukautta tämän asetuksen voimaantulopäivästä], unionin valtuutuksella.
6. Tämän artiklan 2 ja 4 kohdassa tarkoitettut täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 199 artiklan 4 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen.

40 artikla

Unionin valtuutuksen myöntämismenettely

1. Yrityksen on toimitettava komissiolle hakemus, joka koskee unionin valtuutusta käyttää radiotaajuuksia satelliittiviestintäpalvelujen ja satelliittiverkkojen tarjoamiseen. Komissio julkaisee vastaanotetut hakemukset.

Komissiota avustaa tätä artiklaa sovellettaessa digitaalisten verkkojen virasto ja satelliittivaltuutuksia käsittelevä pysyvä radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen työryhmä. Työryhmä koostuu jäsenvaltioiden edustajista, joilla on asiantuntemusta satelliittiviestinnästä.

2. Hakemuksessa on täsmennettävä radiotaajuustarpeet ja sen on sisällettävä yrityksen tunnistamistiedot, lyhyt kuvaus satelliittiviestintäpalvelusta ja tarvittavat tiedot sen todentamiseksi, että yritys täyttää 39 artiklassa säädetyt edellytykset.
3. Komissio arvioi pyynnön radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen satelliittivaltuutuksia käsittelevän työryhmän ja digitaalisten verkkojen viraston avustuksella. Radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen on annettava komissiolle lausunto 10 työpäivän kuluessa pyynnön vastaanottamisesta.
4. Komissio hyväksyy täytäntöönpanosäädöksen, jolla hakijalle myönnetään unionin valtuutus, jos hakija täyttää 39 artiklassa säädetyt edellytykset, tai kieltäytyy myöntämästä unionin valtuutusta kaikissa muissa tapauksissa.

Radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevä elin voi tarvittaessa lykätä lausuntoaan ja pyytää komissiota toteuttamaan tarvittavat toimenpiteet radiotaajuuksien käyttöä koskevien teknisten edellytysten yhdenmukaistamiseksi päätöksen N:o 626/2002/EY taikka muiden unionin valtuutusten ehtojen mukaisesti.

5. Jos komissio päättää 39 artiklan 3 kohdan mukaisesti valita käyttöoikeuksien haltijat valintamenettelyn kautta, sen on toteutettava tällainen menettely liitteen VI mukaisesti, jollei unionin oikeudessa säädetä erityisestä menettelystä.
6. Komissio hyväksyy viimeistään [12 kuukauden kuluttua tämän asetuksen voimaantulosta] täytäntöönpanosäädöksen, jossa vahvistetaan unionin valtuutuksen myöntämismenettelyn yksityiskohtaiset tiedot ja aikataulut.

Tämän artiklan 4 ja 6 kohdassa tarkoitettut täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 199 artiklan 4 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen.

41 artikla

Unionin valtuutuksen vaikutus

1. Poiketen siitä, mitä 9 artiklassa säädetään, unionin valtuutus antaa haltijalleen oikeuden tarjota satelliittiverkkoja tai satelliittiviestintäpalveluja ja oikeuden käyttää

radiotaajuuksia kaikkialla unionissa tai luvassa määritellyille jäsenvaltioille. Satelliittiverkkojen tai satelliittiviestintäpalvelujen tarjoaminen tai radiotaajuuksien käyttö satelliittiverkkojen tai satelliittiviestintäpalvelujen tarjoamiseksi jäsenvaltioissa ei edellytä kansallista valtuutusta missään jäsenvaltiossa.

2. Unionin valtuutus antaa kussakin jäsenvaltiossa samat oikeudet ja velvollisuudet kuin valtuutus, jonka kyseinen jäsenvaltio on myöntänyt satelliittiviestintäpalvelujen tai satelliittiverkkojen tarjoamiseen tai radiotaajuuksien käyttöön.
3. Unionin valtuutus ei vapauta sen haltijaa ITU:n radio-ohjesäännöstä johtuvista koordinoituvien palveluista, radiotaajuuksien yhteiskäyttövelvoitteet mukaan luettuina, nykyisten tai tulevien satelliittiverkkojen tai satelliittiviestintäpalvelujen osalta.
4. Unionin valtuutuksen haltijan on
 - a) soveltuvien osin täytettävä kaikki hakemuksessaan tai valintamenettelyn aikana antamansa sitoumukset riippumatta siitä, ylittääkö radiotaajuuksien yhteenlaskettu kysyntä saatavilla olevan määrän;
 - b) käytettävä käyttöoikeuksiaan tavalla, joka on yhdenmukainen taajuuksiin nojautuvien unionin politiikkojen kanssa, ja erityisesti oltava aiheuttamatta haitallista häiriötä unionin ohjelmista rahoitetuille satelliittijärjestelmille sekä tarjottava mahdollisuus käyttää käyttöoikeuksiensa alaisia radiotaajuuksia toimivaltaisten viranomaisten pyynnöstä kriisitilanteissa;
 - c) toimitettava komissiolle vuosittain kertomus satelliittiverkkonsa ja/tai satelliittiviestintäpalvelunsa kehitystilanteesta.

42 artikla

Unionin valtuutuksen voimassaolo ja uusiminen

1. Komissio määrittää unionin valtuutuksen keston. Edellä olevaa 24 artiklaa sovelletaan soveltuvien osin unionin valtuutuksella myönnettyihin oikeuksiin.

Poiketen siitä, mitä 24 artiklan 5 kohdassa säädetään, komissio voi perustelluissa tapauksissa lyhentää unionin valtuutuksen kestoa

 - a) erityisissä lyhytaikaisissa hankkeissa;
 - b) kun kyseessä on kokeellinen käyttö kiertoradalla;
 - c) jäsenvaltioihin sovellettavien kansainvälisen oikeuden velvoitteiden noudattamiseksi.
2. Jos käyttöoikeuden uusimista koskeva pyyntö esitetään, radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen on toimitettava lausunto komissiolle 10 työpäivän kuluessa komission pyynnön vastaanottamisesta. Komissio voi uusida unionin valtuutuksen ottaen huomioon radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen lausunnon. Edellä olevaa 25 artiklaa sovelletaan soveltuvien osin unionin valtuutuksella myönnettyjen oikeuksien uusimiseen.
3. Radiotaajuuksien käyttöoikeuksiin sovelletaan soveltuvien osin käyttöoikeuksien muuttamista, rajoittamista ja peruuttamista koskevia 194 ja 195 artiklaa.

43 artikla

Valvonta ja korjaavat toimet

1. Komissio ja kansalliset toimivaltaiset viranomaiset, jotka tekevät yhteistyötä 199 artiklan 1 kohdassa tarkoitettussa komiteassa, ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevä elin valvovat, että unionin valtuutuksen nojalla toimivat satelliittiverkot ja satelliittiviestintäpalvelut ovat 38 ja 39 artiklassa sekä unionin lainsäädännössä ja sovellettavassa ITU:n radio-ohjesäännössä vahvistettujen edellytysten mukaisia, ja toteuttavat asianmukaiset toimenpiteet mahdollisten vaatimustenvastaisuuksien korjaamiseksi.

Komissio hyväksyy täytäntöönpanosäädöksillä yksityiskohtaiset järjestelyt unionin valtuutusten koordinoitua seurantaan ja täytäntöönpanoa varten, mukaan lukien edellytykset valtuutusten koordinoitulle rajoittamiselle tai peruuttamiselle. Kyseiset täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 199 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen.

2. Komissio tutkii kaikki väitetyt unionin valtuutukseen liittyvän ehdon tai tämän osaston säännöksen rikkomiset. Radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevä elin avustaa komissiota tutkinnassa digitaalisten verkkojen viraston tuella.

Jos kansallinen toimivaltainen viranomainen katsoo, että unionin valtuutuksen haltija ei noudata jotakin valtuutusehtoa tai tämän asetuksen säännöstä, sen on saatettava asia komission ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen tietoon.

Jos komissio toteaa, että unionin valtuutuksen haltija ei täytä 38 tai 39 artiklassa säädettyjä edellytyksiä, se ilmoittaa tälle havainnoistaan.

3. Jos tämän osaston valtuutusehtoja tai säännöksiä rikotaan, komissio hyväksyy täytäntöönpanosäädöksillä asianmukaisia ja oikeasuhteisia korjaavia toimenpiteitä, joita ovat:

- a) (väliaikainen tai pysyvä) kielto käyttää tiettyjä radiotaajuusalueita satelliittiviestinnän maa-asemilla ja tarvittaessa niiden täydentävissä maan pinnalle ja ilma-aluksiin sijoitetuissa komponenteissa unionissa, sanotun kuitenkin rajoittamatta kansallisen lainsäädännön mukaisten siviili- ja rikosoikeudellisten seuraamusten soveltamista;
- b) unionin valtuutuksen voimassaolon keskeyttäminen tai peruuttaminen.

Kyseiset täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 199 artiklan 4 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen.

Komissio voi määrätä unionin valtuutuksen haltijalle tämän osaston valtuutusehtojen tai säännösten rikkomisesta sakon tai uhkasakon, joka saa olla enintään 5 prosenttia luvanhaltijan edeltävän tilikauden maailmanlaajuisesta kokonaisliikevaihdosta, rikkomisen vakavuus ja kesto huomioon ottaen. Unionin tuomioistuimella on SEUT-sopimuksen 229 artiklassa tarkoitettu täysi harkintavalta tutkia valitukset päätöksistä, joilla komissio on määrännyt sakon tai uhkasakon; se voi poistaa sakon tai uhkasakon taikka alentaa tai korottaa sitä.

Komissio ilmoittaa jäsenvaltioille tämän artiklan mukaisista täytäntöönpanotoimistaan.

4. Sen estämättä, mitä tämän artiklan 1 ja 2 kohdassa säädetään, jos radiotaajuusmaksuja ei ole maksettu ja jos 38 artiklan 3 kohdan mukaista menettelyä ei ole noudatettu 196 artiklan mukaisesti, tätä sovelletaan soveltuvin osin.

44 artikla

Täytäntöönpanon valvonta

1. Kansallisten toimivaltaisten viranomaisten on pantava täytäntöön kaikki komission 43 artiklan mukaisesti päättämät toimenpiteet kokonaisuudessaan ja komission asettamassa määrääjassa. Poikkeuksellisesti kansallinen toimivaltainen viranomainen voi pyytää komissiota lykkäämään toimenpidettään viranomaisen valtion alueella enintään kuudella kuukaudella, jos toimenpide todennäköisesti häiritsee vakavasti yhteyksiä valtion alueella. Komissio rajoittaa tämän poikkeuksen kestoja mahdollisimman paljon, tarvittaessa kannustamalla loppukäyttäjiä vaihtamaan vaihtoehtoisin satelliittiverkkoihin tai satelliittiviestintäpalveluihin.
2. Komission toimenpiteet ovat voimassa, kunnes komission päätökseen tai kansalliseen täytäntöönpanotoimeen kohdistuvassa oikeudellisessa tai muussa muutoksenhakuprosessissa on annettu ratkaisu, paitsi jos 3 kohdan nojalla määrätään tilapäisiä toimenpiteitä, joilla tällaista häiriötä voidaan riittävästi lieventää tai joilla se voidaan poistaa.
3. Jos toimenpide on kiireellinen haitallisen häiriön estämiseksi sen alueella, kansallinen toimivaltainen viranomainen voi omasta aloitteestaan tai komission pyynnöstä toteuttaa asianmukaisia väliaikaisia toimenpiteitä, kuten keskeyttää unionin valtuutuksen soveltamisen alueellaan. Kansallisen toimivaltaisen viranomaisen on omasta aloitteestaan toimiessaan ilmoitettava komissiolle ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevälle elimelle toimiensa syyt viiden työpäivän kuluessa. Komissio ilmoittaa asiasta radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevälle elimelle ja muille kansallisille toimivaltaisille viranomaisille. Komissio käynnistää 43 artiklassa säädetyn menettelyn välittömästi.

45 artikla

Radiotaajuuksien satelliitti- ja maanpäällisen käytön koordinointi

1. Radiotaajuuksien yhteiskäyttö maanpäällisten ja satelliittijärjestelmien välillä on mahdollista ainoastaan maanpäällisen käyttöoikeuden ensisijaisen haltijan suostumuksella ja vastuulla, jos tällainen ensisijainen haltija on olemassa, ja sillä on pyrittävä varmistamaan radiotaajuuksien tehokas käyttö, ehkäisemään haitallisia häiriöitä langattomia sähköisiä viestintäpalveluja tarjoaville maanpäällisille verkoille ja suojaamaan asianmukaisesti näitä ja muita vakiintuneita langattomia laajakaistapalveluja ja -sovelluksia turvaamalla nykyisen toiminnan rajoittamaton jatkuvuus sekä kaikkia näitä taajuuksia ja lähitaajuuksia tällä hetkellä käyttävien asiaankuuluvien radiopalvelujen ja -sovellusten kehitys tulevaisuudessa.
2. Kun toimivaltaista viranomaista pyydetään koordinoimaan yhdenmukaistettujen radiotaajuuksien käyttöä maanpäällisten sovellusten ja avaruussovellusten välillä ITU:n sääntöjen mukaisesti, toimivaltaisen viranomaisen on toimitettava pyyntö komissiolle, jotta se voidaan toimittaa välittömästi radiotaajuuskomitean jäsenille.
3. Komitea antaa lausunnon, jossa ehdotetaan ITU:n koordinoitupyynnöön annettavaa vastausta ottaen huomioon kyseisen radiotaajuuden käytön mahdolliset erityispiirteet kussakin jäsenvaltiossa. Komissio voi hyväksyä koordinoitua rinnakkaiskäyttöä unionissa koskevan täytäntöönpanosäädöksen 199 artiklan 4 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen.
4. Komissio voi tarvittaessa antaa suosituksia tämän asetuksen yhdenmukaisesta soveltamisesta sekä maanpäällisten järjestelmien ja satelliittien välisestä radiotaajuuksien koordinoitusta yhteiskäytöstä, jotta voidaan varmistaa yhdenmukaistettujen radiotaajuuksien maanpäällistä käyttöä koskevien jäsenvaltioiden myöntämien oikeuksien yhtenäinen suojelu tai yhtenäinen menettely oikeuksien myöntämiseksi

tällaisten radiotaajuuksien yhteiskäyttöön langattomissa laajakaistapalveluissa käytettävien satelliittiviestintäpalvelujen tarjoamiseksi.

4.3. III OSASTO: NUMEROVARAT

46 artikla

Numerovarojen strateginen suunnittelu ja hallinta

1. Jäsenvaltiot ja komissio hallinnoivat numerovaroja sisämarkkinoilla koordinoidusti jaettuun toimivaltaan kuuluvana yhteisenä unionin resurssina talouskasvun edistämiseksi mahdollistamalla innovoinnin ja numeroihin perustuvien sähköisten viestintäpalvelujen johdonmukaisen tarjonnan unionissa unionin arvojen ja turvallisuuden suojelemiseksi ja 3 artiklassa säädettyjen tavoitteiden saavuttamiseksi.
2. Komissio, jota digitaalisten verkkojen virasto avustaa, ja kansalliset sääntelyviranomaiset tekevät yhteistyötä unionin numerovarojen strategisessa suunnittelussa ja numerovarojen mahdollisen käytön määrittämisessä rajatylittävissä tai yleiseurooppalaisissa palveluissa.
3. Ottaen huomioon BERECin lausunnon ja annettuaan kaikille asianomaisille osapuolille tilaisuuden ilmaista näkemyksensä komissio vahvistaa ennakoivan unionin numerointistrategian, joka koskee numerovarojen johdonmukaista hallinnointia jäsenvaltioissa ja unionin tasolla.
4. Edellä 3 kohdassa tarkoitetun unionin numerointistrategian perusteella komissio laatii digitaalisten verkkojen viraston avustuksella unionin numerointisuunnitelman, jossa esitetään numerovarot, joita rajatylittävät tai yleiseurooppalaiset palvelut käyttävät unionissa.

Komissio voi hyväksyä täytäntöönpanosäädöksillä unionin numerointisuunnitelman, ITU:n numerointialueiden soveltamista koskevat yksityiskohtaiset säännöt ja ehdot, jotka voidaan liittää unionin numerointisuunnitelman numerovarojen käyttöoikeuteen, mukaan lukien tällaisten varojen käyttöoikeuksista perittävät maksut.

Kyseiset täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 199 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen.

47 artikla

Yleiseurooppalaiset numerovarot

1. Komissio voi 46 artiklan 4 kohdan mukaisilla täytäntöönpanosäädöksillä toteuttaa toimenpiteitä tiettyjen numeroiden tai numerointialueiden yhdenmukaistamiseksi tai hakea ITU:lta numerointialueita varmistaakseen, että numerovarot ovat rajatylittävien tai yleiseurooppalaisten palvelujen saatavilla unionin numerointisuunnitelman mukaisesti.
2. Jäsenvaltioiden on tuettava tiettyjen numeroiden tai numerointialueiden yhdenmukaistamista unionissa ja yleiseurooppalaisten numerovarojen hakemista ITU:lta, jos se edistää sähköisen viestinnän sisämarkkinoita tai yleiseurooppalaisten palvelujen kehittämistä.
3. Kansallisten sääntelyviranomaisten on hallinnoitava yhteistyössä digitaalisten verkkojen viraston kanssa numeroiden tai numeroalueiden jakamista yleiseurooppalaisista numerovaroista ja pantava täytäntöön yleiseurooppalaisten numerovarojen yksittäisiin käyttöoikeuksiin liittyvät ehdot.

4. Digitaalisten verkkojen virasto perustaa yleiseurooppalaisille numerovaroille tietokannan ja pitää sitä ajan tasalla kansallisten sääntelyviranomaisten oikea-aikaisesti toimittamien numeroiden jakamista ja niiden saajia koskevien tietojen perusteella. Digitaalisten verkkojen viraston on kuuden kuukauden kuluessa unionin numerointisuunnitelman hyväksymisestä perustettava tämän kohdan ja 48 artiklan 4 kohdan neljännen alakohdan mukainen tietojen toimittamista koskeva menettely ja järjestelmä.

48 artikla

Kansalliset numerovarot

1. Kansallisten sääntelyviranomaisten on valvottava kaikkien kansallisten numerovarojen käyttöoikeuksien myöntämistä ja kansallisten numerointisuunnitelmien hallinnointia ja tarjottava riittävät numerovarot yleisesti saatavilla olevien sähköisten viestintäpalvelujen tarjoamista varten. Kansallisten sääntelyviranomaisten on otettava käyttöön puolueettomat, avoimet ja syrjimättömät menettelyt kansallisten numerovarojen käyttöoikeuksien myöntämistä varten.
2. Kansalliset sääntelyviranomaiset voivat myös pyynnöstä myöntää kansallisista numerointisuunnitelmista oikeuksia numerovarojen käyttöön erityispalvelujen tarjoamiseksi muille kuin sähköisiä viestintäverkkoja tai -palveluja tarjoaville yrityksille, jos saatavilla on riittävästi asianmukaisia numerovaroja nykyiseen ja ennakoitavissa olevaan tulevaan kysyntään vastaamiseksi. Kyseisten yritysten on osoitettava, että ne pystyvät hallinnoimaan numerovaroja ja noudattamaan 49 artiklan nojalla asetettuja asiaankuuluvia vaatimuksia. Kansalliset sääntelyviranomaiset tai muut toimivaltaiset viranomaiset voivat keskeyttää lisäoikeuksien myöntämisen numerovarojen käyttöön tällaisille yrityksille, jos osoitetaan olevan olemassa riski numerovarojen loppumisesta.

Tämän kohdan johdonmukaisen soveltamisen edistämiseksi BEREC pitää yllä ja tarvittaessa päivittää, sidosryhmiä kuultuaan ja tiiviissä yhteistyössä komission kanssa, suuntaviivoja yhteisille perusteille numerovarojen hallinnointikyvyn ja numerovarojen loppumisriskin arvioimiseksi.

3. Kansallisten sääntelyviranomaisten on sovellettava kansallisia numerointisuunnitelmia ja -menettelyjä tavalla, joka kohtelee yhdenvertaisesti kaikkia yleisesti saatavilla olevien sähköisten viestintäpalvelujen tarjoajia ja yrityksiä, joita pidetään kelpoisina 2 kohdan mukaisesti. Yritykset, joille on myönnetty oikeus numerovarojen käyttöön, eivät saa syrjiä muita sähköisten viestintäpalvelujen tarjoajia niiden palvelujen käyttöön tarvittavien numerovarojen osalta.
4. Kansallisten sääntelyviranomaisten on asettava saataville muiden kuin maantieteellisten numeroiden alue, jota voidaan käyttää muiden sähköisten viestintäpalvelujen kuin henkilöiden välisen viestinnän tarjoamiseen kaikkialla unionissa, sanotun kuitenkin rajoittamatta asetuksen (EU) 2022/612 ja tämän asetuksen 52 artiklan 2 kohdan soveltamista. Jos numerovarojen käyttöoikeuksia on annettu tämän artiklan 2 kohdan mukaisesti muille yrityksille kuin sähköisten viestintäverkkojen tai -palvelujen tarjoajille, tätä kohtaa on sovellettava niihin palveluihin, joiden tarjoamista varten käyttöoikeudet on myönnetty.

Kansallisten sääntelyviranomaisten on varmistettava, että 50 artiklassa luetellut edellytykset, jotka voidaan liittää sellaisten numerovarojen käyttöoikeuksiin, joita käytetään palvelujen tarjoamiseen maatunnuksen jäsenvaltion ulkopuolella, mukaan lukien näiden edellytysten valvonta, ovat yhtä tiukat kuin ne edellytykset ja niiden noudattamisen valvonta, joita tämän asetuksen mukaisesti sovelletaan maatunnuksen

jäsenvaltion sisällä tarjottaviin palveluihin. Kansallisten sääntelyviranomaisten tai muiden toimivaltaisten viranomaisten on 49 artiklan 6 kohdan mukaisesti myös varmistettava, että palveluntarjoajat, jotka käyttävät maatunnuksensa numerovaroja muissa jäsenvaltioissa, noudattavat numerovarojen käyttöön liittyviä kuluttajansuojaa koskevia ja muita kansallisia sääntöjä, joita sovelletaan jäsenvaltioissa, joissa numerovaroja käytetään. Tämä velvollisuus ei rajoita kyseisten jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten lainvalvontavaltuuksia.

Digitaalisten verkkojen viraston on avustettava kansallisia sääntelyviranomaisia näiden pyynnöstä niiden toiminnan koordinoinnissa sellaisten numerovarojen tehokkaan hallinnan varmistamiseksi, joita on oikeus käyttää oman alueen ulkopuolella unionissa.

Jotta helpotetaan kansallisten sääntelyviranomaisten suorittamaa tämän kohdan vaatimusten noudattamisen valvontaa, BERECin on digitaalisten verkkojen viraston avustuksella pidettävä yllä tietokantaa numerovaroista, joita on oikeus käyttää oman alueen ulkopuolella unionissa. Tätä varten kansallisten sääntelyviranomaisten tai muiden toimivaltaisten viranomaisten on säännöllisesti toimitettava asiaa koskevat tiedot digitaalisten verkkojen virastolle.

5. Kansallisten sääntelyviranomaisten on julkaistava kansalliset numerointisuunnitelmat ja niihin tehtävät lisäykset ja muutokset, jolloin julkaisemista voidaan rajoittaa ainoastaan kansallisen turvallisuuden perusteella.
6. BEREC antaa viimeistään *[12 kuukauden kuluttua voimaantulosta]* ja sen jälkeen kahden vuoden välein kertomuksen kansallisista käytännöistä, jotka koskevat kansallisten ja yleiseurooppalaisten numerovarojen käyttöoikeuksien myöntämistä, keskittyen erilaisiin käytäntöihin unionissa.

49 artikla

Numerovarojen käyttöoikeuksien myöntämismenettely

1. Jos on välttämätöntä myöntää yksittäisiä numerovarojen käyttöoikeuksia, kansallisten sääntelyviranomaisten on myönnettävä tällainen oikeus pyynnöstä kaikille yrityksille, jotka tarjoavat 9 artiklassa ja 181 artiklan 3 kohdan c alakohdassa tarkoitettuja yleisvaltuutuksen mukaisia sähköisiä viestintäverkkoja tai -palveluja, jollei muista tällaisten numerovarojen tehokkaan käytön tämän asetuksen mukaisesti varmistavista säännöistä muuta johdu.
2. Numerovarojen käyttöoikeuksien myöntämismenettelyjen on oltava avoimia, puolueettomia, läpinäkyviä, syrjimättömiä ja oikeasuhteisia.

Numerovarojen käyttöoikeuksia myöntäessään kansallisten sääntelyviranomaisten on ilmoitettava, voiko oikeuksien haltija siirtää kyseiset oikeudet ja millä ehdoin.

Jos kansalliset sääntelyviranomaiset myöntävät määräaikaista numerovarojen käyttöoikeuksia, määräajan on oltava tarjottavan palvelun kannalta tarkoituksenmukainen tavoiteltavaan päämäärään nähden, ja siinä on otettava huomioon tarve jättää riittävästi aikaa investointien kuoletukselle.

3. Kansallisten sääntelyviranomaisten on tehtävä päätökset numerovarojen käyttöoikeuksien myöntämisestä mahdollisimman pian sen jälkeen, kun ne ovat saaneet täydellisen hakemuksen, ja kolmen viikon kuluessa sellaisten numerovarojen osalta, jotka on kansallisessa numerointisuunnitelmassa varattu tiettyihin tarkoituksiin. Tällaiset päätökset on julkistettava.

4. Jos kansalliset sääntelyviranomaiset ovat asianomaisten osapuolten 186 artiklan mukaisesti tapahtuneen kuulemisen jälkeen todenneet, että taloudelliselta arvoltaan poikkeuksellisten numerovarojen käyttöoikeudet on myönnettävä kilpailuun perustuvalla tai vertailevalla valintamenettelyllä, kansalliset sääntelyviranomaiset voivat pidentää tämän artiklan 3 kohdassa tarkoitettua kolmen viikon enimmäismääräaikaa enintään kolmella viikolla.
5. Kansalliset sääntelyviranomaiset eivät saa rajoittaa myönnettävien yksittäisten käyttöoikeuksien määrää, paitsi jos tämä on välttämätöntä numerovarojen tehokkaan käytön varmistamiseksi.
6. Jos numerovarojen käyttöoikeuksiin sisältyy niiden oman alueen ulkopuolinen käyttö unionissa 48 artiklan 4 kohdan mukaisesti, kansallisen sääntelyviranomaisen on liitettävä käyttöoikeuteen erityisehtoja, jotta voidaan varmistaa jäsenvaltiossa, jossa numerovaroja käytetään, sovellettavien kansallisten kuluttajansuojasääntöjen ja kaikkien numerovarojen käyttöä koskevien kansallisten lakien noudattaminen.

Jos sellaisen jäsenvaltion kansallinen sääntelyviranomainen, jossa kyseisiä numerovaroja käytetään, esittää pyynnön, jossa se osoittaa kyseisen jäsenvaltion kuluttajansuojasääntöjen tai numerovarojen käyttöä koskevan kansallisen lainsäädännön rikkomisen, sen jäsenvaltion kansallisen sääntelyviranomaisen, jossa numerovarojen käyttöoikeudet on myönnetty, on toteutettava tämän kohdan ensimmäisen alakohdan mukaisesti liitettyjen ehtojen noudattamisen varmistamiseksi toimia 199 artiklan mukaisesti, myös vakavissa tapauksissa peruuttamalla oikeus kyseiselle yritykselle myönnettyjen numerovarojen oman alueen ulkopuoliseen käyttöön.

Digitaalisten verkkojen viraston on helpotettava ja koordinoitava tietojen vaihtamista asiaan liittyvien eri jäsenvaltioiden kansallisten sääntelyviranomaisten välillä ja varmistettava työskentelyn asianmukainen koordinointi niiden kesken.
7. Tätä artiklaa sovelletaan myös silloin, kun kansalliset sääntelyviranomaiset myöntävät numerovarojen käyttöoikeuksia muille yrityksille kuin sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen tarjoajille 48 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

50 artikla

Ehdot, jotka voidaan liittää numerovarojen käyttöoikeuksiin

Jos kansalliset sääntelyviranomaiset liittävät numerovarojen käyttöoikeuksiin ehtoja, nämä ehdot saavat koskea vain seuraavia seikkoja:

- a) sen palvelun osoittaminen, johon numeroa käytetään, mukaan lukien kaikki kyseisen palvelun tarjoamista koskevat vaatimukset, ja epäilyjen välttämiseksi hinnoitteluperiaatteet ja enimmäishinnat, joita voidaan soveltaa erityisiin numeroalueisiin kuluttajansuojan varmistamiseksi 3 artiklan 1 kohdan f alakohdan mukaisesti;
- b) numerovarojen tosiasiallinen ja tehokas käyttö tämän asetuksen mukaisesti;
- c) numeron siirrettävyyttä koskevat vaatimukset tämän asetuksen mukaisesti;
- d) enimmäisvoimassaoloaika 49 artiklan mukaisesti, jollei kansallisen numerointisuunnitelman muutoksista muuta johdu;
- e) oikeuksien siirto tai vuokraus oikeudenhaltijan aloitteesta ja tällaisen siirron ehdot tämän asetuksen mukaisesti, mukaan lukien ehdot, joiden mukaan numeron

käyttöoikeuden olisi oltava myös niitä oikeudenhaltijoita sitova, joille oikeudet on siirretty;

- f) käyttöoikeusmaksut 51 artiklan mukaisesti;
- g) mahdolliset sitoumukset, jotka käyttöoikeuden saava yritys on tehnyt tarjouskilpailuun perustuvassa tai vertailevassa valintamenettelyssä;
- h) numeroiden käyttöä koskevien asiaankuuluvien kansainvälisten sopimusten mukaiset velvollisuudet;
- i) velvollisuudet, jotka liittyvät numeroiden käyttöoikeuteen oman alueen ulkopuolella unionissa, jotta voidaan varmistaa kuluttajansuojan ja muiden numeroihin liittyvien sääntöjen noudattaminen niissä jäsenvaltioissa, jotka ovat muita kuin maatunnuksen jäsenvaltioita;
- j) loppukäyttäjien mahdollisuudet käyttää kansallisen numerointisuunnitelman numeroita, kansainvälisiä ilmaisnumeroita (UIFN), muiden jäsenvaltioiden numerointisuunnitelmien numeroita ja yleiseurooppalaisista numerovaroista saatavia numeroita.

51 artikla

Numerovarojen käyttöoikeuksia koskevat maksut

Kansalliset sääntelyviranomaiset voivat asettaa maksuja numerovarojen käyttöoikeuksien johdosta, tarkoituksena näiden varojen mahdollisimman tehokkaan käytön varmistaminen. Näiden maksujen on oltava objektiivisesti perusteltavissa, avoimia, syrjimättömiä ja tavoitteeseen nähden oikeasuhteisia, ja niissä on otettava huomioon 3 artiklassa esitetyt yleiset tavoitteet.

52 artikla

Numerojen ja palvelujen käyttöoikeus

1. Numeroihin perustuvien sähköisten viestintäpalvelujen tarjoajien on toteutettava kaikki tarpeelliset toimenpiteet – jos se on taloudellisesti mahdollista ja lukuun ottamatta tilannetta, jossa vastaanottava osapuoli on kaupallisista syistä rajoittanut pääsyä antaville osapuolille tietyiltä maantieteellisiltä alueilta – sen varmistamiseksi, että antavat osapuolet voivat:
 - a) käyttää unionin alueella muita kuin maantieteellisiä numeroita ja tällaisia numeroita käyttäviä palveluja;
 - b) operaattorin käyttämästä tekniikasta ja laitteista riippumatta käyttää kaikkia unionissa tarjottuja numeroita, kuten jäsenvaltioiden kansallisiin numerointisuunnitelmiin sisältyviä numeroita ja kansainvälisiä ilmaisnumeroita;
 - c) käyttää yleiseurooppalaisista numerovaroista saatavia numeroita.
2. Kansalliset sääntelyviranomaiset voivat vaatia yleisten sähköisten viestintäverkkojen tai yleisesti saatavilla olevien sähköisten viestintäpalvelujen tarjoajia ottamaan käyttöön ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä, joilla estetään numeroiden tai palvelujen käyttö, jos tämä on perusteltua petosten tai väärinkäytösten vuoksi, ja vaatia, että tällaisissa tapauksissa sähköisten viestintäpalvelujen tarjoajat pidättävät kyseisestä yhteenliittämisestä tai muista palveluista saadut tulot.

5. V OSA – KUITUUN SIIRTYMINEN, MARKKINOIDEN TOIMINTA JA KILPAILU

5.1. I OSASTO: KUITUVERKKOIHIN SIIRTYMINEN

53 artikla

Tämän osaston soveltamisala

Tätä osastoa sovelletaan jäsenvaltioissa, joissa on käytössä kupariverkkoja 30 päivän kesäkuuta 2029 jälkeen.

54 artikla

Kupariverkon sulkemisesta määrääminen

1. Jäsenvaltioiden on ennen 31 päivää joulukuuta 2035 määrättävä kupariverkon sulkemisesta kupariverkkojen sulkemisalueilla, jos 57 artiklan 1 kohdassa säädetty edellytykset täyttyvät.
2. Jäsenvaltioiden on 31 päivään joulukuuta 2035 mennessä määrättävä kupariverkon sulkemisesta kaikilla kupariverkkojen sulkemisalueilla.
3. Poiketen siitä, mitä 2 kohdassa säädetään, kupariverkkojen sulkemisalueilla, joissa kuituverkkojen käyttöönotto ei ole taloudellisesti kannattavaa eikä saatavilla ole sopivia yhteysratkaisuja, joilla kupariverkkopalvelut voitaisiin korvata, jäsenvaltiot voivat päättää olla määräämättä kupariverkon sulkemisesta.
4. Sovellettaessa 1 ja 2 kohtaa jäsenvaltioiden on määrättävä kupariverkon sulkemisesta antamalla asiasta velvoittava säädös. Jokaisessa tällaisessa säädöksessä on vahvistettava kupariverkon sulkemisen aloittamispäivä, jonka on oltava viimeistään vuoden kuluttua säädöksen hyväksymisestä, ja edellytettävä, että kupariverkon sulkeminen saatetaan päätökseen kolmen vuoden kuluessa tästä päivästä. Säädös 1 kohdassa tarkoitetusta määräämisestä on hyväksyttävä kuuden kuukauden kuluessa 58 artiklan 3 kohdassa tarkoitetun luettelon julkaisemisesta. Säädös 2 kohdassa tarkoitetusta määräämisestä on hyväksyttävä viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2035.

55 artikla

Kupariverkkojen sulkemisalueet

1. Kupariverkot suljetaan kupariverkkojen sulkemisalueilla, eli kaikilla maantieteellisillä alueilla, joilla on käytössä kupariverkkoja.
2. Kansallisten sääntelyviranomaisten on määritettävä kupariverkkojen sulkemisalueet komission ohjeissa esitettyjen perusteiden mukaisesti.
3. Kansallisten sääntelyviranomaisten on julkaistava luettelo kupariverkkojen sulkemisalueista viimeistään 31 päivänä toukokuuta 2028.
4. Kansallisten sääntelyviranomaisten on tarkistettava ja tarvittaessa saatettava ajan tasalle luettelo kupariverkkojen sulkemisalueista, jolla edistetään kupariverkkojen oikea-aikaista ja asianmukaista sulkemista. Päivitetyt luettelot on julkaistava ilman aiheetonta viivästystä.

Kansallinen kuituverkkoihin siirtymistä koskeva suunnitelma

1. Kunkin jäsenvaltion on viimeistään 31 päivänä lokakuuta 2029 laadittava kuituverkkoihin siirtymistä koskeva suunnitelma ja ilmoitettava siitä komissiolle.
2. Kuituverkkoihin siirtymistä koskevassa suunnitelmassa on esitettävä jäsenvaltion strategia kuituverkkoihin siirtymiseksi valtakunnan laajuisesti ja erityisesti kupariverkoista kuitu kotiin -verkkoihin (FTTH) siirtymiseksi. Siinä on oltava seuraavat tiedot:
 - a) tiedot kupari- ja kuituverkkojen kattavuudesta;
 - b) kuvaus nykyisistä tai suunnitelluista toimenpiteistä, joilla edistetään kuituverkkojen käyttöönottoa ja siirtymistä kuitu kotiin -verkkoihin;
 - c) luettelo kupariverkkojen sulkemisaalueista; kunkin alueen osalta on ilmoitettava, täyttyvätkö 57 artiklan 1 kohdassa vahvistetut kestävyys ehdot, sekä vastaavat siirtymisen välitavoitteet ja tarvittaessa mahdollistavat toimenpiteet.
3. Jäsenvaltioiden on saatettava kuituverkkoihin siirtymistä koskeva suunnitelmansa ajan tasalle 30 päivään kesäkuuta 2034 mennessä ja ilmoitettava päivitetystä suunnitelmasta komissiolle.
4. Päivitetyssä kuituverkkoihin siirtymistä koskevassa suunnitelmassa on raportoitava alkuperäisen suunnitelman täytäntöönpanon edistymisestä. Siinä on oltava seuraavat tiedot:
 - a) tilannetiedot kupariverkon sulkemisesta kullakin kupariverkkojen sulkemisaalueella;
 - b) luettelo kupariverkkojen sulkemisaalueista, joilla kuituverkon käyttöönotto on taloudellisesti kannattavaa mutta saatetaan päätökseen vasta 31 päivän joulukuuta 2035 jälkeen, sekä tiedot kupariverkkopohjaisten palvelujen korvaamiseen soveltuvien riittävien yhteysratkaisujen saatavuudesta;
 - c) luettelo kupariverkkojen sulkemisaalueista, joilla kuituverkon käyttöönotto ei ole taloudellisesti kannattavaa.
5. Komissio voi esittää huomautuksia alkuperäisestä ja päivitetystä kuituverkkoihin siirtymistä koskevasta suunnitelmasta kuukauden kuluessa sen vastaanottamisesta. Jäsenvaltioiden on otettava nämä huomautukset huomioon.

Kestävyys ehdot

1. Tämän osaston soveltamiseksi kestävyys ehtoihin kuuluvat seuraavat vaatimukset:
 - a) vähintään 95 prosenttia kupariverkkojen sulkemisaalueella sijaitsevista kiinteistöistä sijaitsee 2 artiklan 3 kohdassa tarkoitetun kuituverkon lähellä;
 - b) kupariverkkopalveluja pääasiallisesti käyttävien loppukäyttäjien saatavilla on kohtuuhintaisia, samanlaatuisia vähittäiskauppatason yhteyspalveluja.
2. Kansallisten sääntelyviranomaisten on määriteltävä kohtuuhintaisuudelle puolueettomat ja avoimet muuttujat ja kriteerit kansalliset olosuhteet huomioon ottaen.

58 artikla

Kestävyysehtojen arviointi

1. Kansallisten sääntelyviranomaisten on arvioitava kunkin kupariverkkojen sulkemisalueen osalta, täyttyvätkö 57 artiklan 1 kohdassa säädetyt kestävyys ehdot.
2. Kansallisten sääntelyviranomaisten on 1 kohdassa tarkoitettua arviointia varten otettava huomioon 183 artiklan mukaisesti kerätyt tiedot.
3. Kansallisten sääntelyviranomaisten on viimeistään 30 päivänä kesäkuuta 2029 julkaistava luettelo kupariverkkojen sulkemisalueista, joilla kestävyys ehdot täyttyvät. Sen jälkeen kansallisten sääntelyviranomaisten on viiden vuoden ajan julkaistava vähintään joka 12. kuukausi luettelo kupariverkkojen sulkemisalueista, joilla kyseiset ehdot täyttyvät.

59 artikla

Suojatoimet

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että loppukäyttäjille, joihin kupariverkkojen sulkeminen vaikuttaa, annetaan tiedot seuraavista seikoista selkeästi, hyvissä ajoin ja helposti saatavilla olevalla tavalla:
 - a) kupariverkon sulkemisen suunniteltu ajankohta;
 - b) kaikki tarvittavat muutokset loppukäyttäjien yhteyspalveluun tai päätelaitteisiin;
 - c) käytettävissä olevat vaihtoehtoiset yhteyspalvelut.
2. Jäsenvaltioiden on varmistettava keskeisiä kupariverkkopalveluja tukevien sähköisten viestintäpalvelujen jatkuvuus. Toimijoiden on toteutettava tarvittavat tekniset ja kaupalliset toimenpiteet, jotta voidaan varmistaa tällaisten palvelujen jatkuva toiminta tai siirtyminen toiminnallisesti vastaaviin vaihtoehtoihin.
3. Ottaen huomioon kansalliset edellytykset jäsenvaltioiden on otettava käyttöön 88 ja 90 artiklan mukaiset suojatoimet, joilla varmistetaan edelleen kohtuuhintaiset ja riittävät internetyhteys- ja ääniviestintäpalvelut 88 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuille kuluttajille ja 90 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuille loppukäyttäjille kupariverkon sulkemisen jälkeen.
4. Kansallisten sääntelyviranomaisten on arvioitava, tarvitaanko suojatoimia kupariverkkopalveluja pääasiallisesti käyttävien loppukäyttäjien suojelemiseksi, mukaan lukien siirtymäprosesseihin ja vaihtoehtoisten yhteyspalvelujen kohtuuhintaisuuteen liittyvät toimenpiteet, ja neuvottava jäsenvaltioita asianmukaisesti.
5. Ennen kuin annetaan 54 artiklassa tarkoitettu kupariverkon sulkemista koskeva velvoittava säädös ja joka tapauksessa viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2035, jäsenvaltioiden on otettava käyttöön asianmukaiset suojatoimet kupariverkkopalveluja pääasiallisesti käyttävien loppukäyttäjien suojelemiseksi.

60 artikla

Operaattoreiden kupariverkkojen sulkemista koskevat suunnitelmat

1. Operaattoreiden on laadittava yksi tai useampi kupariverkkojen sulkemista koskeva suunnitelma niille kupariverkkojen sulkemisalueille, joilla kupariverkko on määrätty suljettavaksi. Suunnitelman on sisällettävä aikataulut, tekniset toimenpiteet,

viestintätoimet ja järjestelyt käyttöoikeuksien hakijoiden ja loppukäyttäjien siirtymistä varten.

2. Operaattoreiden on toimitettava kupariverkkojen sulkemista koskevat suunnitelmansa kansalliselle sääntelyviranomaiselle kuuden kuukauden kuluessa 54 artiklan 4 kohdan mukaisen velvoittavan säädöksen hyväksymisestä.
3. Kansallisen sääntelyviranomaisen on arvioitava suunnitelmat kahden kuukauden kuluessa niiden vastaanottamisesta ja hyväksyttävä ne joko sellaisenaan tai muutoksin.
4. Operaattoreiden on pantava täytäntöön kansallisen sääntelyviranomaisen hyväksymät kupariverkkojen sulkemista koskevat suunnitelmat, mukaan lukien edellytetyt muutokset. Operaattoreiden on raportoitava edistymisestä kansalliselle sääntelyviranomaiselle sen määrittämin väliajoin.

61 artikla

Valvonta ja täytäntöönpano

Kansallisten sääntelyviranomaisten on valvottava kupariverkkojen sulkemista hyväksytyjen kupariverkkojen sulkemista koskevien suunnitelmien mukaisesti, ja niillä on oltava 196 artiklassa säädetty valtuudet.

5.2. II OSASTO: MAA-ALUEIDEN KÄYTTÖOIKEUDEN SAAMINEN

62 artikla

Järjestelmien asennusoikeuksista perittävät maksut

Toimivaltaiset viranomaiset voivat asettaa maksuja oikeuksista asentaa julkisessa tai yksityisessä omistuksessa olevan omaisuuden yhteyteen järjestelmiä, joita käytetään sähköisten viestintäverkkojen tai -palvelujen ja liitännäistoimintojen tarjoamiseen, edellyttäen, että nämä maksut ovat objektiivisesti perusteltavissa, avoimia, syrjimättömiä ja tavoitteeseen nähden oikeasuhteisia ja että niissä otetaan huomioon tämän asetuksen yleiset tavoitteet.

63 artikla

Asennusoikeudet

1. Toimivaltaisen viranomaisen on sovellettava 2 kohtaa käsitellessään hakemusta, joka koskee seuraavien oikeuksien myöntämistä:
 - a) yrityksen, jolla on lupa tarjota yleisiä sähköisiä viestintäverkkoja, oikeus asentaa järjestelmiä julkisessa tai yksityisessä omistuksessa olevan omaisuuden yhteyteen;
 - b) yrityksen, jolla on lupa tarjota sähköisiä viestintäverkkoja muille kuin yleisölle, oikeus asentaa järjestelmiä julkisessa tai yksityisessä omistuksessa olevan omaisuuden yhteyteen.
2. Sovellettaessa 1 kohtaa toimivaltaisen viranomaisen on
 - a) noudatettava yksinkertaisia, tehokkaita, avoimia ja yleisesti saatavilla olevia menettelyjä, joita sovelletaan syrjimättömästi ja viivytyksettä, ja tehtävä kaikissa tapauksissa päätöksensä kuuden kuukauden kuluessa hakemuksesta, pakkolunastustapauksia lukuun ottamatta, ja

- b) noudatettava avoimuuden ja syrjimättömyyden periaatteita liittäessään ehtoja tällaisiin oikeuksiin.

Ensimmäisen alakohdan a alakohdassa tarkoitetut menettelyt voivat erota toisistaan riippuen siitä, tarjoaako hakija yleisiä sähköisiä viestintäverkkoja vai ei.

3. Jos valtion viranomaisilla tai paikallisviranomaisilla on omistussuosuuksia tai päätäntävaltaa yleisiä sähköisiä viestintäverkkoja tai yleisesti saatavilla olevia sähköisiä viestintäpalveluja tarjoavissa yrityksissä, 1 kohdassa tarkoitettujen oikeuksien myöntämiseen liittyvät toiminnot on erotettava rakenteellisesti tehokkaasti omistajuuteen ja päätäntävaltaan liittyvistä toiminnoista.

64 artikla

Verkkoelementtien ja liitännäistoimintojen rinnakkain sijoittaminen ja yhteiskäyttö sähköisten viestintäverkkojen tarjoajien osalta

1. Jos operaattori on käyttänyt kansallisen lainsäädännön mukaista oikeutta asentaa järjestelmiä julkisessa tai yksityisessä omistuksessa olevan omaisuuden yhteyteen tai mahdollisuutta käyttää omaisuuden pakkolunastus- tai käyttöönottomennettelyä, toimivaltaiset viranomaiset voivat määrätä siltä pohjalta asennettujen verkkoelementtien ja liitännäistoimintojen rinnakkain sijoittamisesta ja yhteiskäytöstä sähköisten viestintäverkkojen ympäristökestävyyden edistämiseksi, kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden suojelemiseksi tai kaupunki- ja aluesuunnittelun tavoitteiden toteuttamiseksi.
2. Asennettujen verkkoelementtien ja toimintojen rinnakkain sijoittamisesta ja yhteiskäytöstä ja omaisuuden yhteiskäytöstä saa määrätä vasta, kun on toteutettu kestoaltaan asianmukainen julkinen kuuleminen, jonka kuluessa kaikille osapuolille, joita asia koskee, on annettava mahdollisuus esittää näkemyksensä, sekä ainoastaan tietyillä sellaisilla alueilla, joilla yhteiskäyttöä pidetään välttämättömänä ensimmäisessä alakohdassa vahvistettujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Toimivaltaiset viranomaiset voivat määrätä tällaisten toimintojen tai omaisuuden yhteiskäytöstä, mukaan luettuina maa-alueet, rakennukset, rakennusten sisäntulot, rakennusten kaapelointi, mastot, antennit, tornit ja muut tukirakennelmat, kaapelikanavat, tyhjät putket, kaapelikaivot ja jakomot, tai toteuttaa julkisten töiden yhteensovittamista helpottavia toimenpiteitä. Tarvittaessa jäsenvaltio voi nimetä kansallisen sääntelyviranomaisen tai muun toimivaltaisen viranomaisen yhtä tai useampia seuraavia tehtäviä varten:
 - a) keskitettynä tietopisteenä toimiminen;
 - b) sääntöjen vahvistaminen toimintojen tai omaisuuden yhteiskäytöstä ja yhdyskuntarakentamisen koordinoinnista aiheutuvien kustannusten jakamista varten ottaen huomioon muun muassa BEREcin tai komission asetuksen (EU) 2024/1309 mukaisesti antamat asiaankuuluvat ohjeet.
3. Toimivaltaisen viranomaisen tämän artiklan mukaisesti toteuttamien toimenpiteiden on oltava puolueettomia, avoimia, syrjimättömiä ja oikeasuhteisia. Toimenpiteet on tarvittaessa toteutettava koordinoitusti kansallisten sääntelyviranomaisten kanssa.

5.3. III OSASTO: YHTEENLIITTÄMINEN

5.3.1. I LUKU: Yleiset säännökset ja periaatteet

65 artikla

Käyttöoikeuksien ja yhteenliittämisen yleiset puitteet

1. Samassa jäsenvaltiossa tai eri jäsenvaltioissa olevilla yrityksillä on oikeus neuvotella keskenään käyttöoikeuksien tai yhteenliittämisen teknisiä ja kaupallisia järjestelyjä koskevista sopimuksista unionin oikeuden mukaisesti. Käyttöoikeutta tai yhteenliittämistä hakevalla yrityksellä ei tarvitse olla valtuutusta toimia siinä jäsenvaltiossa, jossa käyttöoikeutta tai yhteenliittämistä haetaan, jollei se tarjoa palveluja eikä ylläpidä verkkoa kyseisessä jäsenvaltiossa.
2. Rajoittamatta 115 artiklan soveltamista yrityksiä ei saa edellyttää tarjoamaan käyttöoikeuden tai yhteenliittämisen sallimisen yhteydessä eri yrityksille samankaltaisia palveluja erilaisin ehdoin ja edellytyksin, eikä niille saa asettaa velvollisuuksia, jotka eivät liity varsinaisiin tarjottaviin käyttöoikeus- ja yhteenliittämispalveluihin, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 9 artiklassa esitettyjen edellytysten soveltamista.

66 artikla

Yritysten oikeudet ja velvollisuudet

1. Yleisten sähköisten viestintäverkkojen operaattoreilla on oikeus ja, 9 artiklan mukaisesti valtuutetun toisen yrityksen sitä pyytäessä, velvollisuus neuvotella keskenään yhteenliittämisestä yleisesti saatavilla olevien sähköisten viestintäpalvelujen tarjoamiseksi, jotta varmistetaan palvelujen tarjonta ja yhteentoimivuus koko unionissa. Operaattoreiden on tarjottava käyttöoikeutta ja yhteenliittämistä muille yrityksille ehdoilla, jotka eivät ole ristiriidassa kansallisen sääntelyviranomaisen 68, 67 ja 77 artiklan nojalla asettamien velvollisuuksien kanssa.
2. Yritysten, jotka saavat tietoja toiselta yritykseltä ennen käyttöoikeus- tai yhteenliittämistäjärjestelyistä käytäviä neuvotteluja, niiden aikana tai niiden jälkeen, on käytettävä näitä tietoja ainoastaan siihen tarkoitukseen, johon niitä on annettu, ja pidettävä luovutetut tai tallennetut tiedot aina luottamuksellisina, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 183 artiklan soveltamista. Tällaiset yritykset eivät saa välittää saatuja tietoja edelleen, eivät myöskään yrityksen muille osastoille, tytäryhtiöille tai yhteistyökumppaneille, joille tällaiset tiedot saattaisivat antaa kilpailuetua.
3. Neuvottelut on käytävä puolueettomia välittäjiä käyttäen, jos kilpailuolosuhteet sitä edellyttävät.

67 artikla

Ehdollisen käyttöoikeuden järjestelmät ja muut toiminnot

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että tarjottaessa unionissa digitaalitelevisio- ja -radiolähetyksiä katselijoille ja kuuntelijoille ehdollisen käyttöoikeuden järjestelmien avulla noudatetaan siirtotavasta riippumatta liitteessä I olevassa I osassa vahvistettuja ehtoja. Tämän artiklan 3 kohdassa säädetyn markkina-analyysin perusteella jäsenvaltiot voivat soveltaa näitä ehtoja muihin liitteessä I olevassa II osassa tarkoitettuihin toimintoihin.

2. Tämän artiklan mukaisesti sovellettavat ehdot eivät rajoita jäsenvaltioiden mahdollisuutta asettaa velvollisuuksia sähköisten ohjelmaoppaiden ja vastaavien luettelo- ja selailutoimintojen esitystavan osalta.
3. Sen estämättä, mitä tämän artiklan 1 kohdassa säädetään, kansalliset sääntelyviranomaiset voivat arvioida uudelleen tämän artiklan mukaisesti sovellettavia ehtoja tekemällä markkina-analyysin 73 artiklan 1 kohdan mukaisesti sen määrittämiseksi, säilytetäänkö, muutetaanko vai poistetaanko sovellettavat ehdot.

5.3.2. II LUKU: Käyttöä koskevat symmetriset säännöt

68 artikla

Kansallisten sääntelyviranomaisten ja muiden toimivaltaisten viranomaisten toimivaltuudet ja tehtävät käyttöoikeuden ja yhteenliittämisen osalta

1. Kansallisten sääntelyviranomaisten tai tämän artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan b ja c alakohdan tapauksessa kansallisten sääntelyviranomaisten tai muiden toimivaltaisten viranomaisten on 3 artiklassa säädettyihin tavoitteisiin pyrkiessään edistettävä riittäviä käyttöoikeuksia ja yhteenliittämistä sekä palvelujen yhteentoimivuutta ja tarvittaessa varmistettava ne tämän asetuksen mukaisesti täyttäen tehtävänsä tavalla, joka edistää tehokkuutta, kestäväää kilpailua, gigabittiverkkojen käyttöönottoa, innovatiivisten palvelujen mahdollistajia, tehokkaita investointeja ja innovointia sekä sähköisten viestintäpalvelujen, tietoyhteiskunnan palvelujen ja sisällön kestäväää toimittamista ja antaa mahdollisimman suuren hyödyn loppukäyttäjille.

Niiden on annettava ohjeita ja asetettava yleisesti käytettäviksi menettelyt, joita sovelletaan käyttöoikeuden saamiseksi ja yhteenliittämiseksi, sen varmistamiseksi, että yritykset, mukaan lukien pienet ja keskisuuret yritykset sekä sähköisten viestintäverkkojen tarjoajat rajoitetulla maantieteellisellä alueella, voivat hyötyä asetetuista velvollisuuksista.

2. Kansallisten sääntelyviranomaisten tai tämän alakohdan b ja c alakohdan tapauksessa kansallisten sääntelyviranomaisten tai muiden toimivaltaisten viranomaisten on, tämän kuitenkaan rajoittamatta toimenpiteitä, joita voidaan 77 artiklan nojalla toteuttaa sellaisten yritysten osalta, joilla katsotaan olevan huomattava markkinavoima, voitava erityisesti:
 - a) jos se on välttämätöntä päästä päähän -liitettävyyden varmistamiseksi, asettaa velvollisuuksia yleisvaltuutuksen alaisille yrityksille, joiden määräämisvallassa ovat yhteydet loppukäyttäjiin, mukaan lukien perustelluissa tapauksissa velvollisuus liittää verkkonsa yhteen, mikäli tätä ei ole vielä tehty,
 - b) asettaa perustelluissa tapauksissa, ja siinä määrin kuin se on välttämätöntä, yleisvaltuutuksen alaisille yrityksille, joiden määräämisvallassa ovat yhteydet loppukäyttäjiin, velvollisuus tehdä palveluistaan yhteentoimivia,
 - c) perustelluissa tapauksissa, joissa loppukäyttäjien päästä päähän -liitettävyys vaarantuu henkilöiden välisten viestintäpalvelujen yhteentoimivuuden puuttumisen vuoksi ja siinä määrin kuin on välttämätöntä loppukäyttäjien päästä päähän -liitettävyyden varmistamiseksi, asettaa kattavuudeltaan ja käyttäjäkunnaltaan merkittävän tasoisten, numeroista riippumattomien henkilöiden välisten viestintäpalvelujen tarjoajille velvollisuus tehdä palveluistaan yhteentoimivia;

- d) jos se on välttämätöntä sen varmistamiseksi, että jäsenvaltion määrittelemät digitaaliset radio- ja televisiolähetyspalvelut ja niihin liittyvät täydentävät palvelut saatetaan loppukäyttäjän saataville, asettaa operaattoreille velvollisuus tarjota käyttöoikeutta muihin liitteessä I olevassa II osassa tarkoitettuihin toimintoihin oikeudenmukaisin, kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin.

Ensimmäisen alakohdan c alakohdassa tarkoitettut velvollisuudet voidaan asettaa vain:

- (i) siltä osin kuin se on välttämätöntä henkilöiden välisten viestintäpalvelujen yhteentoimivuuden kannalta ja siten, että niihin voi sisältyä kyseisten palvelujen tarjoajille oikeasuhteisia velvollisuuksia, jotka koskevat viranomaisen ja muiden palveluntarjoajien antamien merkityksellisten tietojen julkaisemista, käytön sallimista, muuttamista ja levitystä, taikka velvollisuus käyttää tai panna täytäntöön 187 artiklan 1 kohdassa lueteltuja standardeja tai eritelmiä tai muita asiaa koskevia eurooppalaisia tai kansainvälisiä standardeja;
- (ii) tapauksissa, joissa komissio on BERECiä kuultuaan ja sen lausunnon huomioon otettuaan havainnut päästä päähän -liitettävyyden olevan merkittävästi uhattuna loppukäyttäjien välillä koko Euroopan unionissa tai vähintään kolmessa jäsenvaltiossa ja se on hyväksynyt täytäntöönpanotoimenpiteitä, joissa täsmennetään mahdollisesti asetettavien velvollisuuksien luonne ja soveltamisala.

Tämän kohdan toisen alakohdan b alakohdassa tarkoitettut täytäntöönpanotoimenpiteet hyväksytään 199 artiklan 4 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.

69 artikla

Symmetriset toimenpiteet

1. Kansalliset sääntelyviranomaiset voivat kohtuullisesta pyynnöstä asettaa velvollisuuksia myöntää käyttöoikeus johtoihin ja kaapeleihin ja sekä liitännäistoimintoihin rakennuksissa tai kansallisen sääntelyviranomaisen määrittelemään ensimmäiseen rakennuksen ulkopuolella sijaitsevaan keskittimeen tai jakelupisteeseen saakka, sanotun kuitenkin rajoittamatta 68 artiklan 1 ja 2 kohdan säännösten soveltamista. Tällaisia velvollisuuksia voidaan asettaa sähköisten viestintäverkkojen tarjoajille tai myös tällaisten johtojen ja kaapelien sekä liitännäistoimintojen omistajille, vaikka ne eivät olisi sähköisten viestintäverkkojen tarjoajia, jos tämä on perusteltua siksi, että tämänkaltaisten verkkoelementtien toisintaminen olisi taloudellisesti tehotonta tai fyysisesti mahdotonta toteuttaa. Käyttöoikeuden ehtoihin voi sisältyä erityisiä sääntöjä tällaisten verkkoelementtien sekä liitännäistoimintojen ja -palvelujen käyttöoikeudesta, avoimuudesta ja syrjimättömyydestä sekä oikeudenmukaisista ja kohtuullisista ehdoista ja edellytyksistä.
2. Jos kansallinen sääntelyviranomainen toteaa, että 1 kohdan mukaisesti asetettut velvollisuudet eivät ehkä riitä vastaamaan nykyiseen tai syntymässä olevaan markkinatilanteeseen, jonka taustalla ovat toisintamiseen liittyvät suuret ja pysyväisluonteiset taloudelliset tai fyysiset esteet ja jonka lopputuloksena kilpailu vähenisi merkittävästi loppukäyttäjien kannalta, se voi asettaa tällaisia käyttöoikeutta koskevia velvollisuuksia oikeudenmukaisin ja kohtuullisin ehdoin ja edellytyksin myös ensimmäistä keskitintä tai jakelupistettä pidemmälle, paitsi tietyissä perustelluissa tapauksissa, joissa edellytetään kustannuslähteisyyttä. Kansallinen sääntelyviranomainen ottaa mahdollisimman tarkasti huomioon BERECin asiaankuuluvat suuntaviivat

määritellössään, kuinka paljon ensimmäistä keskitintä tai jakelupistettä pidemmälle se ulottaa nämä velvollisuudet.

3. Kansalliset sääntelyviranomaiset eivät saa asettaa sähköisten viestintäverkkojen tarjoajille velvollisuuksia 2 kohdan mukaisesti, jos ne toteavat jonkin seuraavista:
 - a) tarjoaja täyttää 84 artiklan 1 kohdassa luetellut edellytykset ja asettaa oikeudenmukaisin, syrjimättömin ja kohtuullisin ehdoin ja edellytyksin saataville toteutettavissa olevan samanlaisen vaihtoehdon, jonka kautta loppukäyttäjät saavat käyttöoikeuden minkä tahansa yrityksen gigabittiverkkoon; kansalliset sääntelyviranomaiset voivat ulottaa tämän poikkeuksen muihin tarjoajiin, jotka tarjoavat käyttöoikeuden gigabittiverkkoon oikeudenmukaisin, syrjimättömin ja kohtuullisin ehdoin ja edellytyksin;
 - b) velvollisuuksien asettaminen vaarantaisi uuden verkon käyttöönoton taloudellisen ja rahoituksellisen toteutettavuuden, erityisesti pienten paikallisten hankkeiden yhteydessä.
3. Tämän artiklan mukaisesti asetettavien velvollisuuksien ja ehtojen on oltava puolueettomia, avoimia, oikeasuhteisia ja syrjimättömiä. Ne on pantava täytäntöön 85 ja 184 artiklassa tarkoitettuja menettelyjä noudattaen. Tällaisia velvollisuuksia ja ehtoja asettaneiden kansallisten sääntelyviranomaisten ja muiden toimivaltaisten viranomaisten on viiden vuoden kuluttua samojen yritysten osalta hyväksytyn edellisen toimenpiteen hyväksymisestä arvioitava kyseisten velvollisuuksien ja ehtojen tuloksia sekä sitä, olisiko aiheellista peruuttaa tai muuttaa niitä olosuhteiden kehittyessä. Kyseisten viranomaisten on ilmoitettava arviointinsa tulos 85 ja 184 artiklassa tarkoitettuja menettelyjä noudattaen.
4. Tämän artiklan 1 ja 2 kohdan soveltamiseksi kansallinen sääntelyviranomainen voi puuttua asiaan omasta aloitteestaan, kun tämä on perusteltua 3 artiklassa säädettyjen tavoitteiden turvaamiseksi, tämän asetuksen mukaisesti.
5. Kansallisten sääntelyviranomaisten toteuttaman verkon liityntäpisteiden sijaintipaikan määrittelyn yhdenmukaistamiseksi BEREC tekee viimeistään 31 päivänä lokakuuta 2029 tehokkuusarvioinnin suuntaviivoista yhteiselle lähestymistavalle verkon liityntäpisteen yksilöintiin erilaisissa verkkotopologioissa.

70 artikla

Paikallinen verkkovierailu

1. Kansallisilla sääntelyviranomaisilla on valtuudet asettaa sähköisiä viestintäverkkoja tarjoaville tai tarjoamaan valtuutetuille yrityksille passiivisen infrastruktuurin yhteiskäyttöön liittyviä velvollisuuksia tai velvollisuuksia tehdä paikallisia verkkovierailun käyttöoikeuksia koskevia sopimuksia edellyttäen näissä molemmissa tapauksissa, että se on välittömästi tarpeen radiotaajuuksien käyttöön perustuvien palvelujen tarjoamiseksi paikallisesti, unionin lainsäädäntöä noudattaen ja edellyttäen, ettei minkään yrityksen saatavilla ole toteutettavissa olevaa samanlaista vaihtoehtoa käyttöoikeuden saamiseksi loppukäyttäjille oikeudenmukaisin ja kohtuullisin ehdoin ja edellytyksin, sanotun kuitenkin rajoittamatta 68 artiklan 1 ja 2 kohdan soveltamista. Kansalliset sääntelyviranomaiset voivat asettaa tällaisia velvollisuuksia vain, jos tämä mahdollisuus todetaan selkeästi radiotaajuuksien käyttöoikeuksia myönnettäessä ja kun velvollisuudet ovat perusteltuja siksi, että niiden soveltamisalueella on ylitsepääsemättömiä taloudellisia tai fyysisiä esteitä radiotaajuuksia edellyttävien

sähköisen viestinnän verkkojen tai palvelujen tarjoamiseen käytettävän infrastruktuurin markkinalähtöiselle käyttöönotolle, minkä vuoksi loppukäyttäjillä on erittäin rajalliset mahdollisuudet tai ei lainkaan mahdollisuutta päästä verkkoon tai käyttää palveluja. Kun käyttöoikeus ja passiivisen infrastruktuurin yhteiskäyttö eivät yksinään riitä tilanteen korjaamiseen, kansalliset sääntelyviranomaiset voivat velvoittaa aktiivisen infrastruktuurin yhteiskäyttöön.

2. Kansallisten toimivaltaisten viranomaisten on otettava huomioon:
 - a) tarve maksimoida yhteydet kaikkialla unionissa, tärkeimmillä liikenneväylillä ja erityisesti erityisalueilla sekä mahdollisuus lisätä merkittävästi loppukäyttäjien saatavilla olevaa palveluvalikoimaa ja parantaa palvelujen laatua;
 - b) radiotaajuuksien tehokas käyttö;
 - c) yhteiskäytön tekninen toteutettavuus ja siihen liittyvät ehdot;
 - d) infrastruktuuri- ja palveluperusteisen kilpailun tilanne;
 - e) teknologinen innovointi;
 - f) ratkaiseva tarve luoda infrastruktuurin haltijalle kannustimia sen laajaan käyttöönottoon.
3. Riitojenratkaisutapauksissa kansalliset sääntelyviranomaiset voivat muun muassa asettaa yhteiskäyttö- tai käyttöoikeusvelvollisuuden edunsaajalle velvollisuuden yhdistää radiotaajuusalueensa tai antaa ne yhteiskäyttöön infrastruktuurin haltijan kanssa kyseeseen tulevalle alueella tai antaa muille käyttäjille radiotaajuuksien käyttöä koskeva oikeus tietyillä alueilla tai kansallisella tasolla.

71 artikla

Kuituverkkoihin siirtymistä koskevat symmetriset toimenpiteet

1. Kansallisen sääntelyviranomaisen on asetettava palveluntarjoajalle, joka ottaa käyttöön kuitu kotiin -verkon alueella, jolla kupariverkko on määrätty suljettavaksi, velvoite yhdistää käyttäjän pyynnöstä sen kuituverkon peittoalueella sijaitsevat kotitaloudet. Jos alueella toimii useampi kuin yksi palveluntarjoaja, kansallinen sääntelyviranomaisen voi asettaa tällaisia velvoitteita vain yhdelle palveluntarjoajista avoimuuden, suhteellisuuden ja syrjimättömyyden periaatteiden perusteella.
2. Kansallisen sääntelyviranomaisen on määriteltävä 73 artiklan 1 kohdan mukaisesti toteutetussa kupariverkkojen sulkemiseen liittyvässä markkina-analyysissä käyttöoikeuksia koskevien velvoitteiden ehdot, mukaan lukien kustannusten kattamista koskevat laskelmat.
3. Jos kansallinen sääntelyviranomaisen toteaa, että kustannukset ylittävät tavanomaisen liittymismaksun ja että lisämaksun periminen voi olla perusteltua, sen on varmistettava, että tällainen loppukäyttäjien maksama lisämaksu on oikeudenmukainen ja kohtuullinen. Kansallinen sääntelyviranomaisen voi asettaa loppukäyttäjiltä perittävälle liittymismaksuille enimmäistason.
4. Alueilla, joilla kupariverkko on määrätty suljettavaksi ja joissa kotitalouksien yhteydet edellyttävät, että sähköisten viestintäverkkojen tarjoajat ottavat käyttöön uusia kuitujohtoja ja -kaapeleita sekä liittämis-toimintoja rakennuksessa, jossa on useampia asuntoja, tällaisen rakennuksen omistajan tai hallinnoijan on sallittava käyttöönotto rakennuksessa asuvien pyynnöstä.

5. Velvoite sallia kuitujohtojen ja -kaapelien sekä liitännäistoimintojen käyttöönotto rakennuksessa, jossa on useampia asuntoja, katsotaan täytetyksi, kun yksi sähköisten viestintäverkkojen tarjoaja on ottanut verkon käyttöön. Kansallisen sääntelyviranomaisen on tarvittaessa otettava käyttöön 68 artiklan 1 kohdan ja 69 artiklan mukaisia toimenpiteitä sen varmistamiseksi, että muut sähköisten viestintäverkkojen tarjoajat voivat tehokkaasti käyttää uusia kuitujohtoja ja -kaapeleita sekä liitännäistoimintoja.
6. Kansallinen sääntelyviranomainen voi pyytää mitä tahansa muuta sähköisten viestintäverkkojen tarjoajaa jatkamaan käyttöönottoa, jos sähköisten viestintäverkkojen tarjoaja, jonka peittoalueella useita asuntoja käsittävä rakennus sijaitsee, esittää asianmukaiset perustelut, jotka osoittavat, että tätä velvoitetta on mahdotonta täyttää.

5.4. IV OSASTO: MARKKINAT JA KILPAILU

5.4.1. I LUKU: Markkina-analyysi ja huomattava markkinavoima

72 artikla

Markkinoiden määritelmä

1. Jos kansalliset sääntelyviranomaiset aikovat määritellä kansallisia olosuhteita vastaavat merkitykselliset markkinat, niiden on tehtävä se kilpailulainsäädännön periaatteiden mukaisesti. Määritellessään alueellaan vallitsevia merkityksellisiä maantieteellisiä markkinoita kansallisten sääntelyviranomaisten on otettava huomioon infrastruktuurikilpailun aste kyseisellä alueella.

Komissio analysoi säännöllisesti unionin yleisiä suuntauksia sidosryhmien kuulemisen tulosten perusteella ja arvioi 73 artiklan 1 kohdan a, b ja c alakohdan perusteella, onko tarpeen antaa suositus merkityksellisistä tuote- ja palvelumarkkinoista, jäljempänä 'markkinasuositus'. Komissio voi antaa markkinasuosituksen kuultuaan julkisesti asiaan liittyviä tahoja, muiden muassa kansallisia sääntelyviranomaisia, ja ottaen huomioon BERECin lausunnon.

Suosituksessa yksilöidään ne sähköisen viestinnän alan tuote- ja palvelumarkkinat, jotka ominaisuuksiensa perusteella saattavat edellyttää tässä asetuksessa vahvistettujen sääntelyvelvoitteiden asettamista, sanotun kuitenkaan rajoittamatta tällaisten markkinoiden määrittelyä kilpailulainsäädännön mukaisesti yksittäisissä tapauksissa. Nämä tuote- ja palvelumarkkinat on määriteltävä kilpailulainsäädännön periaatteiden mukaisesti. Jos komissio antaa markkinasuosituksen, sen on tarkasteltava sitä uudelleen säännöllisesti.

Jos tietyt markkinat sisällytetään markkinasuositukseen, kansallisten sääntelyviranomaisten on tarkasteltava niitä uudelleen. Ennakkosääntelyn alaisia markkinoita tarkastellaan uudelleen viiden vuoden välein sen määrittämiseksi, täytyvätkö 73 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut perusteet.

2. Kansallisten sääntelyviranomaisten on tarvittaessa myös otettava huomioon 183 artiklan 12 kohdan mukaisesti tehdyn maantieteellisen kartoituksen analyysin tulokset.

73 artikla

Markkina-analyysissä noudatettava menettely

1. Kansallisten sääntelyviranomaisten on määritettävä, voidaanko 72 artiklan mukaisesti määritellyillä merkityksellisillä markkinoilla perustella tässä asetuksessa säädettyjen

sääntelyvelvollisuuksien asettaminen. Kansallisten sääntelyviranomaisten on tarvittaessa suoritettava analyysi yhteistyössä kansallisten kilpailuviranomaisten kanssa.

Ennen kupariverkkojen sulkemista kansallisten sääntelyviranomaisten on tarkasteltava merkityksellisiä markkinoita, jotka kattavat ainakin alueet, joihin kupariverkkojen sulkeminen vaikuttaa.

Kansallisten sääntelyviranomaisten on markkina-analyysijä tehdessään noudatettava 85 ja 184 artiklassa säädettyjä menettelyjä, ja niiden on toimittava hyvissä ajoin ja saatettava prosessi päätökseen vuoden kuluessa.

Markkinoita voidaan käyttää perusteena tässä asetuksessa säädettyjen sääntelyvelvollisuuksien asettamiselle, jos kaikki seuraavat edellytykset täyttyvät:

- a) markkinoille tulolle on suuria ja pysyväisluonteisia rakenteellisia, oikeudellisia tai sääntelyllisiä esteitä;
- b) markkinarakente ei ole omiaan johtamaan todelliseen kilpailuun merkityksellisellä aikavälillä, kun otetaan huomioon markkinoille pääsyn esteiden taustalla olevan infrastruktuuripohjaisen ja muun kilpailun tila;
- c) pelkän kilpailulainsäädännön soveltaminen ei riitä korjaamaan todettuja markkinoiden toimintapuutteita.

Jos kansallinen sääntelyviranomais tekee analyysin markkinoista, jotka sisältyvät suositukseen, sen on katsottava a, b ja c alakohdan edellytysten täyttyneen, ellei kansallinen sääntelyviranomais toteaa, että yksi tai useampi edellytyksistä ei täyty kansallisissa erityisolosuhteissa.

2. Jos kansallinen sääntelyviranomais tekee 1 kohdan mukaisesti vaadittavan analyysin, sen on tarkasteltava markkinoiden kehitystä ennakoivasta näkökulmasta, jos kyseisille markkinoille ei aseteta sääntelyä tämän artiklan perusteella. Kansallisen sääntelyviranomaisen on otettava analyysissään huomioon kaikki seuraavat seikat:
 - a) markkinoiden kehityssuunnat, jotka vaikuttavat sen todennäköisyyteen, että merkitykselliset markkinat suuntautuvat kohti tosiasiallista kilpailua;
 - b) kaikki asiaan vaikuttavat kilpailun rajoitukset tukku- ja vähittäismyyntitasolla, riippumatta siitä, pidetäänkö tällaisten rajoitteiden lähteinä sähköisiä viestintäverkkoja, sähköisiä viestintäpalveluja tai muita palveluja tai sovelluksia, jotka ovat verrattavissa loppukäyttäjän näkökulmasta, ja riippumatta siitä, ovatko tällaiset rajoitukset osa merkityksellisiä markkinoita;
 - c) muunlainen sääntely tai toimenpiteet, joita asetetaan merkityksellisille markkinoille tai niihin liittyville vähittäismarkkinoille koko kyseeseen tulevan ajan ja jotka vaikuttavat niihin, mukaan lukien rajoituksetta 64, 68 ja 69 artiklan mukaisesti asetetut velvollisuudet;
 - d) muille merkityksellisille markkinoille tämän artiklan perusteella asetettu sääntely.
3. Jos kansallinen sääntelyviranomais toteaa, että merkityksellisillä markkinoilla ei voida perustella sääntelyvelvollisuuksien asettamista tämän artiklan 1 ja 2 kohdan mukaisella menettelyllä tai jos tämän artiklan 4 kohdassa säädetyt edellytykset eivät täyty, se ei saa asettaa minkäänlaisia 77 artiklan mukaisia erityisiä sääntelyvelvollisuuksia ja sen on peruutettava 77 artiklan mukaisesti asetetut aiemmat velvollisuudet.

4. Kansallisten sääntelyviranomaisten on harkittava asianmukaisen määräajan asettamista korjaavien toimenpiteiden poistamiselle ottaen huomioon tarve turvata näiden velvollisuuksien edunsaajille ja loppukäyttäjille kestävä siirtymä, loppukäyttäjien valinnanvara sekä se, että sääntely ei jatku kauemmin kuin on tarpeen. Ilmoituksen määräaika määritettäessä kansalliset sääntelyviranomaiset voivat vahvistaa erityisedellytyksiä ja irtisanomisaikoja olemassa olevien käyttöoikeussopimusten osalta.
5. Jos kansallinen sääntelyviranomainen toteaa, että tämän artiklan 1 ja 2 kohdan mukaisten sääntelyvelvollisuuksien asettaminen on perusteltua merkityksellisillä markkinoilla, sen on määriteltävä mahdolliset yritykset, joilla on yksin tai yhdessä kyseisillä markkinoilla huomattava markkinavoima 76 artiklan mukaisesti. Kansallisen sääntelyviranomaisen on asetettava tällaisille yrityksille 77 artiklan mukaisesti asianmukaisia erityisvelvoitteita tai, jos niitä jo on, pidettävä tällaiset velvoitteet edelleen voimassa tai muutettava niitä, jos se katsoo, että lopputuloksena ei tällaisten velvoitteiden puuttuessa olisi loppukäyttäjien kannalta todellista kilpailua.
6. Tämän artiklan 3 ja 4 kohdan mukaisia toimenpiteitä toteutettaessa on noudatettava 85 ja 184 artiklassa tarkoitettuja menettelyjä. Kansalliset sääntelyviranomaiset laativat markkina-analyysin asianomaisista markkinoista ja ilmoittavat niihin liittyvän toimenpide-ehdotuksensa 85 artiklan mukaisesti viiden vuoden kuluessa edellisen toimenpiteen hyväksymisestä, jos kansallinen sääntelyviranomainen on määritellyt merkitykselliset markkinat ja sen, millä yrityksillä on huomattava markkinavoima.

74 artikla

Menettely valtioiden rajat ylittävien markkinoiden määrittelemiseksi

1. Jos komissio tai ainakin kaksi asianomaista kansallista sääntelyviranomaista toimittaa perustellun pyynnön ja näyttöä sen tueksi, BERECin on tehtävä analyysi mahdollisista valtioiden rajat ylittävistä markkinoista. Komissio voi sidosryhmiä kuultuaan ja BERECin analyysin huomioon ottaen hyväksyä päätöksiä, joissa määritellään valtioiden rajat ylittävät markkinat kilpailulainsäädännön periaatteiden mukaisesti.
2. Tämän artiklan 1 kohdan mukaisesti määriteltyjen valtioiden rajat ylittävien markkinoiden osalta asianomaisten kansallisten sääntelyviranomaisten on yhdessä suoritettava markkina-analyysi ottamalla huomattavaa markkinavoimaa koskevat suuntaviivat huomioon ja tehtävä yhteensovitusti päätös 73 artiklan 4 kohdassa tarkoitettujen sääntelyvelvollisuuksien asettamisesta, voimassa pitämisestä, muuttamisesta tai poistamisesta. Kansallisten sääntelyviranomaisten, joita asia koskee, on ilmoitettava yhteisesti komissiolle markkina-analyysia koskevat toimenpide-ehdotuksensa ja mahdolliset sääntelyvelvollisuudet 85 artiklan mukaisesti.
3. Vaikka valtioiden rajat ylittäviä markkinoita ei olisi, vähintään kaksi kansallista sääntelyviranomaista voivat myös ilmoittaa markkina-analyysia koskevat toimenpide-ehdotuksensa ja mahdolliset sääntelyvelvollisuudet yhdessä, jos ne katsovat markkinaolojensa lainkäyttöalueellaan olevan riittävän yhtenäiset.

75 artikla

Menettely valtioiden rajat ylittävän kysynnän määrittelemiseksi

BERECin on tehtävä analyysi valtioiden rajat ylittävästä loppukäyttäjien sellaisten tuotteiden ja palvelujen kysynnästä, joita tarjotaan unionissa, jos se saa perustellun pyynnön ja sitä tukevaa näyttöä komissiolta tai vähintään kahdelta kansalliselta sääntelyviranomaiselta, jotka

ilmoittavat vakavasta kysyntäongelmasta, johon on tarpeen puuttua. BEREC voi tehdä tällaisen analyysin myös, jos se saa markkinatoimijoilta perustellun pyynnön, jonka tueksi esitetään riittävästi näyttöä, ja katsoo, että kyseessä on vakava kysyntäongelma, jota on tarpeen käsitellä. BERECin analyysi ei rajoita valtioiden rajat ylittävien markkinoiden määrittelyä 74 artiklan 1 kohdan mukaisesti eikä kansallisen sääntelyviranomaisen toteuttamaa kansallisten tai alueellisten maantieteellisten markkinoiden määrittelyä 72 artiklan mukaisesti.

76 artikla

Yritykset, joilla on huomattava markkinavoima

1. Jos kansallinen sääntelyviranomainen määrittelee 73 artiklassa tarkoitettua menettelyä noudattaen, onko tietyillä yrityksillä huomattava markkinavoima, sovelletaan tämän artiklan 2 kohtaa.
 2. Tietyllä yrityksellä katsotaan olevan huomattava markkinavoima, jos sillä on yksin tai yhdessä muiden kanssa määräävää asemaa vastaava asema eli sellaista taloudellista vaikutusvaltaa, jonka turvin se voi toimia huomattavassa määrin riippumattomana kilpailijoista, asiakkaista ja viime kädessä kuluttajista.
 3. Erityisesti arvioidessaan, onko kahdella tai useammalla yrityksellä yhteinen määräävä asema markkinoilla, kansallisten sääntelyviranomaisten on toimittava unionin oikeuden mukaisesti ja otettava huomioon komission tämän artiklan 5 kohdan nojalla julkaisemat markkina-analyysia ja huomattavan markkinavoiman arviointia koskevat suuntaviivat.
 4. Jos yrityksellä on tietyillä markkinoilla huomattava markkinavoima, sillä voidaan katsoa olevan huomattava markkinavoima myös niihin tiiviissä yhteydessä olevilla muilla markkinoilla, jos näiden kaksien markkinoiden väliset yhteydet mahdollistavat tietyillä markkinoilla saavutetun markkinavoiman hyödyntämisen tiiviissä yhteydessä olevilla muilla markkinoilla siten, että yrityksen markkinavoima vahvistuu. Näin ollen tiiviissä yhteydessä olevilla muilla markkinoilla voidaan soveltaa tällaisen markkina-aseman hyväksikäytön estämiseen tähtääviä korjaavia toimia 77–84 artiklan mukaisesti.
 5. BERECiä kuultuaan komissio julkaisee markkina-analyysia ja huomattavan markkinavoiman arviointia koskevat suuntaviivat, jäljempänä 'huomattavaa markkinavoimaa koskevat suuntaviivat', jotka ovat sopusoinnussa asiaankuuluvien kilpailulainsäädännön periaatteiden kanssa. Huomattavaa markkinavoimaa koskeviin suuntaviivoihin sisällytetään kansallisille sääntelyviranomaisille tarkoitetut ohjeet huomattavan markkinavoiman käsitteen soveltamisesta sähköisen viestinnän markkinoiden ennakosääntelyn erityisessä asiayhteydessä ottaen huomioon 73 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut kolme perustetta.
- 5.4.2. *II LUKU: Käyttöoikeuksiin liittyvien korjaavien toimien asettaminen yrityksille, joilla on huomattava markkinavoima*

77 artikla

Yritysten, joilla on huomattava markkinavoima, velvollisuuksien asettaminen, muuttaminen tai poistaminen

1. Arvioidessaan tiettyjen markkinoiden kilpailuedellytyksiä ja sääntelytoimien tarvetta kansallisten sääntelyviranomaisten on 73 artiklan 2 kohdan mukaisesti otettava ensisijaisesti huomioon voimassa olevien säädösten vaikutus kilpailudynamiikkaan,

mahdollinen tarjottu sitoumus tai kansallisen tai unionin kilpailuoikeuden tai kauppasopimusten mukaisten menettelyjen yhteydessä määrätty korjaavat toimet.

2. Jos yrityksellä katsotaan 73 artiklan mukaisesti suoritettun markkina-analyysin perusteella olevan huomattava markkinavoima tietyillä markkinoilla, kansallisen sääntelyviranomaisen on suhteellisuusperiaatteen mukaisesti valittava vähiten häiriötä aiheuttava keino markkina-analyysissa havaittujen ongelmien ratkaisemiseksi. Kansallisten sääntelyviranomaisten on otettava tässä arvioinnissa huomioon 83 artiklan mukaisesti sellaisten operaattoreiden, joilla on todettu olevan huomattava markkinavoima, tarjoamat sitoumukset.
3. Tämän artiklan mukaisten velvollisuuksien
 - a) on perustuttava kansallisen sääntelyviranomaisen markkina-analyysissään havaitseman ongelman luonteeseen ottaen tarvittaessa huomioon valtioiden rajat ylittävän kysynnän yksilöinti 75 artiklan mukaisesti;
 - b) on oltava oikeassa suhteessa kustannuksiin ja hyötyihin;
 - c) on oltava perusteltu 3 artiklan tavoitteisiin nähden;
 - d) asettamisen edellä on järjestettävä 85 ja 184 artiklan mukainen kuuleminen.
4. Jos yrityksellä katsotaan olevan huomattava markkinavoima, kansalliset sääntelyviranomaiset voivat tarvittaessa asettaa arvioinnin ensimmäisessä vaiheessa sille velvollisuuksia, kuten avoimuutta ja syrjimättömyyttä koskevia velvollisuuksia.

Jos kansallinen sääntelyviranomainen katsoo, että edellä tarkoitetut velvollisuudet eivät ole riittäviä tai asianmukaisia, sen on tutkittava, olisiko tällaisten velvoitteiden asettaminen yhdessä 80 artiklan perusteella asetettujen velvollisuuksien kanssa oikeasuhteinen ja riittävä keino edistää 3 artiklassa säädettyjä tavoitteita.

Jos kansalliset sääntelyviranomaiset katsovat, että on tarpeen asettaa käyttöoikeuteen liittyviä lisävelvollisuuksia, niiden on asetettava 81 artiklassa säädetty velvollisuudet, joilla myönnetään yhdenmukaistettu käyttöoikeus, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 80 artiklan soveltamista.

Ainoastaan, jos kansalliset sääntelyviranomaiset esittävät asianmukaiset perustelut, jotka osoittavat, että 80 ja 81 artiklan perusteella asetetut velvollisuudet eivät ratkaise kyseisillä markkinoilla havaittuja kilpailuongelmia, ne voivat asettaa muita velvollisuuksia, jotka liittyvät tiettyjen aktiivisten tai virtuaalisten verkkoelementtien ja palvelujen käyttöoikeuksiin sekä tiettyjen verkkoelementtien ja liitännäistoimintojen käyttöön, 78 artiklan mukaisesti.

Jos 77–84 artiklassa säädetty velvollisuudet eivät ole asianmukaisia, kansalliset sääntelyviranomaiset voivat tämän kohdan neljännessä alakohdassa tarkoitettujen velvollisuuksien lisäksi asettaa kirjanpidon erillisyyttä, hintavalvontaa ja kustannuslaskentaa koskevia velvollisuuksia.

Asetetuilla velvollisuuksilla ei ole taannehtivaa vaikutusta. Asianmukaisesti perustelluissa poikkeustapauksissa velvollisuudet voidaan asettaa siten, että niiden alkamispäivä poikkeaa tavallisesti säädetystä päivämäärästä.

5. Kansallisten sääntelyviranomaisten on ilmoitettava 85 artiklassa tarkoitettua menettelyä noudattaen komissiolle päätöksistä asettaa, muuttaa tai poistaa yrityksiä koskevia velvollisuuksia.

6. Jos markkinoiden kehityssuunnat, mukaan lukien kaupalliset sopimukset tai sitoumukset, eivät edellytä markkinoiden määritelmän muuttamista tai huomattavan markkinavoiman arviointia ja eivät edellytä uutta markkina-analyysiä 73 artiklan mukaisesti, kansallisen sääntelyviranomaisen on viipymättä arvioitava, onko tarpeen tarkastella uudelleen velvollisuuksia, joita on asetettu yrityksille, joilla katsotaan olevan huomattava markkinavoima, ja muuttaa aiempia päätöksiä, myös peruuttamalla velvollisuuksia tai asettamalla uusia velvollisuuksia, jotta voidaan varmistaa, että velvollisuudet täyttävät edelleen tämän artiklan 4 kohdassa säädetyt edellytykset. Tällaisia muutoksia voidaan tehdä ainoastaan 85 ja 184 artiklan mukaisen kuulemisen jälkeen.
7. Kansallisten sääntelyviranomaisten on asetettava velvollisuudet, sanotun kuitenkin rajoittamatta seuraavia:
 - a) 67, 68 ja 69 artikla;
 - b) 50, 52, 64 ja 100 artikla sekä niiden direktiivin 2002/58/EY asiaankuuluvien säännösten noudattaminen, jotka sisältävät sellaisia yrityksiä koskevia velvollisuuksia, joilla ei katsota olevan huomattavaa markkinavoimaa;
 - c) tarve noudattaa kansainvälisiä sitoumuksia.
8. Korjaavien toimien johdonmukaisen soveltamisen edistämiseksi komissio voi tiiviissä yhteistyössä BERECin kanssa antaa ohjeita kansallisille sääntelyviranomaisille tästä artiklasta johtuvien velvoitteiden johdonmukaisen täytäntöönpanon edistämiseksi.

78 artikla

Erityisten verkkoelementtien ja liitännäistoimintojen käyttöoikeuksia ja käyttöä koskevat velvollisuudet

1. Kansalliset sääntelyviranomaiset voivat 77 artiklan säännösten mukaisesti asettaa yrityksille velvollisuuksia toteuttaa kohtuulliset pyynnöt, jotka koskevat muiden kuin 80 ja 81 artiklassa määriteltyjen erityisten verkkoelementtien ja liitännäistoimintojen käyttöoikeutta ja oikeutta hyödyntää niitä silloin, kun kansalliset sääntelyviranomaiset katsovat, että käyttöoikeuden epääminen tai saman vaikutuksen aiheuttavat kohtuuttomat ehdot estäisivät kestävien kilpailumarkkinoiden kehittymistä vähittäismyyntitasolla tai että se ei olisi loppukäyttäjien edun mukaista. Kansalliset sääntelyviranomaiset voivat vaatia yrityksiä muun muassa
 - a) antamaan kolmansille osapuolille käyttöoikeus tiettyihin fyysisiin verkkoelementteihin ja tarvittaessa liitännäistoimintoihin ja sallimaan niiden käyttö, tilaajayhteyksien ja niiden osien eriytetty käyttöoikeus mukaan lukien;
 - b) antamaan kolmansille osapuolille tiettyjen aktiivisten tai virtuaalisten verkkoelementtien ja palvelujen käyttöoikeus;
 - c) neuvottelemaan käyttöoikeutta pyytävien yritysten kanssa vilpittömässä mielessä;
 - d) olemaan peruuttamatta jo myönnettyä toimintojen käyttöoikeutta;
 - e) tarjoamaan tiettyjä palveluja tukkumyynnissä kolmansille osapuolille jälleenmyyntiä varten;
 - f) myöntämään teknisten rajapintojen, yhteyskäytäntöjen tai muiden keskeisten palvelujen tai virtuaaliverkkopalvelujen yhteentoimivuuden kannalta välttämättömien tekniikkojen avoin käyttöoikeus;

- g) tarjoamaan rinnakkain sijoittamista tai muita liitännäistoimintojen yhteiskäyttötapoja;
- h) tarjoamaan tiettyjä sellaisia palveluja, joita tarvitaan palvelujen päästä päähän -yhteentoimivuuden varmistamiseksi käyttäjille, tai matkaviestinverkkojen verkkovierailuihin liittyviä toimintoja;
- i) antamaan käyttötukijärjestelmien tai samankaltaisten ohjelmistojärjestelmien käyttöoikeus terveen kilpailun varmistamiseksi palvelujen tarjonnassa;
- j) liittämään yhteen verkot tai verkkotoiminnot;
- k) tarjoamaan liitännäispalvelujen, kuten tunnistamis-, paikantamis- ja tilatietopalvelujen, käyttöoikeuden.

Kansalliset sääntelyviranomaiset voivat liittää tällaisiin velvollisuuksiin vilpittömyyttä, kohtuullisuutta ja määräaikoja koskevia ehtoja.

2. Kun kansalliset sääntelyviranomaiset harkitsevat 1 kohdassa tarkoitettujen mahdollisten erityisvelvoitteiden asettamisen asianmukaisuutta ja erityisesti kun ne arvioivat suhteellisuusperiaatteen mukaisesti, olisiko velvollisuuksia asetettava ja miten se olisi tehtävä, niiden on analysoitava, olisivatko muunlaiset tukkutason hyödykkeiden käyttöoikeudet joko samoilla tai niihin liittyvillä vähittäismarkkinoilla riittävä keino käsitellä havaittua ongelmaa loppukäyttäjien etujen turvaamiseksi. Arvioinnissa on käsiteltävä kaupallisia käyttöoikeustarjouksia, 68 ja 69 artiklan mukaista säänneltyä käyttöoikeutta taikka olemassa olevaa tai suunniteltua säänneltyä käyttöoikeutta muihin tukkutason hyödykkeisiin tämän artiklan mukaisesti. Kansallisten sääntelyviranomaisten on otettava huomioon erityisesti seuraavat seikat:

- a) kilpailevien toimintojen käytön tai asentamisen tekninen ja taloudellinen kannattavuus markkinoiden kehitysasteen kannalta katsottuna, ottaen huomioon kyseessä olevan yhteenliittämisen tai käyttöoikeuden luonne ja laatu, sekä muiden alkuvaiheen käyttöoikeustuotteiden, kuten kaapelikanavien käyttöoikeuden, kannattavuus;
- b) odotettavissa oleva teknologian kehitys, joka vaikuttaa verkon suunnitteluun ja hallintaan;
- c) tarve varmistaa teknologianeutraalius, joka antaa osapuolille mahdollisuuden omien verkkojen suunnitteluun ja hallintaan;
- d) tarjotun käyttöoikeuden toteuttamiskelpoisuus suhteessa käytettävissä olevaan kapasiteettiin;
- e) toiminnon omistajan tekemät perusinvestoinnit ottaen huomioon tehdyt julkiset investoinnit ja investointeihin liittyvät riskit ja erityisesti gigabittiverkkoon tehtävät investoinnit ja niihin liittyvät riskitasot;
- f) tarve turvata kilpailu pitkällä aikavälillä ottaen erityisesti huomioon taloudellisesti tehokas infrastruktuurikilpailu ja kestävää kilpailua tukevat innovatiiviset liiketoimintamallit, kuten ne, jotka perustuvat verkkoihin tehtäviin yhteisinvestointeihin;
- g) mahdolliset asiaan liittyvät teollis- ja tekijänoikeudet;
- h) yleiseurooppalaisten palvelujen tarjoaminen.

3. Asettaessaan yritykselle velvollisuuden tarjota käyttöoikeus tämän artiklan mukaisesti kansalliset sääntelyviranomaiset voivat, jos se on verkon normaalin toimivuuden

varmistamiseksi tarpeen, asettaa teknisiä tai käyttöä koskevia ehtoja tällaisen käyttöoikeuden tarjoajalle tai käyttöoikeuden saajalle. Erityisten teknisten standardien tai eritelmien noudattamisvelvoitteiden on oltava 189 artiklan mukaisesti säädettyjen standardien ja eritelmien mukaisia.

79 artikla

Hintavalvontaa ja kustannuslaskentaa koskevat velvollisuudet

1. Kansallinen sääntelyviranomaisen voi 77 artiklan mukaisesti asettaa kustannusvastaavuutta ja hintavalvontaa koskevia velvollisuuksia, mukaan lukien hintojen kustannuslähtöisyyttä ja kustannuslaskentaa koskevat velvollisuudet, tietäntyyppisten yhteenliittämisten tai käyttöoikeuksien tarjonnassa, jos markkina-analyysi osoittaa, että todellinen kilpailu puuttuu ja tämä saattaa johtaa siihen, että kyseinen yritys saattaa pitää hintoja liian korkealla tasolla tai harjoittaa hintapainostusta loppukäyttäjien haitaksi.

Hintavalvontaa koskevien velvollisuuksien aiheellisuutta määrittäessään kansallisten sääntelyviranomaisten on otettava huomioon kilpailun edistämistarve ja loppukäyttäjien pitkän aikavälin edut, jotka liittyvät gigabittiverkkojen käyttöönottoon. Erityisesti yritysten kannustamiseksi tekemään investointeja, myös gigabittiverkkoihin, kansallisten sääntelyviranomaisten on otettava huomioon yrityksen tekemät investoinnit, etenkin jos kyseessä ovat uudet investoinnit. Jos kansalliset sääntelyviranomaiset pitävät hintavalvontavelvollisuutta aiheellisenä, niiden on sallittava yritykselle kohtuullinen tuotto sijoitetulle pääomalle, ottaen huomioon tiettyyn uuteen investointiverkkohankkeeseen mahdollisesti liittyvät riskit.

Kansallisten sääntelyviranomaisten on harkittava olla asettamatta tai olla pitämättä voimassa tämän artiklan mukaisia velvollisuuksia, jos ne havaitsevat osoitettavissa olevan vähittäishinnan rajoituksen ja toteavat, että 77 artiklan mukaisesti asetetut vaatimukset, mukaan lukien erityisesti mahdollinen taloudellisen toisinnettavuuden testi, turvaavat tosiasiallisen ja syrjimättömän käyttöoikeuden.

Jos kansalliset sääntelyviranomaiset pitävät aiheellisenä asettaa hintavalvontavelvollisuuksia olemassa olevien verkkoelementtien käyttöoikeuksille, niiden on otettava huomioon myös hyödyt, joita voi koitua ennakoitavissa olevista ja vakaina tukkuhinnoista kaikkien yritysten tosiasialliselle markkinoille pääsulle ja riittäville kannustimille uusien ja parempien verkkojen käyttöönottoon.

2. Kansallisten sääntelyviranomaisten on varmistettava, että kaikki pakollisiksi määrättävät kustannusvastaavuusjärjestelmät tai hinnoittelumenetelmät edistävät uusien ja parempien verkkojen käyttöönottoa, tehokkuutta ja kestäväää kilpailua sekä tuovat loppukäyttäjille mahdollisimman paljon kestäviä hyötyjä. Tässä yhteydessä kansalliset sääntelyviranomaiset voivat myös ottaa huomioon vastaavilla kilpailluilla markkinoilla käytössä olevan hintatason.
3. Jos yrityksen hinnoille on asetettu kustannuslähtöisyyttä koskeva velvollisuus, kyseisen yrityksen on osoitettava, että hinnat perustuvat kustannuksiin ja investoinneille saatavaan kohtuulliseen tuottoon. Palvelujen tehokkaasta tarjoamisesta aiheutuvien kustannusten selvittämiseksi kansalliset sääntelyviranomaiset voivat suorittaa yrityksen kustannuslaskennasta riippumattoman kustannuslaskennan. Kansalliset sääntelyviranomaiset voivat vaatia yritystä toimittamaan täydelliset perustelut hinnoilleen ja vaatia tarvittaessa hintojen tarkistamista.

4. Jos jonkin kustannuslaskentajärjestelmän käyttäminen määrätään hintavalvonnan tukemiseksi pakolliseksi, kansallisten sääntelyviranomaisten on varmistettava, että tästä kustannuslaskentajärjestelmästä julkistetaan kuvaus, josta käyvät ilmi vähintään kustannusten pääluokat ja säännöt, joiden mukaan kustannukset kohdennetaan. Hyväksytyn riippumattoman elimen on tarkastettava kustannuslaskentajärjestelmän noudattaminen ja julkaistava vuosittain lausunto sen noudattamisesta.

80 artikla

Passiivisten verkkojen käyttöoikeus

1. Kansallinen sääntelyviranomainen voi 77 artiklan mukaisesti asettaa yrityksille velvollisuuksia täyttää kohtuullisina pidettävät pyynnöt, jotka koskevat pimeän kuidun ja rakennusteknisen infrastruktuurin käyttöoikeutta ja käyttöä, mukaan luettuina muun muassa rakennukset, rakennusten sisääntulot, rakennusten kaapelointi, myös johdotukset, antennit, tornit ja muut tukirakennelmat, pylvää, mastot, kaapelikanavat, tyhjät putket, tarkastuskaivot, kaapelikaivot ja jakomot, jos se markkina-analyysia tarkasteltuaan katsoo, että käyttöoikeuden epääminen tai käyttöoikeuden antaminen saman vaikutuksen aiheuttavin kohtuuttomoin ehdoin estäisi kestävien kilpailumarkkinoiden kehittymistä eikä olisi loppukäyttäjien edun mukaista.
2. Kansalliset sääntelyviranomaiset voivat asettaa yritykselle velvollisuuksia antaa käyttöoikeus tämän artiklan mukaisesti riippumatta siitä, onko velvollisuuden kohteena oleva omaisuus osa merkityksellisiä markkinoita markkina-analyysin mukaisesti, jos velvollisuus on tarpeellinen ja oikeassa suhteessa 3 artiklassa esitettyihin tavoitteisiin.

81 artikla

Yhdenmukaistetut käyttöoikeustuotteet

1. Kansallisen sääntelyviranomaisen on arvioitava, onko perusteltua ja oikeasuhteista määrätä toimijalle, jolla 73 artiklan mukaisesti tehdyn markkina-analyysin perusteella katsotaan olevan huomattava markkinavoima tietyillä markkinoilla, velvollisuus tarjota unionin yhdenmukaistettuja käyttöoikeustuotteita ennen muiden käyttöoikeustuotteiden määräämistä, sanotun kuitenkin rajoittamatta 80 artiklan soveltamista.
2. Jos kansallinen sääntelyviranomainen päättää määrätä muita käyttöoikeustuotteita, sen on selitettävä, miksi ne sopivat paremmin havaittujen ongelmien ratkaisemiseen kuin yhdenmukaistetut käyttöoikeustuotteet.
3. Unionin yhdenmukaistettuihin tuotteisiin voi sisältyä paikallisia käyttöoikeustuotteita.
4. Komissio voi BERECin lausunnon huomioon ottaen hyväksyä *[6 kuukauden kuluessa tämän asetuksen voimaantulosta]* täytäntöönpanosäädöksiä, joissa vahvistetaan yhdenmukaistettujen tuotteiden tekniset eritelmät, vakiokustannustekijät, kustannusmenetelmät ja yhdenmukaistettuihin käyttöoikeustuotteisiin liittyvä viitetarjous. Kyseiset täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 199 artiklan 4 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen.
5. Yhdenmukaistetun käyttöoikeustuotteen on täytettävä seuraavat aineelliset vaatimukset:
 - a) sitä voidaan tarjota käyttöoikeustuotteena mille tahansa unionissa toimivalle sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen tarjoajalle;
 - b) siihen liittyy mahdollisimman suuri verkkojen ja palvelujen yhteentoimivuus ja syrjimätön verkonhallinta operaattoreiden välillä verkkotopologiaa vastaavasti;

- c) se voi palvella loppukäyttäjiä kilpailuehdoin;
 - d) se on kustannustehokas ottaen huomioon kapasiteetti, joka on toteutettava nykyisissä ja uusissa verkoissa, ja sen kyky toimia rinnakkain muiden käyttöoikeustuotteiden kanssa, joita voidaan tarjota samassa verkkoinfrastruktuurissa;
 - e) se on operatiivisesti tehokas erityisesti käyttöoikeuksien tarjoajille ja hakijoille aiheutuvien täytäntöönpanon esteiden ja käyttöönottokustannusten rajoittamisen osalta;
 - f) siinä varmistetaan yksityisyyden suojaa, henkilötietojen suojaa, verkkojen turvallisuutta ja eheyttä sekä avoimuutta koskevien sääntöjen noudattaminen unionin oikeuden mukaisesti.
6. Jos kansallinen sääntelyviranomainen on todennut, että velvollisuus tarjota tällaisia yhdenmukaistettuja käyttöoikeustuotteita korvaa aiemmin asetetut tukkutason käyttöoikeusvelvollisuudet, sen on asetettava asianmukainen, vähintään kuusi kuukautta kestävä siirtymäaika ennen viimeksi mainittujen toimenpiteiden kumoamista.

82 artikla

Terminointimaksut

1. Komissio asettaa BERECin lausunnon huomioon ottaen delegoidulla säädöksellä, jolla täydennetään tätä asetusta, yhtenäisen unionin laajuisen matkaviestinverkon puheliikenteen enimmäismääräisen terminointimaksun ja yhtenäisen unionin laajuisen kiinteän verkon puheliikenteen enimmäismääräisen terminointimaksun, jäljempänä yhdessä 'unionin laajuiset puheliikenteen terminointimaksut', jotka koskevat kaikkia palveluntarjoajia, jotka tarjoavat missä tahansa jäsenvaltiossa matkaviestinverkon puheliikenteen terminointipalveluja tai kiinteän verkon terminointipalveluja. Komissio tarkastelee kyseistä delegoitua säädöstä uudelleen joka viides vuosi *[tämän asetuksen voimaantulopäivän]* jälkeen ja pohtii siinä yhteydessä 73 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja arviointiperusteita soveltaen, onko edelleen tarpeen vahvistaa unionin laajuiset puheliikenteen terminointimaksut. Kun komissio päättää tämän kohdan mukaisen tarkastelun perusteella, ettei se määrää matkaviestinverkon puheliikenteen enimmäismääräistä terminointimaksua tai kiinteän verkon puheliikenteen enimmäismääräistä terminointimaksua tai kumpaakaan näistä, kansalliset sääntelyviranomaiset voivat tehdä markkina-analyysejä puheliikenteen terminointimarkkinoista 73 artiklan mukaisesti sen arvoimiseksi, onko tarpeen määrätä sääntelyyn perustuvia velvollisuuksia. Jos kansallinen sääntelyviranomainen määrää tällaisen analyysin tuloksena kustannuslähtöisiä tukkutason terminointimaksuja merkityksellisillä markkinoilla, sen on noudatettava liitteessä II esitettyjä periaatteita, perusteita ja parametrejä ja sen määräämä toimenpide-ehdotus on toteutettava 85 ja 184 artiklassa tarkoitettujen menettelyjen mukaisesti.
2. Kansallisten sääntelyviranomaisten on valvottava tiiviisti ja varmistettava, että puheliikenteen terminointipalvelujen tarjoajat soveltavat yhtenäisiä unionin laajuisia puheliikenteen terminointimaksuja. Kansalliset sääntelyviranomaiset voivat milloin tahansa vaatia puheliikenteen terminointipalvelujen tarjoajaa muuttamaan muilta yrityksiltä perimänsä maksun määrää, jos se ei ole 1 kohdassa tarkoitettujen delegoidun säädöksen vaatimusten mukainen.

Sitoumusmenettely

1. Kansallisten sääntelyviranomaisten on ilmoitettava operaattoreille mahdollisuudesta tarjota sitoumuksia havaittujen kilpailuongelmien ratkaisemiseksi.
2. Yritykset, joilla katsotaan olevan huomattava markkinavoima, voivat tarjota kansalliselle sääntelyviranomaiselle sitoumuksia, jotka koskevat niiden verkkoihin sovellettavia käyttöoikeus- tai yhteisinvestointiehtoja tai molempia, jotka voivat liittyä muun muassa seuraaviin:
 - a) yhteistyöjärjestelyt, jotka koskevat 77 artiklan mukaisten asianmukaisten ja oikeasuhteisten velvollisuuksien arviointia;
 - b) yhteisinvestoinnit gigabittiverkkoihin;
 - c) kolmansien osapuolten tosiasiallinen ja syrjimätön käyttöoikeus vertikaalisesti integroituneen yrityksen suorittaman vapaaehtoisen eriyttämisen toteuttamisen aikana, mukaan lukien paikallisliityntäverkko-omaisuuden tai sen huomattavan osan siirtäminen erilliselle oikeushenkilölle, jolla on eri omistaja, tai erillisen liiketoimintayksikön perustaminen, sekä sen jälkeen, kun eriyttäminen on toteutettu ehdotetussa muodossa.

Sitoumustarjouksen on oltava riittävän yksityiskohtainen, myös sitoumusten laajuuden, keston, ajoituksen sekä toteuttamistavan osalta, jotta kansallinen sääntelyviranomainen voi tehdä tämän artiklan 3 kohdan mukaisen arvionsa. Tällaiset sitoumukset voivat jatkaa markkina-analyysien tekemiselle 73 artiklan 6 kohdassa säädetyn ajanjakson jälkeen.

3. Kansallisten sääntelyviranomaisten on harkittava, ovatko sitoumukset yksin oikeasuhteisia ja riittäviä keinoja havaittujen kilpailuongelmien ratkaisemiseksi. Yritysten tämän artiklan 2 kohdan nojalla tarjoamien sitoumusten arvioimiseksi kansallisen sääntelyviranomaisen on, lukuun ottamatta tilanteita, joissa tällaiset sitoumukset selkeästi eivät täytä yhtä tai useampaa asiaan liittyvää ehtoa tai edellytystä, tehtävä markkinatesti erityisesti tarjotuille ehdoille kuulemalla julkisesti sidosryhmiä, joita asia koskee, erityisesti niitä kolmansia osapuolia, joihin asia vaikuttaa suoraan. Mahdolliset yhteissijoittajat tai käyttöoikeuksien hakijat voivat esittää näkemyksensä siitä, onko sitoumustarjous tapauksen mukaan 77 artiklassa säädettyjen ehtojen mukainen, ja ne voivat ehdottaa muutoksia.
4. Tämän artiklan nojalla tarjottujen sitoumusten osalta kansallisen sääntelyviranomaisen on 77 artiklan 3 kohdan mukaisia velvollisuuksia arvioidessaan otettava erityisesti huomioon
 - a) tarjottujen sitoumusten oikeudenmukaisuutta ja kohtuullisuutta koskeva näyttö,
 - b) sitoumusten avoimuus kaikille markkinaosallistujille,
 - c) käyttöoikeuksien asettaminen nopeasti saataville oikeudenmukaisin, kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin ennen näihin verkkoihin liittyvien vähittäispalvelujen käyttöönottoa sekä
 - d) tarjottujen sitoumusten yleinen riittävyys kestävä kilpailun mahdollistamiseen tuotantoketjun loppupään markkinoilla ja gigabittiverkkojen yhteistyössä tapahtuvan käyttöönoton ja hyödyntämisen edistämiseen loppukäyttäjien edun mukaisesti.

Kansallisen sääntelyviranomaisen on otettava huomioon kaikki kuulemisissa ilmaistut näkemykset sekä se, miten hyvin ne edustavat eri sidosryhmiä, ja ilmoitettava yritykselle, jolla katsotaan olevan huomattava markkinavoima, alustavat päätelmänsä siitä, ovatko sitoumustarjoukset tässä artikkelissa sekä tapauksen mukaan 77 artikkelissa säädettyjen tavoitteiden, edellytysten ja menettelyjen mukaiset, ja siitä, millä ehdoilla kansallinen sääntelyviranomainen voi harkita määräävänsä sitoumukset sitoviksi. Yritys voi tarkistaa alkuperäistä tarjoustaan kansallisen sääntelyviranomaisen alustavien päätelmien perusteella täyttääkseen tässä artikkelissa ja tapauksen mukaan 77 artikkelissa säädetty edellytykset.

5. Kansallinen sääntelyviranomainen voi antaa päätöksen, jolla sitoumukset kokonaan tai osittain määrätään sitoviksi.
6. Kansallinen sääntelyviranomainen voi 73 artiklan 6 kohdasta poiketen määrätä kaikki sitoumukset tai osan niistä sitoviksi tietyksi ajanjaksoksi, joka voi kattaa koko ajanjakson, jolle sitoumuksia tarjotaan; sitoviksi määrätty yhteisinvestointia koskevat sitoumukset sen on määrättävä sitoviksi vähintään seitsemän vuoden ajanjakson ajaksi. Jos kansallinen sääntelyviranomainen määrää sitoumuksia tämän artiklan nojalla sitoviksi, sen on 77 artiklan mukaisesti arvioitava, miten päätös vaikuttaa markkinoiden kehitykseen ja miten asianmukaisia ovat velvollisuudet, jotka se on asettanut tai jotka se olisi ilman näitä sitoumuksia aikonut asettaa 77–81 artiklan nojalla. Ilmoittaessaan asianomaisesta toimenpide-ehdotuksesta 77 artiklan perusteella 85 artiklan mukaisesti kansallinen sääntelyviranomainen liittää ilmoitettuun toimenpide-ehdotukseen sitoumuspäätöksen.
7. Kansallisen sääntelyviranomaisen on seurattava ja valvottava sitoumuksia, jotka se on määrännyt sitoviksi tämän artiklan 5 kohdan mukaisesti, ja varmistettava niiden noudattaminen samalla tavoin kuin se seuraa ja valvoo 77 artiklan mukaisesti asetettuja velvollisuuksia ja varmistaa niiden noudattamisen, ja sen on harkittava ajanjakson, jolle sitoumukset on määrätty sitoviksi, jatkamista, kun ensimmäinen ajanjakso päättyy. Jos kansallinen sääntelyviranomainen katsoo, että yritys ei ole noudattanut tämän artiklan 5 kohdan mukaisesti sitoviksi määrättyjä sitoumuksia, se voi määrätä tällaiselle yritykselle seuraamuksia 196 artiklan mukaisesti. Kansallinen sääntelyviranomainen voi arvioida uudelleen 77 artiklan mukaisesti säädettyjä velvollisuuksia, sanotun kuitenkin rajoittamatta 196 artikkelissa säädettyä menettelyä erityisvelvoitteiden noudattamisen varmistamiseksi.
8. Tämän artiklan 1, 2 ja 3 kohtaa sovelletaan yrityksiin, jotka voivat tarjota sitoumuksia 69 artiklan mukaisten sääntelytoimenpiteiden välttämiseksi.

84 artikla

Ainoastaan tukkumarkkinoilla toimivat yritykset

1. Kansallisen sääntelyviranomaisen, joka katsoo, että yrityksellä, joka ei toimi millään sähköisten viestintäpalvelujen vähittäismarkkinoilla osana merkityksellisiä maantieteellisiä markkinoita, on huomattava markkinavoima yksillä tai useammilla tukkumarkkinoilla 73 artiklan mukaisesti, on tarkasteltava, onko kyseisellä yrityksellä seuraavat ominaisuudet:
 - a) kaikki yrityksen yhtiöt ja liiketoimintayksiköt, kaikki yhtiöt, jotka ovat saman lopullisen omistajan määräysvallassa mutta eivät välttämättä kokonaan näiden omistuksessa, ja kaikki osakkaat, jotka pystyvät käyttämään määräysvaltaa yrityksessä, harjoittavat joko nykyistä tai tulevaisuudessa suunniteltua

toimintaa ainoastaan sähköisten viestintäpalvelujen tukkumarkkinoilla eivätkä sen vuoksi toimi millään vähittäismarkkinoilla, joilla tarjotaan sähköisiä viestintäpalveluja loppukäyttäjille merkityksellisillä maantieteellisillä markkinoilla tai muilla markkinoilla, jotka saattaisivat vaikuttaa yrityksen toimintaan merkityksellisillä tukkumarkkinoilla;

- b) yritys ei ole sidottu toimimaan yhden erillisen ketjun loppupään toimintaa harjoittavan yrityksen kanssa, joka toimii sähköisiä viestintäpalveluja loppukäyttäjille tarjoavilla vähittäismarkkinoilla tarjotaan osana merkityksellisiä maantieteellisiä markkinoita tai muilla markkinoilla, jotka saattaisivat vaikuttaa yrityksen toimintaan merkityksellisillä tukkumarkkinoilla, sen vuoksi, että se olisi tehnyt yksinoikeussopimuksen taikka tosiasiallisesti yksinoikeutta merkitsevän sopimuksen.
2. Jos kansallinen sääntelyviranomainen toteaa, että tämän artiklan 1 kohdassa säädetty edellytykset täyttyvät, se saa ainoastaan asettaa kyseiselle yritykselle velvollisuuksia 78 artiklan mukaisesti tai velvollisuuksia, jotka liittyvät syrjimättömyyteen tai oikeudenmukaiseen ja kohtuulliseen hinnoitteluun, jos se on perusteltua markkina-analyysin ja yrityksen, jolla katsotaan olevan huomattava markkinavoima, todennäköistä toimintaa koskevan ennakoarvioinnin perusteella.
 3. Kansallisen sääntelyviranomaisen on tarkasteltava yritykselle tämän artiklan mukaisesti asetettuja velvollisuuksia uudelleen milloin tahansa, jos se toteaa, että tämän artiklan 1 kohdassa säädetty edellytykset eivät enää täyty, ja sovellettava tarvittaessa 73 artiklaa ja 77–83 artiklaa. Yritysten on ilmoitettava kansalliselle sääntelyviranomaiselle ilman aiheetonta viivästystä tämän artiklan 1 kohdan a ja b alakohdan kannalta merkittävistä olosuhteiden muutoksista.
 4. Kansallisen sääntelyviranomaisen on tarkasteltava yritykselle tämän artiklan mukaisesti asetettuja velvollisuuksia uudelleen myös silloin, jos se katsoo yrityksen ketjun loppupään asiakkailleen tarjoamia ehtoja ja edellytyksiä koskevan näytön perusteella, että on syntynyt tai voi todennäköisesti syntyä loppukäyttäjiin haitallisesti vaikuttavia kilpailuongelmia, jotka vaativat asettamaan yhden tai useamman 77–81 artiklassa säädetystä velvollisuudesta tai muuttamaan tämän artiklan 2 kohdan mukaisesti asetettuja velvollisuuksia. Velvollisuuksien asettaminen ja niiden uudelleentarkastelu tämän artiklan mukaisesti on toteutettava 85 ja 184 artiklassa tarkoitettuja menettelyjä noudattaen.

5.4.3. *III LUKU: Markkinoiden sääntelyä koskevat sisämarkkinamenettelyt*

85 artikla

Sähköisen viestinnän sisämarkkinoiden vakiinnuttaminen

1. Kansallisten sääntelyviranomaisten on tämän asetuksen mukaisia tehtäviään toteuttaessaan otettava 3 artiklassa vahvistetut tavoitteet mahdollisimman tarkasti huomioon.
2. Jollei 186 artiklan mukaisesti hyväksytyissä suosituksissa tai suuntaviivoissa toisin määrätä, jos kansallinen sääntelyviranomainen aikoo kuulemisen jälkeen toteuttaa toimenpiteitä, jotka
 - a) kuuluvat 68 ja 69 artiklan sekä 71–84 artiklan soveltamisalaan;
 - b) vaikuttaisivat jäsenvaltioiden väliseen kauppaan,

sen on julkaistava toimenpide-ehdotus sekä ilmoitettava siitä perusteluineen samaan aikaan komissiolle, BERECille ja muiden jäsenvaltioiden kansallisille sääntelyviranomaisille 184 artiklan 4 kohdan mukaisesti. Kansallisilla sääntelyviranomaisilla, BERECillä ja komissiolla on mahdollisuus antaa lausuntonsa toimenpide-ehdotuksesta 30 työpäivän kuluessa. Tätä 30 työpäivän määräaika ei voida pidentää.

3. Tämän artiklan 3 kohdassa tarkoitetun toimenpide-ehdotuksen hyväksymistä on lykättävä vielä 90 työpäivällä, jos kyseisellä toimenpiteellä pyritään
 - a) määrittelemään merkitykselliset markkinat ja arvioimaan niiden asettamista ennakkosääntelyn alaisiksi 72 artiklan mukaisesti;
 - b) päättämään, onko jollakin yrityksellä joko yksin tai yhdessä muiden kanssa huomattava markkinavoima 73 artiklan mukaisesti;
 - c) asettamaan, muuttamaan tai poistamaan yritystä koskeva velvollisuus soveltaen 69 artiklan 2 kohtaa tai 77 artiklaa, lukuun ottamatta 80 ja 81 artiklan mukaisesti asetettuja velvollisuuksia,

ja komissio on ilmoittanut kansalliselle sääntelyviranomaiselle, että se katsoo toimenpide-ehdotuksen muodostavan esteen sisämarkkinoille tai että se epäilee vakavasti ehdotuksen yhteensopivuutta unionin oikeuden ja erityisesti 3 artiklassa tarkoitettujen tavoitteiden kanssa. Tätä 90 työpäivän määräaika ei voida pidentää. Komissio ilmoittaa tässä tapauksessa BERECille ja kansallisille sääntelyviranomaisille varaumistaan ja julkaisee ne samanaikaisesti.

4. 30 työpäivän kuluessa 3 kohdassa tarkoitetun 90 työpäivän määräajan alkamisesta BEREC antaa 3 kohdassa tarkoitetuista komission varaumista lausunnon, jossa se ilmaisee, pitääkö se tarpeellisena toimenpide-ehdotuksen voimassa pitämistä, muuttamista tai peruuttamista, ja esittää tältä osin tarvittaessa yksityiskohtaisia ehdotuksia. Lausunto on perusteltava ja julkaistava.
5. Jos BEREC yhtyy lausunnossaan osittain tai täysin komission esittämiin vakaviin epäilyihin, se tekee läheistä yhteistyötä asianomaisen kansallisen sääntelyviranomaisen ja komission kanssa yksilöidäkseen asianmukaisimman ja tehokkaimman toimenpiteen.
6. Komissio voi 3 kohdassa tarkoitetun 90 työpäivän määräajan kuluessa
 - a) tehdä päätöksen, jossa asianomaista kansallista sääntelyviranomaista vaaditaan olemaan hyväksymättä toimenpide-ehdotusta, jos komission varaumat perustuivat 3 kohdan a, b tai c alakohtaan;
 - b) päättää poistaa 3 kohdassa tarkoitetun varaumansa;
 - c) 69 artiklan 2 kohdan soveltamisalaan kuuluvien toimenpide-ehdotusten osalta tehdä päätöksen, jossa asianomaista kansallista sääntelyviranomaista vaaditaan perumaan toimenpide-ehdotus.

Komission on ennen päätöksen tekemistä otettava mahdollisimman tarkasti huomioon BERECin lausunto.

Ensimmäisen alakohdan a ja c alakohdassa tarkoitettuun päätökseen on liitettävä yksityiskohtainen ja objektiivinen selvitys siitä, miksi komissio katsoo, että toimenpide-ehdotusta ei pidä hyväksyä, sekä yksityiskohtaiset muutosehdotukset.

7. Kansallinen sääntelyviranomainen ei saa hyväksyä toimenpidettä, jos komissio on tämän artiklan 6 kohdan c alakohdan mukaisesti tehnyt päätöksen, jolla komissio vaatii

kansallista sääntelyviranomaista perumaan toimenpide-ehdotuksen. Kansallisen sääntelyviranomaisen on 186 artiklan mukaisen julkisen kuulemisen jälkeen ilmoitettava uudesta toimenpide-ehdotuksesta 18 kuukauden kuluessa komission tekemästä päätöksestä.

8. Asianomaisen kansallisen sääntelyviranomaisen on otettava muiden kansallisten sääntelyviranomaisten, BERECin ja komission lausunnot mahdollisimman tarkasti huomioon ja se voi, 3 kohdassa ja 6 kohdan a ja c alakohdassa tarkoitettuja tapauksia lukuun ottamatta, hyväksyä lopullisen toimenpide-ehdotuksen, jolloin sen on annettava mainittu lopullinen toimenpide-ehdotus tiedoksi komissiolle. Kansallisen sääntelyviranomaisen on annettava komissiolle ja BERECille tiedoksi kaikki hyväksytyt lopulliset toimenpiteet, jotka kuuluvat 2 kohdan soveltamisalaan.

86 artikla

Väliaikaiset toimenpiteet

1. Jos kansallinen sääntelyviranomainen katsoo, että kilpailun turvaamiseksi tai kuluttajien etujen suojaamiseksi on toimittava kiireellisesti 85 artiklassa säädetystä menettelystä poiketen, se voi hyväksyä välittömästi oikeasuhteiset ja tilapäiset toimenpiteet, jotka ovat voimassa enintään 18 kuukautta. Sen on viipymättä ilmoitettava näistä toimenpiteistä perusteluineen komissiolle, muille kansallisille sääntelyviranomaisille ja BERECille.
2. 18 kuukauden määräajan päätyttyä väliaikainen toimenpide joko peruutetaan tai korvataan pysyvällä toimenpiteellä, josta neuvotellaan etukäteen kansallisella ja unionin tasolla 85 ja 184 artiklan mukaisesti.
3. Kansallinen sääntelyviranomainen ei saa hyväksyä väliaikaista toimenpidettä sellaisen kilpailuongelman ratkaisemiseksi, jota varten on jo hyväksytty toinen väliaikainen toimenpide.

6. VIOSA – PALVELUT

6.1. I OSASTO: YLEISPALVELUVELVOITTEET

87 artikla

Yleispalvelu

1. Kaikilla unionin kuluttajilla on oikeus käyttää kohtuuhintaista ja riittävää internetyhteyspalvelua ja ääniviestintäpalveluja alueelleen määritellyllä laatutasolla kiinteässä sijaintipaikassa.
2. Kunkin jäsenvaltion on, ottaen huomioon kuluttajien enemmistön käytössä jäsenvaltion alueella oleva vähimmäiskaistanleveys sekä tämän kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettut BERECin suuntaviivat, määriteltävä 1 kohdassa tarkoitettu riittävä internetyhteyspalvelu, jotta varmistettaisiin kaistanleveys, jota sosiaalinen ja taloudellinen osallistuminen yhteiskuntaan edellyttää.

BEREC julkaisee viimeistään [12 kuukauden kuluttua tämän asetuksen voimaantulopäivästä] – sidosryhmiä kuultuaan ja tiiviissä yhteistyössä komission kanssa sekä saatavilla olevat komission (Eurostat) tiedot huomioiden – suuntaviivat, joilla tuetaan 1 kohdassa tarkoitettua riittävää internetyhteyspalvelun määrittelyä ja sosiaalisen ja taloudellisen yhteiskunnan toimintaan osallistumisen edellyttämän kaistanleveyden

määrittämistä. Suuntaviivoja on päivitettävä säännöllisesti niin, että niissä otetaan huomioon teknologian kehittyminen ja kulutustottumusten muutokset.

88 artikla

Kohtuuhintaisen yleispalvelun tarjoaminen

1. Kansallisten sääntelyviranomaisten on yhteistyössä muiden toimivaltaisten viranomaisten kanssa vuosittain seurattava markkinoilla saatavilla olevien, 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen palvelujen vähittäishintojen kehitystä ja tasoa, erityisesti suhteessa kansallisiin hintoihin ja kansallisiin kuluttajien tuloihin.
2. Jos jäsenvaltiot katsovat, että 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen palvelujen vähittäishinnat eivät kansallisten edellytysten perusteella ole kohtuuhintaisia, koska pienituloisilla kuluttajilla tai kuluttajilla, joilla on sosiaalisia erityistarpeita, ei ole pääsyä tällaisiin palveluihin, niiden on toteutettava toimia, joilla varmistetaan, että riittävät internetyhteys- ja ääniviestintäpalvelut – vähintään kiinteässä sijaintipaikassa – ovat tällaisille kuluttajille kohtuuhintaisia.
3. Jos jäsenvaltiot päättävät edellyttää hintavaihtoehtoja tai -paketteja, kaikkien palvelutarjoajien on tarjottava niitä. Tällaisen tarjonnan on oltava helposti sellaisten kuluttajien saatavilla, joilla on pienet tulot tai erityisiä sosiaalisia tarpeita. Kansallisten sääntelyviranomaisten on yhteistyössä muiden toimivaltaisten viranomaisten kanssa tarvittaessa varmistettava, että edellytykset, joilla yritykset tarjoavat hintavaihtoehtoja tai -paketteja, ovat täysin avoimia ja että ne julkistetaan ja niitä sovelletaan syrjimättömyys- ja tehokkuusperiaatteiden mukaisesti.

Tämän kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetuilla hintavaihtoehtoihin tai -paketteihin oikeutetuilla kuluttajilla on oikeus tehdä sopimus riittävien internetyhteys- ja ääniviestintäpalvelujen tarjoajien kanssa.

Kuluttajan pyynnöstä sopimus voidaan rajoittaa koskemaan ainoastaan ääniviestintäpalveluja.

4. Jäsenvaltioiden on tarvittaessa tuettava vammaisia kuluttajia ja toteutettava tarvittaessa muita erityistoimenpiteitä sen varmistamiseksi, että vastaavia käyttömahdollisuuksia edistäviä päätelaitteita ja erityislaitteita ja -palveluja – tarvittaessa myös eri viestintämuotojen täydelliseen interaktiivisuuteen perustuvia palveluja ja välityspalveluja – on saatavilla kohtuulliseen hintaan.
5. Jäsenvaltioiden on käytettävä tässä artiklassa tarkoitetuissa toimenpiteissä tehokkainta ja tarkoituksenmukaisinta lähestymistapaa noudattaen puolueettomuuden, avoimuuden, syrjimättömyyden ja oikeasuhteisuuden periaatteita ja varmistaen soveltuvuus sisämarkkinoille, kilpailusäännöt mukaan luettuina.

89 artikla

Riittävän internetyhteyspalvelun, tarvittavan kaistanleveyden sekä kohtuuhintaisuutta koskevien perusteiden ja menetelmien määrittäminen

Ottaen huomioon teknologian kehittyminen ja kulutustottumusten muutokset komissio voi hyväksyä täytäntöönpanosäädöksiä määrittääkseen menetelmän, jolla määritellään riittävä internetyhteyspalvelu, mukaan lukien 87 artiklassa tarkoitettu kaistanleveys, jota sosiaalinen ja taloudellinen osallistuminen yhteiskuntaan edellyttää kansallisten olosuhteiden valossa. Täytäntöönpanosäädöksiin on sisällyttävä myös perusteet ja menetelmät, joita kansallisten sääntelyviranomaisten on tarkasteltava yhteistyössä muiden toimivaltaisten viranomaisten

kanssa sen määrittämiseksi, ovatko 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen palvelujen vähittäishinnat kohtuullisia 88 artiklassa tarkoitetuille pienituloisille kuluttajille tai kuluttajille, joilla on sosiaalisia erityistarpeita.

Kyseiset täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 199 artiklan 4 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen.

90 artikla

Yleispalvelun saatavuus

1. Jos jäsenvaltio on osoittanut 183 artiklan mukaisesti toteutetun maantieteellisen kartoituksen tulokset sekä tarvittaessa mahdollisen lisänäytön huomioon ottaen, että 87 artiklan 2 kohdan mukaisesti määritellyn riittävän internetyhteyspalvelun saatavuutta tietyssä sijaintipaikassa ja ääniviestintäpalvelujen saatavuutta ei voida varmistaa tavallisissa kaupallisissa olosuhteissa kyseisen jäsenvaltion alueella tai sen osissa, jäsenvaltion on käytettävä muita julkisen politiikan välineitä ja, jos muilla julkisen politiikan välineillä ei saatu aikaan toivottua vaikutusta, se voi asettaa julkisen palvelun velvoitteita kaikkiin kyseisten palvelujen käyttöoikeuden saamista koskeviin kohtuullisina pidettäviin kuluttajien, mikroyritysten, pienten yritysten ja voittoa tavoittelemattomien järjestöjen pyyntöihin vastaamiseksi kyseeseen tulevista alueensa osista.
2. Jos muilla toimenpiteillä tai julkisen politiikan välineillä ei saada aikaan toivottua vaikutusta ja jäsenvaltio päättää asettaa 1 kohdassa tarkoitettuja julkisen palvelun velvoitteita, se voi antaa yhden tai useamman yrityksen tehtäväksi täyttää tällaiset velvoitteet koko kansallisella alueella tai sen osissa.

Jäsenvaltioiden on käytettävä tässä kohdassa tarkoitetuissa toimenpiteissä tehokkainta ja tarkoituksenmukaisinta lähestymistapaa noudattaen puolueettomuuden, avoimuuden, syrjimättömyyden ja oikeasuhteisuuden periaatteita ja varmistuen soveltuvuus sisämarkkinoille, kilpailusäännöt mukaan luettuina.

91 artikla

Kulujen tarkkailu ja lisätoiminnot ja -palvelut

1. Tarjottaessa 87 artiklassa tarkoitettujen lisäksi muita toimintoja ja palveluja, 87, 88 ja 90 artiklan mukaisten internetyhteys- ja ääniviestintäpalvelujen tarjoajien on määriteltävä ehtonsa siten, ettei palveluun oikeutetun loppukäyttäjän tarvitse maksaa tarpeettomista tai pyydetyn palvelun kannalta aiheuttamista toiminnoista tai palveluista.
2. Edellä 87 artiklassa tarkoitettujen riittävien internetyhteys- ja ääniviestintäpalvelujen tarjoajien, jotka tarjoavat 88 artiklan mukaisia palveluja, on tarjottava tarvittaessa seuraavia erikoistoimintoja ja -palveluja kuluttajille, joihin sovelletaan 88 artiklan mukaisia toimenpiteitä, jotta kuluttajat voivat seurata ja tarkkailla kulujaan:
 - a) valikoiva lähtevien puhelujen tai erityismaksullisten teksti- tai multimediaviestien esto veloitusetta tai muiden samankaltaisten sovellusten esto, jos se on teknisesti mahdollista;
 - b) ennakkomaksujärjestelmät;
 - c) liittymämaksujen suorittaminen maksuerinä;
 - d) palveluntarjoajien esittämien laskujen maksamatta jättämisen johdosta toteutettavat oikeasuhteiset, syrjimättömät ja julkaistut toimenpiteet, joilla

varmistetaan, että loppukäyttäjää varoitetaan asianmukaisesti palvelun mahdollisesta keskeyttämisestä tai verkkoyhteyden katkaisemisesta, ja toimenpiteet, joilla vältetään palvelujen tarpeeton keskeyttäminen, mukaan lukien asianmukainen mekanismi, jolla voidaan tarkistaa jatkuva kiinnostus palvelun käyttämiseen;

- e) hintaneuvonta;
- f) kustannusseuranta, mukaan luettuina maksuttomat ilmoitukset kuluttajille, jos kulutus on tavanomaisesta poikkeavaa tai liiallista;
- g) toiminto kolmannen osapuolen laskutuksen poistamiseksi.

92 artikla

Direktiivin (EU) 2018/1972 mukaisia yritysnimityksiä ja yleispalvelun uudelleentarkastelua koskevat siirtymäsäännökset

1. Yritysten, jotka on nimetty ennen *[kuuden kuukauden kuluttua tämän asetuksen voimaantulopäivästä]* tarjoamaan tiettyjä hintavaihtoehtoja tai -paketteja tai varmistamaan riittävä laajakaistayhteyspalvelu sekä ääniviestintäpalvelujen saatavuus kiinteässä sijaintipaikassa direktiivin (EU) 2018/1972 mukaisesti, säilyttävät asemansa tällaisten nimitysten voimassaolon päättymiseen saakka.
2. BERECin on seurattava riittävien internetyhteys- ja ääniviestintäpalvelujen saatavuutta ja kohtuuhintaisuutta markkinoiden ja teknologian kehitys huomioon ottaen ja julkaistava viimeistään 30 päivänä kesäkuuta 2033 lausunto tällaisesta kehityksestä ja sen vaikutuksesta saatavuuden ja kohtuuhintaisuuden soveltamiseen.
3. Komissio tarkastelee viimeistään 30 päivänä kesäkuuta 2034, BERECin lausunnon huomioon ottaen, 88 artiklan mukaisen kohtuuhintaisen yleispalvelun soveltamisalaa ja 90 artiklan mukaista yleispalvelun saatavuutta tarkoituksenaan erityisesti ehdotusten tekeminen Euroopan parlamentille ja neuvostolle yleispalvelun soveltamisalan muuttamisesta tai uudelleenmäärittelystä.

Uudelleentarkastelu perustuu yhteiskunnalliseen, taloudelliseen ja tekniseen kehitykseen, mukaan lukien kuituverkkoihin siirtyminen, ja siinä otetaan muun muassa huomioon vallitsevat tekniikat, jotka ovat kuluttajien enemmistön käytössä. Komissio antaa Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen uudelleentarkastelun tuloksista.

6.2. II OSASTO: AVOIN INTERNETYHTEYS

93 artikla

Avoimen internetyhteyden turvaaminen

1. Loppukäyttäjillä on oikeus saada ja välittää tietoa ja sisältöjä, käyttää ja tarjota valitsemiaan sovelluksia ja palveluja sekä käyttää valitsemiaan päätelaitteita riippumatta loppukäyttäjän tai palveluntarjoajan sijaintipaikasta taikka tiedon, sisällön, sovelluksen tai palvelun alkuperästä tai määränpuolesta, internetyhteyspalvelunsa kautta. Tällä kohdalla ei rajoiteta sisällön, sovellusten tai palvelujen laillisuutta koskevaa unionin oikeutta eikä unionin oikeuden mukaista kansallista oikeutta.
2. Internetyhteyspalvelujen tarjoajien ja loppukäyttäjien väliset sopimukset internetyhteyspalvelujen kaupallisista ja teknisistä ehdoista ja ominaisuuksista, kuten hinnasta, datansiirron määristä ja nopeuksista, ja mahdolliset internetyhteyspalvelujen

tarjoajien soveltamat kaupalliset käytännöt eivät saa rajoittaa 1 kohdassa vahvistetun loppukäyttäjien oikeuden käyttämistä.

3. Internetyhteyspalvelujen tarjoajien on kohdeltava internetyhteyspalveluja tarjotessaan kaikkea tietoliikennettä yhdenvertaisesti, syrjimättömästi, rajoituksitta ja häiriöttä ja riippumatta lähettäjistä, vastaanottajasta, saadusta tai jaetusta sisällöstä, käytetyistä tai tarjotuista sovelluksista tai palveluista tai käytetystä päätelaitteesta.

Ensimmäinen alakohta ei estä internetyhteyspalvelujen tarjoajia panemasta täytäntöön kohtuullisia liikenteenhallintatoimenpiteitä. Kohtuullisten liikenteenhallintatoimenpiteiden on oltava läpinäkyviä, syrjimättömiä ja oikeasuhteisia eivätkä ne saa perustua kaupallisiin näkökohtiin, vaan tietoliikenteen tiettyjen luokkien objektiivisesti erilaisiin teknisiin palvelun laatua koskeviin vaatimuksiin. Tällaisilla toimenpiteillä ei saa valvoa tiettyä sisältöä eikä niitä saa pitää voimassa pidempään kuin on välttämätöntä.

Internetyhteyspalvelujen tarjoajat eivät saa suorittaa liikenteenhallintatoimenpiteitä, jotka menevät toisessa alakohdassa tarkoitettuja toimenpiteitä pidemmälle, eivätkä varsinkaan saa estää pääsyä tiettyihin sisältöihin, sovelluksiin tai palveluihin taikka niiden tiettyihin luokkiin tai hidastaa, muuttaa, rajoittaa tai häiritä niitä tai heikentää niiden laatua tai syrjiä niitä, paitsi siinä määrin, kuin se on välttämätöntä ja vain niin pitkään kuin se on välttämätöntä, jotta voidaan:

- a) noudattaa internetyhteyspalvelujen tarjoajaan sovellettavaa unionin säädöksiä tai unionin oikeuden mukaista kansallista lainsäädäntöä, tai unionin oikeuden mukaisia toimenpiteitä tällaisten unionin säädösten tai tällaisen kansallisen lainsäädännön panemiseksi täytäntöön, mukaan lukien tuomioistuimen määräykset tai asianomaisen toimivallan omaavien viranomaisten päätökset;
 - b) säilyttää verkon, sen kautta tarjottavien palvelujen ja loppukäyttäjien päätelaitteiden eheys ja turvallisuus;
 - c) estää uhkaava verkon ruuhkautuminen ja lieventää poikkeuksellisen tai väliaikaisen verkon ruuhkautumisen vaikutuksia, edellyttäen, että toisiaan vastaavia tietoliikenteen luokkia kohdellaan yhdenvertaisesti.
4. Mahdollisiin liikenteenhallintatoimenpiteisiin voi liittyä henkilötietojen käsittelyä ainoastaan, jos tällainen käsittely on välttämätöntä ja oikeasuhteista 3 kohdassa vahvistettujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Kyseisessä käsittelyssä on noudatettava Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2016/679. Liikenteenhallintatoimenpiteiden on myös noudatettava Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2002/58/EY.
 5. Yleisen sähköisen viestinnän tarjoajat, mukaan lukien internetpalvelujen tarjoajat sekä sisällön, sovellusten tai palvelujen tarjoajat, voivat vapaasti tarjota muita palveluja kuin internetyhteyspalveluja, jotka on optimoitu tiettyjä sisältöjä, sovelluksia tai palveluja taikka näiden yhdistelmiä varten, silloin kun optimointi on tarpeen sisältöä, sovelluksia tai palveluja koskevien vaatimusten täyttämiseksi tietyllä laatutasolla. Yleisen sähköisen viestinnän tarjoajat, mukaan lukien internetyhteyspalvelujen tarjoajat, voivat tarjota tai helpottaa niiden tarjoamista ainoastaan, jos verkkokapasiteetti riittää niiden tarjoamiseen internetyhteyspalvelujen lisäksi. Tällaisia palveluja ei saa asettaa saataville tai tarjota internetyhteyspalvelujen korvaamiseksi eivätkä ne saa heikentää loppukäyttäjien internetyhteyspalvelujen saatavuutta tai yleistä laatua.
 6. Komissio voi hyväksyä täytäntöönpanosäädöksiä, joissa esitetään yksityiskohtaisesti tässä artikkelissa tarkoitettut edellytykset sellaisten muiden palvelujen kuin

internetyhteyspalvelujen tarjoamiselle, jotka on optimoitu tiettyjä sisältöjä, sovelluksia tai palveluja taikka näiden yhdistelmiä varten.

Kyseiset täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 199 artiklan 4 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen.

94 artikla

Avoimen internetyhteyden valvonta ja täytäntöönpano

1. Kansallisten sääntelyviranomaisten on seurattava tarkasti ja varmistettava, että 93 artiklaa noudatetaan, ja edistettävä sellaisten syrjimättömien internetyhteyspalvelujen jatkuvaa saatavuutta, joiden laatu vastaa teknologian kehitystä. Kansalliset sääntelyviranomaiset voivat tässä tarkoituksessa myös edellyttää teknisiä ominaisuuksia, palvelun laadun vähimmäisvaatimuksia ja muita asianmukaisia ja tarpeellisia toimenpiteitä koskevia vaatimuksia yhdeltä tai useammalta yleisen sähköisen viestinnän tarjoajalta, mukaan lukien internetyhteyspalvelujen tarjoajat.
2. Yleisen sähköisen viestinnän tarjoajat, mukaan lukien internetyhteyspalvelujen tarjoajat, antavat joka toinen vuosi kansallisille sääntelyviranomaisille tiedot 93 artiklassa tarkoitetuista velvollisuuksista, erityisesti tiedot niiden verkkokapasiteetin ja tietoliikenteen ja hallinnoinnista, sekä perustelut mahdollisille toteutetuille liikenteenhallintatoimenpiteille.
3. Kansallisten sääntelyviranomaisten on annettava BERECille tiedot tärkeimmistä käytännöistään ja kansallisista havainnoistaan, jotka koskevat avointa internetyhteyttä, 2 kohdan mukaisesti saatujen tietojen perusteella. Kansallisilta sääntelyviranomaisilta saatujen tietojen perusteella BERECin on julkaistava viimeistään 24 kuukauden kuluttua tämän asetuksen voimaantulopäivästä ja sen jälkeen kahden vuoden välein kertomus avointa internetyhteyttä koskevista tärkeimmistä käytännöistä ja havainnoista unionissa.
4. BERECin on julkaistava viimeistään *[12 kuukauden kuluttua tämän asetuksen voimaantulosta]* tiiviissä yhteistyössä komission kanssa yhteinen malli, jota käytetään 2 kohdassa vaadittujen tietojen keräämiseen.
5. BEREC vahvistaa sidosryhmiä kuultuaan ja tiiviissä yhteistyössä komission kanssa suuntaviivat kansallisten toimivaltaisten viranomaisten velvoitteiden täytäntöönpanolle tämän artiklan mukaisesti. Suuntaviivoissa on myös määritettävä yksityiskohtaisesti asiaankuuluvat palvelun laatua koskevat internetyhteyspalvelujen muuttujat, mukaan lukien 97 artiklan 4 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitetun valvontamekanismin muuttujat, vammaisia loppukäyttäjiiä koskevat muuttujat, sovellettavat mittausmenetelmät, tietojen ja julkaisun sisältö ja muoto liitteen III ja liitteen IV mukaisesti, sekä laadunvarmistusmekanismit. Vammaisia loppukäyttäjiiä koskeviin asiaankuuluviin muuttujiin on sisällyttävä myös yleisesti saatavilla olevia henkilöiden välisiä viestintäpalveluja koskevat muuttujat.

Kansallisten sääntelyviranomaisten on huomioitava BERECin suuntaviivat valvoessaan palvelun laatua koskevien velvoitteiden noudattamista.

6.3. III OSASTO: LOPPUKÄYTTÄJIEN OIKEUDET

6.3.1. I LUKU: Kuluttajien oikeudet

95 artikla

Sopimuksiin liittyvät tietovaatimukset

1. Ennen kuin sopimus tai sitä vastaava tarjous sitoo kuluttajaa ja sen lisäksi, että sovelletaan direktiivissä 2011/83/EU säädettyjä vaatimuksia, internetyhteyspalvelujen tai yleisesti saatavilla olevien henkilöiden välisten viestintäpalvelujen tarjoajien on annettava tämän asetuksen liitteessä III luetellut tiedot siltä osin kuin kyseiset tiedot koskevat niiden tarjoamia palveluja.

Kyseiset tiedot on ilmoitettava selkeästi ja ymmärrettävästi direktiivin 2011/83/EU 2 artiklan 10 kohdassa määritellyllä pysyvällä välineellä tai jos tämä ei ole mahdollista, palveluntarjoajan on annettava tiedot käyttäjän saataville asetetussa asiakirjassa, joka on helppo ladata. Palveluntarjoajan on nimenomaisesti kiinnitettävä kuluttajan huomio kyseisen asiakirjan saatavuuteen ja siihen, että sen lataaminen on tärkeää dokumentaatiota ja myöhempää käyttöä varten sekä tallennettujen tietojen jäljentämiseksi muuttumattomina.

Tiedot on pyynnöstä annettava vammaisten loppukäyttäjien käyttöön soveltuvassa muodossa direktiivin (EU) 2019/882 liitteessä I vahvistettujen esteettömyysvaatimusten mukaisesti.

2. Internetyhteyspalvelujen ja yleisesti saatavilla olevien henkilöiden välisten viestintäpalvelujen tarjoajien on annettava kuluttajille ytimekäs ja helppolukuinen sopimustiivistelmä. Sopimustiivistelmässä on esitettävä keskeiset osat 1 kohdan mukaisista tietovaatimuksista. Näihin keskeisiin osiin on sisällyttävä:
 - a) palveluntarjoajan nimi, osoite ja yhteystiedot sekä yhteystiedot mahdollisia valituksia varten, jos nämä tiedot ovat erilaiset;
 - b) kunkin tarjottavan palvelun keskeiset ominaisuudet;
 - c) sähköisen viestintäpalvelun aktiivisuuden sekä mahdollisten toistuvien tai kulutukseen perustuvien maksujen hinnat, jos palvelu tarjotaan suoraa rahallista maksua vastaan;
 - d) sopimuksen voimassaoloaika sekä ehdot sen uusimiselle ja irtisanomiselle;
 - e) tieto siitä, missä määrin tuotteet ja palvelut on suunniteltu vammaisille loppukäyttäjille;
 - f) internetyhteyspalvelujen osalta yhteenveto liitteen III 5 jakson d ja e alakohdan mukaisesti vaadittavista tiedoista.

Komissio voi antaa täytäntöönpanosäädöksiä, joissa täsmennetään sopimustiivistelmän malli, jota palveluntarjoajien on määrä käyttää täyttääkseen tämän kohdan mukaiset velvollisuutensa.

Kyseiset täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 199 artiklan 4 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen.

Palveluntarjoajien, joihin sovelletaan 1 kohdan mukaisia velvollisuuksia, on täytettävä vaadittavat tiedot asianmukaisesti sopimustiivistelmän malliin ja annettava sopimustiivistelmä maksutta kuluttajille, ennen kuin sopimus tai vastaava tarjous, mukaan lukien etäsopimus, sitoo kuluttajaa. Jos objektiivisista teknisistä syistä on mahdotonta antaa sopimustiivistelmää tuossa vaiheessa, se on annettava ilman aiheutonta viivytystä sen jälkeen ja ennen kuin sopimus tai sitä vastaava tarjous sitoo kuluttajaa.

3. Edellä 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuista tiedoista tulee olennainen osa sopimusta, eikä niitä saa muuttaa, elleivät sopimuspuolet nimenomaisesti sovi toisin.

4. Jos palveluntarjoaja on täyttänyt 1 ja 2 kohdan mukaiset tiedonantovaatimukset, sen katsotaan täyttäneen direktiivin 2011/83/EU 5 artiklan 1 kohdan a alakohdan tai 6 artiklan 1 kohdan a alakohdan, 5 artiklan 1 kohdan b alakohdan tai 6 artiklan 1 kohdan b alakohdan ja 6 artiklan 1 kohdan c alakohdan, 5 artiklan 1 kohdan c alakohdan tai 6 artiklan 1 kohdan e alakohdan, 5 artiklan 1 kohdan f alakohdan, 6 artiklan 1 kohdan o alakohdan ja 6 artiklan 1 kohdan p alakohdan ja 8 artiklan 2 kohdan 1 alakohdan mukaiset tiedonantovaatimukset.
5. Kun internetyhteyspalveluja tai yleisesti saatavilla olevia henkilöiden välisiä viestintäpalveluja laskutetaan joko käytetyn ajan tai kulutetun määrän perusteella, niiden tarjoajien on tarjottava kuluttajille mahdollisuus seurata ja hallita kunkin tällaisen palvelun käyttöä ja kustannuksia. Tähän on sisällyttävä oikeus saada ajan tasalla olevat tiedot hinnoittelumalliin sisältyvien palvelujen käytöstä. Palveluntarjoajien on erityisesti ilmoitettava kuluttajille ennen kuin palveluntarjoajien hinnoittelumalliin sisältyvä käyttömäärän yläraja täyttyy ja kun palveluntarjoajien hinnoittelumalliin sisältyvä palvelu on käytetty kokonaan.
6. Palveluntarjoajien on tarjottava kuluttajille tarvittaessa eritellyn laskun perustaso veloitukselta, jotta kuluttajat voivat:
 - a) tarkistaa internetyhteyspalvelujen tai numeroihin perustuvien henkilöiden välisten viestintäpalvelujen käytöstä aiheutuneet kulut sekä valvoa niitä;
 - b) seurata puhelimen käyttöään ja puhelinkulujaan riittävästi ja näin valvoa kohtuullisessa määrin laskujaan.

Tällaisessa eritellyssä laskussa on erikseen mainittava palveluntarjoajan tunnistetiedot sekä lisämaksullisista numeroista kuluttajalta veloitetujen palvelujen kesto, jollei hän ole pyytänyt olemaan mainitsematta näitä tietoja.

Soittavalle loppukäyttäjälle maksuttomia puheluja, kuten puheluja auttavaan puhelimeen, ei tarvitse yksilöidä soittavan kuluttajan eritellyssä laskussa.

Kuluttajilla on oltava oikeus saada laskunsa erittelemättöminä. Eriteltyjä laskuja saavien kuluttajien oikeudet on sovittava yhteen soittavien kuluttajien ja vastaanottavien kuluttajien yksityisyyden suojaa koskevan oikeuden kanssa muun muassa varmistamalla, että tällaisille kuluttajille on olemassa riittävästi vaihtoehtoisia yksityisyyttä parantavia viestintä- tai maksutapoja.

7. Jäsenvaltiot eivät saa kansallisessa lainsäädännössään pitää voimassa tai ottaa käyttöön tästä artiklasta poikkeavia kuluttajansuojaa koskevia säännöksiä eivätkä myöskään tiukempia tai sallivampia säännöksiä suojan erilaisen tason varmistamiseksi. Tämä ei rajoita jäsenvaltioiden oikeutta pitää voimassa direktiivin (EU) 2018/1972 mukaisia lisätoimintoja koskevia säännöksiä.

96 artikla

Avoimuus

1. Jos internetyhteyspalvelujen tai yleisesti saatavilla olevien henkilöiden välisten sähköisten viestintäpalvelujen tarjoajat asettavat näiden palvelujen tarjoamiselle ehtoja ja edellytyksiä, tällaisten palveluntarjoajien on julkaistava tämän asetuksen liitteessä IV tarkoitetut tiedot selkeässä, kattavassa, koneellisesti luettavassa ja vammaisten loppukäyttäjien käyttöön soveltuvassa muodossa direktiivin (EU) 2019/882 liitteessä I vahvistettujen esteettömyysvaatimusten mukaisesti. Kyseiset tiedot on saatettava säännöllisesti ajan tasalle.

2. Jäsenvaltiot eivät saa kansallisessa lainsäädännössään pitää voimassa tai ottaa käyttöön tästä artiklasta poikkeavia loppukäyttäjän suojaa koskevia säännöksiä eivätkä myöskään tiukempia tai sallivampia säännöksiä suojan erilaisen tason varmistamiseksi.

97 artikla

Sopimusten kesto ja irtisanominen

1. Sopimuksen irtisanomista koskevat ehdot ja menettelyt eivät saa estää palveluntarjoajan vaihtamista. Kuluttajien ja sellaisten yleisesti saatavilla olevien sähköisten viestintäpalvelujen tarjoajien, jotka ovat muita kuin numeroista riippumattomia henkilöiden välisiä viestintäpalveluja sekä muita kuin laitteiden välisen viestinnän palvelujen tarjontaan liittyviä siirtopalveluja, välisissä sopimuksissa ei saa määrätä sitoumusajasta, joka ylittää 24 kuukautta. Tämä ei rajoita jäsenvaltioiden oikeutta pitää voimassa säännöksiä, joilla valtuutetaan vaatimaan lyhyempiä enimmäiskestoisia sopimukseen perustuvia sitoumusaikoja.

Tätä kohtaa ei sovelleta sellaisen osamaksusopimuksen keston, jossa kuluttaja on erillisellä sopimuksella sopinut maksavansa erissä yksinomaan fyysisen yhteyden käyttöönoton, esimerkiksi gigabittiverkkoon. Fyysisen yhteyden käyttöönottoa koskevaan osamaksusopimukseen ei sisälly päätelaitteita, kuten reititintä tai modeemia, eikä se estä kuluttajaa käyttämästä 2–6 kohdan mukaisia oikeuksiaan.

2. Jos sopimuksen tai kansallisen lainsäädännön mukaan sähköisten viestintäpalvelujen, jotka ovat muita kuin numeroista riippumattomia henkilöiden välisiä viestintäpalveluja sekä muita kuin laitteiden välisen viestinnän palvelujen tarjonnassa käytettäviä siirtopalveluja, määräaikaista sopimusta jatketaan automaattisesti, kuluttajilla on tällaisen automaattisen jatkamisen jälkeen oikeus irtisanoa sopimus milloin tahansa enintään kuukauden irtisanomisajalla ja joutumatta vastaamaan muista kustannuksista kuin maksuista, jotka peritään palvelun vastaanottamisesta irtisanomisaikana. Ennen sopimuksen automaattista jatkamista palveluntarjoajien on ilmoitettava kuluttajille selvästi ja hyvissä ajoin pysyvällä välineellä sopimukseen perustuvan sitoumuksen päättymisestä ja keinoista irtisanoa sopimus. Lisäksi ja samalla palveluntarjoajien on annettava kuluttajille palveluihinsa liittyvää edullisimpia hintoja koskevaa neuvontaa.
3. Kuluttajilla on oltava oikeus sanoa sopimus irti ilman lisäkuluja, kun muiden yleisesti saatavilla olevien sähköisten viestintäpalvelujen kuin numeroista riippumattomien henkilöiden välisten viestintäpalvelujen tarjoaja ilmoittaa sopimusehtojen muuttamisesta, paitsi jos ehdotetuista muutoksista on yksinomaan etua kuluttajalle, tai ne ovat luonteeltaan puhtaasti hallinnollisia eikä niillä ole kielteisiä vaikutuksia kuluttajiin tai jos unionin oikeudessa tai kansallisessa lainsäädännössä suoraan edellytetään niitä.

Palveluntarjoajien on ilmoitettava sopimusehtojen muutoksista kuluttajille vähintään kuukausi etukäteen ja ilmoitettava näille samanaikaisesti, että heillä on oikeus sanoa sopimuksensa irti ilman lisäkuluja, jos he eivät hyväksy uusia ehtoja. Oikeutta sopimuksen irtisanomiseen voidaan käyttää kuukauden kuluessa ilmoituksesta. Ilmoitus on tehtävä selkeästi ja ymmärrettävästi pysyvällä välineellä.

4. Kaikkia sähköisen viestintäpalvelun, joka on muu kuin internetyhteyspalvelu tai muu kuin numeroista riippumaton henkilöiden välinen viestintäpalvelu, tosiasiallisen suorituskyvyn merkittäviä ja jatkuvia tai usein toistuvia poikkeamia sopimuksessa ilmoitetusta suorituskyvystä on pidettävä pohjana sille, että kuluttaja voi turvautua kansallisen lainsäädännön mukaisesti käytettävissään oleviin oikeussuojakeinoihin, mukaan lukien oikeuteen irtisanoa sopimus kuluitta.

Kaikkia internetyhteyspalvelun nopeuteen tai muihin palvelun laatua koskeviin muuttujiin liittyviä internetyhteyspalvelun tosiasiallisen suorituskyvyn merkittäviä joko jatkuvia tai säännöllisesti toistuvia poikkeamia internetyhteyspalvelun tarjoajan liitteen III 5 jakson a–d alakohdan mukaisesti ilmoittamasta suorituskyvystä, jos asianomaiset tosiasiat todetaan 94 artiklan 5 kohdassa tarkoitetuissa BEREcin suuntaviivoissa määritellyn ja kansallisen sääntelyviranomaisen varmentaman valvontamekanismin avulla, on pidettävä suorituskyyä koskevien vaatimusten noudattamatta jättämisenä, joka laukaisee kuluttajan käytettävissä olevat oikeussuojakeinot kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

5. Jos kuluttajalla on oikeus irtisanoa sopimus yleisesti saatavilla olevasta sähköisestä viestintäpalvelusta, joka on muu kuin numeroista riippumaton henkilöiden välinen viestintäpalvelu, tämän asetuksen, unionin oikeuden muiden säännösten tai kansallisen lainsäädännön mukaisesti ennen sovitun sopimuskauden päättymistä, kuluttajalta ei peritä muuta korvausta kuin korvaus hänen haltuunsa jäävästä sopimukseen kuuluneesta päätelaitteesta.

Jos kuluttaja sopimuksen päättyessä haluaa pitää itsellään sopimuksen tekemisen yhteydessä siihen liitetyn päätelaitteen, tästä mahdollisesti perittävä korvaus ei saa ylittää sopimuksen tekohetkellä sovittua laitteen arvoa suhteutettuna kuluneeseen aikaan (pro rata temporis) tai jäljellä olevalta sopimusajalta perittävää palvelumaksua sen mukaan, kumpi näistä rahamääristä on pienempi.

Palveluntarjoajan on poistettava maksutta mahdolliset ehdot, jotka koskevat kyseisten päätelaitteiden käyttöä muissa verkoissa, ja viimeistään silloin kun kyseinen korvaus maksetaan.

6. Jäsenvaltiot eivät saa kansallisessa lainsäädännössään pitää voimassa tai ottaa käyttöön tästä artiklasta poikkeavia loppukäyttäjän suojaa koskevia säännöksiä eivätkä myöskään tiukempia tai sallivampia säännöksiä suojan erilaisen tason varmistamiseksi. Tämä ei rajoita jäsenvaltioiden oikeutta pitää voimassa 1 kohdassa tarkoitettuja säännöksiä.

98 artikla

Yhdistetyt tarjoukset

1. Jos kuluttajalle tarjottuun palvelujen tai palvelujen ja päätelaitteiden yhdistelmään sisältyy vähintään internetyhteyspalvelu tai yleisesti saatavilla oleva numeroihin perustuva henkilöiden välinen viestintäpalvelu, 95 artiklan 2 kohtaa, 96 artiklan 1 kohtaa, 97 artiklaa ja 100 artiklan 1 kohtaa sovelletaan koko yhdistelmään mukaan lukien soveltuvin osin ne osat, joihin kyseisiä säännöksiä ei muutoin sovellettaisi.
2. Jos kuluttajalla on unionin oikeuden tai unionin oikeuden mukaisen kansallisen lainsäädännön nojalla oikeus irtisanoa mikä tahansa 1 kohdassa tarkoitetuista yhdistelmän osista sillä perusteella, että kyseinen yhdistelmän osa ei ole ollut sopimuksen mukainen tai sitä ei ole toimitettu, kuluttajalla on oikeus irtisanoa sopimus kaikkien yhdistelmän osien osalta.
3. Saman palveluntarjoajan, joka tarjoaa internetyhteyspalveluja tai yleisesti saatavilla olevia numeroihin perustuvia henkilöiden välisiä viestintäpalveluja, tarjoamien tai välittämien lisäpalvelujen tai päätelaitteiden tilaaminen ei saa pidentää sen voimassa olevan sopimuksen alkuperäistä sopimuskautta, johon kyseiset palvelut tai päätelaitteet lisätään, ellei kuluttaja nimenomaisesti toisin sovi tilatessaan lisäpalvelut tai päätelaitteet.

4. Jäsenvaltiot eivät saa kansallisessa lainsäädännössään pitää voimassa tai ottaa käyttöön tästä artiklasta poikkeavia loppukäyttäjän suojaa koskevia säännöksiä eivätkä myöskään tiukempia tai sallivampia säännöksiä suojan erilaisen tason varmistamiseksi.

99 artikla

Mikroyritysten, pienten ja keskisuurten yritysten tai voittoa tavoittelemattomien järjestöjen oikeudet

Edellä olevaa 95 artiklaa, 97 artiklan 1 kohtaa, 98 artiklan 1 kohtaa ja 98 artiklan 3 kohtaa sovelletaan myös loppukäyttäjiin, jotka ovat mikroyrityksiä tai voittoa tavoittelemattomia yhteisöjä, elleivät ne ole nimenomaisesti sopineet jättäytyvänsä kaikkien kyseisissä säännöksissä säädettyjen oikeuksien tai osan niistä ulkopuolelle. Edellä olevaa 97 artiklan 2, 3 ja 5 kohtaa sovelletaan myös loppukäyttäjiin, jotka ovat mikroyrityksiä, pieniä ja keskisuuria yrityksiä tai voittoa tavoittelemattomia yhteisöjä, elleivät ne ole nimenomaisesti sopineet jättäytyvänsä kaikkien kyseisissä säännöksissä säädettyjen oikeuksien tai osan niistä ulkopuolelle.

6.3.2. II LUKU: Loppukäyttäjien oikeudet

100 artikla

Palveluntarjoajan vaihtaminen ja numeron siirrettävyys

1. Internetyhteyspalvelun tarjoajaa vaihdettaessa palveluntarjoajien, joita asia koskee, on annettava loppukäyttäjälle riittävästi tietoja ennen vaihtoa ja sen aikana sekä varmistettava internetyhteyspalvelun jatkuvuus, paitsi jos tämä on teknisesti mahdotonta toteuttaa. Vastaanottavan palveluntarjoajan on varmistettava, että internetyhteyspalvelu aktivoidaan mahdollisimman lyhyessä ajassa loppukäyttäjän kanssa nimenomaisesti sovittuna päivänä ja ajankohtana. Luovuttavan palveluntarjoajan on jatkettava internetyhteyspalvelujensa toimittamista entisillä ehdoilla siihen asti, kun vastaanottavan palveluntarjoajan palvelut aktivoidaan. Palvelu ei saa vaihdon aikana olla poissa käytöstä kauempaa kuin yhden työpäivän.

Kansallisten sääntelyviranomaisten on varmistettava, että vaihto sujuu loppukäyttäjän kannalta tehokkaasti ja yksinkertaisesti.

2. Kaikilla loppukäyttäjillä, joilla on kansalliseen numerointisuunnitelmaan sisältyvä numero, on pyynnöstä oltava oikeus säilyttää numeronsa riippumatta siitä, mikä yritys palvelun tarjoaa. Tätä oikeutta sovelletaan:
 - a) maantieteellisten numeroiden osalta määritellyssä sijaintipaikassa;
 - b) muiden kuin maantieteellisten numeroiden osalta missä tahansa sijaintipaikassa.

Ensimmäisessä alakohdassa säädettyä oikeutta ei sovelleta numeroiden siirtämiseen kiinteitä palveluja tarjoavien verkkojen ja matkaviestinverkkojen välillä.

3. Kun loppukäyttäjä irtisanoo sopimuksen, loppukäyttäjä voi säilyttää oikeuden siirtää kansalliseen numerointisuunnitelmaan sisältyvä numero samalle tai toiselle palveluntarjoajalle vähintään kuukauden irtisanomispäivästä, ellei loppukäyttäjä luovu tästä oikeudesta.
4. Kansallisten sääntelyviranomaisten on varmistettava, että numeron siirrettävyyteen liittyvä hinnoittelu palveluntarjoajien välillä on kustannuslähtöistä ja että loppukäyttäjille ei aiheudu välittömiä kustannuksia.

5. Numeroiden siirtäminen ja niiden aktivointi siirron jälkeen on toteutettava mahdollisimman nopeasti loppukäyttäjän kanssa nimenomaisesti sovittuina yhtenä tai useampana päivänä. Loppukäyttäjien, jotka ovat tehneet sopimuksen numeron siirtämisestä toiselle palveluntarjoajalle, on joka tapauksessa saatava numeronsa aktivoitua yhden työpäivän kuluessa loppukäyttäjän kanssa sovitusta päivästä. Jos siirtäminen ei toteudu, luovuttavan palveluntarjoajan on aktivoitava loppukäyttäjän numero ja siihen liittyvät palvelut uudelleen siihen asti, kunnes siirtäminen saadaan toteutettua. Luovuttavan palveluntarjoajan on jatkettava palvelujensa toimittamista entisillä ehdoilla siihen asti, kunnes vastaanottavan palveluntarjoajan palvelut aktivoidaan. Palvelu ei saa palveluntarjoajan vaihtamisen ja numeron siirtämisen aikana missään tapauksessa olla poissa käytöstä kauempaa kuin yhden työpäivän. Operaattorien, joiden liittynäverkkoja tai -toimintoja käyttää joko luovuttava tai vastaanottava palveluntarjoaja tai molemmat näistä, on varmistettava, ettei mikään palvelun keskeytyminen viivästytä palveluntarjoajan vaihtamista ja numeron siirtämistä.
6. Vastaanottavan palveluntarjoajan on johdettava 1 ja 5 kohdassa esitettyä vaihto- ja siirtämisprosessia, ja sekä vastaanottavan että luovuttavan palveluntarjoajan on tehtävä yhteistyötä vilpittömässä mielessä. Ne eivät saa viivästyttää eivätkä käyttää väärin vaihto- ja siirtämisprosessia eivätkä siirtää numeroita tai vaihtaa loppukäyttäjiä ilman näiden nimenomaista suostumusta. Loppukäyttäjän sopimukset luovuttavan palveluntarjoajan kanssa päättyvät automaattisesti vaihtoprosessin päättyessä.

BEREC hyväksyy viimeistään [12 kuukauden kuluttua tämän asetuksen voimaantulopäivästä] sidosryhmiä kuultuaan ja tiiviissä yhteistyössä komission kanssa suuntaviivat, joissa täsmennetään vaihto- ja siirtämisprosessien yksityiskohdat ottaen huomioon teknisen toteutettavuus ja tarve varmistaa palvelujen jatkuvuus loppukäyttäjälle. Suuntaviivoissa on myös esitettävä yksityiskohtaisesti palveluntarjoajien korvaustoimenpiteet loppukäyttäjille, jos numeroiden siirtämisen tai vaihtamisen yhteydessä tapahtuu viivästyksiä tai väärinkäytöksiä, jos palvelua tai asentamista varten sovittuun tapaamiseen jätetään tulematta tai jos palveluntarjoaja ei täytä tässä artikkelissa säädettyjä velvollisuuksia. Kansallisten sääntelyviranomaisten on määrättävä numeroiden yleisestä vaihto- ja siirtämisprosessista ottaen huomioon BERECin suuntaviivat. Jos se on teknisesti mahdollista, tähän on sisällyttävä vaatimus, jonka mukaan siirtäminen saatetaan päätökseen käyttämällä OTA-provisiointia, jollei loppukäyttäjä toisin pyydä.

Kansallisten sääntelyviranomaisten on myös toteutettava aiheelliset toimenpiteet varmistaa asianmukaisen tiedottamisen loppukäyttäjille ja loppukäyttäjien suojan koko vaihto- ja siirtämisprosessin ajan ja sen varmistamiseksi, että loppukäyttäjän palveluntarjoaja ei vaihdu hänen tahtomattaan.

Luovuttavan palveluntarjoajan on palautettava kuluttajalle tämän pyynnöstä mahdollinen käyttämättä jäänyt saldo ennalta maksetuista palveluista. Palauttamisesta voidaan periä maksu vain, jos sopimuksessa niin määrätään. Tällaisen maksun on oltava oikeasuhteinen ja vastattava todellisia kustannuksia, joita luovuttavalle palveluntarjoajalle aiheutuu palauttamisesta.

7. Jäsenvaltiot eivät saa kansallisessa lainsäädännössään pitää voimassa tai ottaa käyttöön tästä artiklasta poikkeavia loppukäyttäjän suojaa koskevia säännöksiä eivätkä myöskään tiukempia tai sallivampia säännöksiä suojan erilaisen tason varmistamiseksi. Tämä ei rajoita jäsenvaltioiden oikeutta hyväksyä tai pitää voimassa sääntöjä, jotka koskevat palveluntarjoajien korvaustoimenpiteitä loppukäyttäjille, jos palveluntarjoaja ei täytä tässä artikkelissa säädettyjä velvollisuuksia ja jos numeroiden siirtämisen tai vaihtamisen

yhteydessä tapahtuu viivästyksiä tai väärinkäytöksiä ja jos palvelua tai asentamista varten sovittuun tapaamiseen jätetään tulematta.

101 artikla

Tiettyjä mikroyrityksiä koskeva poikkeus

Tätä osastoa ei 102 artiklaa lukuun ottamatta sovelleta numeroista riippumattomia henkilöiden välisiä viestintäpalveluja tarjoaviin mikroyrityksiin, elleivät ne tarjoa muita sähköisiä viestintäpalveluja numeroista riippumattomien henkilöiden välisten viestintäpalvelujen lisäksi.

Loppukäyttäjille on ilmoitettava poikkeuksesta ennen kuin ne tekevät sopimuksen mikroyrityksen kanssa, jota tällainen poikkeus koskee.

102 artikla

Syrjimättömyys

Sähköisten viestintäverkkojen tai -palvelujen tarjoajat eivät saa soveltaa loppukäyttäjiin verkkojen tai palvelujen käyttöoikeuksiin tai käyttöön liittyviä erilaisia vaatimuksia tai yleisehtoja, jollei se ole perusteltua unionin oikeuden nojalla.

6.3.3. III LUKU: Järjestelmät ja toiminnot loppukäyttäjille

103 artikla

Loppukäyttäjien suojeleminen petolliselta toiminnalta

1. Internetyhteyspalvelujen ja yleisesti saatavilla olevien henkilöiden välisten viestintäpalvelujen tarjoajien on tehtävä yhteistyötä kansallisten toimivaltaisten viranomaisten kanssa määrittääkseen tehokkaat toimenpiteet, joilla ehkäistään loppukäyttäjiin vaikuttavaa petollista toimintaa, jota harjoitetaan kyseisiä palveluja hyödyntämällä, taaten samalla henkilötietojen suojaa koskevan unionin lainsäädännön noudattaminen kaikilta osin.
2. Digitaalisten verkkojen virasto kerää kansallisilta sääntelyviranomaisilta tai muilta toimivaltaisilta viranomaisilta, asiaankuuluvilta eurooppalaisilta ja maailmanlaajuisilta organisaatioilta sekä sidosryhmiltä, mukaan lukien Europol ja ENISA, tietoja 1 kohdassa tarkoitettuihin palveluihin liittyvästä petollisesta toiminnasta, erityisesti luonteeltaan rajat ylittävistä toimista.
3. BEREC antaa Euroopan tietosuojaneuvostoa ja ENISAA kuultuaan suuntaviivat teknisistä ja oikeudellisista toimenpiteistä, joilla voitaisiin tehokkaasti suojella loppukäyttäjiä petolliselta toiminnalta unionissa, ja erityisesti toimenpiteistä, jotka perustuvat kansallisten sääntelyviranomaisten tai toimivaltaisten viranomaisten toimivaltaan estää numeroiden ja palvelujen käyttö 52 artiklan 2 kohdan mukaisesti. BERECin ensimmäiset suuntaviivat on hyväksyttävä viimeistään [12 kuukauden kuluttua tämän asetuksen voimaantulopäivästä]. BERECin on päivitettävä suuntaviivoja tarvittaessa ja vähintään kahden vuoden välein niiden hyväksymisestä.
4. Kansallisten toimivaltaisten viranomaisten on toteutettava toimenpiteitä, joilla ehkäistään 1 kohdassa tarkoitettuihin palveluihin liittyvää petollista toimintaa, ottaen huomioon 3 kohdan nojalla annetut suuntaviivat.

5. Komissio voi antaa 198 artiklan mukaisesti delegoituja säädöksiä, joilla täydennetään tämän artiklan 3 kohtaa ja säädetään tarpeellisista toimenpiteistä, joilla varmistetaan petoksia ehkäisevien toimenpiteiden tehokkuus, yhteensovittaminen ja täydentävyys unionissa.

104 artikla

Kadonneita lapsia koskeva vihjepuhelinnumero ja lasten auttava puhelin

1. Numeroihin perustuvien henkilöiden välisten viestintäpalvelujen tarjoajien on varmistettava, että loppukäyttäjät, vammaiset loppukäyttäjät mukaan lukien, voivat veloituksetta käyttää vihjepuhelinnumeropalvelua kadonneista lapsista ilmoittamiseksi. Unionin alueella matkustaville loppukäyttäjille on varmistettava mahdollisuus käyttää vierailumaan palvelua veloituksetta. Vihjepuhelimen on oltava käytettävissä numerossa 116 000.
2. Jäsenvaltioiden on toteutettava asianmukaiset toimenpiteet sen varmistamiseksi, että viranomainen tai yritys, jonka käyttöön 116 000 -numero on osoitettu, varaa tarvittavat resurssit vihjepuhelimen toimintaan.
3. Jäsenvaltiot ja komissio varmistavat tarvittaessa, että kansalaisille tiedotetaan riittävästi numeroissa 116 000 ja 116 111 tarjottavien palvelujen olemassaolosta ja käytöstä.

105 artikla

Yleiseen etuun liittyvän tiedon jakaminen

Internetyhteyspalvelujen tai yleisesti saatavilla olevien henkilöiden välisten viestintäpalvelujen tarjoajien on tarvittaessa jaettava veloituksetta yleiseen etuun liittyvää tietoa olemassa oleville ja uusille loppukäyttäjille käyttäen niitä keinoja, joita ne käyttävät tavanomaisesti loppukäyttäjien kanssa viestiesään. Asiaankuuluvien viranomaisten on tuotettava yleiseen etuun liittyvä tieto vakimuodossa, ja sen on sisällettävä ainakin seuraavat asiat:

- a) tavat käyttää internetyhteyspalveluja ja yleisesti saatavilla olevia henkilöiden välisiä viestintäpalveluja laittomaan toimintaan tai haitallisen sisällön levittämiseen etenkin, jos se voi haitata muille kuuluvien oikeuksien ja vapauksien, henkilötietojen suojaa koskevien oikeuksien sekä tekijänoikeuksien ja lähioikeuksien noudattamista;
- b) keinot henkilöturvallisuutta, yksityisyyden suojaa ja henkilötietoja uhkaavilta riskeiltä suojautumiseksi käytettäessä internetyhteyspalveluja ja yleisesti saatavilla olevia henkilöiden välisiä viestintäpalveluja, mukaan lukien kyseisiin palveluihin liittyvältä petolliselta toiminnalta suojaaminen.

106 artikla

Hätäviestintä ja eurooppalainen hätänumero

1. Yleisesti saatavilla olevien numeroihin perustuvien henkilöiden välisten viestintäpalvelujen tarjoajien on tarjottava loppukäyttäjille mahdollisuus tavoittaa hätäpalvelut hätäviestillä jäsenvaltion vaatimuksesta. Loppukäyttäjien on voitava tavoittaa hätäpalvelut hätäviesteillä veloituksetta ja ilman, että heidän tarvitsee käyttää minkäänlaista maksuvälinettä, käyttämällä yhteistä eurooppalaista hätänumeroa 112 ja jäsenvaltioiden määrittelemiä kansallisia hätänumeroita.

Hätäviestien välittäjien on varmistettava, että hätäkeskukset voivat soittaa takaisin hätäviestejä lähettävälle loppukäyttäjille tai aloittaa henkilöiden välisen viestinnän käyttämällä samaa henkilöiden välistä viestintäpalvelua kuin se, jolla hätäkeskukseen on otettu yhteyttä, veloitusetta ja jos se ei ole taloudellisesti mahdollista, vähittäishintaan, joka ei ylitä hätäkeskuksen palveluntarjoajan kotimaan vähittäishintaa.

Jäsenvaltiot voivat vaatia, että hätäpalvelut ovat tavoitettavissa numeroista riippumattomien henkilöiden välisten viestintäpalveluiden kautta lähetetyillä hätäviesteillä, kunhan kansallinen hätäkeskusjärjestelmä mahdollistaa viestien ohjaamisen sopivimpaan hätäkeskukseen ja soittajan sijaintitietojen vastaanottamisen.

Sellaisten muiden kuin julkisesti saatavilla olevien sähköisten viestintäpalvelujen, joiden kautta voidaan välittää puheluja yleisiin sähköisiin viestintäverkkoihin, tarjoajien on varmistettava hätäpalvelujen käyttömahdollisuus yhteisellä eurooppalaisella hätänumerolla 112, jos vaihtoehtoista ja helppoa pääsyä hätäpalveluun ei ole saatavilla.

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava viimeistään 24 kuukauden kuluttua 8 kohdassa tarkoitetun delegoidun säädöksen hyväksymisestä, että loppukäyttäjät voivat lähettää hätäviestejä mobiilisovelluksella ja asetuksen (EU) 910/2014 nojalla myönnettyjen eurooppalaisten digitaalisen identiteetin lompakkojen avulla.
3. Edellä 1 kohdassa tarkoitettujen henkilöiden välisten sähköisten viestintäpalvelujen tarjoajien on toteutettava tekniset ja organisatoriset toimenpiteet tehokkaan hätäviestinnän varmistamiseksi loppukäyttäjilleen heidän matkustaessaan unionissa.
4. Henkilöiden välisten viestintäpalvelujen tarjoajien ja kansallisten hätäkeskusjärjestelmien on varmistettava, että hätäviesti ja soittajan sijaintitiedot ohjataan viipymättä sopivimpaan hätäkeskukseen. Kansallisten hätäkeskusorganisaatioiden on varmistettava, että kaikkiin hätäviesteihin, myös yhteiseen eurooppalaiseen hätänumeroon 112 tehtäviin yhteydenottoihin, vastataan ja että ne käsitellään asianmukaisesti.
5. Edellä 1 kohdassa tarkoitettujen palveluntarjoajien on varmistettava, että hätäpalvelut ovat hätäviestien välityksellä vammaisten loppukäyttäjien saatavilla muiden loppukäyttäjien käyttömahdollisuuksia vastaavalla tavalla, muun muassa noudattamalla direktiiviä (EU) 2019/882.

Määrätessään hätäviestinnän avulla tavoitettavien hätäpalvelujen käyttömahdollisuuksista vammaisille loppukäyttäjille jäsenvaltioiden on varmistettava, että seuraavat toiminnalliset vastaavuusvaatimukset täyttyvät teknisen toteutettavuuden rajoissa:

- a) hätäviestintä mahdollistaa kaksisuuntaisen vuorovaikutteisen viestinnän vammaisen loppukäyttäjän ja hätäkeskuksen välillä;
- b) hätäviestintä on unionissa matkustavien vammaisten loppukäyttäjien saatavilla saumattomasti ja ilman esirekisteröintiä;
- c) hätäviestintä on tarjolla maksutta vammaisille loppukäyttäjille;
- d) hätäviestintä ohjataan viipymättä sopivimpaan hätäkeskukseen, joka on pätevä ja varustettu vastaamaan asianmukaisesti vammaisten loppukäyttäjien hätäviestintään ja käsittelemään sitä;
- e) vammaisille loppukäyttäjille tarkoitetussa hätäviestinnässä varmistetaan soittajan sijaintitietojen samantasoinen täsmällisyys ja luotettavuus kuin muiden loppukäyttäjien hätäpuheluissa;

- f) vammaisilla loppukäyttäjillä on mahdollisuus saavuttaa vähintään sama tietoisuus hätäpalvelujen käyttömahdollisuuksista hätäviestinnän avulla kuin muilla loppukäyttäjillä hätänumeroon 112 soitetavista hätäpuheluista, joko käyttötapojen suunnittelun tai tietoisuutta lisäävien toimenpiteiden ansiosta.
6. Hätäviestien välittäjien on varmistettava, että soittajan sijaintia koskevat tiedot asetetaan sopivimman hätäkeskuksen saataville viipymättä, kun hätäviestiyhteydenotto on tehty. Niihin on sisällyttävä verkkoperusteiset sijaintitiedot ja, jos radiolaite mahdollistaa tietojen lähettämisen, mobiililaitteesta saatavat soittajan sijaintitiedot. Hätäviestien välittäjien on kaikkien yhteiseen eurooppalaiseen hätänumeroon 112 hätäviestillä tehtyjen yhteydenottojen osalta varmistettava, että soittajan sijaintia koskevien tietojen vahvistamisesta ja siirtämisestä ei seuraa kustannuksia loppukäyttäjälle eikä hätäkeskukselle. Hätäkeskusorganisaatioiden on varmistettava, että tekniset ja organisatoriset toimenpiteet soittajan sijaintitietojen vastaanottamiseksi ja käsittelemiseksi on toteutettu. Jäsenvaltiot voivat laajentaa näitä velvoitteita koskemaan myös hätäviestejä kansallisiin hätänumeroihin.
7. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että loppukäyttäjille, myös verkkovierailijoille ja vammaisille loppukäyttäjille, tiedotetaan riittävästi tavoista, joilla hätäpalvelut voi tavoittaa hätäviestillä, yhteinen eurooppalainen hätänumero 112 mukaan lukien, sekä tavoista, joilla vammaiset loppukäyttäjät voivat käyttää hätäpalveluja. Nämä tiedot on esitettävä esteettömissä muodoissa ottaen huomioon erilaiset toimintarajoitteet direktiivin (EU) 2019/882 liitteessä I vahvistettujen esteettömyysvaatimusten mukaisesti. Komissio tukee ja täydentää jäsenvaltioiden toimia.
8. Komissio voi antaa 198 artiklan mukaisesti delegoituja säädöksiä, joilla täydennetään tämän artiklan 1, 2, 3, 5 ja 6 kohtaa vahvistamalla tarvittavat toimenpiteet tehokkaan hätäviestinnän varmistamiseksi unionissa teknisten eritelmien osalta, jotta hätäviestejä voidaan lähettää mobiilisovelluksella ja eurooppalaisten digitaalisen identiteetin lompakkojen, soittajan sijaintitietoja koskevien ratkaisujen, yhdenmukaistettujen eurooppalaisten soittajan sijaintia koskevien perusteiden, vammaisten loppukäyttäjien vastaavien käyttömahdollisuuksien ja sopivimpaan hätäkeskukseen ohjaamisen keinoin.
9. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava digitaalisten verkkojen virastolle eurooppalaisten hätäpalvelujen suosituksen E.164 mukaisista jäsenvaltioiden hätäkeskusjärjestelmien numeroista. BERECin on digitaalisten verkkojen viraston avustuksella perustettava tietokanta niistä numeroista, joita jäsenvaltion hätäkeskusjärjestelmien on käytettävä jäsenvaltioiden väliseen yhteydenpitoon, ja ylläpidettävä sitä.

107 artikla

Yleisten vaarailmoitusten lähettäminen

1. Numeroihin perustuvien henkilöiden välisten matkaviestintäpalvelujen tarjoajien on välitettävä yleiset vaarailmoitukset asianomaisille loppukäyttäjille sen jäsenvaltion vaatimalla palvelun tarjoamiseen käytettävällä teknologialla, jossa ne tarjoavat palvelua, uhkaavan tai odotettavissa olevan suuren hätätilanteen tai katastrofin mahdollisena kohteena olevilla maantieteellisillä alueilla varoitusjakson aikana toimivaltaisten viranomaisten määräysten mukaisesti.
2. Komissio voi antaa täytäntöönpanosäädöksiä, joissa vahvistetaan tekniset säännökset, jotka koskevat julkisten varoitusten toimittamista mobiilisovellusta ja asetuksen (EU) 910/2014 nojalla käyttöön annettua eurooppalaisia digitaalisen identiteetin lompakkoja käyttäen kaikille asianomaisille loppukäyttäjille, myös verkkovieraileville

loppukäyttäjille. Kyseiset täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 199 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen.

3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että vuoden kuluttua tämän artiklan 3 kohdan nojalla annetusta ensimmäisestä täytäntöönpanosäädöksestä yleiset vaarailmoitukset välitetään kaikille asianomaisille loppukäyttäjille myös mobiilisovelluksella ja asetuksen (EU) 910/2014 nojalla myönnettyjen eurooppalaisten digitaalisen identiteetin lompakkojen avulla.

108 artikla

Kutsuvan ja yhdistetyn tilaajan tunnistuksen sekä alkuperän tunnistuksen tarjoaminen ja sen rajoittaminen

1. Yleisten sähköisten viestintäverkkojen, yleisesti saatavilla olevien henkilöiden välisten viestintäpalvelujen tai internetyhteyspalvelujen tarjoajien on tarjottava kutsuvan tilaajan tai alkuperän tunnistus.

Niiden on varmistettava, että lähettävä osapuoli voi helposti ja veloituksetta estää kutsuvan tilaajan tai alkuperän tunnistuksen paikassa, jossa heidän ääniviestintänsä päättyy viestikohtaisesti.

2. Verkon tai palvelun tarjoajan on varmistettava, että vastaanottava osapuoli voi helposti ja tämän toiminnan kohtuullisen käytön osalta veloituksetta estää tulevien puhelujen kutsuvan tilaajan tai alkuperän tunnistuksen.
3. Palveluntarjoajan on ennen ääniviestintäyhteyden muodostamista ja kutsuvan tilaajan tai alkuperän tunnistuksen esittämistä varmistettava, että vastaanottava osapuoli voi helposti ja veloituksetta hylätä saapuvan puheviestinnän, jos lähettävä osapuoli on käyttänyt 1 kohdassa säädettyä oikeuttaan.
4. Jos palveluntarjoaja tarjoaa yhdistetyn tilaajan tunnistusta, sen on varmistettava, että vastaanottava osapuoli voi helposti ja veloituksetta estää sen yhdistetyn tilaajan tunnistuksen näytön, johon kutsuva loppukäyttäjä on yhdistettynä.
5. Edellä olevan 1 kohdan 1 alakohta koskee myös ääniviestintää unionista kolmansiin maihin. Edellä olevan 1 kohdan 2 alakohta ja 2, 3 ja 4 kohta koskevat myös ääniviestintää kolmansista maista.
6. Jos kutsuvan tai yhdistetyn tilaajan tunnistus tai alkuperän tunnistus näytetään, yleisesti saatavilla olevien internetyhteyspalvelujen tai henkilöiden välisten viestintäpalvelujen tarjoajien on ilmoitettava yleisölle siitä sekä tämän artiklan 1 kohdan 2 alakohdassa ja 2–4 kohdassa säädettyistä oikeuksista sekä 109 artiklan mukaisista poikkeuksista.

109 artikla

Ilkivaltaisen tai häirintäviestinnän ja hätäviestinnän jäljittämistä koskevat poikkeukset

1. Yleisten sähköisten viestintäverkkojen tai yleisesti saatavilla olevien sähköisten viestintäpalvelujen tarjoajat voivat tilapäisesti kumota soittajan tai lähettävän osapuolen 108 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun oikeuden estää kutsuvan tilaajan tai alkuperän tunnistus, jotta toimivaltaiset viranomaiset tai loppukäyttäjä voivat jäljittää ilkivaltaisen tai häirintäviestinnän viranomaisille tehdyn valituksen perusteella.
2. Edellä 108 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen palveluntarjoajien on ohitettava kutsuvan tilaajan tai alkuperän tunnistuksen esto ja käsiteltävä lähettävän osapuolen sijaintitiedot,

jotta kyseiset tiedot voidaan toimittaa sopivimmalle hätäkeskukselle 106 artiklan 6 kohdan mukaisesti.

110 artikla

Automaattinen soitonsiirto ja automatisoidut soittojärjestelmät

1. Yleisesti saatavilla olevien, henkilöiden välisten numeroihin perustuvien viestintäpalvelujen tarjoajien on käytettävä uusinta kehitystä edustavia toimenpiteitä, joilla rajoitetaan kutsutun loppukäyttäjän pyynnöstä sitä, että loppukäyttäjä joutuu vastaamaan ilkeiltä tai häirintäpuheluilta, tarjoamalla veloituksetta mahdollisuus
 - a) estää tietyistä numeroista tai nimettömistä lähteistä saapuvat puhelut, jos se on teknisesti mahdollista;
 - b) estää kolmannen osapuolen suorittama automaattinen puhelunsiirto loppukäyttäjän päätelaitteeseen.
2. Henkilöiden välisten viestintäpalvelujen tarjoajat, jotka tarjoavat automatisoituja soittojärjestelmiä, eivät saa estää oikeutta esittää kutsuvan tilaajan tai alkuperän tunnistusta kutsutulla linjalla tai vastaanottavalle osapuolelle, ja niiden on esitettävä tietonsa tai numero, josta niihin saa yhteyden.

111 artikla

Vammaisten loppukäyttäjien vastaavat käyttömahdollisuudet ja valinnanvara

1. Yleisesti saatavilla olevien sähköisten viestintäpalvelujen tarjoajien on varmistettava, että vammaiset loppukäyttäjät
 - a) voivat käyttää sähköisiä viestintäpalveluja, myös tutustua 95 artiklan mukaisesti annettaviin asiaankuuluviin sopimustietoihin, vastaavalla tavalla kuin suurin osa loppukäyttäjistä;
 - b) hyötyvät mahdollisuudesta valita yritykset ja palvelut samalla tavalla kuin suurin osa loppukäyttäjistä.

Toimivaltaisten viranomaisten on täsmennettävä tätä koskevat vaatimukset, jotka palveluntarjoajien on täytettävä.

2. Tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja toimenpiteitä toteuttaessaan toimivaltaisten viranomaisten on kannustettava noudattamaan 187 artiklan mukaisesti vahvistettuja asiaankuuluvia standardeja ja eritelmiä.

112 artikla

Autoradiovastaanottimien, kuluttajille tarkoitettujen radiovastaanottimien ja digitaalitelevisiolaitteiden yhteentoimivuus

1. Autoradiovastaanottimien ja kuluttajille tarkoitettujen digitaalitelevisiolaitteiden on oltava yhteentoimivia liitteen V mukaisesti.
2. Jos jäsenvaltiot toteuttavat toimenpiteitä, joilla varmistetaan muiden kuluttajille tarkoitettujen radiovastaanottimien yhteentoimivuus, tällaisia toimenpiteitä ei sovelleta tuotteisiin, joissa radiovastaanotin on pelkästään liitännäistoiminto, kuten älypuheliimiin, eikä radioamatöörien käyttämiin laitteisiin.

3. Digitaalitelevisiopalvelujen tarjoajien tarvittaessa varmistettava, että niiden loppukäyttäjilleen tarjoamat digitaalitelevisiolaitteet ovat yhteentoimivia siten, että päätelaitteita voidaan käyttää uudelleen muiden digitaalitelevisiopalvelujen tarjoajien palvelujen hyödyntämiseen, kun se on teknisesti mahdollista.

Kun loppukäyttäjät päättävät sopimuksensa, he voivat palauttaa digitaalitelevisiolaitteet helposti ja veloituksetta, jollei palveluntarjoaja osoita, että laite on täysin yhteentoimiva muiden palveluntarjoajien digitaalitelevisiopalvelujen kanssa, mukaan lukien palvelut, joihin loppukäyttäjä on vaihtanut, sanotun kuitenkaan rajoittamatta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2012/19/EU⁸² 5 artiklan 2 kohdan soveltamista.

Jos digitaalitelevisiolaite vastaa yhdenmukaistettuja standardeja, joiden viitetiedot on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*, tai osaa niistä, se on katsottava kyseisten standardien tai osan niistä kattamassa toisessa alakohdassa vahvistetun yhteentoimivuusvaatimuksen mukaiseksi.

4. Jäsenvaltiot eivät saa kansallisessa lainsäädännössään pitää voimassa tai ottaa käyttöön tästä artiklasta poikkeavia loppukäyttäjän suojaa koskevia säännöksiä eivätkä myöskään tiukempia tai sallivampia säännöksiä suojan erilaisen tason varmistamiseksi.

113 artikla

Siirtovelvollisuudet

1. Jäsenvaltiot voivat asettaa tiettyjen radio- ja televisiolähetyskanavien ja niihin liittyvien täydentävien palvelujen, erityisesti vammaisten loppukäyttäjien asianmukaiselta palvelujen saatavuudelta esteitä poistavien palvelujen sekä hybriditelevisiopalveluja ja sähköisiä ohjelmaoppaita tukevan datan, välittämistä koskevia kohtuullisia siirtovelvoitteita lainkäyttövaltaansa kuuluville sellaisia sähköisiä viestintäverkkoja ja -palveluja tarjoaville yrityksille, joita käytetään radio- ja televisiolähetyskanavien välittämiseen yleisölle, jos merkittävä määrä kyseisten verkkojen ja palvelujen loppukäyttäjää käyttää niitä pääasiallisena keinonaan vastaanottaa radio- ja televisiolähetyskanavia. Tällaisia velvoitteita voidaan asettaa ainoastaan, jos se on välttämätöntä kunkin jäsenvaltion selkeästi määrittelemien yleisen edun mukaisten tavoitteiden saavuttamiseksi, ja niiden on oltava oikeasuhteisia ja avoimia.
2. Jäsenvaltioiden on tarkasteltava uudelleen 1 kohdassa tarkoitettuja velvoitteita, jos kansalliset markkinaolosuhteet muuttuvat olennaisesti tai jos 1 kohdassa tarkoitettujen yleisen edun mukaiset tavoitteet muuttuvat.
3. Tämän artiklan 1 kohta tai 65 artiklan 2 kohta eivät rajoita jäsenvaltioiden mahdollisuutta määrittää asianmukainen korvaus tämän artiklan mukaisesti toteutettujen toimenpiteiden osalta, samalla kun ne varmistavat, että sähköisten viestintäverkkojen tai -palvelujen tarjoajia ei kohdella syrjivästi samankaltaisissa olosuhteissa. Jos korvaus suoritetaan, jäsenvaltioiden on esitettävä korvausvelvollisuus selkeästi kansallisessa lainsäädännössä, mukaan lukien tarvittaessa perusteet tällaisen korvauksen laskemiselle. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että sitä sovelletaan oikeasuhteisella ja avoimella tavalla.

⁸² Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2012/19/EU, annettu 4 päivänä heinäkuuta 2012, sähkö- ja elektroniikkalaiteromusta (EUVL L 197, 24.7.2012, s. 38, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2012/19/oj>)

Liitteiden IV, V ja VI mukauttaminen

Siirretään komissiolle valta antaa 198 artiklan mukaisesti delegoituja säädöksiä liitteiden IV, V ja VI muuttamiseksi teknisen ja yhteiskunnallisen kehityksen tai markkinakysynnän muutosten huomioon ottamiseksi.

7. VII OSA – HALLINTO

7.1. I OSASTO: KANSALLISET SÄÄNTELYVIRANOMAISET JA MUUT TOIMIVALTAISET VIRANOMAISET

Kansalliset sääntelyviranomaiset ja muut toimivaltaiset viranomaiset

1. Tätä asetusta sovellettaessa kansalliset sääntelyviranomaiset ovat vastuussa vähintään seuraavista tehtävistä:
 - a) ilmoitusmenettelyn ja yhden toimiluvan menettelyn käsittely yleisvaltuutusjärjestelmässä;
 - b) markkinoiden sääntelyn täytäntöönpano, mukaan lukien käyttöoikeus- ja yhteenliittämisvelvollisuuksien asettaminen;
 - c) sellaisten tietojen kerääminen, mukaan lukien häiriönsietokykyä ja kestävyyttä koskevat tiedot, joita kansalliset sääntelyviranomaiset saattavat tarvita tehtäviensä suorittamiseksi;
 - d) kuituverkkoihin siirtymistä koskevien toimenpiteiden toteuttaminen, mukaan lukien kupariverkkojen sulkemisalueiden määrittely, verkkojen operaattoreiden toimittamien kupariverkkojen sulkemista koskevien suunnitelmien arviointi ja valvonta;
 - e) yritysten välisten riitojen ratkaisemisen varmistaminen;
 - f) vapaaehtoisen sovittelujärjestelmän tarjoaminen ekosysteemiyhteistyöhön;
 - g) radiotaajuuksien hallinnointi ja niiden valtuuttamiset tai, jos kyseiset tehtävät on osoitettu muille toimivaltaisille viranomaisille, päätöksenteko, joka koskee markkinoiden muokkaamiseen ja kilpailuun liittyviä tekijöitä radiotaajuuksien käyttöoikeuksiin sähköisissä viestintäverkoissa ja -palveluissa liittyvien kansallisten menettelyjen osalta;
 - h) loppukäyttäjien oikeuksien suojeluun osallistuminen sähköisen viestinnän alalla yhteistyössä tarvittaessa muiden toimivaltaisten viranomaisten kanssa;
 - i) avoimen internetyhteyden valvonta ja täytäntöönpano;
 - j) palvelujen vähittäishintojen kehityksen ja tason seuranta;
 - k) numeroiden siirrettävyyden varmistaminen;
 - l) numerovarojen myöntäminen ja numerointisuunnitelmien hallinta;
 - m) varautumisen ja häiriönsietokyvyn tukeminen;
 - n) muiden tästä asetuksesta tai muusta unionin lainsäädännöstä kansallisille sääntelyviranomaisille johtuvien tehtävien suorittaminen.

2. Kansallisten sääntelyviranomaisten on aktiivisesti tuettava BERECin tavoitteita parantaa sääntelyn koordinoitua ja lisätä sen johdonmukaisuutta.
3. Jäsenvaltioiden on julkaistava kansallisten sääntelyviranomaisten ja muiden toimivaltaisten viranomaisten nimet ja tiedot niiden tämän asetuksen mukaisista tehtävistä helposti saatavilla olevassa muodossa.

Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle ne kansalliset sääntely- ja muut toimivaltaiset viranomaiset, joille on osoitettu tämän asetuksen mukaisia tehtäviä, sekä näiden viranomaisten vastuualueet ja vastuualueisiin tehdyt muutokset.

116 artikla

Kansallisten sääntelyviranomaisten ja muiden toimivaltaisten viranomaisten riippumattomuus

1. Kansallisten sääntelyviranomaisten ja muiden 115 artiklassa tarkoitettujen toimivaltaisten viranomaisten on oltava oikeudellisesti erillisiä ja toiminnallisesti riippumattomia kaikista sähköisiä viestintäverkkoja, -laitteita tai -palveluja tarjoavista luonnollisista tai oikeushenkilöistä. Niiden jäsenvaltioiden, joilla on omistussuosuuksia tai päättävävaltaa sähköisiä viestintäverkkoja tai -palveluja tarjoavissa yrityksissä, on varmistettava, että sääntelytoiminta ja omistajuuteen tai päättävävalttaan liittyvä toiminta erotetaan rakenteellisesti tehokkaasti toisistaan.
2. Kansalliset sääntelyviranomaisten ja muiden toimivaltaisten viranomaisten on käytettävä toimivaltuuksiaan puolueettomasti, avoimesti ja viivytyksittä. Kansallisilla sääntelyviranomaisilla ja muilla toimivaltaisilla viranomaisilla on oltava riittävät tekniset ja taloudelliset resurssit sekä henkilöstöresurssit niille annettujen tehtävien hoitamiseen.

117 artikla

Kansallisten sääntelyviranomaisten jäsenten nimeäminen ja irtisanominen

1. Kansallisen sääntelyviranomaisen johtaja tai tätä tehtävää kansallisen sääntelyviranomaisen puitteissa hoitavan kollegiaalisen elimen jäsenet tai näiden varajäsenet on nimitettävä avoimella ja läpinäkyvällä valintamenettelyllä ansioiden, taitojen, tietämyksen ja kokemuksen perusteella vähintään kolmen vuoden ajaksi sellaisten henkilöiden keskuudesta, jotka ovat arvostetussa asemassa ja joilla on ammattikokemusta.
2. Kansallisen sääntelyviranomaisen johtaja tai tarvittaessa tätä tehtävää kansallisessa sääntelyviranomaisessa hoitavan kollegiaalisen elimen jäsenet tai hänen tai heidän varajäsenensä voidaan irtisanoa toimikautensa aikana ainoastaan, jos asianomainen henkilö ei enää täytä tehtäviensä suorittamiseen vaadittavia ehtoja, joista on säädetty kansallisessa lainsäädännössä ennen asianomaisen henkilön nimittämistä.
3. Asianomaisen kansallisen sääntelyviranomaisen johtajan tai tarvittaessa tätä tehtävää hoitavan kollegiaalisen elimen jäsenten irtisanomisesta tehty päätös on julkistettava irtisanomisen ajankohtana. Kansallisen sääntelyviranomaisen irtisanotulle johtajalle tai tarvittaessa tätä tehtävää hoitavan kollegiaalisen elimen jäsenille on annettava perustelut. Jos näitä perusteluja ei ole julkistettu, ne on julkistettava asianomaisen henkilön pyynnöstä. Kyseistä päätöstä valvoo tuomioistuin sekä tosiseikkojen että oikeudellisten seikkojen osalta.

118 artikla

Kansallisten sääntelyviranomaisten poliittinen riippumattomuus ja vastuuvollisuus

1. Kansallisten sääntelyviranomaisten on oltava toiminnassaan – myös sisäisten menettelyjen suunnittelussa ja henkilöstön organisoinnissa – riippumattomia ja puolueettomia, niiden on toimittava avoimesti ja vastuullisesti noudattaen unionin oikeutta eivätkä ne saa pyytää tai ottaa vastaan miltään muulta elimeltä ohjeita sellaisten tehtävien hoitamisessa, jotka niille on annettu unionin lainsäädännön täytäntöön panemiseksi annetun kansallisen lainsäädännön nojalla, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 122 artiklan 9 kohdan soveltamista. Tämä ei estä kansallisen valtiosääntöoikeuden mukaista valvontaa. Ainoastaan 197 artiklan mukaisesti perustetuilla muutoksenhakuelimillä on toimivalta keskeyttää kansallisten sääntelyviranomaisten tekemien päätösten soveltaminen tai kumota ne.
4. Kansallisten sääntelyviranomaisten on raportoitava vuosittain ainakin sähköisen viestinnän markkinoiden tilasta, tekemistään päätöksistä, henkilöresursseistaan ja taloudellisista resursseistaan sekä kyseisten resurssien jakamisesta, kuten myös tulevaisuuden suunnitelmista. Niiden raportit on julkistettava.

119 artikla

Kansallisten sääntelyviranomaisten sääntelyllinen kelpoisuus

1. Kansallisilla sääntelyviranomaisilla on erilliset vuosibudjetit, ja ne toteuttavat itsenäisesti niille osoitettua talousarviota. Niiden budjetit on julkistettava.
2. Kansallisilla sääntelyviranomaisilla on oltava riittävät taloudelliset ja henkilöresurssit, jotta ne voivat hoitaa niille osoitetut velvollisuudet sekä aktiivisesti osallistua BERECin toimintaan ja edistää sitä. Taloudellinen itsemääräämisoikeus ei estä kansallisen valtiosääntöoikeuden mukaista valvontaa. Kansallisten sääntelyviranomaisten talousarvioon kohdistuvan valvonnan on oltava avointa ja julkista.

120 artikla

Yhteistyö kansallisten viranomaisten ja BERECin kanssa

1. Jäsenvaltioissa, joissa on useampi kuin yksi vastuussa oleva kansallinen viranomainen tai toimivaltainen viranomainen, kansallisten sääntelyviranomaisten ja muiden toimivaltaisten viranomaisten on tarvittaessa tehtävä yhteistyötä ja sovitettava toimiaan yhteen.

Näiden viranomaisten on annettava toisilleen tiedot, joita tämän asetuksen soveltaminen edellyttää.

Vaihdettavien tietojen osalta vastaanottavaa viranomaista sitoo sama luottamuksellisuus kuin tiedot lähettänyt viranomaista.

2. Saman jäsenvaltion tai eri jäsenvaltioiden kansalliset sääntely- ja muut toimivaltaiset viranomaiset tekevät tarvittaessa toistensa kanssa yhteistyöjärjestelyjä sääntely-yhteistyön edistämiseksi.
3. Jos jäsenvaltiot myöntävät tämän asetuksen tai muun unionin oikeuden mukaisia valtuuksia muille toimivaltaisille viranomaisille, kansallisten sääntelyviranomaisten on toimittava kansallisina koordinaattoreina ja varmistettava, että toimivaltaisten viranomaisten näkemykset otetaan täysimääräisesti huomioon kaikissa BERECin keskusteluissa ja tuotoksissa.

Kansallisten sääntelyviranomaisten on erityisesti tarjottava digitaalisten verkkojen virastolle kansallisten toimivaltaisten viranomaisten asiaankuuluvat yhteystiedot, jotta se voi hoitaa 146 ja 147 artiklan mukaiset tehtävänsä.

7.2. II OSASTO: BERE CIN TEHTÄVÄT JA ORGANISAATIO

121 artikla

BERE Cin tavoitteet

1. Perustetaan Euroopan sähköisen viestinnän sääntelyviranomaisten yhteistyöelin (BEREC), jolla on tässä asetuksessa säädetty velvollisuudet. BEREC ei ole oikeushenkilö, ja se toimii tämän asetuksen sekä asetusten (EU) 2022/612 ja (EU) 2015/2120 soveltamisalalla.

BEREC korvaa asetuksella (EU) 2018/1971 perustetun Euroopan sähköisen viestinnän sääntelyviranomaisten yhteistyöelimen.

2. BERE Cin on pyrittävä 3 artiklassa asetettuihin tavoitteisiin. BERE Cin on erityisesti pyrittävä varmistamaan unionin sähköisen viestinnän sääntelyjärjestelmän johdonmukainen täytäntöönpano tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitetulla soveltamisalalla.
3. BEREC hoitaa tehtävänsä riippumattomasti, puolueettomasti, avoimesti ja viivytyksittä.
4. BERE Cin on hyödynnettävä kansallisten sääntelyviranomaisten ja digitaalisen verkkojen viraston asiantuntemusta.

122 artikla

BERE Cin yleiset tehtävät

1. BERE Cin suorittamia yleisiä sääntely- ja neuvontatehtäviä ovat seuraavat:
 - a) BEREC voi pyynnöstä tai omasta aloitteestaan avustaa ja neuvoa kansallisia sääntelyviranomaisia ja muita toimivaltaisia viranomaisia, Euroopan parlamenttia, neuvostoa sekä komissiota ja tehdä yhteistyötä kansallisten sääntelyviranomaisten ja komission kanssa toimivaltansa puitteissa kaikissa sähköiseen viestintään liittyvissä teknisissä asioissa;
 - b) BEREC voi laatia 124, 125 ja 126 artiklassa tarkoitettuja lausuntoja, suuntaviivoja ja selvityksiä samoin kuin suosituksia ja yhteisiä kantoja sekä levittää parhaita sääntelykäytäntöjä kansallisille sääntelyviranomaisille, jotta sähköisen viestinnän sääntelyjärjestelmän johdonmukaista ja asianmukaista täytäntöönpanoa voitaisiin edistää.

Komissio voi tarvittaessa pyytää BERE Ciä antamaan lausuntoja, suuntaviivoja ja selvityksiä, vaikka asiasta ei nimenomaisesti mainittaisi 124, 125 ja 126 artiklassa.

2. BEREC arvioi sääntelyn uudistamisen tarvetta ja koordinoi kansallisten sääntelyviranomaisten ja muiden toimivaltaisten viranomaisten toimintaa, jotta uusien innovatiivisten sähköisten viestintäpalvelujen kehittäminen voitaisiin mahdollistaa.
3. BEREC osallistuu radiotaajuuksiin liittyvissä asioissa unionin radiotaajuuksien sisämarkkinamenettelyyn.
4. Komissio voi kuulla BERE Ciä, kun se arvioi sähköisen viestinnän alan yrityskeskittymiä unionissa.

5. BEREC edistää tehokasta yhteistyötä sähköisten viestintäverkkojen tarjoajien ja sähköisen viestinnän alalla tai siihen läheisesti liittyvillä aloilla toimivien yritysten välillä 191 artiklan 2 kohdan mukaisesti.
6. BEREC hoitaa muut tehtävät, jotka sille annetaan tässä asetuksessa tai muissa unionin säädöksissä ja erityisesti asetuksissa (EU) 2022/612 ja (EU) 2015/2120.
7. BEREC julkistaa tehtävänsä ja päivittää näitä tietoja, kun sille annetaan uusia tehtäviä.
8. BEREC julkistaa kaikki lopulliset lausuntonsa, suuntaviivansa, selvityksensä, suosituksensa, yhteiset kantansa ja parhaat käytäntönsä, tilatut tutkimuksensa sekä asiaankuuluvat asiakirjaluonnoksensa 10 kohdassa tarkoitettuja julkisia kuulemisia varten.
9. Kansalliset sääntelyviranomaiset ja komissio ottavat BERECin tämän asetuksen mukaisesti hyväksymät suuntaviivat, lausunnot, suositukset, yhteiset kannat ja parhaat käytännöt mahdollisimman pitkälti huomioon tavoitteena varmistaa sähköisen viestinnän sääntelyjärjestelmän johdonmukainen täytäntöönpano 121 artiklassa tarkoitettulla soveltamisalalla, sanotun kuitenkaan rajoittamatta sovellettavan unionin lainsäädännön ja muiden komission hyväksymien säännösten noudattamista.

Kun kansallinen sääntelyviranomainen poikkeaa 125 artiklassa tarkoitetuista suuntaviivoista, sen on perusteltava poikkeaminen.
10. BEREC kuulee tarvittaessa eri osapuolia ja antaa niille tilaisuuden esittää näkemyksiään kohtuullisessa määräajassa, jonka pituus määräytyy asian monimutkaisuuden mukaan. Tällaiset kuulemiset on toteutettava mahdollisimman aikaisessa päätöksentekoprosessin vaiheessa. Poikkeustapauksia lukuun ottamatta tämän määräajan on oltava vähintään 30 vuorokautta. BEREC saattaa tällaisten julkisten kuulemisten tulokset julkisesti saataville, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 169 artiklan soveltamista.
11. BEREC kuulee tarvittaessa asiaankuuluvia kansallisia viranomaisia, kuten kilpailu-, kuluttajansuoja-, kyberturvallisuus- ja tietosuojaviranomaisia, ja tehdä näiden kanssa yhteistyötä.
12. BEREC tekee tarvittaessa yhteistyötä toimivaltaisten unionin elinten, laitosten, virastojen ja neuvoa-antavien ryhmien kanssa, kolmansien maiden toimivaltaisten viranomaisten kanssa ja kansainvälisten järjestöjen kanssa 166 artiklan 1 kohdan mukaisesti.

123 artikla

Tietojen analysointi, seuranta ja kerääminen

1. BEREC analysoi 74 artiklassa tarkoitettuja mahdollisia valtioiden rajat ylittäviä markkinoita ja 75 artiklassa tarkoitettua valtioiden rajat ylittävää loppukäyttäjien kysyntää.
2. BEREC edistää kansallisten sääntelyviranomaisten ja muiden toimivaltaisten viranomaisten tiedonkeruun nykyaikaistamista, koordinointia ja standardointia. BEREC asettaa nämä tiedot yleisön saataville avoimessa, uudelleenkäytettävässä ja koneellisesti luettavassa muodossa verkkosivustolleen ja EU:n digitaaliseen palveluväylään.
3. BEREC perustaa ja ylläpitää tietokantoja
 - a) ilmoituksista, jotka yleisvaltuutuksen alaisten sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen tarjoajat ovat toimittaneet toimivaltaisille viranomaisille tämän asetuksen 10 artiklan 8 kohdan mukaisesti;

- b) numerovaroista, joita on oikeus käyttää oman alueen rajat ylittävällä tavalla unionin alueella 48 artiklan 4 kohdan neljännen alakohdan mukaisesti;
- c) eurooppalaisten hätäpalvelujen suosituksen E.164 mukaisista jäsenvaltioiden numeroista 106 artiklan 9 kohdan mukaisesti;
- d) asetuksen (EU) 2022/618 mukaisista tietokannoista.

124 artikla

BERECin lausunnot

1. BEREC antaa tässä asetuksessa ja asetuksessa (EU) 2022/612 tarkoitettuja ei-sitovia lausuntoja erityisesti
 - a) ennakoivasta unionin numerointistrategiasta, joka koskee numerovarojen johdonmukaista hallinnointia jäsenvaltioissa ja koko unionissa, 46 artiklan 3 kohdan mukaisesti;
 - b) loppukäyttäjien välisestä päästä päähän -liitettävyydestä 68 artiklan 2 kohdan ii alakohdan mukaisesti;
 - c) ennakkosääntelyn alaisiksi tulevista markkinoista 72 artiklan 1 kohdan mukaisesti;
 - d) unionin käyttöoikeustuotteisiin liittyvistä teknisistä eritelmistä, vakiokustannustekijöistä, kustannusmenetelmistä ja viitetarjouksesta 81 artiklan mukaisesti;
 - e) unionin yhteisen matkapuhelujen enimmäismääräisen terminointimaksun ja unionin yhteisen kiinteän verkon puheliikenteen enimmäismääräisen terminointimaksun määrittelystä 82 artiklan mukaisesti;
 - f) kansallisista toimenpide-ehdotuksista sisämarkkinamenettelyissä markkinoiden sääntelyä varten 85 artiklan mukaisesti;
 - g) markkinoiden ja teknologian kehityksestä ja niiden vaikutuksesta riittävän internetyhteyden ja ääniviestinnän saatavuuden ja kohtuuhintaisuuden soveltamiseen 92 artiklan 2 kohdan mukaisesti;
 - h) yhdenmukaistamista koskevien päätösten ja suositusten luonnoksista 186 artiklan mukaisesti;
 - i) rajat ylittävien riitojen ratkaisusta 190 artiklan mukaisesti;
 - j) vapaaehtoiseen sovittelumenettelyyn toimitetun asian tiedoista 192 artiklan 2 kohdan mukaisesti.
2. BEREC antaa radiotaajuuksiin liittyvissä asioissa lausuntoja
 - a) radiotaajuuksien vuosimaksujen ja rajahintojen yhteisistä määrittämismenetelmistä 29 artiklan mukaisesti;
 - b) tarvittaessa 31 artiklassa tarkoitettua unionin radiotaajuuksien sisämarkkinamenettelyä noudattaen.

125 artikla

BERECin suuntaviivat

BEREC antaa unionin sähköisen viestinnän sääntelyjärjestelmän täytäntöönpanoa koskevia suuntaviivoja tämän asetuksen mukaisesti erityisesti

- a) yhteisestä mallista tietojen keräämiseksi sähköisten viestintäverkkojen arkkitehtuurista, kapasiteetista, valmiuksista ja käytöstä 7 artiklan 4 kohdan mukaisesti;
- b) yhden toimiluvan menettelyn mukaisista yleisvaltuutuksen ehdoista sen varmistamiseksi, että kaikkia tämän asetuksen 9 artiklan 4 kohdassa lueteltuja ehtoja sovelletaan johdonmukaisesti, syrjimättömästi ja oikeasuhteisesti 11 artiklan 1 kohdan mukaisesti;
- c) ilmoitusmallista direktiivin 10 artiklan 3 kohdan mukaisesti;
- d) markkinoita muokkaavien toimenpiteiden johdonmukaisesta soveltamisesta 32 artiklan 3 kohdan mukaisesti;
- e) yhteisistä perusteista arvioida valmiuksia hallinnoida numerovaroja ja numerovarojen ehtymisen riskiä 48 artiklan 2 kohdan mukaisesti;
- f) riittävän internetyhteyden määrittelystä ja sosiaalisen ja taloudellisen yhteiskunnan toimintaan osallistumisen edellyttämän kaistanleveyden määrittämisestä 87 artiklan 2 kohdan mukaisesti;
- g) merkityksellisistä perusteista, joilla edistetään 69 artiklan 2 kohdan johdonmukaista soveltamista;
- h) yhteisistä lähestymistavoista verkon liityntäpisteen määrittelyyn eri verkkotopologioissa 69 artiklan 6 kohdan mukaisesti;
- i) yhteisestä mallista, jota käytetään 94 artiklan 4 kohdassa vaadittujen tietojen keräämiseen;
- j) kansallisten sääntelyviranomaisten velvoitteiden täytäntöönpanosta avoimen internetyhteyden turvaamiseksi 94 artiklan 5 kohdan mukaisesti, minkä lisäksi suuntaviivoissa on myös määritettävä yksityiskohtaisesti internetyhteyden palvelujen asiaankuuluvat palvelun laatua koskevat muuttujat, mukaan lukien 97 artiklan 4 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitetun valvontamekanismin muuttujat, vammaisia loppukäyttäjiä koskevat muuttujat, sovellettavat mittausmenetelmät, tietojen ja julkaisun sisältö ja muoto tämän asetuksen liitteen III ja liitteen IV mukaisesti, sekä laadunvarmistusmekanismit;
- k) vaihto- ja siirtämisprosesseja koskevien yksityiskohtien täsmentämisestä tämän asetuksen 100 artiklan 6 kohdan mukaisesti;
- l) teknisistä ja oikeudellisista toimenpiteistä, joilla voidaan tehokkaasti suojella loppukäyttäjiä petolliselta toiminnalta 103 artiklan 3 kohdan mukaisesti;
- m) 181 artiklan 1, 3 ja 7 kohdassa kuvattujen, asiaankuuluvia aiheita koskevien tietojen ja raportointipyyntöjen yhdenmukaistamisesta, mukaan lukien soveltamisala, ajoitus, tiheys, muoto ja tiedonkeruumenettelyt, 182 artiklan 1 kohdan mukaisesti;
- n) velvoitteiden johdonmukaisesta täytäntöönpanosta maantieteellisissä kartoituksissa ja ennusteissa 183 artiklan mukaisesti;
- o) ekosysteemiyhteistyön edistämisestä teknisissä ja kaupallisissa asioissa, jotka liittyvät sähköisten viestintäpalvelujen tai tietoyhteiskunnan palvelujen sekä innovatiivisten tuotteiden ja palvelujen tarjoamiseen 191 artiklan 1 kohdan mukaisesti;

- p) Euroopan parlamentin, neuvoston tai komission pyynnöstä voidaan antaa muita suuntaviivoja, joilla varmistetaan sähköisen viestinnän sääntelyjärjestelmän johdonmukainen täytäntöönpano sekä kansallisten sääntelyviranomaisten päätösten johdonmukaisuus erityisesti sellaisten sääntelykysymysten osalta, jotka koskevat merkittävää määrää jäsenvaltioita tai joihin liittyy rajatylittävä tekijä;
- q) tapauksen mukaan asetusten (EU) 2022/612 ja (EU) 2015/2120 mukaisista suuntaviivoista.

126 artikla

BERECin selvitykset

BEREC antaa selvityksiä toimivaltaansa kuuluvista teknisistä kysymyksistä ja erityisesti

- a) suunnitelmasta, mukaan lukien kattava arviointi 5 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen palveluntarjoajien sähköisten viestintäverkkojen arkkitehtuurista, kapasiteetista, valmiuksista ja käytöstä, operatiiviset suositukset sekä kriisinhallintakäytännöt, 6 artiklan mukaisesti;
- b) kansallisista käytännöistä, jotka koskevat kansallisten ja yleiseurooppalaisten numeroiden käyttöoikeuksien myöntämistä, keskittyen erilaisiin käytäntöihin unionissa 48 artiklan 6 kohdan mukaisesti;
- c) avointa internetyhteyttä unionissa koskevista tärkeimmistä käytännöistä ja havainnoista 94 artiklan 3 kohdan mukaisesti;
- d) suuntaviivojen soveltamisen vaikutuksista tehokkaaseen ekosysteemiymyhteistyöhön sekä vapaaehtoisen sovittelujärjestelmän toiminnasta 193 artiklan 1 kohdan mukaisesti;
- e) yleisvaltuutuksen kansallisesta täytäntöönpanosta ja toiminnasta sekä niiden vaikutuksesta sisämarkkinoiden toimintaan 204 artiklan 4 kohdan mukaisesti;

ja asetuksen (EU) 2022/612 mukaisia selvityksiä.

127 artikla

BERECin sääntelyneuvoston kokoonpano

1. Sääntelyneuvostossa on yksi jäsen kustakin jäsenvaltiosta. Kullakin jäsenellä on äänioikeus.

Kunkin jäsenen nimittää kansallinen sääntelyviranomainen, jonka pääasiallisena tehtävänä on valvoa sähköisen viestinnän verkkojen ja palvelujen markkinoiden päivittäistä toimintaa tämän asetuksen nojalla. Jäsen nimitetään seuraavien joukosta: kansallisen sääntelyviranomaisen johtaja, sen kollegiaalisen elimen jäsen tai jommankumman sijainen.

2. Kullakin sääntelyneuvoston jäsenellä on kansallisen sääntelyviranomaisen nimittämä varajäsen. Varajäsen toimii poissa olevan jäsenen sijaisena. Varajäsen nimitetään seuraavien joukosta: kansallisen sääntelyviranomaisen johtaja, sen kollegiaalisen elimen jäsen tai jommankumman sijainen taikka kansallisen sääntelyviranomaisen henkilöstön edustaja.
3. Sääntelyneuvoston jäsenet ja heidän varajäsenensä nimitetään heidän sähköisen viestinnän alaa koskevan tietämyksensä perusteella ottaen huomioon asianmukaiset johtamis-, hallinto- ja varainhoitotaidot. Jotta sääntelyneuvoston työskentelyn jatkuvuus

voidaan varmistaa, kaikkien nimittävien kansallisten sääntelyviranomaisten on pyrittävä rajoittamaan jäsentensä ja mahdollisuuksien mukaan myös varajäsenten vaihtuvuutta ja pyrittävä naisten ja miesten tasapuoliseen edustukseen.

4. Komissio osallistuu kaikkiin sääntelyneuvoston käsittelyihin ilman äänioikeutta ja on edustettuna asianmukaisen korkealla tasolla.
5. Ajan tasalla oleva luettelo sääntelyneuvoston jäsenistä ja heidän varajäsenistään sekä ilmoitukset heidän sidonnaisuuksistaan julkistetaan.

128 artikla

BERECin sääntelyneuvoston riippumattomuus

1. Sääntelyneuvosto toimii riippumattomasti, puolueettomasti ja unionin edun mukaisesti mistään kansallisista tai henkilökohtaisista eduista riippumatta.
2. Sääntelyneuvoston jäsenet ja varajäsenet eivät saa pyytää eivätkä ottaa vastaan ohjeita miltään hallitukselta, toimielimeltä, henkilöltä tai elimeltä, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 120 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua koordinoitua.

129 artikla

BERECin sääntelyneuvoston tehtävät

1. Sääntelyneuvosto hoitaa seuraavia tehtäviä:
 - a) vastaa 122–126 artiklassa säädetyistä BERECin tehtävistä ja hyväksyy näin ollen kyseisissä artikloissa tarkoitetut lausunnot, suuntaviivat, selvitykset, suositukset ja yhteiset kannat ja välittää parhaat käytännöt; se hyödyntää tehtäviensä hoitamisessa työryhmissä tehtyä valmistelutyötä;
 - b) tekee BERECin työn sisäiseen organisointiin liittyviä hallinnollisia päätöksiä, sanotun kuitenkaan rajoittamatta digitaalisten verkkojen viraston organisointiin liittyviä hallinnollisia päätöksiä;
 - c) hyväksyy 141 artiklassa tarkoitetun BERECin kaksivuotisen työohjelman;
 - d) vahvistaa 142 artiklassa tarkoitetun BERECin toimintaa koskevan kaksivuotiskertomuksen;
 - e) hyväksyy 173 artiklan 5 kohdassa tarkoitetut eturistiriitojen ehkäisemistä ja ratkaisemista koskevat säännöt, myös työryhmien jäsenten osalta;
 - f) vahvistaa 167 artiklan mukaisesti yksityiskohtaiset säännöt, jotka koskevat oikeutta tutustua BERECin hallussa oleviin asiakirjoihin;
 - g) hyväksyy tarpeiden analysoinnin pohjalta 168 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut tiedotusta ja viestintää koskevat suunnitelmat ja saattaa ne säännöllisesti ajan tasalle;
 - h) hyväksyy jäsentensä kahden kolmasosan enemmistöllä työjärjestyksensä ja julkistaa sen;
 - i) antaa yhdessä digitaalisten verkkojen viraston johtajan kanssa luvan työjärjestelyistä sopimiseen toimivaltaisten unionin elinten, laitosten, virastojen ja neuvoa-antavien ryhmien kanssa sekä kolmansien maiden toimivaltaisten viranomaisten ja kansainvälisten järjestöjen kanssa 166 artiklan 1 kohdan mukaisesti;

- j) perustaa työryhmiä koordinoitusti digitaalisten verkkojen viraston kanssa ja nimittää niiden puheenjohtajat 140 artiklan mukaisesti;
 - k) antaa digitaalisten verkkojen viraston johtajalle ohjeita digitaalisten verkkojen viraston tehtävien hoitamisesta suhteessa BERECin tehtäviin.
2. BERECin sääntelyneuvosto tarkastelee työjärjestystään viimeistään [*kuusi kuukautta tämän asetuksen voimaantulopäivän jälkeen*].

130 artikla

BERECin sääntelyneuvoston puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat

1. BERECin sääntelyneuvosto nimittää jäsentensä keskuudesta jäsentensä kahden kolmasosan enemmistöllä puheenjohtajan ja vähintään yhden varapuheenjohtajan.
2. Varapuheenjohtaja hoitaa puheenjohtajan tehtäviä puheenjohtajan ollessa estyneenä.
3. Puheenjohtajan toimikausi on kaksi vuotta, ja se voidaan uusida kerran. Työjärjestyksessä on varmistettava mahdollisimman suuri jatkuvuus johtokunnan johdossa.
4. BERECin sääntelyneuvoston puheenjohtaja ei saa pyytää eikä ottaa vastaan ohjeita miltään hallitukselta, toimielimeltä, henkilöltä tai elimeltä.
5. Puheenjohtaja raportoi pyydettyä Euroopan parlamentille ja neuvostolle BERECin tehtävien hoidosta.

7.3. III OSASTO: RADIOTAAJUUSPOLITIikka KÄSITTELEVÄN ELIMEN TEHTÄVÄT JA ORGANISAATIO

131 artikla

Radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen perustaminen ja tavoitteet

1. Perustetaan radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevä elin, joka ei ole oikeushenkilö ja jolla on tässä asetuksessa säädetyt velvollisuudet.
2. Radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevä elin korvaa 11 päivänä kesäkuuta 2019 annetulla komission päätöksellä perustetun radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän ryhmän ja ottaa hoitaakseen sen tehtävät.
3. Radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen on pyrittävä tämän asetuksen 3 artiklassa asetettuihin tavoitteisiin. Radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevä elin pyrkii erityisesti varmistamaan taajuuksia koskevan sääntelykehyksen johdonmukaisen täytäntöönpanon ja tukemaan unionin tason radiotaajuuspolitiikan kehittämistä.
4. Radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevä elin hoitaa tehtävänsä puolueettomasti, avoimesti ja viivytyksittä.
5. Radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevä elin hyödyntää kansallisten toimivaltaisten viranomaisten ja digitaalisten verkkojen viraston asiantuntemusta.

132 artikla

Radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen tehtävät komission ja muiden unionin toimielinten tukena

1. Radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevä elin avustaa ja neuvoo komissiota
 - a) strategisissa radiotaajuuspoliittisissa kysymyksissä unionissa;

- b) radiotaajuuspoliittisten toimintaperiaatteiden koordinoinnissa unionissa;
- c) antamalla lausuntoja komission suosituksista, jotka liittyvät sähköisen viestinnän sääntelyjärjestelmän säännösten yhdenmukaistettuun soveltamiseen radiotaajuuksien alalla, sanotun kuitenkin rajoittamatta BERECin tehtäviä;
- d) komission, jäsenvaltioiden ja asiaankuuluvien toimivaltaisten viranomaisten keskinäisessä koordinoinnissa ja yhteistyössä, joka liittyy radiotaajuuksia koskevien voimassa olevien unionin lainsäädännön, ohjelmien ja politiikan täytäntöönpanoon;
- e) soveltuvissa tapauksissa radiotaajuuksien saatavuuden ja tehokkaan käytön yhdenmukaisissa ehdoissa, jotka ovat tarpeen sisämarkkinoiden toteuttamisen ja toiminnan kannalta.

2. Radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevä elin avustaa komissiota

- a) 17 artiklan mukaisen unionin radiotaajuusstrategian laatimisessa ja teknisen, taloudellisen ja yhteiskunnallisen kehityksen seurannassa, jotta komissio voi ehdottaa päivityksiä 17 artiklan 3 kohdan mukaiseen radiotaajuuksia koskevaan unionin etenemissuunnitelmaan;
- b) tapauksissa, joissa jokin asianomainen osapuoli pyytää radiotaajuuksien varaamista 19 artiklan mukaisesti, jos asia vaikuttaa radiotaajuuspolitiikkaan;
- c) asiaankuuluvien yhteisten valtuutusehtojen vahvistamisessa ja tarvittaessa asianmukaisen valtuutusmenettelyn ja myöntämisehtojen ehdottamisessa 22 artiklan mukaisesti;
- d) vuosimaksujen ja rajahintojen määrittämisen yhteisten menetelmien suosittelamisessa 29 artiklan mukaisesti;
- e) yhteisten investointeja edistäviä valtuutusmenettelyjä koskevien näkökohtien ja valintaehtojen kehittämisessä yhdenmukaistettujen radiotaajuuksien käyttöä koskevaa valtuutusta varten 30 artiklan 10 kohdan mukaisesti;
- f) tarvittaessa yleisvaltuutukseen liittyvien ehtojen täsmentämisessä 38 artiklan 3 kohdan mukaisesti;
- g) eurooppalaisen satelliittitaajuuksien jakotaulukon perustamisessa 39 artiklan 2 kohdan mukaisesti;
- h) eri taajuusalueita koskevien valtuutuksen ja käytön ehtojen määrittelemisessä 39 artiklan 4 kohdan mukaisesti;
- i) unionin valtuutuksia koskevien hakemusten arvioinnissa 40 artiklan mukaisesti;
- j) maanpäällisten järjestelmien ja satelliittien käytön välisen radiotaajuuksien koordinoitun yhteiskäytön suosittelamisessa 45 artiklan 4 kohdan mukaisesti.

3. Radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevä elin avustaa komissiota myös niiden neuvostolle esitettävien ehdotusten valmistelussa, jotka koskevat SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohdan mukaisten päätösten tekemistä unionin puolesta esitettävien kantojen vahvistamisesta radiotaajuusasioissa toimivaltaisissa kansainvälisissä järjestöissä.

4. Komissio voi tarvittaessa pyytää radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevää elintä antamaan lausuntoja tai selvityksiä, vaikka niitä ei olisi nimenomaisesti lueteltu tässä artikkelissa.

5. Radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevä elin kuulee tarvittaessa eri osapuolia ja antaa niille tilaisuuden esittää näkemyksiään kohtuullisessa määräajassa, jonka pituus määräytyy asian monimutkaisuuden mukaan. Tällaiset kuulemiset on toteutettava mahdollisimman aikaisessa päätöksentekoprosessin vaiheessa. Poikkeustapauksia lukuun ottamatta tämän kuulemisajan on oltava vähintään 45 vuorokautta. Radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevä elin saattaa tällaisten julkisten kuulemisten tulokset julkisesti saataville, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 169 artiklan soveltamista.
6. Radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevä elin avustaa ja neuvoo neuvostoa ja Euroopan parlamenttia näiden pyynnöstä unionin radiotaajuuspoliittisten toimintaperiaatteiden strategisessa suunnittelussa ja koordinoinnissa.

133 artikla

Radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen tehtävät kansallisten toimivaltaisten viranomaisten tukena

1. Radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevä elin avustaa kansallisia toimivaltaisia viranomaisia niiden keskinäisessä ja komission kanssa tehtävässä yhteistyössä radiotaajuuspoliittisten toimintaperiaatteiden strategisesta suunnittelusta ja koordinoinnin tukemiseksi unionissa
 - a) kehittämällä parhaita käytäntöjä radiotaajuuksiin liittyvissä asioissa unionin lainsäädännön täytäntöönpanemiseksi muun muassa keräämällä hyviä käytäntöjä seuraavista:
 - i) asianmukaisin valtuutusjärjestelmä 21 artiklan 5 kohdan mukaisesti;
 - ii) radiotaajuuksien valtuutusmenettelyt ja valintaehdot 30 artiklan 10 kohdan mukaisesti.
 - b) edistämällä jäsenvaltioiden välistä koordinaatiota unionin oikeuden täytäntöönpanemiseksi ja sähköisen viestinnän sisämarkkinoiden kehittämisen edistämiseksi muun muassa tehostamalla tietojen jakamista, yhteistyötä ja vertaisoppimista jäsenvaltioiden välillä;
 - c) sovittamalla yhteen jäsenvaltioiden menettelytavat radiotaajuuksien käyttöoikeuksien käyttämisen osalta ja julkaisemalla selvityksiä ja lausuntoja radiotaajuuksiin liittyvistä asioista;
 - d) järjestämällä tarvittaessa kansallisten toimivaltaisten viranomaisten pyynnöstä kokouksia, joissa ne voivat keskustella ja vaihtaa näkemyksiä ja kokemuksia radiotaajuuksien käyttöä koskevista valtuutusmenettelyistä ja -ehdoista;
 - e) järjestämällä säännöllisiä keskusteluja komission kanssa erilaisista radiotaajuuksiin liittyvistä strategisista kysymyksistä;
 - f) järjestämällä sidosryhmien ja tiedeyhteisön edustajien kanssa työpajoja ja kuulemisia radiotaajuuksiin liittyvästä teknisestä, taloudellisesta ja yhteiskunnallisesta kehityksestä.
2. Radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevä elin avustaa toimivaltaisia viranomaisia ja komissiota
 - a) hyvien palveluksiensa tarjoamisessa rajatylittävään koordinaatiin tai rajatylittäviin haitallisiin häiriöihin liittyvien kysymysten tai riitojen ratkaisemiseksi jäsenvaltioiden välillä tai kolmansien maiden kanssa ja asiaankuuluvien lausuntojen antamiseksi 14 artiklan mukaisesti;

- b) radiotaajuuksia koskevien kansallisten etenemissuunnitelmien täytäntöönpanon seurannassa 17 artiklan 5 kohdan mukaisesti;
 - c) taajuuksien yhteiskäytön toteuttamisessa antamalla suuntaviivoja 27 artiklan 5 kohdan mukaisesti;
 - d) tietokantojen kattamien radiotaajuusalueiden määrittämisessä ja tietokantojen käytännön järjestelyissä 28 artiklan 2 kohdan mukaisesti;
 - e) satelliittijärjestelmien rekisteröinnissä ja koordinoinnissa ITU:n kanssa 37 artiklan mukaisesti;
 - f) unionin valtuutuksen nojalla toimivien satelliittijärjestelmien vaatimustenmukaisuuden seuraamisessa ja unionin valtuutuksen rikkomisten tutkimisessa ja rikkomisiin asianmukaisesti reagoimisessa 43 artiklan mukaisesti, myös antamalla asiaankuuluvia lausuntoja;
 - g) kiireellisiä toimia koskevien tietojen jakamisessa 44 artiklan 3 kohdan mukaisesti.
3. Radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevä elin osallistuu 31 artiklan mukaiseen unionin radiotaajuuksien sisämarkkinamenettelyyn ja antaa huomautuksia ja lausuntoja, jos tässä asetuksessa niin säädetään.

134 artikla

Radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen johtokunnan kokoonpano

1. Radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen johtokuntaan kuuluu yksi jäsen kunkin jäsenvaltion radiotaajuuspolitiikasta vastaavasta viranomaisesta. Kullakin jäsenellä on äänioikeus.
2. Kunkin jäsenvaltion nimittämän johtokunnan jäsenen on oltava korkean tason edustaja, jolla on yleinen vastuu strategisesta radiotaajuuspolitiikasta.
3. Komissio osallistuu kaikkiin radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen johtokunnan kokouksiin ilman äänioikeutta ja on edustettuna asianmukaisen korkealla tasolla.
4. Kukin radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen johtokunnan jäsen ja komissio nimittävät varaedustajan, joka toimii jäsenen sijaisena tämän poissa ollessa.
5. Radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen verkkosivustolla julkaistaan luettelo radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen johtokunnan jäsenten ja heidän varajäsentensä nimistä ja organisaatioista.

135 artikla

Radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen johtokunnan tehtävät

1. Radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen johtokunta hoitaa seuraavia tehtäviä:
 - a) vastaa 132 ja 133 artiklassa säädetyistä radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen tehtävistä eli hyväksyy lausunnot ja selvitykset ja levittää parhaita käytäntöjä työryhmissä tehdyn valmistelutyön pohjalta;
 - b) tekee radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen työn sisäiseen organisointiin liittyviä hallinnollisia päätöksiä, sanotun kuitenkin rajoittamatta digitaalisten verkkojen viraston organisointiin liittyviä hallinnollisia päätöksiä;

- c) hyväksyy 141 artiklassa tarkoitetun radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen kaksivuotisen työohjelman;
 - d) vahvistaa 142 artiklassa tarkoitetun radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen toimintaa koskevan kaksivuotiskertomuksen;
 - e) hyväksyy 173 artiklan 5 kohdassa tarkoitetut eturistiriitojen ehkäisemistä ja ratkaisemista koskevat säännöt, myös työryhmien jäsenten osalta;
 - f) vahvistaa 167 artiklan mukaisesti yksityiskohtaiset säännöt, jotka koskevat oikeutta tutustua radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen hallussa oleviin asiakirjoihin;
 - g) hyväksyy tarpeiden analysoinnin pohjalta 168 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut tiedotusta ja viestintää koskevat suunnitelmat ja saattaa ne säännöllisesti ajan tasalle;
 - h) hyväksyy jäsentensä kahden kolmasosan enemmistöllä työjärjestyksensä ja julkistaa sen;
 - i) antaa yhdessä digitaalisten verkkojen viraston johtajan kanssa luvan työjärjestelyistä sopimiseen toimivaltaisten unionin elinten, laitosten, virastojen ja neuvoa-antavien ryhmien kanssa sekä kolmansien maiden toimivaltaisten viranomaisten ja kansainvälisten järjestöjen kanssa 166 artiklan 1 kohdan mukaisesti;
 - j) perustaa työryhmiä koordinoitusti digitaalisten verkkojen viraston kanssa ja nimittää niiden puheenjohtajat 140 artiklan mukaisesti;
 - k) antaa digitaalisten verkkojen viraston johtajalle ohjeita digitaalisten verkkojen viraston tehtävien hoitamisesta suhteessa radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen tehtäviin.
2. Radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen johtokunta tarkastelee työjärjestystään viimeistään [*kuusi kuukautta tämän asetuksen voimaantulopäivän jälkeen*].

136 artikla

Radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen johtokunnan puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat

1. Radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen johtokunta nimittää jäsentensä keskuudesta jäsentensä kahden kolmasosan enemmistöllä puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.
2. Varapuheenjohtaja hoitaa puheenjohtajan tehtäviä puheenjohtajan ollessa estyneenä.
3. Puheenjohtajan toimikausi on kaksi vuotta, ja se voidaan uusida kerran. Työjärjestyksessä on varmistettava mahdollisimman suuri jatkuvuus johtokunnan johdossa.
4. Puheenjohtaja raportoi pyydettyä Euroopan parlamentille ja neuvostolle radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen tehtävien hoidosta.

7.4. IV OSASTO: YHTEISET SÄÄNNÖKSET JA BERICIN JA RADIOTAAJUUSPOLITIikkaa KÄSITTELEVÄN ELIMEN VÄLINEN YHTEISTYÖ

137 artikla

BERECin ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen organisaatiorakenne

BEREC ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevä elin koostuvat kumpikin seuraavista:

- a) johtokunta, jota BERECin osalta kutsutaan 'sääntelyneuvostoksi';
- b) työryhmät.

138 artikla

BERECin sääntelyneuvoston ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen johtokunnan kokoukset

1. BERECin sääntelyneuvoston puheenjohtaja kutsuu koolle BERECin sääntelyneuvoston kokoukset ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen johtokunnan puheenjohtaja kutsuu koolle radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen johtokunnan kokoukset, ja puheenjohtajat laativat näiden kokousten esityslistat, jotka julkistetaan.
2. BERECin sääntelyneuvoston ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen johtokunnan on kummankin pidettävä vähintään kaksi sääntömääräistä kokousta vuodessa.
Ylimääräisiä kokouksia kutsutaan koolle puheenjohtajan aloitteesta tai vähintään kolmen jäsenen tai komission pyynnöstä.
3. Digitaalisten verkkojen viraston johtaja osallistuu kaikkien asioiden käsittelyyn, mutta hänellä ei ole äänioikeutta.
4. BERECin sääntelyneuvoston ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen johtokunnan puheenjohtajat voivat kutsua kenet tahansa henkilön, jonka näkemyksillä voi olla heille merkitystä, osallistumaan kokouksiinsa tarkkailijana.
5. BERECin sääntelyneuvoston ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen johtokunnan jäsenillä ja varajäsenillä voi olla kokouksissa avustajina omia neuvonantajia tai muita asiantuntijoita, jollei työjärjestyksestä muuta johdu.
6. Jos BERECin sääntelyneuvosto ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen johtokunta katsovat sen aiheelliseksi, ne voivat kutsua alan edustajia kokouksiinsa ainoastaan esittämään kantojaan.
7. Komissio voi pyytää, että osallistumista keskusteluihin, jotka liittyvät arkaluonteisiin ja luottamuksellisiin asioihin, joilla komissio katsoo olevan vahva unioninlaajuinen ulottuvuus, rajoitetaan. Puheenjohtaja voi yhteisymmärryksessä digitaalisten verkkojen viraston johtajan kanssa pyytää, että osallistumista häiriönsietokykyyn tai turvallisuuteen liittyviin keskusteluihin, joita saatetaan tarvita tämän asetuksen mukaisten tehtävien hoitamiseksi, rajoitetaan.
8. Digitaalisten verkkojen virasto huolehtii BERECin sääntelyneuvoston ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen johtokunnan sihteeristön tehtävistä.

139 artikla

Äänestysäännöt

1. BERECin sääntelyneuvosto ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen johtokunta tekevät päätöksensä jäsentensä yksinkertaisella enemmistöllä, jollei tässä asetuksessa toisin säädetä.
BERECin sääntelyneuvoston ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen johtokunnan päätökset julkistetaan, ja niissä on ilmoitettava kunkin jäsenen varaukset tämän pyynnöstä.

2. Kullakin BEREĆin sääntelyneuvoston ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen johtokunnan jäsenellä on yksi ääni. Jäsenen poissa ollessa varajäsenellä on oikeus käyttää kyseisen jäsenen äänioikeutta.

Jos sekä jäsen että varajäsen ovat poissa, äänioikeus voidaan siirtää toiselle jäsenelle kyseisen työjärjestyksen ehtojen mukaisesti.

Puheenjohtaja voi siirtää äänioikeuden kaikissa tapauksissa. Puheenjohtaja osallistuu äänestykseen, ellei hän ole siirtänyt äänioikeuksia.

3. BEREĆin sääntelyneuvoston ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen johtokunnan työjärjestyksessä vahvistetaan yksityiskohtaiset äänestysäännöt, mukaan lukien ehdot, joiden mukaisesti jäsen voi toimia toisen jäsenen puolesta, päätösvaltaisuussäännöt sekä kokousilmoituksia koskevat määräajat. Työjärjestyksellä taataan myös, että BEREĆin sääntelyneuvoston ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen johtokunnan jäsenille toimitetaan täydelliset esityslistat ja ehdotusluonnokset riittävän ajoissa ennen kutakin kokousta, jotta he voivat ehdottaa muutoksia ennen äänestystä. Työjärjestyksessä voidaan vahvistaa muun muassa kiireellisistä asioista äänestämistä koskevat menettelyt, kirjallinen menettely ja muut BEREĆin sääntelyneuvoston ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen johtokunnan toimintaa koskevat käytännön järjestelyt.

140 artikla

Työryhmät

1. BEREĆin sääntelyneuvosto ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen johtokunta voivat perustelluissa tapauksissa perustaa työryhmiä työohjelmiansa täytäntöönpanoa varten kuultuaan digitaalisten verkkojen virastoa.
2. BEREĆin sääntelyneuvosto ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen johtokunta nimittävät työryhmiensä puheenjohtajat, jotka edustavat mahdollisuuksien mukaan eri kansallisia sääntelyviranomaisia, radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen jäseniä ja digitaalisten verkkojen virastoa.
3. Kaikkien kansallisten sääntelyviranomaisten asiantuntijat voivat osallistua BEREĆin työryhmiin. Kaikki radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen jäsenet voivat osallistua radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen työryhmiin. Digitaalisten verkkojen viraston ja komission asiantuntijoilla on oikeus osallistua kaikkiin työryhmiin. Digitaalisten verkkojen viraston henkilöstö osallistuu myös työryhmien sääntelytyöhön ja antaa niille hallinnollista tukea.
4. Poiketen siitä, mitä 3 kohdassa säädetään
 - a) komission ja asianomaisen kansallisen sääntelyviranomaisen asiantuntijat eivät saa osallistua BEREĆin työryhmiin, jotka on perustettu hoitamaan 124 artiklan 1 kohdan f alakohdassa tarkoitettuja tehtäviä;
 - b) komission ja asianomaisen kansallisen toimivaltaisen viranomaisen asiantuntijat eivät saa osallistua radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen työryhmiin, jotka on perustettu hoitamaan 133 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuja tehtäviä, ja BEREĆin työryhmiin, jotka on perustettu hoitamaan 124 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettuja tehtäviä;
 - c) ainoastaan jäsenvaltioiden viranomaisten, komission ja digitaalisten verkkojen viraston asiantuntijat voivat osallistua radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän

elimen työryhmään, joka on perustettu hoitamaan 132 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuja tehtäviä.

- BERECin työryhmiin, jotka on perustettu hoitamaan kansallisella tasolla muille toimivaltaisille viranomaisille annettuihin toimivaltuuksiin liittyviä tehtäviä, on kutsuttava osallistumaan muiden 115 artiklan 3 kohdan mukaisesti ilmoitettujen toimivaltaisten viranomaisten asiantuntijoita, ja heidän näkemyksensä on otettava huomioon. Jos muiden toimivaltaisten viranomaisten asiantuntijat eivät pysty osallistumaan tällaisiin kokouksiin, kansallisten sääntelyviranomaisten on varmistettava, että kyseisten muiden toimivaltaisten viranomaisten näkemykset on otettu huomioon.

BERECin sääntelyneuvoston puheenjohtaja, radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen johtokunnan puheenjohtaja tai työryhmien puheenjohtajat voivat tarvittaessa kutsua kyseessä olevalla alalla päteviksi tunnustettuja yksittäisiä asiantuntijoita osallistumaan työryhmien kokouksiin tapauskohtaisesti.

- Työryhmät lakkautetaan tavallisesti heti, kun ne ovat suorittaneet toimeksiantonsa.
- BERECin sääntelyneuvosto ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen johtokunta vahvistavat työjärjestyksen, jossa vahvistetaan käytännön järjestelyt työryhmien toiminnalle.

141 artikla

Työohjelma

- BERECin sääntelyneuvosto ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen johtokunta hyväksyvät kaksivuotisen työohjelmansa viimeistään 31 päivänä joulukuuta kaksivuotiskautta edeltävänä vuonna kuultuaan Euroopan parlamenttia, neuvostoa ja komissiota sekä muita asianomaisia osapuolia 122 artiklan 10 kohdan ja 132 artiklan 5 kohdan mukaisesti.
- BERECin sääntelyneuvosto ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen johtokunta toimittavat työohjelmansa Euroopan parlamentille, neuvostolle ja komissiolle heti, kun ne on hyväksytty.

142 artikla

Joka toinen vuosi laadittava toimintakertomus

BERECin sääntelyneuvosto ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen johtokunta vahvistavat toimintaansa koskevan kaksivuotiskertomuksensa. BERECin sääntelyneuvosto toimittaa joka toinen vuosi laadittavan toimintakertomuksensa Euroopan parlamentille, neuvostolle, komissiolle ja Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle joka toinen vuosi viimeistään kesäkuun 15 päivänä.

143 artikla

BERECin ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen välinen yhteistyö

- BEREC ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevä elin tekevät jatkuvaa ja järjestelmällistä yhteistyötä molempia osapuolia koskevissa asioissa, erityisesti sähköisen viestinnän sääntelyn ja radiotaajuuspolitiikan risteyskohtiin liittyvissä kysymyksissä. Tätä varten BEREC ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevä elin perustavat tarvittaessa yhteisiä työryhmiä, varmistavat säännöllisen tietojen ja asiantuntemuksen vaihdon ja

koordinoivat omia työohjelmiaan edistääkseen sääntelyn johdonmukaisuutta ja politiikan tehokasta täytäntöönpanoa.

2. BERECin sääntelyneuvoston puheenjohtaja ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen johtokunnan puheenjohtaja kokoontuvat vähintään kaksi kertaa vuodessa määrittääkseen yhteistä etua koskevia kysymyksiä, jotka edellyttävät tiivistä ja järjestelmällistä yhteistyötä BERECin ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen välillä. Puheenjohtajat esittävät BERECin sääntelyneuvostolle ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen johtokunnalle ehdotuksia yhteisten toimien, tarvittaessa myös jäsenneltyjen yhteistyömekanismien, hyväksymiseksi. Tällaiset kysymykset otetaan huomioon BERECin ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen kaksivuotisten työohjelmien valmistelussa.
3. Tarvittaessa kutsutaan koolle BERECin sääntelyneuvoston ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen johtokunnan yhteisiä kokouksia, joissa käsitellään molempien elinten kannalta merkityksellisiä asioita ja varmistetaan johdonmukaiset ja yhtenäiset sääntelyä ja politiikkaa koskevat toimintaperiaatteet.

7.5. V OSASTO: DIGITAALISTEN VERKKOJEN VIRASTO

7.5.1. I LUKU: Digitaalisten verkkojen viraston tehtävät ja organisaatio

144 artikla

Perustaminen

Digitaalisten verkkojen virasto korvaa asetuksella (EU) 2018/1971 perustetun BERECin tukiviraston, jäljempänä 'BEREC-virasto', ja toimii sen seuraajana.

145 artikla

Digitaalisten verkkojen viraston yleinen toimeksianto

1. Digitaalisten verkkojen virasto toimii tämän asetuksen soveltamisalalla tukeakseen sähköisen viestinnän sisämarkkinoiden kehittämistä.
2. Toimeksiantoaan täyttäessään digitaalisten verkkojen virasto tukee ja avustaa BERECiä sen tämän asetuksen mukaisten tehtävien hoitamisessa muun muassa tarjoamalla teknistä asiantuntemusta, analyysivalmiuksia, koordinoititukea ja operatiivista apua, sanotun kuitenkin rajoittamatta BERECin riippumattomuutta ja sen päätöksentekovaltuuksia. Digitaalisten verkkojen viraston on myös aktiivisesti tuettava ja avustettava radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevää elintä sen tehtävien hoitamisessa, erityisesti varmistamalla tiivis koordinointi sähköistä viestintää ja radiotaajuuksia koskevan politiikan ja sääntelyn välillä ja helpottamalla jäsenneltyä yhteistyötä, jos esiin nousee yhteisesti merkityksellisiä kysymyksiä.
3. Digitaalisten verkkojen virasto suorittaa kaikki muut sille tällä asetuksella tai muilla unionin säädöksillä annetut tehtävät edellyttäen, että tällaiset tehtävät ovat yhteensopivia sen toimeksiannon kanssa ja edistävät 3 artiklassa tarkoitettujen tavoitteiden saavuttamista.

146 artikla

Digitaalisten verkkojen viraston tehtävät

1. Digitaalisten verkkojen virastolla on seuraavat tehtävät:

- a) tarjota BERECille asiantuntijatukipalveluja, ammatillisia tukipalveluja sekä hallinnollisia ja logistisia tukipalveluja sen tehtävien suorittamisessa, myös osallistumalla ja myötävaikuttamalla kaikkiin työryhmien toimiin 140 artiklan mukaisesti;
- b) kerätä dataa ja tietoja kansallisilta sääntelyviranomaisilta ja muilta toimivaltaisilta viranomaisilta sekä vaihtaa ja toimittaa tietoja, jotka liittyvät BERECille 103 artiklan 2 kohdan sekä 122–126 artiklan mukaisesti annettuihin tehtäviin;
- c) laatia b kohdassa tarkoitettuihin tietoihin perustuvia säännöllisiä selvitysluonnoksia unionin sähköisen viestinnän markkinoiden kehitykseen liittyvistä erityisistä näkökohdista, esimerkiksi verkkovierailua ja vertailuanalyysia koskevia selvityksiä, ja toimittaa niitä BERECille;
- d) levittää sääntelyä koskevia parhaita käytäntöjä kansallisten sääntelyviranomaisten ja muiden toimivaltaisten viranomaisten keskuudessa 122 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaisesti;
- e) avustaa BERECiä rekisterien ja tietokantojen luomisessa ja hallinnoinnissa 123 artiklan 3 kohdan mukaisesti sekä tieto- ja viestintäjärjestelmän luomisessa ja hallinnoinnissa 172 artiklan mukaisesti;
- f) perustaa yleiseurooppalaisia numerovaroja koskeva tietokanta ja hallinnoida sitä 47 artiklan 4 kohdan mukaisesti;
- g) avustaa BERECiä julkisten kuulemisten järjestämisessä 122 artiklan 10 kohdan mukaisesti;
- h) avustaa työn valmistelussa ja antaa muuta hallinnollista ja sisältöön liittyvää tukea BERECin sääntelyneuvoston toiminnan sujuvuuden varmistamiseksi;
- i) auttaa BERECin sääntelyneuvoston pyynnöstä työryhmien perustamisessa, osallistua sääntelytyöhön ja antaa hallinnollista tukea kyseisten työryhmien sujuvan toiminnan varmistamiseksi;
- j) valmistella suunnitelma 6 ja 7 artiklan mukaisesti;
- k) toimittaa 10 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja ilmoituksia kansallisille sääntelyviranomaisille ja muille toimivaltaisille viranomaisille yhden toimiluvan menettelyn edistämiseksi 10 artiklan 4 kohdan mukaisesti;
- l) ylläpitää julkisesti saatavilla olevaa unionin tietokantaa kansallisille sääntelyviranomaisille toimitetuista ilmoituksista 10 artiklan 8 kohdan mukaisesti;
- m) avustaa komissiota numerovarojen strategisessa suunnittelussa unionissa ja numerovarojen mahdollisen käytön määrittämisessä rajatylittäviä tai yleiseurooppalaisia palveluja varten sekä unionin numerointisuunnitelman laatimisessa 46 artiklan 2 ja 4 kohdan mukaisesti;
- n) tehdä yhteistyötä kansallisten sääntelyviranomaisten kanssa numeroiden jakamisessa ja yleiseurooppalaisten numerovarojen hallinnoinnissa 47 artiklan 3 kohdan mukaisesti;
- o) ottaa käyttöön tietojen toimittamista koskeva menettely ja järjestelmä 47 artiklan 4 kohdan mukaisesti;

- p) avustaa kansallisia sääntelyviranomaisia toiminnan koordinoinnissa sellaisten numerovarojen hallinnassa, joita on oikeus käyttää oman alueen ulkopuolella, 48 artiklan 4 kohdan mukaisesti;
 - q) avustaa BERECiä yhdenmukaistettujen mallien valmistelemissa 182 artiklan mukaisesti;
 - r) hoitaa muita sille tällä asetuksella tai muilla unionin säädöksillä annettuja tehtäviä.
2. Digitaalisten verkkojen virasto julkaisee viimeistään [*kahden vuoden kuluttua soveltamispäivästä*] ja sen jälkeen joka vuosi kertomuksen edistymisestä kohti sähköisen viestinnän sisämarkkinoita ja kuvailee erityisesti markkinoiden tilaa, markkinarakennetta ja tämän asetuksen nojalla toteutettujen toimenpiteiden vaikutusta sisämarkkinoihin, mukaan lukien sulautumien jälkivaikutukset markkinoihin. Kertomusluonnos on toimitettava BERECin ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen hyväksyttäväksi ennen sen julkaisemista. Nämä kertomukset on julkaistava.

147 artikla

Digitaalisten verkkojen viraston tehtävät radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen tukena

Digitaalisten verkkojen virastolla on seuraavat tehtävät:

- a) tarjota radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevälle elimelle asiantuntijatukipalveluja, ammatillisia tukipalveluja sekä hallinnollisia ja logistisia tukipalveluja sen tehtävien suorittamisessa, myös osallistumalla ja myötävaikuttamalla kaikkiin työryhmien toimiin 140 artiklan mukaisesti;
- b) kerätä dataa ja tietoja kansallisilta toimivaltaisilta viranomaisilta sekä vaihtaa ja toimittaa tietoja, jotka liittyvät radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevälle elimelle 132 ja 133 artiklan mukaisesti annettuihin tehtäviin;
- c) avustaa radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevää elintä julkisten kuulemisten järjestämisessä 132 artiklan 5 kohdan mukaisesti;
- d) avustaa työn valmistelussa ja antaa muuta hallinnollista ja sisältöön liittyvää tukea radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen johtokunnan toiminnan sujuvuuden varmistamiseksi;
- e) auttaa radiotaajuuspolitiikka käsittelevän elimen johtokunnan pyynnöstä työryhmien perustamisessa, osallistua sääntelytyöhön ja antaa hallinnollista tukea kyseisten työryhmien sujuvan toiminnan varmistamiseksi;
- f) avustaa pyynnöstä komissiota valtuutusmenettelyn toteuttamisessa unionin tasolla 22 artiklan 4 kohdan mukaisesti;
- g) toimia keskitettynä yhteyspisteenä hakemusten ja ilmoitusten toimittamiseksi 22 artiklan 5 kohdan mukaisesti;
- h) perustaa ja hallinnoida dynaamisia tietokantoja geopaikannusta ja radiotaajuuksien käyttömahdollisuuksien seuranta varten 28 artiklan mukaisesti;
- i) pitää kirjaa unionin radiotaajuuksien sisämarkkinoita koskevista menettelyistä 31 artiklan 9 kohdan mukaisesti;

- j) tukea radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevää elintä unionin kannan koordinoinnissa 37 artiklan 3 kohdan mukaisesti;
- k) avustaa komissiota ilmoitusten käsittelyssä 38 artiklan 2 kohdan toisen alakohdan mukaisesti;
- l) avustaa komissiota ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevää elintä unionin valtuutuksen myöntämisessä 40 artiklan mukaisesti ja, jos komissio sitä pyytää, avustaa komissiota valintamenettelyn toteuttamisessa liitteen VI mukaisesti;
- m) tukea radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevää elintä sen avustaessa komissiota ehtojen väitettyjen rikkomisten tutkinnassa 43 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

148 artikla

Digitaalisten verkkojen viraston oikeushenkilön asema

1. Digitaalisten verkkojen virasto on unionin elin. Se on oikeushenkilö.
2. Digitaalisten verkkojen virastolla on kussakin jäsenvaltiossa kansallisen lainsäädännön mukainen laajin oikeushenkilöllä oleva oikeuskelpoisuus. Se voi erityisesti hankkia ja luovuttaa kiinteää ja irtainta omaisuutta sekä esiintyä kantajana ja vastaajana oikeudenkäynneissä.
3. Digitaalisten verkkojen virastoa edustaa sen johtaja.
4. Digitaalisten verkkojen virastolla on yksinomainen vastuu sille annetuista tehtävistä ja toimivaltuuksista.
5. Digitaalisten verkkojen viraston kotipaikka on Riika.

149 artikla

Digitaalisten verkkojen viraston organisaatiorakenne

Digitaalisten verkkojen virasto muodostuu seuraavista:

- a) hallintoneuvosto;
- b) johtaja.

150 artikla

Hallintoneuvoston kokoonpano

1. Hallintoneuvosto koostuu BERECin sääntelyneuvoston jäseniksi nimitetyistä henkilöistä, radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen johtokunnan puheenjohtajasta ja yhdestä komission edustajasta. Jokaisella hallintoneuvoston jäsenellä on äänioikeus.

Kukin 127 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettu nimittävä kansallinen sääntelyviranomainen voi nimittää hallintoneuvoston jäseneksi muun henkilön kuin BERECin sääntelyneuvoston jäsenen. Tämän henkilön on oltava kansallisen sääntelyviranomaisen johtaja, sen kollegiaalisen elimen jäsen tai jommankumman sijainen.

2. Jokaisella hallintoneuvoston jäsenellä on varajäsen. Varajäsenet toimivat poissa olevan jäsenen sijaisena.

Kunkin jäsenen varajäsenen on oltava BERECin sääntelyneuvoston jäsenten varajäseniksi nimitettyjä henkilöitä. Myös komission edustajalla on varaedustaja.

Radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen johtokunnan puheenjohtajan varaedustaja on radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen johtokunnan varapuheenjohtaja.

Kukin 127 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettu nimittävä kansallinen sääntelyviranomainen voi nimittää hallintoneuvoston varajäseneksi muun henkilön kuin BERECin sääntelyneuvoston varajäsenen. Tämän henkilön on oltava kansallisen sääntelyviranomaisen johtaja, sen kollegiaalisen elimen jäsen, jommankumman sijainen tai kansallisen sääntelyviranomaisen henkilöstön jäsen.

3. Hallintoneuvoston jäsenet ja heidän varajäsenensä eivät saa pyytää eivätkä ottaa vastaan ohjeita miltään hallitukselta, toimielimeltä, henkilöltä tai elimeltä.
4. Päivitetty luettelo hallintoneuvoston jäsenistä ja heidän varajäsenistään sekä ilmoitukset heidän sidonnaisuuksistaan julkistetaan.

151 artikla

Hallintoneuvoston hallinnolliset tehtävät

1. Hallintoneuvosto hoitaa seuraavia hallinnollisia tehtäviä:
 - a) varmistaa, että digitaalisten verkkojen virasto hoitaa kaikki sille tämän asetuksen mukaisesti osoitetut tehtävät ottaen huomioon tarpeen varmistaa asianmukainen tuki radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevälle elimelle ja suorittaa digitaalisten verkkojen viraston tehtävät 146 ja 147 artiklan mukaisesti;
 - b) antaa yleiset suuntaviivat digitaalisten verkkojen viraston toiminnalle ja hyväksyy vuosittain digitaalisten verkkojen viraston yhtenäisen ohjelma-asiakirjan jäsentensä kahden kolmasosan enemmistöllä ottaen huomioon BERECin ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen lausunnon ja saatuaan komission lausunnon ja 157 artiklan mukaisesti;
 - c) hyväksyy äänioikeutettujen jäsentensä kahden kolmasosan enemmistöllä digitaalisten verkkojen viraston vuotuisen talousarvion ja hoitaa muut digitaalisten verkkojen viraston talousarvioon liittyvät tehtävät tämän osaston II luvun mukaisesti;
 - d) hyväksyy ja julkistaa 161 artiklassa tarkoitetun digitaalisten verkkojen viraston toimintaa koskevan konsolidoidun vuosikertomuksen ja tekee siitä arvioinnin ja toimittaa sekä vuosikertomuksen että sitä koskevan arviointinsa viimeistään kunkin vuoden heinäkuun 1 päivänä Euroopan parlamentille, neuvostolle, komissiolle ja tilintarkastustuomioistuimelle;
 - e) hyväksyy digitaalisten verkkojen virastoon sovellettavat varainhoitosäännöt 163 artiklan mukaisesti;
 - f) hyväksyy petostentorjuntastrategian, joka on oikeassa suhteessa petosriskeihin nähden ottaen huomioon toteutettavien toimenpiteiden kustannukset ja hyödyt;
 - g) huolehtii siitä, että sisäisen tai ulkoisen tarkastuksen raportteihin ja arviointeihin perustuvien havaintojen ja suositusten sekä Euroopan petostentorjuntaviraston, jäljempänä 'OLAF', ja Euroopan syyttäjänviraston tutkimusten perusteella toteutetaan asianmukaiset jatkotoimet;
 - h) hyväksyy 173 artiklan 5 kohdassa tarkoitetut eturistiriitojen ehkäisemistä ja ratkaisemista koskevat säännöt;

- i) hyväksyy tarpeiden analysoinnin pohjalta 168 artiklan 2 kohdassa tarkoitettut tiedotusta ja viestintää koskevat suunnitelmat ja saattaa ne säännöllisesti ajan tasalle;
- j) hyväksyy 167 artiklan mukaisesti käytännön toimenpiteet, jotka koskevat yleisön oikeutta tutustua digitaalisten verkkojen viraston asiakirjoihin;
- k) hyväksyy työjärjestyksensä;
- l) antaa luvan työjärjestelyistä sopimiseen 166 artiklan mukaisesti;
- m) vahvistaa Euroopan unionin virkamiehiin sovellettavien henkilöstösääntöjen ja Euroopan unionin muuta henkilöstöä koskevien palvelussuhteen ehtojen⁸³ täytäntöönpanoa koskevat säännökset henkilöstösääntöjen 110 artiklan mukaisesti;
- n) käyttää digitaalisten verkkojen viraston henkilöstön suhteen henkilöstösäännöissä nimittävälle viranomaiselle ja muuhun henkilöstöön sovellettavissa palvelussuhteen ehdoissa työsopimusten tekemiseen valtuutetulle viranomaiselle annettuja valtuuksia, jäljempänä 'nimittävän viranomaisen toimivalta', sanotun kuitenkin rajoittamatta 2 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettua päätöksen soveltamista;
- o) nimittää johtajan ja jatkaa tarvittaessa tämän toimikautta tai erottaa tämän 156 artiklan mukaisesti;
- p) jollei henkilöstösäännöistä ja muuta henkilöstöä koskevista palvelussuhteen ehdoista muuta johdu, nimittää tilinpitäjän, joka hoitaa tehtäviään täysin riippumattomasti;
- q) tekee kaikki digitaalisten verkkojen viraston sisäisten rakenteiden perustamista ja tarvittaessa niiden muuttamista koskevat päätökset ottaen huomioon digitaalisten verkkojen viraston toimintatarpeet ja moitteettoman varainhoidon.

Ensimmäisen alakohdan p alakohtaa sovellettaessa digitaalisten verkkojen virasto voi nimittää tilinpitäjäksi saman tilinpitäjän kuin toinen unionin elin tai toimielin. Digitaalisten verkkojen virasto ja komissio voivat erityisesti sopia, että komission tilinpitäjä toimii myös digitaalisten verkkojen viraston tilinpitäjänä.

2. Hallintoneuvosto tekee henkilöstösääntöjen 110 artiklan mukaisesti henkilöstösääntöjen 2 artiklan 1 kohtaan ja muuta henkilöstöä koskevien palvelussuhteen ehtojen 6 artiklaan perustuvan päätöksen, jolla siirretään nimittävän viranomaisen toimivalta johtajalle ja määritetään olosuhteet, joissa toimivallan siirto voidaan keskeyttää. Johtajalla on valtuudet siirtää tämä toimivalta edelleen.

Jos poikkeukselliset olosuhteet sitä edellyttävät, hallintoneuvosto voi tekemällään päätöksellä tilapäisesti keskeyttää johtajalle siirretyn nimittävän viranomaisen toimivallan ja hänen edelleen siirtämänsä nimittävän viranomaisen toimivallan ja käyttää kyseistä toimivaltaa itse tai siirtää sen jollekin jäsenistään tai jollekulle henkilöstöön kuuluvalle, joka on muu kuin johtaja.

⁸³ Neuvoston asetus (ETY, Euratom, EHTY) N:o 259/68, annettu 29 päivänä helmikuuta 1968, Euroopan yhteisöjen virkamiehiin sovellettavien henkilöstösääntöjen ja näiden yhteisöjen muuta henkilöstöä koskevien palvelussuhteen ehtojen vahvistamisesta ja komission virkamiehiin väliaikaisesti sovellettavista erityistoimenpiteistä (EYVL L 56, s. 1, ELI: [http://data.europa.eu/eli/reg/1968/259\(1\)/oj](http://data.europa.eu/eli/reg/1968/259(1)/oj)).

3. Hallintoneuvosto vahvistaa työjärjestyksensä viimeistään [*kuusi kuukautta tämän asetuksen voimaantulopäivän jälkeen*].

152 artikla

Hallintoneuvoston puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat

1. Hallintoneuvoston puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat toimivat BERECin sääntelyneuvoston puheenjohtajana ja varapuheenjohtajina. Toimikausi on sama.
Ensimmäisestä alakohdasta poiketen hallintoneuvosto voi jäsentensä kahden kolmasosan enemmistöllä valita jäsenvaltioita edustavien jäsentensä keskuudesta muita hallintoneuvoston jäseniä puheenjohtajaksi tai varapuheenjohtajaksi/varapuheenjohtajiksi. Heidän toimikautensa on sama kuin BERECin sääntelyneuvoston puheenjohtajalla ja varapuheenjohtajilla.
2. Yksi varapuheenjohtajista hoitaa puheenjohtajan tehtäviä työjärjestyksen mukaisesti puheenjohtajan ollessa estyneenä.
3. Hallintoneuvoston puheenjohtaja raportoi pyydettyä Euroopan parlamentille ja neuvostolle digitaalisten verkkojen viraston tehtävien hoidosta.

153 artikla

Hallintoneuvoston kokoukset

1. Hallintoneuvoston kokoukset kutsuu koolle puheenjohtaja.
2. Digitaalisten verkkojen viraston johtaja osallistuu kaikkien muiden paitsi 156 artiklaan liittyvien asioiden käsittelyyn, mutta hänellä ei ole äänioikeutta.
3. Hallintoneuvosto pitää vähintään kaksi sääntömääräistä kokousta vuodessa. Lisäksi puheenjohtaja kutsuu koolle ylimääräisiä kokouksia omasta aloitteestaan, komission pyynnöstä tai vähintään kolmen jäsenen pyynnöstä.
4. Hallintoneuvosto voi kutsua kokouksiinsa tarkkailijoiksi henkilöitä, joiden lausunnoilla voi olla merkitystä.
5. Hallintoneuvoston jäsenillä ja heidän varajäsenillään voi olla kokouksissa avustajinaan neuvonantajia tai asiantuntijoita, jollei työjärjestyksestä muuta johdu.
6. Digitaalisten verkkojen virasto vastaa hallintoneuvoston sihteeristön tehtävistä.

154 artikla

Hallintoneuvoston äänestysäännöt

1. Hallintoneuvosto tekee päätökset jäsentensä ehdottomalla enemmistöllä, ellei tässä asetuksessa toisin säädetä.
2. Kun hallintoneuvosto äänestää delegoituun asetukseen (EU) 2019/715 sekä Euroopan unionin virkamiehiin sovellettaviin henkilöstösääntöihin ja unionin muuhun henkilöstöön sovellettaviin palvelussuhteen ehtoihin liittyvistä asioista, päätös edellyttää komission hallintoneuvostossa olevan edustajan puoltavaa ääntä.
3. Kullakin jäsenellä on yksi ääni. Äänioikeutetun jäsenen poissa ollessa hänen varajäsenellään on oikeus käyttää äänioikeutta.

4. Puheenjohtaja voi siirtää äänioikeuden kaikissa tapauksissa. Puheenjohtaja osallistuu äänestykseen, ellei hän ole siirtänyt äänioikeuksia.
5. Hallintoneuvoston työjärjestyksessä vahvistetaan yksityiskohtaisemmat äänestystä koskevat järjestelyt, erityisesti olosuhteet, joissa jäsen voi toimia toisen jäsenen puolesta.

155 artikla

Johtajan tehtävät ja vastuualueet

1. Johtaja on digitaalisten verkkojen viraston laillinen edustaja ja vastaa digitaalisten verkkojen viraston hallinnollisesta johtamisesta. Johtaja vastaa toiminnastaan hallintoneuvostolle.
2. Johtaja valmistelee hallintoneuvoston kokoukset ja avustaa BERECin sääntelyneuvoston puheenjohtajaa ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen johtokunnan puheenjohtajaa kyseisten elinten kokousten valmistelussa.
3. Johtaja hoitaa tehtäviään riippumattomasti, eikä hän saa pyytää eikä ottaa vastaan ohjeita miltään hallitukselta, toimielimeltä, henkilöltä tai elimeltä.
4. Johtaja raportoi pyydettyään Euroopan parlamentille ja neuvostolle tehtäviensä hoidosta.
5. Johtaja vastaa digitaalisten verkkojen viraston tehtävien täytäntöönpanosta BERECin sääntelyneuvoston, radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen johtokunnan ja hallintoneuvoston ohjauksen mukaisesti. Johtajan vastuulla on erityisesti
 - a) digitaalisten verkkojen viraston päivittäinen hallinto;
 - b) hallintoneuvoston työn valmistelu ja hallintoneuvoston työhön osallistuminen ilman äänioikeutta;
 - c) BERECin sääntelyneuvoston, radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen johtokunnan ja hallintoneuvoston tekemien hallinnollisten päätösten täytäntöönpano;
 - d) 157 artiklassa tarkoitetun yhtenäisen ohjelma-asiakirjan laatiminen ja toimittaminen hallintoneuvoston hyväksyttäväksi sen jälkeen, kun komissiota on kuultu, vähintään neljä viikkoa ennen kyseessä olevaa hallintoneuvoston kokousta;
 - e) BERECin sääntelyneuvoston ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen johtokunnan avustaminen niiden 142 artiklassa tarkoitettujen toimintakertomusten valmistelussa;
 - f) BERECin sääntelyneuvoston ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen johtokunnan avustaminen niiden 141 artiklassa tarkoitettujen työohjelmien valmistelussa;
 - g) yhtenäisen ohjelma-asiakirjan täytäntöönpano ja täytäntöönpanosta raportointi hallintoneuvostolle;
 - h) luonnoksen laatiminen 161 artiklassa tarkoitetuksi digitaalisten verkkojen viraston toimintaa koskevaksi vuosikertomukseksi sekä sen esittäminen hallintoneuvostolle arvioitavaksi ja hyväksyttäväksi;
 - i) toimintasuunnitelman laatiminen sisäisten tai ulkoisten tarkastusraporttien ja arviointien päätelmien sekä OLAFin tutkimusten perusteella ja raportointi edistymisestä hallintoneuvostolle vähintään kerran vuodessa;

- j) unionin taloudellisten etujen suojaaminen soveltamalla petoksia, lahjontaa ja muuta laitonta toimintaa ehkäiseviä toimenpiteitä, toteuttamalla tehokkaita tarkastuksia ja, jos väärinkäytöksiä havaitaan, perimällä takaisin aiheettomasti maksetut määrät ja tarvittaessa määräämällä tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia hallinnollisia seuraamuksia, joihin sisältyvät myös taloudelliset seuraamukset;
 - k) digitaalisten verkkojen viraston petostentorjuntastrategian valmistelu ja sen esittäminen hallintoneuvoston hyväksyttäväksi;
 - l) digitaalisten verkkojen virastoon sovellettavien varainhoitosäntöjen luonnoksen valmistelu;
 - m) digitaalisten verkkojen viraston tuloja ja menoja koskevan ennakkoarvion luonnoksen laatiminen ja sen talousarvion toteuttaminen 158 artiklan mukaisesti;
 - n) luvan antaminen yhdessä BERECin sääntelyneuvoston tai tarvittaessa radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen johtokunnan kanssa työjärjestelyistä sopimiseen toimivaltaisten unionin elinten, virastojen, laitosten ja neuvoa-antavien ryhmien kanssa sekä kolmansien maiden toimivaltaisten viranomaisten ja kansainvälisten järjestöjen kanssa 166 artiklan mukaisesti.
6. Johtaja toteuttaa hallintoneuvoston valvonnassa tarvittavat toimenpiteet, jotka liittyvät erityisesti sisäisten hallinnollisten ohjeiden antamiseen ja tiedonantojen julkaisemiseen, varmistaakseen, että digitaalisten verkkojen virasto toimii tämän asetuksen säännösten mukaisesti.
7. Johtajan vastuulla on päättää, onko digitaalisten verkkojen viraston tehtävien tehokkaan ja toimivan toteuttamisen kannalta tarpeellista sijoittaa yksi tai useampi henkilöstöön kuuluva yhteen tai useampaan jäsenvaltioon, edellyttäen että komissio, hallintoneuvosto ja asianomainen jäsenvaltio (asianomaiset jäsenvaltiot) siihen etukäteen suostuvat. Päätöksessä on määriteltävä toteutettavien toimien laajuus siten, että vältetään tarpeettomia kustannuksia ja digitaalisten verkkojen viraston hallinnollisten tehtävien päällekkäisyyttä. Ennen tällaisen päätöksen tekemistä 157 artiklassa tarkoitetussa monivuotisessa ohjelma-asiakirjassa on esitettävä sen vaikutukset henkilöstöresursseihin ja talousarvioon.

156 artikla

Johtajan nimittäminen

1. Johtaja otetaan palvelukseen digitaalisten verkkojen viraston väliaikaisena toimihenkilönä muuta henkilöstöä koskevien palvelussuhteen ehtojen 2 artiklan a alakohdan mukaisesti.
2. Hallintoneuvosto nimittää johtajan avointa ja läpinäkyvää menettelyä noudattaen ansioiden, johtamis-, hallinto- ja varainhoitotaitojen sekä sähköisen viestinnän alaa koskevan tietämyksen ja kokemuksen perusteella. Nimittäminen edellyttää radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen edustajan myönteistä lausuntoa hallintoneuvostossa.
3. Puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ei voi yksin esittää ehdokkaiden luetteloa. Hallintoneuvoston työjärjestyksessä määritellään yksityiskohtaisesti järjestelyt vaatimukset täyttävien ehdokkaiden esivalintaluettelon laatimista varten sekä äänestysmenettely.

4. Hallintoneuvoston valitsemaa ehdokasta kuullaan ennen nimittämistä Euroopan parlamentin toimivaltaisessa valiokunnassa.
5. Johtajan työsopimusta tehtäessä digitaalisten verkkojen virastoa edustaa hallintoneuvoston puheenjohtaja.
6. Johtajan toimikausi on viisi vuotta. Hallintoneuvosto laatii hyvissä ajoin ennen toimikauden päättymistä arvion, jossa otetaan huomioon arviointi siitä, miten johtaja on suoriutunut tehtävistään, sekä digitaalisten verkkojen viraston tehtävät ja haasteet. Arvio on toimitettava komissiolle.
7. Hallintoneuvosto voi 6 kohdassa tarkoitetun arvion huomioon ottaen ja edellyttäen, että radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen johtokunta antaa myönteisen lausunnon, jatkaa johtajan toimikautta enintään viidellä vuodella. Johtaja, jonka toimikautta on jatkettu, ei saa osallistua uudelleen samaa toimea koskevaan valintamenettelyyn.
8. Johtaja voidaan erottaa toimestaan ainoastaan hallintoneuvoston päätöksellä, jonka se tekee komission ehdotuksesta tai jonka tekee vähintään kaksi kolmasosaa hallintoneuvoston jäsenistä, ja edellyttäen, että radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen johtokunta antaa puoltavan lausunnon. Hallintoneuvosto tekee päätökset johtajan nimittämisestä, toimikauden jatkamisesta tai erottamisesta jäsentensä kahden kolmasosan ääntenenemmistöllä.

7.5.2. II LUKU: Digitaalisten verkkojen viraston talousarvio ja ohjelmasuunnittelu

157 artikla

Vuotuinen ja monivuotinen ohjelmasuunnittelu

1. Johtaja laatii vuosittain luonnoksen ohjelma-asiakirjaksi, joka sisältää vuotuisen ja monivuotisen ohjelman suunnitelmat, jäljempänä 'yhtenäinen ohjelma-asiakirja', delegoidun asetuksen (EU) 2019/715 32 artiklan mukaisesti ottaen huomioon komission esittämät ohjeet.

Hallintoneuvosto hyväksyy viimeistään kunkin vuoden 31 päivänä tammikuuta yhtenäisen ohjelma-asiakirjan luonnoksen ja toimittaa sen komissiolle lausuntoa varten. Yhtenäisen ohjelma-asiakirjan luonnos toimitetaan myös Euroopan parlamentille ja neuvostolle.

Hallintoneuvosto hyväksyy yhtenäisen ohjelma-asiakirjan ottaen huomioon komission lausunnon. Se toimittaa yhtenäisen ohjelma-asiakirjan ja sen mahdolliset myöhemmin päivitettyt versiot Euroopan parlamentille, neuvostolle ja komissiolle.

Yhtenäisestä ohjelma-asiakirjasta tulee lopullinen, kun unionin yleinen talousarvio on vahvistettu, ja sitä mukautetaan tarvittaessa talousarviota vastaavasti.

2. Vuotuisessa ohjelma-asiakirjassa on esitettävä yksityiskohtaiset tavoitteet ja odotetut tulokset, suoritusedikaattorit mukaan lukien. Siinä on myös esitettävä kuvaus rahoitettavista toimista ja mainittava kuhunkin toimeen osoitetut taloudelliset ja henkilöstöresurssit toimintoperusteisen budjetoinnin ja hallinnoinnin periaatteiden mukaisesti, kuten 164 artiklassa säädetään. Vuotuisen ohjelma-asiakirjan on oltava johdonmukainen 141 artiklassa tarkoitetun BERECin ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen työohjelman kanssa sekä tämän artiklan 4 kohdassa tarkoitetun digitaalisten verkkojen viraston monivuotisen ohjelma-asiakirjan kanssa. Siinä on selkeästi ilmoitettava, mitä tehtäviä on lisätty, muutettu tai poistettu edelliseen varainhoitovuoteen verrattuna.

3. Hallintoneuvosto muuttaa vuotuista ohjelma-asiakirjaa tarvittaessa, sen jälkeen kun 141 artiklassa tarkoitetut BERECin ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen työohjelmat on hyväksytty ja kun BERECille, radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevälle elimelle tai digitaalisten verkkojen virastolle annetaan uusi tehtävä.

Vuotuisen ohjelma-asiakirjaan tehtävät olennaiset muutokset on hyväksyttävä samaa menettelyä noudattaen kuin alkuperäinen vuotuinen ohjelma-asiakirja on hyväksytty. Hallintoneuvosto voi siirtää johtajalle valtuudet tehdä vuotuisen ohjelma-asiakirjaan muita kuin olennaisia muutoksia.

4. Monivuotisessa ohjelma-asiakirjassa on esitettävä yleinen strateginen ohjelma, mukaan lukien tavoitteet, odotetut tulokset ja suoritusindikaattorit. Siinä esitetään myös resursseja koskeva suunnitelma, mukaan lukien monivuotinen talousarvio ja henkilöstösuunnitelma.

Resursseja koskeva ohjelmasuunnittelu saatetaan ajan tasalle vuosittain. Strategista ohjelmaa on päivitettävä tarvittaessa ja erityisesti 179 artiklassa tarkoitetun arvioinnin tulosten huomioon ottamiseksi.

5. Digitaalisten verkkojen viraston yhtenäiseen ohjelma-asiakirjaan on sisällytettävä BERECin ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen strategioiden täytäntöönpano suhteiden järjestämiseksi toimivaltaisiin unionin elimiin, virastoihin, laitoksiin ja neuvoa-antaviin ryhmiin, kolmansien maiden toimivaltaisiin viranomaisiin ja kansainvälisiin järjestöihin 166 artiklan 3 kohdan mukaisesti sekä tähän strategiaan liittyvät toimet samoin kuin eritelmä asiaan liittyvistä resursseista.

158 artikla

Talousarvion laatiminen

1. Johtaja laatii vuosittain digitaalisten verkkojen viraston seuraavan varainhoitovuoden tuloja ja menoja koskevan alustavan ennakkoarvion, jäljempänä 'ennakkoarvio', johon sisältyy henkilöstötaulukko, ja toimittaa sen hallintoneuvostolle.

Ennakkoarvioon sisältyvien tietojen on oltava johdonmukaisia 157 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun yhtenäisen ohjelma-asiakirjan luonnoksen kanssa.

2. Hallintoneuvosto hyväksyy alustavan ennakkoarvion pohjalta ennakkoarvion viraston tuloista seuraavaa varainhoitovuotta varten ja toimittaa sen komissiolle viimeistään kunkin vuoden tammikuun 31 päivänä.
3. Komissio toimittaa ennakkoarvion Euroopan parlamentille ja neuvostolle, jäljempänä 'budjettivallan käyttäjä', yhdessä unionin yleistä talousarviota koskevan alustavan esityksen kanssa.
4. Ennakkoarvion perusteella komissio sisällyttää unionin yleistä talousarviota koskevaan esitykseen määrärahat, joita se pitää henkilöstötaulukon perusteella välttämättöminä, sekä yleisestä talousarviosta suoritettavan rahoitusosuuden määrän ja toimittaa talousarvioesityksen budjettivallan käyttäjälle SEUT-sopimuksen 313 ja 314 artiklan mukaisesti.
5. Budjettivallan käyttäjä hyväksyy digitaalisten verkkojen virastolle annettavaa rahoitusosuutta koskevat määrärahat.
6. Budjettivallan käyttäjä vahvistaa digitaalisten verkkojen viraston henkilöstötaulukon.

7. Hallintoneuvosto vahvistaa digitaalisten verkkojen viraston talousarvion. Talousarviosta tulee lopullinen, kun unionin yleinen talousarvio on lopullisesti vahvistettu. Sitä mukautetaan tarvittaessa tätä vastaavasti.
8. Kaikkiin rakennushankkeisiin, joilla on todennäköisesti huomattava vaikutus digitaalisten verkkojen viraston talousarvioon, sovelletaan delegoitua asetusta (EU) 2019/715.

159 artikla

Talousarvion rakenne

1. Digitaalisten verkkojen viraston kaikista tuloista ja menoista laaditaan kalenterivuotta vastaavaa varainhoitovuotta varten arvio, jonka perusteella tulot ja menot otetaan digitaalisten verkkojen viraston talousarvioon.
2. Digitaalisten verkkojen viraston talousarvioon otettavien tulojen ja menojen on oltava tasapainossa.
3. Sulkematta pois muita tulonlähteitä digitaalisten verkkojen viraston tulot muodostuvat seuraavien mistä tahansa yhdistelmästä:
 - a) unionin rahoitusosuus;
 - b) maksut, joita yritykset maksavat unionin satelliittivaltuuksien saamisesta ja ylläpidosta ja jotka vahvistetaan 39 artiklan 4 kohdassa tarkoitetulla komission täytäntöönpanosäädöksellä, yleiseurooppalaisten numerovarojen käyttöoikeuksista perittävät maksut, jotka vahvistetaan 46 artiklan 4 kohdassa tarkoitetulla komission täytäntöönpanosäädöksellä, sekä julkaisuista ja muista digitaalisten verkkojen viraston tarjoamista palveluista perittävät maksut;
 - c) jäsenvaltioilta ja digitaalisten verkkojen viraston työhön 166 artiklan mukaisesti osallistuvilta kolmansilta mailta tai sähköisen viestinnän alalla toimivaltaisilta kolmansien maiden sääntelyviranomaisilta saadut luontoissuoritukset tai vapaaehtoiset rahoitussuoritukset.
4. Digitaalisten verkkojen viraston saamat tulot eivät saa vaarantaa sen puolueettomuutta, riippumattomuutta ja objektiivisuutta.
5. Komissio tarkastelee säännöllisesti 3 kohdan b alakohdassa tarkoitettujen maksujen tasoa arvioinnin perusteella ja mukauttaa tarvittaessa kyseisten maksujen menetelmää tai tasoa sekä tapaa, jolla ne on maksettava.
6. Budjettivallan käyttäjä tarkastelee tarvittaessa uudelleen unionin rahoitusosuuden tasoa tarvearvioinnin perusteella ja ottaen huomioon maksujen tason.
7. Digitaalisten verkkojen viraston menoihin kuuluvat henkilöstön palkat, hallinto- ja infrastruktuurimenot sekä toimintamenot.

160 artikla

Talousarvion toteuttaminen

1. Johtaja vastaa digitaalisten verkkojen viraston talousarvion toteuttamisesta.
2. Johtaja toimittaa vuosittain Euroopan parlamentille ja neuvostolle kaikki arviointimenettelyjen tuloksen kannalta tärkeät tiedot.

161 artikla

Toimintaa koskeva konsolidoitu vuosikertomus

Hallintoneuvosto hyväksyy toimintaa koskevan konsolidoidun vuosikertomuksen delegoidun asetuksen (EU) 2019/715 48 artiklan mukaisesti ottaen huomioon komission esittämät ohjeet.

162 artikla

Tilinpäätöksen esittäminen ja vastuuvapauden myöntäminen

1. Digitaalisten verkkojen viraston tilinpitäjä toimittaa alustavan varainhoitovuotta koskevan tilinpäätöksen komission tilinpitäjälle ja tilintarkastustuomioistuimelle viimeistään seuraavan varainhoitovuoden maaliskuun 1 päivänä.
2. Digitaalisten verkkojen virasto toimittaa selvityksen varainhoitovuoden talousarvio- ja varainhallinnosta Euroopan parlamentille, neuvostolle ja tilintarkastustuomioistuimelle viimeistään seuraavan varainhoitovuoden maaliskuun 31 päivänä.
3. Saatuaan digitaalisten verkkojen viraston alustavaa tilinpäätöstä koskevat tilintarkastustuomioistuimen huomautukset digitaalisten verkkojen viraston tilinpitäjä laatii digitaalisten verkkojen viraston lopullisen tilinpäätöksen omalla vastuullaan. Johtaja toimittaa lopullisen tilinpäätöksen hallintoneuvostolle lausuntoa varten.
4. Hallintoneuvosto antaa lausunnon digitaalisten verkkojen viraston lopullisesta tilinpäätöksestä.
5. Johtaja toimittaa lopullisen tilinpäätöksen ja hallintoneuvoston lausunnon Euroopan parlamentille, neuvostolle, komissiolle ja tilintarkastustuomioistuimelle viimeistään seuraavan varainhoitovuoden heinäkuun 1 päivänä.
6. Digitaalisten verkkojen virasto julkaisee lopullisen tilinpäätöksen *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* viimeistään seuraavan vuoden marraskuun 15 päivänä.
7. Johtaja toimittaa tilintarkastustuomioistuimelle vastauksen tämän huomautuksiin viimeistään kyseistä varainhoitovuotta seuraavan vuoden syyskuun 30 päivänä. Johtaja toimittaa tämän vastauksen myös hallintoneuvostolle.
8. Johtaja antaa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509⁸⁴ 267 artiklan 3 kohdan mukaisesti Euroopan parlamentille tämän pyynnöstä kaikki kyseistä varainhoitovuotta koskevan vastuuvapausmenettelyn moitteettoman toteuttamisen edellyttämät tiedot.
9. Euroopan parlamentti myöntää neuvoston määräenemmistöllä antamasta suosituksesta johtajalle vuoden N talousarvion toteuttamista koskevan vastuuvapauden ennen vuoden N+2 toukokuun 15 päivää.

163 artikla

Varainhoitosäännöt

Hallintoneuvosto hyväksyy digitaalisten verkkojen virastoon sovellettavat varainhoitoa koskevat säännöt komissiota kuultuaan. Varainhoitosäännöt voivat poiketa delegoidusta

⁸⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU, Euratom) 2024/2509, annettu 23 päivänä syyskuuta 2024, unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä (EUVL L, 2024/2509, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>).

asetuksesta (EU) 2019/715 ainoastaan, jos digitaalisten verkkojen viraston toiminta sitä edellyttää ja jos komissio on antanut siihen ennalta suostumuksensa.

164 artikla

Digitaalisten verkkojen viraston henkilöstö

1. Digitaalisten verkkojen viraston henkilöstöön sovelletaan Euroopan unionin virkamiehiin sovellettavia henkilöstösääntöjä ja unionin muuhun henkilöstöön sovellettavia palvelussuhteen ehtoja sekä näiden säännösten täytäntöönpanosäännöksiä, jotka on annettu Euroopan unionin toimielinten yhteisellä päätöksellä.
2. Henkilöresurssien toimintoperusteisen johtamisen periaatteen mukaisesti digitaalisten verkkojen virastolla on henkilöstöä sen verran kuin on tarpeen sen tehtävien hoitamiseksi.
3. Henkilöstön määrästä ja sen edellyttämistä taloudellisista resursseista tehdään ehdotus 157 artiklan 2 ja 4 kohdan sekä 158 artiklan 1 kohdan mukaisesti ottaen huomioon 146 ja 147 artikla ja kaikki muut digitaalisten verkkojen virastolle tämän asetuksen tai muiden unionin säädösten nojalla annetut tehtävät sekä tarve noudattaa kaikkia unionin erillisvirastoihin sovellettavia säännöksiä.
4. Digitaalisten verkkojen virasto voi käyttää kansallisia asiantuntijoita tai muuta henkilöstöä, joka ei ole sen palveluksessa. Näihin henkilöihin ei sovelleta henkilöstösääntöjä eikä muuta henkilöstöä koskevia palvelussuhteen ehtoja.
5. Hallintoneuvosto tekee päätöksen, jossa vahvistetaan säännöt kansallisten asiantuntijoiden tilapäisestä siirtämisestä digitaalisten verkkojen viraston palvelukseen.

7.5.3. III LUKU: Yleiset säännökset

165 artikla

Erioikeudet ja vapaudet

Digitaalisten verkkojen virastoon ja sen henkilöstöön sovelletaan Euroopan unionin erioikeuksia ja vapauksia koskevaa pöytäkirjaa.

166 artikla

Yhteistyö unionin elinten, kolmansien maiden ja kansainvälisten järjestöjen kanssa

1. Siltä osin kuin on tarpeen tämän asetuksen tavoitteiden saavuttamiseksi ja niiden tehtävien hoitamiseksi BEREC, radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevä elin ja digitaalisten verkkojen virasto voivat tehdä yhteistyötä toimivaltaisten unionin elinten, virastojen, laitosten ja neuvoa-antavien ryhmien kanssa, kolmansien maiden toimivaltaisten viranomaisien kanssa sekä kansainvälisten järjestöjen kanssa, sanotun kuitenkin rajoittamatta jäsenvaltioiden ja unionin toimielinten toimivaltaa.

BEREC, radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevä elin ja digitaalisten verkkojen virasto voivat tätä varten sopia työjärjestelyistä, edellyttäen että komissio antaa tähän ennakkohyväksynnän. Näistä järjestelyistä ei saa seurata oikeudellisia velvoitteita.
2. BERECin sääntelyneuvoston, radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen johtokunnan, työryhmien ja hallintoneuvoston toimintaan voivat osallistua ne toimivaltaiset kolmansien maiden viranomaiset, joilla on ensisijainen vastuu sähköisen viestinnän alalla tai tarvittaessa radiotaajuuspolitiikan alalla, jos kyseiset kolmannet maat ovat tehneet unionin kanssa tätä koskevan sopimuksen.

Näihin sopimuksiin sisältyvien asiaa koskevien määräysten mukaisesti laaditaan työjärjestelyjä, joissa määritellään erityisesti, millaista on luonteeltaan, laajuudeltaan ja tavaltaan niiden kolmansien maiden viranomaisten, joilla ei ole äänioikeutta, osallistuminen BERECin, radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen ja digitaalisten verkkojen viraston työhön, mukaan lukien BERECin ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen tekemiin aloitteisiin osallistumista, rahoitusosuuksia ja digitaalisten verkkojen viraston henkilöstöä koskevat säännöt. Henkilöstöasioiden osalta näiden järjestelyjen on kaikilta osin oltava henkilöstösääntöjen mukaiset.

3. BERECin sääntelyneuvosto ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen johtokunta hyväksyvät osana 141 artiklassa tarkoitettua kaksivuotista työohjelmaa BERECin ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen strategiat, jotka koskevat suhteita toimivaltaisten unionin elinten, virastojen, laitosten ja neuvoa-antavien ryhmien, kolmansien maiden toimivaltaisten viranomaisten ja kansainvälisten järjestöjen kanssa asioissa, joissa BEREC ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevä elin ovat toimivaltaisista. Komissio, BEREC, radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevä elin ja digitaalisten verkkojen virasto sopivat asianmukaisesta työjärjestelystä varmistaakseen, että BEREC, radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevä elin ja digitaalisten verkkojen virasto toimivat toimeksiantonsa ja olemassa olevien institutionaalisten puitteiden mukaisesti.

167 artikla

Asiakirjojen julkisuus ja tietosuoja

1. BERECin, radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen ja digitaalisten verkkojen viraston hallussa oleviin asiakirjoihin sovelletaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 1049/2001⁸⁵.
2. Digitaalisten verkkojen viraston hallintoneuvosto saattaa tarvittaessa ajan tasalle yksityiskohtaiset säännöt, jotka on annettu asetuksen (EY) N:o 1049/2001 soveltamiseksi BERECin, radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen ja digitaalisten verkkojen viraston hallussa oleviin asiakirjoihin. Digitaalisten verkkojen virasto vastaa näihin asiakirjoihin tutustumista koskevien pyyntöjen käsittelystä.
3. Digitaalisten verkkojen viraston suorittamaan henkilötietojen käsittelyyn sovelletaan asetusta (EU) 2018/1725.

168 artikla

Avoimuus ja tiedottaminen

1. BEREC ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevä elin voivat toimivaltaansa kuuluvilla aloilla toteuttaa digitaalisten verkkojen viraston tuella omasta aloitteestaan tiedotustoimia BERECin sääntelyneuvoston ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen johtokunnan hyväksymien tiedotusta ja viestintää koskevien suunnitelmien mukaisesti. Resurssien osoittaminen digitaalisten verkkojen viraston talousarviosta tällaiseen tiedotustoimien tukemiseen ei saa haitata 122–126 artiklassa tarkoitettujen BERECin tehtävien ja 132 ja 133 artiklassa tarkoitettujen radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen tehtävien tai 146

⁸⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 1049/2001, annettu 30 päivänä toukokuuta 2001, Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission asiakirjojen saamisesta yleisön tutustuttavaksi (EYVL L 145, 31.5.2001, s. 43, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2001/1049/oj>).

ja 147 artiklassa tarkoitettujen digitaalisten verkkojen viraston tehtävien tehokasta hoitamista.

2. Digitaalisten verkkojen viraston tiedotustoimet on toteutettava hallintoneuvoston hyväksymien tiedotusta ja viestintää koskevien suunnitelmien mukaisesti.

169 artikla

Luottamuksellisuus

1. BEREC, radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevä elin ja digitaalisten verkkojen virasto eivät saa paljastaa kolmansille osapuolille käsittelemiään ja saamiaan tietoja, joiden käsittelystä osittain tai kokonaisuudessaan luottamuksellisina on esitetty perusteltu pyyntö, sanotun kuitenkin rajoittamatta 167 artiklan 1 kohdan ja 171 artiklan 2 kohdan soveltamista.
2. BERECin sääntelyneuvoston, radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen johtokunnan, hallintoneuvoston ja työryhmien jäsenten ja muiden niiden kokouksiin osallistujien, johtajan, kansallisten asiantuntijoiden ja muun henkilöstön, joka ei ole digitaalisten verkkojen viraston palveluksessa, on noudatettava luottamuksellisuutta koskevia vaatimuksia.
3. BERECin sääntelyneuvosto, radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen johtokunta ja hallintoneuvosto vahvistavat 1 ja 2 kohdassa tarkoitettujen luottamuksellisuutta koskevien sääntöjen täytäntöönpanoa koskevat käytännön järjestelyt.

170 artikla

Turvallisuusluokiteltujen ja arkaluonteisten turvallisuusluokittelemattomien tietojen suojelemista koskevat turvallisuussäännöt

BEREC, radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevä elin ja digitaalisten verkkojen virasto hyväksyvät omat turvallisuussääntönsä, jotka vastaavat Euroopan unionin turvallisuusluokiteltujen tietojen ja arkaluonteisten turvallisuusluokittelemattomien tietojen suojelemista koskevia komission turvallisuussääntöjä, muun muassa tällaisten tietojen vaihtamista, käsittelyä ja tallentamista koskevia sääntöjä, jotka vahvistetaan komission päätöksissä (EU, Euratom) 2015/443⁸⁶ ja (EU, Euratom) 2015/444⁸⁷. BEREC, radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevä elin tai digitaalisten verkkojen virasto voivat vaihtoehtoisesti tehdä päätöksen soveltaa komission sääntöjä soveltuvin osin.

171 artikla

Tiedonvaihto

1. Komission ja kansallisten sääntelyviranomaisten ja muiden toimivaltaisten viranomaisten on BERECin, radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen tai digitaalisten verkkojen viraston perustellusta pyynnöstä toimitettava BERECille, radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevälle elimelle tai digitaalisten verkkojen virastolle ajoissa ja täsmällisesti kaikki tiedot, joita ne tarvitsevat tehtäviensä hoitamiseen edellyttäen, että niillä on pääsy

⁸⁶ Komission päätös (EU, Euratom) 2015/443, annettu 13 päivänä maaliskuuta 2015, turvallisuudesta komissiossa (EUVL L 72, 17.3.2015, s. 41, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2015/443/oj>).

⁸⁷ Komission päätös (EU, Euratom) 2015/444, annettu 13 päivänä maaliskuuta 2015, EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen suojaamista koskevista säännöistä (EUVL L 72, 17.3.2015, s. 53, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2015/444/oj>).

asiaankuuluviin tietoihin ja että pyyntö on tarpeellinen kyseisen tehtävän luonteeseen nähden.

BEREC, radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevä elin tai digitaalisten verkkojen virasto voi myös pyytää toimittamaan tällaisia tietoja säännöllisin väliajoin ja määritellyissä muodoissa. Tällaisissa pyynnöissä on mahdollisuuksien mukaan käytettävä yhteisiä ilmoitusten muotoja.

2. BERECin, radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen tai digitaalisten verkkojen viraston on komission, jäsenvaltion, kansallisen sääntelyviranomaisen tai muun toimivaltaisen viranomaisen perustellusta pyynnöstä toimitettava ajoissa ja täsmällisesti vilpittömän yhteistyön periaatteen mukaisesti kaikki tiedot, jotka ovat tarpeen komission, jäsenvaltion, kansallisen sääntelyviranomaisen tai muun toimivaltaisen viranomaisen tehtävien hoitamiseksi. Komissio, jäsenvaltio, kansallinen sääntelyviranomainen tai muu toimivaltainen viranomainen varmistaa unionin ja kansallisen lainsäädännön, myös asetuksen (EY) N:o 1049/2001, mukaisesti luottamuksellisuuden tiedoille, joita BEREC, radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevä elin tai digitaalisten verkkojen virasto pitää luottamuksellisina. Liikesalaisuuksien luottamuksellisuus ei saa estää tietojen oikea-aikaista jakamista.
3. Ennen kuin BEREC, radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevä elin tai digitaalisten verkkojen virasto pyytävät tämän artiklan mukaisesti tietoja ja jotta voidaan välttää tiedonantovelvoitteiden päällekkäisyys, niiden on otettava huomioon asiaankuuluvat julkisesti saatavilla olevat tiedot.
4. Jos kansalliset sääntelyviranomaiset tai muut toimivaltaiset viranomaiset tai jäsenvaltio eivät aseta tietoja saataville kohtuullisessa ajassa, BEREC, radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevä elin tai digitaalisten verkkojen virasto voi osoittaa perustellun pyynnön joko muille kansallisille sääntelyviranomaisille ja muille asianomaisen jäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille tai suoraan asianomaisille sähköisen viestinnän verkkoja, palveluja ja liitännäistoimintoja tarjoaville yrityksille. BERECin, radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen tai digitaalisten verkkojen viraston on ilmoitettava ensimmäisen kohdan mukaisesti esitetyistä pyynnöistä kansallisille sääntelyviranomaisille tai muille toimivaltaisille viranomaisille, jotka eivät ole toimittaneet tietoja.

Kansallisten sääntelyviranomaisten ja muiden toimivaltaisten viranomaisten on BERECin, radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen tai digitaalisten verkkojen viraston pyynnöstä avustettava BERECiä tai radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevää elintä tietojen keräämisessä.

5. Kansallisilla sääntelyviranomaisilla ja muilla toimivaltaisilla viranomaisilla on oltava valtuudet pyytää muita asiasta vastaavia kansallisia viranomaisia tai sähköisen viestinnän verkkoja ja palveluja taikka liitännäistoimintoja tai -palveluja tarjoavia yrityksiä toimittamaan kaikki tiedot, jotka ovat tarpeen tässä artikkelissa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseksi.

Muiden ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettujen vastuussa olevien kansallisten viranomaisten tai yritysten on pyynnöstä toimitettava tiedot viipymättä edellytetyn aikataulun mukaisesti ja vaaditulla tarkkuudella.

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kansallisilla sääntelyviranomaisilla ja muilla toimivaltaisilla viranomaisilla on valtuudet valvoa tietopyyntöjä ja määrätä asianmukaisia, tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia seuraamuksia.

Tieto- ja viestintäjärjestelmä

1. Digitaalisten verkkojen virasto perustaa tieto- ja viestintäjärjestelmän ja hallinnoi sitä. Järjestelmällä on vähintään seuraavat toiminnot:
 - a) yhteinen tiedonvaihtolusta, joka tarjoaa BERECille, radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevälle elimelle, komissiolle sekä kansallisille sääntelyviranomaisille ja radiotaajuuksista vastuussa oleville toimivaltaisille viranomaisille tarvittavat tiedot sähköistä viestintää koskevan unionin sääntelyjärjestelmän johdonmukaista täytäntöönpanoa varten;
 - b) oma rajapinta 171 artiklassa tarkoitetuille tietopyynnöille ja niiden tiedoksi antamiselle BERECin, radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen, digitaalisten verkkojen viraston, komission sekä kansallisten sääntelyviranomaisten ja radiotaajuuksista vastuussa olevien toimivaltaisten viranomaisten käyttöön;
 - c) alusta kansallisten sääntelyviranomaisten ja radiotaajuuksista vastuussa olevien toimivaltaisten viranomaisten välisten koordinoitavien toimien tunnistamiseksi varhaisessa vaiheessa.
2. Hallintoneuvosto vahvistaa tekniset ja toiminnalliset eritelmät ja 1 kohdassa tarkoitetun tieto- ja viestintäjärjestelmän perustamissuunnitelman. Hallintoneuvosto varmistaa, että järjestelmä on immateriaalioikeuksia koskevan lainsäädännön ja vaaditun luottamuksellisuustason mukainen.

Ilmoitus sidonnaisuuksista

1. Jokaisen BERECin sääntelyneuvoston, radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen johtokunnan ja digitaalisten verkkojen viraston hallintoneuvoston jäsenen, johtajan, kansallisen asiantuntijan ja muun henkilöstön jäsenen, joka ei ole digitaalisten verkkojen viraston palveluksessa, on tehtävä kirjallinen ilmoitus sitoumuksistaan sekä siitä, onko olemassa heidän riippumattomuutensa mahdollisesti vaarantavia välittömiä tai välillisiä sidonnaisuuksia.
2. Ilmoitusten tekeminen on pakollista tehtävän vastaanottamisen yhteydessä ja ilmoitusten on oltava tarkkoja ja täydellisiä, ja ne on saatettava ajan tasalle, kun riskinä on ilmoituksen antavan henkilön riippumattomuuden mahdollisesti vaarantava välitön tai välillinen sidonnaisuus.
3. BERECin sääntelyneuvoston, radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen johtokunnan ja digitaalisten verkkojen viraston hallintoneuvoston jäsenten ja johtajan tekemät ilmoitukset on julkaistava.
4. Jokaisen BERECin sääntelyneuvoston, radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen johtokunnan, digitaalisten verkkojen viraston hallintoneuvoston ja työryhmien jäsenen sekä muiden niiden kokouksiin osallistujien, johtajan, kansallisen asiantuntijan ja muun henkilöstön jäsenen, joka ei ole digitaalisten verkkojen viraston palveluksessa, on ilmoitettava viimeistään kunkin kokouksen alussa tarkasti ja täydellisesti mahdolliset sidonnaisuudet, jotka saattavat vaarantaa heidän riippumattomuutensa kokouksen esityslistalla olevien asioiden suhteen, sekä pidättäytyttävä osallistumasta kyseisiä kohtia koskevaan keskusteluun ja äänestykseen.

5. BERECin sääntelyneuvosto, radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen johtokunta ja digitaalisten verkkojen viraston hallintoneuvosto vahvistavat säännöt eturistiriitojen ehkäisemisestä ja hallinnasta ja erityisesti käytännön järjestelyistä 1 ja 2 kohdan soveltamiseksi.

174 artikla

Petostentorjunta

1. Digitaalisten verkkojen virasto liittyy viimeistään [*päivänä, joka on kuusi kuukautta asetuksen voimaantulopäivästä*] 25 päivänä toukokuuta 1999 tehtyyn toimielinten väliseen sopimukseen OLAFin sisäisistä tutkimuksista⁸⁸ ja vahvistaa mainitun sopimuksen liitteessä olevaa mallia käyttäen asianmukaiset määräykset, joita sovelletaan digitaalisten verkkojen viraston kaikkeen henkilöstöön.
2. Tilintarkastustuomioistuimella on valtuudet tehdä kaikkien digitaalisten verkkojen virastolta unionin rahoitusta saaneiden avustuksensaajien, toimeksisaajien ja alihankkijoiden osalta asiakirjoihin perustuvia ja paikalla suoritettavia tarkastuksia.
3. OLAF voi suorittaa tutkimuksia, kuten paikan päällä tehtäviä tarkastuksia tai todentamisia Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU, Euratom) N:o 883/2013⁸⁹ ja neuvoston asetuksessa (Euratom, EY) N:o 2185/96⁹⁰ säädettyjä säännöksiä ja menettelyjä noudattaen, jotta voidaan selvittää, liittyykö digitaalisten verkkojen viraston avustussopimukseen, avustuspäätökseen tai sopimukseen petos, lahjonta tai muu laitton toiminta, joka vaikuttaa unionin taloudellisiin etuihin.
4. Kolmansien maiden ja kansainvälisten järjestöjen kanssa tehdyissä työ sopimuksissa sekä muissa sopimuksissa, avustussopimuksissa ja avustuspäätöksissä on nimenomaisesti annettava tilintarkastustuomioistuimelle ja OLAFille valtuudet tehdä tällaisia tarkastuksia ja tutkimuksia toimivaltuuksiensa mukaisesti, sanotun kuitenkin rajoittamatta 1, 2 ja 3 kohdan soveltamista.

Asetuksen (EU) 2017/1939 mukaisesti Euroopan syyttäjänvirasto (EPPO) voi tutkia unionin taloudellisiin etuihin vaikuttavia petoksia ja muuta laitonta toimintaa ja nostaa niistä syytteen direktiivissä (EU) 2017/1371 säädetyllä tavalla.

175 artikla

Vastuu

1. Digitaalisten verkkojen viraston sopimusperusteinen vastuu määräytyy kyseessä olevaan sopimukseen sovellettavan lain mukaisesti.
2. Euroopan unionin tuomioistuimella, jäljempänä 'unionin tuomioistuin', on toimivalta antaa ratkaisu digitaalisten verkkojen viraston tekemässä sopimuksessa mahdollisesti olevan välityslausekkeen nojalla.

⁸⁸ EYVL L 136, 31.5.1999, s. 15, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinst/1999/531/oj.

⁸⁹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU, Euratom) N:o 883/2013, annettu 11 päivänä syyskuuta 2013, Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) tutkimuksista sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1073/1999 ja neuvoston asetuksen (Euratom) N:o 1074/1999 kumoamisesta (EUVL L 248, 18.9.2013, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/883/oj>).

⁹⁰ Neuvoston asetus (Euratom, EY) N:o 2185/96, annettu 11 päivänä marraskuuta 1996, komission paikan päällä suorittamista tarkastuksista ja todentamisista Euroopan yhteisöjen taloudellisiin etuihin kohdistuvien petosten ja muiden väärinkäytösten estämiseksi (EYVL L 292, 15.11.1996, s. 2, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1996/2185/oj>).

3. Jos kyseessä on sopimukseen perustumaton vastuu, digitaalisten verkkojen virasto korvaa jäsenvaltioiden lainsäädäntöön sisältyvien yhteisten peruseriaatteiden mukaisesti vahingon, jonka tukiviraston yksiköt tai henkilöstön jäsenet ovat tehtäviään suorittaessaan aiheuttaneet.
4. Unionin tuomioistuimella on toimivalta ratkaista riidat, jotka koskevat 3 kohdassa tarkoitettujen vahinkojen korvaamista.
5. Digitaalisten verkkojen viraston henkilöstöön kuuluvien henkilökohtaisesta korvausvastuusta digitaalisten verkkojen virastoa kohtaan määrätään heihin sovellettavissa henkilöstösäännöissä tai muuhun henkilöstöön sovellettavissa palvelussuhteen ehdoissa.

176 artikla

Hallinnolliset tutkimukset

BERECin, radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen ja digitaalisten verkkojen viraston toiminta kuuluu Euroopan oikeusasiamiehen valvonnan alaisuuteen SEUT-sopimuksen 228 artiklan mukaisesti.

177 artikla

Kielijärjestelyt

1. Digitaalisten verkkojen virastoon sovelletaan asetusta N:o 1⁹¹.
2. Digitaalisten verkkojen viraston tarvitsemista käännöspalveluista ja kaikista muista kielipalveluista tulkkausta lukuun ottamatta huolehtii neuvoston asetuksella (EY) N:o 2965/94⁹² perustettu Euroopan unionin elinten käännöskeskus.

178 artikla

Toimipaikkaa koskeva sopimus ja toimintaedellytykset

1. Euroopan sähköisen viestinnän sääntelyviranomaisten yhteistyöelimen tukiviraston ja Latvian tasavallan hallituksen välillä 21 päivänä joulukuuta 2020 tehtyä toimipaikkaa koskevaa sopimusta voidaan tarkistaa, kun hallintoneuvostolta on saatu hyväksyntä.
2. Isäntjäsenvaltion on varmistettava digitaalisten verkkojen viraston moitteettomalle ja tehokkaalle toiminnalle tarvittavat edellytykset, mukaan lukien monikieliset ja Eurooppa-suuntautuneet koulunkäyntimahdollisuudet sekä asianmukaiset liikenneyhteydet.

179 artikla

Arviointi

1. Komissio tekee viimeistään [päivänä, joka on 60 kuukautta tämän asetuksen voimaantulopäivästä] ja sen jälkeen viiden vuoden välein komission suuntaviivojen

⁹¹ Asetus N:o 1 Euroopan talousyhteisössä käytettäviä kieliä koskevista järjestelyistä (EYVL 17, 6.10.1958, s. 385, ELI: [http://data.europa.eu/eli/reg/1958/1\(1\)/oj](http://data.europa.eu/eli/reg/1958/1(1)/oj)).

⁹² Neuvoston asetus (EY) N:o 2965/94, annettu 28 päivänä marraskuuta 1994, Euroopan unionin elinten käännöskeskuksen perustamisesta (EYVL L 314, 7.12.1994, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1994/2965/oj>).

mukaisen arvioinnin BERECin, radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen ja digitaalisten verkkojen viraston toiminnasta suhteessa niiden tavoitteisiin, toimeksiantoon, tehtäviin ja toimipaikkaan. Arvioinnissa tarkastellaan erityisesti mahdollista tarvetta muuttaa BERECin, radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen ja digitaalisten verkkojen viraston rakennetta tai toimeksiantoa, ja tällaisten muutosten taloudellisia vaikutuksia.

2. Jos komissio toteaa, että BERECin, radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen tai digitaalisten verkkojen viraston toiminnan jatkaminen ei ole enää perusteltua ottaen huomioon sille asetetut tavoitteet, toimeksianto ja tehtävät, se voi ehdottaa tämän asetuksen muuttamista tai kumoamista.
3. Komissio raportoi Euroopan parlamentille, neuvostolle ja hallintoneuvostolle arvioinnin tuloksista ja julkistaa ne.

180 artikla

BERECiä, radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän ryhmän korvaavaa radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevää elintä ja BEREC-viraston korvaavaa digitaalisten verkkojen virastoa koskevat siirtymäsäännökset

1. Digitaalisten verkkojen virasto korvaa asetuksella (EU) 2018/1971 perustetun BEREC-viraston kaikkien omistusten, sopimusten, oikeudellisten velvoitteiden, työsopimusten, taloudellisten sitoumusten ja vastuiden osalta.
2. Erityisesti tämä asetus ei vaikuta BEREC-viraston henkilöstön oikeuksiin ja velvoitteisiin.
3. Asetuksen (EU) 2018/1971 nojalla nimitetty johtaja toimii *[päivästä, joka on kuuden kuukauden kuluttua tämän asetuksen voimaantulopäivästä]* alkaen johtajana, jolla on tässä asetuksessa säädetty tehtävät. Muut johtajaa koskevat sopimusehdot pysyvät ennallaan.
4. Hallintoneuvosto voi päättää uusia tämän artiklan 3 kohdassa tarkoitetun johtajan toimikauden uudella kaudella. Tällöin sovelletaan 156 artiklan 6 ja 7 kohtaa soveltuvien osin. Johtajan toimikausien yhteenlaskettu kesto ei voi ylittää kymmentä vuotta.
5. Tämän asetuksen 127 ja 150 artiklassa tarkoitetut BERECin sääntelyneuvosto ja hallintoneuvosto koostuvat asetuksen (EU) 2018/1971 7 artiklassa tarkoitetun BERECin sääntelyneuvoston ja 15 artiklassa tarkoitetun hallintoneuvoston jäsenistä, kunnes uudet edustajat on nimitetty, lukuun ottamatta tämän artiklan 8 kohdassa tarkoitettua radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän ryhmän puheenjohtajaa, josta tulee digitaalisten verkkojen viraston hallintoneuvoston jäsen *[päivästä, joka on kuuden kuukauden kuluttua tämän asetuksen voimaantulopäivästä]*.
6. BERECin sääntelyneuvoston ja digitaalisten verkkojen viraston hallintoneuvoston puheenjohtajat ja varapuheenjohtajat, jotka on nimitetty asetuksen (EU) 2018/1971 perusteella, pysyvät toimessaan yksivuotisen toimikautensa jäljellä olevan ajan tämän asetuksen 130 artiklassa tarkoitettuina BERECin sääntelyneuvoston puheenjohtajana ja varapuheenjohtajina sekä tämän asetuksen 152 artiklassa tarkoitettuina hallintoneuvoston puheenjohtajana ja varapuheenjohtajina.
7. Tämän asetuksen 134 artiklassa tarkoitettu radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen johtokunta koostuu 11 päivänä kesäkuuta 2019 annetun komission päätöksen 3 artiklassa tarkoitetuista radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän ryhmän jäsenistä, kunnes uudet edustajat on nimitetty.

8. Radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän ryhmän puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat, jotka ovat tehtävässään [soveltamispäivänä], jatkavat tehtävässään radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen johtokunnan puheenjohtajana ja varapuheenjohtajana toimikautensa loppuun saakka.
9. Asetuksen (EU) 2018/1971 35 artiklan 2 kohdan nojalla kehitetyt työjärjestelyt ovat edelleen voimassa BERECin ja digitaalisten verkkojen viraston osalta. Radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän ryhmän äänioikeudettomista jäsenistä tulee radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen äänioikeudettomia osallistujia edellyttäen, että työjärjestelyt kehitetään tämän asetuksen 166 artiklan 2 kohdan toisen alakohdan mukaisesti.

8. VIII OSA – YLEISET SÄÄNNÖKSET JA LOPPUSÄÄNNÖKSET

8.1. I OSASTO: TIETOJEN TOIMITTAMINEN, KARTOITUKSET JA KUULEMISMEKANISMI

181 artikla

Tietojen toimittaminen

1. Sähköisiä viestintäverkkoja ja -palveluja tai liitännäistoimintoja tai -palveluja tarjoavien yritysten on toimitettava kaikki tiedot, myös taloudelliset tiedot, joita kansalliset sääntelyviranomaiset, muut toimivaltaiset viranomaiset, BEREC ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevä elin tarvitsevat tehtäviensä hoitamiseksi ja sen varmistamiseksi, että tämän asetuksen säännöksiä tai sen mukaisesti hyväksytyjä päätöksiä tai lausuntoja noudatetaan. Jos toimitetut tiedot eivät riitä kansallisille sääntelyviranomaisille, muille toimivaltaisille viranomaisille, BERECille ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevälle elimelle unionin oikeuden nojalla kuuluvien sääntelytehtävien hoitamiseen, niillä on oikeus pyytää tällaisia tietoja muilta asiaankuuluvilta yrityksiltä, jotka toimivat sähköisen viestinnän alalla tai siihen läheisesti liittyvillä aloilla, sekä asetuksen (EU) 2024/1309 nojalla perustetuilta keskitetyiltä tietopisteiltä.
2. Tietopyynnön on oltava oikeassa suhteessa tässä asetuksessa säädettyjen tehtävien hoitamiseen ja se on perusteltava. Jos kansalliset sääntelyviranomaiset vaativat yrityksiltä 1 kohdassa tarkoitettuja tietoja, niiden on ilmoitettava yrityksille tietojen tarkka käyttötarkoitus. Yritysten on toimitettava pyydetty tiedot viipymättä ja joka tapauksessa asetetuissa määräajoissa.
3. Kansalliset sääntelyviranomaiset voivat vaatia yrityksiä toimittamaan yleisvaltuutuksesta ja unionin valtuutuksesta taajuuksien käyttöön satelliittiviestinnässä, käyttöoikeuksista tai erityisvelvoitteista tietoja, jotka ovat oikeasuhteisia ja objektiivisesti perusteltuja erityisesti seuraavia tarkoituksia varten:
 - a) 9 artiklan 4 kohdassa, 20, 21, 29, 38, 39, 49, 50, 51 ja 67 artiklassa, 68 artiklan 1 kohdassa sekä 69 ja 77 artiklassa säädettyjen ehtojen tai velvollisuuksien noudattamisen tarkastaminen järjestelmällisesti tai tapauskohtaisesti;
 - b) yleisvaltuutuksen ehtojen tai radiotaajuuksien tai numerovarojen käyttöoikeuksien velvollisuuksien ja ehtojen noudattamisen tapauskohtainen tarkastaminen, jos asiasta on tehty valitus tai jos toimivaltaisella viranomaisella on muita syitä olettaa, että jotain ehtoa ei noudateta, tai jos toimivaltainen viranomainen aloittaa tutkinnan omasta aloitteestaan;

- c) käyttöoikeuksien myöntämiseen liittyvät menettelyt ja niitä koskevien pyyntöjen arviointi;
 - d) palvelujen laatua ja hintoja koskevien, kuluttajien eduksi suoritettavien vertailevien katsausten julkaiseminen;
 - e) selkeästi määriteltyjen tilastojen, raporttien tai tutkimusten kokoaminen;
 - f) tässä asetuksessa tarkoitettujen markkina-analyysien tekeminen, mukaan lukien markkina-analyysin kohteena oleviin markkinoihin liittyviä tarjontaketjun loppupään markkinoita tai vähittäismarkkinoita koskevat tiedot sekä sellaisten yritysten, joilla katsotaan olevan huomattava markkinavoima, kirjanpitoliedot vähittäismarkkinoista;
 - g) radiotaajuuksien ja numerovarojen tehokkaan käytön ja tuloksellisen hallinnoinnin vahvistaminen;
 - h) sellaisten tulevien verkkojen tai palvelujen uudistusten arvioiminen, joilla voi olla vaikutuksia kilpailijoille tarjottaviin tukkutaso palveluihin, sekä sellaisten sähköisiä viestintäverkkoja ja liitännäistoimintoja koskevien tietojen arvioiminen, jotka on eritelty paikallisella tasolla ja riittävän yksityiskohtaisesti alueellisen kattavuuden, loppukäyttäjien saatavilla olevien yhteyksien tai 183 artiklan mukaisten maantieteellisten kartoitusten tekemisen osalta;
 - i) vastaaminen BERECin tai radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen esittämiin perusteluihin tietopyyntöihin.
 - j) Ensimmäisen alakohdan a, b ja d–i alakohdassa tarkoitettuja tietoja ei saa vaatia ennen markkinoille pääsyä eikä markkinoille pääsyn edellytyksenä.
4. Kun verkkoja ja palveluja tarjotaan, kansallinen sääntelyviranomainen voi pyytää asetuksen (EU) 2019/881 korvaavan kyberturvallisuusasetuksen nojalla nimettyä toimivaltaista viranomaista todentamaan tieto- ja viestintätekniikan toimitusketjun turvallisuusvaatimusten noudattamisen ja jakamaan havainnot, kun tällainen todentaminen on tarpeen yleisvaltuutuksen ehtojen noudattamisen arvioimiseksi 9 artiklan 4 kohdan d alakohdan ja 20 artiklan mukaisesti.
 5. Radiotaajuuksien käyttöoikeuksien osalta 3 kohdassa tarkoitettut tiedot liittyvät erityisesti radiotaajuuksien tehokkaaseen käyttöön sekä radiotaajuuksien käyttöoikeuksiin liittyviin kattavuutta ja palvelun laatua koskeviin velvoitteisiin sen varmistamiseksi, että niiden noudattaminen tarkastetaan.
 6. Kansalliset sääntelyviranomaiset tai muut toimivaltaiset viranomaiset eivät saa toistaa tietopyyntöä, jonka BEREC tai radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevä elin on jo tehnyt tämän artiklan 1 tai 3 kohdan nojalla, jos BEREC tai radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevä elin on asettanut vastaanotettut tiedot kyseisten viranomaisten saataville.
 7. Kansallisten sääntelyviranomaisten on vaadittava tarjoajia raportoimaan yleisvaltuutuksesta, käyttöoikeuksista ja erityisvelvoitteista enintään kerran vuodessa.

182 artikla

Yhdenmukaistetut tietopyynnot ja raportointi

1. Yrityksille 181 artiklan 1, 3 ja 7 kohdan nojalla esitettävien tieto- ja raportointipyntöjen yhdenmukaistamiseksi ja 3 artiklan 2 kohdan c alakohdan ja 202 artiklan mukaisesti BEREC antaa viimeistään *[päivänä, joka on 12 kuukauden kuluttua tämän asetuksen voimaantulopäivästä]* tiiviissä yhteistyössä komission kanssa suuntaviivat

asiaankuuluvista aiheista, mukaan lukien tieto- ja raportointipyynnöiden soveltamisala, ajoitus, tiheys ja muoto sekä tiedonkeruumenettelyt. Suuntaviivoihin on myös sisällyttävä mallit tietopyyntöjä ja raportointia varten.

2. Radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevä elin laatii tarvittaessa malleja tietopyynnöille. Tiedot on pyydettävä ja toimitettava laadittujen mallien mukaisesti.
3. Komissio voi täytäntöönpanosäädöksellä yhdenmukaistaa kansallisten sääntelyviranomaisten tiedonkeruumenetelmät.

Ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettu täytäntöönpanosäädös hyväksytään 199 artiklan 4 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen.

4. Jos kerätään 3 artiklan 1 kohdan g alakohdassa tarkoitettua kestävyyttä koskevia tietoja, kansallisten sääntelyviranomaisten ja muiden toimivaltaisten viranomaisten on ensin käytettävä yritysten muun asiaankuuluvan unionin lainsäädännön nojalla toimittamia tietoja. Jos kansalliset sääntelyviranomaiset ja muut toimivaltaiset viranomaiset toteavat, että nämä tiedot eivät riitä tässä asetuksessa säädettyjen tehtävien suorittamiseen, BEREC voi päivittää tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja suuntaviivoja siten, että niissä otetaan huomioon tarvittavien lisätietojen kerääminen.
5. Kansallisten sääntelyviranomaisten ja muiden toimivaltaisten viranomaisten on toimitettava komissiolle sen perustellusta pyynnöstä tiedot, joita se tarvitsee suorittaessaan SEUT-sopimuksen mukaisia tehtäviään. Komission pyytämien tietojen on oltava oikeasuhteisia näiden tehtävien suorittamiseen nähden. Jos annetuissa tiedoissa viitataan tietoihin, joita yritykset ovat aiemmin toimittaneet viranomaisen pyynnöstä, näille yrityksille on ilmoitettava asiasta. Siinä määrin kuin se on tarpeen ja jollei tiedot antanut viranomaisen nimenomaisesti ja perustellusti toisin pyydä, komissio asettaa tiedot myös muiden jäsenvaltioiden vastaavien viranomaisten saataville.
6. Jollei 7 kohdan vaatimuksista muuta johdu, tietyille viranomaiselle toimitetut tiedot on perustellusta pyynnöstä asetettava saman tai muun jäsenvaltion jonkin vastaavan viranomaisen, BERECin ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen saataville, jos näiden viranomaisten, BERECin tai radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen unionin oikeuden mukaisten tehtävien hoitaminen sitä edellyttää.
7. Jos kansallinen sääntelyviranomaisen tai muu toimivaltainen viranomaisen katsoo 181 artiklan 1 ja 3 kohdan nojalla kerättyjen tietojen, 183 artiklan mukaisen maantieteellisen kartoituksen yhteydessä kerätyt tiedot mukaan luettuna, olevan luottamuksellisia unionin ja kansallisten tietojen luottamuksellisuutta koskevien sääntöjen mukaisesti, komissio, BEREC ja muut asianomaiset toimivaltaiset viranomaiset suojelevat kyseisten tietojen luottamuksellisuutta. Komissiota, BERECiä ja muita asianomaisia toimivaltaisia viranomaisia ei saa estää jakamasta tietoja keskenään oikea-aikaisesti tämän asetuksen soveltamisen tarkastelua, seurantaa ja valvontaa varten.
8. Kansallisten sääntelyviranomaisten on julkaistava nämä tiedot, jos ne edistävät avoimia ja kilpailuun perustuvia markkinoita, kuitenkin niin, että yleisön oikeutta tutustua tietoihin koskevaa kansallista lainsäädäntöä sekä liikesalaisuuksia ja henkilötietojen suojaa koskevia kansallisia ja unionin sääntöjä noudatetaan.
9. Kansallisten sääntelyviranomaisten ja muiden toimivaltaisten viranomaisten on julkistettava 7 kohdassa tarkoitettujen tietojen yleistä saatavuutta koskevat ehdot sekä myös tiedonsaantiin liittyvät menettelyt.

Verkkojen käyttöönottoa koskevat maantieteelliset kartoitukset

1. Kansallisten sääntelyviranomaisten tai muiden toimivaltaisten viranomaisten on tehtävä maantieteellinen kartoitus laajakaistapalvelujen tarjoamiseen pystyvien sähköisten viestintäverkkojen, jäljempänä 'laajakaistaverkot', kattavuudesta viimeistään *[päivänä, joka on 12 kuukautta tämän asetuksen voimaantulosta]*, ja niiden on päivitettävä se vähintään joka kolmas vuosi sen jälkeen.
2. Maantieteelliseen kartoitukseen on sisällyttävä kartoitus kunkin sähköisen viestintäverkon saatavuuden (peittoalueella olevat kiinteistöt), valmiuden (verkkoon liitetyt kiinteistöt) ja käyttöönoton (liittymän aktivoineet kiinteistöt, joissa palvelu on käytössä ja toimiva) nykyisestä maantieteellisestä kattavuudesta niiden alueella, tarvittaessa eriteltynä asuinsegmenttiin, yrityssegmenttiin ja julkiseen segmenttiin ja siten kuin kansallisten sääntelyviranomaisten tai muiden toimivaltaisten viranomaisten tehtävät edellyttävät tämän asetuksen nojalla. Maantieteellisen kartoituksen on myös edistettävä valtiontukisääntöjen soveltamista, jos asiaankuuluvat vaatimukset täyttyvät.
3. Maantieteelliseen kartoitukseen on sisällyttävä asianomaisen viranomaisen määrittämältä ajanjaksolta ennuste laajakaistaverkkojen kattavuudesta sen alueella, mukaan lukien vähintään peittoalueella olevat kiinteistöt ja tarvittaessa gigabittiverkkoihin liitetyt kiinteistöt. Maantieteellisen kartoituksen on edistettävä valtiontukisääntöjen soveltamisen edellyttämää kartoitusta, jos asiaankuuluvat vaatimukset täyttyvät.
4. Edellä 3 kohdassa tarkoitettun ennusteen on sisällettävä kaikki asiaankuuluvat tiedot, myös tiedot yritysten tai viranomaisten käyttöönottoaikeista, vähintään gigabittiverkkojen osalta. Tätä varten kansallisten sääntelyviranomaisten tai muiden toimivaltaisten viranomaisten on pyydettävä yrityksiltä ja viranomaisilta asianmukaiset tällaiset tiedot siltä osin kuin tällaisia tietoja on saatavilla ja ne voidaan toimittaa kohtuullisin toimin.
5. Kansallinen sääntelyviranomainen päättää sille tällä asetuksella nimenomaisesti osoitettujen tehtävien osalta, miltä osin on asianmukaista turvautua kaikkiin tällaisen ennusteen yhteydessä kerättyihin tietoihin tai osaan kyseisistä tiedoista.
6. Jos kansallinen sääntelyviranomainen ei tee maantieteellistä kartoitusta, se tehdään yhteistyössä sen kanssa siltä osin kuin kartoitus voi liittyä sen tehtäviin. Maantieteellisessä kartoituksessa kerättyjen tietojen on oltava paikallisesti riittävän yksityiskohtaisia, tarvittaessa osoitetasolla, niiden on sisällettävä riittävät tiedot palvelun laadusta, mukaan lukien vähintään siirtonopeudet verkosta käyttäjälle ja käyttäjältä verkkoon, siirtoväline (langaton tai langallinen) ja käytetty teknologia, ja niitä on käsiteltävä 182 artiklan 6 kohdan mukaisesti.
7. Kansalliset sääntelyviranomaiset tai muut toimivaltaiset viranomaiset voivat nimetä alueita, joiden aluerajat on tarkasti määritelty ja joilla 1 kohdan mukaisesti kerättyjen tietojen ja mahdollisesti laaditun ennusteen perusteella yksikään yritys tai viranomainen ei ole ottanut eikä suunnittele ottavansa asianomaisella ennustejaksolla käyttöön gigabittiverkkoa taikka tekevänsä merkittäviä parannuksia, joilla niiden olemassa oleva sähköinen viestintäverkko parannetaan gigabittiverkoksi. Kansallisten sääntelyviranomaisten tai muiden toimivaltaisten viranomaisten on julkaistava nimetyt alueet.
8. Asiaankuuluvat viranomaiset voivat pyytää nimetyllä alueella yrityksiä ja viranomaisia ilmoittamaan aikeistaan ottaa käyttöön gigabittiverkkoja asianmukaisella ennustejaksolla. Jos tällaisen pyynnön tuloksena jokin yritys tai viranomainen ilmoittaa

tällaisista aikeistaan, asianomainen viranomainen voi velvoittaa muut yritykset ja viranomaiset ilmoittamaan mahdollisista aikeistaan ottaa käyttöön gigabittiverkkoja. Asianomaisten viranomaisten on täsmennettävä tällaisiin ilmoituksiin sisällytettävät tiedot, jotta voidaan varmistaa vähintään sama yksityiskohtaisuustaso kuin se, joka on otettu huomioon mahdollisessa 1 kohdan mukaisessa ennusteessa.

9. Kansallisten sääntelyviranomaisten ja muiden toimivaltaisten viranomaisten on kerättävä tietoja noudattaen tehokasta, mahdollisuuksien mukaan automatisoitua, objektiivista, läpinäkyvää ja syrjimätöntä menettelyä, jossa yhtäkään yritystä ei lähtökohtaisesti suljeta pois.
10. Kansallisten sääntelyviranomaisten ja muiden toimivaltaisten viranomaisten sekä paikallisviranomaisten, alueviranomaisten ja kansallisten viranomaisten, jotka ovat vastuussa julkisten varojen myöntämisestä sähköisten viestintäverkkojen käyttöönottoon, kansallisten laajakaistasuunnitelmien laatimisesta, radiotaajuuksien käyttöoikeuksiin liittyvien kattavuusvelvoitteiden määrittämisestä ja yleispalveluvelvoitteen soveltamisalaan kuuluvien palvelujen saatavuuden tarkistamisesta alueellaan, on otettava huomioon tämän artiklan 1, 2 ja 3 kohdan nojalla toteutettujen maantieteellisten kartoitusten tulokset ja mahdolliset nimetyt alueet. Myönnettäessä julkisia varoja sähköisten viestintäverkkojen käyttöönottoon on otettava huomioon 1, 2 ja 3 kohdan nojalla toteutettujen maantieteellisten kartoitusten tulokset ja mahdolliset nimetyt alueet siltä osin kuin ne ovat merkityksellisiä ja asianmukaisia valtioneuvoston päätösten soveltamisesta johtuvien velvoitteiden täyttämiseksi. Maantieteellisen kartoituksen tekvien viranomaisten on annettava tällaiset tulokset sillä edellytyksellä, että vastaanottava viranomainen takaa saman luottamuksellisuuden ja liikesalaisuuksien suojelun tason kuin tiedot antava viranomainen, sekä ilmoitettava tästä kyseiset tiedot antaneille osapuolille. Kyseiset tulokset on annettava pyynnöstä myös BERECin ja komission saataville samoin edellytyksin.
11. Jos merkitykselliset tiedot eivät ole saatavilla markkinoilla, toimivaltaisten viranomaisten on asetettava maantieteellisten kartoitusten tiedot, jotka eivät ole luottamuksellisia, suoraan saataville direktiivin (EU) 2019/1024 mukaisesti, jotta mahdollistetaan tietojen uudelleenkäyttö. Jos tällaisia välineitä ei ole saatavilla markkinoilla, niiden on myös asetettava saataville tietovälineitä, joiden avulla loppukäyttäjät voivat tarkastella yhteyksien saatavuutta eri alueilla sellaisella yksityiskohtaisuustasolla, joka on hyödyllinen loppukäyttäjän valitessa operaattoria tai palveluntarjoajaa.
12. Kansallisen sääntelyviranomaisen on analysoitava tämän artiklan mukaisen maantieteellisen kartoituksen yhteydessä kerättyjen tietojen tulokset ja päätettävä, onko tarpeen tehdä 72 ja 73 artiklassa tarkoitettu markkinakatsaus. Kansallisen sääntelyviranomaisen on asetettava tällaisen analyysin tulokset julkisesti saataville raportin muodossa.
13. Kuituun siirtymisen aikana tämän artiklan 12 kohdassa tarkoitettuun raporttiin on sisällyttävä analyysi maantieteellisiä kartoituksia koskevista tiedoista sekä analyysi 181 artiklan mukaisesti tai muista käytettävissä olevista lähteistä kerätyistä tiedoista, jotka koskevat kupari- ja kuituverkkojen kautta saatavilla olevien palvelujen hintoja ja laatua. Raporttia on käytettävä 57 artiklassa säädettyjen kestävyyssehtojen arviointiin. Ensimmäinen raportti on julkaistava viimeistään *[päivänä, joka on 12 kuukautta tämän asetuksen voimaantulopäivästä]*.

Kuulemis- ja avoimuusmekanismi

1. Lukuun ottamatta 86, 188 tai 189 artiklan soveltamisalaan kuuluvia tapauksia, jos kansalliset sääntelyviranomaiset tai muut toimivaltaiset viranomaiset aikovat tämän asetuksen mukaisesti toteuttaa sellaisia toimenpiteitä tai jos ne aikovat 16 artiklan 1 ja 2 kohdan mukaisesti säätää sellaisista rajoituksista, jotka vaikuttavat merkittävästi keskeisiin markkinoihin, niiden on annettava asianomaisille osapuolille mahdollisuus esittää kohtuullisessa määräajassa lausuntonsa toimenpide-ehdotuksesta ottaen huomioon asian monitahoisuus ja joka tapauksessa 30 päivän kuluessa.
2. Sovellettaessa tämän asetuksen 31 artiklaa toimivaltaisten viranomaisten on ilmoitettava komissiolle, radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevälle elimelle, BEREClle ja muiden jäsenvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille julkistamisen ajankohtana kaikista sellaisista ehdotetuista toimenpiteistä, jotka kuuluvat tämän asetuksen 30 artiklan 4 kohdan mukaisen vertailevan tai kilpailuun perustuvan valintamenettelyn soveltamisalaan ja liittyvät yhdenmukaistettujen radiotaajuuksien käyttöön laajakaistan tarjoamiseen pystyvien langattomien sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen käytön mahdollistamiseksi.
3. Kansallisten sääntelyviranomaisten ja muiden toimivaltaisten viranomaisten on julkaistava tiedot kansallisista kuulemismenettelyistään keskitetyssä tietopisteessä, jonka kautta on mahdollista saada tietoa kaikista senhetkisistä kuulemisista.
4. Kansallisten sääntelyviranomaisten ja muiden toimivaltaisten viranomaisten on asetettava kuulemismenettelyn tulokset julkisesti saataville, jollei tietoja ole luokiteltu salassa pidettäväksi liikesalaisuuksia koskevan unionin ja kansallisen sääntöjen mukaisesti.

Asianomaisten osapuolten kuuleminen

1. Toimivaltaisten viranomaisten on, tarvittaessa yhteistyössä kansallisten sääntelyviranomaisten kanssa, otettava huomioon loppukäyttäjien, erityisesti kuluttajien, ja vammaisten loppukäyttäjien, sekä valmistajien ja sähköisiä viestintäverkkoja tai -palveluja tarjoavien yritysten näkemykset kysymyksissä, jotka koskevat kaikkia loppukäyttäjien ja kuluttajien oikeuksia, myös vammaisten loppukäyttäjien vastaavia käyttömahdollisuuksia ja valinnanvaraa, yleisesti saatavilla olevien sähköisten viestintäpalvelujen alalla, erityisesti silloin kun näillä kysymyksillä on huomattava vaikutus markkinoihin.
2. Toimivaltaisten viranomaisten on, tarvittaessa yhteistyössä kansallisten sääntelyviranomaisten kanssa, perustettava vammaisille henkilöille esteetön kuulemismekanismi, jolla varmistetaan, että niiden päätöksissä, jotka koskevat kysymyksiä, jotka liittyvät loppukäyttäjien ja kuluttajien oikeuksiin yleisesti saatavilla olevien sähköisten viestintäpalvelujen alalla, otetaan asianmukaisesti huomioon kuluttajien edut sähköisen viestinnän alalla.
3. Asianomaiset osapuolet voivat kehittää toimivaltaisten viranomaisten johdolla, tarvittaessa yhteistyössä kansallisten sääntelyviranomaisten kanssa, järjestelmiä, joihin osallistuu kuluttajia, käyttäjäryhmiä ja palveluntarjoajia ja joiden tavoitteena on parantaa palvelujen yleistä laatua muun muassa kehittämällä käytäntösääntöjä ja toimintastandardeja ja valvomalla niiden soveltamista.

4. Toimivaltaiset viranomaiset voivat edistää, tarvittaessa yhteistyössä kansallisten sääntelyviranomaisten kanssa, yhteistyötä sähköisten viestintäverkkojen tai -palvelujen tarjoajayritysten välillä sekä sellaisten alojen välillä, jotka pyrkivät tukemaan laillista sisältöä sähköisissä viestintäverkoissa ja -palveluissa, sanotun kuitenkaan rajoittamatta sellaisten kansallisten sääntöjen soveltamista, jotka ovat yhdenmukaisia kulttuuri- ja mediapolitiikan tavoitteita, kuten kulttuurista moninaisuutta ja monikielisyyttä sekä tiedotusvälineiden moniarvoisuutta, edistävän unionin oikeuden kanssa. Tällainen yhteistyö voi kattaa myös 105 artiklan mukaisesti annettavien, yleiseen etuun liittyvien tietojen koordinoinnin.

8.2. II OSASTO: YHDENMUKAISTAMISMENETTELYT

186 artikla

Yhdenmukaistamismenettelyt

1. Jos komissio toteaa, että eroavaisuudet kansallisten sääntelyviranomaisten tai muiden toimivaltaisten viranomaisten tavoissa panna täytäntöön tässä asetuksessa määritettyjä sääntelytehtäviä voivat luoda esteen sisämarkkinoille, komissio voi BERECin tai tapauksen mukaan radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen lausunnon huomioon ottaen hyväksyä suosituksia tai tämän artiklan 3 kohdan mukaisesti antaa täytäntöönpanosäädöksiä, joissa vahvistetaan päätökset tämän asetuksen soveltamisen yhdenmukaistamisen varmistamiseksi ja 3 artiklassa vahvistettujen yleisten tavoitteiden saavuttamiseksi.
2. Kansallisten sääntelyviranomaisten ja muiden toimivaltaisten viranomaisten on otettava 1 kohdassa tarkoitetut suositukset huomioon tehtäviään hoitaessaan. Jos kansallinen sääntelyviranomainen tai muu toimivaltainen viranomainen päättää olla noudattamatta suositusta, sen on ilmoitettava asiasta komissiolle ja perusteltava kantansa.
3. Edellä olevan 1 kohdan mukaisesti tehdyissä päätöksissä saadaan ainoastaan yksilöidä yhdenmukaistettu tai koordinoitu lähestymistapa, jolla puututaan seuraaviin seikkoihin:
 - a) kansallisten sääntelyviranomaisten harjoittama yleisten sääntelytapojen epäyhdenmukainen täytäntöönpano sähköisen viestinnän markkinoiden sääntelyssä 72 ja 73 artiklaa sovellettaessa siltä osin kuin se muodostaa esteen sisämarkkinoille; tämänkaltaisissa päätöksissä ei viitata kansallisten sääntelyviranomaisten 85 artiklan mukaisesti antamiin erityisiin ilmoituksiin; tällaisissa tapauksissa komissio tekee päätösehdotuksen
 - i) vasta kun komission samasta asiasta antaman suosituksen hyväksymisestä on kulunut vähintään kaksi vuotta;
 - ii) ottaen huomioon tällaisen päätöksen hyväksymistä koskevan BERECin lausunnon, jonka BEREC antaa kolmen kuukauden kuluessa komission pyynnöstä;
 - b) numerointi, mukaan luettuina numeroalueet, numeroiden ja tunnisteiden siirrettävyys, numeron- tai osoitteenmuunnosjärjestelmät sekä hätäpalvelujen käyttömahdollisuus hätäviestinnän kautta.
4. Tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettu täytäntöönpanosäädös hyväksytään 199 artiklan 4 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen.
5. BEREC voi omasta aloitteestaan antaa komissiolle neuvoja sen suhteen, pitäisikö sen 1 kohdan mukaisesti hyväksyä jokin toimenpide.

6. Jos komissio ei ole hyväksynyt suositusta tai päätöstä vuoden kuluessa siitä, kun BEREC on hyväksynyt lausunnon, jossa todetaan, että kansallisten sääntelyviranomaisten tai muiden toimivaltaisten viranomaisten tavoissa panna täytäntöön tässä asetuksessa määritettyjä sääntelytehtäviä on eroavuuksia, jotka voisivat muodostaa esteen sisämarkkinoille, se ilmoittaa Euroopan parlamentille ja neuvostolle ratkaisunsa perusteet ja julkistaa ne.

Jos komissio on hyväksynyt suosituksen tämän artiklan 1 kohdan mukaisesti, mutta esteitä sisämarkkinoille muodostavaa epäyhdenmukaista täytäntöönpanoa esiintyy vielä kaksi vuotta suosituksen antamisen jälkeen, komissio hyväksyy päätöksen tämän artiklan 3 kohdassa tarkoitettujen seikkojen käsittelemiseksi täytäntöönpanosäädöksillä 199 artiklan 4 kohdassa tarkoitetun menettelyn mukaisesti, jollei tämän artiklan 3 kohdan soveltamisesta muuta johdu.

Jos komissio ei ole hyväksynyt päätöstä vuoden kuluessa 1 kohdan nojalla hyväksytyn suosituksen antamisesta, se ilmoittaa Euroopan parlamentille ja neuvostolle ratkaisunsa perusteet ja julkistaa ne.

187 artikla

Standardointi

1. Komissio laatii ja julkaisee *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* muista kuin pakollisista standardeista tai teknisistä eritelmistä luettelon, joka toimii perustana sähköisten viestintäverkkojen, sähköisten viestintäpalvelujen ja niiden liitännäistoimintojen ja -palvelujen yhdenmukaisen tarjonnan edistämiseksi. Tarvittaessa komissio voi direktiivillä (EU) 2015/1535 perustettua komiteaa kuultuaan pyytää asetuksen (EU) N:o 1025/2012⁹³ 10 artiklan nojalla yhtä tai useampaa eurooppalaista standardointiorganisaatiota laatimaan standardeja.
2. Jäsenvaltioiden on edistettävä 1 kohdassa tarkoitettujen standardien tai teknisten eritelmien käyttöä palvelujen, teknisten rajapintojen tai verkkotoimintojen tarjoamiseksi siinä määrin kuin se on ehdottoman välttämätöntä palvelujen yhteentoimivuuden, päästä päähän -liitettävyyden varmistamiseksi, palveluntarjoajan vaihtamisen sekä numeroiden ja tunnisteiden siirrettävyyden helpottamiseksi sekä käyttäjien valinnanvapauden lisäämiseksi.
3. Kunnes standardit tai tekniset eritelmät on 1 kohdan mukaisesti julkaistu, jäsenvaltioiden on edistettävä eurooppalaisten standardisomisjärjestöjen hyväksymien standardien tai teknisten eritelmien käyttöä. Jos tällaisia standardeja tai eritelmiä ei ole, jäsenvaltioiden on edistettävä Kansainvälisen televiestintäliiton (International Telecommunications Union, ITU), Euroopan radio-, tele- ja postihallintojen yhteistyökonferenssin (European Conference of Postal and Telecommunications Administrations, CEPT), kansainvälisen standardisomisjärjestön (International Organisation for Standardisation, ISO) ja sähköalan kansainvälisen standardisointijärjestön (International Electrotechnical Commission, IEC) antamien kansainvälisten standardien tai suositusten käyttöä.

⁹³

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) N:o 1025/2012, annettu 25 päivänä lokakuuta 2012, eurooppalaisesta standardoinnista, neuvoston direktiivien 89/686/ETY ja 93/15/ETY sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 94/9/EY, 94/25/EY, 95/16/EY, 97/23/EY, 98/34/EY, 2004/22/EY, 2007/23/EY, 2009/23/EY ja 2009/105/EY muuttamisesta ja neuvoston päätöksen 87/95/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksen N:o 1673/2006/EY kumoamisesta (EUVL L 316, 14.11.2012, s. 12, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2012/1025/oj>).

4. Jos kansainvälisiä standardeja on olemassa, jäsenvaltioiden on rohkaistava eurooppalaisia standardisoimisjärjestöjä käyttämään niitä tai niiden merkityksellisiä osia perustana standardeja kehittäessään, lukuun ottamatta tilanteita, joissa tällaiset kansainväliset standardit tai niiden merkitykselliset osat olisivat tehottomia. Mikään 1 kohdassa tai tässä kohdassa tarkoitetuista standardeista tai teknisistä eritelmistä ei saa estää tämän asetuksen mukaista käyttöoikeutta, silloin kun tämä on mahdollista.
5. Jos 1 kohdassa tarkoitettuja standardeja tai eritelmiä ei ole noudatettu riittävän hyvin, jotta palvelujen yhteentoimivuus yhdessä tai useammassa jäsenvaltiossa voitaisiin taata, kyseisten standardien tai eritelmien noudattaminen voidaan tehdä pakolliseksi 6 kohdassa säädettyä menettelyä noudattaen, jos tämä on ehdottoman välttämätöntä tällaisen yhteentoimivuuden varmistamiseksi ja käyttäjien valinnanvapauden lisäämiseksi.
6. Jos komissio aikoo säätää tiettyjen standardien tai teknisten eritelmien noudattamisen pakolliseksi, se julkaisee asiasta ilmoituksen *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* ja pyytää kaikkia asianomaisia osapuolia esittämään asiasta näkemyksensä. Komissio säätää täytäntöönpanosäädöksillä kyseessä olevien standardien tai teknisten eritelmien noudattamisen pakolliseksi viittaamalla niihin pakollisina standardeina tai pakollisina teknisinä eritelminä *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* julkaistavassa standardien tai teknisten eritelmien luettelossa.
7. Jos komissio katsoo, että 1 kohdassa tarkoitettut standardit tai tekniset eritelmät eivät enää edistä yhdenmukaistettujen sähköisten viestintäpalvelujen tarjontaa tai että ne eivät enää täytä kuluttajien tarpeita tai että ne estävät tekniikan kehittämistä, se poistaa ne 1 kohdassa tarkoitettusta standardien tai teknisten eritelmien luettelosta.
8. Jos komissio katsoo, että 6 kohdassa tarkoitettut standardit tai eritelmät eivät enää edistä yhdenmukaistettujen sähköisten viestintäpalvelujen tarjontaa tai että ne eivät enää täytä kuluttajien tarpeita tai että ne estävät tekniikan kehittämistä, se voi poistaa täytäntöönpanosäädöksillä nämä standardit tai eritelmät 1 kohdassa tarkoitettusta standardien tai eritelmien luettelosta.
9. Tämän artiklan 6 ja 8 kohdassa tarkoitettut täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 199 artiklan 4 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen.
10. Tätä artiklaa ei sovelleta niihin olennaisiin vaatimuksiin, rajapintojen eritelmiin tai yhdenmukaistettuihin standardeihin, joihin sovelletaan direktiiviä 2014/53/EU.

8.3. III OSASTO: RIITOJENRATKAISU

188 artikla

Tuomioistuimen ulkopuoliset riitojenratkaisumenettelyt

1. Kansallinen sääntelyviranomainen tai muu toimivaltainen viranomainen, joka vastaa tämän asetuksen 95–98 artiklan ja 100 artiklan soveltamisesta, tai vähintään yksi riippumaton elin, jolla on toteen näytettyä kokemusta kyseisten artiklojen soveltamisesta, on sisällytettävä direktiivin 2013/11/EU 20 artiklan 2 kohdan mukaisesti vaihtoehtoisten riidanratkaisuelinten luetteloon, jotta se voi toimia riitojenratkaisuelimenä palveluntarjoajien ja kuluttajien sekä, soveltuvin osin ja asianomaisen elimen toimivallan puitteissa, mikroyritysten ja pienten yritysten välillä, tästä asetuksesta aiheutuviissa riidoissa, jotka liittyvät sopimusten täytäntöönpanoon.

2. Jos tällaisten riitojen osapuolet ovat eri jäsenvaltioista, 1 kohdassa tarkoitettujen toimivaltaisten elinten on sovittava toimintaansa yhteen riidan ratkaisemiseksi, sanotun kuitenkin rajoittamatta direktiivin 2013/11/EU soveltamista.
3. Internetyhteyspalvelujen tarjoajien on otettava käyttöön läpinäkyvät, yksinkertaiset ja tehokkaat menettelyt, joilla käsitellään loppukäyttäjien 93 artiklassa säädettyihin oikeuksiin ja velvollisuuksiin liittyviä valituksia sekä kuluttajien, mikroyritysten ja voittoa tavoittelemattomien järjestöjen liitteessä III olevassa 5 jaksossa säädettyihin oikeuksiin liittyviä valituksia.

189 artikla

Yritysten välisten riitojen ratkaisu

1. Mikäli jossakin jäsenvaltiossa syntyy tämän asetuksen nojalla asetettuihin olemassa oleviin velvoitteisiin liittyvä riita yleisten sähköisten viestintäverkkojen tai -palvelujen tarjoajien välille tai tällaisten yritysten ja sellaisten muiden jäsenvaltiossa toimivien yritysten välille, jotka hyötyvät käyttöoikeuksia tai yhteenliittämistä koskevista velvoitteista, tai jäsenvaltiossa toimivien sähköisten viestintäverkkojen tai -palvelujen tarjoajien ja liitännäistoimintojen tarjoajien välille, asianomaisen kansallisen sääntelyviranomaisen on jommankumman osapuolen pyynnöstä tehtävä mahdollisimman pian selvien ja tehokkaiden menettelyjen pohjalta ja poikkeuksellisia olosuhteita lukuun ottamatta joka tapauksessa neljän kuukauden kuluessa sitova päätös riidan ratkaisemiseksi. Kaikkien osapuolten on toimittava täydessä yhteistyössä kansallisen sääntelyviranomaisen kanssa.
2. Riitoja ratkaistessaan kansallisen sääntelyviranomaisen on tehtävä päätöksiä, joilla pyritään 3 artiklassa vahvistettujen yleisten tavoitteiden saavuttamiseen. Niiden velvollisuuksien, joita kansalliset sääntelyviranomaiset asettavat jollekin yritykselle riitaa ratkaistaessa, on oltava tämän asetuksen mukaisia.
3. Kansallisen sääntelyviranomaisen päätös on julkistettava liikesalaisuutta koskevia määräyksiä noudattaen. Kansallisten sääntelyviranomaisten on esitettävä asianomaisille osapuolille päätöksen täydelliset perustelut.
4. Tämän artiklan 1, 2 ja 3 kohdassa tarkoitettu menettely ei estä osapuolia panemasta vireille oikeudenkäyntiä tuomioistuimessa.

190 artikla

Rajat ylittävien riitojen ratkaisu

1. Tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluvissa, eri jäsenvaltioista tulevien yritysten välisissä rajat ylittävissä riidoissa sovelletaan tämän artiklan 2, 3 ja 4 kohtaa. Kyseisiä säännöksiä ei sovelleta 14 artiklan soveltamisalaan kuuluviin radiotaajuuksien koordinaatiota koskeviin riitoihin.
2. Riidan osapuoli voi antaa riidan yhden tai useamman asianomaisen kansallisen sääntelyviranomaisen käsiteltäväksi. Jos riita vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan, toimivaltaisten kansallisten sääntelyviranomaisten on ilmoitettava riidasta BERECille riidan ratkaisemiseksi johdonmukaisella tavalla 3 artiklassa säädettyjen tavoitteiden mukaisesti.
3. Kun tällainen ilmoitus on tehty, BERECin on annettava lausunto, jossa pyydetään yhtä tai useampaa asianomaista kansallista sääntelyviranomaista toteuttamaan riidan ratkaisemiseksi jokin toimenpide tai pidättäytymään toimenpiteestä, mahdollisimman

lyhyessä ajassa ja joka tapauksessa neljän kuukauden kuluessa, lukuun ottamatta poikkeuksellisia olosuhteita.

4. Kansallisen sääntelyviranomaisen, jolla on toimivalta riidan jonkin näkökohdan suhteen, on odotettava BERECin lausuntoa ennen kuin se ryhtyy toimenpiteisiin. Jos kilpailun turvaamiseksi ja loppukuluttajien etujen suojaamiseksi on poikkeuksellisissa olosuhteissa toimittava kiireellisesti, kansallinen sääntelyviranomainen voi joko osapuolten pyynnöstä tai omasta aloitteestaan hyväksyä oikeasuhteiset ja tilapäiset toimenpiteet.
5. Niiden velvollisuuksien, jotka kansallinen sääntelyviranomainen asettaa yritykselle osana riidan ratkaisua, on oltava tämän asetuksen mukaisia, niissä on otettava huomioon BERECin antama lausunto, ja ne on vahvistettava yhden kuukauden kuluessa tällaisesta lausunnosta.
6. Edellä 2 kohdassa tarkoitettu menettely ei estä osapuolia panemasta vireille oikeudenkäyntiä tuomioistuimessa.

8.4. IV OSASTO: EKOSYSTEEMIIHTEISTYÖ

191 artikla

Ohjeet ekosysteemiyhteistyön helpottamiseksi

1. BEREC julkaisee viimeistään [12 kuukauden kuluttua tämän asetuksen voimaantulopäivästä] sidosryhmiä kuultuaan ja tiiviissä yhteistyössä komission kanssa suuntaviivat, joilla autetaan sähköisten viestintäverkkojen tarjoajia ja muita sähköisen viestinnän alalla tai siihen läheisesti liittyvillä aloilla toimivia yrityksiä soveltamaan alan käytäntöjä ja edistämään yhteistyötä sähköisten viestintäpalvelujen tai tietoyhteiskunnan palvelujen tarjontaan liittyvissä teknisissä ja kaupallisissa asioissa tehokkaalla, taloudellisesti kestäväällä ja luotettavalla tavalla sekä innovatiivisten tuotteiden ja palvelujen tarjontaan liittyvissä asioissa loppukäyttäjien hyödyksi. Tällaisten suuntaviivojen on katettava seikat, jotka eivät kuulu tämän asetuksen mukaisten velvollisuuksien soveltamisalaan ja jotka vaikuttavat sähköisten viestintäpalvelujen tai tietoyhteiskunnan palvelujen tarjoamiseen.
2. BEREC edistää digitaalisten verkkojen viraston tuella tehokasta yhteistyötä sähköisten viestintäverkkojen tarjoajien ja sähköisen viestinnän alalla tai siihen läheisesti liittyvillä aloilla toimivien yritysten välillä ja varmistaa, että tällainen yhteistyö on 1 kohdassa tarkoitettujen suuntaviivojen mukaista. BEREC edistää näiden suuntaviivojen johdonmukaista soveltamista, kannustaa kehittämään yhteisiä teknisiä ja kaupallisia käytäntöjä ja seuraa niiden vaikutuksia sähköisten viestintäpalvelujen ja tietoyhteiskunnan palvelujen tarjontaan tehokkaalla, taloudellisesti kestäväällä ja luotettavalla tavalla.

192 artikla

Vapaaehtoinen sovittelujärjestelmä

1. Kansallisten sääntelyviranomaisten on sähköisten viestintäverkkojen tarjoajien tai muiden sähköisen viestinnän alalla tai siihen läheisesti liittyvillä aloilla toimivien yritysten pyynnöstä järjestettävä kahden sähköisten viestintäverkkojen tarjoajan välinen tai tällaisen tarjoajan ja toisen sähköisen viestinnän alalla tai siihen läheisesti liittyvillä aloilla toimivan yrityksen välinen sovittelukokous teknisistä ja kaupallisista järjestelyistä, joihin sovelletaan 191 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja suuntaviivoja.

Sovittelukokouksen kutsuu koolle sovittelupyynnön esittäneen osapuolen kansallinen sääntelyviranomainen, elleivät osapuolet toisin sovi.

2. Kansallisen sääntelyviranomaisen on yhden viikon kuluessa vapaaehtoista sovittelua koskevasta pyynnöstä ilmoitettava BERECille tapauksen osatekijöistä. BEREC antaa kahden kuukauden kuluessa pyynnön esittämisestä lausunnon tapauksen osatekijöistä ja tehokkaan yhteistyön vaihtoehtoista 191 artiklassa tarkoitettujen suuntaviivojen mukaisesti.
3. Tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitetun kansallisen sääntelyviranomaisen on yhteistyössä BERECin kanssa kutsuttava koolle osapuolten kokous viimeistään kolmen kuukauden kuluttua vapaaehtoista sovittelua koskevan pyynnön esittämisestä. Kansallisen sääntelyviranomaisen on viimeistään yhden kuukauden kuluttua kokouksesta BERECin lausunnon huomioon ottaen toimitettava kokouksesta kirjallinen selvitys, joka sisältää seuraavat tiedot:
 - a) asianomaisten osapuolten näkemykset;
 - b) mahdolliset seuraavat vaiheet;
 - c) sopimuksen osatekijät tarvittaessa ja jos molemmat osapuolet ovat olleet läsnä kokouksessa;
 - d) kansallisen sääntelyviranomaisen ehdottamat vaihtoehdot tehokasta yhteistyötä varten, jos molemmat osapuolet olivat läsnä kokouksessa eikä sopimukseen ole päästy.

193 artikla

Ekosysteemi yhteistyön toimintaa koskeva raportointi ja toiminnan uudelleentarkastelu

BEREC julkaisee viimeistään [24 kuukauden kuluttua tämän asetuksen soveltamispäivästä ja sen jälkeen joka toinen vuosi] selvityksen 191 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen suuntaviivojen soveltamisen vaikutuksista tehokkaaseen ekosysteemi yhteistyöhön sekä 192 artiklassa tarkoitetun vapaaehtoisen sovittelujärjestelmän toiminnasta.

Komissio tarkastelee ekosysteemi yhteistyön toimintaa uudelleen viimeistään [36 kuukauden kuluttua tämän asetuksen soveltamispäivästä] ottaen huomioon 1 kohdassa tarkoitetun BERECin selvityksen.

8.5. V OSASTO: VELVOLLISUUKSIEN JA EHTOJEN NOUDATTAMINEN JA MUUTOKSENHAKUOIKEUS

194 artikla

Yleisvaltuutuksen ja niukkoja varoja koskevien yksittäisten valtuutusten mukaisten oikeuksien ja velvollisuuksien muuttaminen

1. Yleisvaltuutusta ja radiotaajuuksien tai numerovarojen käyttöoikeuksia ja järjestelmien asennusoikeuksia koskevia oikeuksia, ehtoja ja menettelyjä voidaan muuttaa ainoastaan objektiivisesti perustelluissa tapauksissa ja oikeasuhteisesti, ottaen tarvittaessa huomioon radiotaajuuksien ja numerovarojen siirrettäviin käyttöoikeuksiin sovellettavat erityisehdot.
2. Aikomuksesta tehdä tällaisia muutoksia on ilmoitettava riittävän ajoissa, paitsi jos ehdotetut muutokset ovat vähäisiä ja niistä on sovittu oikeuksien tai yleisvaltuutuksen haltijan kanssa. Oikeuksien tai yleisvaltuutuksen haltijoille ja muille asianomaisille

osapuolille, myös käyttäjille ja kuluttajille, on annettava riittävä aika ilmaista näkemyksensä ehdotetuista muutoksista. Poikkeuksellisia tilanteita lukuun ottamatta tämä aika on vähintään neljä viikkoa. Kansallisten toimivaltaisten viranomaisten on julkaistava muutokset perusteluineen.

195 artikla

Oikeuksien rajoittaminen tai peruuttaminen

1. Toimivaltaiset viranomaiset eivät saa rajoittaa tai peruuttaa määrääjäksi myönnettyjä radiotaajuuksien tai numerovarojen käyttöoikeuksia ennen niiden voimassaoloajan päättymistä muutoin kuin tämän artiklan 2 kohdan mukaisesti perustelluissa tapauksissa ja soveltuvin osin 20, 21 tai 50 artiklan sekä niiden kansallisten säännösten mukaisesti, jotka koskevat oikeuksien peruutusten johdosta myönnettävää korvausta, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 196 artiklan 10 ja 11 kohdan soveltamista.
2. Toimivaltaiset viranomaiset voivat rajoittaa tai peruuttaa muita kuin määräämättömäksi ajaksi myönnettyjä radiotaajuuksien käyttöoikeuksia, jos se on tarpeen radiotaajuuksien tehokkaan ja tulokellisen käytön varmistamiseksi tai päätöksen N:o 676/2002/EY 4 artiklan nojalla hyväksytyjen teknisten yhdenmukaistamistoimenpiteiden täytäntöönpanemiseksi. Tällaisen päätöksen on perustuttava ennalta vahvistettuihin ja selkeästi määriteltuihin kansallisen lainsäädännön mukaisiin menettelyihin suhteellisuus- ja syrjimättömyysperiaatteiden mukaisesti. Jos käyttöoikeudet on myönnetty määrääjäksi, oikeuksien haltijoilla on oikeus saada asianmukainen korvaus radiotaajuuksien siirtämisestä tai uudelleenjakamisesta aiheutuvista välittömistä kustannuksista kansallisen lainsäädännön mukaisesti, jollei oikeuden myöntämisaikana toisin määrätä.
3. Tämän direktiivin 16 artiklan 1 tai 2 kohdan soveltamisesta johtuva radiotaajuuden käytön muutos ei ole itsessään peruste radiotaajuuden käyttöoikeuden peruttamiselle.
4. Kaikista aikeista rajoittaa tai peruuttaa yleisvaltuutuksen mukaisia oikeuksia tai yksittäisiä käyttöoikeuksia radiotaajuuksien tai numerovarojen käytöltä ilman oikeuksien haltijan suostumusta on kuultava asianomaisia osapuolia 185 artiklan mukaisesti.

196 artikla

Yleisvaltuutuksen ehtojen, radiotaajuuksien ja numerovarojen käyttöoikeuksien velvollisuuksien ja ehtojen, erityisvelvoitteiden ja vaatimusten noudattamatta jättämistä koskevien toimenpiteiden noudattaminen

1. Kansallisten sääntelyviranomaisten ja muiden toimivaltaisten viranomaisten on seurattava ja valvottava 9 artiklan 4 kohdassa tarkoitettujen yleisvaltuutuksen ehtojen, 20, 21, 22, 24, 25, 26, 27, 29, 33 ja 34 artiklassa tarkoitettujen radiotaajuuksien ja 46, 49 ja 50 artiklassa tarkoitettujen numerovarojen käyttöoikeuksien velvollisuuksien ja ehtojen sekä V osassa tarkoitettujen erityisvelvoitteiden noudattamista.
2. Kansallisilla sääntelyviranomaisilla ja muilla toimivaltaisilla viranomaisilla on oltava valtuudet 181 artiklan mukaisesti edellyttää, että yritykset, jotka kuuluvat yleisvaltuutuksen piiriin tai joilla on radiotaajuuksien tai numerovarojen käyttöoikeuksia, antavat kaikki tarvittavat tiedot sen varmistamiseksi, että yleisvaltuutuksen ehtoja tai radiotaajuuksien ja numerovarojen käyttöoikeuksien velvollisuuksia ja ehtoja ja V osassa tarkoitettuja erityisvelvoitteita noudatetaan.

3. Jos toimivaltainen viranomainen toteaa, että yritys ei täytä yhtä tai useampaa yleisvaltuutuksen ehtoa tai radiotaajuuksien ja numerovarojen käyttöoikeuksien velvollisuutta ja ehtoa tai ei noudata V osassa tarkoitettuja erityisvelvoitteita, sen on ilmoitettava tästä yritykselle ja annettava sille mahdollisuus esittää näkemyksensä kohtuullisen määräajan kuluessa.
4. Toimivaltaisella viranomaisella on valtuudet vaatia 3 kohdassa tarkoitettujen laiminlyönnin lopettamista joko välittömästi tai kohtuullisen määräajan kuluessa ja sen on toteutettava tarpeelliset ja oikeasuhteiset toimenpiteet ehtojen ja velvollisuuksien noudattamisen varmistamiseksi.

Tässä yhteydessä toimivaltaisilla viranomaisilla on oltava valtuudet määrätä

- a) tarvittaessa varoittavia taloudellisia seuraamuksia, joihin voi sisältyä takautuvia uhkasakkoja;
- b) määräksi sellaisen palvelun tai palvelupaketin tarjoamisen lopettamisesta tai lykkäämisestä, joka jatkuessaan voisi aiheuttaa huomattavaa haittaa kilpailulle, kunnes direktiivin 73 artiklan mukaisen markkina-analyysin jälkeen asetettuja käyttöoikeuksia koskevia velvollisuuksia noudatetaan.

Toimivaltaisen viranomaisen on ilmoitettava toimenpiteistä ja niiden perusteluista kyseiselle yritykselle viipymättä, ja yritykselle on tällöin asetettava kohtuullinen määräaika toimenpiteen noudattamiseksi.

5. Jäsenvaltioiden on säädettävä seuraamuksista, mukaan lukien tarvittaessa sakot ja muut kuin rikosoikeudelliset ennalta vahvistetut seuraamukset tai uhkasakot, joita sovelletaan tämän asetuksen tai komission, kansallisen sääntelyviranomaisen tai muun toimivaltaisen viranomaisen tämän asetuksen nojalla antaman oikeudellisesti sitovan päätöksen säännösten rikkomiseen, ja toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet niiden soveltamisen varmistamiseksi. Seuraamusten on oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia.
6. Sen estämättä, mitä tämän artiklan 3 ja 4 kohdassa säädetään, jäsenvaltioiden on valtuutettava toimivaltainen viranomainen määräämään tarvittaessa yrityksille taloudellisia seuraamuksia, jos ne eivät ole toimittaneet tietoja 181 artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan a tai b alakohdassa säädettyjen velvoitteiden ja avoimuutta koskevien velvoitteiden mukaisesti toimivaltaisen viranomaisen määräämän kohtuullisen ajan kuluessa.
7. Jäsenvaltioiden on säädettävä 183 artiklan 8 kohdassa tarkoitettuun menettelyyn liittyvistä seuraamuksista ainoastaan, jos yritys tai viranomainen on tarkoituksellisesti tai törkeän huolimattomuuden vuoksi antanut harhaanjohtavia, virheellisiä tai puutteellisia tietoja.
8. Määriteltäessä yritykselle tai viranomaiselle määrättävän sakon tai uhkasakon määrää, jonka perusteena on tarkoituksellinen tai törkeästä huolimattomuudesta johtuva harhaanjohtavien, virheellisten tai puutteellisten tietojen antaminen 183 artiklan 8 kohdassa tarkoitettujen menettelyn yhteydessä, on otettava huomioon muun muassa, onko yrityksen tai viranomaisen toiminta vaikuttanut haitallisesti kilpailuun, ja erityisesti, onko yritys tai viranomainen alun perin toimittamiensa tai päivittämiensä tietojen vastaisesti ottanut käyttöön, parantanut tai laajentanut verkkoa tai ollut ottamatta sitä käyttöön esittämättä objektiivista perustetta tälle suunnitelman muutokselle.
9. Tapauksissa, joissa yleisvaltuutuksen ehtoja tai radiotaajuuksien ja numerovarojen käyttöoikeuksien velvollisuuksia ja ehtoja tai osassa V tarkoitettuja erityisvelvoitteita on

rikottu vakavasti tai toistuvasti ja joissa tämän artiklan 3 ja 4 kohdassa tarkoitetut ehtojen ja velvollisuuksien noudattamisen varmistamiseksi toteutettavat toimenpiteet ovat epäonnistuneet, jäsenvaltioiden on varmistettava, että toimivaltaiset viranomaiset voivat estää yritystä jatkamasta sähköisten viestintäverkkojen tai -palvelujen tarjoamista taikka peruuttaa käyttöoikeudet toistaiseksi tai kokonaan. Tällaisia seuraamuksia voidaan soveltaa minkä tahansa rikkomisen koko ajalta, vaikka se olisi sittemmin oikaistu.

10. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2019/881 korvaavan kyberturvallisuusasetuksen nojalla nimetyn toimivaltaisen viranomaisen pyynnöstä sen jälkeen, kun kaikki kyberturvallisuusasetuksen mukaiset vaatimusten noudattamatta jättämisestä koskevat korjaavat toimenpiteet on toteutettu, sen kansallisen sääntelyviranomaisen, jonka alueella verkkoja ja palveluja tarjotaan, on peruutettava oikeus tarjota verkkoja ja palveluja yleisvaltuutuksen tai radiotaajuuksien yksittäisten käyttöoikeuksien nojalla 9 artiklan 4 kohdan d alakohdan ja 20 artiklan mukaisesti, jos tarjoaja ei noudata kyberturvallisuusasetuksen mukaisia tieto- ja viestintätekniikan toimitusketjun turvallisuusvaatimuksia.
11. Sen estämättä, mitä tämän artiklan 3, 4 ja 9 kohdassa säädetään, ja sanotun rajoittamatta 39 artiklaa, joka koskee unionin valtuutusta satelliittiradiotaajuuksien käyttöön, jos toimivaltaisella viranomaisella on näyttöä siitä, että yleisvaltuutuksen ehtojen, radiotaajuuksien ja numerovarojen käyttöoikeuksien velvollisuuksien ja ehtojen tai V osassa tarkoitettujen erityisvelvoitteiden rikkomisesta aiheutuu välitöntä ja vakavaa vaaraa yleiselle järjestykselle tai turvallisuudelle tai kansanterveydelle tai aiheutuu vastedes vakavia taloudellisia tai toiminnallisia ongelmia muille sähköisten viestintäverkkojen tai -palvelujen tarjoajille tai käyttäjille tai muille radiotaajuuksien käyttäjille, se voi toteuttaa kiireellisiä väliaikaistoimenpiteitä tilanteen korjaamiseksi ennen lopullisen päätöksen tekemistä. Toimivaltaisen viranomaisen on annettava kyseiselle yritykselle tilaisuus ilmaista kantansa ja ehdottaa korjaavia toimia puutteiden korjaamiseksi. Tarvittaessa toimivaltainen viranomainen voi vahvistaa väliaikaistoimenpiteet, jotka ovat voimassa enintään kolme kuukautta, mutta joita voidaan jatkaa enintään kolmella kuukaudella tapauksissa, joissa täytäntöönpanotoimenpiteitä ei ole saatettu päätökseen.

197 artikla

Muutoksenhakuoikeus

1. Jokaisen käyttäjän tai sähköisiä viestintäverkkoja tai -palveluja tai liitännäistoimintoja tarjoavan yrityksen, johon toimivaltaisen viranomaisen tekemä päätös vaikuttaa, on voitava hakea muutosta päätökseen muutoksenhakuelimeltä, joka on riippumaton asianomaisista osapuolista ja ulkopuolisesta väliintulosta tai poliittisesta painostuksesta, joka voisi vaarantaa sen käsiteltäväksi tulevien asioiden riippumattoman arvioinnin. Tällä elimellä, joka voi olla tuomioistuin, on oltava tehtäviensä tehokkaan hoitamisen edellyttämä asiantuntemus.
2. Toimivaltaisen viranomaisen päätös on voimassa, kunnes muutoksenhakuprosessissa on annettu ratkaisu, jollei määrätä tilapäisiä toimenpiteitä kansallisen lainsäädännön mukaisesti.
3. Jollei tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettu muutoksenhakuelin ole luonteeltaan tuomioistuin, sen on aina annettava päätökselleen kirjalliset perustelut. Päätöksestä on tällöin voitava lisäksi valittaa SEUT-sopimuksen 267 artiklassa tarkoitettuun jäsenvaltion tuomioistuimeen.

4. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että käytettävissä on toimiva muutoksenhakujärjestelmä.

8.6. VI OSASTO: LOPPUSÄÄNNÖKSET

198 artikla

Siirretyn säädösvallan käyttäminen

1. Komissiolle siirrettyä valtaa antaa delegoituja säädöksiä koskevat tässä artiklassa säädetty edellytykset.
2. Siirretään komissiolle viiden vuoden ajaksi [*tämän asetuksen voimaantulopäivästä*] 22 artiklan 3 kohdassa, 39 artiklan 4 kohdan f alakohdassa, 82 artiklan 1 kohdassa, 103 artiklan 5 kohdassa, 106 artiklan 8 kohdassa ja 114 artiklassa tarkoitettu valta antaa delegoituja säädöksiä. Komissio laatii siirrettyä säädösvaltaa koskevan kertomuksen viimeistään yhdeksän kuukautta ennen tämän viiden vuoden kauden päättymistä. Säädösvallan siirtoa jatketaan ilman eri toimenpiteitä samanpituiseksi kausiksi, jollei Euroopan parlamentti tai neuvosto vastusta tällaista jatkamista viimeistään kolme kuukautta ennen kunkin kauden päättymistä.
3. Euroopan parlamentti tai neuvosto voi milloin tahansa peruuttaa 22 artiklan 3 kohdassa, 82 artiklan 1 kohdassa, 103 artiklan 5 kohdassa, 106 artiklan 8 kohdassa ja 114 artiklassa tarkoitetun säädösvallan siirron. Peruuttamispäätöksellä lopetetaan tuossa päätöksessä mainittu säädösvallan siirto. Päätös tulee voimaan sitä päivää seuraavana päivänä, jona se julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*, tai jonakin myöhempänä, päätöksessä mainittuna päivänä. Peruuttamispäätös ei vaikuta jo voimassa olevien delegoitujen säädösten pätevyYTEEN.
4. Ennen kuin komissio hyväksyy delegoidun säädöksen, se kuulee kunkin jäsenvaltion nimeämiä asiantuntijoita paremmasta lainsäädännöstä 13 päivänä huhtikuuta 2016 tehdyssä toimielinten välisessä sopimuksessa vahvistettujen periaatteiden mukaisesti.
5. Heti kun komissio on antanut delegoidun säädöksen, komissio antaa sen tiedoksi yhtäaikaaisesti Euroopan parlamentille ja neuvostolle.
6. Edellä olevien 22 artiklan 3 kohdan, 82 artiklan 1 kohdan, 103 artiklan 5 kohdan, 106 artiklan 8 kohdan ja 114 artiklan nojalla annettu delegoitu säädös tulee voimaan ainoastaan, jos Euroopan parlamentti tai neuvosto ei ole kahden kuukauden kuluessa siitä, kun asianomainen säädös on annettu tiedoksi Euroopan parlamentille ja neuvostolle, ilmaissut vastustavansa sitä tai jos sekä Euroopan parlamentti että neuvosto ovat ennen mainitun määräajan päättymistä ilmoittaneet komissiolle, että ne eivät vastusta säädöstä. Euroopan parlamentin tai neuvoston aloitteesta tätä määräaikaa jatketaan kahdella kuukaudella.

199 artikla

Komiteamenettely

1. Komissiota avustaa direktiivillä (EU) 2018/1972 perustettu viestintäkomitea. Tämä komitea on asetuksessa (EU) N:o 182/2011 tarkoitettu komitea.
2. Tämän asetuksen 14 artiklan 8 kohdassa, 17 artiklan 3 kohdassa ja 45 artiklan 3 kohdassa tarkoitettujen täytäntöönpanosäädösten osalta komissiota avustaa päätöksen N:o 676/2002/EY 3 artiklan 1 kohdan mukaisesti perustettu radiotaajuuskomitea. Tämä komitea on asetuksessa (EU) N:o 182/2011 tarkoitettu komitea.

3. Kun viitataan tähän kohtaan, sovelletaan asetuksen (EU) N:o 182/2011 4 artiklaa.
4. Kun viitataan tähän kohtaan, sovelletaan asetuksen (EU) N:o 182/2011 5 artiklaa.

200 artikla

Tiedonvaihto

1. Komissio antaa viestintäkomitealle kaikki merkitykselliset tiedot verkko-operaattorien, palveluntarjoajien, käyttäjien, kuluttajien, laitevalmistajien ja ammattiyhdistysten sekä kolmansien maiden ja kansainvälisten järjestöjen edustajien kanssa käytyjen säännöllisten neuvottelujen tuloksista.
2. Viestintäkomitean on sähköistä viestintää koskevan unionin politiikan mukaisesti edistettävä jäsenvaltioiden sekä jäsenvaltioiden ja komission välistä tiedonvaihtoa sähköisiä viestintäverkkoja ja -palveluja koskevien sääntelytoimien tilanteesta ja kehityksestä.

201 artikla

Tietojen julkaiseminen

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että ajantasaiset tiedot tämän asetuksen täytäntöönpanosta ovat yleisesti saatavilla tavalla, joka takaa, että ne ovat helposti kaikkien asianomaisten osapuolten käytettävissä. Jäsenvaltioiden on julkaistava virallisessa lehdessään ilmoitus siitä, miten ja missä tiedot julkaistaan. Ensimmäinen tällainen ilmoitus on julkaistava ennen *[päivää, joka on 24 kuukautta tämän asetuksen voimaantulopäivästä]* ja sen jälkeen ilmoitus on julkaistava, kun sen sisältämiin tietoihin tulee muutoksia.
2. Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle jäljennös tällaisista ilmoituksista niiden julkaisuajankohtana. Komissio toimittaa tiedot tarpeen mukaan viestintäkomitealle.
3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että yleisvaltuuksiin, käyttöoikeuksiin ja järjestelmien asennusoikeuksiin liittyviä oikeuksia, ehtoja, menettelyjä, hallinnollisia ja muita maksuja sekä päätöksiä koskevat tiedot julkistetaan ja pidetään ajan tasalla, jotta ne ovat helposti kaikkien asianomaisten osapuolten saatavilla.
4. Jos 3 kohdassa tarkoitetut tiedot, erityisesti järjestelmien asennusoikeuksiin liittyviä menettelyjä ja ehtoja koskevat tiedot, ovat hallinnon eri tasojen hallussa, toimivaltaisen viranomaisen on järjestelmien asennusoikeuksien hakemista helpottaakseen ja kustannukset huomioon ottaen pyrittävä kaikin kohtuullisesti toteutettavissa olevin toimin laatimaan käyttäjäystävällinen yhteenveto kaikista näistä tiedoista, mukaan lukien toimivaltaisia hallinnon tasoja ja niiden viranomaisia koskevat tiedot.
5. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että yrityksille tämän asetuksen mukaisesti asetettavat erityisvelvoitteet julkaistaan ja että tuote- ja palvelumarkkinat sekä maantieteelliset markkinat yksilöidään. Niiden on varmistettava, että ajantasaiset tiedot ovat yleisesti ja helposti kaikkien asianomaisten osapuolten saatavilla, jollei liikesalaisuuksien suojaamisen tarpeesta muuta johdu.
6. Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle jäljennös kaikista tiedoista, jotka ne asettavat julkisesti saataville 5 kohdan nojalla. Komissio asettaa mainitut tiedot saataville helposti saatavilla olevassa muodossa ja toimittaa ne tarvittaessa viestintäkomitealle.

202 artikla

Eurooppalaisten yrityslompakoiden käyttö

Tätä asetusta sovellettaessa jäsenvaltioiden, kansallisten sääntelyviranomaisten ja muiden toimivaltaisten viranomaisten sekä BERECin, radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen, digitaalisten verkkojen viraston ja komission on mahdollistettava Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella [XXX]⁹⁴ käyttöön otetut eurooppalaiset yrityslompakot ja käytettävä niitä.

203 artikla

Ilmoittaminen ja seuranta

Kansallisten sääntelyviranomaisten on ilmoitettava komissiolle niiden yritysten nimet, joilla katsotaan olevan huomattava markkinavoima tässä asetuksessa tarkoitettulla tavalla, ja niille tämän asetuksen mukaisesti asetetut velvollisuudet. Kaikki muutokset, jotka vaikuttavat operaattoreille asetettuihin velvollisuuksiin, tai muutokset yrityksissä, joita tämän asetuksen säännökset koskevat, on ilmoitettava komissiolle viipymättä.

204 artikla

Uudelleentarkastelua koskevat menettelyt

1. Komissio tarkastelee säännöllisesti uudelleen tämän asetuksen toimintaa ja antaa siitä kertomuksen Euroopan parlamentille ja neuvostolle ensimmäisen kerran viimeistään *[päivänä, joka on 60 kuukautta tämän asetuksen voimaantulopäivästä]* ja tämän jälkeen viiden vuoden välein.
2. Uudelleentarkasteluissa on arvioitava erityisesti 69 ja 83 artiklan markkinavaikutuksia sekä sitä, ovatko tämän asetuksen mukaiset ennakkovaltuudet ja muut sääntelyvaltuudet riittävät, jotta kansalliset sääntelyviranomaiset voivat varmistaa, että kilpailu toimii sähköisen viestinnän markkinoilla edelleen loppukäyttäjien hyväksi.
3. Tätä artiklaa sovellettaessa komissio voi pyytää jäsenvaltioilta tietoja, jotka niiden on toimitettava ilman aiheetonta viivytystä.
4. BERECin on viimeistään *[päivänä, joka on 36 kuukautta tämän asetuksen voimaantulopäivästä]* ja sen jälkeen kolmen vuoden välein julkaistava selvitys yleisvaltuutuksen kansallisesta täytäntöönpanosta ja toiminnasta ja niiden vaikutuksesta sisämarkkinoiden toimintaan.
5. Komissio voi ottaen huomioon BERECin selvityksen antaa säädösehdotuksen näiden säännösten muuttamiseksi, jos se katsoo tämän olevan välttämätöntä sisämarkkinoiden moitteettoman toiminnan esteisiin puuttumiseksi.

205 artikla

Sopimustiivistelmän mallia koskevat siirtymäsäännökset

⁹⁴ *[Lisätään viittaus asetukseen eurooppalaisten yrityslompakoiden käyttöön otosta, kun komission ehdotus on hyväksytty].*

Komission täytäntöönpanoasetusta (EU) 2019/2243⁹⁵ sovelletaan soveltuvin osin edelleen määritettäessä sopimustiivistelmän mallia, jota internetyhteyspalvelun tai yleisesti saatavilla olevien henkilöiden välisten viestintäpalvelujen tarjoajien on käytettävä täyttääkseen tämän asetuksen 95 artiklan 2 kohdan mukaiset velvoitteensa, kyseisessä artiklassa tarkoitetun täytäntöönpanosäädöksen soveltamispäivään saakka.

206 artikla

Asetuksen (EU) 2015/2120 muuttaminen

Muutetaan asetus (EU) 2015/2120 seuraavasti:

- a) korvataan otsikko seuraavasti:

”Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2015/2120, annettu 25 päivänä marraskuuta 2015, säännellyn EU:n sisäisen viestinnän vähittäishinnoittelua koskevista toimenpiteistä”;
- b) kumotaan 1 artiklan 1 ja 2 kohta;
- c) kumotaan 2 artiklan 1 ja 2 kohta;
- d) kumotaan 3, 4, 5 ja 9 artikla;
- e) kumotaan 6 kohdan ensimmäinen alakohta;
- f) Muutetaan 10 artikla seuraavasti:
 - a) kumotaan 2 kohdan a, b, c ja d alakohta;
 - b) kumotaan 3 ja 4 kohta.

207 artikla

Direktiivin 2002/58/EY muuttaminen

Kumotaan direktiivin 2002/58/EY 7, 8, 10, 11 ja 12 artikla.

Viittauksia direktiivin 2002/58/EY 8 artiklaan pidetään viittauksina tämän asetuksen 109 artiklaan.

208 artikla

Päätöksen N:o 676/2002/EY muuttaminen

Lisätään päätöksen N:o 676/2002/EY 4 artiklaan kohta seuraavasti:

”2 a. Edellä 1 kohdassa tarkoitettujen sellaisten teknisten täytäntöönpanotoimenpiteiden kehittämiseksi, jotka voivat vaikuttaa unionin tai sen jäsenvaltioiden turvallisuuteen tai teknologiseen suvereniteettiin, komissio voi edellyttää, että jäsenvaltiot vahvistavat yhteiset kannat osallistumisestaan CEPT:n toimintaan.

Komissio toimii 3 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen.”

⁹⁵ Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2019/2243, annettu 17 päivänä joulukuuta 2019, sopimustiivistelmän mallista, jota yleisesti saatavilla olevien sähköisten viestintäpalvelujen tarjoajien on määrä käyttää Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2018/772 mukaisesti (EUVL L 336, 30.12.2019, s. 274, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2019/2243/oj).

209 artikla

Kumoaminen

Kumotaan asetus (EU) 2018/1971, direktiivi (EU) 2018/1972 ja päätös N:o 243/2012/EU [päivästä, joka on kuuden kuukauden kuluttua tämän asetuksen voimaantulopäivästä].

Viittauksia asetukseen (EU) 2018/1971, direktiiviin (EU) 2018/1972 ja päätökseen N:o 243/2012/EU pidetään viittauksina tähän asetukseen.

210 artikla

Voimaantulo ja soveltaminen

1. Tämä asetus tulee voimaan [kahdentenakymmenentenä päivänä] sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.
2. Sitä sovelletaan [päivästä, joka on kuuden kuukauden kuluttua tämän asetuksen voimaantulosta].
3. Poiketen siitä, mitä 2 kohdassa säädetään:

- a) Asetuksen 38, 39 ja 40 artiklaa sovelletaan [päivästä, joka on 12 kuukauden kuluttua tämän asetuksen voimaantulopäivästä].

Kansallisten toimivaltaisten viranomaisten, joille on annettu direktiivin (EU) 2018/1972 mukainen yleisvaltuutusta koskeva toimivalta, on jatkettava tehtäviensä hoitamista viimeistään [päivään, joka on kuuden kuukauden kuluttua tämän asetuksen voimaantulopäivästä].

Yritykset, joilla on valtuutus tarjota satelliittiviestintää direktiivin (EU) 2018/1972 nojalla, säilyttävät hallinnassaan olevat oikeudet ja niihin sovelletaan asiaankuuluvia ehtoja ja velvoitteita [päivään, joka on 36 kuukauden kuluttua tämän asetuksen voimaantulopäivästä] saakka;

- b) Asetuksen 115 artiklan 1 kohdan a alakohtaa sovelletaan [päivästä, joka on 12 kuukauden kuluttua tämän asetuksen voimaantulopäivästä].

Muut toimivaltaiset viranomaiset kuin kansalliset sääntelyviranomaiset, joille on annettu direktiivin (EU) 2018/1972 mukainen yleisvaltuutusta koskeva toimivalta, voivat jatkaa tehtäviensä hoitamista viimeistään [päivään, joka on 12 kuukauden kuluttua tämän asetuksen voimaantulopäivästä].

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä

Euroopan parlamentin puolesta
Puhemies

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja

**SÄÄDÖSEHDOTUKSEEN LIITTYVÄ RAHOITUSTA JA DIGITAALISIA
VAIKUTUKSIA KOSKEVA SELVITYS**

1.	PERUSTIEDOT EHDOTUKSESTA/ALOITTEESTA	3
1.1.	Ehdotuksen/aloitteen nimi.....	3
1.2.	Toimintalohko(t)	3
1.3.	Tavoite (Tavoitteet).....	3
1.3.1	Yleistavoite (Yleistavoitteet)	3
1.3.2	Eriyistavoite (Eriyistavoitteet)	3
1.3.3	Odotettavissa olevat tulokset ja vaikutukset	3
1.3.4	Tulosindikaattorit	3
1.4.	Ehdotus/aloite liittyy	4
1.5.	Ehdotuksen/aloitteen perustelut	4
1.5.1.	Tarpeet, joihin ehdotuksella/aloitteella vastataan lyhyellä tai pitkällä aikavälillä sekä aloitteen yksityiskohtainen toteutusaikataulu	4
1.5.2	EU:n osallistumisesta saatava lisäarvo (joka voi olla seurausta eri tekijöistä, kuten koordinoinnin paranemisesta, oikeusvarmuudesta tai toiminnan vaikuttavuuden tai täydentävyyden paranemisesta). EU:n osallistumisesta saatavalla lisäarvolla tarkoitetaan tässä kohdassa arvoa, jonka EU:n osallistuminen tuottaa sen arvon lisäksi, joka olisi saatu aikaan pelkillä jäsenvaltioiden toimilla.	4
1.5.3.	Vastaavista toimista saadut kokemukset.....	4
1.5.4.	Yhteensopivuus monivuotisen rahoituskehityksen kanssa ja mahdolliset synergiaedut suhteessa muihin kyseeseen tuleviin välineisiin	5
1.5.5.	Arvio käytettävissä olevista rahoitusvaihtoehdoista, mukaan lukien mahdollisuudet määrärahojen uudelleenkohdentamiseen	5
1.6.	Ehdotetun toimen/aloitteen ja sen rahoitusvaikutusten kesto	6
1.7.	Suunnitellut talousarvion toteuttamistavat.....	6
2.	HALLINNOINTI	8
2.1.	Seuranta- ja raportointisäännöt	8
2.2.	Hallinnointi- ja valvontajärjestelmä(t)	8
2.2.1.	Perustelut ehdotetu(i)lle talousarvion toteuttamistavalle(/-tavoille), rahoituksen toteutusmekanismille(/-mekanismeille), maksujärjestelyille sekä valvontastrategialle.....	8
2.2.2	Tiedot todetuista riskeistä ja niiden vähentämiseksi käyttöön otetuista sisäisistä valvontajärjestelmistä.....	8
2.2.3.	Valvonnan kustannustehokkuutta (valvontakustannusten suhde hallinnoitujen varojen arvoon) koskevat arviot ja perustelut sekä arviot maksujen suoritusajankohdan ja toimen päättämisaikajankohdan odotetuista virheriskitasoista	8
2.3.	Toimenpiteet petosten ja sääntöjenvastaisuuksien ehkäisemiseksi.....	9
3.	EHDOTUKSEN/ALOITTEEN ARVIOIDUT RAHOITUSVAIKUTUKSET	10

3.1.	Kyseeseen tulevat monivuotisen rahoituskehyn otsakkeet ja menopuolen budjettikohdat.....	10
3.2.	Arvioidut vaikutukset määrärahoihin.....	12
3.2.1.	Yhteenveto arvioiduista vaikutuksista toimintamäärärahoihin.....	12
3.2.1.1.	Hyväksytystä talousarviosta peräisin olevat määrärahat.....	12
3.2.1.2.	Ulkoisista käyttötarkoitukseensa sidotuista tuloista peräisin olevat määrärahat	17
3.2.2.	Arvioidut toimintamäärärahoista rahoitetut tuotokset	22
3.2.3.	Yhteenveto arvioiduista vaikutuksista hallintomäärärahoihin	24
3.2.3.1.	Hyväksytystä talousarviosta peräisin olevat määrärahat.....	24
3.2.3.2.	Ulkoisilla käyttötarkoitukseensa sidotuilla tuloilla katettavat	24
3.2.3.3.	Määrärahat yhteensä.....	24
3.2.4.	Henkilöresurssien arvioitu tarve	25
3.2.4.1.	Hyväksytystä talousarviosta katettavat	25
3.2.4.2.	Ulkoisilla käyttötarkoitukseensa sidotuilla tuloilla katettavat	26
3.2.4.3.	Henkilöresurssien kokonaistarve	26
3.2.5.	Yhteenveto arvioiduista vaikutuksista digitaalitekologiaan liittyviin investointeihin	28
3.2.6.	Yhteensopivuus nykyisen monivuotisen rahoituskehyn kanssa	28
3.2.7.	Ulkopuolisten tahojen rahoitusosuudet.....	28
3.3.	Arvioidut vaikutukset tuloihin	29
4.	DIGITAALISET ULOTTUVUUDET	29
4.1.	Vaatimukset, joilla on merkitystä digitalisaation kannalta	30
4.2.	Data	30
4.3.	Digitaaliset ratkaisut.....	31
4.4.	Yhteentoimivuusarviointi.....	31
4.5.	Toimenpiteet digitaalisen täytäntöönpanon tukemiseksi	32

1. PERUSTIEDOT EHDOTUKSESTA/ALOITTEESTA

1.1. Ehdotuksen/aloitteen nimi

Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi digiverkkosäädöksestä

1.2. Toimintalohko(t)

Ehdotus koskee sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen kehittämiseen liittyviä toimintalohkoja, ja siinä keskitytään varmistamaan sujuva ja oikea-aikainen siirtyminen laadukkaisiin, häiriönsietokykyisiin ja tulevaisuuteen suuntautuviin digitaalisiin verkkoihin. Sen tavoitteena on luoda sisämarkkinoiden sääntelyolosuhteet, jotka kannustavat investoimaan kiinteisiin verkkoihin, matkaviestinverkkoihin ja satelliittiverkkoihin (mukaan lukien kuituverkot, korkealaatuiset 5G-verkot, tulevat 6G-verkot ja edistyneet satelliittivälitteiset mobiiliviestintäjärjestelmät) ja tukevat uusista teknologioista, kuten tekoälystä, esineiden internetistä, kvanttiviestinnästä ja edistyneistä pilvipalveluista, johtuvia yhteysvaatimuksia. Nykyaikaistamalla nykyistä kehystä aloitteella pyritään helpottamaan tehokkaita investointeja, edistämään kestävästä kilpailua ja vähentämään teknologisia riippuvuuksia ja siten tukemaan EU:n pitkän aikavälin kilpailukykyä ja häiriönsietokykyä.

Ehdotuksella pyritään poistamaan jäljellä olevat esteet sähköisten viestintäpalvelujen rajatylittävältä tarjonnalta ja parantamaan sääntelyn johdonmukaisuutta ja ennustettavuutta kaikissa jäsenvaltioissa. Tätä varten siinä esitetään sääntelytoimivallan ja hallintorakenteiden mukauttamista, mukaan lukien taajuuksien valtuutusehtojen yhdenmukaistamisen parantaminen ja EU:n sääntöjen johdonmukaisempi soveltaminen. Näiden toimenpiteiden tarkoituksena on vahvistaa sisämarkkinoiden toimintaa, edesauttaa palveluntarjoajien mittakaavaetuja ja varmistaa, että kuluttajat ja yritykset kaikkialla unionissa voivat käyttää laadukkaita yhteyspalveluja.

Lisäksi aloitteella edistetään turvallisuutta, häiriönsietokykyä ja varautumista koskevia unionin politiikkoja. Sähköiset viestintäverkot, mukaan lukien satelliittipohjaiset järjestelmät, muodostavat kriittisen infrastruktuurin, joka on olennaisen tärkeä talouden, julkisten palvelujen ja koko yhteiskunnan toiminnan kannalta. Sen vuoksi ehdotukseen sisältyy toimenpiteitä, joilla tuetaan kehittyneiden muiden kuin maanpäällisten verkkojen kehittämistä ja integrointia, puututaan häiriöihin liittyviin haasteisiin ja parannetaan yhteyksien luotettavuutta ja turvallisuutta kaikilla alueilla. Aloitteella vahvistetaan Euroopan digitaalista häiriönsietokykyä, varmistetaan vankat viestintävalmiudet ja tuetaan strategista riippumattomuutta keskeisillä teknologian aloilla. Näin sillä vastataan viimeaikaisissa korkean tason raporteissa esitettyihin painopisteisiin ja edistetään unionin laajempien varautumis- ja turvallisuustavoitteiden saavuttamista.

1.3. Tavoite (Tavoitteet)

1.3.1 Yleistavoite (Yleistavoitteet)

Aloitteen yleistavoitteena on valmistaa EU:ta **siirtymään laadukkaisiin, luotettaviin ja häiriönsietokykyisiin tuleviin digitaalisiin verkkoihin** Draghin, Lettan ja Niinistön raporteissa yksilöityjen kilpailukykyä, sisämarkkinoita ja varautumista koskevien painopisteiden mukaisesti. Kehittyneiden yhteyksien varmistaminen kaikille alueille, myös maaseutualueille ja syrjäisille alueille, on

olennaisen tärkeää Euroopan taloudellisen vahvuuden, sosiaalisten normien ja teknologisen johtoaseman säilyttämiseksi.

Tämän saavuttamiseksi ehdotuksella pyritään ottamaan käyttöön sääntöjä, joilla helpotetaan investointeja nykyaikaisiin digitaalisiin verkkoihin ja niiden kehittämistä. Tämä tarkoittaa sitä, että tuetaan siirtymistä vanhoista kuparijohdoista kuituverkkoihin, nopeutetaan korkealaatuisten 5G-verkkojen ja tulevien 6G-verkkojen käyttöönottoa ja mahdollistetaan muun langattoman ja pilvipohjaisen infrastruktuurin kasvu. Nämä kehittyneet verkot ovat olennaisen tärkeitä teknologioille, jotka ovat riippuvaisia nopeasta ja reaaliaikaisesta datasta ja tekoälystä, kuten verkkoon liitetuille laitteille, autonomisille autoille, älykkäille energiajärjestelmille ja automatisoidulle teollisuudelle. Näiden perustojen vahvistaminen auttaa EU:ta säilyttämään kilpailukykynsä maailmantaloudessa.

Tavoitteena on myös syventää yhteyksien sisämarkkinoita parantamalla sääntelyn johdonmukaisuutta, ennustettavuutta ja rajatylittävää palveluntarjontaa. Niinistön raportin mukaisesti ehdotuksessa korostetaan sähköisen viestinnän, myös satelliittipohjaisten järjestelmien, roolia EU:n turvallisuuden, häiriönsietokyvyn ja varautumisen parantamisessa.

1.3.2 Erityistavoite (Erityistavoitteet)

Erityistavoite 1:

Kuituverkkojen nopea käyttöönotto ja yleistyminen

Tämän tavoitteen painopisteenä on kuituverkkojen käyttöönoton nopeuttaminen ja kuitupohjaisten palvelujen käyttöönoton edistäminen kaikkialla EU:ssa. Sillä pyritään tarjoamaan nopeita ja laadukkaita yhteyksiä yhteiskunnalle ja taloudelle ja tukemaan samalla kestäväää kilpailua ja tehokkaita investointeja. Aloitteella pyritään myös helpottamaan rajatylittävää palveluntarjontaa ja yksinkertaistamaan sääntelykehystä, jotta markkinat olisivat tehokkaammat kaikkien sidosryhmien kannalta.

Erityistavoite 2:

Matkaviestinverkon laatu- ja palvelu-kurominen umpeen

Tällä tavoitteella pyritään parantamaan matkaviestinverkon suorituskykyä, jotta se vastaisi maailmanlaajuisen johtavien toimijoiden suorituskykyä. Siinä korostetaan investointeja laadukkaisiin 5G-verkkoihin, verkon tihentämistä ja tulevaa 6G-teknologian käyttöönottoa, jotta voidaan parantaa siirtonopeuksia verkosta käyttäjälle ja käyttäjältä verkkoon, lyhentää viivettä ja tarjota kuluttajille ja yrityksille yleisesti parempia yhteyksiä. Tämän saavuttaminen vapauttaa matkaviestinverkkojen koko innovointipotentiaalin useilla aloilla kaikkialla sisämarkkinoilla.

Erityistavoite 3:

Yleiseurooppalaisen verkon toiminnan ja palveluntarjonnan laajentaminen

Tällä tavoitteella pyritään helpottamaan verkon toimintaa ja palvelujen tarjoamista kaikkialla sisämarkkinoilla sekä kehittyneiden infrastruktuurien, kuten matalan kiertoradan satelliittijärjestelmien, käyttöönottoa maanpäällisten verkkojen rinnalla. Sillä pyritään poistamaan sääntelyesteitä, edistämään satelliittiteknologioiden ja maanpäällisten teknologioiden integrointia ja tukemaan läpimurtoteknologioita, kuten pilvipohjaisia verkkoja, jotka käyttävät tekoälyä ja mahdollistavat sen, samalla

kun vahvistetaan Euroopan teollista kapasiteettia ja strategista riippumattomuutta avaruus- ja digitaalialalla.

Tämä liittyy läheisesti tavoitteeseen 4, joka koskee yhteysien sisämarkkinoiden syventämistä muun muassa tehostetun hallintojärjestelmän avulla.

1.3.3 Odotettavissa olevat tulokset ja vaikutukset

Selvitys siitä, miten ehdotuksella/aloitteella on tarkoitus vaikuttaa edunsaajien/kohderyhmän tilanteeseen.

1. Kuituverkkoihin siirtyminen

Ehdotetuissa kuituverkkojen käyttöönottoa koskevissa toimenpiteissä keskitytään nopeuttamaan kuitu kotiin -verkkojen käyttöönottoa ja yleistymistä ja samalla parantamaan käyttöoikeuksien sääntelyä. Ehdotetuissa toimenpiteissä säilytetään nykyisen kehityksen tehokkaat osat, mutta korostetaan tarvittaessa markkinapohjaisia, vähemmän puuttuvia sääntelytoimenpiteitä. Ehdotettujen toimenpiteiden odotettuja vaikutuksia ovat muun muassa kuituverkon kattavuuden (jopa 98 % vuoteen 2035 mennessä) ja käyttöönottoasteen (jopa 78 %) kasvu, internet-yhteyksien nopeutuminen, myönteiset BKT-vaikutukset sekä hiilidioksidipäästöjen väheneminen. Hyötyjiä ovat kuluttajat ja yritykset, jotka saavat käyttöönsä nopeammat ja luotettavammat yhteydet, kun taas verkko-operaattorit hyötyvät selkeämmistä säännöistä ja ennakoitavista investointiedellytyksistä.

2. Taajuuksien hallinnointi

Taajuuksien osalta ehdotetuissa toimenpiteissä tasapainotetaan tarvittava yhdenmukaistaminen ja jäsenvaltioiden joustavuus varmistamalla aluksi lievä yhdenmukaistaminen ja tiukemmat toimenpiteet ainoastaan, jos erot jatkuvat. Tämä lähestymistapa tarjoaa oikeusvarmuutta, vähentää investointiriskejä ja tukee 5G-verkkojen ja tulevien 6G-verkkojen laajamittaista ja rajatylittävää taajuuksien käyttöönottoa. Kohderyhmiä ovat matkaviestintäoperaattorit, sijoittajat ja loppukäyttäjät, jotka hyötyvät nopeammasta verkon käyttöönotosta, laajemmasta kattavuudesta ja innovatiivisista palveluista, samalla kun mahdollistetaan kustannustehokkaat yhteydet alueilla, joilla kuitu ei ole kannattavaa, muun muassa kiinteiden langattomien yhteyksien ratkaisujen tai satelliittiratkaisujen avulla.

3. Valtuutus

Ehdotuksella otetaan käyttöön yksi valtuutus maanpäällisille verkoille ja EU:n tason valtuutus satelliittitaajuuksille, mikä vähentää hallinnollista ja vaatimusten noudattamisesta aiheutuvaa rasitetta. Näin varmistetaan sääntelyn johdonmukaisuus, avoimuus ja ennustettavuus, mikä hyödyttää erityisesti pk-yrityksiä ja uusia markkinoille tulijoita vähentämällä markkinoille pääsyn esteitä ja mahdollistamalla palvelujen nopeampi käyttöönotto. Satelliittioperaattorit hyötyvät yhdenmukaistetuista menettelyistä, sääntelyn hajanaisuuden vähenemisestä ja taajuuksien strategisesta käytöstä, mikä tukee yleiseurooppalaisia tai maailmanlaajuisia yhteyshankkeita ja parantaa loppukäyttäjille tarjottavien palvelujen häiriönsietokykyä, turvallisuutta ja jatkuvuutta.

4. Hallinto

Ehdotetulla hallintojärjestelmällä varmistetaan jatkuvuus ja vahvistetaan samalla EU:n tason koordinoitua. Se perustuu BERECin ja BEREC-viraston nykyiseen rakenteeseen, ja sillä muutetaan radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevä ryhmä komission asiantuntijaryhmästä BERECin kaltaiseksi elimeksi, jota tukee BEREC-viraston

korvaavan digitaalisten verkkojen viraston tarjoama sihteeristö. Tämä tehostaa taajuuksien hallinnointia ja parantaa BERECin ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän ryhmän välistä johdonmukaisuutta. Päätöksentekovalta säilyy komissiolla, millä säilytetään vahva sisämarkkinaulottuvuus, kun taas digitaalisten verkkojen virasto (joka perustuu tehostettuun BEREC-virastoon) tarjoaa hallinnollisia palveluja ja tukipalveluja molemmille elimille. Tällä lähestymistavalla varmistetaan toivotut hyödyt, kuten parempi koordinointi, seuranta ja neuvontatuki kohtuullisin kustannuksin, ja täydennetään muita kuituverkkoihin, taajuuksiin ja valtuutuksiin liittyviä toimenpiteitä.

1.3.4 Tulosindikaattorit

Selvitys siitä, millaisin indikaattorein ehdotuksen/aloitteen etenemistä ja tuloksia seurataan.

1. Kuituverkkojen nopea käyttöönotto ja yleistyminen

Kuituverkkojen rakentamisen ja käyttöönoton edistymistä seurataan sekä kattavuutta että käyttöä mittaavilla indikaattoreilla. Keskeisiä mittareita ovat peittoalueella olevien kuitu kotiin -kotien määrä ja tavoitettujen kotitalouksien prosenttiosuus, verkkoon liitettyjen kuitu kotiin -kotien määrä ja kuitu kotiin -palvelujen käyttöönottoaste. Näiden indikaattoreiden avulla voidaan arvioida, miten nopeasti kuituverkkoja otetaan käyttöön kaikkialla EU:ssa ja voidaanko aloitteella onnistuneesti mahdollistaa nopeat ja laadukkaat digitaaliset yhteydet kuluttajille ja yrityksille.

2. Matkaviestinverkon laatukuilun kurominen umpeen

Aloitteessa käytetään kattavuutta, taajuuksia ja palvelujen laatua koskevien indikaattorien yhdistelmää matkaviestinverkon laadun paranemisen seuraamiseksi. Näitä ovat itsenäisten 5G-verkkojen kattavuus ja saatavuus, keskikaistan 5G-verkkojen väestökattavuus ja taajuusvalmius mitattuna megahertseinä asukasta kohti 5G-taajuusalueilla ja tulevilla 6G-pioneeritaajuusalueilla. Lisäindikaattoreita ovat palvelun laatu ja käyttäjäkokemus, taajuusvaltuutusten saamiseen kuluva aika, niiden lisenssien määrä, joihin liittyy yhteiskäyttöehtoja, sekä useiden käyttäjien tai käyttäjäryhmien käyttämien taajuuksien määrä. Yhdessä nämä mittarit osoittavat, onko EU saavuttamassa maailmanlaajuisia johtavia toimijoita matkaviestinnän alalla ja innovatiivisten sovellusten mahdollistamisessa.

3. Yleiseurooppalaisen verkon toiminnan ja palveluntarjonnan laajentaminen

Yleiseurooppalaisten verkkojen ja palvelujen laajentamispyrkimysten tehokkuutta arvioidaan palveluntarjoajien valtuutuksiin ja satelliittitoimintoihin liittyvillä indikaattoreilla. Näitä ovat muun muassa rajatylittävää yleisvaltuutusjärjestelmää käyttävien palveluntarjoajien lukumäärä, uusien EU:n satelliittivaltuutuslisenssien haltijoiden lukumäärä ja yhdenmukaistettuja satelliittitaajuuksia koskevien keskitettyjen menettelyjen kautta valittujen operaattoreiden lukumäärä. Muita mittareita ovat satelliittien valtuutusmenettelyjen loppuun saattamiseen tarvittava aika sekä niiden häiriöiden määrä, joihin puututaan oikea-aikaisesti ja tehokkaasti, mikä kuvastaa yleiseurooppalaisen digitaalisen infrastruktuurin luotettavuutta ja integrointia.

4. Yhteyksien sisämarkkinoiden syventäminen

Sisämarkkinatavoitteiden saavuttamista seurataan käyttäen indikaattoreita, joilla seurataan sääntelyn tuloksia ja yhdenmukaistamistoimia. Tähän sisältyvät suoraan sisämarkkinatavoitteisiin liittyvät korkealaatuiset tuotokset, joita mitataan aikataulun

mukaisesti toimitettujen suunniteltujen tuotosten prosenttiosuutena, sekä niiden laatu (vaikutus, käyttöönotto ja merkityksellisyys sääntelyn kannalta) ja määrä (tuotosten, kuten BERECin suuntaviivojen tai lausuntojen, määrä). Digitaalisten verkkojen virasto seuraa edistymistä ja arvioi jatkuvasti, miten tehokkaasti hallintorakenteet ja sääntelyvaltuudet tukevat täysin yhdyntyneitä EU:n digitaalisen viestinnän markkinoita.

1.4. Ehdotus/aloite liittyy

- ☐ uuteen toimeen
- ☐ uuteen toimeen, joka perustuu pilottihankkeeseen tai valmistelutoimeen⁹⁶
- ☐ käynnissä olevan toimen jatkamiseen
- ☒ yhden tai useamman toimen sulauttamiseen tai uudelleen suuntaamiseen johonkin toiseen/uuteen toimeen

1.5. Ehdotuksen/aloitteen perustelut

1.5.1. Tarpeet, joihin ehdotuksella/aloitteella vastataan lyhyellä tai pitkällä aikavälillä sekä aloitteen yksityiskohtainen toteutusaikataulu

Digiverkkosäädöksen odotetaan tulevan voimaan 20 päivän kuluessa sen julkaisemisesta *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*. Soveltamisen pitäisi alkaa kuuden kuukauden sisällä, lukuun ottamatta huomattavia poikkeuksia pidempää siirtymäkautta edellyttävien sääntöjen osalta. Nämä koskevat esimerkiksi BERECin suuntaviivoja ja digiverkkosäädöksessä säädettyjä komission täytäntöönpanosäädöksiä ja delegoituja säädöksiä ja antavat BERECille, radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevälle elimelle ja komissiolle digitaalisten verkkojen viraston tuella riittävästi aikaa niiden valmisteluun ja hyväksymiseen.

1.5.2 EU:n osallistumisesta saatava lisäarvo (joka voi olla seurausta eri tekijöistä, kuten koordinoinnin paranemisesta, oikeusvarmuudesta tai toiminnan vaikuttavuuden tai täydentävyyden paranemisesta). EU:n osallistumisesta saatavalla lisäarvolla tarkoitetaan tässä kohdassa arvoa, jonka EU:n osallistuminen tuottaa sen arvon lisäksi, joka olisi saatu aikaan pelkillä jäsenvaltioiden toimilla.

Syyt siihen, miksi toimi toteutetaan EU:n tasolla (ennen toteutusta)

Euroopan kilpailukyvyn vahvistaminen edellyttää nopeaa, turvallista ja häiriönsietokykyistä digitaalista infrastruktuuria. Digitaalisen yhteenliitettävyyden toimintaympäristö kehittyy nopeasti televiestintä-, satelliitti-, pilvi- ja reunalaskentateknologioiden integroinnin sekä virtualisoinnin ja tekoälyn ansiosta. Tässä yhteydessä hajanaiset kansalliset lähestymistavat saattavat luoda epä johdonmukaisia sääntelykehyksiä ja hankalia hallinnollisia käytäntöjä, jotka voivat haitata investointeja, innovointia ja sisämarkkinoiden moitteetonta toimintaa. Eurooppalaisesta sähköisen viestinnän säännöstöstä saadut kokemukset ovat johtaneet hitaaseen täytäntöönpanoon ja ylisääntelyyn sen vuoksi, että jäsenvaltiot saattoivat EU:n direktiivejä eri tavoin osaksi kansallista lainsäädäntöään. Koska haasteet ovat luonteeltaan rajatylittäviä, EU:n tason toimet ovat tarpeen, jotta voidaan varmistaa yhdenmukainen oikeudellinen ympäristö, helpottaa koordinoitua suunnittelua ja vastata alakohtaisiin haasteisiin tehokkaasti ja tuloksellisesti.

⁹⁶

Sellaisina kuin nämä on määritelty varainhoitoasetuksen 58 artiklan 2 kohdan a ja b alakohdassa.

Odotettavissa oleva EU:n tason lisäarvo (toteutuksen jälkeen)

EU:n osallistumisen odotetaan tuovan selvää lisäarvoa, joka ylittää sen, mitä jäsenvaltiot voisivat saavuttaa yksin. EU:n tasolla toimimalla aloitteella voidaan

varmistaa oikeusvarmuus ja yhdenmukaistaminen kaikkialla unionissa ja välttää hajanaiset kansalliset säännöt, jotka voisivat rajoittaa mahdollisuuksia sisämarkkinoilla;

nopeuttaa digitaalisen infrastruktuurin käyttöönottoa koordinoitun täytäntöönpanon ja hallinnollisten esteiden vähentämisen avulla;

parantaa yleistä vaikuttavuutta ja tehokkuutta vastaamalla haasteisiin EU:n tasolla eikä hajanaisesti kansallisella tasolla;

luoda täydentävyyttä kansallisten aloitteiden välille, vähentää kustannuksia ja maksimoida investointien hyödyt kaikissa jäsenvaltioissa.

Kaiken kaikkiaan EU:n tason toimien odotetaan tuottavan nopeampia, johdonmukaisempia ja kustannustehokkaampia tuloksia, jotka tuottavat hyötyjä, joita ei voitaisi saavuttaa, jos jäsenvaltiot toimisivat itsenäisesti.

1.5.3. *Vastaavista toimista saadut kokemukset*

Kyseessä olevaa asetusta koskevassa ehdotuksessa otetaan huomioon sähköisen viestinnän alan sääntöjen täytäntöönpanosta saadut käytännön kokemukset, jotka esitetään yksityiskohtaisesti liitettynä olevassa komission yksiköiden valmisteluasiakirjassa (liite 11 – eurooppalaisen sähköisen viestinnän säännöstön, BEREC-asetuksen, radiotaajuuspoliittinen ohjelman, avointa internetiä koskevan asetuksen sekä sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivin tiettyjen näkökohtien arviointi). Nykyisen oikeudellisen kehyksen arviointiraportissa tuodaan esiin joukko erityisiä puutteita, jotka liittyvät vanhojen kupariverkkojen olemassaoloon ja käyttöoikeuksien sääntelyyn, taajuuspolitiikkaan, yleisvaltuutusjärjestelmään, loppukäyttäjää koskeviin säännöksiin, yleispalveluvelvoitteisiin ja hallintoon. Ehdotus perustuu myös sidosryhmien laajaan kuulemiseen sidosryhmien kuulemisstrategian mukaisesti, kuten komission yksiköiden valmisteluasiakirjan liitteessä 2 tiivistetysti esitetään.

1.5.4. *Yhteensopivuus monivuotisen rahoituskehityksen kanssa ja mahdolliset synergiaedut suhteessa muihin kyseeseen tuleviin välineisiin*

Ehdotus on monivuotisen rahoituskehityksen mukainen, koska päivitettyillä säännöillä varmistetaan sähköisen viestinnän markkinoiden sääntelyjärjestelmän jatkuvuus.

Pienillä lisämenoilla on tarkoitus varmistaa, että komissio panee asetuksen uudet osatekijät täytäntöön, ja ulkoisista lähteistä on tarkoitus saada lisätuloja nykyaikaistetun erillisviraston (digitaalisten verkkojen viraston) asianmukaisen toiminnan tukemiseksi.

Samalla tämä asetus perustuu eurooppalaista sähköisen viestinnän säännöstöä koskevan direktiivin tiettyihin perusosatekijöihin, kuten sääntely- ja hallintomalliin, joka on mukautettu dynaamisesti muuttuvan yhteysalan tarpeisiin, ottaen huomioon asteittainen lähestymistapa sääntelyyn tällä alalla.

Ehdotus perustuisi muiden häiriönsietokykyä ja kyberturvallisuutta koskevien säädösten, kuten direktiivin (EU) 2022/2555 (NIS 2 -direktiivi) ja direktiivin (EU) 2022/2557 (kriittisten yksiköiden häiriönsietokykyä koskeva direktiivi), yhteydessä

kehitettyihin rakenteisiin ja mekanismeihin, ja sillä varmistettaisiin koordinointi niiden kanssa.

Ehdotus on myös yhteensopiva parhaillaan neuvoteltavan avaruustoiminnan turvallisuudesta, häiriönsietokyvystä ja kestävydestä unionissa annettavaa asetusta koskevan ehdotuksen (SEC(2025) 335 final (avaruussäädös) ja digitaalialan koontiasetusta koskevan ehdotuksen (ehdotus asetusten (EU) 2016/679, (EU) 2018/1724, (EU) 2018/1725, (EU) 2023/2854 ja direktiivien 2002/58/EY, (EU) 2022/2555 ja (EU) 2022/2557 muuttamisesta digitaalisen lainsäädäntökehyksen yksinkertaistamiseksi sekä asetusten (EU) 2018/1807, (EU) 2019/1150, (EU) 2022/868 ja direktiivin (EU) 2019/1024 kumoamisesta) kanssa.

1.5.5. Arvio käytettävissä olevista rahoitusvaihtoehdoista, mukaan lukien mahdollisuudet määrärahojen uudelleen kohdentamiseen

Digitaalisten verkkojen virastolle osoitettujen toiminta-alojen hallinnointi sopii yhteen BERIC-viraston nykyisen toimeksiannon ja yleisten tehtävien kanssa. Uudet toiminta-alat, kuten taajuuskysymyksiin ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevään elimeen, valtuutusmenettelyihin, sisämarkkinanäkökohtiin ja häiriönsietokykyyn liittyvät alat, edellyttävät kuitenkin erityisprofiiileja tai uusia tehtäviä, joita nykyinen henkilöstömäärä ei pysty kattamaan tai joita ei voida toteuttaa pelkästään sisäisellä uudelleenjaolla.

Vastaavasti komissiolle osoitettujen toiminta-alojen hallinnointi on jatkossakin linjassa sen toimeksiannon kanssa, mutta taajuuksiin liittyvien toimenpiteiden soveltamisalan laajentaminen edellyttää lisäasiantuntemusta. Satelliitteihin liittyvien valinta- ja valtuutusmenettelyjen teknisen ja toiminnallisen monimutkaisuuden lisääntyminen, mukaan lukien ITU:n periaatteiden valvonta ja koordinoitu täytöntöönpano, edellyttää asiantuntijoita, joilla on syvällistä tietämystä taajuuksien hallinnoinnista, seurantateknologioista, satelliiteista ja kansainvälisistä koordinoitimekanismeista. Uudet vastuut kansallisten toimenpiteiden tarkastelussa, vetoomuspyyntöjen analysoinnissa, vaatimusten noudattamista koskevien kehysten arvioinnissa ja tulevien sääntelyvälineiden kehittämisessä edellyttävät myös taloudellisten ja teknisten valmiuksien ja sääntelyvalmiuksien vahvistamista. Lisäksi teknologian kehitys ja dynaamiset taajuuksien käyttöskenaariot edellyttävät asiantuntijoita, jotka osaavat suunnitella ja valvoa innovatiivisia datavetoisia välineitä ja menetelmiä. Tarvitaan myös asiantuntemusta valtuutusjärjestelmistä ja niihin liittyvistä menettelyistä ja säännöistä, myös kansallisesta turvallisuudesta. Häiriönsietokyvyn ja varautumisen osalta tarvitaan osaamista, joka liittyy verkkojen kartoitukseen, verkkojen valmiuksien arviointiin ja kriisinhallintaan. Kaiken kaikkiaan näiden uusien tehtävien laajuus, arkaluonteisuus ja rajatylittävä luonne edellyttävät erikoistuneiden asiantuntijoiden rekrytointia, jotta voidaan varmistaa tehokas täytöntöönpano ja johdonmukaisuus kaikkialla unionissa.

Tietyissä horisontaalisissa tehtävissä, kuten hallinnollisessa tuessa, oikeudellisessa neuvonnassa ja sopimusten hallinnoinnissa, virasto voi hyödyntää olemassa olevia resursseja ja saada aikaan tehokkuusetuja. Synergioita kehitetään myös sisäisten teknisten rakenteiden kanssa, kuten niiden rakenteiden kanssa, jotka tukevat tietojenvaihtoa jäsenvaltioiden turvallisuuden valvontakeskusten kanssa.

1.6. Ehdotetun toimen/aloitteen ja sen rahoitusvaikutusten kesto

☐ kesto on rajattu

☐ Toiminta alkaa [PP/KK]VVVV ja päättyy [PP/KK]VVVV.

☐ maksusitoumusmäärärahoihin kohdistuvat rahoitusvaikutukset koskevat vuosia VVVV–VVVV ja maksumäärärahoihin kohdistuvat rahoitusvaikutukset vuosia VVVV–VVVV

☒ kesto ei ole rajattu

Käynnistysvaihe alkaa vuonna 2028 ja päättyy vuonna 2030, minkä jälkeen toteutus täydessä laajuudessa.

1.7. Suunnitellut talousarvion toteuttamistavat⁹⁷

☒ **Suora hallinnointi**, jonka komissio toteuttaa käyttämällä

☒ yksiköitään, myös unionin edustustoissa olevaa henkilöstöään

☐ toimeenpanovirastoja

☐ **Hallinnointi yhteistyössä** jäsenvaltioiden kanssa

☒ **Välillinen hallinnointi**, jossa täytäntöönpanotehtäviä on siirretty

☐ kolmansille maille tai niiden nimeämille elimille

☐ kansainvälisille järjestöille ja niiden erityisjärjestöille (tarkennettava)

☐ Euroopan investointipankille ja Euroopan investointirahastolle

☒ varainhoitoasetuksen 70 ja 71 artiklassa tarkoitetuille elimille

☐ julkisoikeudellisille yhteisöille

☐ sellaisille julkisen palvelun tehtäviä hoitaville yksityisoikeudellisille elimille, joille annetaan riittävät rahoitustakuut

☐ sellaisille jäsenvaltion yksityisoikeuden mukaisille elimille, joille on annettu tehtäväksi julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuden täytäntöönpano ja joille annetaan riittävät rahoitustakuut

☐ sellaisille elimille tai henkilöille, joille on annettu tehtäväksi toteuttaa Euroopan unionista tehdyn sopimuksen V osaston mukaisia yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan erityistoimia ja jotka nimetään asiaa koskevassa perussäädöksessä

☐ jäsenvaltioon sijoittautuneille jäsenvaltion yksityisoikeuden tai unionin oikeuden mukaisille elimille, joille voidaan alakohtaisten sääntöjen mukaisesti antaa tehtäväksi unionin varojen tai talousarviotakuiden hoitaminen, siltä osin kuin tällaiset elimet ovat julkisoikeudellisten elinten tai julkisen palvelun tehtäviä hoitavien yksityisoikeudellisten elinten määräysvallassa ja niillä on asianomaisten määräysvaltaa käyttävien elinten yhteisvastuullisten vakuuksien muodossa

⁹⁷

Kuvaukset talousarvion eri toteuttamistavoista ja viittaukset varainhoitoasetukseen ovat saatavilla budjettipääosaston BUDGpedia-verkkosivuilla osoitteessa <https://myintracomm.ec.europa.eu/corp/budget/financial-rules/budget-implementation/Pages/implementation-methods.aspx>.

antamat riittävät rahoitustakuut tai vastaavat rahoitustakuut, jotka voidaan kunkin toimen osalta rajoittaa unionin tuen enimmäismäärään.

Huomautukset:

Komission on tarkoitus hallinnoida talousarviota suoraan, ja uuden digitaalisten verkkojen viraston osalta talousarvion toteuttamismenetelmä on välillinen hallinnointi varainhoitoasetuksen 70 artiklan mukaisesti.
--

2. HALLINNOINTI

2.1. Seuranta- ja raportointisäännöt

Asetusta tarkastellaan uudelleen ja arvioidaan viiden vuoden kuluttua sen voimaantulosta. Komission olisi raportoitava arvion yhteydessä tekemistään havainnoista Euroopan parlamentille ja neuvostolle.

Lisäksi BERECin olisi tuettava kansallisen täytäntöönpanon seurantaa ja edistettävä sisämarkkinoiden johdonmukaisuutta. BERECin on kolmen vuoden välein julkaistava kertomus yleisvaltuutuksen kansallisesta täytäntöönpanosta ja toiminnasta ja niiden vaikutuksesta sisämarkkinoihin.

Asetuksen johdonmukaisen täytäntöönpanon ja tehokkaan seurannan tukemiseksi jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että komission saatavilla on oikea-aikaisesti asiaankuuluvat tiedot yritysten nimeämisestä ja niille asetetuista velvoitteista.

2.2. Hallinnointi- ja valvontajärjestelmä(t)

2.2.1. *Perustelut ehdotetu(i)lle talousarvion toteuttamistavalle(-tavoille), rahoituksen toteutusmekanismille(-mekanismeille), maksujärjestelyille sekä valvontastrategialle*

Asetuksessa vahvistetaan uusi poliittinen kehys yhdenmukaisille säännöille, joilla säännellään sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen tarjoamista sisämarkkinoilla, ja tuetaan samalla kuluttajien hyvinvointia, teollisuuden kilpailukykyä, turvallisuutta ja häiriönsietokykyä sekä kestävyyttä koskevien unionin poliittisten tavoitteiden saavuttamista. Digiverkkosäädöksellä pyritään yksinkertaistamaan ja parantamaan sääntelykehysten koordinoitua, jotta palveluntarjoajat voivat toimia ja innovoida sisämarkkinoilla tehokkaammin. Nämä tavoitteet edellyttävät EU:n tason koordinoitua ja operatiivisten valmiuksien vahvistamista, mikä puolestaan edellyttää kohdennettuja ja oikeasuhteisia talousarviovaroja.

Asetuksella tehdään oikeasuhteisia muutoksia hallintomalliin ja perustetaan sekä markkinasääntelyä (BEREC) että taajuuksien hallinnointia (radiotaajuuspolitiikka käsittelevä elin) koskeva hallintojärjestelmä, joka on mukautettu uusiin EU:n tason tehtäviin ja jolla on selkeä sisämarkkinaulottuvuus, samalla kun varmistetaan, että päätöksenteko pysyy tehokkaimmalla tasolla. Valittu hallintomalli perustuu olemassa oleviin rakenteisiin ja toimeksiantoihin, mikä rajoittaa uusien yksiköiden tarvetta ja mahdollistaa talousarvion toteuttamisen vakiintuneilla hallinnollisilla ja taloudellisilla järjestelyillä, millä varmistetaan kustannustehokkuus ja menojen ennustettavuus.

Uudet säännöt edellyttävät vahvempaa yhdenmukaisuusmekanismia tämän asetuksen mukaisten velvoitteiden rajatylittävää soveltamista varten. Tämä edellyttää tehostettua BEREC-virastoa, joka tarjoaa hallinnollista, teknistä ja analyyttistä tukea kansallisille sääntelyviranomaisille ja EU:n toimielimille, jotta voidaan varmistaa unionin lainsäädännön yhdenmukainen soveltaminen ja yhdenmukaisuus EU:n tason poliittisten tavoitteiden kanssa. BEREC-virastolla (joka korvataan digitaalisten verkkojen virastolla) on nykyisen asiantuntemuksensa, hallintorakenteensa ja operatiivisten valmiuksiensa ansiosta parhaat edellytykset hoitaa nämä tehtävät. Näin ollen talousarvio toteutetaan käyttäen suoraa hallinnointia komission osalta ja välillistä hallinnointia erillisviraston (digitaalisten verkkojen virasto) osalta varainhoitoasetuksen 70 ja 71 artiklan mukaisesti pääasiassa BEREC-viraston /

digitaalisten verkkojen viraston ja komission henkilöstömenojen ja toimintamäärärahojen kautta. Rahoitus kattaa henkilöstökustannukset, koordinoitimet, analyttisen tuen, tietotekniset välineet ja kokoukset, ja se käytetään vuotuisista määrärahoista monivuotisen ohjelmasuunnittelun mukaisesti.

Uusien tehtävien hoitaminen edellyttää lisähenkilöstöä. Asetuksen täytäntöönpanon ja noudattamisen valvonnan arvioidaan edellyttävän 25:tä kokoaikavastaavaa lisää digitaalisten verkkojen virastoon ja viittä kokoaikavastaavaa lisää komissioon, erityisesti taajuuksien hallintaan, yleisvaltuutusjärjestelmään, satelliittivaltuutuksiin ja numerointiin liittyvissä rajatylittävissä tehtävissä. Ehdotetut henkilöstömäärät liittyvät suoraan uusien vastuiden määrään ja monimutkaisuuteen, ja ne kuvastavat kustannustehokkainta vaihtoehtoa, jolla vältetään päällekkäisyydet kansallisella tasolla ja vähennetään markkinatoimijoiden hallinnollista taakkaa.

Maksuissa noudatetaan EU:n tavanomaisia talousarviomenettelyjä, mukaan lukien sitoumukset ja maksut vuosittain, varainhoitoasetuksen mukaisesti ja sovellettavan monivuotisen rahoituskehityksen enimmäismäärien rajoissa. Maksuja tuetaan perittävillä vuotuisilla lisämaksuilla, joilla katetaan lisätehtävistä aiheutuvat kustannukset, mukaan lukien pitkän aikavälin kustannukset. Menoihin sovelletaan komission sisäisen valvonnan kehystä, mukaan lukien ennakotarkastukset, jälkitarkastukset, tuloksellisuuden seuranta ja raportointi. Tällä valvontastrategialla varmistetaan moitteeton varainhoito, menojen laillisuus ja sääntöjenmukaisuus sekä unionin varojen tehokas käyttö ja mahdollistetaan samalla asetuksen oikea-aikainen täytäntöönpano.

2.2.2 Tiedot todetuista riskeistä ja niiden vähentämiseksi käyttöön otetuista sisäisistä valvontajärjestelmistä

Sen varmistamiseksi, että BERECin ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen jäsenillä on mahdollisuus tehdä tietoon perustuvia analyyseja tosiasioihin perustuvan näytön perusteella, on tarkoitus, että BEREC-viraston korvaavan digitaalisten verkkojen viraston olisi tuettava niitä ja että digitaalisten verkkojen viraston henkilöstön olisi tarvittaessa tarjottava lisäasiantuntemusta.

Hallintoa koskevat digiverkkosäädöksen säännökset tarjoavat kattavan organisaatio-, rahoitus- ja vastuuvollisuuskehityksen digitaalisten verkkojen virastolle unionin elimenä, joka tukee sekä BERECiä että radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevää elintä. Digiverkkosäädöksessä määritetään digitaalisten verkkojen viraston tehtävät, hallintorakenne, ohjelmasuunnittelu, talousarvio- ja henkilöstösäännöt ja varmistetaan avoimuus, moitteeton varainhoito ja tehokas valvonta, mukaan lukien petostentorjunta-, tarkastus- ja arviointimekanismit.

2.2.3 Valvonnan kustannustehokkuutta (valvontakustannusten suhde hallinnoitujen varojen arvoon) koskevat arviot ja perustelut sekä arviot maksujen suoritusajankohdan ja toimen päättämisaikajankohdan odotetuista virheriskitasoista

Kahden komitean, viestintäkomitean ja radiotaajuuskomitean, kokouskuluista voidaan todeta, että koska yksittäisten tapahtumien arvo on pieni (esimerkiksi edustajan matkakulujen korvaaminen kokoukseen osallistumisesta ja ateriapalvelut), tavanomaiset valvontamenettelyt vaikuttavat riittävästi.

Nykyisen radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän ryhmän (ja sen alaryhmät) korvaavan radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen kustannuksista vastaa digitaalisten verkkojen virasto, joka antaa hallinnollista tukea radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevälle elimelle. Digitaalisten verkkojen viraston operatiivisten kustannusten ja

toimintakustannusten osalta käytössä on digiverkkosäädöksen organisaatio-, rahoitus- ja vastuuvollisuuskehyksen mukainen sisäisen valvonnan järjestelmä (osa VII ”Hallinto”).

2.3. Toimenpiteet petosten ja sääntöjenvastaisuuksien ehkäisemiseksi

Komissioon nykyisin sovellettavat petostentorjunnan toimenpiteet kattavat tämän asetuksen soveltamiseksi tarvittavat lisämäärärahat.

3. EHDOTUKSEN/ALOITTEEN ARVIOIDUT RAHOITUSVAIKUTUKSET

3.1. Kyseeseen tulevat monivuotisen rahoituskehityksen otsakkeet ja menopuolen budjettikohdat

Talousarviossa jo olevat budjettikohdat

Monivuotisen rahoituskehityksen otsakkeiden ja budjettikohtien mukaisessa järjestyksessä.

Monivuotisen rahoituskehityksen otsake	Budjettikohta	Menolaji	Rahoitusosuudet			
	Numero	JM/EI-JM ⁹⁸	EFTA-mailta ⁹⁹	Ehdokasma ilta ja mahdollisilt a ehdokasmai lta ¹⁰⁰	muilta kolmansil ta mailta	muut käyttötarkoituks eensa sidotut tulot
	BEREC-virasto / digitaalisten verkkojen virasto	JM/EI-JM	KYLLÄ	EI	EI	EI
	Maksutulot (ei ole päätetty, periikö maksun komissio vai digitaalisten verkkojen virasto) [XX.YY.YY.YY]	JM/EI-JM	KYLLÄ	EI	EI	EI
	[XX.YY.YY.YY]	JM/EI-JM	KYLLÄ	EI	EI	EI

⁹⁸ JM = jaksotetut määrärahat; EI-JM = jaksottamattomat määrärahat.

⁹⁹ EFTA: Euroopan vapaakauppaliitto.

¹⁰⁰ Ehdokasmaat ja soveltuvin osin Länsi-Balkanin mahdolliset ehdokasmaat.

3.2. Arvioidut vaikutukset määrärahoihin

3.2.1. Yhteenveto arvioituista vaikutuksista toimintamäärärahoihin

☐ Ehdotus/aloite ei edellytä toimintamäärärahoja.

☒ Ehdotus/aloite edellyttää toimintamäärärahoja seuraavasti:

3.2.1.1. Hyväksytystä talousarviosta peräisin olevat määrärahat

miljoonaa euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

Monivuotisen rahoituskehyksen otsake		
---	--	--

Pääosasto: CNECT			Vuosi	Vuosi	Vuosi	Vuosi	Vuosi	Vuosi	Vuosi	MRK YHTEENSÄ 2028–2034
			2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	
Toimintamäärärahat ¹⁰¹ < eCOMM>										
Budjettikohta	Sitoumukset	(1a)	0,600	0,600	0,600	0,600	0,600	0,600	0,600	4,200
	Maksut	(2a)		0,600	0,600	0,600	0,600	0,600	0,600	3,600
Budjettikohta	Sitoumukset	(1b)								0
	Maksut	(2b)								0
Tiettyjen ohjelmien määrärahoista katettavat hallintomäärärahat ¹⁰²										
Budjettikohta		(3)								
Pääosaston	Sitoumukset	= 1a + 1b + 3	0,600	0,600	0,600	0,600	0,600	0,600	0,600	4,200

¹⁰¹ eComm.

¹⁰² Tekninen ja/tai hallinnollinen apu sekä EU:n ohjelmien ja/tai toimien toteuttamiseen liittyvät tukimenot (entiset BA-budjettikohdat), epäsuora ja suora tutkimustoiminta.

pääosaston CNECT osalta	Maksut	= 2a + 2b + 3		0,600	0,600	0,600	0,600	0,600	0,600	3,600
--------------------------------	--------	---------------	--	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

miljoonaa euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

[Virasto]: <BEREC-virasto / digitaalisten verkkojen virasto>	Vuosi 2028	Vuosi 2029	Vuosi 2030	Vuosi 2031	Vuosi 2032	Vuosi 2033	Vuosi 2034	MRK YHTEENSÄ 2028–2034
Budjettikohta: EU:n talousarvion rahoitusosuus BEREC-virastolle / digitaalisten verkkojen virastolle								

. <.....>..Pakollinen taulukko

			Vuosi	Vuosi	Vuosi	Vuosi	Vuosi	Vuosi	Vuosi	MRK YHTEENSÄ 2028–2034
			2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	
Toimintamäärärahat YHTEENSÄ (ml. rahoitusosuus erillisvirastolle)	Sitoumukset	(4)								
	Maksut	(5)	0	0,600	0,600	0,600	0,600	0,600	0,600	3,600
Tiettyjen ohjelmien määrärahoista katettavat hallintomäärärahat YHTEENSÄ		(6)		0	0	0	0	0	0	0
OTSAKKEESEEN <7> kuuluvat määrärahat YHTEENSÄ määrärahat YHTEENSÄ	Sitoumukset	= 4+6								
	Maksut	= 5+6	0	0,600	0,600	0,600	0,600	0,600	0,600	3,600

Monivuotisen rahoituskehityksen otsake	4	”Hallintomenot” ¹⁰³
---	---	--------------------------------

Pääosasto: <CNECT >		Vuosi 2028	Vuosi 2029	Vuosi 2030	Vuosi 2031	Vuosi 2032	Vuosi 2033	Vuosi 2034	MRK YHTEENSÄ 2028–2034
• Henkilöresurssit		7,293	7,592	7,786	7,786	7,786	7,786	7,786	53,815
• Muut hallintomenot		0,429	0,429	0,429	0,429	0,429	0,429	0,429	3,003
Pääosasto <CNECT> YHTEENSÄ	Määrärahat	7,722	8,021	8,215	8,215	8,215	8,215	8,215	56,818

Monivuotisen rahoituskehityksen OTSAKKEESEEN 4 kuuluvat määrärahat YHTEENSÄ	(Sitoumukset yhteensä = maksut yhteensä)	7,722	8,021	8,215	8,215	8,215	8,215	8,215	56,818
--	---	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	--------

miljoonaa euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

		Vuosi 2028	Vuosi 2029	Vuosi 2030	Vuosi 2031	Vuosi 2032	Vuosi 2033	Vuosi 2034	MRK YHTEENSÄ 2028–2034
Monivuotisen rahoituskehityksen OTSAKKEISIIN 1–4 kuuluvat	Sitoumukset	8,322	8,621	8,815	8,815	8,815	8,815	8,815	61,018
määrärahat YHTEENSÄ	Maksut	0,000	0,600	0,600	0,600	0,600	0,600	0,600	3,600

¹⁰³

Tarvittavat määrärahat olisi määritettävä käyttämällä vuosittaisia keskimääräisiä kustannuksia, jotka ovat saatavilla asianmukaisella BUDGpedia-verkkosivulla.

3.2.3. Yhteenvedo arvioituista vaikutuksista hallintomäärärahoihin

☐ Ehdotus/aloite ei edellytä hallintomäärärahoja.

☒ Ehdotus/aloite edellyttää hallintomäärärahoja seuraavasti:

3.2.3.1. Hyväksytystä talousarviosta peräisin olevat määrärahat

HYVÄKSYTYT MÄÄRÄRAHAT	Vuosi 2028	Vuosi 2029	Vuosi 2030	Vuosi 2031	Vuosi 2032	Vuosi 2033	Vuosi 2034	YHTEENSÄ 2028–2034
OTSAKE 4								
Henkilöresurssit	7,293	7,592	7,786	7,786	7,786	7,786	7,786	53,815
Muut hallintomenot	0,429	0,429	0,429	0,429	0,429	0,429	0,429	3,003
OTSAKE 4, välisumma	7,722	8,021	8,215	8,215	8,215	8,215	8,215	56,818
Henkilöresurssit	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Muut hallintomenot	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
OTSAKKEeseen 4 sisällyttämättömät, välisumma	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
YHTEENSÄ	7. 722	8,021	8,215	8,215	8,215	8,215	8,215	56,818

Henkilöresursseja ja muita hallintomenoja koskeva määrärahatarve katetaan toimen hallinnointiin jo osoitetuilla pääosaston määrärahoilla ja/tai pääosastossa toteutettujen uudelleenjärjestelyjen tuloksena saaduilla määrärahoilla sekä tarvittaessa sellaisilla lisäresursseilla, jotka toimea hallinnoiva pääosasto voi saada käyttöönsä vuotuisessa määrärahojen jakomenettelyssä talousarvion puitteissa.

Pyydettyjä henkilöstömääriä ja määrärahoja olisi pidettävä suuntaa antavina, eivätkä ne voi vaikuttaa tulevasta monivuotisesta rahoituskehiksestä parhaillaan käytävien neuvottelujen tulokseen.

3.2.4. Henkilöresurssien arvioitu tarve

☐ Ehdotus/aloite ei edellytä henkilöresursseja.

☒ Ehdotus/aloite edellyttää henkilöresursseja seuraavasti:

3.2.4.1. Hyväksytystä talousarviosta katettavat

Arvio kokoaikaiseksi henkilöstöksi muutettuna¹⁰⁴

HYVÄKSYTYT MÄÄRÄRAHAT	Vuosi 2028	Vuosi 2029	Vuosi 2030	Vuosi 2031	Vuosi 2032	Vuosi 2033	Vuosi 2034
• Henkilöstötaulukoon sisältyvät virat/toimet (virkamiehet ja väliaikaiset toimihenkilöt)							
20 01 02 01 (päätoimipaikka ja komission edustustot EU:ssa)	30 (netto)	31 (netto)	32	32	32	32	32
20 01 02 03 (unionin edustustot)	0	0	0	0	0	0	0
(Epäsuora tutkimustoiminta)	0	0	0	0	0	0	0

¹⁰⁴ Ilmoittakaa taulukon alla, kuinka monta ilmoitettuun määrään kuuluvaa kokoaikaista työntekijää on jo osoitettu toimen hallinnointiin ja/tai voidaan uudelleenjärjestelyjen tuloksena osoittaa pääosastossanne, ja mitkä ovat nettotarpeen.

(Suora tutkimustoiminta)	0	0	0	0	0	0	0
Muu budjettikohta (tarkennettava)	0	0	0	0	0	0	0
• Ulkopuolinen henkilöstö (kokoaikaiseksi muutettuna)							
20 02 01 (kokonaismäärärahoista katettavat sopimussuhteiset toimihenkilöt ja kansalliset asiantuntijat)	14 (netto)	15 (netto)	15	15	15	15	15
20 02 03 (sopimussuhteiset ja paikalliset toimihenkilöt, kansalliset asiantuntijat ja nuoremmat asiantuntijat unionin edustustoissa)	0	0	0	0	0	0	0
Hallinnollisen tuen budjettikohta [XX.01.YY.YY]	– päätoimipaikassa:	0	0	0	0	0	0
	– unionin edustustoissa	0	0	0	0	0	0
(sopimussuhteiset toimihenkilöt ja kansalliset asiantuntijat – epäsuora tutkimustoiminta)	0	0	0	0	0	0	0
(sopimussuhteiset toimihenkilöt ja kansalliset asiantuntijat – suora tutkimustoiminta)	0	0	0	0	0	0	0
Muu budjettikohta (mikä?) – Otsake 4	0	0	0	0	0	0	0
Muu budjettikohta (mikä?) – Otsakkeen 4 ulkopuolella	0	0	0	0	0	0	0
YHTEENSÄ	44	46	47	47	47	47	47

Ehdotuksen toteuttamiseksi tarvittava henkilöstö (kokoaikaiseksi muutettuna):

	Katetaan komission yksiköissä käytettävissä olevalla henkilöstöllä	Poikkeuksellinen lisähenkilöstö*		
		Rahoitetaan otsakkeesta 4 tai tutkimusmäärärahoista	Rahoitetaan BA-budjettikohdasta	Rahoitetaan maksuilla
Henkilöstötaulukkaan sisältyvät virat/toimet	29	3	Ei sovelleta	
Ulkopuolinen henkilöstö (sopimussuhteiset toimihenkilöt, kansalliset asiantuntijat ja vuokrahenkilöstö)	13	2		

Kaiken kaikkiaan viestintäverkkojen, sisältöjen ja teknologian pääosastossa on jo 42 aloitetta varten pyydettyä kokoaikaista työntekijää, jotka kohdennetaan uudelleen ja jotka koostuvat

29:stä henkilöstötaulukkoon sisältyvästä virasta/toimesta ja 13:sta ulkopuolisen henkilöstön jäsenestä (sopimussuhteiset toimihenkilöt ja kansalliset asiantuntijat). Näiden olemassa olevien resurssien lisäksi aloitteeseen tarvitaan viisi kokoaikaista ylimääräistä poikkeuksellista työntekijää (3 virkamiestä ja 2 ulkopuolista työntekijää – sopimussuhteiset toimihenkilöt tai kansalliset asiantuntijat), joita pyydetään nykyisten henkilöstömäärien lisäksi aloitteen täysimittaisen ja tehokkaan täytäntöönpanon varmistamiseksi.

Viestintäverkkojen, sisältöjen ja teknologian pääosaston nykyiset henkilöresurssit eivät voi kattaa ehdotuksessa esitettyjä uusia tehtäviä, erityisesti niitä tehtäviä, jotka liittyvät taajuuksien hallinnointiin, satelliittivaltuutuksiin, taajuuksien myöntämistä koskeviin ennakkotarkastuksiin ja tiiviimpään koordinointiin BERECin ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän ryhmän kanssa, yleisvaltuutusehtojen yhdenmukaistamisen ja yhden toimiluvan menettelyn tukemisen ohella.

Näistä aloista vastaava taajuus- ja satelliittiasioden johtava yksikkö on hyvin pieni, ja se hallinnoi jo laajaa joukkoa teknisesti monimutkaisia ja aikasidonnaisia asiakokonaisuuksia, jotka liittyvät kaikkiin EU:n taajuuspolitiikan näkökohtiin. Nykyisten tehtäviensä lisäksi kyseisellä tiimillä on tällä hetkellä koko radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän ryhmän sihteeristön tehtävä, jota hoitaa 1,5 kokoaikaiseksi muutettua työntekijää huolimatta jatkuvasti kasvavasta työmäärästä ja yhä useammista taajuuskysymyksistä, jotka edellyttävät EU:n tason koordinoitua. Sisäiset arvioinnit osoittavat, että yksiköllä ei ole valmiuksia ottaa lisävastuita ilman, että vaarannetaan käynnissä olevaa ydintyötä tai heikennetään EU:n tason taajuus- ja satelliittipolitiikan koordinoinnin laatua ja oikea-aikaisuutta.

Uudelleenkohdentaminen viestintäverkkojen, sisältöjen ja teknologian pääosaston sisällä ei ole toteuttamiskelpoinen vaihtoehto. Muilla yksiköillä ei ole ylimääräistä henkilöstöä, eikä niillä ole tarvittavaa teknistä erityisasiantuntemusta, jotta ne voisivat työskennellä tehokkaasti satelliittiviestinnän, kehittyneen taajuussuunnittelun, häiriönhallinnan tai kehittymässä olevan satelliittien ja laitteiden välisen ekosysteemin parissa. Nämä ovat erittäin innovatiivisia ja teknisesti vaativia aloja, joilla yleispätevät profiilit tai muilta kuin asiaan liittyviltä toimintalohkoilta siirretty henkilöstö eivät voi korvata erikoistuneita asiantuntijoita. Ehdotuksessa esitetyt tehtävät edellyttävät syvällistä alakohtaista tietämystä ja jatkuvaa yhteistyötä kansallisten viranomaisten, teollisuuden ja kansainvälisten elinten kanssa. Kun otetaan huomioon hyvin pieni nykyinen tiimi, jo ennestään suuri työtaakka, mukaan lukien radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän ryhmän yksihenkisen sihteeristön, sekä satelliitti- ja taajuustyön erityisluonne, erityiset lisävirat tai -toimet ovat välttämättömiä, jotta komissio voi täyttää ehdotuksessa annetut uudet tehtävät.

Henkilöstötyypit esitetään edellä olevassa taulukossa.

Pyydettyjä henkilöstömääriä ja määrärahoja olisi pidettävä suuntaa antavina, eivätkä ne voi vaikuttaa tulevasta monivuotisesta rahoituskehiksestä parhaillaan käytävien neuvottelujen tulokseen.

Kuvaus tehtävistä, jotka komissio suorittaa:

Virkamiehet ja väliaikaiset toimihenkilöt	Uudet tehtävät:
	1. EU:n satelliittivaltuutus, mukaan lukien mahdolliset tulevat valintamenettelyt, sekä taajuuksien satelliittivaltuutukseen sovellettavien ehtojen noudattamisen valvonta ja täytäntöönpano 2. EU:n koordinoitu satelliittivalvonta, joka liittyy haitallisiin häiriöihin, ja ITU:n rekisteröintien koordinointi 3. Huutokauppojen ennakkotarkastus – huomautusten/päätösten antaminen (vastaa kiinteän verkon markkinoita ja korjaustoimenpidemenettelyä)

	4. Sääntöjen laatimista koskeva vetoamus 5. Suunniteltuja delegoituja säädöksiä / täytäntöönpanosäädöksiä koskeva työ (esimerkiksi yhdenmukaistetut ehdot, kustannuslaskentamenetelmä ja satelliitit) 6. Työ yleisvaltuutusjärjestelmän ja siihen liittyvän yhden toimiluvan menettelyn yhdenmukaistamisen edistämiseksi, mukaan lukien kansalliseen turvallisuuteen liittyvät säännöt.
Ulkopuolinen henkilöstö	Uudet tehtävät: 7. EU:n satelliittivaltuutus, mukaan lukien mahdolliset tulevat valintamenettelyt, sekä taajuuksien satelliittivaltuutukseen sovellettavien ehtojen noudattamisen valvonta ja täytäntöönpano 8. EU:n koordinoitu satelliittivalvonta, joka liittyy haitallisiin häiriöihin, ja ITU:n rekisteröintien koordinointi 9. Huutokauppojen ennakkotarkastus – huomautusten/päätösten antaminen (vastaa kiinteän verkon markkinoita ja korjaustoimenpidemenettelyä) 10. Sääntöjen laatimista koskeva vetoamus 11. [Mahdollinen hankkeen käynnistäminen dynaamisista tietokannoista geopaikannusta ja taajuuksien käyttömahdollisuuksien seuranta varten] 12. Suunniteltuja delegoituja säädöksiä / täytäntöönpanosäädöksiä koskeva työ (esimerkiksi yhdenmukaistetut ehdot, kustannuslaskentamenetelmä ja satelliitit) 13. Työ yleisvaltuutusjärjestelmän ja siihen liittyvän yhden toimiluvan menettelyn yhdenmukaistamisen edistämiseksi, mukaan lukien kansalliseen turvallisuuteen liittyvät säännöt.

3.2.5. Yhteenveto arvioiduista vaikutuksista digitaalitekologiaan liittyviin investointeihin

Digitaalitekologiaan ja tietotekniikkaan liittyvät määrärahat YHTEENSÄ	Vuosi 2028	Vuosi 2029	Vuosi 2030	Vuosi 2031	Vuosi 2032	Vuosi 2033	Vuosi 2034	MRK 2028– 2034 YHTEENSÄ
OTSAKE 4								
Tietotekniikkamenot (toimielintasolla)	0	0	0	0	0	0	0	0
OTSAKE 4, välisumma	0	0	0	0	0	0	0	0
OTSAKKEESEEN 4 sisältyvät								
Toimenpideohjelmien ohjelmaston tietotekniikkamenot	0	0	0	0	0	0	0	0
OTSAKKEESEEN 4 sisältyvät, välisumma	0	0	0	0	0	0	0	0
YHTEENSÄ	0	0	0	0	0	0	0	0

3.2.6. Yhteensopivuus nykyisen monivuotisen rahoituskehyksen kanssa

Ehdotus/aloite

voidaan rahoittaa kokonaan kohdentamalla menoja uudelleen monivuotisen rahoituskehyksen kyseisen otsakkeen sisällä

- ☒ edellyttää monivuotisen rahoituskehityksen kyseiseen otsakkeeseen sisältyvän kohdentamattoman liikkumavaran ja/tai monivuotista rahoituskehystä koskevassa asetuksessa määriteltyjen erityisvälineiden käyttöä

Komission / viestintäverkkojen, sisältöjen ja teknologian pääosaston nykyisten resurssien lisäksi aloitteeseen tarvitaan viisi kokoaikaista poikkeuksellista lisätyöntekijää (3 virkamiestä ja 2 ulkopuolista toimihenkilöä eli sopimussuhteita toimihenkilöä tai kansallista asiantuntijaa), joita pyydetään aloitteen täysimittaisen ja tehokkaan täytäntöönpanon varmistamiseksi.

- ☐ edellyttää monivuotisen rahoituskehityksen tarkistamista

3.2.7. Ulkopuolisten tahojen rahoitusosuudet

Ehdotuksen/aloitteen

rahoittamiseen ei osallistu ulkopuolisia tahoja

- ☒ rahoittamiseen osallistuu ulkopuolisia tahoja seuraavasti (arvio):

Määrärahat, milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

	Vuosi 2028	Vuosi 2029	Vuosi 2030	Vuosi 2031	Vuosi 2032	Vuosi 2033	Vuosi 2034	Yhteensä
Kolmansien maiden vapaaehtoiset rahoitusosuudet	0	0	0	0	0	0	0	0
Yhteisrahoituksella katettavat määrärahat YHTEENSÄ	0	0	0	0	0	0	0	0

3.2.8. Arvioidut henkilöresurssit ja tarvittavien määrärahojen käyttö erillisvirastossa

Henkilöstötarpeet (kokoaikaiseksi muutettuina – kokonaan maksuilla rahoitetut, ks. 3.3 kohta)

Virasto: Digitaalisten verkkojen virasto	Vuosi 2028	Vuosi 2029	Vuosi 2030	Vuosi 2031	Vuosi 2032	Vuosi 2033	Vuosi 2034
Väliaikaiset toimihenkilöt (AD-palkkaluokat)	1	4	8	10	10	10	10
Väliaikaiset toimihenkilöt (AST-palkkaluokat)							
Väliaikaiset toimihenkilöt (AD + AST), välisumma	1	4	8	10	10	10	10
Sopimussuhteiset toimihenkilöt	1	3	5	5	5	5	5
Kansalliset asiantuntijat	2	6	8	10	10	10	10
Sopimussuhteiset toimihenkilöt ja kansalliset asiantuntijat, välisumma	3	9	13	15	15	15	15

Henkilöstö YHTEENSÄ	4	13	21	25	25	25	25
----------------------------	----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------

Maksuilla katettavat määrärahat, milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

Virasto: <Digitaalisten verkkojen virasto>,>	Vuosi 2028	Vuosi 2029	Vuosi 2030	Vuosi 2031	Vuosi 2032	Vuosi 2033	Vuosi 2034	YHTEE NSÄ 2028–2034
Osasto 1: Henkilöstömenot	0,495	1,673	2,833	3,415	3,415	3,415	3,415	18,661
Osasto 2: Infrastruktuuri- ja toimintamenot	0,348	0,348	0,348	0,348	0,348	0,348	0,348	2,348
Osasto 3: Toimintamenot	0,264	0,264	0,264	0,264	0,264	0,264	0,264	1,848
Maksuilla katettavat määrärahat YHTEENSÄ	1,107	2,285	3,445	4,027	4,027	4,027	4,027	22,857

Yhteenveto henkilöresursseista ja määrärahoista (maksutulot) (milj. euroa), joita ehdotus/aloitte edellyttää erillisvirastossa

Virasto: BEREC-virasto / digitaalisten verkkojen virasto	Vuosi 2028	Vuosi 2029	Vuosi 2030	Vuosi 2031	Vuosi 2032	Vuosi 2033	Vuosi 2034	YHTEE NSÄ 2028–2034
Väliaikaiset toimihenkilöt (AD + AST)	1	4	8	10	10	10	10	10
Sopimussuhteiset toimihenkilöt	1	3	5	5	5	5	5	5
Kansalliset asiantuntijat	2	6	8	10	10	10	10	10
Koko henkilöstö	4	13	21	25	25	25	25	25
EU:n talousarviosta katettavat määrärahat	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Maksuilla katettavat määrärahat (tapauksen mukaan)	0,495	1,673	2,833	3,415	3,415	3,415	3,415	18,661
Yhteisrahoituksella katettavat määrärahat (tapauksen mukaan)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Määrärahat YHTEENSÄ	0,495	1,673	2,833	3,415	3,415	3,415	3,415	18,661

Pyydettyjä henkilöstömääriä ja määrärahoja olisi pidettävä suuntaa antavina, eivätkä ne voi vaikuttaa tulevasta monivuotisesta rahoituskehiksestä parhaillaan käytävien neuvottelujen tulokseen.

Kuvaus tehtävistä, joita digitaalisten verkkojen viraston on määrä hoitaa

Virkamiehet ja väliaikaiset toimihenkilöt	1. Kun digitaalisten verkkojen virasto osallistuu BERECin työryhmiin, viraston työntekijät osallistuvat kaikkien BERECin sääntelyä koskevien työnkulkujen asiasisältöön liittyviin toimiin. Tämä tarkoittaa, että BEREC-viraston henkilöstö osallistuu myös tehtäviin, jotka on jo annettu BERECille eurooppalaisen sähköisen viestinnän säännösten nojalla ja joiden osalta se antaa tällä hetkellä ainoastaan hallinnollista ja logistista tukea. 2. Digitaalisten verkkojen viraston tehtävänä on julkaista sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen sisämarkkinoita koskeva kattava kertomus, jossa kuvataan tilanne, suuntaukset, sulautumien vaikutukset markkinoihin ja sähköisen viestinnän alan haasteet. Sen olisi erityisesti raportoitava digiverkkosäädöksen nojalla toteutettujen toimenpiteiden vaikutuksista sisämarkkinoihin. Ensimmäinen kertomus voitaisiin julkaista kahden vuoden kuluttua soveltamisen alkamisesta, jotta digiverkkosäädöksen toimenpiteiden vaikutuksia koskevien tietojen keräämiseen jäisi riittävästi aikaa, minkä jälkeen se olisi julkaistava vuosittain. 3. Digiverkkosäädöksen mukaisesti radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevä ryhmä muuttuu komission asiantuntijaryhmästä BERECin kaltaiseksi itsenäiseksi elimeksi (radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevä elin). Digitaalisten verkkojen virasto ottaa vastuulleen radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän ryhmän sihteeristön tehtävät, joita tällä hetkellä hoitaa komissio. Hallinnollisen ja organisatorisen avun lisäksi digitaalisten verkkojen virasto tukee radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevää elintä myös sisällöllisesti. Tarkemmin eriteltynä: 4. Antaa radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevälle elimelle ja sen työryhmille analyttistä, hallinnollista ja logistista tukea. 5. Kerätä parhaita käytäntöjä valinnoista yleisvaltuutusten ja yksittäisten oikeuksien välillä, valtuutusmenettelyistä ja niihin liittyvistä myöntämishdoista, kuten investointeja edistävistä huutokauppamalleista, rajahintojen laskentamenetelmästä, vuosimaksuista ja kattavuusvelvoitteista. 6. Toimia keskitettynä yhteyspisteenä hakemusten ja ilmoitusten jättämistä varten, jotta helpotetaan taajuuksien käyttöoikeuksien ja valtuutusten myöntämistä, kun komissio luo keskitetyn palvelupisteen menettelyn. 7. Perustaa dynaamisia tietokantoja ja hallinnoida niitä geopaikannusta ja taajuuksien käyttömahdollisuuksien seurantaa varten. 8. Avustaa radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevää elintä radiotaajuuksien sisämarkkinamenettelyjä käsittelevien foorumien järjestämisessä ja niiden puheenjohtajana toimimisessa sekä menettelyjen kirjaamisessa. 9. Toimia yhteyspisteenä tiedoille ITU:n sääntöjen mukaisista satelliittijärjestelmän tai maa-aseman taajuuksien tai kiertoratapaikan koordinoitupyynnöistä. 10. Avustaa komissiota EU:n satelliittivaltuutuksen antamisessa/myöntämisessä, jos komissio sitä pyytää. Avustaa komissiota myös valintamenettelyjen toteuttamisessa tapauksissa, joissa satelliittitaajuuksia on niukasti, jos komissio sitä pyytää. 11. Avustaa komissiota ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevää elintä EU:n satelliittivaltuutuksien valvonnassa ja täytäntöönpanossa. Toimia yhteyspisteenä, jonka kautta ilmoitetaan, että EU:n valtuutuksen haltija ei täytä EU:n valtuutukseen sovellettavia ehtoja. 12. Hallinnoida maksujen laskutusta EU:n tason satelliitteihin liittyvistä huutokaupoista ja valtuutusmenettelyistä.
Ulkopuolinen henkilöstö	Lisäksi BEREC-virastossa olevalla ulkopuolisella henkilöstöllä on seuraavat tehtävät BERECin työn tukemiseksi: 1. Antaa asiantuntijatukea BERECille sen sääntelytehtävien hoitamisessa, muun muassa osallistumalla uuden BEREC-viraston asiantuntijoiden

	asiantuntemuksella kaikkeen työryhmien toimintaan. 2. Tukea kansallisten sääntelyviranomaisten ja muiden toimivaltaisten viranomaisten välistä koordinoitua uuden yhden toimiluvan mekanismin yhteydessä ja helpottaa yhtä toimilupaa koskevien ilmoitusten antamista. 3. Tukea BERECiä sähköisten viestintäverkkojen palvelujen saatavuuden, kapasiteetin ja käytön seurannassa verkon häiriönsietokyvyn ja varautumisen parantamiseksi; analysoida tietoja sähköisten viestintäverkkojen [ja muiden asiaankuuluvien digitaalisten infrastruktuurien] palvelujen saatavuudesta, kapasiteetista ja käytöstä; ja tukea BERECiä häiriönsietokykyä koskevien suuntaviivojen laatimisessa. 4. Kerätä tietoja kansallisilta sääntelyviranomaisilta ja toimivaltaisilta viranomaisilta sekä vaihtaa ja toimittaa tietoja BERECille annetuista uusista sääntelytehtävistä, kuten verkon häiriönsietokyvystä ja varautumisesta sekä uudesta yhden toimiluvan mekanismista. 5. Laatia säännöllisesti raporttiluonnoksia Euroopan sähköisen viestinnän markkinoiden kehityksen erityisistä näkökohdista, kuten edellä mainituista uusista aiheista laadittavia vertailuraportteja, jotka toimitetaan BERECille. 6. Avustaa BERECin valvonnassa BERECiä perustettaessa ja kehitettäessä rekistereitä ja tietokantoja (yleisvaltuutuksen alaisten yritysten ilmoituksille, jotka ovat tarpeen digiverkkosäädöksen mukaista uutta yhden toimiluvan menettelyä varten, numerovaroille ja jäsenvaltioiden hätäpalvelujen suosituksen E.164 mukaisille numeroille). 7. Avustaa BERECiä julkisten kuulemisten järjestämisessä digiverkkosäädöksen mukaisilla uusilla aloilla.
--	---

3.3. Arvioidut vaikutukset tuloihin

☐ Ehdotuksella/aloitteella ei ole vaikutuksia tuloihin.

☒ Ehdotuksella/aloitteella on vaikutuksia tuloihin seuraavasti:

☐ vaikutuksia omiin varoihin

☒ vaikutuksia muihin tuloihin

☐ tulot on kohdennettu menopuolen budjettikohtiin

miljoonaa euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

Tulopuolen budjettikohta:	Käytettävissä olevat määrärahat kuluvana varainhoitovuonna	Ehdotuksen/aloitteen vaikutus						
		Vuosi 2028	Vuosi 2029	Vuosi 2030	Vuosi 2031	Vuosi 2032	Vuosi 2033	Vuosi 2034
BEREC-virasto / digitaalisten verkkojen virasto		2,337	3,515	4,675	5,257	5,257	5,257	5,257

Digitaalisten verkkojen virastolla korvattavan BEREC-viraston nykyisestä budjettikohdasta rahoitetaan edelleen digitaalisten verkkojen viraston muuttumaton osuus (EU:n rahoitusosuus BEREC-virastolle ei muutu). Edellä kuvatut digitaalisten verkkojen viraston lisämenot rahoitetaan puolestaan satelliittitaajuuksien valtuutusmaksuista ja mahdollisuuksien mukaan yleiseurooppalaisten numerovarojen käyttöoikeuksista perittävistä maksuista sekä jäsenvaltioiden vapaaehtoisista suorituksista ja luontoissuorituksista.

Satelliittimaksut liittyvät kahteen pääasialliseen lähteeseen: taajuusmaksut, jotka liittyvät digiverkkosäädöksessä vahvistettuihin tulevaa EU:n tason taajuuksien

jakamista, valtuutuksen jatkamista tai uusimista koskeviin menettelyihin ja satelliittivälitteisiin mobiilipalveluihin (ensimmäinen menettely 2 GHz:n satelliittivälitteisten mobiilipalvelujen kaistalle on määrä toteuttaa vuonna 2027). Tällaiset maksut voidaan jakaa yli kymmenen vuoden ajalle, minkä vuoksi ne tarjoavat vakaat tulot, jotka voisivat perustua esimerkiksi tiettyyn megahertsikohtaiseen määrään, joka satelliittioperaattoreiden olisi maksettava niille myönnettyjen taajuuksien määrän perusteella uuden valinnan, valtuutuksen jatkamisen tai uusimisen tapauksessa.

Lisäksi täydentäviä hallinnollisia maksuja tai taajuusmaksuja voitaisiin periä yrityksiltä, joilta edellytetään EU:n satelliittivaltuutusta digiverkkosäädöksen voimaantulon jälkeen, jos se on tarpeen ja toiminnallisesti toteutettavissa. Maksujen määrän laskemista ja perimistä koskevat yksityiskohdat vahvistetaan täytäntöönpanosäädöksessä.

Jos yleiseurooppalaisia numerovaroja tulee saataville, tällaisten varojen käyttöoikeuksista perittävät maksut maksetaan digitaalisten verkkojen viraston talousarvioon.

Lisäksi jäsenvaltioilta voitaisiin saada vapaaehtoisia rahoitusosuuksia ja luontoissuorituksia tuloina. Digitaalisten verkkojen viraston talousarvioon voitaisiin myös ottaa rahoitusosuuksia ETA:n EFTA-mailta ja kolmansilta mailta, joiden kansalliset sääntelyviranomaiset tällä hetkellä osallistuvat BERECin ja BEREC-viraston työhön työjärjestelyjen perusteella ja jotka osallistuvat edelleen BERECin ja digitaalisten verkkojen viraston työhön, sekä rahoitusosuuksia kaikilta taajuuksista vastaavilta toimivaltaisilta viranomaisilta, jotka osallistuvat radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen ja digitaalisten verkkojen viraston työhön.

Muita huomautuksia (esim. tuloihin kohdistuvan vaikutuksen laskentamenetelmä/-kaava tai muita lisätietoja).

Lisämenot katetaan kahdesta pääasiallisesta lähteestä:

– Osa taajuusmaksuista, jotka peritään EU:n tasolla toteutetuista satelliittivaltuutuksiin liittyvistä valintamenettelyistä (joista ensimmäinen toteutetaan 2 GHz:n satelliittivälitteisten mobiilipalvelujen taajuusalueen osalta vuonna 2027). Jos valintamenettelyä ei toteuteta vuonna 2027, nykyisiä käyttöoikeuksia, joiden voimassaolo päättyy toukokuussa 2027, on jatkettava. Tällaisessa tapauksessa maksut peritään vakiintuneilta operaattoreilta vastineeksi jatkamisesta, millä varmistetaan kustannusten täysimääräinen kattaminen.

– Hallinnolliset maksut / taajuusmaksut EU:n tason valtuutuksesta.

Näiden laskentamenetelmä määritellään tapauskohtaisesti kunkin valintamenettelyn osalta, ja se kattaa vähintään pyydetty lisämenot. Ensimmäisinä vuosina siirtymäkauden loppuun asti tarvittavat tulot peritään jo suunnitellun ensimmäisen valintamenettelyn tuloksista. Maksujen määrä (joka kattaa suurelta osin kustannukset) ilmoitetaan ennen menettelyä. Taajuuksien niukkuuden vuoksi maksut odotetaan perittävän tehokkaasti.

Koska tämä määrä jakautuu pitkälle, yli kymmenen vuoden ajanjaksolle, lisämenot voidaan rahoittaa vuodesta 2028 alkaen. Maksuista saatavat tulot, jotka ylittävät katettavat menot, siirretään esimerkiksi EU:n yleiseen talousarvioon.

Mahdolliset täydentävät tulot muista EU:n satelliittivaltuutusmaksuista, EU:n numerointivaltuutuksesta sekä BERECin ja digitaalisten verkkojen viraston työhön

osallistuvien jäsenvaltioiden, ETA:n EFTA-maiden ja kolmansien maiden sekä radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen ja digitaalisten verkkojen viraston vapaaehtoisista rahoitusosuuksista ja luontoissuorituksista käytetään joko kattamaan lisämenoja vuodesta 2028 alkaen suunnitellusta valinnasta saatavien tulojen lisäksi tai siirretään esimerkiksi EU:n kokonaistalousarvioon.

4. DIGITAALISET ULOTTUVUUDET

4.1. Vaatimukset, joilla on merkitystä digitalisaation kannalta

Ylätason kuvaus vaatimuksista, joilla on merkitystä digitalisaation kannalta ja niihin liittyvistä luokista (data, prosessien digitalisointi ja automaatio, digitaaliset ratkaisut ja/tai digitaaliset julkiset palvelut)

Viittaus vaatimukseen	Vaatimuksen kuvaus	Toimija, johon vaatimus vaikuttaa tai jota se koskee	Ylätason prosessit	Luokat
II osa – Valmius ja häiriönsietokyky	Tietovirrat, jotka liittyvät digitaalisia infrastruktuureja koskevaan unionin valmiussuunnitelmaan, tai kriisitoiminnan yhteydessä.	BEREC Digitaalisten verkkojen virasto Euroopan komissio Kansalliset sääntelyviranomaiset ENISA EU-CyCLONe	Raporttien laatiminen ja levittäminen Institutionaalinen yhteistyö (mukaan lukien kriisitoiminta)	Data
III osa – Sisämarkkinoiden valtuutus ja yksi toimilupa	Yleisvaltuutukseen, yhden toimiluvan menettelyyn, keskinäiseen avunantoon ja hallinnollisiin maksuihin liittyvät tietovirrat. Digitaalinen ratkaisu julkisesti saatavilla oleva unionin tietokanta kansallisille sääntelyviranomaisille toimitetuista ilmoituksista (keskitetty tietokanta yhden toimiluvan järjestelmän	Euroopan komissio Jäsenvaltiot (kansalliset sääntelyviranomaiset) Sähköisten viestintäverkkojen tai -palvelujen tarjoajat BEREC Digitaalisten verkkojen	Markkinavaltuutus	Data Digitaalinen ratkaisu Digitaaliset julkiset palvelut

Viittaus vaatimukseen	Vaatimuksen kuvaus	Toimija, johon vaatimus vaikuttaa tai jota se koskee	Ylätason prosessit	Luokat
	täytäntöönpanoa varten).	virasto		
IV osa – Resurssit (taajuudet ja numerointi); I osasto, Taajuudet – I luku, Periaatteet ja tavoitteet	Radiotaajuuksien strategiseen suunnitteluun ja hallinnointiin liittyvät tietovirrat. Implisiittiset tietovirrat, jotka liittyvät yhteistyöhön radiotaajuuksien käytön rajatylittävän koordinoinnin yhteydessä (myös haitallisten häiriöiden torjumiseksi).	Jäsenvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset Euroopan komissio Radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevä elin Taajuuksien käyttöoikeuksien haltijat Kolmannet maat	Strateginen suunnittelu ja hallinnointi Kansallisten viranomaisten rajatylittävä yhteistyö	Data
IV osa – Resurssit (taajuudet ja numerointi); I osasto, Taajuudet – II luku, Taajuuksien varaaminen	Tietovirrat, jotka liittyvät unionin radiotaajuusstrategiaan ja etenemissuunnitelmiin, taajuuksien jakamisen koordinoituun ajoitukseen ja radiotaajuuksien yhdenmukaistamista	Euroopan komissio Jäsenvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset Radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevä elin	Strateginen suunnittelu Toimielinten välinen yhteistyö Pyyntöjen hallinta	Data

Viittaus vaatimukseen	Vaatimuksen kuvaus	Toimija, johon vaatimus vaikuttaa tai jota se koskee	Ylätason prosessit	Luokat
	koskeviin pyyntöihin.	Yhdenmukaistamista koskevan pyynnön esittäjät Radiotaajuuskomitea		
IV osa – Resurssit (taajuudet ja numerointi); I osasto, Taajuudet – III luku, Jakaminen	Tietovirrat, jotka liittyvät radiotaajuuksien yksittäisiin käyttöoikeuksiin, radiotaajuuksien käyttöä koskeviin yhteisiin valtuutusehtoihin, taajuuksien yhteiskäyttöön ja radiotaajuuksien sisämarkkinoiden valintamenettelyihin. Digitaalinen ratkaisu: dynaaminen tietokanta geopaikannusta ja taajuuksien käyttömahdollisuuksien seuranta varten tiettyjen taajuusalueiden yhteiskäytön edistämiseksi ja mahdollistamiseksi.	Jäsenvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset Asianomaiset osapuolet (yksittäisten käyttöoikeuksien osalta) Radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevä elin ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevä ryhmä Euroopan komissio Digitaalisten verkkojen virasto Viestintäkomitea tai ulkopuoliset asiantuntijat BEREC	Valtuutus ja käyttöoikeudet Tietokanta	Data Digitaalinen ratkaisu Digitaaliset julkiset palvelut
IV osa – Resurssit (taajuudet ja numerointi); II osasto, Taajuuksien käyttö satelliittiviestinnässä	Tietovirrat, jotka liittyvät seuraaviin: - satelliittijärjestelmien rekisteröinti ja koordinointi Kansainvälisen televiestintäliiton	Radiotaajuuksien mahdolliset käyttäjät Toimivaltaiset taajuuksia käsittelevät viranomaiset	Pyyntöjen hallinta Valtuutus Valvonta ja	Data

Viittaus vaatimukseen	Vaatimuksen kuvaus	Toimija, johon vaatimus vaikuttaa tai jota se koskee	Ylätason prosessit	Luokat
	(ITU) kanssa - satelliittiverkkojen ja/tai satelliittiviestintäpalvelujen tarjoamista koskevat yleisvaltuutukset - satelliitti- tai radiotaajuuksien käyttöä koskeva unionin valtuutus - valvonta ja korjaavat toimet unionin valtuutuksen nojalla toimivien satelliittiverkkojen ja satelliittiviestintäpalvelujen vaatimustenmukaisuuden yhteydessä - satelliittihäiriöiden ratkaiseminen sekä - pyynnöt, jotka koskevat taajuuksien käytön koordinoitua maanpäällisten sovellusten ja avaruussovellusten välillä.	Euroopan komissio ITU Radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevä elin Satelliittiverkkojen ja/tai satelliittiviestintäpalvelujen tarjoajat Unionin valtuutuksen haltijat (joiden todetaan rikkovan ehtoja) Radiotaajuuskomitea	korjaavat toimet	
IV osa – Resurssit (taajuudet ja numerointi); III osasto, Numerovarot	Tietovirrat, jotka liittyvät seuraaviin: yleiseurooppalaiset numerovarot, kansalliset numerovarot; ja numerovarojen käyttöoikeuksien myöntäminen. Digitaalinen ratkaisu	Kansalliset sääntelyviranomaiset Digitaalisten verkkojen virasto BEREC	Tietokanta Tietojen jakaminen (mukaan lukien julkaiseminen) Raporttien	Data Digitaalinen ratkaisu Digitaaliset julkiset palvelut

Viittaus vaatimukseen	Vaatimuksen kuvaus	Toimija, johon vaatimus vaikuttaa tai jota se koskee	Ylätason prosessit	Luokat
	yleiseurooppalaisten numerovarojen tietokanta.	Sähköisiä viestintäverkkoja tai -palveluja tarjoavat yritykset	levittäminen Oikeuksien myöntämismenettely	
V osa – Kuituun siirtyminen, markkinoiden toiminta ja kilpailu; I osasto, Kuituverkkoihin siirtyminen	Tiedot ja tietovirrat: - Kupariverkkojen sulkemisalueiden päivittäminen ja julkaiseminen ja kupariverkkojen sulkemisalueiden julkaiseminen, kun kestävyys ehdot täyttyvät - Kansallisen kuituverkkoihin siirtymistä koskevan suunnitelman ilmoittaminen - Implisiittiset tietovirrat loppukäyttäjille alueilla, joihin kupariverkkojen sulkeminen vaikuttaa - Operaattorien kansallisille sääntelyviranomaisille toimittamat kupariverkkojen sulkemista koskevat suunnitelmat	Kansalliset sääntelyviranomaiset Jäsenvaltiot Operaattorit	Tietojen jakaminen Tietojen toimittaminen Tietojen julkaiseminen	Data

Viittaus vaatimukseen	Vaatimuksen kuvaus	Toimija, johon vaatimus vaikuttaa tai jota se koskee	Ylätason prosessit	Luokat
V osa – Kuituun siirtyminen, markkinoiden toiminta ja kilpailu; III osasto, Yhteenliittäminen II luku: Käyttöä koskevat symmetriset säännöt	Tiedot ja tietovirrat: - Ohjeiden laatiminen ja käyttöoikeuden saamista ja yhteenliittämistä koskevien menettelyjen julkisesti saataville asettaminen - Sääntelyjärjestelmää koskevan arvioinnin tulosten ilmoittaminen 69 artiklan mukaisesti	Kansalliset sääntelyviranomaiset	Ohjeiden laatiminen ja tietojen julkaiseminen Tietojen ilmoittaminen	Data
V osa – Kuituun siirtyminen, markkinoiden toiminta ja kilpailu; IV osasto: Markkinat ja kilpailu I luku – Markkina-analyysi ja huomattava markkinavoima	Tiedot ja tietovirrat: - Suositus sellaisten tuote- ja palvelumarkkinoiden yksilöimisestä, joilla sääntelyvelvoitteiden asettaminen on perusteltua - Markkina-analyysi ja vastaavien sääntelytoimenpide-ehdotusten ilmoittaminen - Implisiittiset tietovirrat, jotka liittyvät valtioiden rajat ylittävien markkinoiden ja kysynnän määrittelyyn - Markkina-analyysia ja huomattavan markkinavoiman	Euroopan komissio Kansalliset sääntelyviranomaiset BEREC	Suosittelujen laatiminen Tietojen ilmoittaminen Suuntaviivojen laatiminen	Data

Viittaus vaatimukseen	Vaatimuksen kuvaus	Toimija, johon vaatimus vaikuttaa tai jota se koskee	Ylätason prosessit	Luokat
	arviointia koskevat suuntaviivat			
V osa – Kuituun siirtyminen, markkinoiden toiminta ja kilpailu; IV osasto: Markkinat ja kilpailu II luku: Käyttöoikeuksiin liittyvien korjaavien toimien asettaminen yrityksille, joilla on huomattava markkinavoima	Tiedot ja tietovirrat: - Julkisesti saatavilla olevan kustannuslaskentajärjestelmän kuvaus - Sitoumusmenettelyä koskevat tiedot	Kansalliset sääntelyviranomaiset Operaattorit	Asettaminen julkisesti saataville Tietojen toimittaminen	Data
V osa – Kuituun siirtyminen, markkinoiden toiminta ja kilpailu; IV osasto: Markkinat ja kilpailu III LUKU: Markkinoiden sääntelyä koskevat sisämarkkinamenettelyt	Sähköisen viestinnän sisämarkkinoiden vakiinnuttamista koskevat tietovirrat	Kansalliset sääntelyviranomaiset BEREC Euroopan komissio	Lausuntojen antaminen Tietojen toimittaminen	Data

Viittaus vaatimukseen	Vaatimuksen kuvaus	Toimija, johon vaatimus vaikuttaa tai jota se koskee	Ylätason prosessit	Luokat
VI osa – Palvelut II osasto: Avoin internetyhteys	Tiedot ja tietovirrat: - Avointa internetyhteyttä koskevien tietojen toimittaminen - Tietojen jakaminen BERECin kanssa - BERECin selvitys kansallisten sääntelyviranomaisten tärkeimmistä käytännöistä ja havainnoista - BERECin yhteinen malli tietojen keräämiseksi palveluntarjoajilta - BERECin suuntaviivat kansallisten sääntelyviranomaisten velvollisuuksien täytäntöönpanosta	Sähköistä viestintää yleisölle tarjoavat tarjoajat Kansalliset sääntelyviranomaiset BEREC	Tietojen jakaminen Suuntaviivojen laatiminen Mallin laatiminen Raportointi	Data
VI osa – Palvelut III osasto: Loppukäyttäjien oikeudet I luku: Kuluttajien oikeudet	Tiedot ja tietovirrat: - Sopimuksiin liittyvät tietovaatimukset - Läpinäkyvyyteen liittyvät tiedot - Sopimuksen kesto ja irtisanomista koskevat tietovaatimukset	Internetyhteyspalvelujen tarjoajat Kuluttajat	Tietojen jakaminen	Data

Viittaus vaatimukseen	Vaatimuksen kuvaus	Toimija, johon vaatimus vaikuttaa tai jota se koskee	Ylätason prosessit	Luokat
VI osa – Palvelut III osasto: Loppukäyttäjien oikeudet II luku: Loppukäyttäjien oikeudet	Tiedot ja tietovirrat: - Vaihtamista ja numeron siirrettävyyttä koskevat tietovaatimukset	Internetyhteyspalvelujen tarjoajat Kuluttajat Digitaalisten verkkojen virasto BEREC Mikroyritykset	Tietojenvaihto Suuntaviivojen laatiminen Tiedottaminen	Data
VI osa – Palvelut III osasto: Loppukäyttäjien oikeudet III luku: Loppukäyttäjien järjestelmät ja toiminnot Digitaalinen ratkaisu 107 artiklan 13 kohdan mukaisesti. Alkuperäinen oikeusperusta on eurooppalaisesta sähköisen viestinnän säännöstöstä 11 päivänä joulukuuta 2018	Loppukäyttäjien suojelua ja viestintäpalveluja koskeviin vaatimuksiin (petosten torjunta, hätäpalvelut, puhelutoiminnot ja laitteiden yhteentoimivuus) liittyvät tiedot ja tietovirrat Digitaalinen ratkaisu - Jäsenvaltioiden on ilmoitettava digitaalisten verkkojen virastolle suosituksen E.164 mukaiset numerot yhteyden ottamiseksi jäsenvaltioiden hätäkeskuksiin sen varmistamiseksi, että eri jäsenvaltioiden hätäkeskukset voivat ottaa yhteyttä toisiinsa,	Loppukäyttäjät palveluntarjoajat Jäsenvaltiot ENISA Digitaalisten verkkojen virasto	Tietojen keruu Tietojenvaihto Raportointi	Data Digitaalinen ratkaisu

Viittaus vaatimukseen	Vaatimuksen kuvaus	Toimija, johon vaatimus vaikuttaa tai jota se koskee	Ylätason prosessit	Luokat
annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2018/1972 (uudelleenlaadittu) 109 artiklan 8 kohta.	jotta digitaalisten verkkojen virasto voi ylläpitää tietokantaa BERECin valvonnassa.			
VII osa – Hallinto I osasto: Kansalliset sääntelyviranomaiset ja muut toimivaltaiset viranomaiset	Tiedot ja tietovirrat: - Kaikkien kansallisten sääntelyviranomaisten ja muiden toimivaltaisten viranomaisten ilmoittaminen - Kansallisten sääntelyviranomaisten talousarvioraportointi - Talousarvion valvonnasta peräisin oleva implisiittinen raportti	Jäsenvaltiot Euroopan komissio Kansalliset sääntelyviranomaiset	Tietojen julkaiseminen Ilmoittaminen Raportointi	Data
VII osa – Hallinto II osasto: BERECin tehtävät ja organisaatio	BERECin tehtäviin ja organisaatioon liittyvät tiedot ja tietovirrat	BEREC, digitaalisten verkkojen virasto, kansalliset sääntelyviranomaiset, komissio, Euroopan parlamentti, neuvosto ja muut sidosryhmät	Tietojen julkaiseminen Valvonta	Data

Viittaus vaatimukseen	Vaatimuksen kuvaus	Toimija, johon vaatimus vaikuttaa tai jota se koskee	Ylätason prosessit	Luokat
VII osa – Hallinto IV osasto: Yhteiset säännökset ja BERECin ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen välinen yhteistyö	Tiedot ja tietovirrat: - Yhteisiin säännöksiin ja BERECin ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen väliseen yhteistyöhön liittyvät tietovirrat, mukaan lukien kaksivuotiset työohjelmat ja ilmoittaminen sekä toimintakertomukset	BEREC Radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen johtokunta Euroopan parlamentti, Neuvosto Komissio Euroopan talous- ja sosiaalikomitea	Raportin toimittaminen	Data
VII osa – Hallinto V osasto: Digitaalisten verkkojen virasto I luku: Digitaalisten verkkojen viraston tehtävät ja organisaatio	Tiedot ja tietovirrat: - Digitaalisten verkkojen viraston tehtäviin ja organisaatioon liittyvät tietovirrat	Digitaalisten verkkojen virasto ENISA BEREC Radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevä elin Komissio Euroopan parlamentti,	Raporttien toimittaminen Asiakirjojen ja raporttien kehittäminen	Data

Viittaus vaatimukseen	Vaatimuksen kuvaus	Toimija, johon vaatimus vaikuttaa tai jota se koskee	Ylätason prosessit	Luokat
		Neuvosto Tilintarkastustuomioistuin		
VII osa – Hallinto V osasto: Digitaalisten verkkojen virasto II luku: Digitaalisten verkkojen viraston talousarvio ja ohjelmasuunnittelu	Tiedot ja tietovirrat: - Digitaalisten verkkojen viraston talousarvioon ja ohjelmasuunnitteluun liittyvät tietovirrat	Euroopan parlamentti, neuvosto ja tilintarkastustuomioistuin	Tietojen toimittaminen Tietojen julkaiseminen	Data
VII osa – Hallinto V osasto: Digitaalisten verkkojen virasto III luku: Yleiset säännökset	Tiedot ja tietovirrat: - Digitaalisten verkkojen viraston yleisiin säännöksiin liittyvät tietovirrat, mukaan lukien yhteistyö BERECin ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen kanssa Digitaaliset ratkaisut: - Digitaaliset ratkaisut tieto- ja viestintäjärjestelmän luomiseksi 174 artiklan mukaisesti	Digitaalisten verkkojen virasto, BEREC, radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevä elin, komissio, kansalliset sääntelyviranomaiset, toimivaltaiset viranomaiset, jäsenvaltiot, Euroopan parlamentti ja neuvosto	Tietojenvaihto Ilmoitusten toimittaminen Raportointi	Data Digitaaliset ratkaisut

Viittaus vaatimukseen	Vaatimuksen kuvaus	Toimija, johon vaatimus vaikuttaa tai jota se koskee	Ylätason prosessit	Luokat
VIII osa: Yleiset säännökset ja loppusäännökset I osasto: Tietojen toimittaminen, kartoitukset ja kuulemismekanismit	Tiedot ja tietovirrat: - Tietojen toimittamiseen, kartoituksiin ja kuulemismekanismeihin liittyvät tietovirrat	Sähköisiä viestintäverkkoja tai -palveluja tarjoavat yritykset, kansalliset sääntelyviranomaiset, muut toimivaltaiset viranomaiset, BEREC, radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevä elin, komissio, jäsenvaltioiden viranomaiset, viranomaiset, keskitetyt tietopisteet, loppukäyttäjät, kuluttajat ja valmistajat	Tietojen toimittaminen Tietojenvaihto	Data
VIII osa: Yleiset säännökset ja loppusäännökset II osasto: Yhdenmukaistamismenettelyt	Tiedot ja tietovirrat: - Standardointitoimiin liittyvät tietovirrat	Euroopan komissio, kansalliset sääntelyviranomaiset, muut toimivaltaiset viranomaiset, BEREC, radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevä elin, Euroopan parlamentti, neuvosto, eurooppalaiset standardointiorganisaatiot ja yleisö	Standardien julkaiseminen Tietojen toimittaminen	Data

Viittaus vaatimukseen	Vaatimuksen kuvaus	Toimija, johon vaatimus vaikuttaa tai jota se koskee	Ylätason prosessit	Luokat
VIII osa: Yleiset säännökset ja loppusäännökset III osasto: Riitojenratkaisu	Tiedot ja tietovirrat: - Riitojenratkaisuun liittyvät tietovirrat	Kansalliset sääntelyviranomaiset BEREC	Asettaminen julkisesti saataville Ilmoitusten lähettäminen	Data
VIII osa: Yleiset säännökset ja loppusäännökset IV osasto: Ekosysteemiyhteistyö	Tiedot ja tietovirrat: - Ekosysteemiyhteistyöhön liittyvät tietovirrat	BEREC, digitaalisten verkkojen virasto, komissio, kansalliset sääntelyviranomaiset, sähköisten viestintäverkkojen tarjoajat, sähköisen viestinnän alalla tai siihen läheisesti liittyvillä aloilla toimivat yritykset ja sidosryhmät	Tietojen julkaiseminen Tietojen toimittaminen	Data
VIII osa: Yleiset säännökset ja loppusäännökset VI osasto: Loppusäännökset	Tiedot ja tietovirrat: - Yleiset tietovirrat	Komissio, Euroopan parlamentti, neuvosto, jäsenvaltiot, kansalliset sääntelyviranomaiset, viestintäkomitea, radiotaajuuskomitea, BEREC, radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevä elin, digitaalisten verkkojen	Ilmoitusten lähettäminen Tietojen julkaiseminen	Data

Viittaus vaatimukseen	Vaatimuksen kuvaus	Toimija, johon vaatimus vaikuttaa tai jota se koskee	Ylätason prosessit	Luokat
		virasto, yritykset, asiantuntijat ja sidosryhmät		

4.2. Data

Ylätason kuvaus soveltamisalaan kuuluvasta datasta

Datan/tiedon tyyppi	Viittaukset vaatimuksiin	Standardi ja/tai eritelmä (tapauksen mukaan)	Tietovirran kuvaus
Digitaalisia infrastruktuureja koskeva unionin valmiussuunnitelma ja kyseisen suunnitelman laatimisessa käytettävät tiedot	II osa – Valmius ja häiriönsietokyky	Säädöstekstissä on kuvaus siitä, mitä suunnitelman olisi sisällettävä. BEREC julkaisee yhteisen mallin, jota kansalliset sääntelyviranomaiset käyttävät suunnitelmaa varten tarvittavien tietojen keräämiseen.	Kansallisten sääntelyviranomaisten on toimitettava digitaalisten verkkojen virastolle joka toinen vuosi tarvittavat tiedot sähköisten viestintäverkkojen arkkitehtuurista, kapasiteetista, valmiuksista ja käytöstä. Tietovirrat, jotka liittyvät digitaalisten verkkojen viraston, Euroopan komission, direktiivin (EU) 2022/2555 14 artiklan mukaisesti perustetun yhteistyöryhmän, Euroopan unionin kyberturvallisuusviraston (ENISA) ja asiaankuuluvien Euroopan kriisitoiminta- ja pelastuspalvelun koordinoituvien viranomaisten yhteistyöhön suunnitelman valmistelussa. Suunnitelman saataville asettamiseen liittyvät

Datan/tiedon tyyppi	Viittaukset vaatimuksiin	Standardi ja/tai eritelmä (tapauksen mukaan)	Tietovirran kuvaus
			tietovirrat. Digitaalisten verkkojen virasto jakaa pyynnöstä komissiolle yksityiskohtaiset tiedot suunnitelman laatimisessa käytetystä analyysistä. <i>Kun yhteinen malli tietojen keräämiseksi kansallisilta sääntelyviranomaisilta on saatavilla, BEREC julkaisee sen.</i>
Tiedot yhteisen tilannetietoisuuden ja kriisitoiminnan johdonmukaisuuden varmistamiseksi	II osa – Valmius ja häiriönsietokyky	//	Jos luonnollinen tai ihmisen aiheuttama häiriö, kriisi tai ylivoimainen este liittyy laajamittaiseen kyberturvallisuuspoikkeamaan tai se sattuu samaan aikaan tällaisen poikkeaman kanssa, BERECin on toimitettava asiaankuuluvat tiedot Euroopan kyberkriisien yhteysorganisaatioiden verkostolle (EU-CyCLONe) ja komissiolle.

Datan/tiedon tyyppi	Viittaukset vaatimukseen	Standardi ja/tai eritelmä (tapauksen mukaan)	Tietovirran kuvaus
Markkinavaltuutukseen ja yhden toimiluvan menettelyyn liittyvät tiedot	III osa – Sisämarkkinoiden valtuutus ja yksi toimilupa	// Ilmoitus aikomuksesta tarjota verkkoja tai palveluja on tehtävä BERECin saataville asettaman ilmoitusmallin mukaisesti. Kuvaus valtuutuksen vahvistukseen sisällytettävistä	Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen tarjoamisen vapautta koskevien rajoitusten asettamisesta. Palveluntarjoajan, joka aikoo tarjota verkkoja tai palveluja yhdessä tai useammassa jäsenvaltiossa, on tehtävä ilmoitus kansalliselle sääntelyviranomaiselle jossakin kyseisistä jäsenvaltioista yhden toimiluvan menettelyn mukaisesti. Ilmoituksen vastaanottaneiden toimivaltaisten viranomaisten on toimitettava ilmoitus digitaalisten verkkojen virastolle. Jos ilmoitus koskee useita jäsenvaltioita, digitaalisten verkkojen virasto toimittaa sen tiedoksi niiden muiden jäsenvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille, joissa tarjoaja aikoo toimia. Jos ilmoitus koskee yhdessä tai useammassa jäsenvaltiossa jo toimivan tarjoajan aikomusta laajentaa toimintaansa muihin jäsenvaltioihin, digitaalisten verkkojen virasto toimittaa kyseisen ilmoituksen tiedoksi kaikkien asianomaisten jäsenvaltioiden toimivaltaisille

Datan/tiedon tyyppi	Viittaukset vaatimuksiin	Standardi ja/tai eritelmä (tapauksen mukaan)	Tietovirran kuvaus
		tiedoista, jos se on annettu.	viranomaisille. Ilmoituksen vastaanottaneen viranomaisen on vahvistettava valtuutus tarjota sähköisiä viestintäverkkoja tai -palveluja tarjoajalle. Ilmoituksia vastaanottaneiden viranomaisten on päivitettävä julkisesti saatavilla olevaan unionin tietokantaan kaikkia vastaanotettuja ilmoituksia koskevat tiedot vähintään kahden kuukauden välein.
Yleisvaltuutusjärjestelmää koskevat suuntaviivat ja tiedot keskinäisen avunannon yhteydessä	III osa – Sisämarkkinoiden valtuutus ja yksi toimilupa	//	BEREC julkaisee yleisvaltuutusjärjestelmää koskevat suuntaviivat ja varmistaa, että asiaankuuluvat tiedot ovat tarjoajien saatavilla digitaalisten verkkojen viraston verkkosivuston kautta. Kunkin jäsenvaltion on nimettävä yksi kansallinen yhteyspiste. Kansallisen keskitetyn yhteyspisteen on pidettävä ajan tasalla tiedot sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen tarjoamiseen sovellettavista kansallisesta lainsäädännöstä ja menettelyistä.

Datan/tiedon tyyppi	Viittaukset vaatimuksiin	Standardi ja/tai eritelmä (tapauksen mukaan)	Tietovirran kuvaus
			Eri jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten keskinäiseen avunantoon liittyvät implisiittiset tietovirrat.
Tiedot hallinnollisista kustannuksista ja maksuista	III osa – Sisämarkkinoiden valtuutus ja yksi toimilupa	//	Jos hallinnollisia maksuja määrätään, kansallisten sääntelyviranomaisten tai muiden toimivaltaisten viranomaisten on julkaistava vuosikatsaus hallinnollisista kustannuksistaan ja perittyjen hallinnollisten maksujen kokonaismäärästä.
Tiedot radiotaajuuksien strategisesta suunnittelusta ja hallinnoinnista (myös haitallisten häiriöiden torjumiseksi)	IV osa – Resurssit (taajuudet ja numerointi); I osasto, Taajuudet – I luku, Periaatteet ja tavoitteet	//	Toimivaltaisten viranomaisten on ilmoitettava komissiolle ja muille asiaankuuluville toimivaltaisille viranomaisille päätöksestä sallia päätöksen N:o 676/2002/EY mukaisesti yhdenmukaistetun radiotaajuusalueen vaihtoehtoinen käyttö. Taajuuksien käyttöoikeuksien haltijat voivat pyytää radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevää elintä ratkaisemaan rajatylittävään koordinointiin tai rajatylittäviin haitallisiin häiriöihin liittyviä kysymyksiä. Radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevä elin voi antaa lausunnon, jossa ehdotetaan koordinoitua ratkaisua (ja sen <i>on annettava</i> tällainen lausunto, jos edellä mainittu

Datan/tiedon tyyppi	Viittaukset vaatimuksiin	Standardi ja/tai eritelmä (tapauksen mukaan)	Tietovirran kuvaus
			taajuuksien käyttöoikeuksien haltija sitä pyytää). Jos rajatylittäviä kysymyksiä ei ratkaista tietyssä määräajassa, minkä tahansa asianomaisen jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset tai taajuuksien käyttöoikeuden haltijat voivat pyytää komissiota puuttumaan asiaan.
Unionin radiotaajuusstrategia ja etenemissuunnitelmat	IV osa – Resurssit (taajuudet ja numerointi); I osasto, Taajuudet – II luku, Taajuuksien varaaminen	// Radiotaajuuksia koskevien kansallisten etenemissuunnitelmien sisällön lyhyttä koskevat vaatimukset.	Komissio laatii unionin radiotaajuusstrategian. Toimivaltaisten viranomaisten on yhdeksän kuukauden kuluessa unionin radiotaajuuksia koskevien etenemissuunnitelmien laatisesta toimitettava komissiolle ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevälle elimelle kansalliset radiotaajuuksia koskevat etenemissuunnitelmansa. Toimivaltaisten viranomaisten on julkaistava radiotaajuuksia koskevat kansalliset etenemissuunnitelmat ja päivitettävä niitä säännöllisesti. Toimivaltaisten viranomaisten on raportoitava säännöllisesti komissiolle ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevälle elimelle

Datan/tiedon tyyppi	Viittaukset vaatimuksiin	Standardi ja/tai eritelmä (tapauksen mukaan)	Tietovirran kuvaus
			radiotaajuuksia koskevien kansallisten etenemissuunnitelmiensa täytäntöönpanosta.
Määräajan pidentämisen uudelleentarkastelupyynnöt vaihtoehtoisen käytön sallimiseksi poikkeuksellisesti <i>(jos radiotaajuuksien käyttö on yhdenmukaistettu teknisillä täytäntöönpanotoimenpiteillä päätöksen N:o 676/2002/EY mukaisesti)</i>	IV osa – Resurssit (taajuudet ja numerointi); I osasto, Taajuudet – II luku, Taajuuksien varaaminen	//	Mahdollinen taajuuksien käyttäjä tai komissio voi esittää tällaisia uudelleentarkastelupyyntöjä asianomaiselle toimivaltaiselle viranomaiselle.
Radiotaajuuksien yhdenmukaistamista koskevat pyynnot	IV osa – Resurssit (taajuudet ja numerointi); I osasto, Taajuudet – II luku, Taajuuksien varaaminen	//	Kaikki asianomaiset osapuolet voivat esittää komissiolle perustellun pyynnön harkita tietyn taajuusalueen saatavuutta ja/tai tehokasta käyttöä koskevien ehtojen yhdenmukaistamista. Tällaisen pyynnön vastaanotettuaan komissio järjestää julkisen kuulemisen ja toimittaa kyseisen pyynnön joko radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevälle elimelle raporttia tai lausuntoa varten ja/tai radiotaajuuskomitealle (joka voi myös antaa lausunnon). Komissio toimittaa pyynnön esittäjälle

Datan/tiedon tyyppi	Viittaukset vaatimuksiin	Standardi ja/tai eritelmä (tapauksen mukaan)	Tietovirran kuvaus
			kohtuullisen vastauksen (kohtuullisessa määräajassa ja mieluiten kuusi kuukautta vastaanottamisesta). Komissio julkaisee pyynnön ja vastauksen.
Yksittäisiä käyttöoikeuksia koskevat tiedot	IV osa – Resurssit (taajuudet ja numerointi); I osasto, Taajuudet – III luku, Jakaminen	//	Toimivaltaisten viranomaisten on annettava asianomaisille osapuolille tiedot yksittäisiin käyttöoikeuksiin liitettävistä ehdoista ennen niiden asettamista. Samoin vaatimustenmukaisuuden arviointiperusteiden osalta. Radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevä elin kerää hyviä käytäntöjä valinnoista yleisvaltuutusten ja yksittäisten käyttöoikeuksien välillä.
Radiotaajuuksien käyttöä koskeviin yhteisiin valtuutusehtoihin liittyvät tiedot	IV osa – Resurssit (taajuudet ja numerointi); I osasto, Taajuudet – III luku, Jakaminen	//	Radiotaajuuksien mahdolliset käyttäjät kahdessa tai useammassa jäsenvaltiossa voivat (tai komissio voi) pyytää asianomaisen jäsenvaltion toimivaltaisia viranomaisia vahvistamaan yhteiset valtuutusehdot yhdessä radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen puitteissa. Toimivaltaisten viranomaisten on ilmoitettava komissiolle tällaisista pyynnöistä. Implisiittiset tietovirrat, jos komissio pyytää

Datan/tiedon tyyppi	Viittaukset vaatimukseen	Standardi ja/tai eritelmä (tapauksen mukaan)	Tietovirran kuvaus
			radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevältä elimeltä, digitaalisten verkkojen virastolta, viestintäkomitealta tai ulkopuolisilta asiantuntijoilta apua valtuutusmenettelyn toteuttamisessa.
Muut yksittäisiä oikeuksia koskevat tiedot	IV osa – Resurssit (taajuudet ja numerointi); I osasto, Taajuudet – III luku, Jakaminen	//	Yksittäisten oikeuksien haltijoiden pyynnöt oikeuksien uusimiseksi. Käyttöoikeuksien haltijan on ilmoitettava toimivaltaiselle viranomaiselle aikomuksestaan siirtää tai vuokrata käyttöoikeuksia. Kyseisen toimivaltaisen viranomaisen on julkistettava nämä tiedot. Mikä tahansa kolmas osapuoli, joka haluaa käyttää taajuuksien osaa tietyllä alueella tai tietyllä ajanjaksolla, voi ilmaista kiinnostuksensa toimivaltaiselle viranomaiselle.
Tiedot dynaamiseen tietokantaan geopaikannusta ja taajuuksien käyttömahdollisuuksien seuranta varten	IV osa – Resurssit (taajuudet ja numerointi); I osasto, Taajuudet – III luku, Jakaminen	Komissio voi antaa täytäntöönpanosäädöksiä, joissa määritellään tietokannan kattamat taajuusalueet ja kehitetään käytännön järjestelyjä ja yhdenmukaisia malleja, joiden mukaisesti toimivaltaiset	Tietokannan on sisällettävä jäsenvaltioiden keräämiä ja toimittamia ajantasaisia tietoja.

Datan/tiedon tyyppi	Viittaukset vaatimukseen	Standardi ja/tai eritelmä (tapauksen mukaan)	Tietovirran kuvaus
		viranomaiset keräävät ja toimittavat tietoja komissiolle.	
Taajuuksien sisämarkkinamenettelyn yhteydessä käytettävät tiedot	IV osa – Resurssit (taajuudet ja numerointi); I osasto, Taajuudet – III luku, Jakaminen	Sisällön vähimmäisvaatimukset.	Kun toimivaltaiset viranomaiset aikovat toteuttaa valintamenettelyn (tai muuttaa tai uusia tiettyjä oikeuksia), niiden on julkaistava lopullisen toimenpiteensä luonnos ja toimitettava se komissiolle, radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevälle elimelle, BERECille ja muiden jäsenvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille. Toimivaltaiset viranomaiset, radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevä elin, BEREC ja komissio voivat esittää toimenpide-ehdotusta koskevia huomautuksia 30 työpäivän kuluessa. Komissio ilmoittaa tässä tapauksessa BERECille ja kansallisille sääntelyviranomaisille varaumistaan ja julkaisee ne samanaikaisesti. Radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevä elin ja BEREC antavat lausuntonsa komission ilmoituksesta 30 työpäivän kuluessa komission varaumien ilmoittamisesta. Komissio voi tehdä päätöksen 60 työpäivän

Datan/tiedon tyyppi	Viittaukset vaatimuksiin	Standardi ja/tai eritelmä (tapauksen mukaan)	Tietovirran kuvaus
			kuluessa varaumiensa ilmoittamisesta. Toimivaltaisen viranomaisen on ilmoitettava kuuden kuukauden kuluessa komission päätöksestä uudesta toimenpide-ehdotuksesta radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevälle elimelle, BERECille ja komissiolle. Digitaalisten verkkojen virasto pitää kirjaa unionin taajuuksien sisämarkkinoita koskevista menettelyistä.
Tiedot satelliittijärjestelmien rekisteröinnissä ja koordinoinnissa Kansainvälisen televiestintäliiton (ITU) kanssa	IV osa – Resurssit (taajuudet ja numerointi); II osasto, Taajuuksien käyttö satelliittiviestinnässä	//	Toimivaltaisen viranomaisen on ilmoitettava komissiolle ja muille radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen toimivaltaisille viranomaisille kaikista ITU:lle tehtävistä pyynnöistä toimittaa, koordinoita tai rekisteröidä satelliittijärjestelmä, jonka on tarkoitus kattaa useampi kuin yksi jäsenvaltio tai maa-asema. - Jäsenvaltiot ja komissio voivat esittää huomautuksia pyynnöstä. Saatuaan ITU:n sääntöjen mukaisen pyynnön koordinoita satelliittijärjestelmän tai maa-aseman taajuudet tai kiertoratapaikat asianomaisen toimivaltaisen viranomaisen on ilmoitettava tästä komissiolle ja muille

Datan/tiedon tyyppi	Viittaukset vaatimukseen	Standardi ja/tai eritelmä (tapauksen mukaan)	Tietovirran kuvaus
			toimivaltaisille viranomaisille radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen kautta. - Radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen koordinoitettavaan kuuluvat implisiittiset tietovirrat, kun vähintään kaksi toimivaltaista viranomaista vastaanottaa samaa taajuusaluetta tai samaa kiertoratapaikkaa koskevia pyyntöjä. Kun toimivaltainen viranomainen saa pyynnön koordinoida maanpäällisten sovellusten ja avaruussovellusten taajuuksien käyttöä liittyen päätöksellä N:o 676/2002/EY yhdenmukaistettuihin radiotaajuuksiin, toimivaltainen viranomainen toimittaa pyynnön komissiolle, joka välittää sen välittömästi radiotaajuuskomitean jäsenille.

Datan/tiedon tyyppi	Viittaukset vaatimuksiin	Standardi ja/tai eritelmä (tapauksen mukaan)	Tietovirran kuvaus
Satelliittitaajuuksien käyttöä koskeviin unionin tason valtuutuksiin liittyvät tiedot	IV osa – Resurssit (taajuudet ja numerointi); II osasto, Taajuuksien käyttö satelliittiviestinnässä	//	Palveluntarjoajien on toimitettava ilmoitus komissiolle. Implisiittiset tietovirrat jäsenvaltioissa, joihin sovelletaan komission myöntämää unionin valtuutusta. Toimivaltaiset viranomaiset tai hakijat voivat pyytää komissiota harkitsemaan unionin valtuutusten määrän rajoittamista tietyllä radiotaajuusalueella. Tässä tapauksessa komissio antaa asianomaisille osapuolille mahdollisuuden esittää näkemyksensä julkisessa kuulemisessa. Yrityksen on toimitettava komissiolle hakemus, joka koskee unionin valtuutusta käyttää radiotaajuuksia satelliittiviestintäpalvelujen ja satelliittiverkkojen tarjoamiseen. - Komissio julkaisee vastaanotetut hakemukset. - Radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen on annettava komissiolle lausunto kymmenen työpäivän kuluessa.

Datan/tiedon tyyppi	Viittaukset vaatimuksiin	Standardi ja/tai eritelmä (tapauksen mukaan)	Tietovirran kuvaus
Tiedot valvonnan ja oikeussuojakeinojen yhteydessä (mukaan lukien satelliittihäiriöiden ratkaiseminen)	IV osa – Resurssit (taajuudet ja numerointi); II osasto, Taajuuksien käyttö satelliittiviestinnässä	//	Implisiittiset tietovirrat komission (radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen avustuksella) tutkiessa väitettyjä unionin valtuutukseen liittyvien ehtojen tai säännösten rikkomisia. - Jos toimivaltainen viranomainen katsoo, että unionin valtuutuksen haltija ei noudata vaatimuksia, sen on saatettava asia komission ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen tietoon. - Jos komissio toteaa, että unionin valtuutuksen haltija ei noudata vaatimuksia, se ilmoittaa havainnoistaan kyseiselle operaattorille. - Komissio ilmoittaa jäsenvaltioille täytäntöönpanotoimistaan. Jos toimivaltainen viranomainen päättää lykätä komission päättämän toimenpiteen soveltamista, sen on ilmoitettava asiasta komissiolle etukäteen. Jos toimivaltainen viranomainen toteuttaa omasta aloitteestaan väliaikaisia toimenpiteitä haitallisten häiriöiden välttämiseksi

Datan/tiedon tyyppi	Viittaukset vaatimukseen	Standardi ja/tai eritelmä (tapauksen mukaan)	Tietovirran kuvaus
			alueellaan, sen on ilmoitettava asiasta komissiolle ja muille toimivaltaisille viranomaisille. - Vastaavasti komissio voi myös pyytää tällaisten väliaikaisten toimenpiteiden hyväksymistä.
Numerovarojen strategiseen suunnitteluun ja hallintaan liittyvät tiedot	IV osa – Resurssit (taajuudet ja numerointi); III osasto, Numerovarat	//	Implisiittiset tietovirrat komission, digitaalisten verkkojen viraston ja kansallisten sääntelyviranomaisten välisessä yhteistyössä unionin numerovarojen strategisessa suunnittelussa ja numerovarojen mahdollisen käytön määrittämisessä rajatylittävissä tai yleiseurooppalaisissa palveluissa.

Datan/tiedon tyyppi	Viittaukset vaatimuksiin	Standardi ja/tai eritelmä (tapauksen mukaan)	Tietovirran kuvaus
Yleiseurooppalaisia numerovaroja koskevat tiedot	IV osa – Resurssit (taajuudet ja numerointi); III osasto, Numerovarot	// Kuuden kuukauden kuluttua unionin numerointisuunnitelman hyväksymisestä digitaalisten verkkojen virasto ottaa käyttöön menettelyn ja järjestelmän tietojen toimittamista varten.	Implisiittinen tietovirta, joka saadaan kansallisten sääntelyviranomaisten digitaalisten verkkojen viraston kanssa tehtävästä yhteistyöstä yleiseurooppalaisten numerovarojen numeroiden tai numerovarojen jakamisessa. Tiedot, jotka kansallisten sääntelyviranomaisten on toimitettava oikea-aikaisesti numeroiden jakamisesta ja niiden saajista (tiedot, joita tarvitaan digitaalisten verkkojen viraston perustamaan yleiseurooppalaisten numerovarojen tietokantaan syöttämistä varten).

Datan/tiedon tyyppi	Viittaukset vaatimukseen	Standardi ja/tai eritelmä (tapauksen mukaan)	Tietovirran kuvaus
Kansallisia numerovaroja koskevat tiedot	IV osa – Resurssit (taajuudet ja numerointi); III osasto, Numerovarat	//	Muut yritykset kuin sähköisten viestintäverkkojen tai -palvelujen tarjoajat voivat pyytää kansallisia sääntelyviranomaisia myöntämään numerovarojen käyttöoikeuksia kansallisista numerointisuunnitelmista tiettyjen palvelujen tarjoamiseksi niille. Kansalliset sääntelyviranomaiset voivat pyytää digitaalisten verkkojen virastolta apua toimintansa koordinoinnissa numerovarojen tehokkaan hallinnoinnin varmistamiseksi. Kansallisten sääntelyviranomaisten tai muiden toimivaltaisten viranomaisten on toimitettava määräajoin digitaalisten verkkojen virastolle tietokantaa varten tarvittavat tiedot numerovaroista, joita on oikeus käyttää oman alueen ulkopuolella unionissa. Kansallisten sääntelyviranomaisten on julkaistava kansalliset numerointisuunnitelmat sekä kaikki niihin myöhemmin tehtävät lisäykset tai muutokset. BEREC esittää joka toinen vuosi kertomuksen kansallisista käytännöistä, jotka koskevat kansallisten ja yleiseurooppalaisten

Datan/tiedon tyyppi	Viittaukset vaatimukseen	Standardi ja/tai eritelmä (tapauksen mukaan)	Tietovirran kuvaus
			numerovarojen käyttöoikeuksien myöntämistä.

Datan/tiedon tyyppi	Viittaukset vaatimuksiin	Standardi ja/tai eritelmä (tapauksen mukaan)	Tietovirran kuvaus
Tiedot numerovarojen käyttöoikeuksien myöntämisen yhteydessä	IV osa – Resurssit (taajuudet ja numerointi); III osasto, Numerovarat	//	Yritykset voivat pyytää kansallisia sääntelyviranomaisia myöntämään yksittäisiä numerovarojen käyttöoikeuksia. Kansallisten sääntelyviranomaisten on tehtävä päätös edellä mainitusta hakemuksesta ja julkistettava kyseinen päätös. Jäsenvaltion kansallinen sääntelyviranomainen voi esittää asiaa koskevien kuluttajansuojasääntöjen tai kansallisten lakien rikkomisen osoittavan pyynnön sen jäsenvaltion kansallisille sääntelyviranomaisille, jossa numerovarojen käyttöoikeudet on myönnetty. Implisiittiset tietovirrat, jotka koskevat digitaalisten verkkojen viraston tehtävää helpottaa ja koordinoida tietojen vaihtamista asiaan liittyvien eri jäsenvaltioiden kansallisten sääntelyviranomaisten välillä ja varmistaa työskentelyn asianmukainen koordinointi niiden kesken.

Datan/tiedon tyyppi	Viittaukset vaatimuksiin	Standardi ja/tai eritelmä (tapauksen mukaan)	Tietovirran kuvaus
Kupariverkkojen sulkemista koskevat tiedot ja siirtymäsuunnittelua koskevat tiedot	V osa – Kuituun siirtyminen, markkinoiden toiminta ja kilpailu; I osasto, Kuituverkkoihin siirtyminen	Kupariverkkojen sulkemisaalueet on rajattava ottaen huomioon komission ohjeet, jotka on määrää hyväksyä viimeistään 29. helmikuuta 2028. Kestävyysehdot edellyttävät, että kuituverkot ulottuvat lähelle vähintään 95 prosenttia kupariverkkojen sulkemisaalueella sijaitsevista kodeista. Kansallisten sääntelyviranomaisten on määriteltävä objektiiviset ja läpinäkyvät muuttajat ja perusteet, joilla arvioidaan läheisyyttä, kohtuullisia ponnisteluja, kohtuullisia kustannuksia ja kohtuuhintaisuutta.	Kansallisten sääntelyviranomaisten on julkaistava luettelo kupariverkkojen sulkemisaalueista ja sen mahdolliset päivitykset sekä luettelot kupariverkkojen sulkemisaalueista, joilla kestävyys ehdot täyttyvät (julkaistaan viimeistään 30 päivänä kesäkuuta 2029 ja sen jälkeen vähintään 12 kuukauden välein viiden vuoden ajan). Jäsenvaltioiden on laadittava ja ilmoitettava komissiolle viimeistään 31 päivänä lokakuuta 2029 kuituverkkoihin siirtymistä koskeva suunnitelma, joka sisältää tiedot kupari- ja kuituverkon kattavuudesta, käyttöönottoimenpiteistä, kupariverkkojen sulkemisaalueiden asemasta ja siirtymisen välitavoitteista, minkä lisäksi päivitetty suunnitelma, jossa raportoidaan täytäntöönpanon edistymisestä, on ilmoitettava viimeistään 30. kesäkuuta 2034. Operaattoreiden on toimitettava kupariverkkojen sulkemista koskevat suunnitelmansa kansallisille sääntelyviranomaisille kuuden kuukauden kuluessa toimeksiannon hyväksymisestä ja raportoitava täytäntöönpanon edistymisestä

Datan/tiedon tyyppi	Viittaukset vaatimukseen	Standardi ja/tai eritelmä (tapauksen mukaan)	Tietovirran kuvaus
			viranomaisen määrittämin väliajoin. Vaikutusalueiden loppukäyttäjille on ilmoitettava kupariverkon sulkemisen ajoituksesta, tarvittavista palvelu- tai laitemuutoksista ja saatavilla olevista vaihtoehtoisista palveluista.

Datan/tiedon tyyppi	Viittaukset vaatimuksiin	Standardi ja/tai eritelmä (tapauksen mukaan)	Tietovirran kuvaus
Käyttöoikeuksia ja yhteenliittämistä koskevat menettelyt ja sääntelyn arvioinnin tulokset	V osa – Kuituun siirtyminen, markkinoiden toiminta ja kilpailu; III osasto, Yhteenliittäminen II luku: Käyttöä koskevat symmetriset säännöt	Menettelyillä on varmistettava, että yritykset, myös pk-yritykset ja palveluntarjoajat, joiden maantieteellinen kattavuus on rajallinen, voivat hyötyä asetetuista velvollisuuksista. Velvollisuuksien ja ehtojen on oltava objektiivisia, avoimia, oikeasuhteisia ja syrjimättömiä, ja ne on pantava täytäntöön 186 ja 85 artiklan mukaisesti.	Kansallisten sääntelyviranomaisten on annettava ohjeita ja asetettava julkisesti saataville menettelyt, joita sovelletaan käyttöoikeuden saamiseen ja yhteenliittämiseen. Kansallisten sääntelyviranomaisten tai muiden toimivaltaisten viranomaisten, jotka ovat asettaneet velvollisuuksia ja ehtoja 69 artiklan nojalla, on arvioitava niiden tulokset viimeistään viiden vuoden kuluttua edellisen toimenpiteen hyväksymisestä ja ilmoitettava arviointinsa tulokset 186 ja 85 artiklassa tarkoitettujen menettelyjen mukaisesti.

Datan/tiedon tyyppi	Viittaukset vaatimuksiin	Standardi ja/tai eritelmä (tapauksen mukaan)	Tietovirran kuvaus
Markkinamääritelmät, markkina-analyysin tulokset, sääntelytoimenpiteet ja ohjeasiakirjat	V osa – Kuituun siirtyminen, markkinoiden toiminta ja kilpailu; IV osasto: Markkinat ja kilpailu I luku – Markkina-analyysi ja huomattava markkinavoima	Suosituksessa on yksilöitävä kilpailulainsäädännön periaatteiden mukaisesti määritellyt tuote- ja palvelumarkkinat. Markkina-analyysissa on noudatettava 186 ja 85 artiklassa säädettyjä menettelyjä, se on tehtävä hyvissä ajoin ja se on saatettava päätökseen vuoden kuluessa. Ennakkosääntelyn alaisia markkinoita tarkastellaan uudelleen viiden vuoden välein sen määrittämiseksi, täytyvätkö 72 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut kolme perustetta. Huomattavaa markkinavoimaa koskevien suuntaviivojen on oltava kilpailuoikeuden asiaankuuluvien periaatteiden mukaisia, ja niihin on sisällyttävä ohjeita huomattavan markkinavoiman käsitteen soveltamisesta sähköisen viestinnän markkinoiden	Komissio antaa julkisen kuulemisen jälkeen ja BERECin lausunnon huomioon ottaen suosituksen, jossa yksilöidään merkitykselliset tuote- ja palvelumarkkinat, ja tarkastelee sitä uudelleen säännöllisesti viiden vuoden välein. Kansallisten sääntelyviranomaisten on tehtävä markkina-analyysi ja ilmoitettava vastaavat sääntelytoimenpide-ehdotukset 85 artiklan mukaisesti viiden vuoden kuluessa edellisen toimenpiteen hyväksymisestä. BERECin on tehtävä analyysi mahdollisista valtioiden rajat ylittävistä markkinoista komission tai vähintään kahden kansallisen sääntelyviranomaisen perustellusta pyynnöstä tai analyysi valtioiden rajat ylittävistä loppukäyttäjien kysynnästä komission, vähintään kahden kansallisen sääntelyviranomaisen tai markkinaosapuolten perustellusta pyynnöstä. Komissio julkaisee huomattavaa markkinavoimaa koskevat suuntaviivat BERECiä kuultuaan.

Datan/tiedon tyyppi	Viittaukset vaatimuksiin	Standardi ja/tai eritelmä (tapauksen mukaan)	Tietovirran kuvaus
		ennakkosäätelyyn.	
Kustannuslaskentajärjestelmän tiedot ja vaatimustenmukaisuuden todentamista koskevat tiedot	V osa – Kuituun siirtyminen, markkinoiden toiminta ja kilpailu; IV osasto: Markkinat ja kilpailu II luku: Käyttöoikeuksiin	Kustannuslaskentajärjestelmän kuvaus, josta käyvät ilmi ainakin kustannusten ryhmittelyn pääluokat ja kustannusten kohdentamisessa käytetyt säännöt, on asetettava julkisesti saataville. Hyväksytyn	Yritysten, joilla katsotaan olevan huomattava markkinavoima ja joihin sovelletaan kustannuslaskentaa koskevia velvollisuuksia, on asetettava julkisesti saataville kuvaus kustannuslaskentajärjestelmästä. Hyväksytyn riippumattoman elimen on

Datan/tiedon tyyppi	Viittaukset vaatimuksiin	Standardi ja/tai eritelmä (tapauksen mukaan)	Tietovirran kuvaus
	liittyvien korjaavien toimien asettaminen yrityksille, joilla on huomattava markkinavoima	riippumattoman elimen on tarkastettava järjestelmä.	tarkastettava kustannuslaskentajärjestelmän noudattaminen ja julkaistava vuosittain lausunto sen noudattamisesta. Jos yritykselle on asetettu hintojen kustannuslähtöisyyttä koskeva velvollisuus, sen on esitettävä kansalliselle sääntelyviranomaiselle täydelliset perustelut hinnoilleen, mukaan lukien todisteet siitä, että maksut perustuvat kustannuksiin ja sisältävät kohtuullisen tuoton investoinnille. Kansalliset sääntelyviranomaiset voivat vaatia yrityksiä mukauttamaan hintoja näiden tietojen perusteella.
Tiedot operaattoreiden, joilla on huomattava markkinavoima, tarjoamista sitoumuksista	V osa – Kuituun siirtyminen, markkinoiden toiminta ja kilpailu; IV osasto: Markkinat ja kilpailu II luku: Käyttöoikeuksiin liittyvien korjaavien toimien asettaminen yrityksille, joilla on huomattava markkinavoima	Sitoumusten on oltava riittävän yksityiskohtaisia täytäntöönpanon laajuuden, keston, ajoituksen ja tavan osalta, jotta kansallinen sääntelyviranomainen voi arvioida niitä.	Yritykset, joilla katsotaan olevan huomattava markkinavoima, voivat tarjota kansallisille sääntelyviranomaisille sitoumuksia, jotka koskevat käyttöoikeuden ehtoja, yhteisinvestointeja tai molempia. Kansallisten sääntelyviranomaisten on järjestettävä tarjottuja sitoumuksia koskeva julkinen kuuleminen (markkinatesti) asianomaisten osapuolten ja erityisesti niiden kolmansien osapuolten kanssa, joita asia suoraan koskee. Mahdolliset yhteissijoittajat tai käyttöoikeuden hakijat voivat esittää

Datan/tiedon tyyppi	Viittaukset vaatimukseen	Standardi ja/tai eritelmä (tapauksen mukaan)	Tietovirran kuvaus
			näkemyksiä vaatimusten noudattamisesta ja ehdottaa muutoksia. Kansallisen sääntelyviranomaisen on annettava alustavat päätelmät tiedoksi yritykselle, joka voi tarkistaa alkuperäistä tarjoustaan. Kun sitoumuksista on tehty sitovia, yrityksen on ilmoitettava kansalliselle sääntelyviranomaiselle ilman aiheetonta viivytystä kaikista sitoumuksiin vaikuttavista olosuhteiden muutoksista. Kansallisten sääntelyviranomaisten on seurattava ja valvottava sitovien sitoumusten noudattamista ja varmistettava se.
Sääntelytoimenpiteiden luonnokset, huomautukset, lausunnot, päätökset ja lopulliset hyväksytyt toimenpiteet	V osa – Kuituun siirtyminen, markkinoiden toiminta ja kilpailu; IV osasto: Markkinat ja kilpailu III luku: Markkinoiden sääntelyä koskevat sisämarkkinamenettelyt	Toimenpide-ehdotukset on julkaistava ja toimitettava samanaikaisesti komissiolle, BERECille ja muiden jäsenvaltioiden kansallisille sääntelyviranomaisille perusteluineen 20 artiklan 3 kohdan mukaisesti. BERECin on annettava lausunto 30 työpäivän kuluessa 90 päivän määräajan alkamisesta. Asetuksen 86 artiklan mukaiset väliaikaiset	Kansallisten sääntelyviranomaisten on ilmoitettava komissiolle, BERECille ja muille kansallisille sääntelyviranomaisille 69, 72 ja 73–84 artiklan soveltamisalaan kuuluvista toimenpide-ehdotuksista, jotka vaikuttaisivat jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Nämä tahot voivat esittää huomautuksia 30 työpäivän kuluessa. Jos komissio ilmoittaa vakavista epäilyistä tai sisämarkkinoiden esteistä, BEREC antaa lausunnon 30 työpäivän kuluessa.

Datan/tiedon tyyppi	Viittaukset vaatimuksiin	Standardi ja/tai eritelmä (tapauksen mukaan)	Tietovirran kuvaus
		toimenpiteet ovat voimassa enintään 12 kuukautta.	Kansallisten sääntelyviranomaisten on ilmoitettava kaikista hyväksytyistä lopullisista toimenpiteistä komissiolle ja BERECille. Kansallisten sääntelyviranomaisten on ilmoitettava väliaikaisista toimenpiteistä viipymättä komissiolle, muille kansallisille sääntelyviranomaisille ja BERECille. Komissio voi antaa suosituksia tai suuntaviivoja julkisen kuulemisen jälkeen, kansallisia sääntelyviranomaisia kuultuaan ja ottaen mahdollisimman tarkasti huomioon BERECin lausunnon.
Tiedot verkkokapasiteetin hallinnasta, liikenteenhallintatoimenpiteistä, palvelun laatua koskevista muuttujista, vaatimustenmukaisuutta koskevista tiedoista ja täytäntöönpanon valvontaa koskevista havainnoista	VI osa – Palvelut II osasto: Avoin internetyhteys	Palveluntarjoajien joka toinen vuosi suorittama raportointi, joka kattaa verkon/liikenteen hallinnan ja perustelut. BERECin malli viimeistään [antamispäivä + 1 vuosi]. BERECin suuntaviivoissa on esitettävä yksityiskohtaisesti palvelun laatua koskevat muuttujat, mittausmenetelmät, tietomuoto (liite III), julkaisumuoto (liite IV) ja	Palveluntarjoajat toimittavat joka toinen vuosi kansallisille sääntelyviranomaisille tietoja verkkokapasiteetista ja liikenteenhallinnasta. Kansalliset sääntelyviranomaiset jakavat tiedot BERECin kanssa. BEREC julkaisee joka toinen vuosi raportteja kansallisten sääntelyviranomaisten käytännöistä ja havainnoista, yhteisen tiedonkeruumallin ja täytäntöönpanoa koskevat suuntaviivat sidosryhmiä kuultuaan ja yhteistyössä komission kanssa. Kansalliset sääntelyviranomaiset ottavat mahdollisimman tarkasti huomioon BERECin täytäntöönpanon

Datan/tiedon tyyppi	Viittaukset vaatimuksiin	Standardi ja/tai eritelmä (tapauksen mukaan)	Tietovirran kuvaus
		laadunvarmistusmekanismit, mukaan lukien vammaisia loppukäyttäjää koskevat muuttujat.	valvontaa koskevat suuntaviivat.
Sopimustiedot, avoimuustiedot, suorituskykytiedot, sopimusmuutoksia koskevat ilmoitukset ja kulutuksen seurantatiedot	VI osa – Palvelut III osasto: Loppukäyttäjien oikeudet I luku: Kuluttajien oikeudet	Tiedot on annettava selkeästi ja ymmärrettävästi pysyvällä välineellä tai helposti ladattavassa asiakirjassa (96 artiklan 2 kohta). Komissio voi määrittää sopimustiivistelmän mallin BERECiä kuultuaan. Avoimuustiedot julkaistaan selkeällä, kattavalla ja koneellisesti luettavalla tavalla liitteen IV mukaisesti. Esteetön muoto vammaisille loppukäyttäjille direktiivin (EU) 2019/882 liitteen 1 mukaisesti. BERECin suuntaviivojen mukainen tuloksellisuuden seuranta (95 artiklan 3 kohta).	Internetyhteyspalvelujen tai yleisesti saatavilla olevien henkilöiden välisten viestintäpalvelujen tarjoajat antavat kuluttajille sopimustietoja (liite III) ja sopimustiivistelmän ennen sopimuksen tekemistä. Palveluntarjoajat julkaisevat avoimuustiedot (liite IV) koneellisesti luettavassa muodossa. Palveluntarjoajat tarjoavat kulutuksen seurantalaitteita, jotka antavat oikea-aikaista tietoa käyttötasoista ja ilmoituksia ennen kuin raja-arvot saavutetaan. Palveluntarjoajat ilmoittavat kuluttajille vähintään kuukautta etukäteen sopimusmuutoksista pysyvällä välineellä. Internetyhteyspalvelujen suorituskykytietoja seurataan BERECin suuntaviivojen mukaisesti, ja kansalliset sääntelyviranomaiset sertifioivat ne.

Datan/tiedon tyyppi	Viittaukset vaatimuksiin	Standardi ja/tai eritelmä (tapauksen mukaan)	Tietovirran kuvaus
Vaihtamisprosessia koskevat tiedot, numeron siirrettävyyttä koskevat tiedot, siirrettävyyden aikataulut, palvelun jatkuvuutta koskevat tiedot, korvaustiedot ja suostumustietueet	VI osa – Palvelut III osasto: Loppukäyttäjien oikeudet II luku: Loppukäyttäjien oikeudet	//	Internetyhteyspalvelujen vastaanottavat ja luovuttavat palveluntarjoajat antavat loppukäyttäjille tietoa vaihtamisprosessin aikana. Molemmat palveluntarjoajat vaihtavat tietoja jatkuvuuden ja aktivoinnin varmistamiseksi sovituissa määräajoissa. Kansalliset sääntelyviranomaiset saavat tietoja seurataksaan vaatimusten noudattamista ja varmistaa, että loppukäyttäjille tiedotetaan ja heitä suojellaan. BEREC laatii suuntaviivat prosessin yksityiskohdista ja korvauksista sidosryhmiä kuultuaan ja yhteistyössä komission kanssa. Mikroyritykset ilmoittavat loppukäyttäjille poikkeuksista ennen sopimuksen tekemistä.
Petollista toimintaa koskevat tiedot, hätäviestintätiedot, julkisia varoituksia koskevat tiedot, soittajan tunnistetiedot, yleistä etua koskevat tiedot ja loppukäyttäjien esteettömyyttä koskevat tiedot	VI osa – Palvelut III osasto: Loppukäyttäjien oikeudet III luku: Loppukäyttäjien järjestelmät ja toiminnot	Soittajan sijaintitiedot yhdenmukaistettujen eurooppalaisten kriteerien mukaisesti (delegoitu säädös viimeistään [antamispäivä + 2 vuotta]). Yleistä etua koskevat tiedot standardoidussa muodossa.	Digitaalisten verkkojen virasto kerää petostietoja kansallisilta viranomaisilta, Europolilta ja sidosryhmiltä. BEREC antaa petostentorjuntaa koskevat suuntaviivat ENISAA kuultuaan. Jäsenvaltiot ilmoittavat hätäkeskuksen

Datan/tiedon tyyppi	Viittaukset vaatimuksiin	Standardi ja/tai eritelmä (tapauksen mukaan)	Tietovirran kuvaus
		Soittajan tunnistetiedot yksinkertaisella ja maksuttomalla keinolla. Esteettömyys direktiivin (EU) 2019/882 mukaisesti.	suosituksen E.164 mukaiset numerot digitaalisten verkkojen virastolle BERECin valvonnassa tapahtuvaa tietokantojen ylläpitoa varten. Palveluntarjoajat jakavat yleistä etua koskevia tietoja viranomaisilta loppukäyttäjille. Palveluntarjoajat varmistavat, että soittajan sijaintitiedot välitetään hätäkeskuksille viipymättä hätäviestinnän aikana. Palveluntarjoajat välittävät julkisia varoituksia loppukäyttäjille asianomaisilla maantieteellisillä alueilla. Palveluntarjoajat ottavat käyttöön kutsuvan tilaajan tunnistuksen tarjoamis- ja rajoitusmekanismeja loppukäyttäjän pyyntöjen mukaisesti.
Kansallisten sääntelyviranomaisten ja muiden toimivaltaisten viranomaisten nimet ja tehtävät, ilmoitukset kansallisista sääntelyviranomaisista ja muista toimivaltaisista viranomaisista ja niiden vastuista, kansallisten sääntelyviranomaisten	VII osa – Hallinto I osasto: Kansalliset sääntelyviranomaiset ja muut toimivaltaiset viranomaiset	Julkaiseminen helposti saatavilla olevassa muodossa. Vuosittainen raportointi. Talousarvion valvonta toteutetaan avoimesti ja julkistetaan.	Jäsenvaltiot julkaisevat kansallisten sääntelyviranomaisten ja muiden toimivaltaisten viranomaisten nimet ja niiden tehtävät. Jäsenvaltiot ilmoittavat komissiolle kaikki viranomaiset, joille on osoitettu tehtäviä tämän asetuksen nojalla, ja niiden vastuut, mukaan lukien mahdolliset muutokset. Kansalliset sääntelyviranomaiset raportoivat vuosittain markkinatilanteesta,

Datan/tiedon tyyppi	Viittaukset vaatimuksiin	Standardi ja/tai eritelmä (tapauksen mukaan)	Tietovirran kuvaus
vuosikertomukset sekä kansallisten sääntelyviranomaisten vuotuiset talousarviot			päätöksistä, resurssien jakamisesta ja tulevista suunnitelmista. Kansallisten sääntelyviranomaisten vuotuiset talousarviot julkaistaan. Talousarvion valvonta toteutetaan avoimesti ja julkistetaan.
BERECin sääntelytehtävät (julkinen luettelo), BERECin lausunnot, suuntaviivat, selvitykset, suositukset, yhteiset kannat, parhaat käytännöt, teetetyt tutkimukset, julkisen kuulemisen tulokset, kansallisten sääntelyviranomaisten keräämät tiedot, joka toinen vuosi laadittava työohjelma, joka toinen vuosi laadittava toimintakertomus, sääntelyneuvoston jäsenet ja varajäsenet, työjärjestys sekä työjärjestelyt toimivaltaisten elinten/viranomaisten kanssa	VII osa – Hallinto II osasto: BERECin tehtävät ja organisaatio	Avoin, uudelleenkäytettävä ja koneellisesti luettava muoto. Julkaisut BERECin verkkosivustolla ja EU:n digitaalisessa palveluväylässä.	BEREC julkaisee luettelon sääntelytehtävistä ja päivityksistä, kun uusia tehtäviä annetaan. BEREC julkaisee lopulliset lausunnot, suuntaviivat, selvitykset, suositukset, yhteiset kannat, parhaat käytännöt, teetetyt tutkimukset ja asiakirjaluonnokset julkista kuulemista varten. Julkisen kuulemisen tulokset asetetaan julkisesti saataville. BEREC valvoo digitaalisten verkkojen virastoa, kun se perustaa ja pitää yllä ilmoituksia, numerovaroja, hätäkeskuksia, lisäarvopalveluja ja hätäpalvelujen käyttöoikeuksia koskevia tietokantoja. Kansallisten sääntelyviranomaisten keräämät tiedot julkaistaan avoimessa koneellisesti luettavassa muodossa BERECin verkkosivustolla / EU:n digitaalisessa palveluväylässä. Luettelo sääntelyneuvoston jäsenistä ja varajäsenistä, joiden sidonnaisuuksia koskevat ilmoitukset julkistetaan. BEREC hyväksyy ja julkaisee

Datan/tiedon tyyppi	Viittaukset vaatimuksiin	Standardi ja/tai eritelmä (tapauksen mukaan)	Tietovirran kuvaus
			kaksivuotisen työohjelman, joka toinen vuosi laadittavan toimintakertomuksen ja työjärjestyksen.
Radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen kaksivuotinen työohjelma ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen joka toinen vuosi laadittava toimintakertomus sekä BERECin ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen välinen tietojenvaihto	VII osa – Hallinto IV osasto: Yhteiset säännökset ja BERECin ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen välinen yhteistyö	//	Radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen johtokunta toimittaa kaksivuotisen työohjelmansa Euroopan parlamentille, neuvostolle ja komissiolle ja joka toinen vuosi laadittavan toimintakertomuksensa Euroopan parlamentille, neuvostolle, komissiolle ja Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle. BEREC ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevä elin varmistavat säännöllisen tietojen ja asiantuntemuksen vaihdon molemmille merkityksellisissä asioissa.
Digitaalisten verkkojen viraston vuotuinen talousarvio ja toimintaa koskeva konsolidoitu vuosikertomus Vuosikertomus edistymisestä sähköisen viestinnän sisämarkkinoiden toteuttamisessa	VII osa – Hallinto V osasto: Digitaalisten verkkojen virasto I luku: Digitaalisten verkkojen viraston tehtävät ja organisaatio	//	Johtaja laatii luonnoksen digitaalisten verkkojen viraston toimintaa koskevaksi vuosikertomukseksi hallintoneuvoston arvioitavaksi ja hyväksyttäväksi. Hallintoneuvosto toimittaa toimintaa koskevan konsolidoidun vuosikertomuksen ja sitä koskevan arvion Euroopan parlamentille, neuvostolle, komissiolle ja tilintarkastustuomioistuimelle viimeistään 1.

Datan/tiedon tyyppi	Viittaukset vaatimuksiin	Standardi ja/tai eritelmä (tapauksen mukaan)	Tietovirran kuvaus
			heinäkuuta kunakin vuonna. Digitaalisten verkkojen virasto julkaisee yhteistyössä ENISAn kanssa vuosikertomuksen edistymisestä sähköisen viestinnän sisämarkkinoiden toteuttamisessa. Kertomusluonnos on toimitettava BERECin ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen hyväksyttäväksi ennen sen julkaisemista.
Digitaalisten verkkojen viraston yhtenäinen ohjelma-asiakirja, vuotuinen talousarvio, toimintaa koskeva konsolidoitu vuosikertomus ja tilinpäätös	VII osa – Hallinto V osasto: Digitaalisten verkkojen virasto II luku: Digitaalisten verkkojen viraston talousarvio ja ohjelmasuunnittelu	//	Digitaalisten verkkojen virasto toimittaa luonnoksen komissiolle, Euroopan parlamentille ja neuvostolle. Saatuaan komission lausunnon digitaalisten verkkojen virasto hyväksyy lopullisen yhtenäisen ohjelma-asiakirjan ja talousarvion. Digitaalisten verkkojen virasto toimittaa alustavan tilinpäätöksen komission tilinpitäjälle ja tilintarkastustuomioistuimelle viimeistään 1. maaliskuuta. Johtaja toimittaa lopullisen tilinpäätöksen Euroopan parlamentille, neuvostolle, komissiolle ja tilintarkastustuomioistuimelle viimeistään 1. heinäkuuta yhdessä hallintoneuvoston lausunnon ja toimintaa koskevan konsolidoidun vuosikertomuksen kanssa.

Datan/tiedon tyyppi	Viittaukset vaatimuksiin	Standardi ja/tai eritelmä (tapauksen mukaan)	Tietovirran kuvaus
Tietojenvaihto, asiakirjojen saatavuus, sidonnaisuuksia koskevat ilmoitukset, viestintätoimet ja arvioinnit	VII osa – Hallinto V osasto: Digitaalisten verkkojen virasto III luku: Yleiset säännökset	Yhteiset mallit	Komissio ja kansalliset viranomaiset vaihtavat perustellusta pyynnöstä tietoja BERECin, radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen ja digitaalisten verkkojen viraston kanssa käyttäen mahdollisuuksien mukaan yhteisiä raportointimuotoja. Digitaalisten verkkojen virasto hallinnoi tämän tietojenvaihdon mahdollistavaa tietojen ja viestintäjärjestelmää. Johtokunnan jäsenet, johtaja ja henkilöstö toimittavat sidonnaisuuksia koskevat ilmoitukset, jotka julkaistaan johtokunnan jäsenten ja johtajan osalta. BEREC, radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevä elin ja digitaalisten verkkojen virasto antavat yleisölle tietoa toiminnastaan ja tuloksistaan. Komissio tekee viiden vuoden välein BERECin, radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen ja digitaalisten verkkojen viraston arviointeja ja raportoi havainnoistaan Euroopan parlamentille, neuvostolle, hallintoneuvostolle ja yleisölle. Kansalaiset ja oikeushenkilöt voivat pyytää saada tutustua BERECin, radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen ja digitaalisten verkkojen

Datan/tiedon tyyppi	Viittaukset vaatimuksiin	Standardi ja/tai eritelmä (tapauksen mukaan)	Tietovirran kuvaus
			viraston hallussa oleviin asiakirjoihin.
Tietojen toimittaminen, maantieteelliset kartoitukset ja kuulemismekanismit sekä kartoitusten tulokset	VIII osa: Yleiset säännökset ja loppusäännökset I osasto: Tietojen toimittaminen, kartoitukset ja kuulemismekanismit	BERECin suuntaviivat ja yhteiset raportointimuodot ja -mallit	Sähköisiä viestintäverkkoja ja -palveluja tarjoavat yritykset toimittavat pyynnöstä tietoja kansallisille sääntelyviranomaisille, muille toimivaltaisille viranomaisille, BERECille ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevälle elimelle. Kansalliset sääntelyviranomaiset ja muut toimivaltaiset viranomaiset vaihtavat näitä tietoja komission, BERECin, radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen ja muiden jäsenvaltioiden viranomaisten kanssa perustellusta pyynnöstä. Kansalliset sääntelyviranomaiset tai muut toimivaltaiset viranomaiset tekevät laajakaistaverkkojen käyttöönottoa koskevia maantieteellisiä kartoituksia ja keräävät yrityksiltä ja viranomaisilta tietoja senhetkisestä kattavuudesta ja tulevista ennusteista. Nämä kartoitusten tulokset jaetaan paikallisten, alueellisten ja kansallisten viranomaisten, BERECin ja komission kanssa. Kansalliset sääntelyviranomaiset ja muut toimivaltaiset viranomaiset julkaisevat toimenpide-ehdotukset julkista kuulemista

Datan/tiedon tyyppi	Viittaukset vaatimuksiin	Standardi ja/tai eritelmä (tapauksen mukaan)	Tietovirran kuvaus
			varten ja asettavat tulokset julkisesti saataville. Viranomaiset kuulevat loppukäyttäjiä, kuluttajia, valmistajia ja yrityksiä sähköisiin viestintäpalveluihin liittyvistä kysymyksistä.
Standardointitoimet ja yhdenmukaistamistoimenpiteet	VIII osa: Yleiset säännökset ja loppusäännökset II osasto: Yhdenmukaistamismenettelyt	Eurooppalaiset standardit; kansainväliset standardit (ITU, CEPT, ISO ja IEC)	Komissio julkaisee muiden kuin pakollisten standardien ja teknisten eritelmien luettelot <i>Euroopan unionin virallisessa lehdessä</i> . Kansalliset sääntelyviranomaiset ja muut toimivaltaiset viranomaiset ilmoittavat komissiolle, jos ne päättävät olla noudattamatta komission suosituksia, ja perustelevat kantansa. BEREC antaa komissiolle lausuntoja yhdenmukaistamiskysymyksistä ja voi antaa neuvoja ehdotetuista toimenpiteistä. Komissio ilmoittaa Euroopan parlamentille ja neuvostolle, jos se ei hyväksy suosituksia tai päätöksiä, ja julkistaa perustelut.
Riitojenratkaisumenettelyt ja päätökset	VIII osa: Yleiset säännökset ja loppusäännökset III osasto: Riitojenratkaisu	//	Kansalliset sääntelyviranomaiset tekevät sitovia päätöksiä yritysten välisten riitojen ratkaisemiseksi neljän kuukauden kuluessa ja asettavat päätökset julkisesti saataville. Rajatylittävissä riita-asioissa kansalliset

Datan/tiedon tyyppi	Viittaukset vaatimuksiin	Standardi ja/tai eritelmä (tapauksen mukaan)	Tietovirran kuvaus
			sääntelyviranomaiset ilmoittavat asiasta BERECille, joka antaa lausuntoja, joissa kehoitetaan toteuttamaan erityistoimia.
Ekosysteemiyhteistyötä koskevat ohjeet ja sovittelu	VIII osa: Yleiset säännökset ja loppusäännökset IV osasto: Ekosysteemiyhteistyö	Ekosysteemiyhteistyötä koskevat BERECin suuntaviivat	BEREC julkaisee suuntaviivat, joilla helpotetaan yhteistyötä sähköisten viestintäverkkojen tarjoajien ja sähköisen viestinnän alaan läheisesti liittyvillä aloilla toimivien yritysten välillä. Kansalliset sääntelyviranomaiset ilmoittavat BERECille viikon kuluessa vapaaehtoista sovittelua koskevista pyynnöistä ja kutsuvat koolle sovittelukokouksia. BEREC antaa kahden kuukauden kuluessa lausuntoja tapausten osatekijöistä ja yhteistyövaihtoehtoja. Kansalliset sääntelyviranomaiset toimittavat kokouspöytäkirjat kuukauden kuluessa ottaen mahdollisimman tarkasti huomioon BERECin lausunnot. BEREC julkaisee raportin ekosysteemiyhteistyön vaikutuksista. Komissio tarkastelee ekosysteemiyhteistyön toimintaa BERECin raportin perusteella.
Hallinnolliset menettelyt, ilmoitukset ja raportointi	VIII osa: Yleiset säännökset ja loppusäännökset VI osasto: Loppusäännökset	//	Komissio antaa delegoidut säädökset tiedoksi Euroopan parlamentille ja neuvostolle. Jäsenvaltiot julkaisevat täytäntöönpanoa

Datan/tiedon tyyppi	Viittaukset vaatimukseen	Standardi ja/tai eritelmä (tapauksen mukaan)	Tietovirran kuvaus
			koskevat ilmoitukset kansallisissa virallisissa lehdissä ja toimittavat niistä jäljennökset komissiolle, joka jakaa tiedot viestintäkomitealle. Jäsenvaltiot julkaisevat tietoja oikeuksista, valtuutuksista ja velvollisuuksista ja toimittavat ne komissiolle, jotta ne ovat julkisesti saatavilla. Kansalliset sääntelyviranomaiset ilmoittavat komissiolle yrityksistä, joilla on huomattava markkinavoima, ja asetetuista velvollisuuksista. Jäsenvaltiot toimittavat pyydetty tiedot komissiolle uudelleentarkastelua varten. BEREC julkaisee joka kolmas vuosi raportin yleisvaltuutuksen täytäntöönpanosta. Komissio tarkastelee asetuksen toimintaa viiden vuoden välein ja raportoi siitä Euroopan parlamentille ja neuvostolle.

Yhdenmukaistaminen Euroopan datastrategian kanssa

Tämä lainsäädäntöaloite on linjassa sen kanssa, että viranomaiset käyttävät yksityisten tahojen hallussa olevaa dataa (datan jakaminen yrityksiltä viranomaisille – B2G) näyttöön perustuvan päätöksenteon ja poliittisten päätösten varmistamiseksi.

Yhdenmukaistaminen yhden kerran periaatteen kanssa

Tässä tapauksessa noudatetaan yhden kerran periaatetta, jotta voidaan minimoida sisämarkkinoilla toimiville yrityksille aiheutuva hallinnollinen rasite. Jäsenvaltiot ja komissio varmistavat liikesalaisuuksien suojan.

4.3. Digitaaliset ratkaisut

Ylätason kuvaus digitaalisista ratkaisuiista

Digitaalinen ratkaisu	Viittaukset vaatimuksiin	Pääasialliset ratkaisulta odotettavat toiminnot	Vastaava tah	Miten saavutettavuus otetaan huomioon?	Miten uudelleenkäytettävyys otetaan huomioon?	Tekoälyteknologioiden käyttö (tarvittaessa)
Unionin ilmoitustietokanta	III osa – Sisämarkkinoiden valtuutus ja yksi toimilupa	Julkisesti saatavilla oleva unionin tietokanta kansallisille sääntelyviranomaisille toimitetuista ilmoituksista yhden toimiluvan järjestelmän täytäntöönpanoa varten.	Digitaalisten verkkojen virasto	Ei määritelty	Ei määritelty	Ei määritelty
Dynaaminen taajuustietokanta	IV osa – Resurssit (taajuudet ja numerointi); I osasto, Taajuudet – III luku, Jakaminen	Dynaaminen tietokanta geopaikannusta ja taajuuksien käyttömahdollisuuksien seurantaa varten. Tietokannan on sisällettävä jäsenvaltioiden keräämät ja toimittamat	Digitaalisten verkkojen virasto	Ei määritelty	Ei määritelty	Ei määritelty

		ajantasaiset tiedot taajuuksien nykyisten käyttötarkoitusten geopaikannuksesta. Tietokannan on oltava suoraan kaikkien radiotaajuuksien mahdollisten käyttäjien käytettävissä.				
Yleiseurooppalaisten numerovarojen tietokanta	IV osa – Resurssit (taajuudet ja numerointi); III osasto, Numerovarot	Yleiseurooppalaisten numerovarojen tietokanta, joka perustuu kansallisten sääntelyviranomaisten antamiin tietoihin numeroiden varaamisesta ja niiden saajista. (*) Digitaalisten verkkojen virasto vastaa tietojen toimittamista koskevan menettelyn <i>ja järjestelmän</i> perustamisesta. Tämä voi olla uusi digitaalinen ratkaisu	Digitaalisten verkkojen virasto	Ei määritelty	Ei määritelty	Ei määritelty

		tai se voidaan integroida tässä analysoitavaan tietokantaan.				
Digitaalisten verkkojen viraston tieto- ja viestintäjärjestelmä	VII osa – Hallinto V osasto: Digitaalisten verkkojen virasto III luku: Yleiset säännökset BEREC-asetuksen 41 artikla	Yhteinen tietojenvaihtoaalusta BERECin, radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen, komission, kansallisten sääntelyviranomaisten ja taajuusasioista vastaavien toimivaltaisten viranomaisten välillä. Oma rajapinta tietopyyntöjä ja ilmoituksia varten (173 artikla). Foorumi kansallisten sääntelyviranomaisten ja taajuuksista vastuussa olevien toimivaltaisten viranomaisten välisten koordinoitutarpeiden varhaiseksi	Digitaalisten verkkojen virasto (hallintoneuvoston hyväksymät tekniset ja toiminnalliset eritelmät)	Ei määritelty	Ei määritelty	Ei määritelty

		tunnistamiseksi.				
--	--	------------------	--	--	--	--

4.4. Yhteentoimivuusarviointi

Ylätason kuvaus digitaalisista julkisista palveluista, joihin vaatimukset vaikuttavat

Digitaalinen julkinen palvelu tai digitaalisten julkisten palvelujen ryhmä	Kuvaus	Viittaukset vaatimuksiin	Yhteentoimiva Eurooppa -ratkaisut (EI SOVELLETA)	Muut yhteentoimivuusratkaisut
Sisämarkkinoiden valtuutus ja yksi toimilupa	Luodaan yhden toimiluvan kehys sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen tarjoamiseksi yleisvaltuutusjärjestelmän puitteissa. Tähän sisältyy julkisesti saatavilla olevan unionin tietokannan kansallisille sääntelyviranomaisille toimitetuista ilmoituksista ylläpito ja erilaisia tietovirtoja.	III osa – Sisämarkkinoiden valtuutus ja yksi toimilupa	//	Ei määritelty.
Keskeisten sähköisen viestinnän resurssien hallinnointia, varaamista ja käyttöä koskeva kehys (taajuudet ja numerointi)	Tarkemmin eriteltynä: - yleiseurooppalaisten numerovarojen tietokanta sekä - dynaaminen tietokanta geopaikannusta ja taajuuksien käyttömahdollisuuksien seuranta varten.	IV osa – Resurssit (taajuudet ja numerointi); I osasto, Taajuudet – III luku, Jakaminen; III osasto, Numerovarot	//	Ei määritelty.

Digitaalinen julkinen palvelu tai digitaalisten julkisten palvelujen ryhmä	Kuvaus	Viittaukset vaatimuksiin	Yhteentoimiva Eurooppa -ratkaisut (EI SOVELLETA)	Muut yhteentoimivuusratkaisut
	Tiettyihin taajuusalueisiin keskittyvän dynaamisen tietokannan pitäisi helpottaa alikäytettyjen taajuuksien havaitsemista ja tukea taajuuksien tehokkaampaa käyttöä ja yhteiskäyttötapoja.			

Digitaalisen julkisen palvelun vaatimusten vaikutus rajat ylittävään yhteentoimivuuteen

Digitaalinen julkinen palvelu nro 1 – Sisämarkkinoiden valtuutus ja yksi toimilupa

Arviointi	Toimenpiteet	Mahdolliset jäljellä olevat esteet (tapauksen mukaan)
Yhdenmukaisuus nykyisten digitaali- ja alakohtaisten politiikkojen kanssa Luetelkaa yksilöidyt sovellettavat digitaali- ja alakohtaiset politiikat	Otetaan käyttöön yksinkertaistettu ilmoituspohjainen järjestelmä, jonka avulla palveluntarjoajat voivat toimia yhdessä tai useammassa jäsenvaltiossa yhden valtuutuksen perusteella, mikä parantaa oikeudellista yhteentoimivuutta.	

Arviointi	Toimenpiteet	Mahdolliset jäljellä olevat esteet (tapauksen mukaan)
Organisatoriset toimenpiteet, joilla edistetään digitaalisten julkisten palvelujen sujuvaa tarjoamista rajojen yli Luetelkaa suunnitellut hallinnolliset toimenpiteet	Yhden toimiluvan menettelyssä palveluntarjoajan on toimitettava ilmoitus jonkin sellaisen jäsenvaltion kansalliselle sääntelyviranomaiselle, jossa se aikoo tarjota verkkoja tai palveluja. Käytössä on lisää tietovirtoja, joilla säännellään sitä, millaista jäsenvaltion ja digitaalisten verkkojen viraston välisen koordinoinnin on oltava. Kunkin jäsenvaltion on nimettävä yksi kansallinen yhteyspiste. Digitaalisten verkkojen viraston tehtävänä on ylläpitää keskustietokantaa kaikista yhden toimiluvan menettelyn yhteydessä annetuista ilmoituksista. Toimivaltaisten viranomaisten olisi toimitettava digitaalisten verkkojen virastolle ainoastaan täydelliset ilmoitukset.	
Toteutetut toimenpiteet sen varmistamiseksi, että datasta/tiedosta on yhteinen käsitys Luetelkaa tällaiset toimenpiteet	Ilmoitus aikomuksesta tarjota verkkoja tai palveluja on tehtävä BERECin saataville asettaman ilmoitusmallin mukaisesti.	
Yhteisesti sovittujen avointen teknisten eritelmien ja standardien käyttö Luetelkaa tällaiset toimenpiteet	Tässä vaiheessa ei ole määritelty mitään.	

Digitaalinen julkinen palvelu nro 2 – Keskeisten sähköisen viestinnän resurssien hallinnointia, varaamista ja käyttöä koskeva kehys (taajuudet ja numerointi)

Arviointi	Toimenpiteet	Mahdolliset jäljellä olevat esteet (tapauksen mukaan)
Yhdenmukaisuus nykyisten digitaali- ja alakohtaisten politiikkojen kanssa Luetelkaa yksilöidyt sovellettavat digitaali- ja alakohtaiset politiikat	//	
Organisatoriset toimenpiteet, joilla edistetään digitaalisten julkisten palvelujen sujuvaa tarjoamista rajojen yli Luetelkaa suunnitellut hallinnolliset toimenpiteet	Digitaalisten verkkojen virasto perustaa dynaamisia tietokantoja ja hallinnoi niitä geopaikannusta ja taajuuksien käyttömahdollisuuksien seurantaan varten. Digitaalisten verkkojen viraston on yhteistyössä kansallisten sääntelyviranomaisten kanssa ja BERECin valvonnassa perustettava yleiseurooppalaisten numerovarojen tietokanta ja pidettävä se ajan tasalla.	
Toteutetut toimenpiteet sen varmistamiseksi, että datasta/tiedosta on yhteinen käsitys Luetelkaa tällaiset toimenpiteet	Komissio voi radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän elimen näkemykset mahdollisimman tarkasti huomioon ottaen antaa täytäntöönpanosäädöksiä dynaamisen tietokannan kattamien taajuusalueiden määrittelemiseksi ja yhdenmukaisten mallien kehittämiseksi toimivaltaisten viranomaisten toteuttamaa tietojen keruuta ja toimittamista varten. Kuuden kuukauden kuluttua unionin numerointisuunnitelman hyväksymisestä digitaalisten verkkojen viraston on otettava käyttöön menettely tietojen toimittamiseksi yleiseurooppalaisten numerovarojen tietokantaan.	
Yhteisesti sovittujen avointen teknisten	Digitaalisten verkkojen virasto laatii myöhemmin tekniset eritelmät geopaikannusta ja taajuuksien käyttömahdollisuuksien seurantaan koskevalle dynaamiselle tietokannalle sekä	

Arviointi	Toimenpiteet	Mahdolliset jäljellä olevat esteet (tapauksen mukaan)
eritelmien ja standardien käyttö	yleiseurooppalaisten numerovarojen tietokannalle.	

4.5. Toimenpiteet digitaalisen täytäntöönpanon tukemiseksi

Ylätason kuvaus digitaalista täytäntöönpanoa tukevista toimenpiteistä

Toimenpiteen kuvaus	Viittaukset vaatimuksiin	Komission tehtävä (tapauksen mukaan)	Mukana olevat toimijat (tapauksen mukaan)	Suunniteltu aikataulu (tapauksen mukaan)
Komissio voi täsmentää täytäntöönpanosäädöksillä järjestelyjä, jotka koskevat asetuksen (EU) 2024/903 mukaista tietojenvaihtoa kansallisten toimivaltaisten viranomaisten ja digitaalisten verkkojen viraston välillä.	11 artikla	Annetaan täytäntöönpanosäädöksiä	//	Digiverkkosäädöksen hyväksymisen jälkeen
Täytäntöönpanosäädöksissä voidaan määritellä tietokannan kattamat taajuusalueet ja kehittää käytännön järjestelyjä ja yhdenmukaisia malleja, joiden mukaisesti toimivaltaiset	28 artikla	Annetaan täytäntöönpanosäädöksiä	Radiotaajuuspolitiikka käsittelevä elin (näkemykset otettava huomioon)	Digiverkkosäädöksen hyväksymisen jälkeen

Toimenpiteen kuvaus	Viittaukset vaatimuksiin	Komission tehtävä (tapauksen mukaan)	Mukana olevat toimijat (tapauksen mukaan)	Suunniteltu aikataulu (tapauksen mukaan)
viranomaiset keräävät ja toimittavat tietoja komissiolle.				
Digitaalisten verkkojen viraston on perustettava menettely ja järjestelmä tietojen toimittamista varten 47 artiklan 4 kohdan ja 48 artiklan 4 kohdan neljännen alakohdan mukaisesti.	47 artikla	//	Digitaalisten verkkojen virasto	Kuusi kuukautta unionin numerointisuunnitelman hyväksymisen jälkeen
Komissio voi BERECin lausunnon perusteella hyväksyä täytäntöönpanosäädöksiä, joissa vahvistetaan yhdenmukaistettujen tuotteiden tekniset eritelmät, vakiokustannustekijät, kustannusmenetelmät ja yhdenmukaistettuihin käyttöoikeustuotteisiin liittyvä viitetarjous.	81 artikla	Annetaan täytäntöönpanosäädöksiä	BEREC	Kuusi kuukautta tämän asetuksen antamispäivästä
Komissio voi antaa täytäntöönpanosäädöksiä, joissa vahvistetaan tekniset säännökset, jotka koskevat julkisten varoitusten toimittamista asetuksen (EU) N:o 910/2014	108 artikla	Annetaan täytäntöönpanosäädöksiä	Euroopan komissio Loppukäyttäjät	//

Toimenpiteen kuvaus	Viittaukset vaatimuksiin	Komission tehtävä (tapauksen mukaan)	Mukana olevat toimijat (tapauksen mukaan)	Suunniteltu aikataulu (tapauksen mukaan)
nojalla käyttöön annettua digitaalista lompakkoa käyttäen kaikille asianomaisille loppukäyttäjille, myös verkkovieraileville loppukäyttäjille.				
Komissio voi, myös täytäntöönpanosäädöksellä, yhdenmukaistaa kansallisten sääntelyviranomaisten tiedonkeruumenetelmät.	184 artikla	Annetaan täytäntöönpanosäädöksiä	Euroopan komissio	//
Komissio säätää täytäntöönpanosäädöksillä kyseessä olevien standardien tai teknisten eritelmien noudattamisen pakolliseksi viittaamalla niihin pakollisina standardeina tai pakollisina teknisinä eritelminä <i>Euroopan unionin virallisessa lehdessä</i> julkaistavassa standardien tai teknisten eritelmien luettelossa.	189 artikla	Annetaan täytäntöönpanosäädöksiä ja standardeja	Euroopan komissio	//
Komissiolle siirretään valta antaa BERECiä kuultuaan delegoituja säädöksiä, joissa vahvistetaan	107 artikla	Annetaan delegoituja säädöksiä	Euroopan komissio BEREC	Ensimmäisen delegoidun säädöksen antamispäivä + kaksi

Toimenpiteen kuvaus	Viittaukset vaatimuksiin	Komission tehtävä (tapauksen mukaan)	Mukana olevat toimijat (tapauksen mukaan)	Suunniteltu aikataulu (tapauksen mukaan)
teknisiä eritelmiä koskevat toimenpiteet, jotka ovat tarpeen tehokkaan hätäviestinnän varmistamiseksi unionissa ja jotka mahdollistavat hätäviestien lähettämisen digitaalista lompakkoa käyttäen, soittajan sijaintitietojen ratkaisut, yhdenmukaistetut eurooppalaiset soittajan sijaintikriteerit, vammaisten loppukäyttäjien yhdenvertaisen käyttömahdollisuuden ja reitityksen sopivimpaan hätäkeskukseen.				vuotta
Hallintoneuvosto vahvistaa tekniset ja toiminnalliset eritelvät ja 1 kohdassa tarkoitetun tieto- ja viestintäjärjestelmän perustamissuunnitelman. Järjestelmä on laadittava rajoittamatta immateriaalioikeuksia ja luottamuksellisuusvaatimuksia.	174 artikla	//	Digitaalisten verkkojen viraston hallintoneuvosto	//